

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

AF SLÆGTEN BROWNS HISTORIE

UDARBEJDET PAA FORANLEDNING AF
DIREKTØR PETER DE NULLY BROWN

VED

TH. HAUCH-FAUSBØLL

TRYKT SOM MANUSKRIFT

KJØBENHAVN
FR. G. KNUDTZONS BOGTRYKKERI
INDBHAYER: OSCAR ENEVOLDSEN
1918

AF SLÆGTEN BROWNS HISTORIE

AF SLÆGTEN BROWNS HISTORIE

UDARBEJDET PAA FORANLEDNING AF
DIREKTØR PETER DE NULLY BROWN

VED

TH. HAUCH-FAUSBØLL

TRYKT SOM MANUSKRIFT

KJØBENHAVN
FR. G. KNUDTZONS BOGTRYKKERI
INDEHAVER: OSCAR RNEVOLDSEN
1918

NR. AF 120 EKSEMPLARER

*H*ensigten med nærværende Bog har ikke været at skrive Slægten BROWNS Historie i sin Helhed, dertil var Stoffet for overvældende og de Hindringer for store, som Verdenskrigen lagde i Vejen for en mere indgaaende Korrespondance med den over hele Jorden spredte Slægt, men Maalet har været — foruden at give en kort Oversigt over Slægtens Forgreninger i Stamtableform — mere udførligt at dvæle ved dens ældre Generationer her i Landet. Ogsaa til et saadant Arbejde har Stoffet været rigt, thi de til Danmark indvandrede Brødre var dygtige Mænd, der skable sig en fremtrædende Position i en Periode, der i meget afspejler sig i den Tid, vi nu gennemlever, da Danmark under Neutralitetens Vinger drev en verdensomspændende Handel. Til Gengæld vil man i Slægtens næste Generationer finde Spor af de haarde Tider, vort Land maatte gennemleve i følgende Perioder, navnlig i de fattige Aar, der fulgte med og efter Krigen med England.

Fra mange Sider baade i og udenfor Slægten er der ydet mig velvillig Bistand under Bogens Udarbejdelse, for hvilken jeg herved tillader mig at bringe min bedste Tak. Jeg skal særlig fremhæve den kyndige og mangeartede Hjælp Hr. cand. theol. ALFRED GOOD under hele Bogens Tilblivelse har ydet; som Descendent af Slægterne DE CONINCK, DUNTZFELT og GOOD, til hvilke Brownernes ældre Generationer var nært knyttede ved Venskabs-Baand, har han fra private Kilder været i Stand til at give mange værdifulde Bidrag til Belysning af de omhandlede Personer. Til Slut maa jeg udtale min erkendeligste Tak til de i Billedforlegnelsen nævnte Ejere af de gamle Slægtsbilleder for Tilladelsen til at lade disse reproducere.

H.-F.

I SKOTLAND.

NAAR man sejler gennem Firth of Forth til Edinburgh har man til venstre det frugtbare Landskab East Lothian med Byerne Dunbar og Haddington. Fra Dunbar helt ude ved Nordsøen fører den gamle Postvej ind over Haddington og Musselburgh til Edinburgh. Ogsaa Postvejen fra Skotlands Hovedstad til London gik gennem Haddington, der ved Midten af det 18de Aarhundrede var en By paa ca. 4000 Indbyggere. Afstanden fra Edinburgh er ca. 4 danske Mil. Byen gennemskæres af Tyne Floden, der deler den i to omtrent lige store Dele.

Paa Cromwells Tid havde et engelsk Kompagni anlagt et stort Uldspinderi i Byen, ellers var den særligt bekendt for de Kornmarkeder, der hver Fredag afholdtes der, og som var de største i sin Slags i Skotland; de næststørste blev holdt hver Torsdag i den lille By Dalkeith mellem Haddington og Edinburgh.

Dalkeith var omtrent paa Størrelse med Haddington; den ligger mellem to Arme af Esk Floden, og det eneste bemærkelsesværdige ved Byen var foruden det omtalte Kornmarked dens velansete »grammar school«, der særlig blev søgt af unge Adelsmænd fra Omegnen.

Hvor Esk Floden løber ud i Firth of Forth ligger den tidligere nævnte By Musselburgh, der har sit Navn af en stor Muslingebanke nedenfor Byen. Egentlig bestaar Musselburgh af 3 Byer, Musselburgh paa Østsiden af Esk Floden, Fisherow paa Vestsiden og Inveresk, der har givet Navn til Kirkesognet, mod Syd. Over Esk Floden fører den berømte gamle Musselburgh-Bro, der menes at stamme fra Romertiden. I denne Egn levede den danske Slægt Browns Forfædre gennem mange Hundrede Aar.

I den sydlige Del af Haddington Kirkesogn ved en Sidearm til Tyne Floden ligger Herresædet Colstoun, hvor Slægten havde sit Hjem.

I Følge en gammel Familietradition, der baade kendes fra engelske Kilder og ogsaa har holdt sig i den danske Gren, den findes f. Eks. i Grev *S. L. Schulins* Autobiografi, skal Slægten oprindelig stamme fra Normandiet og under Navnet *Le Brun* være kommen til England. Traditionen finder for saa vidt sin Bekræftelse, som skotske Adelsmænd af dette Navn har levet og haft Besiddelser i Colstouns Nærhed.

Walterus Le Brun undertegner som Vidne det Dokument, hvorved Prins David 1116 under sin Broder Alexander I's Regering giver Kirken i Glasgow Bekræftelse paa dens Besiddelser. Sir *David Le Brun* besegler 13. Maj 1125 Kong David I's Gavebrev til Abbediet Holyrood House. Samme Sir David skænker selv Abbediet »lands and acres in territories de Colstoun« til Sjælemesse »for the soul of Alexander and the health of his son«.

Ralph Le Brun var en af de skotske Adelsmænd, som 28. Aug. 1296 aflagde Troskabsed i Berwick.

Richard Le Brun, »keeper of the kings peace« i Cumberland, den Gang en Del af Skotland, var en af de fornemste af de Adelsmænd, der satte sig i Spidsen for Sammensværgelsen 1323, foranlediget ved the demands of the Charters.

William Broun of Colstoun, der levede i Kong James I's Tid, ægtede *Margaret de Annand*, Medarving til Baroniet Saucley, og en Descendent af Lorderne af Annandale.

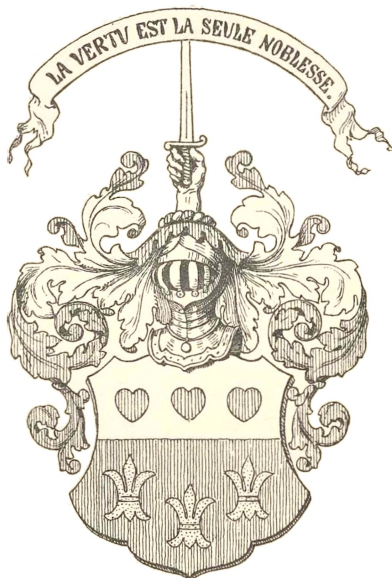
William Broun of Colstoun, der levede 1480, var lord-director of the Court of Chancery.

Ogsaa til Slægten Brown paa Colstoun, som til saa mange andre engelske og skotske Adelsslægter, er der knyttet en romantisk Fortælling, nemlig om den berømte Colstoun-Pære. Det berettes, at *George Broun* of Colstoun 1543 i Medgift med sin Hustru *Jean Hay*, Datter af Jarlerne af *Tweeddales* Stamfader den 3. Lord Hay, fik en Pære, der havde den vidunderlige Egenskab, at den kunde holde sig frisk til umindelige Tider. Det var en af *Jean Hay's* Forfædre, den for sin Troldomsmagt berømte *Hugo de Gifford of Yester* († 1267), der havde indgivet den denne Kraft, og den blev for Colstouns Beboere en særlig Talisman, til hvis Bevarelse Overtroen knyttede Slægtens Skæbne. Hvor mærkeligt det end lyder, skal Pæren efter de nyeste engelske Adelsleksika endnu findes paa Colstoun, hvor den i hvert Fald var, da Grevinde *Danne-mand*, f. *Schulin*, i 1878 aflagde Herresædet et Besøg.

En af *George Browns* Efterkommere *Patrick Broun* of Colstoun blev 16. Februar 1686 ophøjet til Baronet of Nova Scotia. Hans ældste Søn den 2. Baronet *George Brown* ægtede 1692 *Lady Elizabeth Mackensie*, Datter af den 1. Jarl af *Cromartie*, og det fortælles, at *Lady Elizabeth* paa Bryllupsnatten drømte, at hun havde spist Pæren; efter en anden Beretning skal hun virkelig have gjort Forsøg derpaa, og Mærker af hendes Tænder skal endnu ses i Pæren. Men fra den Stund gik det Slægten daarligt. Hendes Mand ruinerede sig som Partigænger af Stuarterne og maatte 1699 sælge Colstoun til sin Broder *Robert*, denne druknede 1703 i Tynes Biflod, der flyder forbi Colstoun, tillige med sine to Sønner, hvorfor Baronet-Titelen ved *George Browns* Død 1718 gik over til *Patrick Browns* Fættersøn *Sir George Broun* of Thornydikes. Colstoun blev derimod arvet af *Robert Browns* Datter *Jean*, der 1705 ægtede en Slægtning *Charles Brown* of Cleghormie, hvis Søn *George Brown* blev »lord of session« under Titelen *Lord Colstoun*, hans eneste Søn Advokat *Charles Brown* of Colstoun havde kun en Datter *Christian* († 1839), der 1805 ægtede *George, 9. Jarl af Dalhousie* (f. 1770, † 1838), General og Storkors af Bath Ordenen, som udmærkede sig i Slaget ved Waterloo.

Colstoun er saaledes forlængst ude af Slægtens Besiddelse, men Baronet Titelen gik ved den 3. Baronet *Sir Georges* Død i 1734 over til hans Broder *Sir Alexander Brown* of Bassendean († 1750) og arvedes af hans Søn af samme Navn, der kun efterlod Døtre. Det menes, at Generalkrigskommissær *John Brown* efter *Alexander Browns* Død 1775 skal have gjort Fordring paa Baronet-Titelen, men noget sikkert vides ikke derom, og i hvert Fald gik der et halvt hundrede Aar, inden den af Juryen i Lochmaben 1826 tilkendtes *Sir James Broun* of Mayfield, hvis Sønnesøn, der bor i Australien, nu er Bærer af Titelen, men enkelte engelske Genealoger har ikke villet anerkende hans Ret dertil. Denne australske Linje staver Navnet *Broun*. I ældre Tid forekommer begge Stavemaader i Flæng.

Da Colstoun ikke var nogen stor Besiddelse, maatte de yngre Sønner søge Erhverv udenfor Hjemmet, een blev Boghandler i Edinburgh, andre Forretningsmænd i de nærliggende Byer eller fik mindre Landejendomsbesiddelser i Skotland. Til en af disse yngre Linjer hørte Generalkrigskommissær *John Brown*, saaledes som det vil fremgaa af følgende Dokument, udstedt i Anledning af hans Nedsættelse i Danmark, og hvortil Originalen endnu opbevares i den franske Gren af Slægten.

To All and Sundry whom These Presents do or may concern John Campbell Esquire Lyon King of Arms Dolh hereby certify and Declare that The Ensign Armorial pertaining and belonging to JOHN BROWN Esquire, merchant of COPENHAGEN descended of BROWN of COLSTOWN an ancient family in the shire of Haddington is matriculed in The Public Register of The Lyon Office, and is thus blazoned, viz.: Gules Three Flowers de Lisses Or, on a chief of The second, Three Mens Hearts of the first: above The shield a Helmet befitting his degree with a mantle Gules doubling Argent, and on a wreath of his colours is set for his crest: A Dexter Hand holding a sword all proper in an Escrol above this motto: «La vertu est la seule noblesse». Which coat above blazoned is hereby Ratified, confirmed and assigned to The said JOHN BROWN and his heirs as Their proper coat of Arms and Bearings in all time coming.

In Testimony whereof These Presents are Subscribed and my seal of office appended Hereunto.

At Edinburgh the ninth Day of April, one Thousand seven hundred and fifty five.

Thomas Brodie, Lyon Deputy.

(L. S.)

Det første sikre Spor, vi har af den til Danmark indvandrede Linjes Forfædre i Skotland, stammer fra de tidligere nævnte Byer Dalkeith og Musselburgh, samt Skotlands Hovedstad, hvor Generalkrigskommissær John Browns Fader *William* har faaet sine Børn døbt i Tidsrummet 1723—36. Ved den ene Søns Daab i 1724 nævnes ogsaa John Browns Bedstefader *James Brown* som fra-værende Fadder. I Musselburgh var *William Browns* Svoger *David Frazer* Lærer ved den derværende »grammar school« og en Broder af ham var Kirurg. I denne By var ogsaa den ene af de tre til Danmark indvandrede Brødre *William Brown* en kort Tid Købmand, forinden han endelig nedsatte sig her i Landet, ligesom hans Broder *David* paa sin Hustrus Ligsten be-nævnes Esq. of Musselburgh, der saaledes maa have været Slægtens sidste Sæde i Skotland. Den eneste Gang de indvandrede Brødrers Fader *William Brown* selv nævnes i Forbindelse med sin Stilling er i 1731, da han kaldes »Gentleman to the Marquess of Tweeddale«, han har altsaa i hvert Fald en Tid været Sekretær hos den meget formaaende Markis of *Tweeddale*, hvis smukke Herresæde *Yester House* laa i Sognet af samme Navn, der mod Nord-vest støder op til *Haddington*, de to Herresæder *Colstoun* og *Yester House* fandtes altsaa i umiddelbar Nærhed af hinanden. Hvorledes *Yester House* har set ud, da *Brown* færdedes der, kan vi slutte af en omtrent samtidig Beskrivelse fra Biskop *Richard Poccoke's* Haand, han skriver ^{21/2} 1760 til sin Søster:

»In about two miles came to the Village of Gifford, and then half a mile by the avenue to *Yester* the Marquis of *Tweeddale's* pleasantly situated between rising grounds on the rivlet called *Yester*, which passes before the house under an arch, and is not seen there. The house is the architecture of old *Adams*, it is all hevn stone, and a pediment in front supported by four Corinthian pilasters; There is a pavilion built on each side, and the offices are large and hand some. The rooms of the house are spacious and lofty, especially the hall and grand room looking to the park; and a room above which is thirty feet high, 40 long and 28 wide and is to be stuccoed and finished in a grand manner. The rest are well finished, and there are several good pictures of *Sir Peter Lely's* painting, and a fine one of *Henderson* by *Vandike*. There is also some good Tapestry: The lawn behind the house is fine, with large trees interspersed, where the sheep feed, and there is a terrace round it; on one side is a hermitage and on another a summer house in a little island; beyond this is the park, and then the farm, in which the fields are very beautiful. The whole within the wall is Eleven hundred Scotch acres. A little beyond to the south east are the ruins of the old Castle of *Yester* on a sort of a high head of land formed by two rivulets, and well defended by a fosse at the entrance, it seems to have consisted of two grands buildings of strong fine masonry; In the back of the great *Clumney* is a window. Under the other part is a fine vault, turned with a ribbed Gothic Arch, it is about 15 by 40 and from it was an arched passage down

to the Water: It was the ancient seat of the family, was taken and destroyed by the Duke of Somerset in the time of Edward 6th. From several parts of the park are fine views of the country, and especially towards the north: In the lawn behind the house on the East side of it is the old Collegiate Church of Yester, the middle part of which being destroyed, The Marquis has rebuilt it in very good Gothic taste; and it is the family burial place etc.«

Paa Yester House har William Brown dog ikke haft fast Bopæl, han har skiftevis opholdt sig i Dalkeith, Musselburgh og Edinburgh, det sidste sikre Spor, vi har af ham, stammer fra hans Datters Daab 1736 i Edinburgh, Traditionen siger imidlertid, at han faldt som Tilhænger af Stuarterne i Slaget ved Culloden 16. April 1746. Heraf følger ogsaa, at han forinden maa have opgivet sin Stilling hos Lord Tweeddale, thi *John 4. Marquis of Tweeddale* (c. 1695—1762) hørte til de skotske Adelsmænd fra Lavlandet, som ikke deltog i Oprøret, han havde fra 1742—46 været chief secretary of state for Scotland og siden 1721 extraordinary lord of session. I seks Parlamenter var han en repræsentativ Peer for Skotland, en Tid var han Storseglbevarer (keeper of the kings signet), og i 1761 blev han ophøjet til lord-justice-general.

Heller ikke William Browns Hustru *Margaret Huet (Howet)* er paa-truffet i Kirkebøgerne senere end 1736, men hun maa dog have levet meget længere og være blevet en meget gammel Dame, thi det siges om hendes Sønnesøn, den senere Generalkonsul *William Brown*, at han i sin tidligste Ungdom blev sendt til sin Bedstemoder i Skotland for at opdrages og oplæres til Handelen, og det vides, at denne William og hans ældre Broder *John* i 1777 opholdt sig i Edinburgh, hvor Bedstemoderen derfor formentlig endnu har levet paa den Tid.

Som bekendt bevarede store Dele af Skotlands Befolkning og navnlig de højskotske Klaner deres Troskab mod Stuarterne, efterat Hannoveranerne ved *Dronning Annas* Død 1714 var kommen paa Tronen i Skotland og England, og ogsaa i Torypartiet i England havde Dronning Annas landflygtige Broder *Jacob* (III), der levede i Frankrig, talrige Tilhængere. Da England i 1743 tog Parti for *Maria Theresia* og derved blev indblandet i den østrigske Arvefølgekrig, fandt Frankrig sin Fordel i at støtte Stuarterne. Tronprætendenten var for gammel til selv at indlade sig i nogen Aktion og overlod det derfor til sin 23aarige Søn *Charles Edward*, der 1744 ankom fra Rom til Paris. En Maaned senere sejlede en fransk Flaade paa 22 Skibe og 4000 Mand ud fra Brest for, forstærket med en Hær paa 15000 Mand, der skulde

konvojerer fra Dunkirk, at gøre Landgang i England, men en engelsk Flaade og en stærk Storm gjorde Ende paa dette Forehavende, inden det vel var begyndt.

I den følgende Tid havde Frankrig nok at gøre med sine egne Affærer, og den unge Prins besluttede da at stole paa sit eget Sværd og Skotternes Loyalitet mod deres gamle Kongehus. Han laante 180,000 livres, hvorfor han kunde erhverve Ammunition og Udrustning, hyrede to mindre Skibe og begav sig 22. Juni 1745 af Sted paa sin dumdristige Færd, inkognito som en skotsk Student fra Universitetet i Paris, kun kendt af 7 trofaste irske og skotske Adelsmænd i sit Følge. Undervejs blev Prinsen angrebet af et engelsk Krigsskib med det Resultat, at det ene af hans Skibe, der havde Størsteparten af hans Ammunition og Udrustning ombord, maatte vende tilbage til Frankrig, og selv slap han kun, fordi Ejeren af det Skib, hvor han var ombord, ikke vilde risikere det i en Søkamp.

Den Modtagelse, Prins Charles fik i Skotland, var ikke som ventet, hans Tilhængere havde haabet at se ham med en stærk Hær i Ryggen, nu kom han nærmest som en Eventyrer uden Folk, uden Penge og uden Ammunition, men det lykkedes dog den unge Prins ved sin Entusiasme, sine charmerende Egenskaber og sin Veltalenhed hurtigt at samle en Hær om sig, og nu gik det fremad mod Skotlands Hovedstad, der den 17. September faldt i hans Hænder. Her lod han sin Fader under Navnet *James VIII* udraabe til Konge og sig selv til Regent, men maatte straks efter vende sig mod Englænderne, der imidlertid havde udskibet sig i Dunbar og var gaaet frem til Haddington. Prins Charles gik imod dem over Musselburgh og slog dem fuldstændig ved Prestonpans. Efter et kort Hvil i Edinburgh koncentrerede han sin Hær ved Dalkeith og begyndte derfra sit kortvarige Indfald i England, hvor hans Haab om en almindelig Rejsning af Jacobisterne glippede. Det største Tilløb fik han i Manchester, men straks efter nægtede Førerne for hans Hær at gaa videre, da Englænderne under Hertugen af Cumberland og Wade var paa Fremmarch med 16,000 Mand, og meget mod sin Vilje maatte Prins Charles tiltræde Tilbagetoget. Under hans 2 Maaneders Fraværelse var det lykkedes hans Tilhængere i Skotland endnu at rejse en Hær paa 4000 Mand, og hans første Møde med Englænderne var heldigt, idet han slog en omtrent jævnbyrdig Hær ved Falkirk, men Rivalisering mellem Officererne og daarlig Forplejning nedbrød snart hans Hærs Kraft, i den afgørende Kamp ved Culloden, en øde Moseegn i Inverness-shire blev

Prins Charles Hær 16. April 1746 fuldstændig oprevet og henved 1000 af hans Mænd blev paa Valpladsen. Paa Gravene er i 1881 rejst Mindesten, der bærer Navnene paa de Klaner, som deltog i Kampen.

Hvornaar William Brown, som Traditionen beretter, har sluttet sig til Prins Charles, ved vi ikke, det sandsynligste er vel, at det er sket i Edinburgh, Musselburgh eller Dalkeith lige før Indfaldet i England, og at han saaledes har deltaget i dette, heller ikke om hans Død kan der skaffes autentiske Oplysninger. Efter Oprøret blev der optaget Lister over Deltagerne, disse omfatter imidlertid kun 2520 Navne, medens Prins Charles Hær før Slaget ved Falkirk mindst talte 9000 Mand, og de er altsaa højst ufuldstændige, ligesom ogsaa kun meget faa i Listerne betegnedes som faldne, om de døde har det aabenbart ikke været saa magtpaaliggende at skaffe Oplysning som om de levende, der kunde straffes, og hverken William Brown eller nogen af hans Sønner, der vel ogsaa har været for unge til at tage aktiv Del i Kampene, kan identificeres med nogen af de Personer af Navnet Brown, der findes paa Listerne. Den eneste William Brown fra Haddington Egnen, der nævnes, er en »Salt Officer« fra Preston pans, om hvem det siges, at han »Acted first as Officer & then as Collector of the Salt Duty under the Rebels but absconded on their going for England« og nu var Fange, men han maa vistnok lades ude af Betragtning, og vi maa lade Traditionen staa ved Magt, at den danske Slægts Stamfader er falden paa Ærens Mark tro mod sit Lands gamle Kongeslæggt.

Kilder: The Beauties of Scotland, spec. I., 2, S. 289 ff. 434 ff; John Sinclair: The statistical Account of Scotland, VI, S. 535; Chambers' Pictures of Scotland; Frederik V.s Atlas paa det kgl. Bibliotek; The Encyclopædia Britannica, Eleventh Edition; Berhn. Burke & Ashworth P. Burke: Peerage and Baronetage 1914; J. Burke: History of the commoners of Great Britain & Ireland, III, S. 488; Debrett: Illustrated Peerage, 1866; Debrett's Baronetage 1914. S. 97; Whitakers' Peerage 1917; John Burke: A General and Heraldic Dictionary of the Peerage 1832, II, S. 559 ff; B. Burke; Dictionary of the Landed Gentry; Joseph Forster: The Peerage 1881, S. 680; Dod's Peerage, Baronetage and Knightage of Great Britain and Ireland; Notes and Queries ²/₄ 1863, Nr. 76 og ³/₄ 1864, Nr. 119; P. Hume Brown: History of Scotland, III; Lord Elcho: Affairs of Scotland in the years 1744, 1745, 1746; A list of persons concerned in The Rebellion (i Publications of the Scottish History Society, VIII); Richard Pococke: Tours in Scotland 1747, 1750, 1760 (i samme I, S. 316 ff); Haddington, Dalkeith, Inveresk og Edinburgh Kirkebøger.

Generalkrigskommissær JOHN BROWN.

William Brown og *Margaret Howel's* ældste Søn *John* fødtes 3. Marts 1723 i Dalkeith og døbt 13. Marts sammesteds med *John Dewar* og *David Crightoun* som Faddere. I Oktober 1746 kom han, godt 23 Aar gammel, til Kjøbenhavn, faa Maaneder efter Slaget ved Culloden, i hvilket som foran omtalt Traditionen siger, at hans Fader faldt. Naar han valgte Danmark til sit nye Fædreland, har rimeligvis to Ting været bestemmende for ham: de Begunstigelser, han som reformert kunde nyde her, og den gæstfrie Modtagelse, Landsmænd af ham tidligere havde mødt i Danmark.

For en ung Handelsmand var det en heldig Tid at komme til Danmark i; den danske Handel tog i det 18de Aarhundredes sidste Halvdel et stort og glimrende Opsving, takket være *Bernstorffernes* kloge Neutralitetspolitik og *H. C. Schimmelmanns* skarpsindige Finansoperationer, og *John Brown* har aabenbart baade ved den Uddannelse, han havde faaet i Skotland, og ved den praktiske Skole, han i sine unge Aar gennemgik her hjemme, været veludrustet til at tage Arbejdet op. Han har sikkert faaet sin Skoleuddannelse i en lærd Skole, thi baade benytter han selv latinske Citater, og hans efterladte Bibliotek indeholder adskillige latinske Forfattere; han har forstaaet at bruge sine Øjne godt og haft let ved at tage ved Lære, saa han senere i Livet ofte vender tilbage til de Erfaringer, han i sin Ungdom havde indhøstet om skotsk Fabriksdrift og det skotske Landbrug, fra hvilket han ved flere Lejligheder søger at hente Belæring for Danmark, og han har faaet en god praktisk Uddannelse som Handelsmand.

Hvorvidt *Brown* straks efter sin Ankomst til Danmark har haft Ansettelse paa et Handelskontor i Kjøbenhavn, vides ikke, men er lidet sandsynligt, da vi kort Tid efter træffer ham i Helsingør.

Ved Aar 1742 kom *Nicolas Fenwick* fra Stockholm til Helsingør for at være Kommissær for et Handelssocietet i London, der drev Forretninger

paa St. Petersborg. Hos ham fik John Brown Ansættelse og avancerede efterhaanden til Fuldmægtig, ligesom han i 1749 fik sin yngre Broder *William* anbragt som Skrivedreng paa Kontoret. Medens *Nicolas Fenwick* indskrænkede sig til at klarere Societetets Skibe og udføre dets andre Kommissioner, tog Virksomheden efter hans Død 1747 under hans Enkes Ledelse snart et stort Opsving, navnlig efterat hun havde knyttet sin yngre Søn *Nicolas* til Forretningen, hvis Firmanavn nu blev »*The Widow El. Fenwick & Son Nicolas*«. Den engelske Konsul *Robert Tigh* († 1752) overdrog dem en Del Kommissioner, og selv anlagde de en anselig Te- og Porcellænshandel.

I Helsingør gjorde John Brown Bekendtskab med en ung kjøbenhavnsk Skræddersøn *Carl Friedrich Godenius* (f. 1715, † 1784), der var Prokurist i Byens største Handelshus, hvis Indehaver var fransk Generalkonsul og senere Etatsraad *Hans Georg Hansen* (f. 1694, † 1760). Hos denne havde Godenius tjent 7 Aar som Dreng, 6 Aar som Købmandssvend og endvidere i 6 Aar forestaaet hans Kommissionskontor, Handel og Negotie saavel i Principalens Nærværelse som Fraværelse. Godenius havde saaledes faaet en udmærket Uddannelse, som han yderligere fuldstændiggjorde ved i 1748 eller 49 at rejse til Udlandet »for i Handel og Negotie at gøre sig mere perfektioneret.«

Dette Bekendtskab fik siden ikke ringe Betydning for den Brownske Familie, idet Brown og Godenius i de første Aar, efterat Brown var flyttet til Kjøbenhavn, drev Forretning sammen, og han saaledes fik Lejlighed til at høste Belæring af Samværret med denne veluddannede og energiske Handelsmand, ligesom Browns Broder *William* senere ægtede Godenius' Søster.

Medens Brown som Fuldmægtig hos den gamle Fenwick og hans Enke har haft en mere selvstændig Stilling, maatte dette Forhold naturligvis blive noget ændret, da Husets egen Søn indtraadte i Forretningen, og dette gav vel Stødet til, at Brown nu kunde ønske at begynde for sig selv, idet han til Opnaaelse af dette Formaal antagelig har benyttet sig af sine Forbindelser gennem Konsulatet i Helsingør med det engelske Gesandtskab.

I Traktaten mellem Danmark og England af 11. Juli 1670 var det i den 17. Artikel bleven fastsat, at engelske Undersaatter »maa her uformeent forblive for deres Vahre at udsælge, saa vel som fremmede Vahre sig at tilkiøbe, naar de ikkun betale den sædvanlige Told o. a. Rettigheder, samt ikke handle med nogen, som ey her er Borger og Indvaaner«. I Henhold til denne Traktat henvendte Brown sig til den engelske Envoyé *Titley* for ved hans Mellekomst at opnaa Tilladelse til at nedsætte sig her og handle

en gros. Titley skrev i den Anledning til det tyske Kancelli, under hvilket de udenrigske Anliggender den Gang behandledes. Det tyske Kancelli sendte Titleys Skrivelse videre til det danske, der efterat have indhentet Magistratens Erklæring 11. Mai 1750 bevilgede hans Andragende, og Tilladelsen blev 3 Dage senere bekræftet i selve Konseillet. Begyndelsen af den Løbebane, der i den følgende Menneskealder skulde bringe John Brown frem blandt Aarhundredets mest betydende danske Handelsmænd, blev saaledes gjort med al Honnør.

For en Fremmed uden større Driftskapital, hvad John Brown næppe har haft — snarest var han vel ganske uformuende — har det sikkert ikke været let at bane sig Vej, og i de første Aar kender vi da ogsaa kun lidt til hans Virksomhed. En Tid opholdt han sig i Skotland, vel nærmest for at skaffe sig Forretningsforbindelser; senere gik han i Kompagni med den forannævnte *Godenius*, indtil Godenius 1754 nedsatte sig i Helsingør. Imidlertid havde Brown gjort Bekendtskab med Englænderen *Peter Appleby* (f. 5. Okt. 1709 i Gosport i Hampshire, † 13. Aug. 1774 i Kjøbenhavn), som 1737 var bleven indkaldt som Mester-Rebsluger ved Holmen og hurtig havde vundet en Position herhjemme. I Aarene fra 1740—46 anlagde han sin bekendte Reberbane, af hvilken Afbildninger endnu haves i en Porcellæns Punchebolle, hvoraf flere Eksemplarer er bevaret f. Eks. paa Raadhusmusæet, Frederiksborg Musæet og hos Lensbaron *Berner Schilden Holsten* paa Clausholm. Indvendig i Bollen er afbildet Reberbanen og dens Arbejdere i fuld Virksomhed og paa dens udvendige Runding Peter Applebys Skibsværft med Baade og Skibe og en stor arbejdende Befolkning. Skibsbyggerværftet anlagde han dog først i 1759, men han drev tillige stor Skibsreder-Virksomhed paa Vestindien og bearbejdede det hjembragte Raasukker i sit eget Sukkerraffinaderi. Applebys Plads paa Christianshavn har bevaret hans Navn til vore Dage. Ogsaa hans Hustru *Anna Patridge* (f. 12. Novbr. 1712, gift 1731, † 22. Marts 1763 i Kjøbenhavn), der kun var en halv Snes Aar ældre end John Brown, var Englænderinde, fra Newport paa Øen Wight.

I dette Hjem blev John Brown nu Gæst og forenskede sig i Husets unge smukke Datter *Anna*, der var født 1738 i Kjøbenhavn og ligesom han selv hørte til den tysk reformerte Menighed. I 1755 blev de vistnok forlovede, og samtidig begynder Peter Appleby at støtte sin tilkommende Svigersøn. Først gælder det at finde en Plads, der egner sig for hans en gros Forretning med forholdsvis let Adgang til Havet, og da *Peder Nielsen Tries*

Gaard og Plads i Overgaden oven Vandet netop kom til Auktion, købte John Brown 31. Juli 1755 begge Dele for 4,241 Rdl. Det var en temmelig stor Ejendom lige ved Snorrebroen. Ud til Gaden bestod Gaarden af 5 Fag i to Etager med grundmuret Kælder under, til den brolagte Gaard var der et 3 Etages Sidehus paa 3 Fag af Mur og Bindingsværk og derved et Baghus ligeledes af Mur og Bindingsværk, dernæst atter et 3-Fags Hus. Bag i Gaarden laa et 12-Fags et Etages Hus og en Haveplads, der var indhegnet med Stakit og Plankeværk. Paa Pladsen, der havde været benyttet til Tømmerplads, og var afdelt i 3 Parter, fandtes et Bindingsværks Baghus paa 11½ Fag og en Brandmur med Port paa. Betalingen skulde erlægges til December Termin. Da det imidlertid ikke var Browns Hensigt at bebo Stedet, bortsolgte han straks (ved Skøde af 22. December 1755) Gaarden og den ene Plads til Farver ved den kgl. Uld-Manufaktur *Andreas Hegelund* for 2500 Rdl. og fik i de to tilbageværende Pladser en 1ste Prioritet hos sin Svigerfader paa 1600 Rdl. Pladserne, der er en Del af nuværende Nr. 54 i Overgaden o. V., strakte sig den Gang lige ud til Dronningens Gade, og Brown beholdt dem, til han ophørte med sin Forretning; i de senere Aar benyttede han dem dels til Kulplads, dels til sine Pakhuse. Han gik straks i Gang med Omordningen, opførte et Plankeværk paa 22 Fag til Adskillelse fra Hegelunds Gaard og lod i 1757 sætte nyt Bolværk, der kostede ham 400 Rdl., udbetalte Svigerfaderens Prioritet og fik til Gengæld 1757 af Kaptain *Magnus Friederich v. Berner* en 1. Prioritet i Pladserne paa 3000 Rdl. Senere foretog han forskellige Forbedringer med Ejendommen og havde saaledes før 1775 opført et Pakhus af Mur og Bindingsværk til Gaden paa 34 Fag i en Etage med Kvist over de 4 Fag og inde paa Pladsen 2 Skure paa henholdsvis 11 og 5 Fag; det sidste synes 1788 at være bleven benyttet til Smedeværksted. Han havde i Tidsrummet mellem 1775 og 88 igen foretaget en Ombygning, og i Stedet for den 4 Fags Kvist var der kommen en 3 Fags med 2 Loftsluger, ligesom der i Pakhuset til Gaden var 2 Porte til Indkørsel. Samtidig med dette Køb fæstnede John Brown sin Stilling i Byen ved 29. Okt. 1755 at vinde Borgerskab som Gros-Handler, hvorved han bl. a. opnaaede at kunne lade sig indskrive i det 1742 stiftede Grosserer-Societet. Antagelig har den sørnævnte Erklæring fra the Lyon office været blandt de Legitimationspapirer, han i den Anledning eller med sit forestaaende Bryllup for Øje forskaffede sig fra Skotland.

Det gjaldt nu for John Brown at finde en passende Bolig for sin tilkom-

mende Brud, og allerede i Jan. 1756 købte han af Konferensraad *Severin von Lovenschiold* til Birkholm, Vognserup etc. dennes Gaard ved Holmens Kanal, der strakte sig ud til Laxegade »med alle de i Værelserne sig befindende Kakkellovne, Tapetzerier og Betræk« for 6,900 Rdl. Gaarden, der er det nuværende Gade Nr. 10 ved Siden af Landmandsbanken, og paa hvilken han 16. Juni samme Aar fik Skøde, er sikkert bleven gjort godt i Stand i Anledning af Brylluppet, siden han efter et Aars Forløb kunde sælge den med 3000 Rdl.s Avance, og det omtales da ogsaa, at den en halv Snes Aar senere har »14 Kakkellovne, hvoraf 1 Vindovn med Tromle og Rør, 2 Etager høj og staar paa 6 Messing Fødder, en dito staar paa 4 Messing Fødder og er ziret med 3 dito Knapper og en dito staar paa 6 Messing Fødder«. Kakkellovnene spillede i den Tid en stor Rolle og omtales altid i Skøderne. Kort efter at have erhvervet Gaarden indgav han Begæring til Magistraten, om at han som reformert maatte nyde Frihed for Skatter af samme, og ved denne Lejlighed er det, at han præsterer Attest for at være kommen til Kjøbenhavn i Okt. 1746.

Til denne Gaard ved Holmens Kanal hjemførte han sin Brud 20. Okt. 1756, efterat de var bleven viiede af Pastor *Stubenrauch* i Applebys Hus. Bruden var kort forinden fyldt 18 Aar. Allerede det følgende Aar skilte Brown sig som omtalt af med Ejendommen, idet han 12. Dec. tilskøder Plantør paa St. Croix *Jens Peter Hemmer* Gaarden for 9,900 Rdl., og samtidig køber han af Kammerherre, Højesteretsassessor, Greve *Eggert Christopher Knuth* til Knuthenborg »en dennes Moder Fru *Ide Margrethe v. Reventlow*, afgangne Geheimeraad, Greve *Adam Christopher Knuths*, indtil hendes Dødsdag tilhørende og hidtil under Grevskabet Knuthenborg henhørende Gaard i Vingaardsstræde mellem afgangne *Jacob Rosborgs* Hus paa den ene Side og Mester *Peder Clemmentsens* Gaard paa den anden Side«. Gaarden betalte han med 8000 Rdl., og Skødet blev udstedt 10. Dec. 1757. Da *Jacob Rosborgs* Enkes *Anna Catharina de Wasses* tilstødende Hus den følgende 8. Marts kom til Auktion, købte Brown det for 2170 Rdl. og fik 19. Juni 1758 udstedt Auktionsskøde. Fra Grev Knuths Gaard skilte han en Fløj, som han lagde til det efter Rosborgs Enke købte Hus, i hvilket han efter 1768 havde sit Kontor, indtil det i 1772 flyttedes ud til Broderens Ejendom ved Knippelsbro. Kontoret kom saaledes til at ligge særdeles centralt i den første Ejendom i Vingaardsstræde op til det senere Grev Holsteins Palæ ud mod Kongens Nytorv, med hvilket det siden er gaaet op i det nuværende Magasin du Nord. Sin private Lejlighed havde Brown i hvert Fald 1758 og 1772 i den af Grev

Knuth købte Gaard, nuværende Nr. 6 i Vingaardsstræde, derimod opgiver han mærkelig nok i Okt. 1762 at bo i sin Gaard beliggende ved Holmens Kanal og ud til Laxegade, hvilket maa være den Gaard, han 1757 solgte til *Hemmer*; rigtignok fik han atter Skøde af *Hemmer* paa Gaarden for 8000

GENERALKRIGSKOMMISSÆR JOHN BROWN.

P. Wichmann pinxit 1759.

Rdl. 11. Juni 1763, men i 1762 var *Hemmer* i hvert Fald af Navn dens Ejer. Dette kunde maaske tyde paa, at han ikke har kunnet opfylde sine Forpligtelser over for *Brown*. 7. Juni 1768 solgte *Brown* paany Gaarden, denne Gang til Mægler *Chr. Jørgensen* for 9,950 Rdl., og Familien er da sikkert flyttet tilbage til *Grev Knuths* tidligere Gaard, hvor de blev boende, til de 1779 flyttede ud i *Ny Kongensgade*.

Ved Midten af det 18. Aarhundrede var der begyndt at gøre sig en Strømkæntning gældende i Folks Smag, man var bleven mæt af Rokokoens Unatur og søgte tilbage til Antikens stilfulde Retlinjethed. Sansen for Natu-rens Skønhed vaagnede, Stemningernes og Hyrdetidens Timer var inde, og i

ANNA BROWN. F. APPLEBY.

P. Wichmann pinxit 1759.

Kjøbenhavns Omegn skød det ene Lyststed op ved Siden af det andet. John Brown havde derfor næppe sat Bo i Hovedstaden, før ogsaa han erhvervede sig en Sommerbolig i dens Nærhed, nemlig den smukke Lystgaard Agershvile nord for Jægersborg Hegn, om hvilket det en halv Snes Aar tidligere (1745) hedder: »Det haver sin Udsigt til Stranden, hvilken Prospekt er fra Salen og meget plaisant, og den Divertissement, som Beboeren kan have udi Jægers-

borg Dyrehauges Skov er ikke mindre. Ejendommen købte han paa Auktion 20. Mai 1757 for 1635 Rdl. og kunde saaledes tilbringe sit Ægteskabs første Sommer i disse smukke Omgivelser.

Aaret efter fandt han i Lystgaarden Hellerup i Gjentofte By et endnu nærmere ved Byen liggende Fristed, og 1. Maj 1758 fik han af Justitsraad *Hellers Enke Hedevig Margrethe Engelin* Skøde paa Bygningen for 3,700 Rdl. med Ret til Grunden efter Fæstebrev af 21. Okt. 1748 mod at svare aarlig 1 Rdl. til Kongens Kasse og 6 Rdl. til Gjentofte Bymænd. Bygningen bestod af 3 Længer, Værelserne var forsynet med Paneler, Betræk og 4 Bilæggerovne. I Haven fandtes Jordbærstykker, Aspargeslande og Lysthuse. Paa denne Ejendom begyndte John Brown sine »maa Eksperimenter udi Landvæsenet og Agerdyrkningen«, om hvilke vi siden skal høre. Da han saaledes ikke længere havde Brug for Agershvile, solgte han det 12. Feb. 1759 for 1990 Rdl. til Sr *Jens Peter Hemmer*, den samme Mand, som i 1757 havde købt hans Gaard ved Holmens Kanal, og som i disse Aar har hørt til Familiens Omgang, idet han 1758 staa Fadder til John Browns Førstefødte, Datteren *Anna Margaretha*. Faddere ved denne Lejlighed var iøvrigt John Browns Svigerforældre, hans Broder *William* og Madame *Heilida Cornelia Reichardt*.

Først 1759 fik John Brown en Søn, der i Daaben fik Navnet *William* efter sin Farfader. Glæden over Fødslen af en Søn, der kunde føre Navnet videre, har maaske ogsaa paa anden Maade sat Spor; i hvert Fald stammer omstaaende smukke Billeder af Brown og hans Hustru fra samme Aar.

I den følgende Tid blev Familien stadig forøget: 1760 fødtes *Peter*, 1762 *John*, 1763 *Louise Elisabeth*, 1764 *David*, 1767 *James*, 1769 *David Alexander*, 1773 *George* og 1775 *Catharina Maria*. Foruden Familiens Medlemmer træffes blandt Fadderne forskellige af Familiens Omgangsvener i disse Aar, saaledes 1759 Madame *Hendrine Isenberg*, der vistnok er den Mad. Isenberg, der ejede »Tapetserie-, Voxdug- og Kønrogs-Fabriken paa Christianshavn, og Jfr. *Courtonne*, sikkert en Datter af den i 1750 afdøde Kommerceraad og Klædefabrikant *Elie Courtonne*, 1760 den senere Direktør i asiatisk Kompagni og Landsmand af John Brown *George Elphinston* og Jfr. *Regina Dekker*, vel en Datter af den *Peter Decker*, der 1723 var Ældste ved tysk reformert Kirke, 1762 *David Browns* Forlovede, Jfr. *Anna Fenwick* fra Helsingør, 1763 daværende Kommandør, senere Admiral *Hooglandts* Datter *Agathe*, der 1769 blev gift med den bekendte Handelsmand *Peter v. Hemmert*, 1764 Kommandør, senere Admiral *de Fontenay*, Frk. *de Fontenay*, og den

bekendte Kunsthaandværker og Naturforsker *Lorentz Spengler*, 1767 Købmand *Lykke* (vistnok Grosserer og Vinhandler Søren Lykke) og Jfr. *Waterman*, 1773 den bekendte Handelsfyrste, Agent *Fr. de Coninck* og Jfr. *de Coninck* samt Kancelliraadinde *Erichsen*, 1775 den bekendte Industridrivende *N. L. Reiersen*, *John Dungan*, og *Madame Pfeif*.

Brown havde i disse Aar en temmelig stor Husstand, foruden Familien opgiver han 1762 til Skattemandtallet: Jomfru *Sise Sindal*, Mademoiselle *Christina Ulrica Bourgeois*, Husholderske *Maria Elisabeth Reus*, Kokkepige *Hedwig Rasmusdatter*, Stuepige *Karen Olsdatter* og Ammen *A. Maria Block*, Bogholder *William Wood*, Vinkyper *Simon Pauli*, paa Kontoret: *Hans Pay*, *Christian Trap*, *Thomas Wood* og *Hans Thomasen*, endvidere en Tjener *Albrecht van Roy*, en Kusk *Søren Nielsen* og en Gaardskarl *Anders Sivertsen*, der tillige var Soldat i Kaptajn *Krafts* Kompagni af 1. Bergenhussiske Regiment.

I Dannemarks Spiel eller Efterretning om den verdslige Stand for 1767 angives det, at John Brown handler under Firma *John & David Brown* med Vin, Steenkul og videre, fører Speculations- og Commissions- samt Vexel-Handel og handler paa Vestindien.

Kompagniskabet med Broderen David var sikkert indgaaet i 1759, da denne opnaaede Fuldmyndigheds-Alderen. Dette Aar nævnes de første Gang sammen, idet de erholder Søpas for deres Skib »Anna Haabet« til Middelhavet, ligesom de samme Aar lader bortsælge 110 Sække engelsk Hvedemel ved Auktion. Det følgende Aar bortsælger de ligeledes ved Auktion 98 Sække engelsk Hvedemel og 20 Sække Humle, 1762 en Del engelsk Ost og Skibsmaterialier, 1763 20 Læster Stenkul, 1764 Vin og andre Varer og 1769 en Del Tømmer ved Auktion paa Børsen; derimod var John Brown i 1758 alene om at lade bortauktionere en Del Gods til 2 à 3000 Rdl.s Værdi, hvoraf Størsteparten var Købmandsvarer.

Blandt de andre Varer, Huset handlede med, var ogsaa Uld og øvrige Materialier til Tøjfabrikation. Da Klædefabrikant *Essington* paa Christianshavn, hvis Fabrik efter den *Hoffmann'ske* blev anset for den vigtigste og maaske ogsaa for den smukkeste med Hensyn til det efter engelsk Mønster forfærdigede Tøj, i 1767 afgik ved Døden, viste det sig saaledes, at Fabrikken var pantsat til John & David Brown for resterende Gæld 7,770 Rdl. paa Leverancer, og for at faa den i Gang igen, blev der truffet en Akkord, hvorefter Brødrene Brown skulde have 1) al udestaaende Gæld for de af *Essingtons* Arvinger til Brødrene Brown overladte Tøjer, 2) alle de ved Fabrikken forhaandenværende

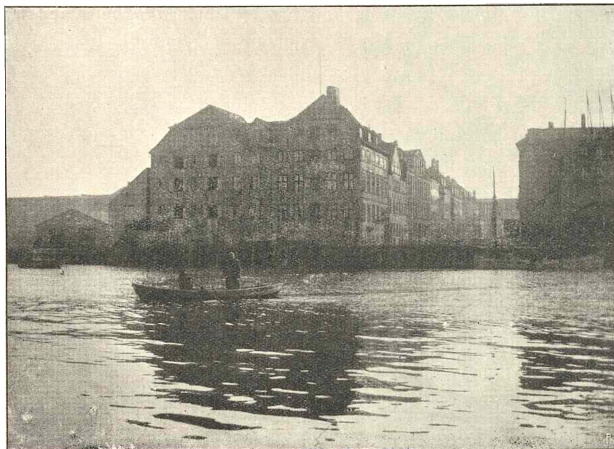
Fabrikata til nærmere fastsatte Priser, 3) ugentlig for Fremtiden, indtil Gælden var helt afdraget, et Stk. Klæde. Endelig paatog Kommercefonden sig at ville godtgøre Brødrene Brown 4 pCt. Rente af Gælden de første 2 Aar.

Om Browns Kommissionsforretning vides ikke meget. Det kan dog nævnes, at han 1762 er Kommissionær for *Pagan & Co.* i Skotland i Anledning af en Søretssag, der er paadømt i Douglas i Skotland, at han 1778 paa *Thomas Hope Heiligers Vegne* i Amsterdam søger Kjøbenhavns Magistrat om at faa udbetalt en umyndigs Arv (c. 3000 Rdl.), at han 1780 ordner en Pengeaffære med Kurantbanken for den russiske Minister, Baron *v. Sacken*, og at han 1786 modtager en Veksel til Indkassation i Kjøbenhavn fra *Travers* i London, men de anførte Eksempler viser formentlig ogsaa tilstrækkeligt, hvor udbredte hans Forretningsforbindelser har været, og et lignende Indtryk faar man af en Opgørelse, han i 1780erne foretog af sine Kreditorer i Udlandet. Han nævner først de engelske *Wm Cook & Robt Smith, Bird & David Balfour* 4,200 Rdl., *George & James Abel* i London 13,300 Rdl., *Alex. Hen^s Sutherland* i London 2,300 Rdl., *Carr & Widdrington* i Newcastle 1,800 Rdl., *Levi Preston* i Newcastle 400 Rdl., dernæst som Kreditorer paa andre udenlandske Pladser *Sutherland & Bock* i St. Petersborg c. 11,000 Rdl., *Wennerquist & Co.* i Stockholm 4,500 Rdl. og *Robert Bruce* i Skotland 8,768 Rdl.

Det var den almindelige Fremgangsmaade for Købmandsskab en gros den Gang, at man hjemførte Varer paa egne Skibe og derefter bortsolgte Varerne ved Auktion; det var derfor en bestemt Betingelse for at blive Grosserer, at man ejede Skibe eller Skibsparter. John Brown fik i Aarenes Løb en hel Handelsflaade. Det højeste Antal Skibe, han samtidig ejede, var 17 i 1787, men saa tidlig som 1776 havde han 5 Skibe, hvoriblandt flere Fregatter. Hosstaaende er efter mange forskellige Kilder søgt konstrueret en Fortegnelse over hans Handelsflaade. Hans Skibe gik først og fremmest paa Vestindien, hvor den danske Stat 1754 havde afkøbt det vestindisk-guineiske Handelskompagni de tre Øer og samme Aar havde givet Handelen fri. Aaret efter bestemtes yderligere, at enhver, der sendte Skib derud, skulde have en Præmie af 500 Rdl., naar der i Skibet var en Ladning af indenlandske Varer til mindst 5000 Rdl.s Værdi, og Øernes hurtige Opkomst skabte en meget indbringende Handel. Ligeledes tog Brown livlig Del i Handelen paa Middelhavet, hvor det danske Flag ved en Række Traktater midt i det 18. Aarhundrede med de 4 Sørøverstater, begge Sicilier, Genua og Tyrkiet, var blevet sikret. Ogsaa Transithandelen til Østersøhavnene, navnlig Memel, havde han

Skibets Art	Drægtighed i Commerces Læster	Navn	Hvor og naar bygget	Naar købt	Naar solgt eller udgaaet	Anmærkninger
Skude Snov	48 70	Nordstjernen Jomfru Anna	Finland	[1756] [1757]		endnu 1788 i deres Besiddelse. gik 1756 til Venedig.
3-mastet Huggert	80	Jomfru Susanna Jacoba Sankt Johannes		Lübek 1757 for 9650 Mark lybsk	1758 Passet blev ikke tilbageleveret.	gik 1755 til Guinea, 1757 Reder sammen med <i>Peter Appleby</i> . John Brown blev dog dette Aar kun Ejer af $\frac{2}{10}$, medens <i>Alexander Ross</i> fik $\frac{1}{10}$ og <i>Søren Lykke</i> $\frac{5}{10}$. Søpaa $\frac{5}{11}$ 1757 til Vestindien. Brown assisteres af Admiralitetet $\frac{1}{10}$ 1762 til et ved Malmø sunket Skib.
Galliot	33	Anna Haabet		[1758]		
Fregat	70 95	Paquet Kronprins Friederich	Kjøbenhavn 1768	[1768] 1768		var 1787 paa Rejse fra Cette til Hamborg. I dette og det følgende Skib maa hans Svigerfader have haft Part, da de nævnes blandt Sviger- faderens Skibe, som Svogrene $\frac{2}{10}$ 1774 tilskøder Brown.
Fregat	107	Den dydige Sophie	Kjøbenhavn	1769		udgaaet $\frac{10}{10}$ 1778 til Aabenraa at fortømre.
Fregat	90	St. Croix Paket Baron Schimmelmann	Portsmouth Bengalen 1771	1769		ejedes i Forening med Agent <i>de Coninck</i> , Kaptajn <i>Elphinston</i> og Konferens- raad <i>Fabritius</i> . købt af Asiatick Kompagni. købt sammen med Agenterne <i>de Coninck</i> og <i>Thalbitzer</i> til Sejlads hinsides Cap de bonne Espérance.
Fregat		Grevinde Moltke Grev Bernstorff	1771	England 1774		1775 er et Fartøj paa Grund ved »Øster Kalk Fabrik« og et andet strand- det ved Anholt.
Fregat Brigantine	128 $\frac{1}{2}$ 51 $\frac{1}{2}$	Die gute Sophie Haabet	Nordamerika	$\frac{2}{10}$ 1774 $\frac{2}{10}$ 1774		
Snov	42	Den unge Peter	Christianshavn	$\frac{2}{10}$ 1774		
Fregat	137	Christian VII		$\frac{2}{10}$ 1774	1779(?)	
Snov	82 $\frac{1}{2}$ (84 $\frac{1}{2}$)	St. Anna	Nyenstad 1750	$\frac{2}{10}$ 1774	Auktion $\frac{14}{11}$ 88 1610 Rdl.	laa 1787 i Kjøbenhavn.
Galease	30	Haabet	Svendborg 1768	$\frac{2}{10}$ 1774		
Fregat	107	Anna Maria Christina	Finland	Jan. 1778		
Fregat	147 (149)	Grevinde Bernstorff	Kjøbenhavn 1779	$\frac{14}{12}$ 1778 25,400 Rd	forliste 1786 i Orkanen	
Fregat	149 (147)	Judith	Kjøbenhavn 1780	$\frac{14}{12}$ 1778 23,500 Rd	Auktion $\frac{14}{11}$ 88 6,510 Rdl.	var 1787 paa Rejse til Barcelona og Carthagena.
Fregat	152 $\frac{1}{2}$	Elisabeth & Louise	Sønderborg 1780	1780	1787 2,205 Rdl.	laa 1787 i Vestindien.
	28 $\frac{1}{2}$ (28)	Christina London	Udlandet Udlandet	1780 1781	Auktion $\frac{14}{11}$ 88 700 Rdl.	laa 1787 i Königsberg.
Fregat	149	Cronborg	England	Juli 1781	$\frac{20}{8}$ 1782 6000 Rupier.	
	23	Jomfru Elisabeth Sophie		[1781]		
Fregat	105	Maglegaard		[1781]		
Galease	39 $\frac{1}{2}$ (40)	Fru Anna & Christina	Pommern 1780	[1781]	Auktion $\frac{14}{11}$ 88 630 Rdl.	laa 1787 i Kjøbenhavn.
Fregat	135	Asia		[1781]	Auktion $\frac{14}{11}$ 88 2,350 Rdl.	laa 1787 i Kjøbenhavn.
Fregat	69	Haabet		[1782]		
	c. 150	Maria Anna (Mary Ann)		$\frac{18}{7}$ 1782 9,020 Rd		
	89 $\frac{1}{2}$	Adriane		[1782]	1783 5,870 Rdl.	laa 1787 i Rotterdam.
Fregat	118 (146) (122 $\frac{1}{2}$)	Geheimeraad Numsen	Kjøbenhavn 1780	[1782]	uktion $\frac{14}{11}$ 88 6,030 Rdl.	laa 1787 i Kjøbenhavn.
Brigantine	80 (82 $\frac{1}{2}$)	Magdalene Elisabeth		[1782]	Auktion $\frac{14}{11}$ 88 720 Rdl.	laa 1787 i Kjøbenhavn. <i>Brown & Stevenson</i> paa St. Thomas havde 1787 Part i Skibet.
	91 $\frac{1}{2}$ (95)	Grev Reventlow		$\frac{20}{11}$ 1782 4,950 Rd	Auktion $\frac{14}{11}$ 88 4,750 Rdl.	laa 1787 i Kjøbenhavn.
Fregat	320 (240)	Herkules		$\frac{4}{8}$ 1783 16,200 Rd	Auktion $\frac{14}{11}$ 88 3,320 Rdl.	laa 1787 i Kjøbenhavn. Skibet hed tidligere St. Croix Planter.
	115	Mariane		[1783]		laa 1787 i Kjøbenhavn. Vurderet til 1800 Rdl.; da der ved Auktion $\frac{14}{11}$ 88 kun blev budt 1200 Rdl., blev det ikke solgt.
Snov		Altona		[1783]		hed oprindelig Enigheden, var købt af <i>Selby, Dungan & Thompson</i> og ejedes i Forening med <i>Brown & Stevenson</i> samt <i>Henry Kelly</i> paa St. Thomas.
	84 $\frac{1}{2}$	De Trende Søstre		[1783]		
Fregat	125	Den gode Betsy	egtet Skibsværft Kbhvn.	[1784]	uktion $\frac{14}{11}$ 88 7,511 Rdl.	laa 1787 i Kjøbenhavn.
	24	Maria Elisabeth			Auktion $\frac{14}{11}$ 88 150 Rdl.	laa 1787 i Kjøbenhavn.
	51	St. Nicolaus			1787 strandet paa Anholt.	

Part i, og at denne har været fordelagtig for ham, kan man se af, at han er ivrig for at faa Frihavnsprojektet i 1771 ført ud i Livet; af de 200 Aktier paa 100 Rdl., der skulde tegnes blandt Grosserersocietetets 25 Medlemmer, tegnede John & David Brown saaledes 10, samme Antal blev tegnet af *Peter v. Hemert* og af *Skibsted & Beck*, medens *Borre & Fenger* tegnede 20, *J. P. Suhr* 14, *G. Behagen* 12, hvorimod andre kendte Handelshuse som *J. L. Zinn*,

BROGADE I.

(Efter Kjøbenhavns Havn. Side 86.)

Fabritius & Wever, Fr. de Coninck, Chippendale & Selbye, Ryberg, Thygesen & Co., P. Tulein, C. Thalbitzer og fl. tegnede sig for mindre Beløb. Hans Virksomhed paa Ostindien, der netop i disse Aar tog Fart, vil blive omtalt senere.

I Længden var Pladsen i Overgaden oven Vandet naturligtvis ikke tilstrækkelig eller Adgangen dertil bekvem nok til en saa opblomstrende Forretning, og 16. Dec. 1768 fik David Brown derfor Skøde af *Peter Appleby* paa Matr. Nr. 1 i Christianshavns Kvarter mellem »den saakaldte Knippelsbro» paa den ene Side og Raadmand *Storps* Gaard paa den anden Side. 23. Nov. 1775 gav han Broderen John Skøde paa Gaarden. Ved begge Løjligheder nævnes ikke Prisen, kun at Køberne har givet nøjagtig og fuldkommen Betaling; Købene maa derfor nærmest betragtes som et Familiearrangement. Denne Gaard, der først i 1907 ved Bygningen af den nye Knippelsbro blev nedrevet, var

den yderste Gaard ud til Kanalen i Brogade og laa saaledes særdeles bekvemt for Samfærdselen. Ud til Gaden bestod den af 6 grundmurede Fag i 3 Etager med Kvist over og Kælder under, og i Forhusets Gavl ud mod Kanalen var der ligeledes 6 grundmurede Fag i 3 Etager med Kælder under, ved Kanalen laa tillige et Pakhus paa 7 grundmurede Fag, 4 Loft høj, ligeledes med Kvist over og Kælder under og der udenfor en fri Skibsbro med to Fortøjningspæle. I Gaardsrummet var en Portion fersk Pumpe Vand med Opstander og behørig Jernpumpeværk. Gaarden havde 10 Jernkakkelovne. I 1775 var Værelserne alle gibsede, panelede og betrukne og af de 10 Kakkelovne var 2 Bilæggerovne, Resten Vindovne, deriblandt 2 med 3 Etager.

Som tidligere omtalt interesserede John Brown sig ogsaa for Fabrikdrift, hvortil han tilskyndedes ved sin Svigerfaders Eksempel. I Slutningen af 1756, Aaret efterat han havde etableret sig, indgav han derfor samtidig Ansøgning til Økonomi- og Kommercekollegiet om at maatte anlægge en Tobaksfabrik og et Sukkerraffinaderi, — det sidste var jo af stor Værdi for ham paa Grund af den Mængde Raasukker, hans Skibe hjemførte fra Vestindien —, men det lykkedes ham kun at opnaa det ene Privilegium, Sukkerraffinaderiet, idet det andet, hvortil han allerede havde gjort Anstalter ved Indkaldelse af et Par udenlandske Tobakspindere, strandede paa Tobakspindelaugets og Magistratens Modstand.

Hans Ansøgning om sidstnævnte Privilegium lyder saaledes:

Stormægtigste, Allernaadigste, Arve Konge og Herre!

Iblant andre som haver søgt at høste Frugten af den Høy Kongl. Naade de *Reformerte* her Allernaadigst er bleven forundt; haver jeg *Etableret* mig her udi Staden, og er sindet at lade oprette en Fabrique hvorudi alle Slags Røg og Snus Toback af Spind og Karven kand fabriqueres og dertil agter at forskrive kyndige Folck, hvis mængde kand blive noged Andseelig, i særdeleshed da jeg agter at indrette værket af en stor Etandue icke just Allene for den Indenlandske *Debet*, men for at forsende og udføre til fremmede Stæder og derved indbringe Landet Penge samt mange Mennsker at underholde, men da det hertil udfordrende forlag og derpaa andvante Omkostninger vil blive store, saa skulle jeg derpaa have mig følgende Privilegium allerunderdanigst udbedet

1. At jeg uden Hinder af nogen maa her i Staden oprette og iværksætte saadan *fabrique* og deraf til alle og enhver at udsælge alleslags Toback i store og smaa *Partier*.
2. At det Stæd eller den Gaard, som jeg til dette Værck at indrette finder bekvemest, maae nyde den Frihed som alle *reformerte* efter Forordningen af 11te April 1685 dens 1ste Post Allernaadigst forundt og tilladt er.

3. At jeg af den *Qualitet fabriquerede* Toback som jeg til fremmede Stæder lader udføre, maa allernaadigst frietages for at betale Told, Consumption og Accise af lige Quantitet-Blade toback.
4. At de Præsser og den Redskab, som jeg fra fremmede Stæder lader indføre og her icke er at faae eller kand forfærdiges, maa uden noget deraf at betale fri indføres.

I det Allerunderdanigste Haab om en Allernaadigst Bønhørelse forbliver jeg udi Allerdybeste underdanighed

Deres Kongl. May^{tt}s

Khafn: d: Dec.
A^o 1756.

Allerunderdanigst
troe Undersaat og
tjener

JOHN BROWN.

Økonomi- og Kommercekollegiet sendte Andragendet til Magistratens Erklæring. Magistraten forespurte først Oldermanen for Tobakspinderlauget, *P. Søegaard*; han tog naturligvis kraftig til Orde mod Browns Projekt, »det kunde neppe agtes taaleligt efter Kongens Anordninger, at Brown skulde være haade Grosserer, Fabriquer og Høker i smaa Handel tillige, og insinuerer, at Stedet til Fabriken med det reformerte Friheds Tillæg ej alene vil trykke Indvaanerne, men formentlig protekttere det fremmede spundne Tobak, som ved engelske Skibes bekvemme Udlosning ventelig kan indsniges«. Det ses endvidere af Oldermændens Indlæg, at Brown allerede har ladet indkalde to fremmede Tobakspindere, der har faaet deres Mesterstykke kasseret af Lauget. I Overensstemmelse hermed udtaler Magistraten ^{28/3} 1757:

»Dersom John Brown, der er Borger og Gros Handler, skulle kunde faae udvirket det af Ham ansøgte Privilegium at oprette Een *Tobachs Fabrique* ville deraf flyde den uomgiængelige *Consequence*, at de 24 Familier, som nu af denne Næring have Deres Leve Brød maatte blive ødelagte og *ruinerede*. Der er heller ikke mindste Billighed og mindre Fornødenhed udj at Ham saadant Privilegium skulle meddees, thi det er aabenbart ubilligt, at Hand, der er *reformeret*, og efter de *reformertes Privilegier* tager sin iboende Gaard frie for *Indqvarterings Afgift* skulle tillige tage en anden Gaard frie, fordi hand ville indrette een *Fabrique*, hvorved mange andre bleve ødelagte, da det var de herværende Tobakspindere u-mueligt at udholde med ham, naar Hand frem for Dem kunde erholde saa stoere Friheder og fordeele, som af Ham er ansøgt, men Brown, som nu er kommen i Egteskab med Reebslager Appelbyes Daatter ville ved Hands Formuenhed snart faae Tobakspindere *ruinerede*, ligesom Hans Sviger Fader bemelte Appelbye haver allerede faaed Reebslagerne gandske undertrykte, u-nødvendigt er det og, at Brown skulle meddees Privilegium paa en saadan *Fabriques Anlæggelse*, da ikke alleene de herværende Tobacksspindere forarbejdede alle slags Tobakker af god og forsvarlig Bonitet og til billige Priser men endog af alle Ting betaler Hands May^{tt} Told og *Consumption* og lader Deres behøvende Redskab her forfærdige, som Brown alt ville have Frihed paa.«

Brown opnaede derfor ikke dette Privilegium, men 28. Febr. 1757 meddeltes der ham følgende Privilegium paa et Sukkerraffinaderi, idet man ansaa Oprettelsen af saa mange som muligt af disse for gavnlige for Staten. Indtil 1754 havde det vestindiske Kompagni haft Eneret paa at drive Sukkerraffinaderi, men efterat dette Privilegium var hævet, var der udstedt 12 andre Privilegier, hvoraf dog kun en Del var kommen i Stand.

1.

Skal det allernaadigst Være hannem tilladt her i Staden for sig selv og med *Interessenter* samt deres Arvinger et Sucker Raffinaderie at oprette.

2.

Bevilge og Ville Vi Allernaadigst, at dend Mæster, saa vel som de Arbeids-Folk, som hand enten nu eller herefter til Sucker *Raffinaderiet* kunde behøve at antage, skal for borgerlig og byens paalæg og besværing samt *Personelle* Skatter være befriede, dog ifald nogen af dem skulle bruge anden borgerlig Næring, da kand de for saa vidt deraf bør svares icke frietages.

3.

Skal det være hannem tilladt de Sucker og Siruper, som udi forn^{te} hans Sucker *Raffinaderis* Huus forfærdiges, at Sælge og forhandle udj Stoere og Smaae partier, dog icke til ringere vægt end Tyve Skaalpund afgangen.

4.

Alle slags Materialier og Papier, som Sucker *Raffinaderiet* nødvendig behøver, og icke allerede ere forbudne fra fremmede Stæder at jndføres eller icke her forsvarligen Kand forfærdiges, bevilge Vi Allernaadigst at maae for Told *Consumption* og *accise* være befriet, dog skal der paa hver Gang gjøres Endelig og *Special* angivelse at forn^{te} Vahre icke til noget andet end Værkets Nytte og brug skal vorde anvendt.

5.

Hvorimod hand under dette *Privilegii* Tab og anden vedbørlig straf skal tilforpligtet være icke at *Raffinere* af andre Suckre end af de alleene, som fra Vores Danske Colonier udi Vestindien hidkommer.

24. April 1766 fik Brown Konfirmation paa dette Privilegium, og 19. April 1768 fik han det forbedret ved følgende Tilføjelser:

1.

At *John Brown* eller *Interessentskab* alleene udi de første 15 Aar tilligemed de øvrige udi Vores Kongl. *Residence* Stad allerede oprettede eller *Priviligerte* Sucker-*Raffinaderier* maae drive og fortsætte et Sucker-*Raffinaderie* sammesteds, hvorimod meerbenævnte *John Brown* og *Interessenter* eller tilkommende Eyere deraf skal under

de dennem forundte *Privilegiens* Fortabelse have inden halvandet Aar à *Dato Raffinaderiet* udi fuld Gang og Drift og fra den Tiid af, saalænge de 15 Aar vedvarer aarlig til fremmede Stæder beviisligen udføre til Forhandling for 1000 Rigsdaler *raffinerede* Suckere af hver Koge-Pande, *Sucker-Raffinaderiet* bestaaer udaf, eller for hvert 100rd som mangler at betale 20rd, der anvendes til en Brand-Forsickrings Indretning for de assurerede *Raffinaderiers* Sucker-Magaziner.

2.

Paa alle de herefter for Vores Regning paa offentlig *Auction* bortsælgende Raae Suckre Ville Vi allernaadigst forunde Kiøberne 3 Maaneders *Credit* imod antagelig *Caution* og naar Mangel paa Raae Sucker, som Vi allernaadigst Ville føye all muelig Anstalt til at forekomme, imod Formodning skulle *existere*, da skal forberørte Sucker-Raffinaderies Eyere, naar Mangelen tilforladeligen er beviist, fremmede Raae Suckeres Indførsel til Fornødenhed vorde tilladt og

3.

Ville Vi allernaadigst frietage meerberørte nuværende eller tilkommende Sucker-Raffinaderies Eyere for at svare nogen Tolds Forhøyelse eller videre Afgift af de til Værkets Drift behøvende Steen-Kull end hvad hidindtil forordnet er eller deraf ved Indførselen er bleven betalt. Skulle iøvrigt nogen Klage enten i henseende til dette *Privilegii* Misbrug eller Misholdelse til Vores *General Told-Cammer* og *Commerce Collegium* indkommer, have de sig udi samme Sag og forsaavidt *Privilegii* Ords Forklaring angaaer bemelte *Collegii Decision* uden *Process* eller Lovmaal at underkaste.

Privilegiet synes Brown mærkelig nok aldrig at have benyttet, i hvert Fald under sit eget Navn, derimod havde han i 1780erne et Sukkerraffinaderi i Odense, og han har maaske derfor tidligere benyttet sig af Applebys Sukkerraffinaderi. Sukkerraffinaderiet i Odense var anlagt af et Interessentskab 1751. Det havde *Privilegium* paa at forsyne ikke alene hele Fyns Stift, men ogsaa hele Ribe Stift med Sukker og holdt sig længe efter, at denne Begunstigelse var ophørt, indtil det nedlagdes 1835. I 1776 ejede Browns Svoger, Agent *Appleby*, det, fra ham kom det til Brown, efter hans Tid var bl. a. Grev *Roepstorff* dets Ejer. I dets Bygninger saas endnu 1862 Hvælvinger, der bares af to fritstaaende, slanke, høje Granitstøjler, som rimeligvis hidrørte fra en eller anden kirkelig Bygning.

Ogsaa i andre Retninger ses John Brown at have interesseret sig for Industrien.

I 1777 havde han ladet en Kærtmager og Hjulmand komme fra Skotland for at gøre Forsøg paa at forfærdige saadanne *Voiturer*, som forskrives fra England, og efter nogle vellykkede Forsøg, der havde overbevist ham om, at disse Vogne ligesaagodt kunde forfærdiges herhjemme, søgte han om *Privilegium* paa at indrette et Magasin af alle Slags *Voiturer* og Agerdyrk-

ningsredskaber. Økonomi- og Kommercekollegiet sendte Andragendet til Kancelliet med Forespørgsel, om ikke saadant et engelsk Hjulmageri kunde bruges paa Landet uden Hindring af Laugene, men Magistraten, som Kancelliet spurgte, svarede, at en saadan Indretning paa Landet vilde ødelægge alle de i Byen allerede etablerede Haandværk, som subsistere ved Vognmagerarbejde og forøge det Tab, de allerede har lidt ved fremmede Vognes Indførsel. Desuden havde man fuldkomne Mestre nok herhjemme, saa man ikke behøvede fremmede, og hvis disse havde noget Fortrin, vilde de faa Fortjeneste og Søgning nok ved at nedsætte sig i Byen. Brown renoncerer da paa Privilegiet men udbeder sig Kollegiets Protektion for en af ham forskreven Kærtmager *Thomas Swinton* og en Remmesnider (Sadelmager) *Robert Kùl*, at de maa nedsætte sig uden Molest af Lauget, i hvilket de ikke vil indgaa, samt at deres udlærte Arbejder maa indtages i Lauget uden det ellers brugelige Mesterstykkets Forfærdigelse.

Paa Gudumlund havde Ejeren, Kammerherre, Amtmand *Buchwald*, oprettet et Manufaktur, der lededes af en Vævermester *Gordon*, og hvortil han havde indforskrevet Maskiner fra Skotland. Her fik John Brown 1783 Tilladelse til at anbringe en Bondekarl *Rasmus Isachsen* fra sit Gods Benzonseje som Lærling, idet han havde til Hensigt, naar Læretiden var udstaaet, at etablere ham paa Benzonseje og understøtte ham »i Professionen med al passelig Hjelp«.

Som foran berørt blev Brown i Aarenes Løb en fremtrædende Partner i den danske Handel paa Ostindien.

I 1732 var det asiatiske Kompagni stiftet med Eneret paa Skibsfarten hinsides det gode Haabs Forbjerg. Kompagniet drev Handel paa Ostindien og Kina, erhvervede Kolonier, anlagde Loger, Fæstninger og Forter og var som en Stat i Staten. Det bestod af en Række Participanter, der ejede Aktiekapitalen 2,400,000 Rdl. fordelte paa 4,800 Aktier à 500 Rdl. Kongen var den fornemste Aktionær, men ogsaa mange af Statens første Mænd ejede Aktier. Endnu i 1754 var Brown ikke Participant, men allerede 1765 var han i Besiddelse af et betydeligt Antal Aktier, thi ved Generalforsamlingen 29. Marts valgtes han med 444 Stemmer til Hovedparticipant og fik derved Indflydelse paa Kompagniets Ledelse. Foruden Direktørerne stod nemlig ifølge Konventionen af 1732 nogle Interessenter, der skulde eje mindst 10 Aktier, som Hovedparticipanter i Spidsen for Kompagniet. Samtidig valgtes en anden Hovedparticipant med 349 Stemmer. Ved Generalforsamlingen

19. Dec. 1770 valgtes Brown i den afgaaende Etatsraad *Falck's* Sted til Direktør, med hvilken Post der var forbundet en aarlig Løn af 500 Rdl.

Da Kompagniets Oktroy udløb 1772, blev den vel fornyet af Regeringen, men kun med Eneret til Handelen paa Kina, medens Handelen paa Indien blev givet fri. Kompagniet havde i de senere Aar været i Tilbagegang, der var derfor fra flere Sider indenfor selve Kompagniet stillet Forslag om, at man for at ophjælpe Kolonierne skulde søge at faa flere Ekspeditioner udrustede, om nødvendigt ved privat Initiativ, og da nu Kompagniet søgte om Fornyelse paa sin gamle Oktroy, gjorde *Ryberg* og *de Coninck* Kommercekollegiet opmærksom paa, at det vilde blive et betydeligt Tab for Statens Toldintrader, hvis man ikke tillod den private Handel. Kompagniet maatte da gaa ind paa at modtage Oktroyen med den ovenfor anførte Indskrænkning. Den Generalforsamling, som afholdtes 11. Sept. 1772 i Anledning af den nye Konvention, blev den mest stormfulde af Aarets 6 Generalforsamlinger. En Skrivelse fra Arveprins Frederik, der anbefalede Udsættelse, blev hørt med »en sagte Mumlen«, og efter en heftig Debat vedtoges det, at Konventionen skulde træde i Kraft straks, og en ny Direktion med det samme vælges. Minoriteten, der var imod den private Handel, forlod herefter Salen, og *G. Behagen* blev styrtet som Direktør, medens *John Brown* genvalgtes med 91 Stemmer. Af yngre og nye Mænd, som sattes ind i Direktionen, fik Konferensraad *C. H. Fabritius* 108 Stemmer, *Niels Ryberg* 95, Agent *Fr. de Coninck* 71 og Kaptain *Halling* 48, som søkyndig fik Kaptain *Elphinston* 112 Stemmer. Endvidere valgtes en 7 Mand's Deputation, der i Anledning af den omtalte Skrivelse skulde forebringe Prins Frederik »Sagen og Omstændighederne«; i denne deltog *David Brown*. Der udbrød nu en heftig Strid i Kompagniet, og den afgaaede Direktion søgte at faa den nye fradømt sin Stilling; men ved Højesteret fik *de Coninck* og hans Kolleger 6. Januar 1774 en Frifindelsesdom.

John Brown havde saaledes sluttet sig til den nye Retning indenfor Kompagniet, og man tør maaske i hans Broder Davids Udnævnelse til Guvernør i Trankebar Aaret efter hin stormfulde Generalforsamling se et Tegn paa, at Direktionen ønskede at knytte et saa intimt Samarbejde som muligt mellem sig og Kolonierne. Men snart skulde en ny Storm bryde løs. I April 1774 indgav nemlig de to Direktører *Brown* og *de Coninck* samt *N. L. Reiersen* og *C. H. Thalbitzer* et Andragende til Kommercekollegiet om Tiladelse til at benytte et i Udlandet bygget Skib, der fik Navnet »Grev Bernstorff«, til en privat Ekspedition til Indien; dette Forslag kaldte paany Op-

positionen frem, mærkelige Rygter svirrede rundt i Byen, og 24 Interessenter forlangte at faa afgjort paa en Generalforsamling »om det kan være en eller flere Direktører for Kompagniet tilladt at entreprenere og forestaa partikulære Ekspeditioner til Ostindien og tillige vedblive Bestyrelsen af Kompagniet«. Skønt de to Direktører tilbød Interessenterne i Kompagniet at deltage med dem for $\frac{1}{5}$ eller 30,000 Rdl. i den samlede Entreprises Beløb 150,000 Rdl., kunde Uvejret ikke afværges. Af »Empfindtlighed« over Oppositionen samt over »den Mistillid, man ellers mundtlig skal have ytret imod dem«, stillede *Brown* og *de Coninck* derfor paa Generalforsamlingen 16. Sept. 1774 deres Mandater til Raadighed; men deres Kolleger i Direktionen vilde ikke af med dem, og Generalforsamlingen gav dem Medhold i Henhold til den i Oktroyen givne Tilladelse til partikulær Handel, hvorefter deres Særhandel ogsaa maatte være tilladelig, og anmodede dem derfor om at forblive, men Kompagniet »forlangte ei at interessere i den partikulære Ekspedition«. »Grev Bernstorff« blev derpaa udsendt i 1775, men Roen var kun forbigaaende.

Ved den nye Konvention havde Revisionen faaet en betydende Stilling udenom Direktionen, og Revisorernes Bemærkninger for Aaret 1774—75 var nærmest et Anklageskrift mod Direktionen. Tilmed fremkom Revisorernes Udsættelser først ind i September Maaned 1775, saa Direktionen umuligt kunde naa at faa dem besvarede til Generalforsamlingen den 20. Sept. Imod Direktionens kraftige Protest blev Udsættelserne desuagtet oplæste under »Trusler og uanstændige Beskyldninger om svigefuld Omgang«, og der berammedes en ny Generalforsamling til 5. Okt., ved hvilken Direktionens Besvarelse *skulde* foreligge. Direktionen vilde imidlertid ikke bøje sig og indkalde en saadan Generalforsamling, da den ikke mente at kunne blive færdig til den nævnte Dag; det juridiske Direktionsmedlem Konferensraad *Hoppe*, der var uenig med sine Kolleger, nedlagde da sit Direktorat. Oppositionen besluttede nu at udsende en Konvokations-Billet og en særlig Indbydelse til Bestyrelsen; men Budet kom tilbage med den Besked, at Agent *de Coninck* havde taget Brevet til sig og affærdiget ham med det Svar, at han nok selv skulde besørge samme videre. Saa tog man sin Tilflugt til Notarius publicus; da Interessenterne mødte den 5. Oktober, traf de vel Kompagnisalen aaben, men Bogholder og Kasserer instruerede om, at de ingen Oplysninger maatte give, og alle Protokollerne var taget i Forvaring af Direktionen. Forbitrelsen var stor, særlig mod de 3 Direktører *de Coninck*, *Brown* og *Elphinston*, der »staa i saadanne Konneksioner, som aabenbare croicerer Kompagniets Fordele,

saa vi derfor maa anse dem for de rimelige Aarsager til de Operationer, Kompagniet er misfornøiet med«. Forsamlingen vedtog derfor, at enhver Interessent, der kom paa Valg som Direktør, forinden maatte aflægge Ed paa, at han ikke var interesseret i nogen partikulær Ekspedition, ja man gik endog til at vælge nye Direktører i Stedet for de 4 nævnte. Direktionens faste Holdning bevirkede imidlertid en Vaklen i Oppositionen, saa den ved en fortsat Forsamling 12. Okt. var forholdsvis spagfærdig, og da Direktionen havde faaet sin Besvarelse af Revisionsbemærkningerne trykt i en den 1. Nov. 1775 dateret 200 Sider stor Bog, blev det paa Generalforsamlingen den 8. i samme Maaned med 118 Stemmer mod 106 vedtaget, at »Alt, hvad der siden den 21. September indtil denne Dag paa andre Maader end efter Direktionens Foranstaltninger er passeret, maa være og blive udenfor Kompagniets lovlige Handlinger, Vedtægter og Resolutioner.« Sagen blev kæmpet videre i endnu et Par Stridsskrifter, der særlig var rettet mod *de Coninck* og *Reiersen*, der sikkert har været de forretningsførende ved »Grev Bernstorff«s Ekspedition, inden den sidste Generalforsamling i Aaret 1775. Men baade Brown og *Elphinston* var nu kørt træl og erklærede begge paa Generalforsamlingen den 13. Dec., at de ikke vilde modtage Genvalg. Brown meddelte, at »hans Forretninger ikke tillod ham at forestaa Direktionen længere end til Aarets Udgang«, og hans Ønske om Entledigelse blev imødekommet af Interessenterne, idet de udtalte, at »da de kendte hans Nidkærhed for Kompagniets Bedste, saa takke de ham for hans hidtil beviste Flid i Kompagniets Affærer.« I Stedet for Brown valgtes Købmand *Christen Schaarup Black* og i Stedet for *Elphinston* Viceadmiral *Simon Hoogland*; blandt de andre Direktører, hvis Valg Oppositionen satte igennem, var Geheimekonferensraad *Jens Krag Juul Vind* til Baroniet *Juellinge* som juridisk Direktør.

Fra det ikke-udbyttegivende Aar 1772 var Kompagniet imidlertid gaaet frem; fra 1773 fik Aktionærerne atter Udbytte, og efterat Kongen 1777 havde overtaget Territorialforvaltningen af Kompagniets Besiddelser i Indien, hvorved det slap for en Del dyre Administrationsomkostninger, kom der rigtig Fart i Foretagendet; navnlig 1782 var et glimrende Aar, men i dette var *Kjøbenhavns* Import, der fra 1774 havde været jævnt sligende, ogsaa oppe paa 3,4 Mill. Rdl. eller 1,1 Mill. Rdl. højere end det foregaaende Aar, hvilket med andre Ord vil sige det højeste Tal, der naaedes i den glimrende Handelsperiodes 2. Afsnit under den nordamerikanske Frihedskrig 1776—83.

Det Udbytte, Brødrene Brown og John Browns Søn William i disse Aar fik af deres Aktier, vil ses af følgende Oversigt:

Udbytte af Asiatisk Kompagnis Aktier.

Aar	Indehaver	Antal	Udbytte
1773	John Brown	15	600 Rdl.
	John & David Brown	12	480 —
1774	John Brown	21	1050 —
1775	John Brown	29	1450 —
	John & David Brown	27	1350 —
1776	John Brown	53	1325 —
1777	John Brown	54	1890 —
1778	John Brown	54	1890 —
1779	John Brown	46	2300 —
	David Brown	10	500 —
	William Brown	3	150 —
1780	John Brown	46	2300 —
	David Brown	10	500 —
	William Brown	3	150 —
1781	John Brown	45	3375 —
	David Brown	10	750 —
	William Brown	3	225 —
1782	John Brown	41	6150 —
	David Brown	10	1500 —
	William Brown	3	450 —
1783	John Brown	31	3100 —
	William Brown	3	300 —
	David Brown	10	1000 —
1784	John Brown	30	1500 —
	William Brown	5	250 —
	David Brown	10	500 —
1785	John Brown	32	1600 —
	William Brown	5	250 —
	David Brown	10	500 —
1786	John Brown	32	1600 —
	William Brown	5	250 —
	David Brown	10	500 —
1787	John Brown	32	1920 —
	William Brown	2	120 —
	David Brown	9	540 —
1788	John Brown	18	720 —
1789	John Brown	2	60 —
1790	John Brown	2	60 —

Ved »Grev Bernstorff«s Udsendelse i 1775 var der indledet en ny Æra i den danske Handels Historie, og selv om det er givet, at *de Coninck* havde været primus motor i dette Foretagende, saa taler det til Fordel for John Browns Købmandssnille, at han fulgte *de Coninck* i hans dristige Plan og ogsaa senere selvstændig sendte Skibe til det fjerne Østen. For Asiatisk Kompagnis Trivsel fik denne saakaldte partikulære Handel, som *de Coninck* rigtigt havde set, ikke ringe Betydning ved den i Oktroyen fastsatte Afgift til Kompagniet af 2 Procent af de udgaaende og 8 Procent af de hjemkommende Ladningers Værdi; alene af en enkelt Skibsladung modtog Kompagniet saaledes i 1777 ikke mindre end 26,392 Rdl. i Rekognition.

Da hvert Skibs lykkelige Rejse saa at sige galdt en Formue, var det almindeligt, at flere slog sig sammen om dets Udrustning, eller at man ligefrem satte Foretagendet paa Aktier. Ogsaa i »Grev Bernstorff«s Ekspedition var der udstedt 390 Aktier à 500 Rdl., og det er uvist, om disse Aktier alle var paa de tidligere nævnte Rederes Hænder; Skibets udgaaende Ladning var iøvrigt vurderet til 54,000 Rdl., medens det i 1777 bragte en Ladning af 387,916 Rdl.s Værdi med tilbage. Sammen med de ved »Grev Bernstorff«s Ekspedition tidligere nævnte Herrer samt Konferensraad *C. A. Fabritius* og Etatsraad *N. Ryberg* deltog Brown ogsaa 1777 i Udrustningen af Skibet »Enigheden«, hvis Ladning var vurderet til 185,019 Rdl., men denne Ekspedition endte ulykkeligt, idet Skibet i 1778 blev gjort til Prise af de Franske og indbragt til Isle de France, og det er rimeligt, at John Brown ogsaa har været Partner i flere andre Ekspeditioner. For egen Regning udsendte han 1782 Skibet »Cronborg«, der dog kun havde for 45,390 Rdl. inde, men dette Skib solgte han samme Aar i Trankebar for 6000 Rupier. Endelig udsendte han 1783 Fregatten »Hercules«, hvis Udredning han anslog til 70,000 Rdl., medens det i 1785 vendte tilbage med Varer for 553,629,12 Courant Rupier (1 Courant Rupi = $46\frac{7}{10}$ β D. C.).

En Ostindierejse, der i Reglen varede c. 18 Maaneder, udkrævede foruden til Ladningens Anskaffelse ogsaa en ikke ringe Kapital til Mandskabets Hyre (c. 15,000 Rdl.) og Proviant (c. 10,000 Rdl.); til Gengæld kunde en lykkelig Ekspedition ikke sjældent give 30—35 pCt.s Fortjeneste.

Det var paa den Tid almindeligt, at Folk selv søgte at opnaa en eller anden »Karakter« mod til Gengæld at yde et Tilskud enten til Kongens Kasse eller et nærmere angivet Formaal. Den mest almindelige Titel mellem Grossererne var Hof-Agent eller Agent-Titelen, der kunde tildeles med forskellig

Rang som Justitsraad, Kammerraad, Kancelliraad e. l., og det er derfor kun rimeligt, at Brown som fremstaaende Handelsmand og Direktør for Asiatisk Kompagni ogsaa kunde ønske en saadan Udmærkelse, men da han vilde springe Undergraderne over, tilbød han i følgende Ansøgning rundhaandet 2000 Rdl. for at blive Generalkrigskommissær:

Til Kongen!

Underskrevne Kiøbmand og Directeur ved det Asiatiske Compagnie, der har boet her i Staden over 24 aar og agter herefter at ansee Dañemark som sit hjem, samt smigrer sig med det Haab at have opført sig i alle begivenheder som en nyttig Borger i Staten, fordrister sig allerunderdanigst at udbede sig Deres Majestæts Naade samt at blive allernaadigst distingueret iblant Deres Majestæts troe tienerer med Character af General Krigs Commissaire med den Rang som dermed følger, hvorfore allerunderdanigst tilbyder sig at betale til Deres Majestæts Sæe-Cadet-Casse Toe Tuusinde RD.

allerunderdanigst

John Brown.

*Kiøbenhavn
17. Decemb^r 1774.*

Da Admiralitets- og Kommissariatskollegiet allerede samme Dag gør Indstilling til Kongen, er det sandsynligt, at Sagen har været ordnet mellem Brown og Kollegiet paa Forhaand, og det kan i den Henseende paapeges, at Browns Meddirektør i Asiatisk Kompagni *Peter Hoppe* var Assessor i Overadmiralitetsretten, og at hans Omgangsfælle, den senere Admiral *de Fontenay*, fra 1757 til 70 havde været Chef for Søkadetakademiet. I Kollegiets Indstilling hedder det:

»Da nu Deres Majtt ved adskillige Lejligheder baade ved Søetaten og ved de andre Departements, hvor en eller anden Stiftelse eller Anlæg har behøvet Understøttelse, allernaadigst har reflekteret paa en eller anden værdig Undersaats Ansøgning om Karakter i det Tilfælde, hvor der er gjort Tilbud om at komme slige Stiftelser til Hjælp med et Slags Tilstød, hvortil Kadetakademiet og formedelst den betydelige Hovedreparation, det for kort siden har faaet, hvorved det er kommen i en temmelig Gæld, er højt trængende, saa siden bemeldte Købmand Brown ikke alene er en i Staden anselig Borger, men endog en værdig og meget agtet Mand, som man ved har gjort Staten Nytte, have vi formedelst de anførte Aarsager ikke kunnet undslaa os for allerunderdanigst at referere hans Ansøgning og til Deres Majts Naade at

indstille, om han den ansøgte Generalkrigskommissærs Karakter paa de ommeldte Vilkaar allernaadigst maa forundes, da, ifald samme ham allernaadigst akkorderes, vi allerunderdanigst skulde udbede, at de 1400 Rdl. af bemeldte 2000 Rdl. maatte, som meldt, komme Kadetkassen til Hjælp til at afdrage paa Akademiets Gæld, og de øvrige 600 Rdl. at anvendes til det, som vi i Dag ved allerunderdanigst Forestilling har proponeret for Professor *Lous*.«

Kongen resolverede imidlertid ^{27/12} 1774, at Sagen skulde udsættes, men ved Kabinetsordre af 18. Juni 1776 udnævnte Kongen Brown efter fornyet Ansøgning til Generalkrigskommissær mod at erlægge de 2000 Rdl. til Kongens Partikulærkasse. Brown betalte prompte, men Søetaten blev rigtig nok narret for Halvparten; de 1000 Rdl. blev i Partikulærkassen.

I en Afhandling om Lystgaarde og Lyststeder i Kjøbenhavns Omegn har Dr. *Bobé* udtalt, at John Brown ved at opføre og opkøbe Landsteder spekulerede i Datidens honette Ambition. Denne Paastand er ganske uholdbar og uden faktisk Grundlag. Det er forhen omtalt, at Brown til Sommeropholdssted for sin Familie først købte det smukke Agershvile ved Jægersborg Hegn, som han atter solgte efter at have erhvervet det nærmere ved Hovedstaden beliggende Hellerup, og hans Bestræbelser gik fremtidig ud paa at afrunde sine Besiddelser i Gjentofte Sogn, hvilket efterhaanden lykkedes ham saa godt, at han en Tid var Sognets største Ejendomsbesidder næst efter *A. P. Bernstorff*.

Fra Barndommen af havde han Interesse for Landbruget, han kom jo fra en af Skotlands frugtbareste Egne, og i en Ansøgning 1761 taler han da ogsaa om »Den Lyst, som jeg har haft og endnu har til at gjøre nogle Smaae Experimenter udi Land-Væsenet og Agger-Dyrkningen,« ligesom det ses af en udførlig »Plan til et forbedret Landvæsen«, som han i Sommeren 1786 fra Benzonseje indsendte til Kong Christian VII, at han er gennemtrængt af den ny Tids Ideer paa Landbrugets Omraade. Han har i 3 Aar været »occuperet« af Jordens Opmaaling for at faa det skadelige Fællesskab ophævet, en Del Bøndergods er allerede udflyttet, og han er nu i Færd med at udskifte de øvrige Jorder, som ligger i 14 Byer. For at fremme Udskiftning, Indhegning og Indgrøftning samt Gaardenes Udflytning har han alt længe befriet Bønderne for en stor Del Hoveriarbejde »ved det jeg selv holder baade Folk og Besætning til Avlingens Drift paa Hovmarken og dertil med stor Bekostning har ladet komme kyndige Agerdyrkere og Plov-Karle fra Scotland. Hvortil jeg, foruden at skaane Bønderne, endnu har haft 2de Aarsager, nemlig: først, at faae

mine Hovmarker i Tide fuldkommen vel dyrkede ved delige Folk, bedre Redskaber og Besetning, og ved at iagttage en viss Omvexling af Sæd og Cultur, som dertil sigter, og for det andet at viise Bønderne et godt Exempel, saa de af Oyesynet skal faae Kundskab og blive overbeviiste om en bedre Agerdyrknings Maade.◀ Han agter aldeles at befri dem for al Slags Hoveri mod en moderat passende Afgift; og for ved Jordens bedre Kultur at kunne frembringe en langt større og rigere Afgrøde agter han at forsyne sine Bønder med bedre Heste og Stude til Pløjning og mere bekvemme Redskaber samt at holde et Par af de fra Skotland forskrevne Agerdyrkere, som i For- og Efteraars Plov- og Saatiden skal ride omkring fra den ene Bonde til den anden for at vise dem, hvorledes de skal pløje og saa, og lære dem den bedste Maade til Jordens Behandling, Sædarternes Afveksling og Omgang med Afgrøden. For at oplive Bondens Flid og Stræbsomhed agtede han at oprette Kontrakter eller nye Fæstebreve paa 3 Livstider: Mandens, Konens og et af Børnenes, eller Arvefæste. For at forhindre Husmændenes Omflakning vil han saavidt muligt tillægge hvert Hus med Familie saa megen Jord, at der i det mindste kan holdes en Ko og tvende Faar, samt anlægges en Have og fornødent Gaardsrum til smaa Kreaturer. Han vil oprette Spinde-, Væve-, Strikke- og Lære-Skoler for Gaardmændenes og Husmændenes Pigebørn og indføre en mere »oplysende og kundskabsindeholdende« Læremaade for Drengene i de Skoler, han har med at gøre. At Brown iøvrigt teoretisk har sat sig grundigt ind i Landbruget, kan man formode af hans efterladte righoldige Bibliotek.

For at kunne foretage sig »nogle nye Forsøg i Agerdyrknigen« fik han 1. Juni 1761 af Kongen Fæste paa 6 Tdr. 2 Skp. 1 Alb. Hrtk. Ager og Eng, der hørte til Kongens halve øde Gaard i Gjentofte, som Bonden *Knud Pedersen* brugte, med Tilladelse til atter at overlade Byens Bønder det til Deling, mod at de til Gengæld overdrog ham 12 Agre (»Naalhøjs Agrene«), der laa bag ved Hellerup paa Gjentofte Bys Overdrev, tilligemed en Strimmel Jord, »Byens Jord« kaldet, langs med Ryvangs Dige, samt »at den ham tilkommende Andel i Overdrevets Græsning for vedkommende Gaard efter uvillige Mænds Skøn maatte anvises ham udfor hans Gaard Hellerup, og at bemeldte 12 Agre, den anførte Strimmel Jord, saavel som den ham tilkommende Andel i Overdrevet, som han for at befri for Stridigheder og Vidtløftigheder i Fremtiden ved fælles Græsning med Bønderne og for at have sit for sig selv maa indhegne, bestandig maa følge hans Gaard.« Med den Motivering, at han »agtede at gøre en og anden Prøve i Agerdyrknigen og Creaturers

Græsning fik Brown endvidere i Okt. 1762 Tilladelse af Kjøbenhavns Magistrat til at sætte et Lægte Stakitværk midt paa Ryvangs Diget og lade Diget sløjfe mod, at han selv i Fremtiden vedligeholdte Stakittet. Han indhegnede nu Jorden baade bag ved Haven og foran Hellerup ned til Vandet og fik desuden 27. April 1762 af *Niels Larsen Skøde* paa et lille Stykke Jord, der laa i Vænget ned til Vandet, og 7. Aug. 1762 Skøde af *Jacob Papenfuus* paa endnu et lille Stykke Jord, som han lagde til Haven.

Formentlig det af Brown opførte «LYSTHUS» paa Hellerup.
(Fotografi, taget c. 1896 af Kunstmaler Aage Glødesen).

Efter at have nedbrudt den ene af Hellerups 3 Længer skødede Brown 11. Dec. 1764 den samlede Ejendom til Borger i Kjøbenhavn *Sievert Finck* for 8000 Rdl., der udbetaltes med Undtagelse af 1000 Rdl., som blev staaende paa 2. Prioritet til John & David Brown, hvoraf man maaske tør slutte, at Pengene har skullet bruges til Udrustning af en af Handelshusets Ekspeditioner. Finck solgte 3 Aar senere Lyststedet til Browns Svigerfader *Appleby* for 4,950 Rdl., og ved Auktionen efter denne 7. Dec. 1774 købte hans Søn *Peter Gaarden* for 2,020 Rdl. paa Svogeren John Browns Vegne, der 3. Feb. 1776 atter fik udstedt Skøde paa Hellerup. Brown beholdt nu Hellerup til April 1780, da han solgte den til Agent *Christen Schaarup Black* for 3000 Rdl., og dennes Enke *Johanne Wadum* fik 4. Jan. 1783 udstedt

Skøde paa Gaarden. I Browns og Applebys Tid blev Haven forsynet med Skulpturer. Ligeledes opførte Brown i den sidste Periode, han ejede Hellerup, i Haven et »Lysthus« i 2 Etager, der rimeligvis er den her afbildede Bygning, der stod indtil Slutningen af det 19de Aarhundrede, da det blev nedrevet. Det laa paa Hjørnet af Strandvejen og Hellerupvej og kaldtes i Folkemunde »Spøgelseshuset«. Her boede i en Aarrække Grev *Wald. Holck* og hans Hustru *Nathalia, f. Ryge*. Brown maa saaledes betragtes som Hellerupgaards Grundlægger.

Efter i nogle Aar ikke at have beskæftiget sig med Landbrug købte Brown ved Skøde af 18. Juni 1768 for 350 Rdl. af Gaardmand *Morten Olsen Maglegaard* i Gjentofte med et Tilliggende af 105 $\frac{1}{2}$ Tdr. Land og 9 Tdr. 1 Fdk. Hrtk. Ejendommen begrænsedes mod Nord og Nordvest af Charlottenlund og Bregnegaard, mod Syd af Oregaard, mod Vest af Tranegaard, og mod Øst strakte den sig ud til Vandet. Brown havde først budt paa en Naboejendom, men Prisen for denne syntes ham for høj. Tranegaard ejedes i 1770 af Grev *A. P. Bernstorff*, som her havde paatænkt at bygge sig »et lille Bernstorff«, men 26. Nov. 1771 gav han Brown Skøde paa Gaarden. Hvorvidt der allerede den Gang fandtes det i 1784 meget »importante« Teglværk paa Tranegaard, eller dette er anlagt af Brown, vides ikke med Sikkerhed; men det sandsynligste er, at Brown har anlagt det. Endelig fik Brown 11. Juni 1781 Auktionsskøde paa den nord for Maglegaard beliggende Lystgaard Getreuensand, eller Treuensand, opkaldt efter Hofmaler *Getreuer*; for Gaarden med Indbo betalte han 3,105 Rdl. (Indboet var vurderet til 612 Rdl. 4 $\frac{1}{2}$ 8 Sk.), tillige maatte han overtage Getreuer's Forpligtelser overfor hans Gartner *Valentin Saurbrey*, der foruden fri Husværelser og Ildebrand havde 9 $\frac{1}{2}$ ugentlig fra Paaske til Mikkelsdag og 7 $\frac{1}{2}$ 8 Sk. fra Mikkelsdag til Paaske. Brown omtaler 1784, at Gaarden havde en smuk Have. Sammenlagt havde de 3 Gaarde c. 20 Tdr. Hrtk., og Brown regnede i Begyndelsen af 1780-erne, at de med Bygningernes og Jordernes Forbedring havde kostet ham i det ringeste 30,000 Rdl.

At gaa i Detailler med de Forbedringer, Brown indførte paa disse Ejendomme, lader sig ikke gøre; derimod kan vi af Auktionscirkulæret 1787 se, hvordan Ejendommene paa den Tid saa ud. Maglegaard bestod af en 13 Fag lang og 5 Fag dyb Hovedbygning af Mur- og Bindingsværk, 2 Etager høj, med gibsede Lofte, panelede, betrukne og malede Værelser, hollandske Døre og Laase samt engelske Vinduer, endvidere en Bygning, 8 Fag lang og 4 Fag dyb, 1 Etage høj, ligeledes indrettet til Beboelse, en 12 Fag lang og

5 Fag dyb Bygning, ogsaa af Mur- og Bindingsværk, i hvis underste Etage der var Vognremiser og i øverste Etage Kornkamre, en 7 Fag lang og 5 Fag dyb Mur- og Bindingsværks Bygning, 1 Etage høj, indrettet til Kornlader og Tærskeloer, derved en 14 Fag lang Tilbygning til Materialhuse og Vognremiser og en 9 Fag lang og 3 Fag dyb Mur- og Bindingsværks Bygning, hvori fandtes Hestestald med Tilbehør. Ved Gaarden laa en Have, hvori en stor Del Frugttræer samt levende Hækker og Lysthuse, indhegnet med 49 Fag Stakit og 3 Fag Plankeværk og med 3 Indkørselsporte, en Hønsegaard, indhegnet med 2 Bræddeskur og 3 Fag Stakitværk, en Lysthave, ziret med Alléer og Lindetræer, indhegnet med 22 Fag Stakit og 45 Fag Plankeværk, en stor Køkkenhave med en Del unge Frugttræer, indhegnet med 100 Fag Plankeværk og 112 Fag Stakitværk, en dito Have ud til Stranden, indhegnet med Stengærder og 2 Porte, samt i Haven et zirligt Lysthus med en Altan over og endelig et Vænge, omgivet af 2 Indkørselsporte samt 12 Fag indsvæjet Stakitværk. Til Gaarden hørte c. 48 Tdr. godt Agerland og Græsland, hvorpaa kunde høstes nogle og halvtreds Læs godt Hø eller mere. Tranegaard bestod af en 12 Fag lang og 4 Fag dyb Mur- og Bindingsværks Bygning, indrettet til Teglblænderi med dertil behørig Anstalter, en dito Bygning, 20 Fag lang og 6 Fag dyb, indrettet til Stenmagasin, en 12 Fag lang og 4 Fag dyb grundmuret Bygning til Beboelse for 3 Familier med Stue, Kammer, Køkken og Spisekammer til hver. Til Gaarden hørte c. 52 Tdr. Agerland og Græsland, hvorpaa kunde høstes 20 à 30 Læs godt Hø. Getreuensand bestod af en 18 Fag lang og 7 Fag dyb Mur- og Bindingsværks Hovedbygning med Kvist, gipsede Lofter, panelede og betrukne Værelser, hollandske Døre og Laase samt engelske Vinduer, en 13 Fag lang og 4 Fag dyb Mur- og Bindingsværks Bygning, indrettet til beboelige Værelser, en dito af samme Størrelse, hvori fandtes Staldrum til 6 Heste, Kuskekammer, Rullekammer etc. samt en 11 Fag lang og 4 Fag dyb Mur- og Bindingsværks Bygning, indrettet til Vognremiser og Locum. Til Lyststedet hørte 2 Haver, hvori fandtes en stor Del gode Frugttræer samt levende Hækker og Lysthuse, indhegnede med 126 Fag Plankeværk, 8 Fag Stakitværk og 2 Indkørselsporte.

»Det zirlige Lysthus« med Altan i Strandhaven er uden Tvivl det, som Brown opførte 1768 straks efter, at han havde købt Maglegaard, og som *A. P. Bernstorff* omtaler i et Brev af 24. Sept. 1768 til *I. H. E. Bernstorff* med følgende Ord: »Brown, qui a acheté la terre d'un paysan près de Charlottenlund, y élève une maison nouvelle près de la mer, qui augmente la beauté

de la vue de ce côté-là; je souhaiterois qu'il y en eût encore un couple pour remplir ce vuide, le seul qui nous reste.»

I Sommeren 1777 overtog Brown en Gaard i Børsholm i Tibirke Sogn for Vurderingssummen 1000 Rdl., efterat den forgæves havde været stillet til 3 Auktioner, uden at der opnaaedes noget Bud. Den havde senest været beboet af Sr *Claus Christian Kloman*, der synes at være gaaet fallit, da Auktionen blev afholdt efter foregaaende Dom og Eksekution, og Brown har rimeligvis været ufyldstgjort Panthaver, da det i Auktionskonditionerne fastsættes, at Brown skal godtgøres, hvad han har anvendt paa at pløje og tilsaa en Del Jorder saavel med Rug som med Byg og Havre. Auktionsskødet blev meddelt ham 8. Juli. Denne Gaard skødede Brown atter 11. Dec. 1784 med tilliggende Fæstejorder af Hartkorn Ager og Eng 13 Tdr., 2 Skp., 2 Fdk. og 2 Alb. samt Skovskylt 1 Skp. og 2 Alb. for 4000 Rdl. til den tidligere nævnte Viceadmiral *Carl Frederik de Fontenay*.

Ved Kontrakt med Grev *A. P. Bernstorff* af 11. Novbr. 1777 overtog Brown tillige Forpagtningen af Bernstorff Hovmarker. Den derpaa værende Avlsbygning med Markhuse (1789 var der 5 saadanne), Besætning af Heste og Kvæg, Avlsredskaber samt andre Forbedringer stod Brown, efter hans Beregning i Begyndelsen af 80erne, i 22,000 Rdl.

Bernstorffs »Avlsbygning« eller Ladegaard vurderedes 1782 til 7,040 Rdl. og bestod da af en hel Række Bygninger, for Størsteparten straatækkede og af Mur- og Bindingsværk. Under den 9 Fag lange og 5 Fag dybe Stuebygning, der var afdelt i 6 Kamre, var der indrettet 3 Kældere, hvori fandtes 2 Stuer, et Mælkekammer og Køkken med aaben Skorsten. Ved Siden af Stuebygningen laa en 7 Fag lang Halvtags Bygning, der havde Tegltag, og som benyttedes til en »durchgaaendes« Gang. For Enden af Stuebygningen laa Bryggerhuset, der ligeledes var tegltækt, 6 Fag langt og 3 Fag dybt. Med Siden vendt mod Nord laa dernæst en 11 Fag lang og 7 Fag dyb, 2 Stokværk høj, Bygning med dobbelte Bjælker og Sparrer, hvori fandtes 4 store Sædelader og en Tærskelo. Ved Siden af denne Bygning fandtes en anden, 11 Fag lang og 2 Fag dyb, med Halvtag og indrettet til Faarehus. Den østre Sidebygning var helt af Grundmur, 38 Fag lang og 6 Fag dyb, hvori fandtes 4 Sædelader og en stor Tærskelo. Herved laa et Pakhus med Loft over. I den med Siden mod Syd vendte 20 Fag lange og 4 Fag dybe Bygning fandtes Indkørselsporten med Vognremiser paa begge Sider. Den venstre, 37 Fag lange og 6 Fag dybe grundmurede Sidebygning var indrettet

til 10 Heste med Spiltov med Behør. Inde i Gaarden laa Tørve- og Materialhuset i en 5 Fag lang og 3 Fag dyb tegltækt Bygning med Loft over. I en anden Bygning ved Siden af denne af samme Størrelse og Udseende var der indrettet 2 Kamre. Ved den vestre Længe fandtes en med 22 Fag Plankeværk indhegnet Baggaard og tæt derved et med 67 Fag Plankeværk og en Port afsondret Stykke Jord. Endvidere en stor Have, indhegnet med 83 Fag Plankeværk og 3 dobbelte Indkørselsporte.

Grev *J. H. E. Bernstorff* og Gemalinde havde 14. Okt. 1765 af Kjøbenhavns Magistrat paa Livstid fæstet Ordrup Sø for at bruge den til Fiskeri; senere overlod Grev Bernstorff Brown Søen for den beskedne Afgift af 12 Rdl. aarlig, og Brown gjorde vistnok et Forsøg paa at udtørre Søen, i hvert Fald klagede Ordrups Beboere over, at han havde udladt Vandet af Søen og brugte den til Høslet og Tørveskær. Brown forklarer Sagen noget anderledes; i en Svarskrivelse til Magistraten af 20. Okt. 1784 siger han, at hvad Høslet angaar, har han med megen Umage og Bekostning for et Par Aar siden ladet en Del af Vandet afløbe for at kunne rense Søen og gøre den mere tjenlig til Fiskeri, »saa har jeg og ladet det sunde Græs afslaa, som jeg haaber ej kan eller vil tolkes som fornærmelig eller skadelig enten for Søen eller noget Menneske, uagtet maaske Ukyndighed eller Misundelse kunde have foredraget sligt; til samme Ende har jeg ladet begynde paa en Grøft for derved desbedre at frede Søen og af samme Grøft ladet bortføre de udkastede Stykker Tørvejord, omendskønt ikun til liden Nytte som Ildebrand.« Browns Forklaring lyder noget kunstig, der er vel næppe Tvivl om, at Ordrup Søs Udtørring har hørt med under hans smaa Eksperimenter i Landbruget; paa den anden Side kan han maaske have Ret i, at det var Misundelse fra Beboernes Side, der hindrede hans Plans Fuldendelse. Den Afløbsgrøft, han var begyndt at grave fra Ordrup Sø ind over sine Marker, blev i hvert Fald ikke gennemført.

I det glimrende Handelsaar 1782 blev Brown Hovedgaardsejer, idet han ved Købekontrakt af 24. April for 60,000 Rdl. erhvervede Herregaarden Benzonseje i Ørsted Sogn midt imellem Roskilde og Kjøge. Til Gaarden hørte 6 Kirker: Ørsted, Daastrup, Jersie, Sollerød, Karlstrup og Snoldeløv, Ramsø Sø og Bøndergods, af Hartkorn fri Hovedgaardstakst 29 Tdr., 2 Skp. og 1 Alb., Bøndergods 319 Tdr., 6 Skp., 3 Fdk. og 2 Alb. samt 1 Td. og 3 Skp. Skov og Mølleskyld; desuden indbefattede Købet Besætning, jus patronatus et vocandi samt Sigt og Sagefald, Jagt og Fiskeri. Brown skulde af Købesummen

betale Ejeren, Krigsraad *Nicolaj Friderich Schumacher*, de 12,000 Rdl. kontant samt indfri hans Panteobligationer til Justitsraadinde *Anna Marie Boertmann* paa 32,000 Rdl. (1. Prioritet) og til Forpagter *Lauritz Biørn* paa Hellestrup paa 16,000 Rdl. (2. Prioritet). Han betalte Købesummen med 1000 Rdl. 11. Maj 1782, 3000 Rdl. 18. Juni 1782 og 8000 Rdl. 16. Dec. 1783, og fik derefter 18. Juni 1784 udstedt Skøde af Schumacher, idet han beholdt de samme Prioriteter, som denne havde haft.

Benzonseje var ikke nogen gammel Herregaard, idet den var oprettet 1718 af Konferensraad *Peter Benzon* af flere nedlagte Bøndergaarde, Riisbygaarde og Hønskegaard; ej heller havde den særlig herskabelige Bygninger, Hovedbygningen var 23 Fag lang, kun 1 Etage høj, straatækt og med Kælder under; men den havde et betydeligt Tilliggende af Bøndergods, og Browns Køb af Gaarden skyldes derfor sikkert Ønsket om at udrette noget paa Landbrugets Omraade. Han paatænkte endog fuldstændig at opgive sin Handelsvirksomhed i Hovedstaden; hvor vidt dette var begrundet i hans Lyst til Landvæsenet, eller den dybere Aarsag maa søges i den store Handelskrise, som ramte hans Hus saa haardt, maa staa hen. I hvert Fald indrykkede han i Kjøbenhavns Adresse Contoirs Efterretninger for 14. April 1784, Nr. 66 følgende Avertissement:

Til Kiøbs.

Huse og Gaarde.

Da General-Krigscommissair Brown agter at begive sig til Landlevnet, for sin øvrige Tid, er han nu sindet at afhænde de følgende ham her i Staden og i Nærheden deraf tilhørende Eyendomme, nemlig

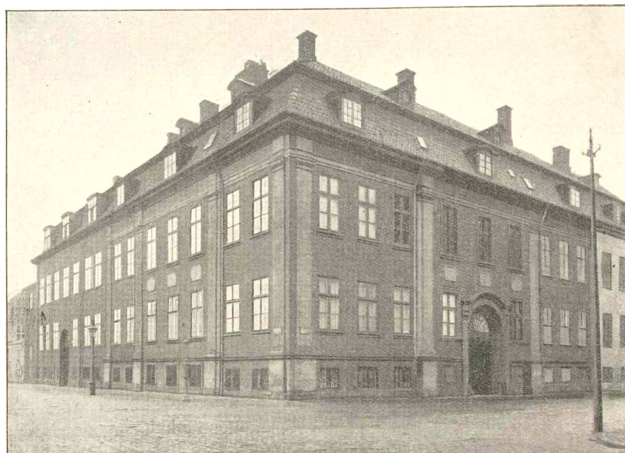
- 1) De af ham og Familie beboende og paa Hiørnet af nye Kongensgade og Kanalen bag Slottet beliggende trede grundmurede Gaarde med Pakhuus No. 340 og 41, enten under eet eller separat, NB. i sidste Fald naar trede Liebhabere paa engang dertil maatte findes.
- 2) Et Huus med tilliggende Pakhuse og Loftet, samt Skibsbroe, beliggende ved Christianshavns Broe No. 1.
- 3) En stor Plads med Pakhuse paa Christianshavn ved Snorrebroen beliggende No. 177.
- 4) Gaarden Maglegaard og Tranegaard, en halv Miil uden for Østerport beliggende, enten under eet eller hver for sig, med omtrent 9 og en halv Tønde Hartkorn til hver, mange gode Bygninger og vel cultiveret Jord, beliggende under Bernstorf, og frie for Hoverie. NB. Paa Tranegaard er et meget important Teglverk anlagt.
- 5) Lystgaarden Getreuensand med en smuk Hauge og noget Jord ned til Søen om forlanges, tét ved Maglegaard beliggende;

hvor om alt vilde de Lysthavende behage at adressere sig til General-Krigscommissær Brown eller hans Contoir, for om Kiøbet at accordere.

Der har formentlig ingen antagelige Liebhavere meldt sig, thi Brown forblev i hvert Fald foreløbig i Besiddelse af alle Ejendommene, men trods de haarde Tider var han i stadig Aktivitet for at indføre Forbedringer paa Benzonseje. Af en Vurderingsforretning fra 1787 kan det ses, at han har ladet den bag ved Hovedbygningen liggende Have indhegne med nyt Stakit. En Bemærkning om, at den indeholder en Del Frugt og *unge* Træer, kan maaske ogsaa tyde paa, at han har udvidet den. I Borggaarden havde han opført 4 nye Længer, hvoraf de to var grundmurede for neden og for oven af Mur og Bindingsværk, to Etager høje og med Stentag. Den ene var paa 13, den anden paa 15 Fag, indrettet til Værelser, Køkken og Bryggerhus samt Vognskur, hvilket sidste endnu var under Bygning 1787. De to andre Længer, der vendte med Gavlen i Øst og Vest, var ogsaa af Mur og Bindingsværk i 2 Etager, men med Straatag, 24 Fag. De var endnu ikke helt fuldførte i 1787. Længere var han ikke kommet med sine Byggeplaner, thi Ladegaarden var gammel og brøstfældig; den bestod af en Længe paa 41 Fag af Bindingsværk, dels klinet, dels muret med Straatag, indrettet til Hestestald, Karlekammer, Vognskur og Svinehus, endvidere en straaetækt Ladelænge paa 44 Fag af Bindingsværk med Indkørselsport tværsigennem Laden, af hvilken de $\frac{3}{4}$ var muret, men den ene Fjerdedel klinet, samt en »Øster Længe« af Bindingsværk med Straatag og klinede Vægge, 41 Fag, indrettet til Kostald, Faarehus og Høsehuse. Midt i Gaarden fandtes en stensat Brønd med Malmtridse til at hejse Vandet op og ned i et Reb og dækket af et Skur med Straatag. Endelig nævnes i Ladegaarden en stor Malm »Bord Klokke«, ved hvilken Folkene kaldtes til Maaltiderne. En Del af de tilhørende Bøndergaarde ses dels at være udskiftede, dels under Udskiftning, og paa Herregaardens Jorder findes 4 Huse »i Hensigt til Digers Gravning« og et Hus, der er oprettet til Smedde- og Hjulmands Værksteder. Brown har saaledes været i fuld Gang med at realisere sine Planer til Landbrugets Forbedring, om hvilke han som omtalt under sit Ophold her i Sommeren 1786 gav Kongen Meddelelse. Blandt Inventaret findes ogsaa engelske Plove, Sold og Harver, og det er Browns indforskrevne Landsmænd (»Engelskmændene«), der giver Oplysning om den udsaaede Sæd. Endelig skal det nævnes, at der paa Gaarden holdtes 28 Heste, 44 Køer, 3 Tyre, 3 Stude, 4 Kvier, 2 Sommer Kviekalve, 4 spæde Kalve, 41 Faar med gamle Væddere, 19 Lam, 2 Orner, 10 smaa og store Grisesøer med 10 Pattegrise, 5 Vintergrise og 16 For-aarsgrise.

Kort efter at Brown havde overtaget Benzonseje, forpagtede han tillige Ørsted Præstegaards Jorder for en aarlig Afgift af 300 Rdl.

I Kjøbenhavn var der i de senere Aar sket store Forandringer i hans Ejendomsforhold. 11. Juni 1772 skøder hans Broder *David Brown* paa hans Vegne Huset Matr. Nr. 138 i Vingaardsstræde mellem hans iboende Gaard paa den ene Side og Grev *Holsteins* paa den anden Side til Borger i Kjøbenhavn *Niels Ovesen* for 2600 Rdl. Det tilføjes i Skødet, at da de to Ejen-

HJØRNET AF NY RONGENSGADE OG FREDERIKSHOLMS KANAL.
(Fotografi, taget 1917 af Vald. Poulsen).

domme har fælles Væg sammen, skal samme blive staaende uforrykt og ingen have Magt til derved at gøre nogen Forandring, saalænge Gaardene forblive separeret, ligesom der heller ikke skal blive flere Vinduer eller Luger eller mere Indsigt fra Browns Gaard til Ovesens Gaard, end der allerede er; endvidere forpligter Brown sig til at lade sine Vinduer tæt tilslaa eller tillukke med Brædder, tre Ruder i Højden fra nedens af, saaledes at der ingen Indsigt sker i Ovesens Gaard, ligesom Ovesen faar Lov at benytte sig af Grunden under bemeldte Vinduer, dog at han ej ved nogen ny Bygning betager Brown den Lysning, han skal have fra hans Gaard over forbemeldte tilslagne Vinduer. Som man ser, havde de to Gaarde i Browns Tid været nær sammenknyttede. Handelshusets Kontor blev efter Gaardens Salg, som omtalt, flyttet ud til Brogade No. 1.

8. Jan. 1779 fik Brown Skøde af Etatsraad *Jacob Barchmanns* Enke *Christine Berg* paa et stort Bygningskompleks paa Hjørnet af Ny Kongensgade og Frederiksholms Kanal, der omfattede 3 Gaarde, nemlig Nr. 340 i Ny Kongensgade, bestaaende af en ny grundmuret Forhusbygning paa 3 Fag i 2 Etager med gebrokkent Tag, 2 Fag Kælder og en dobbelt Port til Indkørsel, et grundmuret Sidehus paa 5 Fag, 2 Etager højt med gebrokkent Halvtag, 3 Fag Vinduer og Kælder under hele Huset, samt en grundmuret Staldbygning paa 4 Fag, en Etage høj med hel gebrokkent Tag og indrettet til 8 Heste, endvidere Gaarden Nr. 341 i Ny Kongensgade, der ud til Ny Kongensgade havde 3 Fag Hus, grundmuret til alle Kanter, 2 Etager højt, med Altan og Tagvinduer til Gaden og Kælder under, en stor dobbelt Port til Indkørsel, og ud til Frederiksholms Kanal 7 Fag Grundmur i lige Højde, alt med gebrokkent Tag og blaa glasserede Tagsten, Altan og zirede Tagvinduer, desuden 5 Fag Sidehus, 2 Etager højt med hel gebrokkent Tag. Den 3die Gaard, der laa under samme Matr. Nr. 341 ud til Frederiksholms Kanal, bestod af 7 Fag grundmuret Hus til alle Kanter, 2 Etager højt, hel gebrokkent Tag og grundmuret Kvist samt Indkørsel af en Port paa et stort Fag. I Gaarden fandtes et 2 Etages Baghus paa 7 Fag, fortil af Grundmur og bagtil af Bindingsværk, med grundmuret Kvist, en 4 Fag grundmuret Sidebygning, 3 Etager høj og et grundmuret Halvtags Baghus i en Etage med gebrokkent Tag. Til denne Gaard hørte en Have med 7 Fag Plankeværk, derved laa en grundmuret Tilbygning indtil Materialgaarden paa 9 Fag, 2 Etager høj, med Kælder under det hele Hus, halvtgebrokkent Tag og grundmuret Kvist. For disse Gaarde betalte Brown 30,000 Rdl., hvoraf dog de 25,000 foreløbig blev staaende paa Prioriteter.

Dette store Bygningskompleks er nuværende Nr 24 ved Frederiksholms Kanal og Nr. 1 i Ny Kongensgade, der ejes og beboes af Lensgreve *Mogens Krag-Juel-Vind-Frijs*. Nu er de tilsammen vurderet til Ejendomsskyld for 325,000 Kr. Brown flyttede ind her med sin Familie 1779, ligesom hans ældste Søn William boede her; i denne Gaard stod ogsaa i Slutningen af samme Aar hans ældste Datter Anna Margrethe de Nullys Bryllup med tjenstgørende Kammerjunker hos Kronprinsen Werner Giedde.

KAMMERHERREINDE GIEDEDE, F. BROWN.
(Miniatur i Guldbroche.)

I Gaarden ud til Frederiksholms Kanal blev den underste Etage i Sidehuset indrettet til Pakhus, Vognremiser og Hestestalde, de øvrige Etager var Beboelsesrum. Her opførte Brown ogsaa et Tværhus i 3 Etager af Grundmur til Forgaarden og Mur- og Bindingsværk til Baggaarden. Taget var dækket med Kobber og underste Etage anvendtes til Vognremiser og Staldrum til 8 Heste, det øvrige til Beboelse. I Hjørnegaarden blev Værelserne betrukne, panelede og malede, samt forsynede med forgyldte Lister og gibside Lofter. Her byggede han ogsaa to Stalde henholdsvis til 6 og 4 Heste. I Sidehuset blev i underste Etage indrettet Brænde- og Kulrum samt Stald til 3 Heste, i anden Etage var der derimod beboelige Værelser. Ogsaa Gaarden i Ny Kongensgade havde panelede, malede og betrukne Værelser samt gibside Lofter. For Kældervinduerne lod han sætte Jernskodder, og Tagvinduerne samt en Del af Tagene tækkede han med Kobber.

Samme Aar, Brown købte dette Ejendomskompleks, fik han 16. Marts af sin Broder *William* Skøde for 4000 Rdl. paa dennes Gaard i Strandgade i Helsingør, og 9. Marts 1782 fik han af Hof- og Stadsretsprokurator *Abraham Flindorph* Skøde for 8,500 Rdl. paa Matr. Nr. 162 i Vimmelskafet (nuværende Nr. 41, vurderet til Ejendomsskyld for 400,000 Kr.). Efterat have købt sidstnævnte Ejendom, skille Brown sig af med Grev Knuths tidligere Gaard i Vingaardsstræde, som han 18. Dec. 1782 tilskødede Vinhandlerne *Søren Colstrup* og *Ditlef Bohling* for 11,000 Rdl.

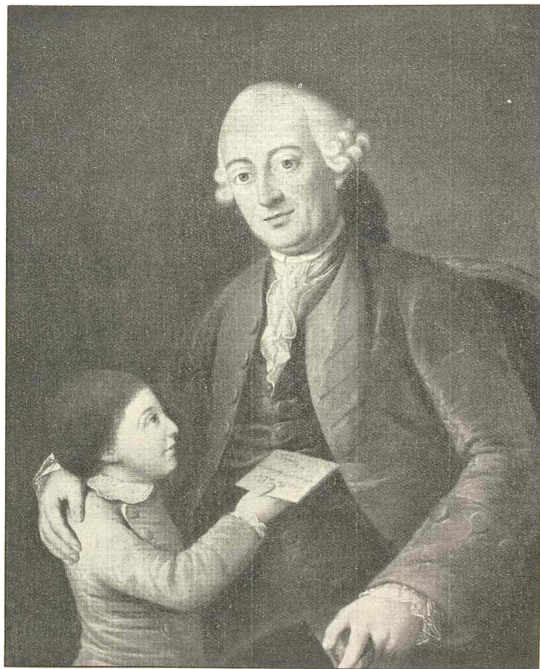
Sin Ejendom i Brogade tilbød Brown 1780 Asiatisk Kompagni for 15,000 Rdl., men Tilbudet blev ikke modtaget, da Kompagniet til Trods for Husets udmærkede Beliggenhed fandt Købesummen alt for høj.

Kurantbanken i Kjøbenhavn, der var oprettet 1736 og gennem hele denne Periode var Landets eneste Bank, maatte i Følge Konventionen af 1766 ikke udlåne mere end 3 Mill. Rdl. til private. Købmandsstanden maatte derfor for en stor Del selv sørge for Kapital. I de første Aar af John Browns Virksomhed i Kjøbenhavn drejer hans Mellemværende med Banken sig kun om ringe Beløb, i 1756 faar han diskonteret Veksler for 1,900 Rdl., 1757 for c. 3,400 Rdl. Hans og Broderens Laaneforhold til Banken ses af følgende Oversigt efter Kassererens Alfabet til Bankkommissærernes Forestillings- og Resolutionsprotokol.

Laantageren	Stiftet	Forfalden	Summen	Indfriet
John Brown	²⁸ / ₆ 1757	²⁸ / ₉ 1757	2,000 Rdl.	²⁵ / ₇ 1757
—	¹³ / ₆ 1758	¹³ / ₇ 1758	1,400 —	²³ / ₇ 1758
—	²⁸ / ₇ 1760	²⁸ / ₈ 1760	3,400 —	²⁶ / ₆ 1762
—	²² / ₁₂ 1761	²² / ₁ 1762	5,000 —	¹⁰ / ₆ 1762
—	²⁵ / ₆ 1762	²⁵ / ₇ —	1,400 —	—
—	³ / ₈ —	² / ₁₁ —	5,000 —	—
John & David Brown	⁸ / ₇ 1777	⁸ / ₈ 1777	2,500 —	⁸ / ₁₀ 1779
John Brown	—	—	9,500 —	⁹ / ₈ 1779
—	—	—	20,000 —	⁸ / ₁₀ 1779
David Brown	—	—	6,000 —	⁸ / ₁₀ 1779
John Brown	⁹ / ₁ 1778	¹ / ₂ 1778	15,000 —	⁸ / ₁₀ 1779
—	²⁴ / ₁₀ —	²⁴ / ₁₁ —	9,000 —	²⁵ / ₄ 1780
—	²⁸ / ₈ 1779	²⁸ / ₉ 1779	33,000 —	¹ / ₈ 1780: 2,500 Rdl., ⁹ / ₆ 1780: 30,500 Rdl.
—	⁴ / ₁₀ —	⁴ / ₁₁ —	15,000 —	⁹ / ₈ 1781
John & David Brown	—	—	2,500 —	²⁴ / ₁₂ 1784
David Brown	—	—	6,000 —	²⁴ / ₁ 1783
John Brown	—	—	2,000 —	²⁸ / ₆ 1786
—	²⁴ / ₄ 1780	²⁴ / ₅ 1780	9,000 —	²⁵ / ₈ 1780
—	¹⁹ / ₆ —	¹² / ₆ —	25,000 —	²⁷ / ₄ 1784
—	¹⁰ / ₆ —	¹⁰ / ₇ —	20,000 —	⁶ / ₁ 1781
—	²³ / ₈ —	²³ / ₉ —	30,000 —	²⁶ / ₈ 1781: 20,000 Rdl., ¹⁸ / ₆ 1782: 10,000 Rdl.
David Brown	³ / ₂ 1781	³ / ₃ 1781	20,000 —	¹⁰ / ₁₀ 1783
John Brown	—	—	24,000 —	¹⁰ / ₅ 1783
John & David Brown	¹⁷ / ₅ 1782	¹⁷ / ₆ 1782	40,000 —	³¹ / ₁₀ 1783: 10,000 Rdl., ¹⁰ / ₈ 1784: 30,000 Rdl.
John Brown & Co.	¹⁵ / ₆ —	¹⁵ / ₇ —	30,000 —	³⁰ / ₅ 1783
John & Will. Brown & Co.	¹ / ₇ —	¹ / ₆ —	7,625 —	¹⁹ / ₁₁ 82: 750 Rdl., ²⁰ / ₁₂ 83: 3,000 Rdl., ¹³ / ₁ 84: 750, ¹⁸ / ₁ 84: Rest
—	¹⁵ / ₈ —	¹⁵ / ₉ —	15,000 —	¹⁷ / ₂ 84: 3,000 Rdl., ²⁷ / ₂ 84: 1,500 Rdl., ²⁷ / ₂ 84: 2,500 Rdl., ² / ₈ 84: 1700 Rdl., ² / ₈ 84: 4000 Rdl., ⁵ / ₈ 84: Rest
John Brown	²⁰ / ₁₂ —	²⁰ / ₁ 1783	60,000 —	³⁰ / ₅ 1783
John & Will. Brown & Co.	³ / ₁ 1783	⁸ / ₂ —	40,000 —	³⁰ / ₅ 1783
John Brown	²⁷ / ₁ —	²⁷ / ₂ —	6,000 —	¹⁷ / ₁₂ 1784
John & Will. Brown & Co.	²² / ₂ —	²² / ₃ —	24,000 —	¹⁴ / ₁₂ 1784
—	²⁴ / ₅ —	²⁴ / ₆ —	130,000 —	²⁷ / ₄ 1784
John Brown	¹¹ / ₁₀ —	¹¹ / ₁₁ —	50,000 —	¹¹ / ₁₁ 1783: 2,500 Rdl., ¹⁴ / ₁₂ 1784: 47,500 Rdl.
John & Will. Brown & Co.	¹³ / ₂ 1784	¹³ / ₃ 1784	16,000 —	²⁷ / ₂ 1784
—	²⁷ / ₂ —	²⁷ / ₃ —	40,000 —	²⁴ / ₁₂ 1784
—	¹¹ / ₁ —	¹¹ / ₄ —	14,000 —	¹⁰ / ₃ 89: 8,618 Rdl. 2 $\frac{1}{2}$, ¹⁹ / ₉ 93: 5,381 Rdl. 4 $\frac{1}{2}$.
—	²² / ₁₂ —	²² / ₁ 1785	254,000 —	¹⁴ / ₈ 86: 4,218 Rdl. 2 $\frac{1}{2}$, ³¹ / ₅ 86: 800 Rdl., ¹⁶ / ₄ 86: 1,500 Rdl., ⁵ / ₆ 86: 2,300 Rdl., ⁹ / ₆ 86: 1,800 Rdl., + 300 Rdl. + 8,400 Rdl., ¹⁸ / ₆ 86: 13,000 Rdl., ¹⁹ / ₆ 86: 1,150 Rdl., ²³ / ₅ 86: 16,100 Rdl., + 5,300 Rdl., ²⁰ / ₆ 86: 6,800 Rdl., ⁶ / ₆ 86: 4,600 Rdl., ¹³ / ₆ 86: 3,800 Rdl., ¹⁹ / ₆ 86: 1,500 Rdl., ²⁰ / ₆ 86: 3,400 Rdl., ³⁰ / ₆ 86: 11,500 Rdl., ⁷ / ₇ 86: 4,500 Rdl., ¹¹ / ₇ 86: 3,300 Rdl., ⁵ / ₁₂ 86: 20,777 Rdl. 6 Sk., ³ / ₄ 87: 8,178 Rdl. 1 $\frac{1}{2}$ 4 β , ¹⁴ / ₆ 87: 552 Rdl. 1 $\frac{1}{2}$, ³ / ₁₁ 87: 2,831 Rdl. 5 $\frac{1}{2}$ 14 β , ¹⁸ / ₁₂ 87: 1,610 Rdl., ²² / ₆ 90: 5,225 Rdl., ⁷ / ₁₀ 91: 6,000 Rdl., ⁹ / ₁ 92: 36,055 Rdl. 1 $\frac{1}{2}$ 2 β 4,500 Rdl.
—	²⁸ / ₁₂ —	²⁸ / ₁ —	45,000 —	²⁶ / ₆ 87: 27,697 Rdl. 4 $\frac{1}{2}$ 5 β , ²⁹ / ₉ 89: 148 Rdl. 12 β , ¹⁹ / ₆ 93: 17,302 Rdl. 1 $\frac{1}{2}$ 11 β
—	²⁶ / ₈ 1786	²⁶ / ₉ 1786	5,800 —	⁹ / ₈ 1787
—	³⁰ / ₈ —	³⁰ / ₉ —	1,200 —	⁹ / ₈ 1787
—	¹⁵ / ₁₀ —	¹⁵ / ₁₀ —	2,200 —	⁷ / ₈ 1787

I Oversigten er ikke optaget de særlige Laan, Brown som andre af de store Handelshuse fik i den kritiske Tid efter kgl. Befaling, da disse Laan skulde opføres paa en separat Konto i Banken.

Det er som anført meget beskedne Summer, Brown fik i de første Aar, men i 1760-erne, fra hvilket Tidsrum »Alfabetet« mangler, begynder Bankens Udlaan til Handelshuset at vokse. Dets store Omsætninger og Leverancer krævede mange Penge; i April 1766 fik Handelshuset saaledes paa 12 Aktier i

GENERALKRIGSKOMMISSÆR JOHN BROWN OG SØN WILLIAM.

J. F. Camratt pinxit 1771.

Asiatisk Kompagni et Laan paa 16,800 Rdl. og John Brown selv paa 5 Aktier et Laan paa 7,000 Rdl., og de store Laan i den følgende Tid maa vistnok ses under samme Synspunkt; særlig efterat Brown fra 1774 var begyndt at drive selvstændig Handel paa Ostindien, krævede denne Virksomhed og hans voksende Handelsflaade en betydelig Driftskapital. I 1779 var Brown mellem de største danske Skibsredere, idet han havde 6 Skibe, alle i Uden-

rigsfart, deraf gik de fire paa Vestindien, og af de daværende 38 Vestindiefarere ejede kun *Ryberg* samme Antal, medens Resten var fordelt med 1 à 2 Skibe paa andre kendte Handelshuse. Fragtfarten var mod Slutningen af Krigen saa lønnende og Skibsrum saa begæret, »kun Tiden kom i Betragtning, thi der kunde vindes 40—50, ja 100 à 200 pCt.« paa den anvendte Kapital; Kjøbenhavns Handelsflaade steg da ogsaa fra 236 Skibe med 17,937 Cl. i 1779 til 340 Skibe med 28,770 Cl.s Drægtighed i 1782, og i Købmændenes Kapløb om Skibsrum tog Brown livlig Del. Saaledes bevilgede Kongen 1781, at John & David Brown maatte laane det Beløb af Banken, der udfordredes til at købe og bygge 4 Skibe til Fart paa Indien, mod 4 pCt. og Sikkerhed i Assurance, Policer, Skib og Ladning.

1782 optog Brown sin ældste Søn *William* i Handelshuset, der nu fik Navnet *John & William Brown & Co.*; samtidig synes hans Broder David at være udtraadt, selv om de stadig vedblev at gøre Forretninger sammen. Aaret i Forvejen havde *William Brown* af *Johannes v. der Ostens* Arvinger købt Skibsværftet »Unrost« bag ved Frederiks tyske Kirke paa Christianshavn og gik med Iver og Lyst op i den nye Virksomhed, der herved lagdes ind under Handelshuset. Grunden til, at David Brown veg sit Sæde i Forretningen til Fordel for sin Brodersøn, maa naturligvis søges i, at denne 17. Okt. 1782 tillige blev hans Svigersøn, idet han ægtede hans ældste, 17aarige Datter *Margrethe Elisabeth (Betzy) Brown*.

I de Aar, der fulgte efter *John Browns* Direktørperiode i Asiatisk Kompagni, havde Huset ikke ringe Forbindelse med dette.

Paa Kompagniets Auktioner er Brown stadig Køber af ostindiske Varer, og det var ikke Smaabeløb, det drejede sig om, paa en enkelt Auktion i 1777 købte han saaledes for over 30,000 Rdl.; til Gengæld plejede Kompagniet paa Børsen hos ham og andre af deres større Kunder at købe Veksler til Dækning af dets udenlandske Gæld, af Brown købtes saaledes 1776 £ 160, 1778

BETZY BROWN. F. BROWN.
(Pastel.)

£ 5,600, 1779 £ 1,300, 1781 £ 10,600, 1782 £ 11,000 foruden c. 1,100 Mark og 10,000 Francs, 1783 £ 5,000 og 4,600 Gylden. Endvidere har Brown ret store Leverancer til Kompagniet. 1777 leverer han det efter Licitation 6,000 Alen polsk Sækkelærred, som han har indført fra Danzig, og som skal anvendes til Pebersække. 1778 sælger han Kompagniet Bly for c. 4,500 Rdl., 1780 Bly for c. 6,500 Rdl. og Kobber for c. 19,300 Rdl., 1781 Kobber for c. 4,700 Rdl., Hamp for c. 12,000 Rdl., Bly for c. 10,700 Rdl. og Sejldug for c. 2,600 Rdl.; af og til leverer han ogsaa mindre Partier Stenkul. Derimod tilbyder han i 70erne et Par Gange forgæves Kanoner og Kugler fra Skotland, men Kompagniet havde forinden sikret sig denne for deres Handelsforbindelser med de indiske Fyrster saa vigtige Vare ad anden Vej. Ligeledes er han saavel som *de Coninck* saa uheldig i 1776 at komme bag efter med Tilbud paa en Leverance af 20,000 Bouteiller Rødvin, thi Agent *Thalbitzer* var kommen dem i Forkøbet. Heller ikke modtages et Tilbud 1783 af J. & W. Brown & Co. paa 500 Tdr. bedste islandske Stk. Kød og 500 Tdr. bedste Flæsk samt 400 Fjerdinger Smør til Proviantering af Kompagniets Skibe, fordi Kompagniet selv besørgede Slagtingen til Skibenes Forsyning. Paa Auktionen 28. Feb. 1777 køber Brown i Forbindelse med *Joost v. Hemert & Sønner* samt Hofagenterne *Borre og Schneider* Vraget af Skibet Kronprinsen, derimod tilbyder de samme Købere i Forbindelse med *Holfort* og Kaptajn *Berg* 1778 Kompagniet at overtage et Skib, om hvis Bygning de har truffet Aftale med Skibsbygmester *Eskildsen*. Da de to første private Skibsladninger fra Trankebar, der var hidsendte af den engelske Købmand *Edward Stevenson* med Skibene »Prins Friederich« og »Tranquebar«, kom hertil 1776, var Brown i Forbindelse med *de Coninck*, Skibskaptajn *Daniel Stevenson* og *George Elphinston* Befuldmægtiget for *Edward Stevenson*, og det ser ud til, at Ladningerne, der havde en Værdi af henholdsvis 331,423 Rdl. og 294,308 Rdl., er bleven bortsolgt paa Kompagniets Auktioner. Ligeledes lejede *John Brown*, *de Coninck*, *Thalbitzer* og *Reiersen*, der kaldes »Direktører for den partikulære Handel«, 1777 Pakhusrum af Kompagniet til »Grev Bernstorff's Ladning af Værdi 387,916 Rdl. og »Minerva's Ladning af Værdi 241,927 Rdl., og disse Varer kom til Auktion paa Kompagniets Auktionssal. En lignende Imødekommenhed vises Brown 1778, da Fregatten »Franciscus«, der var udrustet af *David Boyd* i Trankebar, kom hertil med en Ladning til c. 300,000 Rdl.s Værdi, der var adresseret til John Brown, og 1780, da han sammen med *de Coninck* er Kommissionær for den med Skibet »Frederiksnagor«

hidbragte partikulære Ladning fra Ostindien, der vurderedes til 223,467 Rdl. Paa den anden Side havde Asiatisk Kompagni lejet Plads paa det Brownske Skibsværft paa Christianshavn. Den tidligere Misstemning i Kompagniet mod »den partikulære Interesse« i den ostindiske Handel synes saaledes at have lagt sig; men Interessenterne har formentlig ogsaa hurtig indset, hvor fordelagtig den var for dem, ikke alene ved den betydelige Rekognition, Kompagniet modtog, men ogsaa ved at give Liv og Virksomhed paa en Tid, hvor deres Pakhuse og Lokaler ikke var optaget af Kompagniets egen Drift. Paa den anden Side var det uundgaeligt, at den forøgede Varetølførsel baade her og i Indien maatte trykke Priserne; Kompagniets Interessenter har derfor næppe med milde Øjne betragtet de 100,000 \mathcal{R} Salpeter, Brown i 1780 havde liggende i et af Kompagniets Pakhuse, hvor de havde henligget i over 2 Aar, paa samme Tid, som 3 Kinafarere ventedes, og flere Ostindiefarere allerede var ankomne eller under Vejs, thi Salpeter var en Hovedvare for Kompagniet.

17. Dec. 1779 var Brown bleven valgt til Decisor i Kompagniet og beholdt denne Tillidspost til 31. Maj 1785. Decisorerne udgjorde sammen med Revisorerne en Kommission, med hvilken Direktionen stadig skulde raadføre sig.

I Aaret 1781 fik Kjøbenhavn endnu et Handelsselskab, det kgl. oktroerede Østersø- og guineiske Handelsselskab, hvis Oktroy er af 5. Juli 1781, og som blev startet under storstilede Former med en Række højfor nemme Direktører, deriblandt Statsminister, Grev *Joachim Godske Moltke*, Greverne *H. E. Schimmelmann*, *C. D. F. Reventlow* og *A. F. Moltke*. Af de 30,000 Aktier, hver paa 100 Rdl., forbeholdt den kgl. Kasse sig 10,000, Resten blev udbudt paa Børsen og gik af som varmt Brød. John Brown tegnede sig for 50 Aktier, hans Broder Guvernøren for 30. Dette Handelskompagni, der blev startet under saa store Forventninger, fik dog kun en krank Skæbne, thi et Blad i Danmarks Handelshistorie var ved at vendes.

15. Feb. 1782 døde Grev *Heinrich Carl Schimmelmann*, og allerede den gamle Skatmesters Bortgang bevirkede en vis Nervøsitet i Regeringen og paa Børsen; hen paa Sommeren begyndte de første Fredsrygter at sive ud, samtidig forværredes den udenlandske Vekselkurs kendelig, og da Diskontoen desuden var høj, var der adskillige Købmænd, der realiserede deres Værdipapirer for at faa Kontanter til deres Kreditorer i Udlandet, medens der paa Børsen bredte sig et sandt Aktie-Jobberi. Omkring Okt. 1782 blev det rent

galt, ikke alene Vekselkursen stillede sig ugunstigere, men Kursen paa Banko-sedler sank, saa man i Stedet for 122 $\frac{1}{2}$ Rdl. Cour. (3: Pari) maatte give 142 Rdl. i danske Papirspenge for 100 Rdl. Hamborger Banko, og selv for dansk Metal mønt var Kursen i Hamborg 124 $\frac{5}{8}$; samtidig standsede de danske Købmænds Kredit i Udlandet, og i Holland og Hamborg vilde man ikke mere modtage Handelskompagniernes Aktier som Sikkerhed for Udlæg til udenlandske Kreditorer, hvorved Købmændene hidtil havde søgt at bøde paa den høje Kurs. Under disse Forhold begynder det at se galt ud for de store Handelshuse i Kjøbenhavn, thi vel havde de fleste af dem Skibe og Varelagre nok, men de manglede disponible Midler. Staten besluttede da at træde til og ved Hjælp af Optagelsen af et Laan i Brabant at støtte det hjemlige Penge-marked. Samme Dag, 16. Dec. 1782, som der ved et kgl. Reskript gaves Auctorisation til at stifte dette Laan, fik Banko-Kontoret Ordre til at udrede 2 Forskud af Laanet, nemlig 30,000 Rdl. til *John & William Brown & Co.* og 25,000 Rdl. til Groshandler *John Heyliger*; forinden var der i Okt. af Kongens Kasse ydet Handelshuset *Joost v. Hemert & Sønner* et Laan paa 80,000 Rdl. 25. Nov. havde *John & William Brown & Co.* forgæves søgt om et Laan i Kurant-banken paa 100,000 Rdl. mod Pant i 12 à 13 Skibe, assurede for 173,000 Rdl., hvoraf de 7 var byggede i Kjøbenhavn, de øvrige fremmede, men næsten ganske ombyggede, og hvormed de blandt andet vilde indfri et tidligere Laan paa 24,000 Rdl., samt om et andet Laan paa 100,000 Rdl. mod Pant i Varer af Sukker, Kaffe og Tobak til Værdi 150,000 Rdl.; men efter at have henvendt sig til Overbankdirektionen fik Browns det ene Laan paa 100,000 Rdl. for indtil Skibsfartens Aabning at kunne betale deres Engagementer i Kjøbenhavn og klare deres vestindiske Veksler, men Laanet skulde være tilbagebetalt inden Juni Termin 1783. I Begyndelsen af dette Aar fik Banko-Kontoret af Overbankdirektionen Tilladelse til under Iagttagelse af al mulig Forsigtighed at indkøbe de langsigtige Tratter, som en Række ansete Firmaer (*Joost v. Hemert & Sønner*, *John & William Brown & Co.*, *John Heyliger*, Agent *Schneider*, *Selby*, *Duncan & Thompson*, Agent *Thalbitzer*, *Henrich Bollen*, *Christen Berg* og *Pierre Peschier*) maatte trække paa deres Korrespondenter i London, Amsterdam og Hamborg, og som de ikke længere kunde vente at faa diskonterede i Udlandet. I Januar 1783 fik Brown efter Ansøgning 140,000 fl. af det Antwerpenske Laan til Dækning af c. 15—18,000 £ Veksler paa ham i London, som forfaldt i Februar. Efter at Freden havde sluppet de krigsførende Magters Handelsflaader løs, var Konkurrencen paa Verdensmarkedet imidlertid bleven

saa enorm, at alle Handelsberegninger kuldkaledes. Rundt omkring i Havnestæderne ophobedes Varer, som var usælgelige eller kun kunde realiseres med stort Tab; Fragterne sank, og den tidligere saa indbringende vestindiske og ostindiske Handel gav nu Underskud. I Kjøbenhavn laa endnu en Del af Lagrene af vestindisk Sukker og Kaffe usolgte fra 1782, da store nye Ladninger i 1783 ankom, og ligedan gik det med de ostindiske Artikler, som for en stor Del var Luksusgenstande, hvis Forbrug bl. a. ved Regeringens Indskriden var blevet indskrænket.

Den Utryghedsfølelse, der som Følge af disse Forhold bredte sig i alle Handelskredse, havde naturligvis ogsaa givet sig Udslag i Asiatisk Kompagni. 1. Nov. 1782 fik Brown, Etatsraad *Behagen* og *J. C. Soetmann* tilstillet Kopi af Revisorernes Udsættelse paa Kompagniets Regnskab fra 1. April 1781 til ult. Marts 1782 med Anmodning om Afgørelse af deres Part efter bemeldte Udsættelse, hvorom de forlængst var tilstillet Regning. I Begyndelsen af 1783 blev Direktionen yderligere opskræmmet ved, at en Vekselobligation paa £ 5000, den havde købt af Brown, blev sendt tilbage med Protest.

2. Maj 1783 opdagedes der i Kompagniet en Kasseangel paa over $\frac{1}{2}$ Mill. Rdl., hidrørende fra svigagtige Forhold indenfor Kompagniets Embedsstand, bl. a. var Bogholderen *Battier*, for hvem Brown havde været med til at stille Kaution, impliceret deri, og Brown mistede ved denne Lejlighed 5000 Rdl.; men værre var det, at det medførte et vildt Prisfald paa Aktierne, der i Forvejen var faldet betydeligt. Ved en hemmelig Indgriben fra Statens Side, der opkøbte for 295,000 Rdl. Aktier, blev Prisfaldet dog standset; men fra ult. Jan. 1783 til medio Maj var det asiatiske, det vestindiske og det østersøiske-guineiske Handelsselskabs Aktier alligevel faldet fra henholdsvis 1480—1500 Rdl., 495—500 Rdl. og 135—137 Rdl. til 920—30 Rdl., 328—340 Rdl. og 100—102 Rdl.

Imidlertid havde den almindelige Opskræmthed og Besvigelserne i Asiatisk Kompagni foranlediget en grundig Undersøgelse af dets Status. Over for de Millionfirmaer, der hørte til Kompagniets bedste Kunder, havde man ikke været saa nøjeregnende med den stillede Sikkerhed og navnlig ikke med Tinglæsning af deponerede Obligationer, hvad der jo betød en Svækkelse af Debtors Kredit og derfor gerne blev undgaaet. Nu stod Direktionen paa Hovedet i Kompagniets »Jernkasse« og fandt da bl. a., at Brown som Sikkerhed for sin Gæld til Kompagniet, der androg den betydelige Sum af 83,460 Rdl. 2 $\frac{1}{4}$ og 14 β , havde transporteret til Direktionen en af *Pierre Peschier* med

Governør *Brown* som Kautionist udstedt Vekselobligation paa 30,000 Rdl., der forfaldd inden 16. Maj 1783, samt som haandfast Pant:

1. Skøde paa Raffinaderiet i Odense med Tilhørende.
2. Skøde paa Gaarden Getreuensand.
3. En Panteobligation af *Greve* i Vedbæk Kro for 2,990 Rdl.
4. Skøde paa Skibet *Mariane* af ¹⁹/₈ 1782 med Assurancepolice af ¹⁴/₁ 1783, stor 2,500 Rdl.
5. Assurancepolice paa Skibet *Haabet* af ²⁰/₄ 1782, stor 8,000 Rdl.
6. Assurancepolice paa Skibet *St. Anna* af ¹⁹/₁ 1783, stor 10,000 Rdl.
7. Assurancepolice paa Skibet *De tre Søstre* af ¹⁴/₈ 1783, stor 12,000 Rdl.
8. Assurancepolice paa Skibet *Adriane* af ¹⁴/₈ 1782, stor 16,000 Rdl.

Da disse Panter ikke kunde anses for tilstrækkelige, eftersom der ikke var tinglæst ordentlige Panteobligationer, bad Direktionen *Brown* komme til Stede 9. Maj for at faa denne Post bragt i Rigtighed, da Direktionen ønskede at faa Gælden straks betalt. *Brown* erklærede, at det var ugørligt for ham i dette Øjeblik at udrede »en saa stor Summa«; men derimod var han villig til for sin Gæld 54,000 Rdl., naar Vekselobligationen fradroges, at udstede lovformelig Panteobligation paa 1) de Ejendomme, han havde i Odense, hvilke efter Skødet af ²⁷/₁₂ 1779 havde kostet ham til den Tid 66,300 Rdl., og som var ubehæftede, 2) de under Nr. 4—8 ommeldte Skibe, og at lade disse tinglyse i Kjøbenhavn, hvormed han mente, at Kompagniet kunde være betrygget, ligesom han forinden den næste Auktion vilde have den hele Gæld betalt. Kompagniets Kommission udtalte da, »at Direktionen kunde antage General Kr. Commissaire *Browns* offerte, siiden der paa den eene Siide synes at være goed Sikkerhed for den skyldige Summa, og man paa den anden Siide ved at drive Sagen til Yderlighed dog ey kunde vente saa hastig at erholde reede Penge, hvormod den almindelige Credit endnu yderligere maatte svækkes endog til Compagniets Skade, naar et Handelshuus som General Kriegs Commissairens icke blev soulageret.«

6. Maj 1783 søgte Huset *Brown* Banken om, at det maatte indfri sine forskellige Laan paa Varer til Beløb 130,000 Rdl. ved at erlægge Assurancepolicer paa Skibe og Varer, som forventedes fra Vestindien, af Beløb 147,000 Rdl. og Pant i 2 Skibe, som endnu laa i Kjøbenhavn, af Værdi 55,000 Rdl., samt forpligte sig til at indlevere Konnossementerne, saa snart de indløb, og at anvende alle disse hypotekerede Varer samt Skibenes Fragter til Laanets Afbetaling samt at levere Nøglerne til Pakhusene, hvor de befandtes, og endelig enten udstede

en Vekselobligation og forskaffe, foruden Endossement af en vederhæftig Mand, Guvernør *David Browns* Paategning som Kautionist og Selvskyldner, ligesom de lovede ved Vekslens Fornyelse at afbetale en Tredjedel af Kapitalen og saa fremdeles, indtil den var betalt, eller ogsaa udstede en sædvanlig Obligation og derpaa afbetale 10 à 12,000 Rdl. maanedlig uden Hensyn til Skibenes Hjemkomst. Andragendet blev 15. Maj bevilget af Overbankdirektionen mod, at Browns 1) udstedte en formelig Panteobligation, som skulde tinglæses, paa de specificerede Skibe og Ladninger m. v., 2) forpligtede sig til at indlevere Konnossementerne over de hjemkomne Varer, saa snart de indløb, og til at de til dem konsignerede Varer, saa snart de ankom, efter Konnossementerne udlossedes i »Bankens Lukkelse og Bevaring«, samt til maanedlig at afbetale 12,000 Rdl. og endnu vedlægge et til det asiatiske Kompagni givet Underpant for 50,000 Rdl., saa snart disse er betalt, hvilket de lover skal ske inden Juni Maanedes Udgang.

19. Maj var *Henrik Botten*, der ledede et af Byens største Handelshuse, bleven baroniseret, men et Par Dage efter maatte han standse sine Betalinger, og da man var klar over, at hvis et saa stort Handelshus faldt, maatte det trække adskillige andre med sig, blev der 23. Maj nedsat en ekstraordinær Kommission, der bemyndigedes til at disponere over 1 Mill. Rdl. af Banken »til de handlende Huses Frelse og Kreditens Opretholdelse.« En halv Snes Dage forinden havde John & William Brown & Co. ansøgt om, at Banken vilde overtage deres Gæld til Asiatisk Kompagni paa 54,000 Rdl. 24. Maj bevilgede den ekstraordinære Kommission derfor John & William Brown & Co. foruden de ovennævnte 130,000 Rdl. yderligere 40,000 Rdl.; samme Dag fik *David Brown* 20,000 Rdl., Agent *Amberg* 50,000 Rdl. og *Peter Tutein* 9,000 Rdl., 26. Maj bevilgedes der *Botten* 700,000 Rdl., 30. Maj Etatsraad *Abraham Schneider* 130,000 Rdl., Agent *Wolf & Co.* 40,000 Rdl. og *Joost v. Hemert & Sønner* 100,000 Rdl.; 14. Juni fik bl. a. John Brown et nyt Laan paa 60,000 Rdl. og 7. Aug. atter et Laan paa 80,000 Rdl., hvorfor det Brownske Handelshus ved Panteobligation af 12. Sept. 1783 gav det kgl. Skatkammer Underpant i adskillige vestindiske Fordringer.

Til Begrundelse af det 14. Juni modtagne Laan paa 60,000 Rdl. havde Browns bl. a. 27. Maj anført, at de i den Tid, der var forløben, siden de fik det første Laan, havde udbetalt over 500,000 Rdl., og at de som Følge af falske til Holland givne Beretninger, hvorom de vedlagde Kopi af et Brev fra en af deres Korrespondenter i Amsterdam, maatte befrygte, at en Del

Tratter, de havde gjort paa deres hollandske Forbindelser for nogle til dem afsendte Varer, ikke vilde blive honorerede, men at Køberne vilde oppebie Skibenes Ankomst og Varernes Salg.

Overalt trængte man paa for at faa hurtig Afvikling, hvad der jo i høj Grad forøgede Krisen. Da Brown i Juli 1783 første Gang søgte om et Aars Dilation i de fastsatte Betalingsterminer til Banken, anførte han ogsaa, at hans Midler stod i faste Ejendomme, Skibe og Handelen, og at hans vestindiske Venner ikke kunde sende noget klækkeligt paa hans Tilgodehavende hos dem, der beløb sig til 403,182 Rdl. og 9 β , paa Grund af Misvækst, andre Ulejligheder og Fredens Slutning; men han vilde se at afhænde sine Skibe og faste Ejendomme samt sende nogle bekvemme Mænd til Vestindien for ved lovlig Omgang at inddrive hans Tilgodehavende.

I Løbet af Aaret fik Browns ordnet deres Forhold til Asiatisk Kompagni, saaledes at Kompagniet modtog Panteobligationen paa 54,000 Rdl. og en Vekselobligation paa 30,000 Rdl. med Guvernør *David Browns* Kaution. Den sidste betalte John Brown til Forfaldstiden 13. Nov. 1783, den første fik han i Okt. Lov til at afdrage med 10,000 Rdl. maanedlig fra 1. Jan. 1784 »i Betragtning af, at han paa de Auctioner, hvorføre han nu staaer til Rest, har anseeligen befordret Compagniets Fordeel ved at opdrive Varene sig selv til Skade.«

14. Okt. søgte *Joost v. Hemert & Sønner* i Forbindelse med John & William Brown & Co. om et Laan paa 150,000 Rdl. paa en til dem af *Peter Lotharius Oxholm* udstedt Panteobligation paa 225,000 Rdl. med 1. Panterettighed i de hans Svigerfader, *Pieter Heiliger Ab^{sen}* tilhørende Plantager, mod at de paa deres i Banken optagne Laan lod afskrive for John & William Brown & Co.s Vedkommende 65,000 Rdl. og for *Joost v. Hemert & Sønners* Vedkommende 30,000 Rdl., saa at Banken kun kom til at udbetale 55,000 Rdl., og mod at de forpligtede sig til aarligt foruden Renter at tilbagebetale $\frac{1}{10}$ af Kapitalen; men Banken svarede, at det ikke kunde bevilges »i Betragtning af de med vestindiske Laan forbundne Vanskeligheder«. 27. Okt. beder Browns ligeledes forgæves om et Laan paa 40,000 Rdl. paa et til Ostindien bestemt Skib »*Herkules*«, som de haaber skal bringe tilbage over 2000 Baller hvidt Gods, og som det har kostet dem henved 70,000 Rdl. at udrede til Søs, ligesom de tilbyder at assurere det for 60,000 Rdl. Derimod tilskrev Banken 12. Nov. sin Sagfører, Lottoadvokat *Damkiær*, at John & William Brown & Co. ved Panteobligation af 24. Maj bl. a. for en Kapital af

130,000 Rdl. til Banken havde pantsat de hjemkommende Ladninger af Skibene Elisabeth Louise, St. Anna, Mary Ann, Geheimeraad Numsen, Adriane, Triton og Judith og forpligtet sig til, saasnart Konnossementerne og Faktura over Returvarerne var indløbne, at endossere og indlevere dem til Banken, som skulde være berettiget at modtage disse pantsatte Varer, overvære deres Udlosning og Henlæggelse i Pakhuset, hvortil Banken selv skulde have »Laas og Lukkelse«, og da nu Elisabeth & Louise, Geheimeraad Numsen og Adriane var hjemkomne med henholdsvis 121, 286 og 77 Fade Sukker, og Browns uagtet derom sket mundtlig Erindring ikke havde anmeldt det i Banken, saa skulde Damkiær først i Mindelighed, men om det ikke skulde frugte, paa lovlig Maade tilholde dem at fuldbyrde, hvad de havde bundet sig til, samt anmelde det for Kautionisterne *David Brown* og *John Heyliger*. Herpaa svarede John & William Brown & Co. 14. Nov., at af de i deres Panteobligation af 24. Maj 1783 til Banken pantsatte Returladninger var efter vedlagte Konnossementer hjemkommen med Skibet Geheimeraad Numsen:

116 Fade brunt Sukker, 13 Sække Kaffeboerner i Skaller, 32 Fustager Ris, 34 Stk. Oksehuder og 2 Sække Bomuld og med Skibet Elisabeth & Louise:

41 Fade brunt Sukker og 68,890 Ø Pokkenholt,

men at alle andre med disse 2de Skibe og med Skibet Adrienne til dem konsignerede Sukkere var andre tilhørende, hvad de kunde bevise. De havde troet, at de, da der var givet Dilation med Afbetalingen, ogsaa havde været dispenserede med disse Varer at forfare efter Obligationens Indhold, men da de af Bankkommissærerne erfarer det modsatte, tilbyder de en paa Ed opgjort Beregning over, hvad der er bortsolgt af Værene, hvilket Beløb de vil betale i Banken til Afdrag af deres 1ste Afbetalings-Termin, samt at levere det endnu usolgte under Bankens Bevaring. Herpaa gik Banken ind.

Overbankdirektionen havde givet Handelshuset 6 Maaneders Dilation med de fastsatte Betalingsterminer for Laanet paa de 130,000 Rdl., saa at den første Termin udskødes til 1. Feb. 1784, saafremt det kunde fremlægge *John Heyligers* skriftlige Samtykke som Kautionist, da *David Brown* allerede havde samtykket.

Det Laan paa 40.000 Rdl., Browns forgæves i Okt. havde henvendt sig til Banken om, faa de bevilget 1. Dec. ved kgl. Resolution mod:

- 1) At Skibet Herkules pantsættes med 1. Prioritets Rettighed tilligemed sammes Assurancepolicy paa 60,000 Rdr. og dets »fortjenende« Fragt.

- 2) At deres Andel i de udgaaende og hjemkomne Ladninger ligeledes pantsættes, og at Laanet vedlægges de tilhørende Assurancepolicer for Hen- og Hjemrejsen samt Faktura og Konnossementer i deres udgaaede Ladning.
- 3) At de forpligte sig til at indlevere Faktura og Konnossementer over deres hjemkommende Varer til Banken, saa snart de indkommer, samt at afgive Varerne selv under Bankens og deres fælles »Lukkelse og Bevaring«.
- 4) At Guvernør *David Brown* underskriver Panteobligationen som Kautionsist og Selvskyldner.
- 5) At Obligationen tinglæses.
- 6) At Laanet ved Skibets Tilbagekomst eller, om det skulde forulykke, inden den til Assurancens Udbetaling sædvanlige Tid med sine Renter afbetales.

Fra dette Laan blev dog draget 6,946 Rdl. 2 ¼ og 4 Sk., som var indkommet ved det af Browns tidligere omtalte Salg af Varer med de hjemkomne Skibe.

Takket være Statens Mellemkomst var John & William Brown & Co. ligesom adskillige andre af de største Handelshuse kommen gennem Aaret 1783, kun Etatsraad *Schneider* gik fallit 1. Aug.

Ved kgl. Resolution af 12. Jan. 1784 fik John & William Brown & Co. forlænget Betalingsterminerne med 6 Maaneder for deres til Kongen udstedte Obligation paa 60,000 Rdl., og da det kneb for dem at tilvejebringe den til Februar fastsatte Afbetaling paa Laanet af de 130,000 Rdl., fik de udvirket en kgl. Resolution af 2. Feb., hvorefter de maatte nedlægge i Banken en ved *David Wendorp & Th^s Hope Heytliger* i Amsterdam paa *Pieter Heytliger Ab^{zøn}* i Vestindien udstedt Panteobligation med 1. Prioritet i Plantagerne Ruby & Diamond til Underpant for Laanet, for hvilket nu Pant af adskillige Skibe og Ladninger var vedlagt, imod at Forskrivningen underskrives af Guvernør *David Brown* og *John Heytliger P^{zøn}* som Kautionsister og Selvskyldnere saavel for Kapitalens og Renternes skadesløse Betaling som for Konditionernes nøje Opfyldelse, og at Kapitalen fra 11. Dec. 1784 hvert halve Aar afdrages med 1/10, hvoraf 11. Juni 1785 den 1. Termin med 13,000 Rdl. Ved kgl. Resolution af 8. Marts fik Handelshuset Tilladelse til endnu paa samme Obligation at optage 20,000 Rdl. imod dermed at indfri det paa den russiske Gesandt Baron *Sackens* simple Obligation af 25,000 Rdl. gjorde Laan paa samme Sum med

dets forfaldne Renter og paa disse 20,000 Rdl. fra 11. Dec. 1784 at regne hvert halve Aar at afbetale $\frac{1}{10}$ af Kapitalen, første Gang 11. Juni 1785 med 2000 Rdl. Endvidere optog Brown 11. Marts et Laan paa 14,000 Rdl. paa en af Agent *Peter Appleby* til ham den 8. Marts udstedt Panteobligation paa 25,000 Rdl., der skulde tilbagebetales med 2,500 Rdl. hvert halve Aar. Endelig fik Browns ved kgl. Res. af 6. Okt. Dilation til 11. Dec. med at betale, hvad der skulde have været erlagt 11. Juni, mod at de straks indbetaler til Banken alt, hvad der af det pantsatte er indgaaet eller maatte realiseres.

Da December Termin kom, søgte Browns at faa deres Forhold til Banken ordnede paa følgende Maade: Der skulde tilstaas dem et nyt Laan paa 190,000 Rdl., hvormed kombineredes de allerede paa Skibet *Herkules* laante 40,000 Rdl. og de paa 3de Skibe laante 24,000 Rdl., ialt 254,000 Rdl. mod følgende Sikkerhed:

1) Af 12 af deres Skibe, drægtige 1307 $\frac{1}{2}$ Commerce Læst	158,160 Rdl.
hvoraf dog afgaar, som de derpaa til H. M. er skyldig	21,000 -

	137,160 Rdl.
2) Assurancepolicer paa Skibet <i>Herkules</i> og dets Ladning til og fra Ostindien	162,000 -
3) Deres Sukkerhus eller Raffinaderi i Odense	80,000 -

	Tilsammen 379,160 Rdl.

De Summer, som de vil betale med det nye Laan af 190,000 Rdl., er følgende:

Paa deres Panteobligation til Kongen, stor 60,000 Rdl.	15,000 Rdl.
<i>Godenius & Fenwicks</i> Vekselobligation	40,000 -
Deres Vekselobligation til <i>John Heyliger P^z</i>	13,000 -
Paa deres Vekselobligation til Bankkontoret 140,000 Rdl.	40,000 -
Til det asiatiske Kompagni	34,000 -
For en Hypotek af Gaarden i Vingaardsstræde	6,000 -
Dito af en Gaard i Helsingør	2,500 -
Deres Acceptor i Banken	32,000 -
Til Renter for gamle og nye Laan	7,500 -

	Tilsammen 190,000 Rdl.

Da de saaledes i Stedet for personel gav Banken reel Sikkerhed, og da næsten samtlige Penge blev i Banken, haabede de, at Bankkommissærerne vilde føje dem i deres Ønske. De lovede iøvrigt at ville afbetale det hele Laan, 254,000 Rdl., jo før jo hellere, eftersom de solgte deres Skibe, hvortil de havde gode Udsigter, og naar deres Skib Herkules hjemkom eller nogle Maaneder derefter, i næste Aar Resten af det, som da endnu maatte restere, saa at de haabede, at hele Summen inden næste Aars Udgang skulde være afbetalt.

Denne Ansøgning bevilgedes 21. Dec. 1784, da der ikke udgik af Banken mere end de 34,000 Rdl. til det asiatiske Kompagni, og Banken vandt en Del Sikkerhed ved de tilbudte Panter for 85,000 Rdl., som i Veksler og Vekselobligationer løb paa Husets personelle Kredit, ligesom Banken i de pantsatte Effekter vandt en betydelig Sum at løbe paa udover de 254,000 Rdl.; dog skulde Browns først bevise virkelig at være Ejere af den hele Ekspedition med Skibet Herkules til Ostindien samt skaffe Guvernør *David Browns* Kaution for hele Laanet.

Browns fik saaledes afgjort Størsteparten af deres Gæld til Asiatisk Kompagni, idet der nu kun var et Beløb af c. 6,300 Rdl. tilbage, som de skyldte i »Mulκτη« (α: Renter), og som de fik Lov til at dække med en Vekselobligation i Betragtning af det betydelige Tab, de havde lidt ved et stort Parti Té, Handelshuset havde købt paa Kompagniets Auktioner i 1781.

23. Dec. samme Aar laante Brown endvidere 45,000 Rdl. paa Agent *Peter Applebys* Panteobligation til ham af 11. Okt. 1783 paa 75,000 Rdl., der skulde afdrages med 5,000 Rdl. førstkommende 11. Dec.

3. Januar 1785 blev Browns Skøde af 11. Juni 1784 til Skrædder *Peter Bechman* paa Gaarden i Vimmelskaflet tinglæst, og ved denne Lejlighed har Brown rimeligvis faaet Restbeløbet af Købesummen 10,000 Rdl. udbetalt; thi om Købet havde de allerede 7. Juli 1783 oprettet Købekontrakt.

13. Maj 1785 søgte John & William Brown & Co. hos Banken en Understøttelse paa 25—30,000 Rdl. til Hjælp ved Udredningen og Ekviperingen af 16 Skibe, der vilde koste over 50,000 Rdl., som deres Kasse ikke formaaede at udrede, enten paa Vekselobligation eller ved at diskontere Veksler, trukne af deres Helsingørske Venner paa dem og endosseret af den, de maatte udgives til, med Tilbagebetalingen af Halvdelen om 4 Maaneder og den øvrige Halvdel om andre 4 Maaneder. Dette Andragende bevilgede Banken 17. Maj imod Vekselobligation, udstedt af et bekendt Købmandshus, som i al Fald

kunde være *Godenius & Fenwick* i Helsingør, til dem og paategnet af Guvernør *David Brown* som Kautionist.

I September 1785 vendte saa Skibet *Herkules* tilbage fra Ostindien, det Skib, til hvis Hjemkomst Brown havde knyttet saa mange Forhaabninger, men som kun skulde bringe ham Skuffelser, saa han senere taler om »den ulykkelige Ekspedition«. 22. Sept. meddelte Browns Banken en Optegnelse over den for deres og Medrederes Regning hjembragte Ladning, hvoraf ikke alene fremgik, hvad Skibet havde paa Fragt men og, hvad det havde paa Respondentia og Veksler samt som Retur for den udsendte Cargaison, hvilken sidste beregnedes til c. 100,000 Rdl., som de lovede at indbetale i Afdrag paa deres Gæld til Banken 254,000 Rdl., hvorfor denne Ekspedition bl. a. var pantsat med 120,000 Rdl.; de haabede, at Resten af Laanet efter Obligationens Tilhold skulde blive betalt til førstkommende 11. Juni om ikke før, men bad samtidig indstændig, at de maatte beholde Raadighed over Ladningen, saa den ikke toges under Bankens Laas, for derved at konservere deres Kredit, som i andet Fald vilde lide betydeligt baade inden- og udenlands. Banken vil imidlertid ikke indlade sig herpaa, Brown skal indlevere Faktura og Konnossementer over hele Ladningen, som skal tages under Bankens Laas, samt give Anvisning paa Fragtens Beløb. Atter skriver John & William Brown & Co. 26. Sept., at de havde troet ved Indlevering af Fakturerne og Konnossementerne over den Del af Skibets Ladning, som tilhørte dem og Guvernør Brown som Retur for den udsendte Cargaison, hvori den halve Del af Passagepengene var indbefattede, og som egentlig til Banken var hypotekerede, at have opfyldt deres Pligt efter Obligationens Indhold af disse Ord »den udgaaende Cargaison og videre derfor for vores Regning hjembringende Ladning og fortienende Fragter samt og Skibet selv«, og de gør sig saa meget mere Haab om, at man frafalder sin Paastand med Fakturers og Konnossementers Indlevering over hele Ladningen, som de øvrige for Veksler og Respondentia købte og hjemsendte Varer ikke var deres eller til Banken pantsatte; men Banken kunde ikke frafalde sin Paastand. 29. Sept. indleverede Browns da til Gennemsyn Hr. *Holfords* originale Optegnelser, dateret Trankebar 12. Jan. og 3. Marts 1785 paa de Veksler og Respondentia, som han havde udgivet dem til Last for en Del af Skibets Ladning, beløbende sig med Assurancepræmier til 66,650 Lsterl., tillige med Faktura af 18. Jan. 1785 over disse Varer, beløbende sig til Cour. Rupier 553,629-12, og 30. Sept. de manglende Papirer over Ladningen, idet de samtidig meddelte, at Fragten, saa snart samme kunde fordres, skulde blive

anvist eller i Banken betalt, ligesom Skibets Købesum, saa snart Skibet med det første blev bortsolgt, og angaaende de til Banken pantsatte Varer, agtede de at autorisere Justitsraad *Cretz* til at modtage Købernes Betaling og indlevere samme i Banken; saaledes haabede de, at man var overbevist om, at de agtede at opfylde deres Pligt mod Banken med al mulig »punctualité«. Paa disse forskellige Skrivelser svarede Banken 14. Okt., at den efter Omstændighederne og paa muligste Facilitet ikke kunde indlade sig anderledes paa Bankens Vegne end paa at fordre Sikkerhed i det mindste for et Afdrag paa 154,000 Rdl. af Ladningen for det deri og i Skibet og Fragten givne Pant, hvilken Sikkerhed formentes bedst at kunne tilvejebringes ved at autorisere Kompagniets Kasserer Justitsraad *Cretz* til at indeholde af Skibets bortsælgende Ladning benævnte 154,000 Rdl., og for hvis Betaling til Banken den altsaa maatte tilstilles Justitsraad *Cretz* Forsikring. Da Banken imidlertid har sit Pant liggende mellem de øvrige Varer, der er hjemkomne med Skibet og oplagt i det østersøiske Kompagnis Pakhus, tør den ikke efterlade, indtil Salget er sket, at beordre dets Pakhusforvalter *Tordsen* til at lade Bankens Laas tillige lægges for Pakhuset, ligesom Brown maa forsikre Varerne mod Ildsvaade i det herværende Møbel- og Assurancekompagni. Hertil bemærkede Browns 17. Okt., at de allerede i deres forrige Promemoria havde lovet og forbundet sig til at prestere alt, hvad de efter Obligationen med Rette kunde tilkomme, ligesom de ogsaa for at vise sig føjelige og fornøje Banken vilde efter Begæring autorisere Justitsraad *Cretz* til at indkassere og betale til Banken Beløbet af de for Cargaisonens hjemkomne Varer og selv komplettere samme til den forlangte Sum 154,000 Rdl., men til mere kunde de aldeles ikke autorisere *Cretz*. Iøvrigt haabede de, at Banken dermed vilde lade sig nøje og ikke lade Bankens Laas hænge for Pakhuset, hvori Varerne var indlagte, da samme desuden var under Toldkammerets Lukke, hvorved de alt for meget vilde lide i deres Kredit og eksponeres for de herværende fremmede Købmænd. Banken svarede derpaa, at de maatte give den tilstrækkelig Sikkerhed for de ommeldte 154,000 Rdl.

28. Okt. skriver Browns, at de af meget gode Aarsager har forandret deres Beslutning om at lade hele Ladningen bortsælge 23. Nov., men vilde tilbageholde en stor Del af den til 23. Feb., som efter deres Beregning i det ringeste vilde beløbe sig til 160,000 Rdl., hvorfor de havde ladet samme assurere, og da de havde lovet at afdrage af denne Ladning 154,000 Rdl., saa agtede de at afdrage samme førstkommende 22. Dec. med et Aars Rente og

imidlertid at give Banken disse Varer til Sikkerhed, om det forlangtes under Laas. Herpaa svarede Banken, at det var fornødent, at en speciel Fortegnelse blev indleveret over de Varer, Banken skulde have i Pant for derefter at kunne lade samme efterse og vurdere samt tage under Laas og Lukke.

14. Feb. 1786 beklagede Generalkrigskommissær Brown sig over, at Banken ikke vilde diskontere indenlandske Veksler, »siden samme anses at henhøre til Klassen af Cirkulations Veksler; han vil gøre det sandsynligt, at den indenlandske Cirkulation er meget nyttig og gavnlig, men den udenlandske alene at være skadelig, og tror derfor, at Banken burde diskontere saadanne indenlandske Veksler, saalænge der fandtes nogen vindskibelig og redelig Mands Haand derpaa, om Banken og derved skulde tabe noget, som ikke kunde komme i Consideration med den Nytte, samme gave af sig i Henseende til Industrien m. v.« Browns Skrivelse blev blot lagt ad acta, da Banken maatte holde sig sine Forskrifter efterrettelig.

Forholdene i Staten havde imidlertid forandret sig. Ved Statskuppet 14. April 1784 var *Guldberg* bleven styrtet, og dermed var det ude med den hidtil fulgte Finanspolitik, der for enhver Pris vilde holde de vaklende Handels-huse paa Benene. Der kunde ikke mere ventes Tilskud fra Statens Side, og de nye Mænd vilde først og fremmest bort fra den Guldbergske Perodes Sammenfiltrering af Bankens og Statens Forhold. Efter et Aars Overvejelser fremkom 8. Juli 1785 en fuldstændig Plan til Pengevæsenets Forbedring og Statsgældens Afbetaling. For at realisere denne Plan skulde bl. a. Statskassens Gæld til Banken betales, og blandt Midlerne hertil anvistes Banken en Del af Statens Fordringer paa private. Mellem disse Fordringer var for Browns Vedkommende Browns Obligationer til den kgl. Statsbalancedirektion af 5. Dec. 1780 paa 15,000 Rdl. af Købesummen for Skibet *Grevinde Bernstorff* og af 14. Maj 1781 ligeledes paa 15,000 Rdl. af Købesummen for Skibet *Judith*, endvidere hans Vekselobligation af 19. Nov. 1785 til Bankokontoret paa 61,875 hollandske Kurant samt hans Laan af Kongen paa 80,000 Rdl. fra 12. Sept. 1783, hvorfor der var givet Underpant i adskillige vestindiske Fordringer, saaledes, at hvad der indkom paa Panterne, skulde afdrages paa Laanet; til at inddrive disse Fordringer fungerede Kancelliraad *Ewald* paa Kongens Side og Vicelandsdommer *Colbiørnsen* samt Agent *Lorentz Ebbesen* som Kommissærer for Brown.

Allerede 26. April 1785 havde Banken forgæves mindet Brown om Indbetaling af hans Del af Kautionen for Bogholder *Battier*, og 24. Marts 1786

gav den ham nu skarpt Paalæg om at indbetale Beløbet. Samme Dag blev han ogsaa rykket for Renter og Afdrag paa de to Laan paa *Peter Applebys* Panteobligationer. 9. Maj 1786 tilskrev Banken Regeringen i Vestindien om at inddrive de Brownske Fordringer.

19. Maj meddelte Brown Banken, at den ved at modtage Auktionsbeløbet for en Del af Herkules' Ladning saasom

for Salpeter, solgt $\frac{23}{11}$ 1785	24,510 Rdl. 1 $\frac{7}{8}$ 4 β
for Varer, solgt $\frac{3}{8}$ 1786.	141,608 - 2 - 4 -
og Assurancen for det forliste Skib Grevinde Bernstorff	21,000 - » - » -
havde erholdt.	187,118 Rdl. 3 $\frac{7}{8}$ 8 β ,

følgelig 33,118 Rdl. 3 $\frac{7}{8}$ 8 β mere end de aftalte 154,000 Rdl. i Afdrag paa Laanet af 254,000 Rdl. og bad derfor om Tilladelse til, at maatte anvise disse 33,118 Rdl. 3 $\frac{7}{8}$ 8 β til Rekognitionens Betaling til Kommercekollegiet af bemeldte Skibs hjembragte Ladning. Renterne af Gælden vilde han betale kontant, men herpaa vilde Banken ikke indlade sig, da hele Laanet var forfalden førstkommande 11. Juni, og de 21,000 Rdl. for Skibet Grevinde Bernstorff maatte indbetales, da Bankens Pant i samme udgik, siden det var forulykket. John & William Brown & Co. anholder derfor 29. Maj om et Laan paa 60,000 Rdl. til Toldens og Rekognitionens Betaling for Skibet Herkules' Ladning mod Pant i William Browns Skibsbygger Værft med dets Tilhørende, takseret for 93,000 Rdl. (Taksationsforretningen vedlægges), hvilke 60,000 Rdl. var at disponere saaledes: Banken selv beholdt 15,000 Rdl., som *v. Ostens* Arvinger havde laant mod Pant i dette Værft, til Toldkammeret udbetaltes ialt 36,500 Rdl. 90 β , der dog ikke forfaldt før 3. Nov., og til dem selv Resten 8,499 Rdl. 6 β . Banken vilde imidlertid ikke bevilge mere end 35,000 Rdl. mod dette Pant.

10. Juni 1786 søger Brown om i Stedet for at afbetale 154,000 Rdl. paa Laanet af 22. Dec. 1784 at maatte afdrage 120,000 Rdl. foruden Renten 15,240 Rdl., og at han maa tilbagegives 51,878 Rdl. 3 $\frac{7}{8}$ 8 β for de bortsolgte Varer af Skibet Herkules' Ladning, der er udbragt til 166,183 Rdl. 8 β og af Asiatisk Kompagni for Skibet Grevinde Bernstorff 21,000 Rdl., da Banken endda for de tilbageblivende 134,000 Rdl. vil beholde en Sikkerhed af 219,000 Rdl., ligesom han tilbyder Skibet Herkules i Pant i Stedet for det forulykkede Skib Grevinde Bernstorff. Ansøgningen sendtes af Finans-

minister Grev *Schimmelmann* til Bankkommissærerne, der nedsatte den blivende Sikkerhed til 127,311 Rdl. 64 β foruden Herkules, som blev ansat for 12,025 Rdl., og indstillede saaledes Ansøgningen til Overdirektionens Fordogt-befindende, der 3. Juli udtalte, at naar Brown betalte Renterne af sin Gæld af 22. Dec. 1784 med c. 15,240 Rdl. og med sin Broders Tilladelse gav Pant i Herkules samt forbandt sig til at holde det tidligere pantsatte Raffinaderi i Odense med Inventarium og Forraad i Orden, maatte han for denne Gang slippe med at afbetale 131,078 Rdl. 3 β og saaledes tilbagegives af Herkules bortsolgte og under Bankens Laas værende Varer for 30,000 Rdl.

Midt under denne Kamp for at holde sit Handelshus oven Vand blev der betroet Brown en ny Tillidspost, idet han paa Generalforsamlingen den 28. Aug. 1786 blev valgt ind i den nye Direktion for det kgl. oktr. Østersø- og guineiske Handelsselskab. Det var under Krisen gaaet stærkt tilbage for Selskabet, tilsidst var Kompagniets Tilstand bleven saa slet, at det ikke havde Aktiver for mere end c. 42 Rdl. pr. Aktie. For at faa Driften fortsat, fik Selskabet ved kgl. Resolution af 14. Juli 1786 tilstaaet en Række Begunstigelser. Kongens Kasse vilde overtage Selskabets Gæld til det synkende Fond og udbetale det selv 400,000 Rdl., ligesom det ophævede Kanal-Kompagnis Bankkredit 250,000 Rdl. blev overført til det, samtidigt skulde det beholde sin oktroymæssige Bankkredit paa 400,000 Rdl., som Staten vilde forrente, saafremt Selskabet anlagde det samme Beløb i Handel med indenlandske Fabrikata og Import af fremmede Raamaterialier til indenlandsk Fabrikation. Endelig fik Selskabet en Række Begunstigelser for at kunne drive Transit-handel med udenlandsk Korn, ligesom dets Skibe fik Tilladelse til at indføre et vist Kvantum fremmed Raasukker til en forholdsvis lav Told, saafremt Selskabet kom ind med de fransk-vestindiske Kolonier, det vil sige fik disse genaabnede for Slavehandelen fra Guinea, der havde været et af Selskabets Hovedentrepriser. Ved den omtalte Generalforsamling skulde det bestemmes, om Selskabets Drift skulde fortsættes paa disse Vilkaar, men de af Aktionærerne, som vilde udtræde, skulde have Ret til at faa deres Aktier indløste af Selskabet med 70 Rdl. pr. Aktie i statsgaranterede 4 pCt.s rentebærende Obligationer, der skulde udbetales i Løbet af 28 Aar efter Lodtrækning. Ved Afstemningen vedtoges det at fortsætte Driften for 11,333 Aktiers Vedkommende, medens der for 5,333 Aktiers Vedkommende ønskedes Udløsning. Kompagniet kom dog ikke mere til at spille nogen Rolle, thi Finansminister Grev *Schimmelmann* traadte snart i hemmelige Underhandlinger med *de Coninck*,

der ved forudseende Klogskab havde reddet sin store Formue ud af Handelskrisen og nu gerne vilde anlægge den i et storstilet Handelsforetagende, og 29. Mai 1787 indstillede *Schimmelmann* derfor, at Selskabets Effekter og Ejendom overdroges visse Entreprenører, hvorom der den 11. Aug. blev sluttet Kontrakt med *de Coninck & Reiersen* samt *de Conincks* Svigersøn *William Pingel*, der slog sig sammen med Agent *Josef Meyer* og Bogholder *Jeppe Prætorius*, hvorefter det nye Firma fik Navnet *Pingel, Meyer, Prætorius & Co.* Ved kgl. Resolution af 8. Aug. var der tillagt de afgaaede Direktører et Gratiale af 600 Rdl., men Brown fik dog ikke nogen Glæde heraf, idet han til *Herkules'* Returladning havde lejet Selskabets Pakhus, hvorfor det havde et Modkrav paa ham.

Uvejret trak imidlertid tættere og tættere sammen over Browns Hoved. *Robert Holford* indsendte et Andragende om Tilbagebetaling af de Summer, som var indkommen ved Salget af *Herkules'* Ladning, siden der af de Veksler og *Bodmeri Breve*, som til Returladningens Anskaffelse af ham var udstedte paa Rederne, endnu var omtrent 200,000 Rdl. ubetalte, hvorfor han tillige med dem indestod; men Banken resolverede 17. Okt., at da Ladningen efter de foreviste Konnossementer og Fakturer var adresseret til det Brownske Hus, der følgelig havde fri Raadighed over den, kunde den Fortrolighed, *Holford* havde haft til Rederne, ikke geraade Banken til Præjudice.

14. Nov. 1786 søger Browns forgæves om et Laan paa 20,000 Rdl. mod Veksleobligation og Underpant i deres Tilgodehavende hos *P. Appleby & Co.* à Kapital og Renter 8,016 Rdl. 4 $\frac{1}{2}$, i Baron *Boltens* protesterede Tratter 10,740 Rdl. og i et Hus paa St. Thomas af Værdi 22,000 Rdl. W. C. for dermed at indfri deres løbende Helsingørske Veksler og samtidig proponerer de, om de for deres Engagement for *Amberg* stor 2,750 Rdl. maa indlevere deres til *David Brown* udstedte Veksleobligation med Pant i deres Tilgodehavende hos *Amberg*, og lover de Tid efter anden at afbetale samme. Den sidste Begæring akkorderes derimod i Betragtning af Omstændighederne.

Mod Slutningen af Aaret var Brown bleven klar over, at han ikke kunde redde sit Handelshus uden ved Akkord. I et Forslag af 22. Nov. 1786 skriver han bl. a.: »Heraf erfahres, at der er effecter nok til at afbetale Gælden, saafremt Tiidernes Omstændigheder tillod en nogenleedes antagelig Realization som desværre! ikke er Casus — og desuden naar man betragter, at ved en total Realization, om saadant var og giørligt, vilde mine og mit Handelshuuses udstrakte Affaires og Virksomhed maatte standse. Derimod

bliver jeg sat i Stand til at kunde prestere en Contant Betaling af 40 pC^{to} til vore Creditorer imod de her opgivne Hypoteker, tror jeg de vilde findes villige til at indgaae foranførte proponerte Accord samt oppebie visse Terminer for det resterende, som da formodentlig ved vores herefter anvendende større Fliid og Vindskibelighed samt en beedre Oeconomie og andre Handels Principper kunde i den Tid fortienes, saa at vi selv uden at falde Statens Casse meere til Byrde kunde afbetale samme.◊

6. Marts 1787 beder Browns om, at man vil lade assurere det til Banken pantsatte Skib Judith fra Barcelona for 12,000 Rdl., da de ikke kan betale den forlangte Præmie, og lade sig samme igen godtgøre af Skibets hjembringende Salladning og fortjenende Fragt, og denne Assurance blev besørget til Bankens Sikkerhed. Det fordum saa rige og mægtige Handelshus var ikke mere i Stand til at betale en ubetydelig Assurancepræmie! Hermed var ogsaa dets Saga ude. I den følgende Tid blev der udtaget flere Stævninger imod det, og Husets. Chefer henvendte sig derfor 19. Feb. 1787 i en Ansøgning til Kongen, idet de først aflagde deres allerunderdanigste Taksigelse for Hs. Majestæt dem og flere Handelshuse beviste store Velgerninger for hvis i Overensstemmelse med Hs. Majestæts allernaadigste Hensigter anvendte Brug de for deres Del frimodigen kunde aflægge Regnskab. Tidernes Vanskelighed havde gjort deres Bestræbelser frugtesløse for dem selv, men ej for det almindelige, til hvis bedste de af yderste Evne have bidraget. Den for Danmark i de sidste Aar saa ødelæggende Ost- og Vestindiske Handel, store Forskud til Plantere og Købmænd samt en stor Kapital udi Skibe og andre ellers nyttige Ting har ej alene opslugt, hvad i deres Handelshus ved 40 Aars møjsommelige og redelige Arbeide var erhvervet, men endog sat dem ud af Stand til at fyldestgøre deres Kreditorer. Dersom de i denne uheldige Forfatning ikke som Mænd af Ære holdt det for deres Pligt at gøre dissas Tab saa taaleligt som muligt, og de blot søgte, det være paa hvad Maade det end kunde ske, at udfries fra den tryggende Bekymring, der daglig kvæle dem, vilde det nærmeste Middel være at gøre et formeligt Ophud. Men da de indse, hvor skadeligt dette Skridt maatte blive for Kreditorerne dels formedelst den yderlig ringe Pris, hvortil deres vidtløftige og mange Effekter ved en fallitmæssig, det er ved en hovedkuls iværksat Realisation maatte udbringes, dels ved den Langvarighed, som Tingenes Natur under saadanne Omstændigheder medfører i Administrationen og Uddelingen, da ingen Kreditor, der ej har Pant, kan erholde en Skilling udbetalt, førend Proklama var udløbet,

saa have de i Betragtning heraf truffet en Forening med deres herværende Kreditorer og de Fraværendes Mandatarii angaaende at lade deres Bo, som de paa Tro og Love, ja under Ed, om det forlanges, vilde overlevere, ved Kommissarier, udnævnte af Kreditorerne og dem, saaledes administrere og realisere, som for Kreditorerne selv eller den hele Masse befindes at være gavnligt. Da Hs. Majestæt ved de Supplikanterne hidindtil allernaadigst bevilgede Understøttelser har havt Handels Kredittens Opretholdelse til Formaal, saa haabe og bede de nu, at Hs. Majestæt i samme velgørende Hensigt vilde paa følgende Maade bidrage til deres Kreditors muligste Tilfredsstillelse, nemlig:

- 1) Ved at eftergive 30 Procent af Allerhøjstsammes og Bankens til dem havende Fordringer uden Renter, saaledes at hvad ved Realisationen af Hs. Majestæts hypotekerede Effekter udkommer mere end 70 Procent maatte tilfalde deres Masse, og blive deres andre Kreditorer til bedste, og at om imod Formodning af Hypotekerne ej skulde udbringes 70 Procent, hvilket Tilfælde de her til deres Kreditors Sikkerhed vilde fremsætte, uagtet de ere forsikrede om det modsatte, Hs. Majestæt da ikke vilde fordre mere end de realiserede Hypotekers Beløb.
- 2) At Hs. Majestæt igennem det danske Kancelli vilde allernaadigst lade udfærdige Kommissorium til deres Bos Administration og Realisation paa ovenanførte Maade, da de fra deres Side have formaaet Konferensraad *Colbjørnsen* og Grosserer *Andreas Buntzen* at paatage sig denne Forretning, og Kreditorerne fra deres Side Overauditor *Peter Rosenstand Gøische* og Grosserer *Peter Erichsen*, hvilke Kommissarier tillige maatte bemyndiges til at paakende om imod Formodning Tvistigheder skulde forefalde mellem dem og Kreditorerne indbyrdes.
- 3) At Supplikanterne imidlertid maatte allernaadigst forundes Protektorium til Sikkerhed for Hæftelse paa Personer og Gods.

Supplikanterne berette iøvrigt, at ligesom de fleste og vigtigste af deres Kreditorer, nemlig *Fabritius & Wever, Ryberg, de Coninck & Reiersen, Høske, Blachs Enke & Co., Cramer, Barchan, Peschier, Buntzen* og *Pingel* ved at paatage denne Ansøgning have enstemmig givet deres Minde til denne Arrangements Plan, saa kan der ingen Tvivl være om, at jo de øvrige, som ere ubetydelige, ligeledes i Betragtning af deres eget bedste deri ville blive enige.

Kongen bifaldt under 28. Februar dette Andragende og eftergav de 30 Procent samt lovede, at hvis Hypotekerne ikke skulde indbringe 70 Procent,

skulde der ikke blive fordret mere af Handelshusets Masse. De 30 eller flere Procent, som Banken ved Effekternes Realisation som Følge heraf maatte tabe af sin Fordring til dette Handelshus, skulde godtgøres den af Kongens Kasse, og hvad som herved tabtes af Kongens egne Fordringer, skulde afskrives paa Kongens aktive Gæld. 16. Marts 1787 beskikkedes Konferensraad, Generalauditor *Jacob Edvard Colbiørnsen* og Grosserer *Andreas Buntzen* til Kommissærer i Boet, og samme Dag udfærdigedes det ansøgte Protektorium for John og William Brown, endelig udvidedes 27. April 1787 den kgl. Gunstbevisning ved en ny kgl. Resolution, hvori udtrykkelig bestemtes, at saafremt nogle af Kreditorerne imod Formodning skulde misbillige eller ej indvillige i de af de fleste og betydeligste Kreditorer til Boets Gavn og Bedste samtykkede Operationer eller antagne Akkorder, skulde saadanne Kreditorer ej nyde godt af forberørte til et Arrangements Befordring allernaadigst forundte Eftergivelse af 30 pCt., men samme skulde alene komme dem til gode, som i saadanne Operationer eller Akkorder nu var eller herefter maatte blive enige.

Grunden til den sidste Resolution var et af det Brownske Handelshus tilligemed dets betydeligste Kreditorer indsendt Andragende, i hvilket de oplyste, at det danske Kancelli i Stedet for efter den derom gjorte Ansøgning at udfærdige Kommissorium til Boets Administration og Likvidation havde udstedt et Kommissorium i den for Opbuds- eller Fallitboer sædvanlige Form, samt ved en udtrykkelig Klausul havde bundet Kommissærerne til alle de Forordninger, der var udgaaede om Opbud og Fallit. Da der nu straks ved Boets Opgivelse var forfaldet Veksler Boet til Last for c. 35,000 Rdl., hvorfor Endossenterne havde Sikkerhed i Hænde for c. 86,000 Rdl., havde Supplikanterne anset det for at være højst magtpaaliggende for Boets Bedste, at disse Veksler straks og forlods indfriedes, dels for at forekomme Tab og Skade ved de til Sikkerhed givne Effekters Realisation, naar samme skulde ske af Ihændehaveren, og dels af andre betydelige Aarsager; men Boets Kommissærer turde ikke med de Indskrænkninger, der var fastsatte i deres Kommissorium, indfri Vekslerne uden samtlige Kreditorers Samtykke, hvilket ikke kunde erholdes, da de ikke alle enten selv eller ved Mandatarer var til Stede, og det altid kunde befrygtes, at en eller anden blot af »esprit de chicane« bag efter kunde gøre Ophævelser over deres Dispositioner, hvor indlysende det end var, at de var gavnlige for alle Kreditorerne. Kreditorerne, der har paategnet Ansøgningen, oplyser tillige, at ingen af dem er Endossenter eller Ihændehavere af de omtalte Veksler, saa at de i denne Sag ikke kan have

nogen privat eller anden Interesse end den, der er fælles for alle Kreditorer, og at de tilsammen er Kreditorer til Boet for 400,000 Rdl., som er omtrent $\frac{1}{6}$ af Boets Passiver, naar de kongelige samt Bankens og andre prioriteredes Fordringer fraregnes.

Et Par Dage efter, før Boet blev taget under Behandling, havde *David Brown* ved 3. Auktion 14. Marts 1787 købt Benzonseje for 53,800 Rdl. paa sine Børns Vegne, idet Generalkrigskommissær Brown Aaret forud havde udstedt en Panteobligation til Børnene i Benzonseje for 70,000 Rdl. Auktionen var som en lille Forsmag paa de Priser, man kunde vente sig, naar Boets Effekter skulde realiseres, og da man ved forskellige Auktioner forgæves havde forsøgt at opnaa antagelige Priser, indgik *Brown* i Juli med følgende Andragende til Finanskollegiet:

Underdanigst Pro Memoria!

At Virksomhed og Industrie, eller Folkets nyttige Beskæftigelse, er for Staten en magtpaaliggende Sag — derom kan ingen Tvivl være. — Og at Det Høy-Kongelige Finantz Collegium ved alle Leyligheder søger at befordre slig nyttig Virksomhed, er jeg af Erfarenhed fuldkommen overbevist. — Jeg fordrister mig altsaa underdanigst at forestille Høysamme følgende min proposition til denne gode Hensigts Opnaelse og Befordring, nemlig: — Det er nu, ved at probere Auctioner, blevet beviist, at mine Eiendomme og Effecter lader sig ikke realisere til antagelige Priser, som kunde svare til en forønskelig Liquidation med Creditorerne, ja ikke engang derved at kunde opnaae Tingens halve Værd, hvortil jeg kunde dem benytte. Skulde da Det Høy-Kongelige Finantz Collegium i Betragtning heraf, og til en nyttig Virksomheds Opretholdelse samt til min talrige Families og dens samt mange nyttige Menniskers Levebrøds Vedligeholdelse naadigst ville resolve at forunde mig Understøttelse til en arrangements Udførelse med samtlige mine Creditorer, er jeg moralement forvisset om, at næst Guds Bistand baade Staten i det heele, saavel som Kongens umiddelbare Intrader, ved saa mange nyttige Undersaatters Virksomhed til deres Velfærds Befordring skal kunde profitere —

Saa ville jeg herved underdanigst proponere følgende Liquidations-Plan med Banken og de øvrige Creditorer, nemlig: —

Kongens og Bankens prioriterede Fordringer er efter 8 Obligationer . . .	Rd ^r 358,704
hvortil kommer 5 Vexel-Obligationer, udstædte tildeels af andre samt	
og endorserede og caverede af andre for vores Regning	» 23,850
saa og vores Caution for Bogholder Battier	» 3,827
	Rd ^r 386,381
Derpaa allernaadigst eftergivet 30 pC ^t foruden de derpaa forfaldne	
Renter, er.	» 115,914
	Rd ^r 270,467
Derfra afgaaer for 30 Stk. asiatiske Actier, som strax kan sælges for . . .	» 24,000
Bliver altsaa at svare til Kongen og Banken	Rd ^r 246,467

Ditto for prioriteter som hæfter og bør udbetales paa de faste Ejendomme, som Banken efter denne Plan skal have til nye hypotheque, nemlig

Von Ostens Arvinger paa Skibsværftet	Rd ^r 12,000	
Questhuset paa 3 ^{de} Gaarde i Nye Kongensgade	» 16,000	
Universitetet paa Huuset N ^o 1 paa Christianshavn	» 8,000	
Holmens Kircke paa Kullpladsen etc.	» 2,000	
		Rd ^r 38,000
Dertil kommer for Commissariernes Vexel-Obligation til Hr. Peschier for de af ham indfrieede vore accepter		» 32,000
		Rd ^r 316,467

For denne Summa udstæder jeg med samtlige mine Børn vore Pante-Obligationer til Banken udi alle vore beholdende Ejendomme og Effecter, som her neden specificeres, med Vilkaar at afbetale samme saaledes, nemlig efter Credit Cassens antagne Methode (da denne plans Udførelse vil vist svare til Hensigten med hiine) aarlig 3 pro Cento paa Capitalen tillige med 2 pro Cento Renter. —

Disse Pante-Obligationer til Banken gives med første prioriteter i følgende Ejendomme og Effecter, nemlig:

1. Skibbygger Værftet med dets tilhørende	Rd ^r 60,000
2. Sukker Raffinaderiet ditto	» 60,000
3. De 3 ^{de} Gaarde i Nye Kongens Gade	» 33,000
4. Maglegaard, Tranegaard og Getreuensand	» 15,000
5. Ladegaarden med Besætning paa Bernstorff	» 10,000
6. Huuset N ^o 1 paa Christianshavn	» 12,000
7. Kullpladsen og Pockhuuse ditto	» 6,000
8. 15 Skibe, drægtig 1573 Commerce Læster à 70 Rd ^r	» 110,000
9. Alle vore Meubler etc.	» 10,467
	Rd ^r 316,467

At foranførte Priiser ere høiere end som man nu i denne virksomme Tiid for disse Ejendomme kunde obtinere, er en Sandhed, som jeg gerne tilstaaer. Men ligesaa Sandt er det, at i Betragtning af den Nytte, jeg kan anvende dem til, ere de at ansee for moderate Priiser. NB. Skibene alleene have kosted mig imellem 2 og 300/m Rd^r.

Desuden beder jeg underdanigst Det Høye Collegium vilde behageligst tage i Betragtning, at de fleeste af disse Eiendomme i mine Hænder bliver bestandig forbædrede og ved at afbetale derpaa aarlig 5 pro Cento bliver Bankens Sikkerhed Aar efter Aar ogsaa forbædret. — Uden her at beregne nogen Fordeel ved Handelen, som man i dette Fald dog agter at drive paa det bedste, man kan, og heller det man haaber at kunde faa ind-Casseret af vore andre udestaaende Fordringer — som dog alt vil sætte os i Stand med Bequemmelighed at afdrage vore, efter denne Plan, nye indgaaende Engagements.

Dernæst tager jeg mig den Frihed at forestille Det Høye Collegio følgende Beregning over, hvad man kunde vente, endog i disse Tiider, udi reene aarlige Indkomster af forbehandlede Eiendomme ved en virksom og passende Benyttelse deraf, nemlig: —

1. Ved Skibs Værfet har man hidindtil aarlig haft en reen profit af 18 til 20/m Rd ^r , som nu kan nedsættes til.	Rd ^r 10,000
2. Ved Sukker Raffinaderiet kan man med god Grund, nu det er udi- viidet, vente i det ringeste aarlig	» 10,000
3. Ved at leje 2 ^{de} af de 3 ^{de} Gaarde i Nye Kongens Gade, da den Eene bliver nok for os, kan man foruden Skatter og Reparationer, have aarlig	» 1,200
4. Ved Maglegaard, Tranegaard og Getreuensand udi Høste og Leje, efter at alle Omkostninger ere fratrukken, circa	» 1,000
5. Ved Avlingen paa Bernstorff-Hovmarker, oven over Lejen og Om- kostninger, circa	» 1,000
6. Ved Huuset N ^o 1 paa Christianshavn i Leje, oven over Udgif- terne, circa	» 1,000
7. Ved Kullpladsen og Pakhusene, ditto	» 400
8. Ved Skibene udi Fragter formedelst en udstrakt Correspondence udenlands kan man vente at fortienne en temmelig stor Summa, men i disse Tiider vil man kun regne Renter af Capitalen à 5 pC ^t	» 5,500
	<u>Rd^r 30,100</u>

NB. Det kunde hende sig, at man fortienne denne summa af bemelte 5,500 Rd^r ved et eller toe af Skibenes lykkelige Befragtninger etc. — Og desuden vil man ogsaa bestræbe sig at sælge disse Skibe efterhaanden, udenlands om mueligt, hvor man finder den bedste Leilighed, ligeledes nogle af ovenstaaende faste Eiendomme og i saa Fald indbetale til Banken Beløbet af det solgte til Afdrag paa Capitalen og Renternes Formindskelse. —

Nu kommer jeg til vore øvrige Creditorer, som ingen Pant have, hvis Fordringer vil beløbe circa	Rd ^r 492,000
og Gouvernør Brown's Børn vil maaske komme tilgode for deres Pant udi Benzons-Eyes Gods, circa	» 50,000
	er Rd ^r 542,000

Hvorpaa jeg ønsker at kunne betale dem 60 pC^{to}, nemlig: —

i de første 3 Aar 45 pro Cento, som er	Rd ^r 243,900
og udi 10 Aar 15 pro Cento, alt uden Renter	» 81,300

Med denne proposition har jeg Aarsag at troe, at Creditorerne bliver vel fornøede. — Og skulde Det Høye Collegium finde det tienligt til Planternes Conservation at afkiøbe os vore Westindiske Fordringer for Kongens Regning, og derved forebygge at disse Fordringer ey kommer i private Mænds Hænder til 61 pC^t, som paa Beløbet deraf Rd^r 399,343 Dansk Courant, vil udgiøre omtrent de oven anførte 45 pro Cento eller Rd^r 243,900 til Creditorerne og kunde betales dem i 3de Aar med $\frac{1}{3}$ hver Aar, nemlig: Aarlig Rd^r 81,300. — NB. det første Aars summa haaber jeg bliver Completeret med Remiser til Banken forinden 11te December førstkommande, da jeg og ønsker den første Termin kunde blive afdragen. — Dernæst vilde jeg forbinde mig til at betale de øvrige 15 pro Cento og da bliver Resten af Planen som følger.

Det Høje Collegium behager at see af foregaaende moderate Beregning at af Brugten af vore beholdende Eiendomme foruden at regne, hvad vi af vore andre udestaaende Fordringer kunde faa jnd-Casseret, og uden at gjøre Regning paa nogen Fordeel ved Handelen, den aarlige Indkomst bliver Rd^r 30,100 — som alleene sætter os i Stand til at prestere vore her ommeldte nye Engagements, nemlig: —

— Til Banken 5 pro Cento af Rd^r 316,467 —
 paa Capitalen 3 pro Cento Rd^r 9,494
 og i Renter 2 pro Cento » 6,329¹/_s
 med Rd^r 15,823¹/_s —
 — og til vore andre Creditorer en 10de Deel af Rd^r 81,300 . . » 8,130 —
 er for det første Aar Rd^r 23,953¹/_s —

Men NB. hver Aar derefter bliver Summen til Banken mindre, og om 10 Aar Cesserer den til Creditorerne — Saa det tydelig heraf kan sees, at ved saadan en arrangements Iverksættelse og Tingenes rette Brug bliver man i Stand til at holde alle disse Eiendeele i Virksomhed til egne og mange andre for Staten nyttige Menniskers Fordeel og Levebrøds Erholdelse, samt at kunde prestere de her udfordrende aarlige Summers Udbetaling — Og da, som jeg haaber, det lader sig gjøre, ey alleene uden Tab for Banken, men med Fordeel for Staten, smigrer jeg mig med det underdanigste Haab, at denne Plan bliver naadigst approberet fremfor nogen anden, hvorved disse Eiendomme skulle afhændes for deres halve Værd.

Til Slutning maatte det være mig tilladt at yttre min haabefulde Tillid til Det Høje Collegii Approbation af denne min Liquidations Plan, fordi derved meget Got vil stiftes. — Og saafremt jeg troede, det var nødigt, til at bestyrke denne min Ansøgning, kunde jeg her anføre, og ligeledes beviise, at i de 40 Aars Tiid jeg her i Landet har arbejdet, har jeg stedse bestræbt mig at fremme det gode og nyttige, nemlig i Agerdyrkning, Skibsbygning og Skibsfarten samt nogle Manufacturer, som har kostet min Casse, fra først til sidst, nogle Tønder Guld, og nu alter gjør jeg et Sacrifice paa vort Westindiske Altar af meere end halvanden Tønde Guld. —

NB. efter denne plans Natur og dens Hensigt til Creditorernes Bedste er og bør det herved forstaaes, at saafremt den skulde approberes, Creditorerne da med de her proponerede 60 pC^{to} skal være for deres heele Fordringer fuldkommen fornøiede uden at søge nogen viidere Regress af Udstæderne, Cautionister eller Endorsementerne af Vexlerne, Respondentier eller andre imod os lydende Giælds Beviiser, ey heller skal de gjøre nogen pretension til Banken, som før af *Holford* blev trued, i Henseende til de Rd^r 115,804 som af os af den Ostindiske Retour Ladnings Beløb paa vores Giæld blev der jndbetalt. —

All dette ønsker jeg, saafremt Det Høje Collegium saa behager, maatte allerunderdanigst forestilles Hans Kongelige Majestæt til en Allernaadigst Resolutions Erholdelse.

Kiøbenhavn den 31 July 1787 —

underdanigst

J. BROWN.

Til

S: T: *Det Høy-Kongelige Finantz Collegium.* ' .

Da dette Forslag ikke blev antaget, indsendte Brown 15. Aug. en ny Ansøgning, der gik ud paa, at han og Børn for det Brownske Hus' Gæld til Kongen og Banken, der efter hans Beregning udgjorde 246,467 Rd^r, maatte udstæde deres Panteforskrivning med Pant i følgende:

1) Skibsbyggerværfet med Tilbehør	60,000 Rd ^r
2) Sukkerraffinaderiet ,	60,000 -
3) Maglegaard, Tranegaard og Getreuensand	15,000 -
4) Ladegaarden med Besætning paa Bernstorff.	10,000 -
5) 12 Skibe, drægtig 1431 Com. Læster à 71 Rd ^r	101,601 -

tilsammen 246,601 Rd^r.

og afbetale samme efter den af Kreditkassen antagne Metode med 3 pCt. af Kapitalen og 2 pCt.s Rente om Aaret, hvorved han vilde sættes i Stand til at kunne give sine øvrige Kreditorer, hvis Fordringer han ansatte til c. 540,000 Rd^r, 60 pCt. Dermed troede han, at Kreditorerne vilde være fornøjede, og han blive ved at være en virksom Borger til almindelig og mange fattiges Gavn. Overbankdirektionen sendte Andragendet til Bankkommis-særernes Betænkning, men disse erklærede, at hvor meget man end beklagede dette Handelshuus og ønskede det al den kgl. Naade, som var at udvirke for samme, kunde Banken ikke indlade sig paa den »anbudne« Sikkerhed for Husets Gæld, saa meget mere som disse Effekter nu vare takserede højere end før og desuagtet beløb sig ikkun til lige saa meget som Gælden efter Browns egen Beregning, men Banken ikkun paa solide Panter maatte udlaane $\frac{2}{3}$ af deres Beløb.

Heller ikke dette Forslag blev saaledes antaget; men den 15. Dec. 1787 tilskrev Finanskollegiet Kommissærerne i det Brownske Bo, om der var opnaaet nogen Akkord med Kreditorerne eller en saadan kunde ventes, og hvor langt man var kommet med Boets Realisation i Henhold til de kgl. Resolutioner af 28. Feb. og 27. April. Kort efter affattede Brown følgende Forslag til Boets Ordning:

Primo Januarii 1788.

Følgende 3de alternative propositioner til Liquidation imellem det Brownske Handelshuus og dets samtlige Creditorer henstilles underdanigst Bankens Høye Over-Direction og det Kongelige Finanz Collegio til Patriotisk overvejelse og Bedømmelse — og da derpaa maae grundes en endelig accord med de øvrige Creditorer, skal imidlertid deres Samtykke dertil jndhentes.

Af de udi Respectable af 14. f. m. til Gunstigst Svar paa jndgivne Liquidations Forslag af 15. August sidstleden fra Bankens Over-Direction huusets Senior J. Brown tilstillede promemoria anførte Bemærkninger erfares, at i Overensstemmelse med Idéen om den bedrøvelige Forfatning hvori Handelen og Skibsfarten sig i dette Oyeblik befinde, de ansatte priser for endeel af huusets Eyendomme og Effecter, som han underdanigst bad om at maatte paa visse Vilkaar beholde, ere blevne anseete som for høye og følgelig ikke tilstrækkelige til Bankens Sikkerhed, endskiønt i virksomme Hænder, men kan ikke indsee, at dette kunde blive Casus; Saa har man dog, ifølge disse tiiders ringe priser forfatted 3de andre planer, hvorefter vil Gunstigst sees, at han nu ikke forlanger at beholde saa meget af effecterne som før, og at priserne derpaa ere nedsatte saaledes, at Bankens Sikkerhed efter de derved proponerede Vilkaar, formodes nu at være tilstrækkelig — Man har altsaa den Ære hermed at presentere bemeldte 3de differente planer, jndrettede til en Nyttig Virksomheds Opretholdelse paa handelshuusets Siide, og under nærværende Omstændigheder, Creditorerne efter formodning til fornøyelse —

1. Handelshuusets hele Giæld til Hans Majestæt Kongen og Banken til primo January 1788 er som følger, nemlig:

Til Hans Majestæt efter Pante-Obligation af 14. Junii 1783 paa faste Eyendomme her i Staden og paa Landet	Rd ^r	60,000	
Derpaa afbetalt den Summa	»	15,000	
er til Rest	Rd ^r	45,000	
Til Hans Majestæt efter Pante Obligation af 12 ^{te} September 1783 paa huusets Westindiske Fordringer . . .	Rd ^r	80,000	
Derpaa er jndkommen til Regieringen i Westindien ifølge Regierings Raad Colbiørnsens Regning af 25. August 1787 (foruden hans Commission, som er fratrukken) den Summa W. C ^t Rd ^r 40,639 „ 2. 2 ¹ / ₂ som a 25 pC ^t damno udgjør D ⁿ C ^t	Rd ^r	32,511 ¹ / ₂	
Og jndkommen her af et Laan af Lucas de Windts Arvinger	»	6,000	
	»	38,511 ¹ / ₂	
	»	41,488 ¹ / ₂	
NB endviidere skal ifølge senere Brev Circa 2900 Rd ^r være indkommen.			
— Ditto efter Pante Obligation paa Skibet Judith til Rest	Rd ^r	10,000	
og Assurance premien derpaa af Banken besørget	»	781	
	»	10,781	

— Ditto efter ditto paa Skibet Grevinde Bernstorff	Rd ^r 10,000	
— Told-Inspecteurerne efter Pante-Obligation paa Skibs Værfet for Told og Recognition paa Skibet Hercules Retour Ladning.	Rd ^r 36,500	
hvtill kommer, ditto for Captainen, Styrmand, Super Cargo etc.	» 2,425.2.14	
		» 38,925 ¹ / ₂
— Banken efter Pante-Obligation af 24. December 1784 paa 12 Skibe og Sukker Raffinaderiet etc.	Rd ^r 254,000	
Derpaa er jndbetalt af Hercules's Retour Ladning.	Rd ^r 115,265 ¹ / ₈	
og af Assurance Compagniet for Skibet Grevinde Bernstorff skal hæves	» 21,000	
		» 136,265 ¹ / ₈
		er til Rest. » 117,734 ³ / ₈
— Ditto efter Pante Obligation paa Skibet G. Rd ^d Numsen	Rd ^r 13,000	
og Advocat <i>Damkiers</i> Omkostnings Regning	» 18 ¹ / ₂	
		» 13,018 ¹ / ₂
— Ditto efter Vexel Obligation paa 30 Stk. Asia-tiske Actier.	Rd ^r 24,800	
og Advocat <i>Damkiers</i> Omkostnings Regning derpaa	» 23 ¹ / ₂	
		» 24,823 ¹ / ₂
— Ditto efter 5 Vexel-Obligationer, tildeels Udstædte samt endosserede og Caverede af andre for vores Regning, som vi bede maatte her jndbefattes, paa det disse Venner kunde blive befriede for Bankens tiltale, nemlig:		
<i>Godenius & G. Fenwick's</i> Vexel-Obligation til os med <i>D^d Browns</i> Caution	Rd ^r 13,000	
Capt. <i>V. Holstens</i> ditto ditto med ditto	» 4,400	
Vores Egen ditto med <i>P. Peschiers</i> Caution	» 1,300	
Ditto ditto for Resten af vores Caution for <i>S. Lycke</i> stor 4,000 Rd ^r med <i>D^d Browns</i> Caution	» 2,400	
Ditto ditto for Agent <i>Amberg</i> med ditto	» 2,750	
	Rd ^r 23,850	
Advokat <i>Damkiers</i> Omkostnings Regning derpaa	» 130 ³ / ₈	
		» 23,980 ³ / ₈
Endviidere til Banken Resten af huusets Caution stor Rd ^r 5,000 for Bogholder <i>Battier</i>	» 3,827 ⁷ / ₈	
Gross Beløb af Gæld til Hans Majestæt og Banken	Rd ^r 329,580	
Derpaa Allernaadigst eftergivet 30 pC ^o foruden Renterne, er	» 98,874	
		Rd ^r 230,706
Herfra afgaar Overskudet paa <i>I. Renggers</i> Pante-Obligation og huusets Vexel-Obligation til Banken pf. 61,000 H ^l C ^l ifølge		

Det Kongelige Finantz Collegii Ordre af 31. December sidstleden, som efter hosfølgende Beregning er Rd^r 16,147

Rd^r 214,559

Hvortil kommer som Rester paa Commissariernes 2de Vexel-Obligationer til *P. Peschier*, under Vilkaar af forlods Betaling af Boet » 30,500

Bliver den heele Summa til Hans Majestæt og Banken Rd^r 245,059

2. Handelshuusets heele Giæld til alle dets øvrige Uprioriterede Creditorer, hvorunder de fleeste ere de Ostindiske, vil formedelst den høye Vexel-Course beløbe sig til Circa Rd^r 570,000

Som efter foromtalte fatale Omstændigheder, ey sees at kan komme til Liquidation for meere end 30 pC^{to} hvormed formodes og disse Creditorer lader sig nøye, og var altsaa den Summa Rd^r 171,000

Den første Plan

Først at Liquidere og afgjøre for ovenstaaende Summa til Hans Majestæt Kongen og Banken, proponeres følgende:

Handelshuusets senior J. Brown beder underdanigst at maatte for sig, sine Børn og Børne Børn beholde følgende første 5 poster af Eyendomme og Effecter til de hermed anførte nedsatte priiser til Beløb af Rd^r 113,000 og derfor give udi Liquidation af det heele, hans og alle Deres Pante-Obligationer, med Vilkaar at afbetale Capital og Renter ved en Aarlig Erlæggelse af 5 pro Cento, som for det første Aar var Rd^r 5,650 og siiden progressive formindskes efter Credit Cassens antagne Methode; eller paa hvad anden Maade det maatte behage De Høybemelte Collegier at bestemme — Nemlig:

1. Skibs Værfet med al dets tilhørende forraad etc. for den Summa. Rd^r 40,000 og herforuden Satisfacere v. Ostens Arvinger for den Summa } Rd^r 11,800 tilligemed paaløbende Renter, som deri er Prioriteret }
2. Sukker Raffinaderiet med dets tilhørende og dets forraad af Sukker etc. som den var til primo Januarii dette Aar 1788 » 50,000
3. Maglegaard, Trauegaard og Getreuensand med deres tilhørende, hvorføre var buden Rd^r 7,500 » 9,000
4. Ladegaards Bygninger, Avls Redskaber og Besætningen etc. paa Godset Bernstorff » 6,000
5. hans og Ældste Søns Meubler og huusgeraad etc. » 8,000

Udgjør tilsammen benævnte Summa, hvorføre gives nye Pante forskrivninger } Rd^r 113,000

Resten af ovenmelte prioriterede Giæld betales ved Realization af følgende pantsatte Eyendomme og Effecter — og skulde Uagted disse her anførte ringe Priiser, hvortil man formoder de ville kunde sælges, en mangel i Summens fyldestgjørelse existere, saa var denne mangel at opgjøre paa en anden maade; nemlig:

6. For 12 Skibe drægtig 1389 Commerce Læster, mener man kunde overhoved jndbringes Rd^r 60 p. Commerce Læst, er » 83,340

7.	For 30 Stk. Asiatiske Aktier kunde Realiseres	Rd ^r	24,000
8.	De 3 ^{de} Gaarde i Nye Kongens Gade N ^o 340 og 341, som ere Vurderede for Rd ^r 31,500, ansettes for samme Summa, endskiønt det er at formode de ville sælges for meere er	Rd ^r	31,500
	hvoraf afgaar for første prioritet »		16,000
		er	15,500
9.	Huuset N ^o 1 paa Christianshavn er solgt for Rd ^r	11,900	
	hvorfra afgaar for første prioritet »		8,000
		er	3,900
10.	Kullpladsen og Pakhuuse ved Snorrebroen N ^o 177		
	Anslaaes ikkun for Rd ^r	4,000	
	hvorfra afgaar for første prioritet »		2,000
		er	2,000
11.	Pante-Obligationer paa en Gaard i Helsingør Rd ^r		
	4,500 og paa Webecks Kroe Rd ^r 2,500 er Rd ^r	7,000	
	hvorfra afgaar for derpaa skyldende til G. K ^r C ⁱ Wærn »		5,000
		er	2,000
		Rd ^r	243,740

Denne mangel eller hvad ellers den maatte blive skal, som før er sagt, paa en eller anden maade vorde aparte suppleret.

Saaledes blive Hans Majestæts og Bankens Fordringer afgjorte — og nu skulde man proponere, hvorledes de øvrige U-prioriterede Creditors Fordringer, beløbende, som melt à 30 pC^o til Rd^r 171,000.— vare at Liquidere, nemlig:

1.	De Westindiske Fordringer, Hans Majestæt Kongen overdragne, beløbe sig med Renter til 31. December 1787 den Summa . Rd ^r	244,381
	Derfra afgaar, som ovenanført, til Regieringen i Westindien og hertil Banken er Indkommen Rd ^r	38,511 ¹ / ₂
	hvorpaa godtgjøres Renter paa Rd ^r 26,511 for Aaret 1786 à 6 pC ⁱ »	1,590 ¹ / ₂
	og paa Rd ^r 12,000 for Aaret 1787 ditto »	720
		» 40,822
	Rester altsaa i den Westindiske Regierings hænder Rd ^r	203,559
2.	Af huusets Aparte Westindiske Fordringer udi Regierings Raad Colbiørnsens hænder, uden Renter til 31. December 1787, Rester endnu Ubetalte for Circa den Summa »	125,000
	Er tilsammen Uindkomne Westindiske Fordringer Rd ^r	328,559

Disse Fordringer (foruden nogle andre uvisse og Ubetydelige) er alt det, som nu findes tilovers til accord og Liquidation med de andre Creditorer — Disse til 60 pCⁱ beregnede udgjør Rd^r 197,135.— og Creditorerne skal have Rd^r 172,000.— Vilde Hans Majestæt til Planternes Conservation ved at forebygge, at disse Fordringer ey kom i de fremmedes hænder, som de ellers maatte, Allernaadigst behage at afkøbe samme, eller paa nye hypotheque deraf, og ydermeere Ansvar af handelshuset, lade Banken enten Udbetale eller forsikre disse Creditorer bemelte Summa udi visse terminer i en tiid af 3de Aar, og uden Renter, saa var heele Liquidationen overstaaet, og dette handelshuus igien sadt i Virksomhed. — Disse Betalinger vare altsaa Rd^r 57,000 Aarlig, som man haaber fra Westindien, ved meere Alvorlige Anstalter,

kunde i den tiid jndkomme, og ved de 3 Aars Ende, skulde handelshuset gjøre Afregning med Banken, og da enten jndbetale eller jmodtage hvad Saldoen kunde blive, samt de endnu til den tiid udestaaende Fordringer til videre Jnd-Cassation.

Den Anden Plan

Er kortelig denne: — At lade alting, de Westindiske Fordringer jndbegrebne, ved offentlige Auctioner til de høystbydende sælge og Realisere, eller og disse sidste fordeele jblandt Creditorerne, og derhos det Brownske handelshuuses Senior til at Vedligeholde dets Virksomhed og derved søge at overvinde dets store lidte Tab, som allene kan tilskrives dets formegen Uforsigtighed og liberalité imod Westindianerne, dets for meget Udsprede bedrifter med Skibsfarten, Agerdyrkning, Actier i vore Compagnier etc. etc. maatte Allernaadigst tillades at kiøbe for sig og siine Børn og Børne Børn af dets Eyendomme og Effecter til Beløb af C^{ca} Rd^r 120,000 enten paa benævnte Vilkaar eller almindelig Rente — Og skulde som her anført en absolute Realisation blive den plan som antages, saa haaber man underdanigst, at endskiønt denne Bøn og Begiering er maaske ikke i Comformité med Bankens nærværende Regler og formaliteter, i henseende Udlaan paa faste Eyendomme, saa dog, da den er i det Væsentlige aldeles overensstemmende med denne Instituts bedste og fornemste hensigt, nemlig, at oplive og understøtte Indenlandsk Fliid og Vindskibeligbed, den og er, en Gienstand, Den høye Over Directions Naadige Opmærksomhed og approbation ey Uværdig, fornemmelig, da man kan vente i denne tiid at kiøbe, ved de offentlige Auctioner, disse Eyendomme for omtrent den halve værd — En Omstændighed der er fordeelagtig for de Kiøbere, og tillige setter Bankens Sikkerhed uden for al Tvivl — Man skrider nu til at fremlegge en

Tredie Plan

Som i henseende til alle parter var maaske den meest antagelig — nemlig:

1. heele den Netto Giæld til Hans Majestæt Kongen og Banken er
som anført Circa Rd^r 245,059
2. Ditto til de øvrige Creditorer, som forberemt Circa Rd^r 171,000

Herved proponeres underdanigst, det Brownske handelshus skulde blive i besiddelse og have Brug af og frie disposition over alle dets endnu Usolgte Eyendomme og Effecter, paa de herefter bestemmende Vilkaar, og Tillige allerunderdanigst bede Hans Kongelige Majestæt, til dets Virksomheds Vedligeholdelse Allernaadigst vilde Resolvare, at Banken imod Sikkerhed ved Nye Pante-Obligationer i det heele; først, skulle imodtage Ovenmelte Aarlige Afbetaling a 5 pro Cento af Giælden til Allerhøystsamme og Banken og ellers hvad en efterhaands Realisation af mange af disse Eyendomme og Effecter, som man agter at sælge, og haaber at udbringe til større fordeel end ved den Almindelige Realisations maade skee kan, maatte Aarlig jndbringe, til Giældens og Renternes formindskelse, indtil samme vorder reent afdragne. — Dernæst at Guarantere eller paa anden maade forsikre den her bestemte Aarlige Afbetaling af Rd^r 57,000 i 3^d efter hinanden følgende Aar, til huusets andre Creditorer — paa følgende Vilkaar:

1. Er at anmærke, at alle Huusets Eyendomme og Effecter (disses fremdeeles forbedring og de ved sammes brug ventende fortiennester betragtede) formeenes at være en nogenledes antagelig Sikkerhed til denne gode Hensigts opnaaelse.

2. At ved Brugen og Benyttelsen af ikkun endeel af disse Eyendomme, den Aarlige sig progressive formindskende Summa à 5 pro Cento paa Kongens og Bankens Fordringer formeenes ikke aleene med lethed kunde tilveyebringes — Men og hvad meere derved fortientes, skulle jndbetales i Banken, enten som et Bidrag til Creditorernes Aarlige Summa, saafremt det skulde erfordres, eller, som før er meldt, til denne anden Giælds Afbetaling.
3. Den anden aarlige Summa, nemlig de Rd^r 57,000 til de andre Creditorer, formeenes, ved en Alvorlig foranstaltning af den Westindiske Regiering, at kunde i de benævnte 3de Aar, Aarlig jnddrives, og hid-remitteres til Banken, paa det, det Brownske Handelshuus, om det saaledes skulde blive bestemt, kunde Assignere til Creditorerne denne deres Aarlige Afbetaling, og skulde det endog hende sig et Aar, at Banken herved kom noget i forskud, saa formoder man, at næste Aar et saadant forskud kunde blive refonderet ved betydeligere Remisser — Men
4. For at forebygge noget saadant forskud, skulde handelshuset strax begynde og stedse Vedblive i disse 3de Aar af afhænde og Realisere paa bedste-mueligste Maade, saa mange af disse Eyendomme, haade Skibe og andre Effecter, Som udfordredes til at opgiøre baade hvad der maatte mangle heri, som og til Afdrag paa Giælden til Hans Majestæt og Banken, og saaledes ikke allene Completere den Aarlige Betaling af bemelte dividends til Creditorerne, uden Uleilighed for Banken, men og tillige saameget mueligt formindske Aarlig denne anden Giæld og paa denne maade efter al formodning vil der af Realisationen jndkomme i Banken forinden dette Aars udgang over Rd^r 100,000 og naar disse 3de Aar er til Ende, gjør handelshuset afregning med Banken, som før er meldt.
5. I tilfælde af denne plans Approbation ønskes, det første Aars dividend til Creditorerne kunde til 11de December førstkommande udbetales — og huusets Aarlige Afbetaling som meldt à 5 pro Cento paa dets Giæld til Kongen og Banken skulde da og tage sin Begyndelse efter at hvad, imidlertid af Realisationen kunde tilveyebringtes, var fratrukket — og da denne Giæld vil saaledes formindske sig Aar efter Aar, saa vil og Bankens Sikkerhed i samme forhold tiltage, uden her at tale om, at disse Eyendomme blive imidlertid meget forhædrede.

NB. Ved en af disse planers antagelse bliver det Brownske handelshuus sadt i Virksomhed og dets Creditorer tilfredsstillede.

Det modsatte vilde aldeles derangere dette handelshuus og nødsage dets adskillige Medlemmer og paarørende med talrige familier, som dets senior ønsker at beskæftige her, at søge deres levebrød paa andre steder — da derimod dets nu havende haarde Erfaring vil uden tvivl bevirke, at dets Indsigter og Vindskiblighed blive herefter anvendte og Veiledede paa en meere paalidelig og sikkrere Bane, samt med meere Agtpaagivenhed paa dets eget jndvortes Vel, end hidindtil skeet er — og saaledes ikke allene være istand til at reyse sig igjen, men og, med Guds Bistand, Oprette for Staten det Tab Hans Majestæt Kongen lider ved denne her anførte Aller-naadigste Estergivelse, samt og som nyttige Borgere, i Gierningen viise Deres aller-undandigste Erkentlighed, baade for denne Estergivelse, og de med denne plans Istandbringelse videre forbundne Naadesbeviisninger.

Underdanigst forestilt af

J. BROWN.

Det Brownske Handelshuuses Debitorer paa St Croix og St Thomas.

Efter opgjordte Courrant Regninger af 30 ^e April 1784		RD.	Ɔ	β
<i>Archibald Bannatyne</i>	paa S ^t Croix	56,856	5	6
<i>Raapz^d Heyliger</i>	D ^o	35,668	1	3
<i>S. de George Rengger & Co.</i>	D ^o	34,138	4	10
<i>John William Irwin</i>	D ^o	13,459	4	8
<i>Lucas de Wints Arvinger</i>	D ^o	12,522	1	4
<i>Lucas van Beverhoudt</i>	D ^o	7,831		
<i>Lucas Benners Jun.</i>	D ^o	2,664	4	8
<i>David Beckman</i>	D ^o	1,758		
<i>George Lowry</i>	D ^o	969	5	
<i>Geurt Sp^t de Wint Lz</i>	D ^o	395	4	
<i>Frue Anna Krause</i>	D ^o	4,907	5	12
<i>Frue Mary Turnball</i>	D ^o	964		10
<i>John De Wint & Comp.</i>	paa S ^t Thomas	15,727	5	
<i>Abraham Cuyler & Comp.</i>	D ^o	10,065		2
		Rd ^r 197,928	5	15
her til kommer Et Aars Interesse til 30. April 1785 à 6 pC ^t				
	p. Annum	11,875	4	9
		209,804	4	8
Videre Et Aars Interesse til 30. April 1786 à ditto				
		11,876	1	8
		221,681		
Ditto Et Aars Interesse til 30. April 1787 à ditto				
		13,301		
		234,982		
Ditto Aalte Maaneders ditto til 31. December 1787 à ditto				
		9,399		
		Rd ^r 244,381		
Hvorfra afgaar som til Regieringen i Westindien og hertil				
	Banken er Indkommen, med derpaa tilstaaede Renter	40,822		
		Rester	Rd ^r 203,559	
Efter Ditto Courant Regninger af 30. April 1785				
		RD.	Ɔ	β
<i>Pieter Heyliger Abz</i>	paa S ^t Croix	21,443		6
<i>John Rengger hans partic. Regning</i>	D ^o	5,779	1	14
<i>Frue C. de Nully</i>	D ^o	885	1	9
<i>John Hanson</i>	D ^o	2,388	1	14
<i>George Vance</i>	D ^o	2,977	3	3
<i>Brown & Stevenson</i>	paa S ^t Thomas	70,106	3	10
<i>Thomas Trowe</i>	paa S ^t Croix	21,955	2	4
		Rd ^r 125,535	2	12
Som udføres uden Renter, skjønt samme endnu ey nær er Indkommen Rd ^r 125,000				

Af denne Summa som det Brownske handelshuuss til primo Januarii 1788 endnu har tilgode i Westindien kan efter bedste Skjønsomhed ikke forestilles et større Tab eller afgang end hvad som her anføres — nemlig:

1.	Ved <i>Arch^d Bannatyne</i> lader der til at blive et Tab for det første som der dog er haab til, at han siden kunde erstatte . Circa	Rd ^r 10,000
2.	» <i>S. De George Rengger & Co</i> for Indkomne Remiser og Havari-er C ^{ca}	» 10,000
3.	» <i>George Lowry</i> det halve C ^{ca}	» 500
4.	» <i>J. de Wint & Comp.</i> 47 ¹ / ₂ pC ^t	» 7,392
5.	» <i>Pieter Heyliger</i> A: kunde maaskee tabes formedelst disputer etc. C ^{ca}	» 8,000
6.	» <i>John Hanson</i> er meget dubieus og derfor anslaaes det heele saa slet	» 2,388
7.	» <i>Brown & Stevenson</i> , hvorimod haves endeel documenter som haabes bliver gode, saa at det totale final tab herved kunde blive C ^{ca}	» 35,000
8.	<i>Thomas Trowé</i> kommer meget lidet udaf og vil her anføre det heele som slet.	» 22,000
		Rd ^r 95,280

NB. Endskiønt ved disse Debitores kan nu ey andet ventes end Circa det her anførte store Tab, saa dog i Tilfælde af en anden Krig formodes at endeel af dem kunde komme istand til at betale, saa denne store Summa er dog ikke at ansee for et absolut Tab.

Her sees at Tabet kunde maaskee blive Circa Rd^r 95,000 men vil antage det kunde blive Rd^r 100,000 eller for at regne sikkert vil man her kalde det Rd^r 120,000 og naar man trekker denne sidste Summa fra ovenmelte heele Summen Rd^r 328,559 som tilkommer handelshuset til 31. Decem. 1787, saa er Resten Rd^r 208,559 fuldkommen nok til at betale de andre Creditorerne i en tiid af 3 Aar en Summa af Rd^r 171,000 det er Rd^r 57,000 Aarlig, som man formeener, ved alvorlige Anstalter af Regjeringen paa St Croix kunde med føye ventes i den tiid at jndkomme fra Debitorene — og herved er at agte, at saafremt Browns handelshuus bliver, ifølge en af de 3de jndgivne planer af primo Januarii 1788 igien sadt i Virksomhed, troer han ved fliid og Oeconomie at kunde være istand til at supplere Banken med det som hændelsviis et eller andet Aar af disse trende maatte mangle til Creditorernes Afbetaling — og følgelig saafremt Kongens Ministre ikke skulde finde det tienligt at afkøbe de Westindiske Fordringer, var det nok at tage imod dem som Hypotheque til Ind Cassering og handelshuset var følgelig forbunden, som kunde skee in solidum, ved Enden af de 3de Aar at erstatte Banken noget forskud den til Creditorernes Afbetaling maatte gjøre, som efter al Formodning kunde blive meget lidet eller maaskee slet Intet; thi Regjeringen i St Croix maatte dog gjøre meere alvorlige Anstalter, end hidindtil skeet er, til Gjældens Inddrivelse, og da kan sikkert ventes at af de Rd^r 203,559, som ere allerede overdragne Kongen (uden at tale om de øvrige Rd^r 125,000) at saameget kunde jndkomme som udfordres at tilfredsstille Creditorerne i bemelte tiid af 3de Aar — Men skulde ingen af disse forslage i henseende de Westindiske Fordrings Afkøb eller Hypothequering blive approberet, saa faaer man at søge middel iblandt Creditorerne selv at lade disse Fordringer jnd-Cassere og deraf betale dividenden til de andre — Følgelig er desaaarsag ingen hindring i Veyen for Approbation og Jverksættelse af Resten af Een af de her benævnte jndgivne propositioner, til Liquidation med Kongen og Banken — Hvad den aarlige Betaling å 5 pro Cento

paa det som Brown maatte Naadigst tillades at købe for sig og Børn af huusets Effecter nemlig til Beløb af Rd^r 125 à 140,000, som var 6 à 7,000 Rd^r, angaar, formeener man ved Benyttelsen af disse effecter med lethed at kunde prestere — og tillige bidrage endeel til bemelte Creditorernes Aarlige Summa, saafremt det saa skulde afgjøres — thi med den rette anvendelse og Benyttelse af disse her omtalte effecter, Skibene uberegnete, har man Aarsag at haabe, den Aarlige Netto profit kunde blive fra 20 til 25,000 Rd^r, og desuden venter man næst Guds Bistand at kunde ved Commissioner og andre Kiøbmands Affairer vinde noget Anseeligt, naar de nærværende Ufordeelagte Omstændigheder sig forandre og forbædre, som man formoder —

Jeg for min deel seer ingen Aarsag at tvivle om disse Ideers Realization, naar jeg betænker, ved en meget ringere Grund at begynde paa end som her forudsættes, har jeg fra 1750 til 1782 inclusive, ved min fliid og Virksomhed fortient saameget, at naar alting havde holdt Sin Værdie, og intet Tab ved Westindianerne, Actier, Skibe etc. etc. var til, burde jeg nu have, og virkelig skulle haft, en reen Capital af mere end Rd^r 400,000 i stæden for at komme snart ligesaameget til Kort — det er en haard Skiebne, men har enda ikke udslukket Haabet — og var jeg ikkun saa lykkelig at komme igjen i Virksomhed, skal jeg med Guds hielp viise, at dette Haab er vel grundet — NB ved denne leylighed ønsker jeg og at bringe i Errindring, at den store Summa, mit huus ved disse fatale omstændigheder taber, har Hans Majestæts Undersaattere, plantere og mange andre tildeels derved vundet. —

Jeg beder og underdanigst, det maatte Naadigst herved tages i betragtning, at den Kongelige Eftergivelse gaar allene til Creditorernes bedste; Mit huus har ingen directe fordeel deraf — Men ikke destomindre agter mig derfor Hans Majestæts allerunderdanigste Skyldner, og vil Gud jeg kommer igjen i Virksomhed, skal jeg med største Fliid og Attraae søge paa en eller anden maade at erslatte Staten denne Naadesbeviisning.

Nu haaber jeg paa denne maade at have viist, hvor liden eller ingen Fare der er ved at antage een af de ovenfor bemelte propositioner til en endelig Liquidations Regel med samtlige Creditorer.

J. BROWN.

Denne Plan sendte Kommissærerne i Browns Bo til Cirkulation blandt Boets betydeligste Kreditorer. Disse (*de Coninck & Reiersen, Ryberg, Fabritius & Wewer, W. Pingel, C. S. Blachs Enke & Co. og Johan Friderich Høske*, for Størstedelen paa Kommittenders Vegne) erklærede, at de først maatte være forvissede om, at Regeringen vilde sikre dem de tilbudte 30 pCt. paa den foreslaaede Maade, hvorfor de anmodede Kommissærerne om endnu inden Marts Maanedes Udgang at tilvejebringe en kgl. Resolution herom, i modsat Fald gjorde de Paastand paa, at alle Effecter uden længere Udsættelse og Tidsspilde skulde realiseres. Kommissærerne anbefalede da i Skrivelse af 15. Marts 1788 til Finanskollegiet et af Browns 3 Forslag til Approbation, »hvorved« — skriver de — »Vi blot vil tillægge denne anmærkning, at faste Eyendomme og især Skibe efter nærværende Conjuncturer ikke ere i nogen

synderlig Priis, helst naar samme ved Auction og mange paa eengang skulde bortsælges. En liquidations Plan efter Hr Generalkrigs Commissair Browns ønske var derfor unægteligen bedre for Boet og dets Creditorer.« De gjorde endvidere opmærksom paa at de ellers maatte inddrive de Brownske vestindiske Fordringer med Lovmaal og Dom, hvorved den stor deel af Hans Majestæts beste Vestindiske Undersaattere med et og i en hast blive ruinerede og satte ud af al Virksomhed.« Da Brown hører, at Kommissærerne har indsendt hans Forslag til Finanskollegiet, sender han dette og Bankens Overdirektion følgende Skrivelse til yderligere Anbefaling af sine Forslag:

Underdanigst Promemoria!

Jeg ligger Syg og elendig af Podagra, Sorg og Bekymringer (de sidste de værste) saa jeg ikke kan have den Ære at gøre min opvarnting hos de høye Membra af begge Collegierne, for at kunde forestille min Sag mundtlig; men da jeg erfarer, at vores Hrer. Commissarier have indleveret den dem af mig meddeelte Nye Liquidations Plan, finder jeg noget endnu, i anledning deraf, at henstille De høye Collegier til Gunstigst Opmærksomhed — Nemlig: —

Det er af mange Aarsager meget at Ønske, de af Commissarierne angivne Argumenter maatte blive for disse høye Collegier en god og antagelig bevæggrund til Approbation af een af de i Planen anførte propositioner — thi naar man vil overveye det heele (uden at lade de nærværende temporaire for os ufordeelagtige Conjuncturer have formegen Vægt) og antage en simple Idée om denne Sag, har jeg det faste haab, at begge høybemelte Collegier ville Naadigst indsee, at hvad jeg beder om for mig selv og Creditorerne, kunde gjerne lade sig gøre, ikke alleene uden frygt for Tab, enten for Hans Majestæt Kongens eller Bankens Casse, men og med almindelig fordeel; forsaavidt denne saa liden Object kan strække sig; det er, saavidt Industrie og Virksomhed ere preferable for Betlerie og Ørkesløshed; da derved baade Hans Majestæts Westindiske Undersaattere kunde soulageres og de Engelske Ostindiske Creditorer satisfaiseres, til mindre skade for den Danske Credit i Ostindien; og jeg med mine Børn settes i Virksomhed; alt næst Guds Bistand uden ringeste skade, men vel til Fordeel for Staten. — NB. Ingen af mine Medborgere taber noget, eller saare lidet, ved disse mine nærværende fataliteter, men vel have mange af dem haft anseelige fordeele ved mig, i den tiid jeg har været iblandt dem. — Viidere har jeg den Ære at anmærke, at naar mig og mine Børn Naadigst maatte forundes, de i Planen benævnte Eyendomme til brug og benyttelse, paa favorable Vilkaar i henseende til Capitalens tilbagebetaling (NB. Resten af Hans Majestæt Kongens og Bankens Fordringer bliver ved Realisation af det øvrige fuldkommen liquideret) saa haves ingen tvivl om, at blive i stand til, foruden prompte at erlegge den stipulerede Aarlige Afbetaling, og at kunde holde Banken for Dividendens Udbetaling til Creditorerne skadesløs, saafremt den ved en Allernaadigst Resolution dertil skulde authoriseres; ved derfor at gøre, ved de 3 aars Ende som i Planen er meldt, Afregning med Banken, og da indbetale hvad den i samme tiid maatte have foreskudt, som jeg haaber bliver meget lidet, og maaskee slet intet; siden man bør vente af de til dette brug Cederende eller hypothe-

querende Westindiske Fordringer, af Beløb Rd^r 328,000 — ved Alvorlige og dog Soulagerende Anstalter derover, at en 57000 Rd^r Aarlig kunde jnddrives. —

For Resten var det tienligt, at med Realisation af Skibene som der ere tilbage, maatte lempes og efterhaands foretages, da jeg troer paa denne maade at kunde udbringe deraf langt meere end ellers vil kunde skee; og heele Beløbet bliver i Banken at jndbetale, ligesom det jndkommer, hvormed, og det der jndkommer af det allerede solgte, samt min og Børns nye Pante-forskrivning for de os Naadigst overladende Eyendomme, bliver Hans Majestæts og Bankens Fordringer fuldkommen liquiderede.

De Høye Collegier heder jeg ikke at tænke, jeg her lover meere end jeg kan holde — Ney! ingenlunde — thi det er Erfaring der taler — jeg veed hvad jeg kan gjøre, naar jeg har noget at Arbeide med, og noget at Arbeide paa — prøven kan let gøres ved at bevilge min her og i Planen yttrede Bøn og begiering, og det uden ringeste fare for Tab, enten for Kongens Casse eller Banken, thi de priser disse Eyendomme ere ansatte fore, kunde alle tiider herefter derfor sikkerligen erholdes, og formodentlig langt høyer, om det skulde befindes, at jeg ikke anvendte dem til den rette brug og benyttelse, saaledes at deraf kunde udredes alt det jeg her lover — paa anden Vilkaar forlanger jeg dem heller ikke — og da det er unægteligt, at for disse Eyendele den ansatte Summa er ikkun ringe, og følgelig Bankens Sikkerhed saameget meere fuldkommen, saa har jeg og den Uindskrænkele tillid til høybemelte Collegiers Ædelmodighed og Retsindighed samt Oplyste politisk-Oeconomiske Indsigter, at Høysamme ville Gunstigst ansee mig og mine Børn, idet mindste, saa nær berettigede til et saadant fordeelig Kiøb som nogen anden; fornemmelig naar betænkes, hvad disse Eyendomme have kostet mig; og naar den stiplede Afgift ey skulde prompte presteres, det Alleliider staar i Over-Directionens eller Bankens Magt at lade disse Eyendele Realisere, da det feyler ikke, de bliver hver Aar herefter meget meere værd end de nu er.

Skulde Det Høye Finantz Collegium finde det Overensstemmende med det Westindisk politisk-Oeconomiske System for Kongens Regering at Afkiøbe os vore Westindiske Fordringer, og i følge deraf Banken authoriseres at udbetale den, i 3de Aar til vore andre Creditorer bestemte liquidations-dividend, var da Hans Majestæts vor eeneste Creditor og Finantz-Collegiet kunde give de Westindiske debitorer hvad Soulagement i henseende til betalings Terminer, som for tienligst maatte eragtes — Men skulde Ulykkeligviis baade for dem og os, hverken et saadant Afkiøb eller i samme hensigt en Nye hypothequering deraf finde stød —

Saa er det, jeg her igientager min underdanigste Bøn og Begiering til Den Høye Over Direction, om at maatte for mig, mine Børn og Børne-Børn, enten til de ansatte priser beholde, eller ved Realisation deraf paa de offentlige Auctioner kiøbe, de af mine Eyendomme i Planen anførte 5 poster, og at Banken for Bøbet deraf maatte udi liquidation af Hans Majestæts og Bankens Fordringer til mit Handelshuus modtage vore for og paa disse Eyendomme udstødende Pante-Forskrivninger paa saadanne Vilkaar, i henseende Capital og Renters tilbagebetaling, som Den Høye Over Direction i betragtning af alt det her ovenanførte og til Industriens fremme, er saa Naadig og Gunstig at samtykke derudi. —

Overalt ved denne leilighed maatte det være mig naadigst tilladt, at yttre nogle af mine ringe Tanker i denne og flere saadanne begivenheder, nemlig — Jeg

er af den meening, at naar slige slemme og for det Almindelige Vel ufavourable Con-juncturer indtreffe, Staten gjorde bedst, i stæden for formeget at jndskrænke, saa at sige, heller udviide (men med Forsigtighed) Understøttelserne for dens stræbsomme Borgere og Indvaanere, til den Almindelige Industries og Velfærds Opretholdelse (Sanguiniske forvovne Handels Entrepriser ere her aldeles ikke meente). Og de Understøttede skulle da og fordobble Deres Fliid og Vindskibeligheid samt deres Oeconomie og Sparsommelighed, paa det alting kunde Opretholdes, og som i en lige-vægt, indtil de bædre tiider komme — saa vare følgerne herlige og gavnlige baade for Stat og Folk — thi hvad er en Stat uden Vindskibelige flittige Folk? Er denne Grundsætning rigtig, saa er det modsatte princip urigtigt, nemlig under den Idée, at fordi Staten har giordt formeget eller og dens Casse er ikke i den forønskeligste stand, man derfor formeget jndskrænker bemelte Understøttelser — eller og, naar man, af Frygt for Bankens eller Statens Casses Tab i følge med den (naar forvidt drevene) skadelige Idée om altings forfald, som temporaire Con-juncturer allene kunde *inspirere* under Navn af Forsigtighed, vil undervurdere og depreciere alle vore bedste og til Industriens Anvendelse tienligste Ting, som det var Statens og det heeles fordeel at holde i Værd og Virksomhed; saa ere de Naturlige følger af dette princip meget meere skadelige for Staten, end om den virkelig leed et pecuniaire Tab ved at søge at soule-ner alle nyttige tings opretholdelse, i Virksomhed og Værd — thi saaledes blev snart ogsaa alting Virkelig forfalden, til langt større Skade og Tab saavel for Staten, som for Undersaatterne i Almindelighed — da enhver Statskyndig veed vel, hvor vanskeligt det er, og hvor lang tiid og store Penge-Anvendelser det udfordrer, til at tilbagebringe saadanne forfaldne Sager, baade i henseende til Undersaatternes Uformuenhed og deres tabte Industrie, der setter dem udaf Stand ey allene at svare de Kongelige Skatter, men og at underholde sig og familier paa en anstændig maade, som Statens Finantzers og dens Velfærd udfordre — Vanskeligt er det, uden tvivl, at tilbagebringe Industrien iblandt Folk, hvor den engang er næsten uddød, men let at oplive og for-øge, naar favorable Con-juncturer igien indtreffe, og den nogenledes ikkun har været haandhævet, medens de slette tiider varede — Ved denne Indskrænkelses Plan altsaa, synes det, skulde baade Statens og Folkets Velfærd lide endnu et større Tab i tiiden, maaske tie gange meere end alle de nødvendige Understøttelser kunde beløbe sig til: — Da derimod ved den anden Plan skulle i samme tiidsrum begge deele vinde anseeligen og de anvendte Forskudder vorde Refonderet — uden her at tale om hvad forskiellig Virkning disse tvende modsatte fremgangs maader maatte have paa Statens Finantzer, Population og dens heele Forfatning. — NB. Denne understøttelses plan skulle strække sig til alle Industriens Greene, men derhos en stricte opsyn dermed have, saavel i henseende til dem der agtes for dens Gienstande, som med den rette nyttige Anvendelse af Forskuddene — og naar en saadan Plan bliver en tiid lang, uden Afvigelse, fulgt og Vedligeholdt (man vil her antage 50 à 60 Aar), saa har jeg den faste troe, at undersaatterne ville da ey længere behøve saadanne understøttelser fra Statens siide, men ville nok finde dem iblandt dem selv jndhyrdes — undtagen maaskee i sær betydelige tilfælde. —

Disse korte udlinier af mine, med modneste overlæg stadfæstede tancker, hen-stiller jeg med ærbødigt Submission de oplyste Collegier til høiere Eftertanke — og vil nu allene underdanigst bede, ved Deres formaande Foranstaltning, snart at være befriet fra den nærværende trykkende, elendige, Ørkesløse tilstand, for igien, tillige-

med mine Børn, at vorde satte i Virksomhed, da, næst Guds Bistand, skal alting gaae godt, efter bedste Ønsker. —

Kiøbenhavn den 26. Martij 1788.

Forestilt af den, om naadig Bønhørelse,
underdanigst bedende

J. BROWN.

Brown har vistnok denne Gang haabet, at man vilde antage et af hans Forslag, thi han synes at have været ved godt Mod, da han et Par Dage senere den 1. April sendte Regimentskvartermester *Seckmann* paa Sukker-raffinaderiet i Odense følgende Promemoria:

»Jeg skrev Dem [til] sidste Løverdags den 29de Martii, men glemte halve parten af Mr. *Horns* Commission, nemlig, foruden Studene behøver han 150 à 200 \mathcal{R} godt rødt og guult Kløverfrøe. Kunde De, min gode Ven, skaffe ham det hidsendt med *Andr. Hansen* til billig Priis og af bedste Bonitet, skeer mig en Tieneste og derfor haaber og beder jeg, De ville gjøre Dem u-mage. Jeg haaber og, at Mr. *Vogelsang* er vel tilbagekommet, samt at De ere alle vel, og at jeg snart faaer Brev fra Dem — om alt dette og meere. Adieu saalænge. Nu begynder Foraarsveyr — mild og smuk Soelskind — gid det maatte blive ved, paa det at jeg kunde snart komme ud igjen. Hvordan gaaer det med Deres Agerdyrkning derover? jeg troer, De gjør bedst, efterhaanden at legge altsammen eller det meeste need med Kløver.

Kiøbenhavn den 1. April 1788.

J. BROWN.

S. T.

Hr. Regimentsqvartermester *Seckmann*!

NB. I Morgen faaer *Meyer* Deres sidste qvartalpenge, som er 36 $\frac{1}{2}$ rd, og med de forrige 446 rd udgør nu min private giæld til Dem, min gode Ven, 482 $\frac{1}{2}$ rd, som jeg skal betale, naar jeg kan — ikke sandt? thi ingen kan betale før — dette er dog sandt.

Hadde Brown imidlertid nærret nogen Illusion om atter at komme til at virke med sit Bo, saa blev han hurtigt revet ud af denne, thi den 29. April 1788 skrev Finanskollegiet til Boets Kommissærere, at det efter nøje Overvejelse af de tre Forslag ikke havde fundet noget af dem antageligt »uden største Vidtløftighed og befrygtende Tab for den kgl. Kasse og Banken« tilmed, da de betydeligste Kreditorer ikke har villet modtage de efter disse Planer tilbudte 30 pCt., med mindre disse garanteredes af Kongen; Finans-

kollegiet havde derfor ikke kunnet indstille nogen af Planerne til kgl. Resolution, ligesom det forudsaa, at den Naade, som dette Handelshus ved kgl. Resolution af 28. Feb. og 27. April 1787 var bleven tilstaaet, ikke kunde bevirke den Akkord med dets Kreditorer og dets Bos successive Realisation, som var en Forudsætning for disse Naadesbevisninger. Kollegiet havde derfor tilskrevet de kgl. Departementer, som enten direkte eller indirekte var i Besiddelse af nogen af dette Handelshus' Panteforskrivninger, om at skride til Pantets Realisation. Af de urealiserede vestindiske Fordringer, som var pantsatte til Hs. Maj. Kongen ved Handelshusets Panteforsikring for 80,000 Kr., var man villig til at antage som rede Betaling saa mange, som efter nøjere Undersøgelse maatte findes sikre og likvide til Afskrivning paa Handelshusets Gæld til Hans Majestæt og Banken; man vilde endvidere afstaa til Boets Masse alle de ikke saaledes overlagne Fordringer. Naar en betydelig Del af disse Gældsposter efter deres nøjere Gennemsyn blev antaget, vilde det, som skulde betales Hans Majestæt af de øvrige Panter, anselig forringes, og naar Hans Majestæt af samtlige Panter havde erholdt 70 pCt. af sin og Bankens Fordring, kunde der ogsaa gives de øvrige Kreditorer Haab om, at alt overskydende aldeles kunde overlades til dem. Ligeledes tilkendegav Finanskollegiet Overdirektionen for den kgl. oktr. Bank og synkende Fond samt det kgl. vestindiske-guineiske Rente- og Generaltoldkammer, at Køberne af de pantsatte evropæiske faste Ejendomme kunde vente Kredit med Købsummens Betaling mod at give tilstrækkelig Sikkerhed. Da dette meddeltes Kreditorerne, begærede de fraværendes Mandatarer 2 Maaneders Henstand for at kunne indhente deres Mandanters Erklæring, hvorfor det ved kgl. Resolution af 13. Juni 1788 bevilgedes, at Boets Realisation maatte bero, indtil samtlige Kreditors Erklæring var indhentet, og Finanskollegiet autoriseredes til at slutte Forening med Kreditorerne i Henhold til det Kommissærerne under 19. April gjorte Forslag.

Herefter blev samtlige Kreditors Erklæringer indhentede, og de gik bl. a. ud paa, at Realisationen iværksattes uden Ophold, og naar saaledes det Brownske Hus' Ejendomme og Effekter var realiserede og pro rata reparerede imellem Kreditorerne efter deres Fordrings Natur, skulde Huset være fritaget for al videre Fordring og Tiltale. I Overensstemmelse hermed blev Finanskollegiet ved kgl. Resolution af 17. Sept. 1788 bemyndiget til at slutte en nærmere Forening med Kreditorerne, idet Kongen gik ind paa at eftergive de omtalte 30 pCt., hvori dog ikke skulde indbefattes:

1) <i>Godenius & Fenwicks</i> Vekselobligation til Handelshuset
med <i>D^d Browns</i> Kaution	13,000 Rdl.
2) Kaptain v. <i>Holsteins</i> do. med do.s Kaution.	4,400 —
3) Handelshusets egen do. med <i>P. Peschiers</i> Kaution	1,300 —
4) Handelshusets egen do. for Resten af dets Kaution for
<i>S. Lycke</i> , stor 4,000 Rdl., med <i>D^d Browns</i> Kaution.	2,400 —
5) Handelshusets egen do. for Agent <i>Amberg</i> med do.s Kaution	2,750 —

Man skred nu til Panternes Realisation, men forinden søgte John Brown for sidste Gang at redde, hvad reddes kunde, for sin Familie ved til Finanskollegiet at indsende følgende Andragende, der ved sin religiøse Tone bedst viste, hvor haardt han var ramt:

Underdanigst Promemoria!

For Det Høy-Kongelige Collegiums Gunst og Bevaagenhed i denne Critiske tid og under de for mine Creditorer og mig indroffene meget beklagelige Omstændigheder, have vi alle største Aarsag til Taknemmelighed (som jeg for min deel Herved paa det Ærbødigste og erkiendtligste yder) i at have, efter saa mange andre Naadebeviisninger, udvirket en Kongelig Allernaadigst Resolution af 17 Septr til saa megen fordeel for Boets Creditorer, hvorved og mit handelshuus for videre fordringer og tiltale Lykkelig er bleven befriet. — Lyst, fuldkommen Lyst derfor har jeg til fremdeles at Arbeide under en saa Naadig Regiering, og et saa patriotisk-tænkende Collegium; Erfarenhed, dyrekiøbte Erfaring har jeg og, samt en talrig familie at sørge for, hvorunder nogle Sønner endnu at initiere i Handelen, for derved at lære dem at kunde med fordeel for dem selv og deres Medborgere, fortienne deres Leve-brød. — Gud give det maatte skee med meere Hæld end jeg og min stakkels Ældste Søn, endskiønt med de bedste Hensigter have nu, desværre! eksperimenterede. — I 40 Aar har jeg Arbeidet her i Danmark, hvad mig selv og familie angaaer i visse maader forgiæves, endskiønt det er mig ikke bevidst at have handlet anderledes end som en god Kiøbmand, der er tillige patriot, burdte handle — men en forvidt udstrakt Virksomhed i adskillige fag, og en all for stor fortroelighed til vore Westindiske planter og Kiøbmænd, tilligemed et par feilslagne entrepriser have været min Ulykke. — Ikke destomindre har jeg dog den Trøst, at mit Arbeide har ikke været forgiæves for andre mine Medborgere, hvoraf mange have draget fordeel, gandske faae lidt skade, og de enda for ikkun smaae Summer; de Udenlandske Creditorer lide det meeste ved denne min havde Uheld, og de, formedelst adskillige Grundige Aarsager, for vidtløftige her at anføre, kunde og bedst taale Tabet.

Siden Gud, Verdens Almægtige Skaber og Bestyrer, i overensstemmelse med sit Universel Forsyn, saaledes haver nu behaget at lade mig experimenterere denne Verdens baade Gode og onde Dage, Hvorved jeg med en roelig og frimodig Samvitighed siger: Gud har givet, og Gud har taget, Æret og Velsignet være Hans Hellige Navn — vil jeg end videre Trøste mig med det glade Haab, Han har endnu Velsigelser for mig og mine tilbage. —

I Tillid dertil er det, jeg herved fordrister mig underdanigst at bede Det Høye Kongelige Collegium om Dets vedvarende Gunst og Bevaaghenhed i at hielppe mig til at kunde opfylde disse mine pligter ved at sette mig istand til at Arbeide, medens Lyst og Lyset haves, og forinden Mørket kommer, da ingen kan Arbeide meere. — Jeg kunde blive vel hiulpen paa følgende maade, som jeg og haaber vil finde Det Høye Collegiums Gunstige Approbation — nemlig: da det har behaget Hans Kongelige Mayestæt, Allernaadigst at forunde Kiøberne af Boets Skibe og de endnu Udsolgte Eiendomme meget facile Betalings-terminer, som vist er et godt Middel til at opvække og opmuntre Virksomhed og Industrie iblandt Hans Mayestæts ellers Vindskibelig- og Ret-tænkende Undersaatter — Saa er min underdanigste Bøn og Begiering denne: At jeg og mine maatte Gunstigst forundes samme Opmuntring ved at tillades at kiøbe følgende af Boets Eiendomme, uden at urgere paa, at vi skulle stille Capitalister til Sikkerhed for Terminernes prompte Betaling, da premisserne eller Eiendommene selv, hvori gives Pante-Forskrivninger, ere dog i alle Tilfælde at ansee som den bedste Sikkerhed, fornemmelig nu, da de formodentlig vil faaes, Uagted de facile Conditioner, langt under deres virkelige Værd — desuden kunde man og her tage i Betragtning, at de Personer, som nu ikke ere Capitalister kunde dog i tiden blive det, og de som nu ere det, kunde i tiden blive det modsatte. —

Eiendommene, som jeg ønsker at kunde tilkiøbe os, ere:

1. Skibs Værftet med dets forraader og tilhørende, for dets forrige Eiere min Ældste Søn, hans Kone og Børn, der setter sin heele Verdens Lyksalighed deri, og meener at kunde fortsætte Arbeidet med fordeel. —

Der næst for mig og mine andre Børn:

2. Sukker Raffinaderiet i Odensée med dets forraader og tilhørende.
3. De tvende Bøndergaarde paa Godset Bernstorff, Maglegaard og Tranegaard samt det derved liggende lidet Stæd, Treuensand Kaldet.
4. Bygningerne og Besætningen samt Agerdyrknings Reedskaaber, paa Bernstorff Hovmark, som Hans Høy Grevelige Excellence har overladt min Datter *Louisa* udi Forpagtning.
5. Vore Meubler, Bøger, Huisgeraad etc.
6. Et eller to af Skibene, da een af mine Sønner er Søemand og en anden etableret som Kiøbmand.

Alle disse Eiendomme formeenes ved de derover holdende Auctioner at skulle beløbe sig til Circa 100,000 Rd^r, lidt meere eller mindre — Og at den derpaa stipulerede Aarlige Afdrag paa Capitalen samt Renterne bliver med Guds hielp ingen Vanskelig Sag for mig og mine deraf at kunde frembringe og udreede samt derved leve, og enda forbedre og forøge Eiendommene og tilligemed Indkomsterne deraf, vilde jeg herved bede, Det Høye Collegium ingen lunde vil drage i tvivl — thi jeg veed vel hvad dermed kan giøres — og foruden at udstæde Pante-Forskrivninger i premisserne, skal jeg og søge, paa den mig bedst muelige maade, at opfylde bemelte Allernaadigste Resolutions Allerhøyeste Bydende, ved at formaae nogle af de i denne for mig uheldige tid overblevne faae Venner til at være Cautionister for Afdragets prompte Erlæggelse. —

Jeg vil altsaa i Overensstemmelse med mine overbeviisninger, om Det Høye Collegiums oplyste Indsigter og i betragtning baade politicé et humaniter af dets

bestandige Bestræbelser til at forfremme alle Vindskibelige Undersaatters Velfærd, her og smigre mig med det glade Haab, at denne min underdanigste Ansøgning til min og mines Virksomheds Retablisement, vil finde en Naadig og Gunstig Bønhørelse — hvorføre jeg vil bede Gud, Alstyreren, at lade sine Velsignelser bestandig geleide alle Dette Collegiums patriotiske Foretagender, til Gavn for Staten og enhver Borger i samme.

Maglegaard 12te Octr 1788

underdanigst

til S. T.

J. BROWN.

det Høy-Kongelige Finants Collegium.

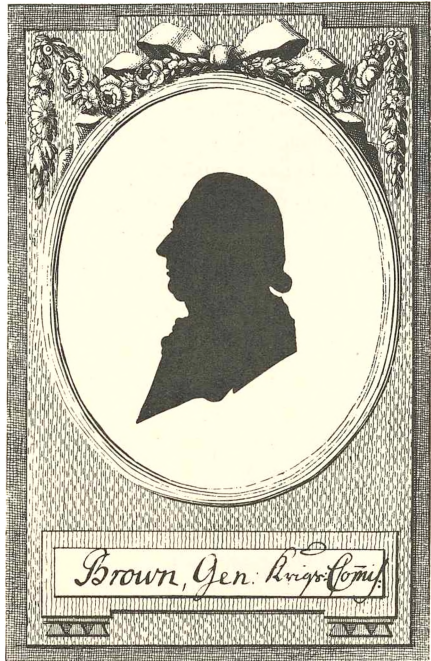
Finanskollegiet vilde dog ikke gaa ind herpaa, thi, som det udtalte, den af Hans Majestæt saa ofte modificerede og tilsidst besluttede Realisationsmaade maatte nu endelig engang have sin uafbrudte Fremme. Omstændighederne hjalp imidlertid den Brownske Familie, saa det dog alligevel lykkedes at redde noget. Det viste sig nemlig, at Boets Masse maatte realiseres langt under den Værdi, man havde tænkt sig. De 30 Stk. asiatiske Aktier blev saaledes bortsolgt for 5.515 Rdl., og Browns stolte Handelsflaade, hvis Anskaffelse han selv anslog til at have kostet ham 2 à 300,000 Rdl., blev solgt for c. 34,000 Rdl. Det lykkedes her Browns Søn *James* at erhverve den prøvede Vestindiefarer St. Anna (84½ Commerce Læster) for 1,610 Rdl.; ligeledes havde han allerede i Jan. 1787 købt Ejendommen i Brogade 1 for 11,900 Rdl. med Grosserer *Peschiers* Kaution. Kulpladsen og Bygningerne i Overgaden o. V. ved Snorrebroen var ved Auktion 20. Febr. 1788 solgt til Købmand *Niels Hviidt* for 2,800 Rdl. (Skødet blev udstedt 14. Juni). Ved Auktion Dagen efter blev *Ove Malling* højstbydende med 4,865 Rdl. paa Matr. Nr. 340 C. i Ny Kongensgade, og Pakhusforvalter *Ole Christensen* højstbydende med 11,700 Rdl. paa Matr. Nr. 341 i Ny Kongensgade; de fik begge udstedt Skøde 9. Dec. samme Aar. Derimod lykkedes det Browns Datter *Louise* ved Auktion 27. Maj 1789 at erhverve de 3 Ejendomme i Gjentofte, Maglegaard, Tranegaard og Getreuensand, idet hendes Svoger og Kurator, Kammerherre *Giedde* paa hendes Vegne blev højstbydende med 9,604 Rdl., og hun friede saaledes sin Fader fra at flytte bort, som det i Auktionskonditionerne var fastsat, til 11. Sept. Denne energiske og virksomme Datter, der var opdraget i Skotland, ofrede sin Skønhed for at hjælpe sin gamle Fader og holde Hjemmet sammen. Skønt hun ingen Midler besad, havde hun dog købt de 3 Ejendomme, og nu gjaldt det først og fremmest at til-

vejebringe Købesummen. Hun solgte derfor straks et Par smaa Stykker Jord til Etatsraad *Hauser* for 150 Rdr. og 30. Juni 1789 til Brygger *Peter Halkier* Lyststedet *Getreuensand* (som derefter fik Navnet *Marienlyst*) samt 2 Stk. Jord af *Maglegaards* Tilliggende for 2,000 Rdl. Efter at have sikret sig Forpagtningen af *Bernstorff* Hovmarker for Livstid fik hun ved Auktion 4. Sept. 1789 *Hammerslag* for 910 Rdl. paa *Hovmarkgaardens* Bygninger og 5 *Markhuse*. Derpaa indgav hun 22. Feb. 1790 *Andragende* til Banken om, at hun for Resten af Købesummen maatte udstede en *Panteobligation* med sin *Svooger*, *Kammerherre Giedde* som *Selvskyldner* og *Kautionist* og aarlig afdrage 2 pCt. i Rente og 3 pCt. paa Kapitalen; men herpaa vilde Banken ikke indlade sig, idet den henholdt sig til den kgl. *Resolution*, der bestemte, at der skulde stilles tilstrækkelig *Sikkerhed* for Købesummerne af *Boets* Aktiver, og dette ikke fandtes i det tilbudte. I *Novbr.* henvendte *Frk. Brown* sig derefter til *Finanskollegiet* med *Anmodning* om at blive fritaget for at stille *Kaution* for de 7,454 Rdl., hun skulde betale for *Maglegaard* og *Tranegaard*, mod at hun kontant betalte de 910 Rdl. for *Bygningerne* paa *Godset Bernstorffs* *Hovmark*, samt 1,010 Rdl. 5 $\frac{1}{2}$ og 3 β for *Besætningen* plus halvandet Aars Rente af de 7,454 Rdl. eller ialt 2,336 Rdl. 4 $\frac{1}{2}$ og 4 β ; men *Finanskollegiet* vilde ikke indlade sig herpaa. Som *Lavvæрге* for *Datteren* anmodede derefter *John Brown* i *Begyndelsen* af *December* om, at hans *Datters* *Panteobligation* med 1. *Prioritets* *Ret* og med *Kammerherre Gieddes* *Kaution* maatte antages som tilstrækkelig *Kaution* for bemeldte 7,454 Rdl., siden *Gaardene* var meget mere værd, og *Giedde* var nær ved at arve en betydelig *Sum* *Penge* efter sin *Kones* *Svigermoder*, og i *Fald* man vilde *frafalde* *Kaution*, vilde *Datteren* i *Stedet* for 5 pCt. afdrage paa Kapitalen 6 pCt. og 2 pCt. i Rente samt betale *Bygninger* og *Besætning* ved *Ladegaarden* paa *Bernstorff* kontant. Den *energiske* *Frk. Brown* indfandt sig *personlig* i *Banken* og fik *Tilsagn* om, at man vilde antage den *ommeldte* *Panteobligation* og *Kaution*, naar hun straks afbetalte 454 Rdl.

Ogsaa *Browns* *kostbare* *Indbo* maatte for *Størsteparten* realiseres. Blandt andet havde han ejet et nyt *Sølv* *Taffelservice*, som han i *Okt.* 1786 forgæves havde tilbudt *Asiatisk Kompagni* for 13,000 Rdl., idet han mente, at det med *Fordel* kunde anbringes i *Ostindien*; men skønt *Direktionen* gjerne troede dette, turde den dog ikke anlægge en saa betydelig *Kapital* deri, og vilde kun købe *Service*t »efter *Sølvets* *gehalt* og *gangbare* *Priis*«. *Brown* maatte derfor afhænde det *andetsteds*. Endnu i 1788, da sikkert en *Del*

allerede var realiseret, opgør Brown Værdien af sine og sin ældste Søns Møbler og Husgeraad til 8000 Rdl. Det var kun meget lidt af dette, han reddede, naar undtages hans store Bibliotek, der i udpræget Grad var et Brugsbibliotek, bestaaende af religiøse, politiske, merkantile, historiske og landøkonomiske Skrifter. Blandt de Ting, der kom paa Auktion efter ham, nævnes Sølv, Kobber, Møbler, hvoriblandt et Chatol, et Stueur, en Marmorbuste, Skabe, Borde og Stole, Porcellæn, Glas og Sengklæder. Blandt de faa Stykker Sølvtøj nævnes nogle Sølvskeer. Hele Løsøreauktionen paa Maglegaard i 1803 indbragte imidlertid kun 542 Rdl., 3 $\frac{1}{2}$ og 11 Sk., medens Bogauctionen det paafølgende Aar i Kjøbenhavn, ved hvilken hans Søn *James* for Spotpris erhvervede en stor Del af Bøgerne, kun indbragte 324 Rdl. og 11 Sk.

Efter at Handelshuset var opløst, levede Brown et roligt tilbagetrukket Liv paa Maglegaard. Da han i 1776 ligesom Broderen *David* var bleven naturaliseret i Henhold til Indfødsretsloven, havde han i sin An søgning herom anført, at han havde stræbt efter i alle sine Foretagender at være en nyttig Borger i Staten. Andre giver ham samme Vidnesbyrd. Han var en initiativrig Mand, overalt hvor han deltager i et Arbejde, søger han at reformere og forbedre, men han var tillige Sangviniker og havde ikke været forudseende nok til at sikre sig tilstrækkeligt mod den Nedgangsperiode, der fulgte efter de glimrende Handelsaar; det samme kan imidlertid siges om de fleste af hans Samtidige, *Frederik de Coninck* undtagen.

C. Limprecht fecit.

I sine Velmagtsdage har John Brown sikkert ført et stort Hus. Det omtalte Sølvservice saavel som flere bevarede Genstande fra hans Hjem tyder derpaa. Endnu i 1787, da han sikkert allerede har foretaget Indskrænkninger i sin Husstand, bestod den af: Bogholder *W. Werner*, Kammerjomfru *Marie Holm*, Husholderske *Cathrine Pedersen*, Stuepige *Karoline Lindenberg*, Kokkepige *Anne Jørgensen*, Kusk *Ole Johansen*, Tjener *Johan Dyssel*, Dreng *Jens Nielsen* og Gaardskarl *Lars Lindholm*. Samtidig havde hans Søn og Kompagnon, der jo boede i samme Ejendom i Ny Kongensgade, en lignende Husstand.

I 1779 blev John Brown optaget i det kgl. kjøbenhavnske Skydeselskab, af hvilket hans Svogter allerede var Medlemmer.

Forfatteren *A. Andersen Feldborg* har knyttet John Browns Navn til den Begivenhed, der danner Grundlaget for Johannes Ewalds Syngespil »Fiskerne«. I 1775 strandede et Skib mellem Fiskerlejerne Hornbæk og Villingebæk. Skibet, der var paa Rejse til Skotland med en Ladning Byg, førtes af en engelsk Kaptajn *Thomas Bruun* og havde foruden ham endnu 5 Mand ombord. Ved en heltemodig Optræden lykkedes det 3 Fiskere og 2 Tjenestekarle at redde Skipperen, bagfter afslog de at modtage hans Penge som Tak for hans Redning. Denne Begivenhed blev meget omtalt og gav Anledning til, at tre Købmænd i Hovedstaden: *John Brown*, *Fabritius* og *Thalbitzer* tilsagde hver af Redningsmændene en aarlig Understøttelse af 25 Rdl., saaledes at det samlede Beløb 125 Rdl, ved Dødsfald stadig skulde fordeles blandt de tilbageværende af Redningsmændene, og den sidstlevende af dem skulde beholde det hele Beløb, saalænge han levede. Som Kilde til sin Beretning opgiver *Feldborg* den tidligere engelske Generalkonsul *Mitchell*; imidlertid har Konferensraad *Werlauff* paavist, at den Mand, der skænkede de 125 Rdl., var den i Udlandet bosiddende *C. S. v. Plessen*. Det rimeligste vil derfor være at antage, at de tre ved Navn nævnte Købmænd paa anden Maade har belønnet Redningsmændene. *Werlauff* henlægger forøvrigt Strandingen til 1774.

13. Dec. 1798 mistede Brown sin Hustru *Anna Appleby*, der døde efter langvarig Sygdom af Vattersot, 61 Aar gammel. Hun blev begravet i Applebys Kapel i Frederiks tyske Kirke paa Christianshavn, hvor ogsaa deres lille Søn *David*, der var død 5 Aar gammel 1769 af Børnekopper, var hensat.

Med sin Hustru havde Brown faaet en betydelig Medgift, hvor stor kan ikke angives, da der blev holdt privat Skifte efter hans Svigerfaders Død 1774; men Brown overtog alle Svigerfaderens Skibe for en Købesum af 40,000 Rdl., der skulde fradrages hans Arvepart. Fra *Applebys* Bo stam-

mede vistnok ogsaa de Ejendomme i Odense, Brown 27. Dec. 1779 for 66,300 Rdl. fik tilskødet af sin Svoger kgl. Agent *John Appleby*, og som foruden af Sukkerraffinaderiet bestod af Krageløkken med paastaaende Huse og Vaaninger, et Hus, som beboedes af Sr. *Vogelsang*, og Halvparten af Galeasen Haabet. Denne Svoger havde iøvrigt pantsat sit Indbo m. m. til John Brown for 6,000 Rdl. Ogsaa Browns anden Svoger, kgl. Agent *Peter Appleby*, der havde overtaget Reberbanen, gik det galt. For at genvinde, hvad han havde tabt ved et uassureret Skibs Undergang, gav han sig til at spille i Talletteriet og bortspillede i Løbet af kort Tid 50,000 Rdl., saa han maatte gaa fallit. Den store Applebys'ske Formue svandt saaledes allerede bort i anden Generation.

Baade John Brown og hans Svoger *Peter Appleby* var Ældste i den tysk reformerte Kirke, Brown valgtes i 1760 og Appleby i 1777; men hvortil linge de fungerede, vides ikke.

Over Browns Svigerforældre findes et Monument af *Weidenhaupt* i Christianskirken.

Da Datteren *Louise* paa Bernstorff Hovmark havde bygget en Gaard, som blev færdig 1799, tilskødede hun 29. Juli samme Aar sin Svoger Grev *Gustav Holck-Winterfeldt* Maglegaard og Tranegaard for 12,432 Rdr. 4 $\frac{1}{2}$ og 14 Sk.; desuden blev det i Skødet fastsat, at John Brown for Livstid skulde beholde de 3 Værelser i underste Etage paa Maglegaard, han i mange Aar havde haft i Brug, ligesom den nye Ejer skulde forpligte sig til at underholde den gamle Generalkrigskommissærs 2 Chaise-Heste. I Dec. 1801 fik Brown sit Bo udleveret af Skifteforvalteren, saaledes at ingen af de daværende Kreditorer havde nogen videre Pretension paa ham. Hans Datter *Louise* blev kort Tid efter købt ud af Forpagtningen af Bernstorff Hovmark. I Afstaaelse fik hun 400 Rdl., og hun boede nu en Tid paa Virungaard, ligeover for Brede; senere flyttede hun til Fredensborg, hvor ogsaa Søsteren Kammerherreinde *Giedde* levede. Helt havde Brown næppe givet Kommandoen fra sig, en Samtidig (*Aug. Hennings*) fortæller i sin Dagbog 1802, at Forpagtningen gik paa Datterens Navn; men det fremgaar imidlertid af flere forskellige Omstæn-

ANNA BROWN, F. APPLEBY.
(Miniatur.)

digheder, at *Louise Brown* ikke blot gjorde Tjeneste af Navn, men ogsaa af Gavn. Brown har for en stor Del været optaget af litterære Sysler, hvorom hans store og mangeartede Bibliotek vidner; af og til har han i sin engelske Faeton eller, naar det var mere højtideligt, i den firsædige Karet med sine 2 Chaise-Heste for, foretaget Besøg hos Slægt og Venner. Til daglig har han vel, støttet til sin Tjener *Johan Julius Dyssels* Arm, diventeret sig med Spasereture i den smukke Park, han selv havde anlagt, og af hvis Alléer to slaar endnu. Naar han saa vendte tilbage til Huset, har hans tro Husholderske, *Cathrine Pedersdatter*, hvem Arvingerne efter hans Død skænkede hans Soveværelsesmøblement, beredt alt paa det bedste for ham, og han har atter kunnet tage fat paa sine kære Bøger, af hvilke han gennem Aarene havde hentet saa mange teoretiske Kundskaber; det kunde vel ikke fejle, at han ogsaa en Gang imellem fik fat paa en af de syv Kasser, hvori hans Brevskaber og 27 Regnskabsbøger fra 1756—86 var nedpakkede, og at han da med Bogen i Haand er falden i Tanker og har undret sig over Verdens Omskiftelser, naar han tænkte paa sit eget Liv fra den Tid, han som Dreng søgte the grammar school, paa sit bratte Opbrud fra sit Fædreland, paa det Hjem, han havde fundet i Danmark, og paa den Tid, da han holdt alle Tøjlerne i sin Haand, og hvor ikke alene hans egen Skæbne, men ogsaa de mange Menneskers, der var i hans Brød, laa ham stærkt paa Sinde. Havde han kunnet se frem i Tiden, vilde han have undret sig endnu mere over Slægtens Bølgegang, og det vilde have dæmpet hans Sorg over hans »ulykkelige« ældste Søn, til hvis Fremtid han havde sat saa store Forhaabninger, og som han havde mistet 1788 lige efter, at alt var styrtet sammen for dem, endnu inden denne Søn havde naaet sit 30. Aar.

Den 16. Januar 1803 døde Brown paa Maglegaard i sit firssindstyvende Aar — Livet var ebbet langsomt ud —, og den 24. Januar blev han bisat i Appelbys Kapel i Frederiks tyske Kirke.

Kilder: Jul. Schovelin: Fra den danske Handels Empire, passim; C. Nyrop: Niels Lunde Beiersen, passim. Endvidere til *Side 9*: Kbhs. Magistrats Resolutionspr. 1755—57, fol. 447; Dalkeith Kirkebog 1723; Helsingør Magistrats Kopibog over udg. Breve 1751—57, fol. 46 f og fol. 122 b.; *Side 10*: Helsingør Olai Kirkebog; Tyske Kancelli. Geheime Registratur 1750, fol. 127 og 189; Danske Kancellis Supplikker 1750, I. Halvaar, 5 A., Nr. 918; *Side 11*: Bobé: Efterladte Papirer fra den Reventlowske Familiiekreds VIII, Tilføjelser, S. 53; Histor. Meddelelser om Kbh. IV, S. 427; Tysk reform. Kirkebog; *Side 12*: Kbhs. Skodepr. 1754—55, fol. 727 ff. og 729 f.; Obligations i faste Ejendomme 1756, fol. 29, samme for 1757, fol. 218 b.; Klingenberg's Registratur til Admiralitets- og Kommissariatskollegiets kgl. Res. 1756 og 57; Obligations 1775—76, fol. 595; Kbhs. Borger-skabspr.; *Side 13*: Kbhs. Skodepr. 1756—58, fol. 154 f.; Obligations 1765, fol. 148 b.; Kbhs. Skodepr. 1756—58,

fol. 456 f., 471 b. og 595; Kbh.s. Vejvisere; *Side 14*: Kbh.s. Skødepr. 1764—66, fol. 721 og 1768—69, fol. 298; *Side 15*: Eiler Nystrom: Søllerød Sogn, S. 109 f.; *Side 16*: Kbh.s. Rytterdistrikts Birks Skødepr., E. S. 47 f.; Eiler Nystrom: Gøttestofte Sogn, S. 293; Kbh.s. Amts Rytterdistrikts Skøde- og Panteptr., D, fol. 273 f.; Tysk reform. Kirkebog; D. L. Clément: Notice sur l'église réformée française de Copenhague; *Side 17*: Kbh.s. Skattemandtal 1762, Østerkvarter Nr. 401; Algierske Søpaspr. 1759—60, fol. 110 b.; Kbh.s. Magistrats Resolutionspr. 1757—60, fol. 46, 338 og 611, samme 1761—64, fol. 401 og 430, samme for 1764—66, fol. 3 og for 1768—71, fol. 73; *Side 18*: Kommercekollegiets tyske Forestillinger 1767—68, Nr. 3204; Kbh.s. Magistrats Resolutionspr. 1761—64, fol. 405, Kopibog 1778, Nr. 50; Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 130; Kbh.s. Magistrats Kopibog 1787, Nr. 288; i Pakken »Schimmelmanniana« i Finansarkiverne findes en Specifikation paa Browns Skibe; Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 27; Mandtall Roule over Skipper Laugets Interessenter pro Anno 1786, '87 og 88; Kay Larsen: Ostindiske Personalia; villige Meddelelser fra samme Forfatter; Rentekammerets Exped. 1757—60, under 26. Mai 1758 og 31. Okt. 1759; Algierske Søpaspr. 1754—58, fol. 168 b., 261, 264 b., 313 b. og 381 b., 1759—60, fol. 116 b., 224 og 224 b., 1761—62, fol. 96, 1763—64, fol. 12, 185 b., 1767—68, fol. 74, 185, 1769—71, fol. 48, 134, (Paspr. for 1772—77 incl. mangler); 1778—81, 1778, Nr. 37, 217 og 292, 1779, Nr. 260, 1780, Nr. 7, 175, 230, 306 og 314, 1781, Nr. 46, 136, 207, 234, 302, 449, 560 og 561, Paspr. 1782, Nr. 53, 152, 233, 267 og 358, Paspr. 1782—89, 1782, Nr. 381, 518, 527, 674 og 734, 1783, Nr. 58, 60 og 180, 1784, Nr. 396 og 429, 1785, Nr. 121, 149, 150, 385 og 441, 1786, Nr. 63; Waterschouts Protocol 1772—78, fol. 29, 36, 46, 49 b., 58, 82, 88 b., 94, 97, 113, 122, 137, 138 b., 140 b., 143, 166 b., 181 b., 182, 183, 184 b., 237, 237 b., 239 b., 240 b., 251 b.; Finansarkiverne, Statistiske Tabellen over Skibsfarten og hjemmehørende Skibe i Danmark og Norge 1746—96; Økonomi- og Kommercekollegiets danske Journal 1774, Nr. 209 og 230, 1774 og 75, Nr. 11 og 59, 1778, Nr. 516, 1780 Nr. 971, 1782, Nr. 445, 1784, Nr. 778; Kbh.s. Skøder 1773—76, fol. 303 f., 1779—81, fol. 552, 1781—82, fol. 154 f., 1782—84, fol. 435; Overbankdirektionens Resolutionspr. 1782—86, fol. 563; Asiat. Komp., Direktionens Resolutionspr. 1774—76, fol. 39; *Side 19*: Kbh.s. Skødepr. 1768—69, fol. 470 og 1773—76, fol. 719; Obligations 1768, fol. 820 og 1775, fol. 485; *Side 20—23*: Økonomi- og Kommercekollegiets danske Journal 1756—59, Nr. 371 og 427, Forestillinger og kgl. Res. 1756—59, Nr. 1127 og 1765—67, Nr. 572; *Side 23—24*: Engelstoft: Odense Bys Historie, S. 307; Økonomi- og Kommercekollegiets danske Journal 1777, Nr. 889, 1778, Nr. 688 og 1017, 1783, Nr. 18 og 239; *Side 24—27*: Asiat. Komp. Generalforsamlings Prot. 1753—72 og 1772—77, fol. 364 og 644 f.; *Side 28*: Asiat. Komp. Udbyttebøger (begynder 1773); Asiat. Komp. Alfabet. Bog paa Interessenterne 1786—89; *Side 29*: Personall. Tidsskr. V, 3, S. 91—99; August Hennings: Gegenwärtiger Zustand der Besitzungen der Europäer in Ostindien, I, S. 61; villig Meddelelse fra Hr. Kay Larsen; Kurantbankens Korrespondance Prot. 1774—93, fol. 242 og 395; Kay Larsen: De danske ostindiske Koloniers Historie, I, Trankelbar, S. 96; *Side 30—31*: Adminalitets- og Kommissariatskollegiets kgl. Res. Nr. 137 for 1774 og Nr. 66 a. og b. for 1776; Adminalitets- og Kommissariatskollegiets Depeche Contoirs Breve 1773—81, fol. 320 ff., Nr. 36, 37, 39 og 40; Klingenberges Registratur; *Side 31*: Histor. Medd. om Kbh., IV, S. 491; Rentekammerets Ekspedit. 1. Juni 1761, Nr. 56; Chr. VII's Kabinetssarkiv; *Side 32*: Rentekammerets kgl. Res. 1761, Nr. 102; *Side 33*: Kbh.s. Magistrats Resolutionspr. 1761—64, fol. 416; Kbh.s. Amts Rytter Distrikts Skøde- og Pantebøger D, fol. 458 b., E., fol. 355 b., F., fol. 59 b.; *Side 34*: Eiler Nystrom: Gøttestofte Sogn, S. 323; Kbh.s. Amts Hytterdistrikts Skøde- og Pantebog D, fol. 817; Aage Friis: Bernstorffske Papirer, I, S. 511; Obligations 1783, fol. 53; Kbh.s. Amts Rytterdistrikts Skøde- og Pantebog E, fol. 740; Kurantbanken, Akter 1783—95; Kbh.s. Adresse Contoirs Efterretninger 1787; *Side 35*: Aage Friis: Bernstorffske Papirer, I, S. 543; Kronborg Birks Auktionspr. 1768—81, fol. 361 b.; Kronborg Birks Skøde- og Panteptr. 1769—88, fol. 315; Kbh.s. Amt. Brandtaksationer 1780—84; *Side 36*: Kbh.s. Magistrats Resolutionspr. 1784—85, fol. 7, Kopibog 1784, Nr. 111, 1785, Nr. 100; *Side 37*: Sjællands Landstings Skødebog 1783—94, fol. 44 ff. og 215 ff.; *Side 39*: Kbh.s. Magistrats Resolutionspr. 1783—84, fol. 34; Kbh.s. Skøder 1771—73, fol. 292; *Side 41*: Kbh.s. Skødepr. 1777—79, fol. 709; *Side 42*: Helsingors Skødepr. 1775—90, fol. 142; Kbh.s. Skøder 1782, 82, fol. 548, do. 1782—84, fol. 197; Asiat. Komp. Kommissions Prot. 1776—83, fol. 136; Kurantbanken, Bankkommissærerens Resolutionspr. for Udlaan og Diskontering 1755—56, fol. 292 og 486, 1756—57, fol. 134, 264, 305, 351 og 537; *Side 44*: Samme for 1766—67, fol. 69, 76 og 510, Kopibog 1763—68, fol. 485; *Side 45*: Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 148; Asiat. Komp., Direktionens Resolutionspr. 1776—78, fol. 287, 1774—76, fol. 566; *Side 46*: Samme, fol. 438, 497, 522, 566 og 579, samme 1778—81, fol. 86, 201 og 651, samme 1781—83, fol. 39, 45, 128, 169 og 219, samme 1776—78, fol. 249 og 553; samme 1778—81, fol. 496 og 502; samme 1781—83, fol. 9, 20, 22 og 43, samme 1774—76, fol. 400; samme 1783—84, fol. 1; samme 1776—78, fol. 111 og 507; Asiat. Komp. Kommissionspr. 1778—83, fol. 7, Indenlandsk Brev-Kopibog 1778—79, fol. 20; Direktionens Resolutionspr. 1776—78, fol. 85, 134, 237, 240 og 271, 1778—81, fol. 165, 182, 219, 229, 251 og 560; Indenlandsk Brev-Kopibog 1778—79, fol. 495; *Side 47*: Samme 1779—81, fol. 420, 313 og 31, Generalforsamlingspr. 1783—91, fol. 166; Statskalenderne 1782 og 83; Subskript. paa Actier i det østerøiske og guineiske Handlesselskab 1781; *Side 48*: Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 200 og 202,

Overbankdirektionens Kopibog 1782—1809, fol. 68, 139 og 148, Overbankdirektionens Resolutionspr. 1782—86, fol. 74 og 84; *Side 49*: Asiat. Komp., Indenlandsk Brev-Kopibog 1782—83, fol. 316, Commissionspr. 1783—87, fol. 2 og 120; *Side 50*: Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 219 f. og 223; *Side 51*: Overbankdirektionens Resolutionspr. 1782—86, fol. 125, 127 og 133; Hist. Tidsskr. VII, 5, S. 246; *Side 52*: Samme, fol. 144; Asiat. Komp., Commissionspr. 1776—83, fol. 16 og 25, Direktionens Resolutionspr. 1783—84, fol. 227; Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 238, 240 og 242, Overbankdirektionens Resolutionspr. 1782—86, fol. 179 og 192; Kurantbankens Kopibog 1779—86, fol. 381; *Side 53*: Korrespondancepr. 1774—93, fol. 250, Kopibog 1779—86, fol. 391, Korrespondancepr. 1774—93, fol. 251 og 253; Overbankdirektionens Kopibog 1782—1809, fol. 238, 264, 269 og 286, Resolutionspr. 1782—86, fol. 201, 202 og 210; Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 258, 260 og 266; *Side 55*: Kopibog 1786—92, fol. 28, Korrespondancepr. 1774—93, fol. 306, Overbankdirektionens Resolutionspr. 1782—86, fol. 241, 286 og 307, Kurantbankens Kopibog 1779—86, fol. 475, Korrespondancepr. 1774—93, fol. 322; *Side 56*: Asiat. Komp. Kommissionspr. 1783—87, fol. 120, Europæisk Brev-Kopibog 1783—85, fol. 763; Kurantbankens Kopibog 1786—92, fol. 28; Kbh.s. Skøder 1784—86, fol. 168; Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 372; *Side 57*: Samme, fol. 392 og 395; *Side 58*: Kurantbankens Kopibog 1779—86, fol. 636, Korrespondancepr. 1774—93, fol. 399 og 400; *Side 59*: Samme, fol. 412, Kopibog 1786—92, fol. 4, Korrespondancepr. 1774—93, fol. 415, Kopibog 1786—92, fol. 28; *Side 60*: Korrespondancepr. 1774—93, fol. 425, 427 og 431; *Side 61*: Kurantbankens Kopibog 1786—92, fol. 58; *Side 62*: Finanskollegiets Journal 1787, Nr. 846, 1789, Nr. 2804 og 1790, Nr. 539; Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 445 og 451; »Schimmelmänniana« 1786—1813; *Side 63 f.*: Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 471; Finanskollegiets Forestillinger og kgl. Res. 1. Jan.—30. Juni 1787, Nr. 41; *Side 65*: Sjæll. Tegn. 1787, Nr. 210, Sjæll. Reg. 1787, Nr. 218 og 333; Finanskollegiets Forestillinger og kgl. Res. 1787, Nr. 69; *Side 66*: Sjællands Landstings Skødebog 1783—94, fol. 215 ff., »Schimmelmänniana« 1786—1813; Akter vedk. Gen.-Krigskom. John Brown og øvrige Brownske Gjæld i Finansarkiverne (Laane- og Pantevæsen); *Side 70*: Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 499; Finanskollegiets Journal 1787, Nr. 1665, samme 1788, Nr. 405 og 406; *Side 80*: Samme 1788, Nr. 449; *Side 83*: Regimentskvartermester Seckmanns Bo, Odense 1804; Finanskollegiets Journal 1788, Nr. 966; *Side 84*: Samme 1788, Nr. 1506 og 1619; *Side 85*: Samme 1789, Nr. 1719; *Side 87*: Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 512, 540 og 570; Finanskollegiets Journal 1788, Nr. 1967; Auktionsdirektør Lemvighs Protokol 1787, fol. 81; Kbh.s. Skøder 1786—89, fol. 494, 582 ff. og 584; Kbh.s. Amts Rytterdistrikts Skødepr. G., fol. 161, 164, I, 72, 360 ff., Skødepr. DD. 23 og 552; Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 636; *Side 88*: Finanskollegiets Journal 1790, Nr. 1921; Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 676; Asiat. Komp., Europæisk Brevkopibog 1786—87, fol. 90, Direktionens Resolutionspr. 1784—86, fol. 619; *Side 89*: Forsegls- og Registreringspr. for Kbh.s. Rytterdistrikts Birks Jurisdiktion 1800—09, fol. 295 og 315, Skiftebehandlingsspr. for samme 1800—11, fol. 346 ff., Skiftepr. for samme, 1815—19, fol. 66 f., Skiftedokumenter 1817; Indfødsretsakter; *Side 90*: Folketællingen 1787, Kbh.s. Vesterkvt., Nr. 340 og 41 (Tjeneren kaldes her Dyssen, men baade han og Husholdersken er formentlig de samme Personer, som endnu ved Browns Død var i hans Tjeneste); N. P. Jensen: Det kgl. khhske Skydeselskab, S. 93; A. Andersen Feldborg: Danmark Delineated, I, S. 33, (Feldborgs Beretning slutter sig nøje til Mallings: Store og gode Handlinger, som han dog korrigerer med den Efterretning, han har faaet af Mitchell); Werlauff: Noget om Æmnet til »Fiskerne« i Dansk Ugeskrift, II, 8, S. 81—83; Kbh.s. Adresse Contours Efterretn. 1798, Nr. 337; Kirkebog for Frederiks tyske Kirke; Kbh.s. Hof- og Stadsrets Forseglspr. 4 for 1771—82, Nr. 51; Odense Skøde- og Pantebog, XIV, fol. 568 og 570; *Side 91*: Bobé: Efterl. Papirer fra den Reventlowske Familiekreds VII, S. 498; Clément: Notice sur l'église réformée française de Copenhague, S. 77: Histor. Meddelelser om Kbh., IV, S. 515, 518 f. og 608; *Side 92*: Kirkebog for Frederiks tyske Kirke.

Købmand WILLIAM BROWN sen.

William Brown og *Margaret Howel's* tredje ældste Søn *William* fødtes 18. April 1729 i Edinburgh. 20 Aar gammel blev han, som omtalt, af sin ældste Broder *John* kaldet til Helsingør, hvor han ifølge en Notits, der skyldes et af hans Børn, ankom 5. Mai 1749. Han fik her Plads som Kontorist eller, som det den Gang hed, »Skriverdreng« hos Huset *Fenwick*, hvor Broderen paa den Tid var Fuldmægtig. Et Par Aar senere kom *William Brown* paa denne Broder *Johns* og *C. F. Godenius'* Kontor i Kjøbenhavn. Brødrene havde imidlertid stadig vedligeholdt Forbindelsen med deres Fædreland, og efter nogen Tids Forløb besluttede *William* at vende tilbage til dette, muligvis paa Foranledning af Broderen i Kjøbenhavn, for at skaffe dennes Handelshus en fast Tilknytning til Hjemlandet.

I Skotland slog *William Brown* sig ned i Fisherow, den vestlige Del af Byen Musselburgh, der synes at have været Hovedsædet for denne Gren af Slægten, og tog her 22. Feb. 1753 Borgerskab som Købmand. Imidlertid havde *Godenius* besluttet sig til at vende tilbage til Helsingør, den By, hvor han havde lært og virket i sin Ungdom, og som frembød saa store Muligheder for en driftig Handelsmand paa Grund af Øresundstolden, der nødte en Mængde fremmede Skibe til at gøre Ophold dér. Dette har formentlig bragt *William Brown* paa samme Tanke, hvortil Broderen *John* vel har tilskyndet ham for derved at faa en Slags Filial for sit Handelshus og Afsætningssted for sine ostindiske Varer. Ved Paasketid 1754 ankom *William Brown* da fra Skotland til Helsingør, lejede et Hus og begyndte at handle med de engelske Skippere, der anløb Byen; men han havde undervurderet den bestaaende Laugsfordom og den Misundelse, de indfødte Handlende nærrede mod de i Byen bosatte Engelskmænd. Han havde næppe forsøgt sig i 14 Dage, før Byens Magistrat forbød ham at handle, medmindre han vandt sit Borgerskab; men da *Brown*, før han besluttede sig hertil, vilde se Tiden

an, om Handelen kunde lønne sig dér paa Pladsen, skrev han følgende Andragende til Stiftamtmanden :

Deres Excellence

Høvelbaarne Herr Stift-Befalnings-Mand!

Deres Excellence vilde høynstigt tillade, at jeg hermed underdanigst fordrister mig nødtvungen at forestille og mit Anliggende andrage.

At da jeg for circa 6 Uger siiden fra Schottland hid her till Byen kom og for 14ten Dage siiden j et for mig selv leyende Huus begynte at selge Thé og Porcelin med andre desliige ost-indiske Vahrer till de fremmede her passerende engelske Skippere, bliver mig af Stædets Magistrat for tvende Dage andkyndiget, at jeg som j Gaar skulde vinde mit Borgerskab, med de Trudseler, at hvis jeg det ikke gjorde, vilde de straxen forbyde mig at sælge nogen Slags Thé og Porcelin og forseigle min Porcelins-Boed. Uanset jeg nu vell vidste, at det Assiatische Compagnies allernaadigst meddeelte Octroy og den derom siiden efter udgangene Placat tillader alle og enhver at kunde handle med chineiske og ost indiske Vahrer, saa dog vilde jeg ey jmodsette miin Magistratens Anmodende men udbad mig allene at maatte forundes et Fiærdings-Aar Frist for j dend Tiid at kunde see, om jeg ved denne Handling kunde have min Subsistence allerhelst jeg og vidste, at mange her j Byen saavel tilforn som og nu for nyeligen, der begynder at sette sig neder og virkeligen bruger borgerlig Næring, forundes nogen Tiids Frist, forinden de vinder Borgerskab. Forstændigede de Herrer Magistraten ogsaa tillige, at miin Broder *John Brown* j Kiøbenhavn driver alleslags-Handling, tillige og med chineiske og andere Vahrer en gros, uden at have taget Borgerskab, og det allenidste paa fundamente af dend jmellen det danske og engelske Hoff subsisterende Tractat af A^o 1670, urgeret j miin Broders Anliggende af Herr Envoyé *Titley* till Hands Excellence von *Berckentin*, hvoraf her vedlagt Copia følger. Sammeledes haver det sig ogsaa med dend herværende engelske Consul *Nicholas Fenwick*, der alt siiden Aaret 1749 haver handlet med chineiske og ostindiske Vahrer, uden at hand for sig er Borger, og sees ikke, hvorledes hand dertill mere end andere kand have eksklusif Rettighed, allerhelst hands Consulskab hannem dertill ikke forhielper. Vel blev hand j Begyndelsen af Magistraten tiltalt at skulde vinde Borgerskab, men ved Forrestilling till dend da levende Stift Amt Mand sahl: Herr Grev *von Reventlauw*, at det var een frie Handel tilladt for alle og enhver, blev hand fra Borgerskabs Vindende frietagen. Dette og andet forrestillede jeg dette Stæds Magistrat j Gaar, man var ey tilrekkelig for mig, at kunde tilfredsstille dem, hvorfore jeg maa underdanigst fordriste mig til at implorere Deres Excellence om naadig Hielp og Undsetning till at maatte nyde de Prerogative og andre Privilegia, som allernaadigst er forundt af det kongelig danske Hoff dend engelske Nation og de, der ere af dend reformerte Religion, med aller-ydmygst bedende Deres Excellence vilde gunstigt behage at forstændige dette Stæds Magistrat, at saadant maatte tages af dem till Eftertanke og ikke hindre mig j miin lovlige og tilladelige Handtering med Overiilelse af et og andet for at gøre mig kiedsommelig. Hvilken Underretning jeg allerydmygst beder Deres Excellence, Magistraten herstædes forjnden næstkommende Taarsdag maatte forstændiges, thi ellers er jeg meget befrygtende, at dend af Magistraten satte Termin af miin Boes Forseigling førend aatte Dage maatte paa mig blive exequeret.

Jeg understaar mig øvrigen at give mig selv Tilliid till Deres Excellences naadige Assistance herudjnden og lever med største Underdanighed.

Deres Excellence
Høyvelbaarne Herr Stiftt-Befahlings-Mand
 Underdanigste og
 Pligtskyldigste Tienere.
 WILLIAM BROWN.

Helsingeur d. 14de Juny
 1754.

Ansøgningen var bilagt med Kopi af Grev *Berckentins* Skrivelse af 28/6 1750 til Envoyé *Tilley*, hvori meddeles ham, at Kongen har tilstaaet *John Browns* Anmodning.

Stiftamtmanden sendte, som naturligt var, Klagen til Magistratens Erklæring, og Magistraten svarede med følgende Udredning af Forholdet mellem de i Byen bosatte Engelskmænd og de indfødte Handlende:

Deres Excellence

Høy og Velbaarne H^r Stiftsbefalingsmand,

Naadige Herre!

Paa den herhos tilbagefølgende fra William Brown under 14de huius indkomne Memorial skulle vi underdanigst forklare, at det dermed har sig saaledes: Persohnen ankom ikke allene her til Byen ungefehr ved sidste Paaske, men endog som en Fremmed uden enten at melde sig ved Ankomsten for Magistraten eller legitimere sig, hvem han var, og hvorfra han kom, strax opslog, formodentlig ved Assistance af hans Broder *John Brown* i Kiøbenhavn en complet Botique af Thee, Porcelain og andre chinesiske Vahre i et dertil for ham i Forveien af bemelte hans Broder her i Byen leiet Huus, hvor med han og strax skreed til Handel især med de igiennem Sundet seilende Engelske og Fremmede. Dette ansaae vi nogen Tiid med Stiltienhed i Tanke, han selv skulde erindret sig sin Pligt, men da vi dertil intet fornam, nødtes vi til at lade ham opkalde paa Raadstuen, baade for at erfare, hvo han var, og at erindre ham, at saafremt han agtede at etablere sig her som een Hans Mayestæts Undersaatt for borgerlig Næring at drive, han da entlen i Forveien maatte vinde sit Borgerskab efter Loven, eller og, siden han da tilkiendegav at være en Reformert af den engelske Kirke i det mindste at aflegge for os som Stædets Magistrat ifølge dend 2 § af de Reformertes Privilegier de A^o 1747 sin allerunderdanigste Troskabs Eed til Kongen, hvis Undersaatt han nu agtede at være; allene da han til ingen af Deelene var at formaae, men forlangte foruden den Tiid han allerede havde hensiddet endnu et Fierding Aars Tiid til at forsøge, om han her kunde finde sit Udkomme eller ey uden foregaaende Eeds Afleggelse, det vi, tvertimod Loven og de Reformertes Privilegiers klare Indhold, samt det øvrige Borgerskab, som bruger samme Næring til præjudice, ikke kunde tilstaae ham, og heller ikke have tilstaaet nogen anden af lige Beskaffenhed med ham, var det Aarsagen, hvorfore vi betydede ham, at hvis han ikke beqvemede sig til allerunderdanigste Troskabs Eeds Afleggelse, maatte han vente, at hans Botique blev tillukt og forsejlet; thi hvad den af ham paaberaabte 17 Art. af Conventionen imellem Danmark og Store Britanien an-

gaer, saa see vi ikke at samme i mindste Maade kan appliceres paa hans Omstændigheder, thi deri tillades vel, at de af den engelske Nation, som handler paa de danske Havne, frit og uformeent her maa forblive og residere til fremmede Vahre at kiebe og deres egne at sælge paa kort og lang Tiid, uden nogen vis Tiid at foreskrives, som dog allene maa være en gross og ikke med nogen anden end danske og norske Borgere og Indvaanere, men iblant deres Tall er det jo klart, at William Brown ikke kan regne sig, der aldrig har handlet paa nogen dansk Havn, aldrig beviist sig at være engelsk Grosserer, mindre hidbragt og forskrevet fremmede Vahre fra første Haand at afsætte her en gross, men er allene her ankommet som en fremmet og privat Persohn, der har begivet sig her til Byen allene i den Hensigt her at erhverve sit Leve-Brod ved den begynte danske chinesiske Handel en detail, og det endda til de fremmede igiennem Sundet Seilende, som hvortil her sandelig paa dette Stæd ingen Fremmede behøvedes, da her befindes nok af Hans May^{ts} egne Undersaatter og Borgere, der har appliceret sig til denne Handel og desuden har lit nok at ernære sig af og betale deres paalagde Udgifter med; og u-agtet alt dette synes det dog, at Monsr Brown som en Fremmed ikke undseer sig ved, ey allene ligesom at vil puke paa en Slags Rett til at kunde nedsette sig her, men endog at søge Befrielse saavel for Eed og Pligt til den Konge, under hvis Herredømme han søger at vil ernære sig, som og at bære lige Byrde med sine Medborgere; thi hvad han anfører om den engelske Consul Sr Nicolay Fenwyks chinesiske Handel herpaa Stædet med de Engelske uden for hans Consulatskab i Compagnie med hans Moder, og uden deraf at contribuere det mindste enten til Kongen eller Byen, er meere end alt for sandt, og hvormange af Kongens egne Undersaatter og Borgere, som derved her i Byen graveres, have vi allerede under 20de May 1752 underdanigst demonstreret Deres Excellence ved den Leilighed, da den engelske Consuls Broder David Fenwyk søgte sit Privilegium paa Viin og Brendeviins Handel, vel have vi, naar den aarlige Indqvarterings Ligning og Bye-Skat er satt søgt at ville paaligne bemelte engelske Consul onera à proportion imod denne hans brugende borgerlige Næring, men har til dato ikke kundt formaae ham at betale det mindste af saadan Næring, han her har taget sig den Frihed at bruge, Kongens egne Undersaatter til præjudice, hvilke sidste fravendes det Levebrød og den Næring, de deraf kunde have af de Engelske; ja Naadige Herre! skal de Reformeredes Tall især af den engelske Nation her i denne liden Bye saaledes tillige fremdeeles som paa nogle Aar er skeet uden at bære lige Byrde med Hans May^{ts} egne Undersaatter, viide vi sandelig ikke, hvorfra tilsidst de denne Bye paalagde store og tunge onera skal udreeds; Byen bestaaer ikke af flere end omtrent 300 Borgere, der af ere de aller fleeste heel fattige og uformuende, ikke desmindre maa dog dette lidet Antal til Indqvartering, Byeskat, Løgte og Sprøyte-Skat, Fattiges Underholdnings Penge etc. udreede hver Aar en Summa af Fem Tusinde og nogle Hundre Rixdaler. De Privilegier, som de Reformerede er givet, skionne vi ey anderledes end at sigte derhen at faae bemidlede Familier, Manufacturister, erfarne Professioner og Haandværkere ind i Landet, og naar disse Friheds Aar er expirerede, da at bære lige Byrde med andre, men at Bellere (om vi saa maa tale) af de Reformerte der af skal tage Anledning at trænge sig her ind i Landet for her at erhverve sit Ophold og her at føde og berige sig, uden at være lige Byrde underkast med Hans May^{ts} egne Undersaatter, kunde vi uforgribelig ikke skionne at være Hensigten af de Privilegier, de Reformerte er tilstaaet, som dog paa-staaes af alle her ankommende Reformerte uden Forskiæl og henseende til deres Vilkaar og paa hvad Maade de i Landet ere indkomne, hvorpaa iblant andre saa-

danne her haves Exempel paa een for 2de Aar her ankommen og sig nedsatt Engelsk-Mand navn. [*Thomas*] *Baidon*, som bekendt ikke bragte det mindste med sig, men meget meere efter Rygte har været Bager i England og der giort Banquerot, denne vant vel sit Borgerskab og aflagde sin Troskabs Eed, hvorpaa han ligeledes anlagde een Thee og Porcelains Handel, men endskiønt han derved til dato har soutineret sig og synes at slaae sig brav igiennem, pretenderer han dog som een Reformeert at være frie for at svare noget af borgerlig Tyngde enten til Kongen eller til Byen, og det stoed lenge og hart nok, inden vi kunde formaae den her ligeledes værende Engelske-Mand *John Bechel*, som bruger samme Næring, at svare noget deraf til Byen, som hvor til han dog omsider i Mindelighed har beqvemmet sig; gaaer vi nu til denne ansøgende *William Brown*, saa er han saa vil os vidende ogsaa ankommen blot og bar til Byen, den Handel han har anlagt, tvivle vi ikke paa at være ved Understøttelse af hans Broder *John Brown*, hvilken sidste for nogle Aar siden tiente hos den *Fenwyk'ske* Familie her i Byen, hvorfra han begav sig til Schotland, og siden, da han har fundet Danmark meere agreable for sig end sit eget Fædreneland, etableret sig udi Kiøbenhavn i Compagnie med *Sr Godenius*, og nu trokket denne sin Broder efter sig, den han søger her at faae etableret, og om vi skal troe Rygtet for det første blot som een Commissionær for sig og Godenius, her at afsette deres Thee og Porcelain, med vidre til de her igiennem Sundet Seilende. Disse Omstændigheder have vi eragtet for vor Pligt aabenhiertig at forestille Deres Excellence om saa meere, da vi daglig maae see paa, hvorleedes Byens beste Borgere maa lide Afbrek i deres Nærings-Drift saa vel ved den *Fenwykske* Familie som de andre sig her Tiid efter anden nedsettende Engelske, og vi have forhen demonstreret, ligesom vi her underdanigst maae igientage, at Helsingørs Byes største Force i Handelen bestaaer i den Trafique, de have med de Engelske, der passere Sundet, saa vel ved Viine og Brændeviine som Thee og Porcelainers Afsettelse til bemelte Nation, derved have de beste af Hans May^{ts} egne Borgere og Undersaatter her i Byen forhen befunden sig vel, og altsaa villig contribuereet de Byrder, de skulle svare til Kongen og Byen, men hvad Viin og Brændeviins Handelen angaaer, da er samme nu næsten allene kommen i *Sr David Fenwyks* Hænder, saa at imod Byens Kiøbmænd udskiiber halve Ankere, sælger og udskiiber *David Fenwyk* heele Oxehoveder, som med *Toldbøgerne* kand beviise, og Thee og Porcelains Handelen haver den engelske Consul og de øvrige sig her etablerede Fremmede af den engelske Nation næsten faaet sig allene, som alt Byens egne Borgere stiltiende maae see paa, og allene sukke over, og dog yiiser denne Nation sig saa uundseelig, at de baade pukker imod og besværer sig over Magistraten, blot fordi de ønsker og tragter at faae dem til at bære lige Byrder med Byens eget Borgerskab à proportion af den Fordel, de her erhverve, og at være Hans May^{ts} med lige Eed og Pligt forbunden, saa lenge de sig her vil ernære. Efter hvilken Demonstration vi underdanigst henstille vores Forhold imod *William Brown* til Deres Excellences naadige Sentiment og Kiendelse, og da vi tilfulde ere overbeviiste om Deres Excellences intention imod denne Byes Borgerskab, som og at, hvad vi her har forestillet, desuden er Deres Excellence noksom bekendt, saa giøre vi os paa Byens og Borgerskabets Vegne og underdanigst forsikkret om, at Naadige Herre ved sin høy formaaende Biestand og Forestilling til Hans Mayestæt udvirker det derhen, at saa mange som af den engelske Nation eller andre Fremmede, der baade har nedsatt og agter at nedsætte sig her i Helsingør for at handle og vandle med de igiennem Øresund seilende, som er Helsingørs Byes fornemste og største Herlighed og Fordeel, ikke meere end Hans Mayestæts egne Undersaatter maa fritages for bor-

gerlig Tyngde og Paalæg, men efter ald naturlig Billighed samt i Henseende til Helsingørs Byes Beskaffenhed med Øresund, fremfor alle andre Kiøbstæder i Riget, bære lige Byrde med disse; denne Sag er det, Naadige Herre, vi længe have ønsket, og nu i Anledning af *William Browns* Andragende underdanigst fordriste os til Deres Excellences høypriselige Forsorg for Hans Mayestæts egne Børn underdanigst at recommendere, med dybeste Submission levende

Helsingør d. 6te Julii 1754.

Deres Excellences
Høy og Velbaarne
Naadige Herres
underdanigste Tiennere

M. A. Fersleff. G. Milan. P. Bentzon. Moinichen. A. J. Enghave.

Resultatet af denne Forhandling blev da, at *William Brown* 18. Juli blev opkaldt paa Helsingørs Raadhus, hvor Magistraten tilkendegav ham Stiftamtmand *Scheels* 5 Dage forinden faldne Resolution »at det ingenlunde kunde tillades ham at drive borgerlig Næring i Byen enten paa kort eller lang Tid, medmindre han ordentlig vandt sit Borgerskab, eller i Fald han vilde nyde godt af de reformertes Privilegier, da presterer det, som samme forinden udfordrer, at skal ske, nemlig aflægger sin Troskabs Ed.« Efter i en Uges Tid at have sundet sig herpaa og formentlig konfereret med sin Broder *John* om Sagen, mødte *William Brown* atter 25. Juli paa Raadstuen og tilkendegav, at han gerne vilde vinde sit Borgerskab og aflægge Troskabs Ed, »men som han endnu manglede et Dokument fra Skotland, hvormed han kunde bevise, at han der havde virkelig lært Købmands Handel, det han med næste Post forventede, og han befrygtede forinden samme af ham blev produceret, at han paa den Nærings Brug, hvorpaa han agtede at vinde sit Borgerskab, skulde gøres Disputer, saa udbad han sig alene 14 Dages Anstand, da han sikkert skulde prestere, hvad ske burde.« Dette Ønske imødekom Magistraten. 8. Aug. mødte han igen paa Raadstuen og medbragte da følgende »Notarial Instrument af 6. hujus oversat af tvende vedhæftede Originaler i det engelske Sprog«, hvormed han beviste at have været Købmand og Handlende i *Musselburgh*:

Musleburgh d. 22. Feb^r 1753.

I Presence af *Robert Primrose* og *Richard Lindsay*, Dommere udj *Musleburgh*, *Rich^r Aitcheson*, Secretair, og andre Medlemmer udi Raadet comparerede *William Brown*, Kiøbmand i *Fischerrow*, for at blive, ligesom han og er antagen til, Borgere og Frimand af dette Stæd, hvorved hand berettiges og haver Ret til alle de Privilegier, Friheder og Fordeele, som dertil hører, alt formedelst den regardt dette Stæd bær for hannem i Henseende hands Troskabs Eed, hand til dennem haver aflagt.

(L. S.)

Extrahert af THOM^s TOD.

Vi *Richard Lindsay* og *William Spence*, nuværende Dommere og Raadet af dette Stæd Musleburgh, certificerer hermed, at Kiøbmanden *Sr William Brown*, nu udj Helsingør, haver paa nogen føye Tid her paa Stædet som Kiøbmand været boesidende og i den Tiid har ladet indføre een og anden Vahre, hvilcke hand baade en gross, saavel som og i detail igien haver udsolgt.

Givet under vores Haand udj Musleburgh d. 11. July 1754.

RICHARD LINSAY.

WILLIAM SPENCE.

Saaledes rigtig af det engelske i det danske Sprog translateret, testes under min Haand og hos tryckte Notarial Seilg.

Helsingør d. 6. Aug. 1754.

G. I. VAN DEURS,
Not. Publ.

Disse Bevisligheder blev nu forelagt Kræmmerlauget, der imidlertid 15. Aug. i en Skrivelse til Borgmestre og Raadmænd søgte at svække Virkningen heraf, idet de om *William Brown* bl. a. udtalte:

»Da hand kom først fra England for nogle Aar siden for at tiene her i Landet, som et ung Menniske i sin Opvext, blev hand af Madame sal. *Fenwicks & Sønner* paa hvis Commissionair-Contoir hans ældre Broder tiente som Fuldmægtig, antagen i deres Tieniste, hvor hand altsaa tiente ongefær 2 à 3 Aar udi deres Thee- og Porcelains-Boede. Men da Broderen derefter nedsatte sig som Commissionair i Kiøbenhavn udi Compagnie med *Sr Godenius*, fulgte denne Broder *Sr William Brown* med derhen og forblev i sin Broders og *Sr Godenii* Huus, indtil hand omsidder har faaet denne Concept i afvigte Aar at gaac til Fischerow, derfra til Musleburgh, hvor hand efter fremlagde Raadstue-Vidne skal være bleven antagen til Borger og Frimand den 22. Febr. 1753 samt efter senere Beviis af ^{11/1} 1754 paa nogen føye Tiid der ladet indføre een og anden Vahre, hvilcke hand baade en gross og i detail igien haver udsolgt.« Senere fortsætter Lauget spydigt:

»Gaaer mand nu lidet i Tiiden tilbage igien, til den Tiid i Fior, da *Monsr Brown* reiste fra Kiøbenhavn til Engelland og der toeg Borgerskab, saa spørges: Hvorfor hand da spatzerede dette Stæd forbie? Eller om hand da havde meldet sig her med sin nu giorde Begiæring, hvorpaa hand da vilde have funderet samme til at komme i Lauget? Lad hannem viise os sligt, saa kand vi nærmere erklære os. Men at hand et halv Aar eller ringere føye Tiid har været Borger og Kiøbmand i Engelland, som siunes alleene at være skeet efter alle Omstændigheder for at illudere den Orden, *Hans Maytt* har

allernaadigst forordnet paa dette Stæd, da er sligt vel heel formasteligt, om end icke saa høit som den Liebhaber, der reiste udenlands for at lade sig troelove til en Brud i forbudne Leed, saa dog ligesaa lidet i det eene Tilfælde som i det andet giver dennem nogen Hævd eller Rættighed her i Landet.«

Magistraten tog imidlertid intel Hensyn til denne fornyede Protest, men lod samme Dag, 15. Aug., tilføre Raadstueprotokollen, at »siden dette Stæds Handlende ikke har kunnet imodsige de af Seg^r William Brown fremlagte Beviisers Rigtighed om at have været Borger og drevet Kiøb Mandskab en gros & en detail i Musleburg i Skotland, saa kunde Magistraten ifølge Kræmmerlaugets 7. Art. ikke nægte at admittere ham til Borgerskabs Tagelse som Kiøbmand her paa Steden efter de af ham giorte Offerter, siden han som Kiøbmand i Engeland er befunden dygtig og dertil qualificeret.« Hvor- efter William Brown aflagde sin Borgered. Samme Dag vandt ogsaa *Godenius* sit Borgerskab.

Kræmmerlauget lod sig dog langtfra dermed bringe til Tavshed, men klagede 24. Sept. til Stiftamtmanden over, at Magistraten havde tilladt *Godenius* og Brown at tage Borgerskab, gentagende de tidligere anførte Argumenter, og idet det for Browns Vedkommende særlig søgte at gøre gældende, at han aldrig havde været »ret Dreng eller Karl« eller havde bevist, at have »staaet sine Læreaar ud«. Stiftamtmanden sendte Klagen til Magistratens Erklæring, men nu havde Piben faaet en anden Lyd. I sin Svarskrivelse sammenligner Magistraten spydigt *Godenius'* og de gode helsingørske Købmænds Qualifikationer:

Til Stiftamtmanden.

Hvad Oldermænden og Biesidere for Kræmmerlauget udi dend her hos tilbagefølgende Memorial af 24de passaty angaaende de 2de Persohner, som af os til Borgere og Købmænd ere admitterede, have andraget, derpaa skulle vi ifølge Deres Excellence naadige Ordre afgive følgende vores underdanigste Erklæring, at naar af Raadstue Protocolen naadigst maae observeres, hvad Beviiser og Motiver eenhver af disse Persohner har fremlagt og haft at foredrage, paatvile vi icke, Deres Excellence joe selv naadigst vil finde, at vi icke i mindste Maade ved deres Antagelse som Købmænd til Borgerskab have handlet imod Kræmmerlaugets Articler, som i Memorialen andrages og formeenes, men meere haft samme til Grund og i Kraft deraf icke kunde afviise brave Folck, som sig her vil etablere, naar de til det, de agter at foretage sig, ere habil og qualificerede. Thi hvad Sr *Godenius* angaar, da foruden det, at vi tilfulde ere overbeviiste om hans Døgtighed og Capacité i Handel og Negotie, saa at naar Kræmmerlauget ville viise sig u-partiske, maalte de, ingen af dem undtagen, som til Dato er indskrevne i Lauget, alle tilstaae ham som een Sandhed, at hand er i Stand til at lære og examinere dem, og de icke ham, saa vit Handel og Negotie betrefser,

saa har hand endog efter dend af ham fremlagde og i det eene Udtog insererede Skudsmaal beviist at have tient saa vel ved Viin Handelen som anden forefaldende Negotie og Correspondence for Dreng i 7 Aar og som Karl og Fuldmægtig i paafølgende 11^{ve} Aar hos een Mand, der i mange Aar førend her blev noget Kiøbmands Laug oprettet næsten alleene har drevet dend største Trafique, Handel og Corespondence her paa Stædet, følgelig haft Leilighed fremfor alle de, der nu befindes i Lauget ved 18ten Aars Øvelse foruden, hvad hand paa sine Udenlands Reyser har profiteret, at giøre sig til een retskaffen Kiøbmand habil, og saaledes fuldkommen opfyldt Laugets 13de og 15. artic: samt efter dend 6te articuls Bydende beviist at have tient og lært hos een ærlig Kiøbmand, erbyder sig og saasnart hand i Lauget maae indskrives at præstere all det øvrige sidst bem^{te} 6te articus paabyder. Og hvad Sr *William Brown* angaar, saa erindrer Deres Excellence naadigst, at saalænge hand icke ville beqvemme sig til Borgerskabs Tagelse og Æeds Aflegelse, har Magistraten selv været ham imod i Henseende dend Handel og Næring hand her havde anlagt, men da hand siden ifølge Deres Excellences Resolution icke alleene beqvemede sig til sin Borgerskabs Aflæggelse, men beviiste derhos at have været een virkelig Kiøbmand og Handlende paa et fremmet Stæd samt, u-agtet hand er Reformeret, offererede sig her at svare ald borgerlig Tyng og Onera, naar hand her til Borger som Kiøbmand i Lauget maatte admitteres, saa har Magistraten i Kraft af Laugets 7de articul icke kundet nægte ham saadan hans petitum, da vi heller ønske, at Byen maae formeeres med saadanne Mænd og Borgere, hvoraf den i alle Tilfælde kand have Nytte og Fordeel, end at den formedelst nogle faae uroelige Hoveder skulle formindskes paa Antall af brave Borgere.

Af foranførte ville altsaa Deres Excellence naadigst indsee, hvor u-grundet Kræmmerlauget er til dette deres Klagemaal, og at saalænge Magistraten icke admitterer andre til Kiøbmand i deres Laug end døgtige og dertil egne Laugsartien be-rettigede Folck, som disse 2de Mænd har beviist sig at være, at Kræmmeren da blot alleene klager for at klage uden raison, udbedes derfor underdanigst, at de i Kraft af dend kongl. allernaadigste Rescript under 11te April 1752 icke alleene erholder af deres Excellence een i vore u-forskrivelige Tancker tilbørlig Correction for deres u-grundede Klagemaal men endog vorder betydet uden Ophold at lade disse 2de Mænd i deres Laug indskrives, der vi i underdanig Forventning heraf med dybeste Submission lever etc.

Helsingøer dend 14de Octobr. 1754.

Fersleff. Milan. Bentzon. Moinichen. Engh[have]. Dahl.

Da Brown saaledes havde faaet fast Grund under Fødderne, købte han 7. Marts 1755 af Slagter *Johan Gottfried Rother* dennes Gaard paa Strandgaden »imellem Monsr *David Fenwicks* iboende Gaard paa den ene og Sr *Christian Sprunkes* Fortovs og Haveplads ud til Stranden paa den anden Side«. Huset var en to Etages Bygning med Kvist, hvori fandtes Toug og Udligger. Facadelængden til Gaden var 18 Alen og 10 Tommer. Til Ejendommen hørte ogsaa et Baghus i en Etage i Længde med Forhuset. I Baghuset var der bl. a. Staldrum til 2 Heste. Hele Stedets og Grundens Længde var fra Gadestol-

pens Yderkant til Bolværkets yderste Kant 57 Alen og i Bredden mellem Monsr. *David Fenwicks* Sidehus og Sr *Spruncks* Lysthus 19 Alen og 3¼ Tomme. Det var saaledes en udpræget Købmandsgaard, ligesom Strandgade ved sin Beliggenhed nær Vandet var Helsingørs fornemste Købmandsgade. Købesummen nævnes ikke, det siges kun, at Brown har gjort *Rother* fornøjelig Rigtighed for den; men samme Dag udsteder Brown til *Rother* en 1ste Prioritets Panteobligation i Huset for 1500 Rdl., der skulde blive staaende i *Rothers* og Hustrus Levetid. Denne Obligation indfrie Brown 18. Juni 1764, idet han to Dage forinden i sine Brødrers Firma *John & David Brown* havde optaget et Laan paa 4,500 Rdl. I dette Sted, daværende Nr. 6, nu Nr. 92 i Strandgade, havde William Brown sin Bolig til Michaelis Flyttetid 1791.

Browns Hovedforretning var Vin, som han særlig indførte fra Bordeaux, hvor Firmaet *Bourgeois & Co.* var hans Kommissær, og det ses da ogsaa at være denne Del af Forretningen, der først og fremmest stak Kræmmerlauget i Øjnene. Endnu engang søger det at komme ham til Livs ved at snigløbe ham hos Toldforpagteren, idet det tilskrev denne:

Kongelige May^{ts} Told-Forpagter
Ædle Sr Plum.

Da vi erfarer, at Monsr *William Brown* ligesaa dristig imod de os allernaadigst forundte Kræmmer-Laugs Articler af 11. Novembr. 1744, uagtet han hverken er Kjøbmand eller i Lauget som Viin-Handler indskrevet eller har Rettighed at handle, understaaer sig fra Francherige at forskrive og igien at forhandle Brende-Viine, hvorved de rette Vindhandlere [!] i Lauget fornærmes og skeer mærkelig Indpas i deres Næring, saa har vi herved skullet betyde og forståelige H^r Told-Forpagteren sligt, at det hverken tilkommer Monsr *William Brown* med slige Vahre at handle, ligesom vi udbeder os, at dette maatte tages i Observation, at han som en uberettiget ikke faaer deslige Vahre paa Oplag til præjudice for Lauget, som og at H^r Told-Forpagteren vilde behage at meddeele os Efterretning om, hvor mange Stkr. Brende-Viine med videre for hans Reining er indbragt og fortoldet. Har den Ære at vente hans Svar, vores udsendte ellers haver at paateigne, forblivende med egard.

Helsingør d 12 Juli 1757.

Ædle
H^r Told-Forpagters
skyldigste Tienere
I. A. Spæth.

J. C. Sprunck. Elias Petersen. Engelbreth Holm. N. Dahl.

Denne Skrivelse paategnede Toldforpagteren følgende:

Tienstskyldigst Svar.

Told-Rullen og de om Told-Væsenet allernaadigste gjorde Andordninger forbyder ikke nogen Expedition paa Vahrer, som er tilladt at indføres paa Oplagene og

til Fortoldning, saa kand ieg som Told-Forpagter ikke forbyde denne Monsr *William Brown* at indtage sine med Skipper *Peter Jansen* af Flensborg nu fra Bordeaux ankomne 17 Stykker fransk Brende-Viine, som efter Reigning holder 839 Virteler paa Helsingørs Byes bevilgede 3de Aars Oplag, ei heller kand ieg som Told-Forpagter forbyde, at han jo maae fortolde 2de Oxehoveder Viin-Ædike, naar han deraf betaler den der afgaaende Told og Consumption, som er alt, hvad han med bemeldte Skipper og for denne Gang her til Expeditionen haver.

Helsingørs Told-Kammer d: 12 Julii 1757.

C. C. PLUM.

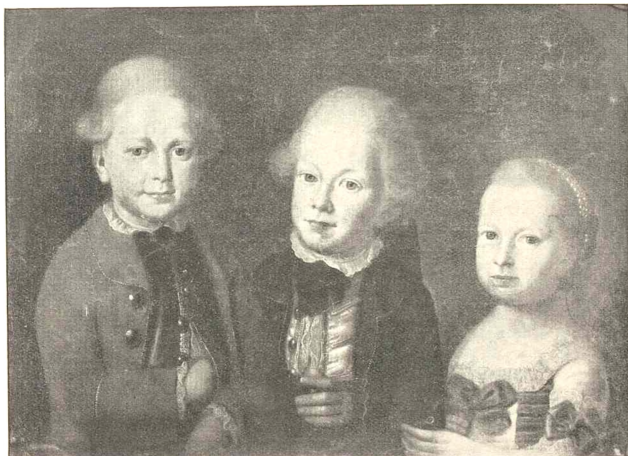
Da Kræmmerlauget heller ikke paa denne Maade kunde føre sin Krig igennem, indgik det til selve Økonomi- og Kommercekollegiet med sin Klage; men da dette naturligvis sendte Klagen til Stiftamtmandens Erklæring, og hans Standpunkt i Forvejen var givet, fik Lauget ikke Medhold og Brown for Fremtiden Lov til at drive sin Forretning i Fred. Vi træffer ham nogle Aar efter selv som Medlem af Kræmmerlauget, hvor hans Svoger og gode Ven *Godenius* endogsaa blev Oldermænd, saa hele Striden, der giver et godt Indblik i den Tids Laugs-Smaalighed, endte i Fred og Forsoning.

William Brown paatog sig frivilligt, hvad der var bleven paabudt *David Fenwick* i hans Privilegium, nemlig at svare alle Byens onera.

4. Nov. 1759 faar Brown Skøde af den hollandske Kommissær *Johan Christopher van Deurs* paa et Hus med Have beliggende »paa Sanden« mellem Gartner *Weidemans* Have og Gartner *Walters* Have. Huset var en en Etages Bygning med Kvist og 12 Fags Facade ud til Vejen. Til Huset hørte Have med adskillige Frugttræer; mellem Haven og Gartner *Walters* Have fandtes 8 Fag Plankeværk og 26 Alen Gærde og mellem Haven og Gartner *Weidemans* Have var der 72 Alen »Lukke« og et andet »Lukke« paa 26 Alen. Endnu fandtes i Haven et 5 Fags en Etages Hus med en Skorsten og to Stuer. Købesummens Størrelse er ikke angivet. Brown havde saaledes faaet sig en Lysthave udenfor Byen.

Den 14. Marts 1760 blev William Brown viet i *Godenius'* Hus til dennes Søster *Louise Godenius*. Hun var døbt 24. Feb. 1724 i Petri Kirke i Kjøbenhavn. Hendes Fader *Johan Nicolai Godenius* havde været Skrædder paa Amagertorv, selv har hun vistnok styret Huset for sin Broder i Helsingør, og hun var altsaa bleven 36 Aar gammel, inden hun giftede sig. Brown var 5 Aar yngre. I Ægteskabet fødtes 4 Børn: 1761 *Margareta Elisabeth*, 1763 *John*, 1765 *William* og 1767 *Lovisa Anna Maria*. Foruden Broderen *John*,

hans Hustru og Svoger *Appleby* fra Kjøbenhavn, *Godenius* og forskellige Medlemmer af den *Fenwick'ske* Familie nævnes blandt Fadderne følgende Repræsentanter for Byens Embedsstand: Etatsraad *Putscher* og Frue, Kaptain *Pingel*, Justitsraad *Bluhme*, hvis Enke 1777 blev gift med *Godenius*, Konsul *Hoffmann*, Raadmand *van Deurs* og Jfr. *van Deurs*; af Købmandsstanden træffes: Jfr. *Claesen*, *Ditlev Møller*, Jfr. *van Dockum*, *Sprunck* og *Baildon*. Den sidst-

JOHN, WILLIAM og LOVISA BROWN.

Ulrik Ferdinand Beenfeldt pinxit 1771.

nævnte var Englænder, og selvfølgelig har William Brown haft megen Forbindelse med den da stærkt opblomstrende engelske Koloni i Helsingør. Saaledes var han Forlover, da Købmand *John Good* i 1778 ægtede *Mary Linton*, og i 1779 stod han Fadder til dette Ægtepars ældste Barn, *William Cadday Good*, den senere danske Generalkonsul i Hull. Sandsynligvis er det de samme Kredse, med hvilke Browns selskabeligt kom sammen. Den ældste Datter mistede Browns allerede 1769.

I Danmarks Spejl for 1777 siges det om Brown, at han »handler med Viine, Brændeviine og ostindiske Vahre«, og Forretningen gik jævnt fremad, da han i Skatteligningerne stadig stiger. Han betaler første Gang Næringsskat med 3 Rdl. i 1755, det følgende Aar er Skatten stegen til 4 Rdl., 1757 til

6 Rdl. og 1759 til 8, der 1761 er forhøjet til 10 Rdl., i 1769 har han naaet 11 Rdl. og Aaret efter 12 Rdl. I 1772 svarer Brown i Grund- og Næringsskat tilsammen 16 Rdl., 3 Ɔ og 3 β , han er dermed oppe blandt de højstbeskattede i Byen. *Godenius*, der var bleven en af Helsingørs Matadorer, Hofagent og Oldermænd for det Kræmmerlaug, der tidligere saa ivrigt havde bekæmpet ham, svarede samme Aar 23 Rdl., 1 Ɔ og 6 β , Kommerceraad *Claesen* 18—2—7, Kommissær *v. Deurs* 11—1—8, Generalkonsul *Fenwick* 14—4—14, *Daniel Val. Neuhaus* 23, Raadmand *v. Deurs* 14—5—3, Generalkonsul *Rahling* 14—1—5, og *Chr. Clausen Plum* 24—3—7.

At Brown ogsaa har drevet Forretning med andre end de ovenanførte Varer, kan ses af en Annonce i Byens Avis 1770:

»Et Partie bedste Riga Hør og Hamp er nyelig ankommen til Hr. Browns Gaard paa Strand-Gaden, hvor samme bliver solgt for billig Priis.«

I 1761 faar han tillige med andre Købmænd i Byen Certifikat af Generaldirektøren og Administratoren for Tobakshandelen paa at være berettiget til fremtidig at handle med alle Slags Røgtobakker. Han havde ogsaa tidligere handlet dermed, men denne Del af hans Virksomhed kan ikke have været betydelig, da han ingen Beholdning havde liggende.

Aaret efter faar han i Forbindelse med *Godenius* overdraget at affatte Mandtal og indkassere Ekstraskatten for Aarets sidste Kvartal af Byens anden Fjerding. Dette er, saavidt vides, det eneste Ombud, Brown har haft i Helsingør.

Brown foretog ogsaa undertiden selv Forretningsrejser til Udlandet, f. Eks. opholdt han sig i Aug. 1766 i England, hvad vi kan se af nedenanførte pudsige Sag. Helsingørs Magistrat havde for mere end 3 Maaneder siden anmodet Byens 2 Stadskaptajner, *Sr Kock* og *Sr Swensen* om, »at de vilde se deres anbetroede Borgerkompagnier sat i en ordentlig Stand for ved det kgl. Herskabs forventede Ankomst her til Byen at kunne paradere og vise deres allerunderdanigste Skyldighed, ligesom ogsaa Formændene for samme 2de Kompagnier Livskytter, *Sr Møller* og *Sr Küster* var anmodede om at ville sørge for, at de øvrige dem opgivne Livskytter forsynede dennem med en sømmelig Uniform Habit for og at kunne vise en allerunderdanigst Skyldighed og paradere ved Hans Majestæts Ankomme her til Byen. Da det nu overalt spargertes, at Hans Majestæt med første kunde være forventendes der til

Staden, opkaldte Magistraten 5. Aug. 1766 de to Stadskaptajner og Livskytternes Formænd tillige med de øvrige Livskytter, som til ethvert Kompagni er ansat, for at fornemme, om enhver har bragt det anordnede i en komplet og ordentlig Stand, hvortil Kaptainerne erklærede, at saavidt deres Kompagniers Mandskab angaar, saa var samme allerede i god og sømmelig Stand, hvilket de og ventede, at Livskytterne paa deres Side havde draget Omsorg for, allerhelst bekendt, at de ere de anseligste og honetteste Borgere her udi Byen, som vel ikke her udi vil gøre nogen difficult, og derpaa tilkendegav Formanden for det ene Kompagni Livskytter, *Sr Møller*, at han for sin Person uopholdelig skal forsyne sig med de fornødne Rekvisita, som en Livskytte kan være anstændig, men maatte dernæst tilkendegive, at han tvende Gange havde anmodet de opgivne Livskyttere, som skulde paradere ved det Kompagni, han er ved, at indfinde sig hos hannem for conjunctim med dem at overveje den udfordrende Uniform, af hvilke ere udeblevne *Monsr Georg Fenwick*, *Monr Caddy* og *Mons. Syme* tilligemed *Mons. William Brown*, som for Tiden er i Engeland, men alle de øvrige Livskytter ere villige at anskaffe den udfordrende Uniform i betimelig Tid, desaaarsag *Sr Møller* fandt sig beføjet at udbede sig Magistratens Understøttelse til at faa de udeblevne persvaderede lige med de andre at anskaffe sig, hvad der udfordres. *Sr Küster* tilkendegav, at saavel han som de øvrige Livskytter ved *Kaptain Kochs* Kompagni var i komplet Orden. Magistraten meddelte da *Sr Møller* »at de af Livskytterne, som ikke har villet indfinde sig enten hos ham eller i Dag her paa Raadstuen, skulde til førstkommende Torsdag blive tilsagde for at fornemme, om de noget gyldigt herimod skulde have at anbringe.« De mødte dog ikke, men Dagen efter, Fredagen den 8. Aug., kom *Mons. George Fenwick* op paa Raadhuset og erklærede, »at han i ingen Del skal være uvillig at være Livskytte ved det Kompagni, som *Sr Møller* er Formand for, til hvilken Ende han i denne Dag nærmere skulde tale med Formanden *Sr Møller* om denne Affære for at anskaffe den fornødne Uniform.« Det lader saaledes ikke til, at de gode Engleskmænd til en Begyndelse har haft den rette Respekt for Landsherrens høje Person.

Helsingør havde i den første Periode af Browns Virksomhed ingen ordentlig Havn, men Skibene maatte lægge til ved Broer og Bolværker. Imellem 1740—60 havde de større Grundejere ved Stranden desuden anskaffet sig private Bolværker, dels byggede af Sten, dels opførte paa nedrammede Pæle. Af saadanne fandtes der 1762 ni paa den nordlige Side af Toldbroen og syv

paa den sydlige. Den 4. og 5. paa den nordlige Side, regnet fra Toldbroen, der begge var bygget af Sten, tilhørte *David Fenwick* og *William Brown*. 1764 begyndte Udvidelsen af Havnen ved Forlængelse af Toldbroen mod Nord. Den kom til at ligge saa at sige ud for Browns Vinduer, og da der 1767 blev lavet et Bolværk langs Landsiden af Havnen, maatte de 5 første Grundejere paa den nordre Side af Toldbroen, deriblandt ogsaa Brown, fjerne de Udbygninger og Altaner, der fandtes paa deres Huse, da Nedpælingen og Bolværkets Nedlæggelse ikke kunde ske foruden.

I sin Velmagtsperiode købte Brown 1771 endnu en Gaard paa Strandgade af »*Cecilia sal. Søren Jørgensen & Co.*«. Den laa mellem Kommerceraad *Andreas Claesens* Fortovsmur paa den ene og Sr *Johan Christian Sprunck's* Have paa den anden Side og havde en Bredde af 22 Alen til Gaden, medens der fra Gaden ud til Bolværket var 51 Alen. Skødet blev udstedt 11. Dec., og Brown betalte Gaarden med 2,700 Rdl., hvoraf dog de 1,700 i et Aar blev staaende paa 1ste Prioritet.

I sin Tjeneste havde Brown vistnok flere Landsmænd, hvortil vel ogsaa kan regnes hans første Lærling *John Mayes*, en Søn af Baandfabrikant George M. i Kjøbenhavn, 1766 fik han en Søn af Enken *Elisabeth Gray* i Edinburgh, *William*, i Lære, senere var en *Thomas Schott* ansat paa Kontoret. Sønnerne *John* og *William* siges ogsaa at have faaet deres første Handelsuddannelse hos deres Fader, men da de i en Alder af 15 og 13 Aar kom til Edinburgh, kan de næppe have lært meget i Faderens Forretning.

I 1762 opgiver William Brown at have en Tjenestekarl, to Dreng og tre Piger, 1763 tre Tjenestekarle og tre Piger, 1764 og følgende Aar alter kun en Tjenestekarl, to Dreng og tre Piger.

I Slutningen af 1770-erne gik det tilbage for Brown, 1777 er han i Næringsskat gaaet ned til 8 Rdl. 16. Marts 1779 skøder han den i 1771 købte Gaard i Strandgade til sin Broder *John* for 4000 Rdl. 1780 er han gaaet ned til 5 Rdl. i Næringsskat, det næste Aar til 4 og 1782 til 2 Rdl. Aaret efter overlod han sin kun 18-aarige Søn *William* Bestyrelsen af sin Handelsvirksomhed; denne maatte 1786 opgive sit Bo, men opnaaede dog i Begyndelsen af det følgende Aar Akkord med sine Kreditorer. 4. Okt. 1790 tilskødede William Brown sen. Brodersønnen *Nicolas* sin anden Gaard i Strandgade for 7,500 Rdl. og 10. Dec. samme Aar Købmand *Arthur Howden* Huset med Haven »paa Sanden« for 800 Rdl. Hans Svoger *Godenius'* forhen saa ansete og rige Handelshus var ogsaa styrtet i Grus under Handelskrisen. *Godenius*

havde fra 1776 indtil sin Død 1784 været i Kompagni med den tidligere nævnte Kommissær *Nicolas Fenwicks* yngste Søn *George Fenwick*. Da *George Fenwick* døde 1787, havde han i sit Testamente bestemt, at *James Duncan* maatte bruge hans Navn tillige med sit eget, indtil dette sidste blev tilstrækkeligt bekendt; men *Godenius'* Enke fortsatte Forretningen sammen med *George Fenwick's* Brodersøn *William*, medens *James Duncan* vedblev at være Bogholder, indtil Huset *Godenius & Fenwick* 1790 opgav sit Bo. *Godenius* havde været meget rig, og hans Enkes Bo var værdifuldt, hun havde bl. a. to sorte Hopper, Karel, Kusk og Tjener, medens hendes unge Kompagnon holdt Ridehest.

Efter at have solgt sin Ejendom i Strandgade lejede Brown et Hus paa Hjørnet af St. Annegade og Kongensgade. Hans Datter *Lovisa* blev i Februar 1792 gift med Løjtnant *Schultz* i Søetaten, der synes at have været en mindre sympatetisk Person, og dette Giftermaal forvoldte vistnok Brown megen Sorg. Brylluppet stod ikke i Helsingør, men i Kjøbenhavn; to Maaneder efter døde Browns Hustru *Louise Godenius* 27. April. *Schultz*, der da boede hos Brown, skrev straks til Skifteretten:

»Da min Sviger Moder i Nat ved Døden er afgaaet og min efterlevende Sviger Fader *William Brown* vel haver Kongel. Bevilning at sitte i uskiftet Boe saa længe, som hans Datter lever i umyndig Stand, men nu da hun er myndig, saa begierer jeg som Sviger Søn at skifte med min Sviger Fader, da han ved at side i uskiftet Boe let kunde forvanske det overblevne af Møblerne, og til den Ende udbeder ieg den Høymagistradt, at samme maatte blive vorderet og registreret.

Helsingør d. 27de April 1792.

Ærbødigst

SCHULTZ.◀

Efter dette Brev at dømme kan Forholdet mellem Svigerfader og Svigersøn ikke have været godt. Da Skifteretten kom for at registrere Boet, der var meget jævnt og beskedent, var *William Brown* upasselig og laa til Sengs. *Schultz* fremlagde et den 22. April affattet skriftligt Dokument, hvori var specificeret en Del Sager, som var givet ham i Medgift, og som han begærede maatte blive unddragne Forretningen. Hans to Svogre var fraværende, *John* i London og *William* som Konsul i Gøteborg, men *Schultz* »declarerede at ville være overværende paa deres Vegne«. Da Skiftet senere fandt Sted, erklærede *William Brown sen.*, at det var hans afdøde Kones som hans Vilje, at der skulde tilstilles deres Søn *William* en Gave af deres fælles Bo, for at

han derved kunde holdes skadesløs for den anselige Pengesum, hans Broder *John* skyldte sin Fader, og fordi hans Søster, Løjtnant *Schultz'* Hustru, forlods havde erholdt Arv baade efter Fader og Moder. William Brown bestemte derfor, at Sønnen skulde have en Del Dækketøj og Linned samt to Etuier med Knive og Gafler, og fik derefter sit Bo udleveret til fri Disposition.

2 Aar senere døde hans Datter *Lovisa* i Kjøbenhavn uden at efterlade Børn, idet hendes lille Søn var død forinden, og midt i August 1796 lukkede William Brown selv sine Øjne i den samme Lejlighed i Helsingør, hvor hans Hustru var død. Han blev begravet 19. August paa St. Johannes Kirkegaard i Helsingør. Hans Søn *William* frafaldt delvis sin Fordring i Boet, for at hans Fader kunde ligge gældfri i sin Grav.

William Brown blev kun 67 Aar og havde i sin sidste Levetid prøvet megen Sorg. Han var den mindst fremtrædende af Brødrene og synes at have været en stille, arbejdsom og beskednen Mand.

Kilder: *Side 96 ff.:* Sjællands Stiftamt, Helsingørs Byf. Breve til Stiftsbefalingsmanden 1753—55; *Side 100:* Helsingørs Raadstuepr. 1745—71, fol. 180 og 181 b.; *Side 101:* Kræmmerlaugets Kopibog i Helsingør 1748—1801, fol. 144; *Side 102:* Helsingørs Raadstuepr. 1745—71, fol. 182 b.; Breve til Stiftsbefalingsmanden 1753—55; Helsingørs Bys Arkiv, Kopibog over udg. Breve 1751—57, fol. 122 b.; *Side 103:* Helsingørs Skøde- og Panteptr. 1710—57, fol. 650; *Side 104:* Helsingørs Raadstuepr. 1745—71, fol. 277 b., 286 b., 288, 292 b., 618 og 697; Kræmmerlaugets Kopibog i Helsingør 1748—1801, fol. 160 og 161; *Side 105:* Økonomi- og Kommercekollegiets danske Journal 1757, Nr. 647; Helsingørs Bys Arkiv, Kopibog over udg. Breve 1751—57, fol. 153; Helsingørs Skøde- og Panteptr. 1758—75, fol. 122 b. og 389; Helsingørs Mariæ Kirkebog; Døbte i St. Petri tyske Kirke i Kbh. før Ildebranden 1728, S. 7; Helsingørs Olai Kirkebog; *Side 106:* Fra Arkiv og Museum, II, S. 105 f.; Danmarks og Norges samt Hertugdømmernes Speil for 1777, S. 62; Helsingørs Raadstuearkiv, Mandtalslister og Ligninger for Byskat 1729—99; *Side 107:* Helsingørs Adresse Contours Efterretninger for 21. Dec. 1770; Helsingørs Raadstuepr. 1745—71, fol. 372 og 425 b.; *Side 108:* Indbydelsesskrift til de offentlige Examina i Helsingørs høiere Realskole 1868, S. 62; *Side 109:* Helsingørs Raadstuepr. 1745—71, fol. 637 b., 639, 651 og 654; Helsingørs Skøde- og Panteptr. 1758—75, fol. 753; Indskrivningspr. for Købmands Drengene, Vin- og Tømmerhandler Drengene i Helsingør 1745—1832, fol. 23, 47 og 64; Mandtalslister og Beregninger for Extra- og Rangskattens Ligning 1757, 1762—64, 1765—66 og 1768—70; Helsingørs Raadstuearkiv, Mandtalslister og Ligninger for Byskat 1729—99; Helsingørs Skødepr. 1775—90, fol. 172; Manthey: Biographier af Mænd, decor. med Ridderordener, døde 1809—17, S. 53; Helsingørs Skiftepr. 1776—97, fol. 579; Helsingørs Skødepr. 1790—98, fol. 74 og 75; *Side 110 f.:* Helsingørs Skiftepr. 1790—99, fol. 37, 40, 41, 45, 49, 50 og 51; samme for 1776—97, fol. 482; Kjøbenhavns Holmens Kirkebog; Helsingørs Skiftepr. 1790—99, fol. 221 og 234; William Browns Bevilling til at sidde i uskiftet Bo og skifte med Samfrænder i Sjæll. Reg. 26. Aug. 1791. Nr. 698 (jvf. Helsingørs Raadstuepr. 1782—93, fol. 547); Helsingørs Byfogedarkiv, Skiftedokumenter 1792.

Guvernør DAVID BROWN.

William Brown og *Margaret Howel's* yngste Søn *David* fødtes 24. Juni 1734 i Dalkeith; da begge hans Faddere *David Crightoun* og *David Frazer* har samme Fornavn, er han formentlig opkaldt efter en af dem eller efter dem begge. *David Frazer*, der var »Master of the grammar school« i Musselburgh, var gift med hans Faster, og ogsaa *David Crightoun* maa have staaet hans Forældre nær, da han som allerede nævnt var Fadder for *David Browns* Broder *John*.

Det maa antages, at *David Brown* har faaet sin Opdragelse i Skotland, han var jo kun 12 Aar, da hans Broder *John* kom til Danmark, saa han har rimeligvis ikke dengang slaaet Følge med ham. Da han i 1773 blev valgt til Guvernør, siges han i 20 Aar at have opholdt sig i Kjøbenhavn, herefter skulde han i 1753 være kommen til Hovedstaden; de tre Brødre *John*, *William* og *David* har saaledes en kort Tid levet sammen her i Byen, og det inderlige Sammenhold og den Broderkærlighed, der holdt gennem hele Livet, har faaet Lejlighed til at udvikle sig.

Første Gang, *David Brown* er funden omtalt, er 1757, da han og *John Browns* Bogholder *William Wood* er Vitterlighedsvidner ved et af *John Brown* foretaget Skibssalg, og han har da sikkert haft Ansættelse hos sin Broder, med hvem han efter at være bleven myndig 1759 gik i Kompagni under Firma *John & David Brown*.

Hvad der har kunnet oplyses om dette Handelshus' Virksomhed, er allerede meddelt under *John Brown*. Gennem sine Brødre er *David Brown* bleven bekendt med den *Fenwick'ske* Familie, der spillede en betydelig Rolle i Helsingør. Ligesom Brødrene *Brown* hørte Familien *Fenwick* til den reformerte Menighed. Slægten var stærkt selvfølende og førte et stort Hus.

Den *Fenwick'ske* Forretning var som omtalt Side 10 efter *Nicolas Fenwicks* Død 1747 bleven fortsat af hans Enke i Forbindelse med en yngre

Søn den senere engelske Generalkonsul *Nicolas Fenwick* (f. 1729, † 23. Feb. 1799). I 1756 havde dette Firma »*The Widow El. Fenwick & Son Niclas*«^c gjort Opbud, men Boet viste dog et Overskud paa 1424 Rdl. og 11 β; efterhaanden arbejdede Huset sig atter frem til et af de betydeligste i Helsingør, og Generalkonsul *Nicolas Fenwick* havde en Tid en aarlig Indtægt paa mellem 20 og 30,000 Rdl. Men Forholdet mellem det Fenwick'ske Hus og Byens Borgere var ikke godt. Købmandsstanden saa med Misundelse paa Husets Fremgang, til Gengæld var Generalkonsulens Omtale af Indvaanernes Karakter, Egoisme og Særheder ikke smigrende. Af Generalkonsulens Søkende var den ældste Broder *David Fenwick*, der havde været engelsk Søofficer, omtrent 1750 kommen til Helsingør, hvor han 1752 erhvervede et kongeligt Privilegium som Vinhandler. Han ægtede Enken efter Kontrollør ved Kjøbenhavns Bank *Christian Lucassen Klauman* (en Broder til Justitsraad, Højesteretsassessor *Knud Gregorius Klauman*). Da *C. F. Godenius* 1754 nedsatte sig i Helsingør, afkøbte han *David Fenwick* hele hans Vinlager for 7,296 Rdl., 1 ½ og 8 β, og *David Fenwick* drev siden sin Forretning som en Slags Filial af *Godenius*'s; denne besørgede hans Vareindkøb, saa *Fenwick* ved sin Hustrus Død 1761 skyldte *Godenius* 13,166 Rdl. og 4 ½ for Vine; desuagtet ejede *Fenwick* to Huse i Byen, holdt Karet og Chaise, ligesom der i Boet nævnes en Del Guld og Diamanter. *David Fenwick* døde 16. Dec. 1765 hos *David Brown* i Kjøbenhavn. En yngre Broder af ham, *George Fenwick* (døbt 14. Mai 1744 i Helsingør, † 17. Jan. 1787 i Kjøbenhavn), der havde været i Kompagni med *C. F. Godenius* og *S. Holst*, vil blive omtalt senere. Samme Aar, 1752, som *David Fenwick* nedsatte sig i Helsingør, blev hans Søster *Melior* 3. Nov. gift med Konsul i Stockholm *Henry Hackson*. En anden Søster *Louise* (døbt 24. Dec. 1745 i Helsingør, † 4. Mai 1793 i Kjøbenhavn) ægtede siden Direktør i Asiatisk Kompagni *George Elphinston* (f. 1721 i Skotland, † 1777 i Kjøbenhavn). Disse Søkendes Moder *Elisabeth Fenwick* døde vistnok i Udlandet, muligvis hos Slægtninge i Sverige. I hendes velhavende Hjem i Helsingør blev *David Brown* som sagt indført, og i 1761 forlovede han sig med den 20aarige Datter *Anna Fenwick*, der var født i Maj 1741 i Stockholm, medens hendes Fader endnu var Kommissær dér for det tidligere omtalte londonske Handelshus.

Med sit forestaaende Bryllup for Øje købte *David Brown* derpaa 14. Dec. 1761 af Etatsraad *Peter van Hurck* Gaarden Matr. Nr. 254 i Store Kongsgade »med tilhørende Vaaning«^c (nuværende Nr. 40), og han gjorde her en

fordelagtig Handel, thi skønt han selv kun gav 7,200 Rdl. for Ejendommen, laante hans Broder *John* ham samtidig paa 1ste Priorietet 300 Rdl. mere end Købesummen. I denne Ejendom kom David Brown dog ikke til at bo som Ægtemand, thi da der meldte sig en Køber, som bød ham gunstige Betingelser, slog han til, og 18. Juni 1762 skødede han Gaarden til Grevinde *Catharina Kirstine Danneskiold Samsøe* »née de *Holstein*« for 7,900 Rdl. og fik saaledes en lille Avance ud af denne sin første Ejendomshandel. Det vides, at *John Brown* i 1762 havde bortlejet sin ene Gaard i Vingaardsstræde til Kammerherreinde *v. Plessen*, f. Komtesse *v. Berckenlin*, og selv boede han jo paa den Tid i Gaarden ved Holmens Kanal, saa det er muligt, at *David Brown* har taget Bopæl i hans anden Ejendom i Vingaardsstræde, men noget sikkert vides ikke derom.

Den paafølgende 14. Juli 1762 stod *David Browns* Bryllup med *Anna Fenwick* i hendes Moders Hjem i *Helsingør*. Der knyttedes hermed en endnu intimere Forbindelse mellem de to Familier *Brown* og *Fenwick*, som skulde fortsættes gennem en lang Aarrække og yderligere uddybes ved to senere Ægteskaber, idet *David Browns* Søn *Nicholas* i 1793 blev gift med hans Hustrus Søsterdatter *Maria Elisabeth Elphinston*, og *David Browns* Sønne-datter *Melior Brown* 1835 ægtede sin Halvfætter *George Fenwick*.

I *David Browns* og *Anna Fenwicks* Ægteskab fødtes i de følgende Aar i *Kjøbenhavn* fem Børn: 1763 *William*, der blev opkaldt efter sin Farfader, 1765 *Margaretha Elisabeth*, som fik Navn efter sine Bedstemødre, 1766 *Nicholas*, opkaldt efter Morfaderen, 1767 *Amelie Louise*, der kun blev to Aar gammel, og 1772 *Melior Anna*. Blandt Børnenes Faddere træffes forskellige Medlemmer af Familien *Fenwick*, *John Brown*, dennes Hustru og Slægtninge af ham blandt *Applebyerne*, endvidere 1763 den senere Admiral *Hooglandts* Datter *Alida*, 1765 *Grosserer Søren Lykke* og den unge *Claes Christian Klauman*, en Sted-søn af *Browns* Svoger *David Fenwick*. Denne *Claes Christian Klauman* søgte kort Tid, efter at *David Brown* havde overtaget *Guvernørposten* i *Tranke-bar*, om Stillingen som *Guvernementssekretær* sammesteds, og han har aabenbart været veludrustet, da han forstod *Engelsk*, *Fransk*, *Italiensk*, *Tysk* samt noget *Hollandsk*, ligesom han havde studeret *Jura*. Ved *Nicholas Browns* Daab 1766 er *Frederik de Coninck* Fadder. Mellem denne 6 Aar yngre *Hollænder*, der i 23 Aars Alderen var kommen til *Danmark*, hvor han blev en af *Aarhundredets* betydeligste *Handelsmænd*, og *David Brown* opstod der et *Venskab*, der holdt sig lige til *David Browns* Død. Da *Frederik de Conincks*

Brodersøn, belgisk Konsul *Jean Frédéric de Coninck*, i 1814 ægtede *Maria Francisca Benners*, blev forøvrigt to Linier af Familierne de Coninck og Brown beslægtede, idet *Maria Benners'* Moder var en Broderdatter af *John Browns* Hustru *Anna Appleby*. 1767 er *Frederik de Conincks* Søster »Mademoiselle de Coninck« og 1772 hans Hustru Faddere for David Browns Døtre, medens paa den anden Side David Browns Hustruer 1771 og 1784 og han selv 1782 er Faddere hos *de Coninck*, ligesom hans Broder *John* havde været det i 1774 og dennes Hustru *Anna Appleby* i 1776, Familien de Coninck vil derfor oftere blive nævnt i det følgende. 1767 er den Aaret i Forvejen fra Vestindien hjemvendte Generalguvernør, Baron *v. Præck* Fadder hos David Brown, hvis Firma jo paa den Tid hovedsagelig drev Forretning paa Vestindien, og sammen med ham er den senere Admiral *Hooglandt* og Madame *Klauman* Faddere. 1772 nævnes den spanske Legationssekretær *de Permia Altamirano Texiero*, Hofagent *Heinrich Thalbitzer* og *Carl Hackson*, formentlig en Slægtning af Browns Svoger Konsul *Henry Hackson* i Stockholm blandt Fadderne hos David Brown.

Browns Svoger *Nicolas Fenwick* havde forstaaet som fremmed diplomatisk Agent at skabe sig en Særstilling i Helsingør og havde gentagne Gange hævdet sig overfor Byens Magistrat og Borgerskab, hvem hans udstrakte Handelsforbindelser med de Byen anløbende engelske Skibe var en slem Torn i Øjet. Rimeligvis er det hans Eksempel, der har bragt David Brown til at se sig om efter en lignende Post, og i Begyndelsen af Aaret 1771 lykkedes det ham at opnaa Udnævnelse til kejserlig russisk Agent i Danmark; men da Generalkonsul Fenwick netop paa den Tid laa i Klammeri med Magistraten i Helsingør og i den Anledning havde besværet sig til den engelske Gesandt *Gunning*, benyttede den danske Regering Lejligheden til ved Browns Anerkendelse nærmere at præcisere de fremmede Agenters og Konsulers Stilling, idet der 8. April 1771 udgik følgende Kongebrev:

Ober-Præsident, Borgemestre og Raad i Kiøbenhavn, anl. at Kiøbmand *David Broun* er antagen som Russisk Keyserlig Agent

¶ mus

V: S: B: T: Da hendes Russiske Keyserlige Mayt. har udnævnt og beskikket den her udi vores Kongelig Residentz Stad Kiøbenhavn værende Kiøbmand *David Broun* til Russisk Keyserlig Agent her sammesteds saavel som udi de øvrige Havne i vore Riger og Lande, saa give vi Eder hermed tilkiende, at vi bemelte Agent *David Broun* ikke alleene i saadant Embede ville have erkiendt og antaget, men end og hermed i Almindelighed og en Gang for alle ville have anordnet og fastsat, at hand og alle de i vore Riger og Lande beskikkede fremmede Agenter og Consuler efter det overalt

saa vel som her stedse forhen indførte Brug vel for deres egne Personer i Henseende til det, der angaaer deres Consulat-Forretninger, skulle være frie for den herværende Jurisdiction og nyde alle de deres Betiengning tilkommende Fortrin, Privilegier og Friheder, men at de derimod, naar de besidde Huuse eller Eyendomme her i Landet, skulle være pligtige til uden Undtagelse at bære og svare deraf de derpaa heftende onera, saa og om de drive Handel i Henseende til samme lige med vore egne Under-saatter være Landets Forfatning og Love følgelig og et hvert Steds Under Øvrighed, hvor de sig befinde, undergivne. Derefter I Eder allerunderdanigst have at rette og vedkommende sligt til Efterretning at tilkiendegive. Befalendes etc.

Christiansborg den 8de April 1771.

Kort Tid efter denne Udnævnelse falder det store Røre i Asiatick Kompagni om Fornylelsen af Kompagniets Oktroy 1772, og da den daværende Guvernør i Trankebar *Peter Hermann Abbesté* omtrent samtidig søgte sin Afsked, maatte Direktionen se sig om efter en Mand, der kunde føre de nye Forhold ud i Livet, en Mand, til hvis Evner den havde Tillid. Denne Mand blev David Brown, hvis Broder *John* og Svoger *Elphinston* begge paa den Tid var Direktører i Kompagniet, og som vel derfor af disse er bleven tilskyndet til at søge Posten. 19. Marts 1773 var Direktionen samlet for at tage Stilling til hans samme Dag indgivne Ansøgning, i hvilken han beraaber sig paa »den Kundskab Directionen og Interessenterne en general have om hans Karakter og Videnskab i Handelen med videre« og lover at sætte Kompagniets Handel og Sager paa den fordelagtigste Fod; men han skriver tillige »at i Henseende hans Situation i Evropa, Interessenterne vil indse, at den Guvernøren tillagte Vilkaar er ingen tilstrækkelig Equivalent for, hvad paa den anden Side af Nidkærhed for Kompt^{ts} Bedste opofres, hvorfor han forhaaber, at Interessenterne desuden hans Salær vil tillægge ham 5 pCt. paa Profiten paa Handelen i Indien«; han ønsker endvidere, at Guvernør *Abbesté* maa formaas til at blive nogen Tid i Indien efter hans Ankomst, for at han kan erhverve sig de fornødne lokale Kundskaber om Kompagniets Sager, og beder om snarest muligt Svar, da han agter at gøre en Rejse til England førend sin eventuelle Afrejse til Indien. Man blev hurtig enig om Svaret, og endnu samme Dag sendte Direktionen ham følgende Skrivelse:

Til

Herr *David Brown*.

Pro Memoria.

Det er med en særdeles Fornoyelse, at vi af Deris Pro Memoria under Dags Dato haver erfaret Deris Tilbøielighed til at betræde H^r Gouverneur *Abestés* Embede

i Tranquebar, som af Compagniets Tieneste haver begiert sin Afsked. Vi see os derved paa en Gang udsatte af den Forlegenhed, som Vanskeligheden [af] at finde en retskaffen og duelig Mand til at forestaae denne vigtige Post hidindtil haver bragt os udj, og kand i den Hensigt ingen paa [!] ivrigere Ønske have, end at Interessenternes General Forsamling vil biefalde deris Ansøgning. Men saa overflødig som det vilde være at forsikre Dem om den fordeelagtigste Forestilling af Deris Forslag til Interessentskabet, da vi ikke kand andet end giøre os et ønskeligt Begreb om den forfaldne indianske Handels Istandsættelse under saa erfaren og duelig en Mands Direction, saa lidt see vi os derimod i stand til at understøtte den foreslagne Betingelse af 5 pro C^o Andel i den Gevinst, Compagniets Handel i Indien for Eftertiiden maatte kunde afkaste, da saadant er u-overensstemmende med Conventioen, som til alle Tiider maae være en Rettesnor for os.

Vi ønskede derfor, at De kunde være at formaae til at frafalde denne Paa-stand, forsikrende at, naar Deris Ansøgning af Interessentskabet vorder biefaldet, det vi ivrigen vil attraae, og Compagniets Handels Fordeel i Indien ved Deris Aarvaagenhed og Bestyrelse, som vi ingenlunde paatviler vi[!] svare til vor Formodning, skal vi ikke mangle saadant at forestille Interessentskabet og at formaae det til paa en udmerket Maade at paaskionne saadan Deris Fortieneste.

Compagniets Forsamlings Huus paa Christianshavn.

C. A. Fabritius. Brown. Elphinston. Hoppe. Ryberg. Halling.

Underhaanden maa David Brown have meddelt, at han frafaldt sit Ønske om 5 pro Ct.s Andel i Kompagniets Gevinst, da dette Spørgsmaal ikke blev berørt paa Generalforsamlingen 14. April samme Aar. Direktionen meddelte her Interessenterne, at der havde meldt sig tre Ansøgere til Guvernør-embedet: Kaptajn *Lichtenstein*, Superkargo *Fursman* og Hr. *David Brown*, idet den om den sidste tilføjede: »Handelsmand, som ved 20 Aars Ophold her i Staden er imellem os naturaliseret. — Een Mand paa sin bedste Alder. — Han er personligen og nøie kiendt af den største Del iblandt de høye og gode Herrer; vi behøve derfor icke videre at udlade os i Henseende til hans Fortienniste, men bede alleene, at hans om den vacante Post indsendte P: M: maae ligesom de foregaaendes vorder Generalforsamlingen forelæst, og at derefter de høye og respective Herrer Interessentere vil behage i Noterings Protocolen at vælge med hostegned Angivende af de Stemmer, enhver haver at votere med paa den imellem disse 3de Candidater, som de ere overbeviiste om at være bedst i Stand til at befordre Comp^{ts} Tienniste og Nytte i denne betydende Post«. Forinden Guvernørvalget fandt Sted, havde Direktionen med tydeligt Henblik paa Brown og de Kvalifikationer, den tillagde ham, iøvrigt udtalt: »Vi bede dennem indstændigen at erindre, at det icke blott

er Sagen at faae et Embede besadt, men at den Fremgang, Compagniet for Fremtiden skal kunde love sig i Indien for den største Deel beroer paa deres Valg, at vi behøver en Mand, som med en bekiendt Retsindighed foreener tilligemed en praktisk Kundskab i Handelen de fornødne Egenskaber og Duelighed til at bringe den svage tranquebarske Handel i Floer og igien oplive de der forefaldene[!] Fabriqver, en Mand, som kiender Compagniets Indretning, Kræfter og Midler, og som veed i Forhold med dem at indrette sine Entrepriser efter de ham meddeelede Instructioner og Ordres. Foruden de Midler, Compagniet haver ved Conventionen foresadt sig i den Henseende at anvende, er det første Skridt dertil uden Tvivl at vælge en anden duelig Mand i Herr Gouverneur Abestées Stød.«

Ved den paafølgende Afstemning fik *Lichtenstein* slet ingen Stemmer, *Fursman* 14 og *David Brown* 63, »hvilken sidste da saaledes til Gouverneur bliver beskikket.«

21. Maj 1773 fik David Brown kgl. Konfirmation paa Kompagniets Bestalling af 11. Maj til at være »Guvernør og Chef paa vor Fæstning Dansborg og Staden Trankebar samt over alle Kompagniets Etablissements i Indien.«

Efterat Brown havde indløst Bestallingen i Kancelliet, tilskrev Direktionen ham 25. Maj bl. a: »Vi have intet at erindre imod Deres til Engelland foretagne korte Reyse, allerhelst De lover at vil iagttage betiedelig Tilbage Reyse. Imidlertid ønsker vi gjerne, at samme saaledes maae blive indrettet, at De her igien kunde være tilstæde in Septembris, da der ved den Tiid og derefter forefalder adskillige og vigtige Materier som og Indretningen af Deres Instrux med andet videre, hvorom man da behøvede at tale med Dem. Med et af vores til Ost Indien dette Efter Aar destinered Skib maatte de og være betænkt at kunde afgaae.«

Den 15. Okt. overdrog Direktionen *Frederik de Coninck* at udarbejde Browns Instruks paa Grundlag af forrige Guvernør *Kroghs* og Raadet i Trankebars Instruktion. Brown havde efter sin Hjemkomst fra England deltaget i Direktionens Forhandlinger for at sætte sig ind i Forholdene, og han har naturligvis ogsaa samarbejdet med *de Coninck* under Instruksens Udfærdigelse, thi vi genfinder i den, om end i mindre Format, hans Ønske om en Procentandel i Kompagniets Overskud, idet en saadan indrømmes ham for Handelen i selve Indien. Paa Kompagniets Generalforsamling 14. April 1774 gav Direktionen Interessenterne nærmere Meddelelse herom, idet den udtalte:

»For een af vores fornemste og vigtigste Pligter have vi anseet Indretningen af Compagniets Handel i Indien, og at foreskrive og underkaste saa vel den som Gouvernementet i Tranquebar saavidt muligt een viss og fatsatt Bestyrelses Maade for derved at udrydde alle Misbrug og icke gjøre vore respective Herrer Med-Interessereres Hensigter frugtesløse, som har bestemt saa anseelig een Summa til denne Handels Drift og Forfremmelse. — Omendskiønt vi allerede i det forbigangne Aar har gjort nogle almindelige og preliminaire Foranstaltninger i den Henseende, haver vi dog troet at finde den beqvemteste Leylighed til de meere specielle og særdeele Anordninger, Administrationen og Handelen vedkommende, ved den nye Gouverneurs Hr. *David Browns* Afreise, da vi meere nøyagtigen haver mundtlig kunnet forklare ham vore Beslutninger og Hensigter og derved være saa meget meere sikker paa, at de rigtigen og efter vore Ønsker bleve bragte i Udøvelse. I den Anledning haver Herr Gouverneur *Brown* bievaaet alle vore Beraadslagninger over de ostindiske Sager, og vi troe, at vi samtlige kan love os den lykkeligste Fremgang af hands Omhue, Retskaffenhed og bekiendte Indsigt i Handelen i Allmindelighed. — For Gouverneuren og Raadet have vi forfattet een Instruction til Regel saa vel for Bestyrelses som Handle-Maaden og søgt saavidt mueligt og Omstændighederne det tilloed at gjøre den saa fuldkommen, at den kand tiene dem til Forholds Ordre endog i enkelte Tilfælde. — De Hoved-Forandringer og Anordninger, som vi i den Anledning have fundet fornøden at gjøre, tillader de Høye og Respective Herrer Interessenter, at vi dennem herved kortelig meddeeler:

A. I Overeensstemmelse med Conventionens 25de Article have vi fatsatt, at alle Factorier og Loger i Indien skal umiddelbar dependere af Raadet i Tranquebar, med hvilket Directionen eene og alleenc for Eftertiiden vil correspondere, og igiennem hvilket den vil meddeele sine Ordres til de øvrige Factorier, saaledes at de skal staae Raadet til Ansvar for alle deres Handlinger, liigesom det igjen i sin Tiid skal derfor aflegge Regnskab til Directionen. Til den Ende have vi tilholdt Conseillet at give hver Betient i Særdeeleleshed saavel i Tranquebar som i de øvrige Loger og Factorier specielle og fuldstændige Instructioner, grundede paa deres Æmbedes Natur, paa Conventionen og paa Directionens General Instruction paa det, at eenhver kand tilfulde være viidende om de Pligter, hand haver at iagttage og icke samme skal efterlade, af hvilke Instructioner det er forbundet at indsende Gienparter til Europa.

Denne Afhængenhed i Bestyrelses Maaden er saa meget meere fornøden, som det er Mangelen paa samme i de forbiegangne Tiider, mand for een stoer Deel kand tilskrive de Misbrug og Uordener, som hidindtil haver existeret i Compagniets forskiellige Colonier; thi da de alle betragtede sig som adskilte Collegier, det eene uafhængende af det andet, handlede de icke overeensstemmende til Compagniets Bedste, og Stædernes Fraliggenhed tilloed icke Directionen tilstræckeligen at kiende Misbrugene eller derpaa at raade Boed.

Da i Tranquebar icke var tilforn nogen fatsatt Form for Rettens Pleye og Forvaltning, haver vor Med-Collega Herr *Etats Raad Hoppe* forfattet et Reglement og Anordning i den Henseende, grundet paa Loven og Forordningerne, for at tiene til Regel i Eftertiiden.

Vi have paalagt Raadet icke at foretage nogen Handel eller gjøre noget vigtig Skridt uden derom i Forveyen at have indbyrdes beraadslaget og udførligen indført deres Beraadslagninger i den førende Protocoll. Alle Ting skal udføres efter fleeste Stemmer, og i Tilfælde, hvor de icke alle ere eenige, skal den eller de, som

ere af een modsatt Meening, detsuagtet være tilholdte at indføre deres Tancker i benevnte Protocoll.

I Fald Gouverneuren ved Døden skulde afgaae, have vi fastsatt, at ingen Interims Gouverneur maac finde Stæd, men de tilhæveværende 4re Raads-Lemmer skal bestyre Compagniets Affairer, indtil Vacancen ved Participanterne er bleven igien besatt, og imidlertid deele Gouverneurens Revenuer imellem sig i Forhold af eenhvers Gage.

Ved een af Raads Personers Dødsfald skal Gouverneuren udnævne een ad interim til at forestaae den afdødes Post, dog under Interessentskabets nærmere Approbation.

Vi have troet det nødvendigt, at Gouverneuren blev givet denne Myndighed alleene, deels for at forekomme Uenighed og Striid i Raadet, deels for at lade ham Mester af at udvælge den Person, som hand troer dueligst til at opfylde den vacante Postes Forretninger og Pligter.

Det er Gouverneuren paalagt i Fald, hand skulde forlange sin Dimission, at forblive idet mindste trende Aar i sin Post fra den Dag at regne, hand begiærer sin Afskeed paa det, at Interessenterne kand have den fornødne Tiid til at udnævne en duelig Mand i hands Stæd.

Ved Hielp af disse Anordninger, som alleene haver Gouvernementets Forvaltning til Hensigt, og som vi smigre os, vil finde vore Herrer Med-Interessenters Bifald, haabe vi, at da den eene Deel hænger af den anden og alt tilhobe af Compagniet, vil dets forskiellige Æmbeds Mænd i Indien for Efertiiiden icke arbejde uden til eet eneste Maal, nemlig Compagniets Fordeel og Vel.

Hvad de Foranstallninger angaaer, som vi have fundet fornøden at giøre i Henseende til Indretningen af Compagniets Handel i Indien selv, udbede vi os de Herrer Interessenters Tilladelse at forelese dem den Generale Instructions 18., 19. og 26de Article, som samme nøye bestemmer.

De Høye og Respective Herrer Interessentere vil heraf have bemærket den væsentlige Forandring, vi have giort i Conventionens 26de Article ved at forbyde all particuliere Handel for Raadets Lemmer og i dets Stæd at tillægge dem som et Æquivalent 25 p. C^o af den reene Fordeel, som Compagniet for Efertiiiden skal vinde ved sin indenlandske Handel i Indien. Vi havde ikke dristet os til at giøre dette Skridt uden de grundigste Aarsager, og som vi formode, vil biefaldes af vore Herrer Med-Interessenter. I hvor stoer Retskaffenhed og U-Egennytte, der end kand forudsættes hos Raadets Lemmer, saa striider det dog imod den menneskelige Natur, at de (indskrænkende sig til de dem tillagde Besoldninger) skulde bestandig opofre deres egen particuliere og personlige Fordeel for Compagniets. Ved at tilstaae bemeldte Lemmer i Conseillet den Handels Friehed for egen Reigning, som Conventionens 26de Article tillader, var det altsaa naturligt, at de, naar nogen fordeelagtig Entreprise kom dem i Sigte, vilde altiid foredrage at giøre den for deres egen frem for Compagniets Reigning og derimod alleene paa det, at Compagniets Capitaler icke skulde staae aldeles frugtesløse, for dets Reigning foretage saadanne Expeditioner, som vare vovelige eller uvisse, uden at enten Interessenterne eller Directionen kunde afværge eller ved noget Middel forhindre sliig Opførsel og Misbrug, fordi Hænderne i den Henseende vare dem ved Conventionen bundne. Men dette er icke nock. Skulde Compagniet nogen Tiid have den Vanlycke at faae utroe og u-tilforladelige Betiente i Indien, hvor meget skulde da icke paa den Maade være i Stand til at misbruge den Tilforladenhed, som Interessenterne og Directionen ere nødte til at sætte til dem, ved at anvende til

deres eget Brug og for deres egen particuliere Reining endog Compagniets Capitaler, enten til at gjøre Speculationer eller Indkiøb, som, eftersom Omstændighederne indtraf lykkelige eller ulykkelige, forbleve for deres eller Compagniets Reining, eller ogsaa til at foretage heele Expeditioner, hvis Udfald de oppebode for at beslutte, for hvis Reining de skulde gaae, uden at det nogen Tiid blev Directionen mueligt at oplyses om deres Foretagender eller Operationer, hvoraf den uundgaaelige Følge med Tiiden vilde blive den heele og betragtelige Capitals Forliis, som Interessenterne haver bestemt til denne Handel, og af hvilken den haver Aarsag til at love sig de meeste lykkelige Frugter.

Vi formode at have afværget alle disse Uleyligheder ved aldeeles at forbyde all particuliere Handel for Raadets Lemmer i Indien, directe eller indirecte, som paa mindste Maade i Verden kand præjudicere Compagniets, og ved at tillægge dem til Erstatning for denne dem betagne Frihed og Opmuntring til at fremme Compagniets Bedste det ovenmeldte Æquivalent. Paa denne Maade er deres personlige Fordeel nøye forbunden med Compagniets, og deres eeneste Hensigt og Maal kand, ligesaa liidet som den bør, være andet end at see Compagniets Handel at blomstre og lykkes i Indien, efterdi deres eget Vel beroer derpaa. Den Deel af Gevinsten, som vi have fatsatt til Deeling imellem Raadets Lemmer, skulde maaskee forekomme nogle af vore Herrer Med Interessentere for betydelig, men naar de behageligst tager i Betragtning, at Fordeelen paa de fra Europa udsendende Cargaisons er derfra undtagen, og at den absolute alleene maae beregnes paa den Gevinst, som gøres paa den indiske Handel i Indien, paa hvilken Compagniet hidindtil har alltiid ulykkeligviis taht anseeligt, forhaabe vi, at denne Opmuntring icke alleene icke vil synes vore Med-Interessentere overordentlig, men at de endog i alle Deelee vil saa meget meere biefalde denne Foranstaltning, som den giver dem Udsigt til den lykkeligste Fremgang for Eftertiiden, Udsigt, som vi efter de modneste Overlæg haver troet paa ingen anden Maade at kunde forsikres dem.◀

Punkt B. i Direktionens Meddelelse til Interessentere angik Sekretraad og Sekretær *Ole Bies* Udnævnelse til Chef for Faktoriets i Bengalen, efterat han paa Kompagniets Vegne og til dets fulde Tilfredshed som Kommissær havde undersøgt Faktoriets »deplorable« Tilstand, og Punkt C, at Guvernør *Abbestée* var anmodet om at beklæde Guvernørposten endnu i 6 Maaneder efter Browns Ankomst, for at denne, idet han traadte ind i »Conseillet« med Stemme næst efter *Abbestée*, kunde faa Lejlighed til at sætte sig ind i Forholdene, forinden han selv overtog Ledelsen.

Interessenterne bifaldt Direktionens Foranstaltninger, idet de dog gav dem følgende Tilføjelse:

◀At det efterdags skal være Gouverneuren og samtlige Lemmer i det secreta Raad under Vahrenes Confiscation og deres Changers Fortabelse strængelig og alvorlig forbuden i nogen Maade at befatte sig med nogen Slags indenlandsk indiansk Handel af hvad Navn nævnes kan, enten directe eller indirecte Compagniets Handel til Præju-

dice, saa lenge de i Compagniets Tieniste forblive, hvorpaa de deres skriftlige Eed skulle aflegge, dog herunder ikke indbefattet de frie Pakker, som Raadet i Følge Conventioen ere tilladt at hiemsende. Derimod skal hem¹⁶ Gouverneur og det secrete Raads Lemmer foruden deres aarlige faste Gage nyde i Douceur til Deeling imellem dem i Proportion af deres Gage 25 p. c. eller en Fierde Deel af al den Fordeel, som der i Landet falder paa Vindens og Tabens Conto, hvilket dog ikke er at forstaae om den Gevinst, som falder paa de herfra udsendende Cargaisons, der strax skal bringes paa Capital Conto uden at komme paa Vindens og Tabens Conto.«

Medens Interessenterne saaledes forhandlede om den nye Guvernør og hans Stilling, var han selv allerede midtvejs paa sin Udrejse. Den 28. Nov. 1773 Kl. 11^{1/2} om Formiddagen var han med Familie gaet ombord paa Kina-Skibet Kongen af Danmark, ledsaget af sin Svoger *Elphinston*, der tilbragte et Par Timer ombord inden Afrejsen. Samme Dag lettede Skibet og stod ud i Sundet. Dets Fører var Kaptajn *Mads Skifter*, der ogsaa havde ført Skibet paa dets forrige Rejse. Overstyrmand var Kaptajn *Lyder Alexandersen*, Superkargo var Assistent *Peter Ruch*, der havde 16 Aars Tjeneste bag sig i Kompagniet, Assistent: *Andreas Runge*, Skibsassistent: *Anthoni Petersen*, Præst: Studiosus *Niels Friis*. Desuden medførte Brown sin egen Læge Dr. *Boyd*. I dette Selskab forløb Rejsen paa den behageligste Maade uden større Begivenheder, end at en Matros faldt overbord, og uden at Selskabet plagedes af stærke Storme. Af og til præjedes et fremmed Skib, eller man maatte nøjes med paa Afstand at faa et saadant i Sigte, saa stor Afveksling var der ikke. 14. Marts 1774 gik Skibet til Ankers i »Baien for Cap de Bonne« og Kl. 3 fo'r Kaptajnen og Guvernøren med Familie i Land under Kanonsalut. Brown og Familie forblev paa Landjorden, saalænge Skibet laa ved Cap de bonne Espérance, der var fast Anløbssted for alle Ostindiefarere. Her indtoges frisk Proviant, navnlig Grøntsager, her spurgtes Nyt og Brevskaber afgaves til Besørgelse med andre Ostindiefarere, der var for hjemadgaende. 1. April vendte Guvernør Brown ledsaget af Kaptajn *Skifter* og Superkargo *Ruch* tilbage til Skibet. 4 Dage senere lettedes Ankeret, og Rejsen fortsattes; men der skulde hengaa endnu 2 Maaneder, inden Maalet naaedes. Endelig 2. Juni saa man Flaget paa Trinquemale, hvilket besvaredes med det danske og Guvernørens Flag paa Stortoppen. Dagen efter øjnedes Trankebars Citadel og Kongen af Danmark holdt nu indefter under Salut af en Snov, som laa paa Reden. Kl. 1 kastedes Ankeret, og Citadellet saluterede med 9 Skud, der besvaredes af Skibet med samme Antal, og Skydningen fortsattes, medens Sekretraaderne *Bie* og *Halkier* gik ombord for at komplimentere den nye Gu-

vernør. Kl. 4 gik Guvernør Brown med Suite, Kaptajn *Skifter* og Superkargo *Ruch* fra Borde, medens Skibet affyrede 15 Kanonskud, og Snoven Nicobar 11, idet de passerede den. Paa Kastellet var alle Kompagniets Betjente forsamlede for at gratulere, og medens Brown gik i Land, affyrede Citadellet 21

GUVERNØR DAVID BROWN OG HUSTRU. F. FENWICK
MED BØRN WILLIAM, BETZY, NICHOLAS, JOHN LOUIS OG NANCY.

Skud, som Kongen af Danmark besvarede med 15. Man sparede ikke paa Krudtet!

Efter Bestemmelsen indtog Brown straks sit Sæde i Raadet, paa hvis Medlemmer han gjorde et fordelagtigt Indtryk. 2. Juli samme Aar skrev det bl. a. til Direktionen: »Vi ønske og det oprigtigen, at den Samdrægtighed, Fortroelighed og gode Omgang, der forhen og det nu i saa mange Aaringer i Hr Gouverneur Abbestées Tiid saa rigeligen har subsisteret imellem os, her- efter og for Fremtiden maae finde Stæd og hoe iblandt os; den korte Tiid

vi have haft den Ære at kiende ham i, har givet os dertil de allerbedste Formodninger samt Anledning til at gratulere os med i ham at have bekommet en fortienstfuld Formands værdige Successor«.

Efter at have sat sig tilstrækkelig ind i Forholdene overtog Brown 14. Feb. 1775 selv Styrelsen. Medens samtlige Militære var opstillet til Parade, overgav Guvernør *Abbestée* Brown Nøglerne til Kastellet og Byens Porte, dernæst takkede han de tilstedeværende for den ham viste Lydighed, og Brown tilkendegav dem, at han af den høje Direktion var udnævnt og af Kongen allernaadigst beskikket til Guvernør, hvorpaa hans Bestalling blev oplæst og Tropperne taget i Ed. Kastellet løsnede 21 Kanonskud, hvilket ligeledes skete under den paafølgende Middag. Dagen efter var der Afskedsmiddag for den afgaaede Guvernør, der om Eftermiddagen gik ombord paa Skibet Ganges for at tiltræde Hjemreisen, alt under livlig Saluttering.

Brown havde foreløbig maattet leje sig nogle Værelser ude i Byen, da der ikke havde været Plads til ham i Kastellet Dansborg, hvor *Abbestée* havde boet. Dette var imidlertid i en saa slet Tilstand, at Reparationer var absolut nødvendige; og da Brown ansaa det for umuligt at bo der under Reparationen paa Grund af Støj fra Arbejdsfolkene, købte han for 3,200 Pagoder det nyeste, bedste og anseligste Hus i Trankebar. Det var opført for to Aar siden af den engelske Købmand Mr. *Stevenson* og laa paa Hjørnet af Dronningensgade lige over for Kastellet med Facaden ud mod Paradepladsen. Det var et smukt etages Hus med dobbelt Veranda paa høje Piller og en rund Balustrade. Efter at have købt Huset ansøgte Brown Direktionen om at faa godtgjort Landets sædvanlige Renter af Husets Købesum, og Kompagniets Generalforsamling tilstod ham 30 Rdl. Trankebars Mynt om Maanedn i Huslejegodtgørelse for de første to Aar.

Brown tog overalt fat med megen Energi, og den Tid, han fungerede som Guvernør, blev en Opgangsperiode for Kolonien. Skibsfart og Handel florerede, begunstiget af de politiske Forhold. Brown optraadte med Myndighed og holdt nok af at omgive sig med en vis ydre Glans, der kunde gøre Indtryk paa de indiske Fyrster, med hvilke han stod i Forbindelse, og som havde deres Attachéer eller, som det mindre smagfuldt hed, »Spioner« ved Guvernementet. Brown vekslede Breve og Gaver med Kongen af Øneda, Sultanen af Atschin, Rajaen af Tanjaur, Naboben af Carnatic (*Muhamed Ali Khan*) og Kongen af Siam. *Muhamed Ali Khan* var Trankebars mægtigste Nabo, han havde, kort før Brown blev Guvernør, overvundet Rajaen af Tan-

jaur og var den Gang Englands Allierede, hvorfor det gjaldt om at staa sig godt med ham. Brown meldte derfor ikke alene ham, men ogsaa hans ældste og næstældste Søn sin Embedstiltrædelse. Hans Skrivelse til Naboben af 25. Feb. 1775 lød saaledes:

»Da Gouvernementet over det kongelige danske assiatiske Compagniets Etablissements i Indien er mig nu overdragen ved H^r *Abbestées* Bortreyse herfra, saa giver ieg mig den Ære at indberette samme Deres Høyhed.

Jeg flatterer mig med det Haab at nyde den Lykke, at Deres Høyhed bærer mig og vores Collonie med Deres høye Protection og Bevaagenhed, da ieg forsikrer paa vores Siide at stræbe efter at meritere samme.

Til et ringe Beviis paa den Høyagtelse, ieg bærer for Deres høye Person, tager ieg mig den Frihed at sende tilligemed dette Brev følgende Nazar:

- 2 store smukke europeiske Sølv Fade,
- 4 mindre ditto,
- 1 rahr og précieux Gevær,
- 2 Hærtzfængere med Pistoeler udi,
- 1 Spansk Rør med een kostbar Topaze Knap, som har forhen tilhørt den stoere og berømte Konge af Preusen,
- 1 Perlemohrs Etwie med Guldindfatning,

som ieg beder ydmygst Deres Høyhed ville behage at imodtage. —

Jeg har med vedbørlig Æres Beviisning imodtaget deres Høyheds Brev an-gaaende Klager imod nogle af vore Indvaanere, hvilken Sag er bleven strax forretagen for vores Secrete Conseils Rett, som den fornemste, og naar til Ende bragt, skal have den Ære at indberette Udfaldet imidlertid forsikrer, at al muelig attention for Deres Høyheds Ære og Interesse derudi skal af mig og Raadet blive paa det nøyeste iagt-taget, hvorom de nærværende Personer, hidsendt for at paapasse Sagen, skal blive overbeviist.

Jeg ønsker Deres Høyhed bestandig Lykke og Sundhed og har den Ære at forblive med disse mine oprigtige Tanker etc.«

Den i Brevet omtalte Klage fra Naboben hidhørte fra en Sag, som voldte Brown mange Bryderier i den første Halvdel af hans Guvernørperiode. En afdød Pagodeforstander havde for 10 à 11 Aar siden deponeret en Del Penge og Effekter hos to Indbyggere paa Kompagniets Grund, som paastod, at disse Ting forlængst var tilbagegivet deres Ejermand. Naboben benægtede dette og forlangte Penge og Gods eller de Mænd, der havde modtaget det til Opbevaring, udleverede. Han sendte den engelske Læge Dr. *Gordon* som Underhandler til Trankebar, men denne var aldeles ukyndig i Retssager og bragte kun Forvirring, ligesom han bibragte Naboben den Forestilling, at det danske Gouvernement førte ham bag Lyset. Ogsaa et andet Forhold henstod

uafgjort fra *Abbestées Tid*, nemlig Fornyelsen af Forpagtningen af 6 Landsbyer ved Trankebar, hvilket Brown dog allerede i Maj 1775 fik heldigt ordnet. Ved hyppige Gaver til Fyrsten *Muhamed Ali* søger Brown at berede Vejen for de forskellige Underhandlinger. 26. Juni 1775 sender han Nabobens yngste Søn, der har foretaget en Rejse til Tanjaur, som Present en Tiger, idet han udtaler sin Glæde over at have Hans Højhed saa nær i Forvisning om, at hans Venskab og Bevaagenhed for Kolonien er desto nærmere. Brown er ikke bange for at kritisere Direktionen, naar Gaverne ikke forekommer ham værdifulde nok. 29. Juli 1775 skriver han saaledes hjem, at han anser Gaverne til *Muhamed Ali* for veludsøgte, undtagen nogle faa Stykker, »i Besynderlighed Fruentimmer-Smykkerne, som ingenlunde til een saa stoer en Herre kand presenteres; Kaarden er og liigeledes en upasselig Ting, da Landets Fyrster ey betiener sig af slige Vaaben; en smuk Sabel besatt med nogle Ædelsteene havde derimod været velpassende, og som Hr Brigadier *Halling* og Directeur *Elphinston*, der kiender Landet, ey har kunnet være uviidende om.« For at styrke den venskabelige Forbindelse havde det asiatiske Kompagni formaaet Kongen til at sende *Muhamed Ali Khan* en Gratulation i Anledning af hans Sejr over Rajaen af Tanjaur, hvilket Brown meddeler ham i følgende Brev af 12. Juli 1775:

»Det er med en besynderlig Glæde, at jeg hermed giver mig den Ære at tilskrive Deres Høyhed og tillige at berette, at det har behaget Hands Kongelige Mayestæt vor allernaadigste Soverain som et Tegn paa hands Venskab og Agtelse for Deres Høyhed at tilskrive Dennem, og har hand taget Anledning dertil af den Forestilling, som Directeurene for det danske Compagnie allerunderdanigst have giordt om Deres Høyheds mange og store Seyervindinger i besynderlig Tanjoureux Erobring, saa og Deres Høyheds mod Compagniet udviste gunstige og venlige Hiertelav, som særdeles har behaget Hands Mayestæt, og som Deres Høyhed af Hands Mayestæts Skrivelse vil erfare.

Directionen af det dandske Compagnie har ligeledes gived sig den Ære at tilskrive Deres Høyhed et Gratulations og Taksigelsesbrev, geleydet med en Present; det er derfor min ærbødige Begjæring, at Deres Høyhed ville behage at lade mig viide, naar det vil falde Dem beleyligt at imodtage allerhøyst bemeldte Hands Mayestæts Breev, da vi skal afsende samme ved en Deputation af Raads Persohner for at overlevere samme. Jeg tvivler ingenlunde paa, at joe samme imodtages med alle de Æres Beviisninger, som tilkomme en stoer Monarck; ved samme Leylighed skal og følge Directionens Brev og Present. Jeg udbeder mig Deres Høyheds behagelige Resolution desangaaende og forbliver etc. etc.«

Naboben forhastede sig imidlertid ikke med at svare, og Brown maatte i Brev af 24. Oktober minde ham om, at Kongen af Danmarks Brev etc.

endnu ikke var bleven modtaget, hvilket smertede ham, da han havde søgt at vise, at »vi ere af Deres Høyheders bedste og paalideligste Venner«. Til Direktionen skriver Brown 20. Oktober, at denne Sendrægtighed, efter hvad han underhaanden har bragt i Erfaring, skyldes, at Naboben nu ikke befinder sig i den venligste Forfatning med det engelske Guvernement og Raad paa Madras og overfor dem frygter at skulle faa Udseende af at favorisere de danske, men da den nye Guvernør Lord *Piggott* hver Dag ventes til Madras, og Naboben da haaber, at alt skal bilægges, vil han vente saa længe med at modtage den danske Konges Brev. Først i Begyndelsen af Aaret 1776 sendte Naboben to Kameler for at afhente Kongens og Direktionens Breve og Presenter. I den Anledning tilskrev Brown 19. Januar 1776 Naboben følgende:

»Jeg har havt den Ære at imodtage Deres Høyheders venlige Skriivelse, hvorudi De have behaget at tilkiendegiive den Længsel, De have efter at see og læse Hans Mayestæts Kongen af Danemarks samt Directionens af det danske Compagnie til Deres Høyhed udsendte Breeve; samt at Upasselighed ey før end nu har tilladt Deres Høyhed at imodtage, igiennemlæse og besvare samme.

Det er mig en sand Glæde og til største Fornøjelse, at Deres Høyhed for nærværende Tiid befinder sig saa vel og er mit oprigtige Ønske, at Deres Høyhed stedse maa leve og liide vel. — Da det har behaget Deres Høyhed at forlange saavel Hands Mayestæt Kongens som Compagniets Brev Dennem tilsendt med de 2de til den Ende hertil sendte Cammele; saa har ieg i saa Fald retted mig efter Deres Høyhed behagelige Villie, endskiønt det ellers havde været min Agt at have ladet samme med tvende af Raadet her geleide og ved dennem at have ladet samme Deres Høyhed til Hænde bringe. Den Fortroelighed, jeg i alle Henseende haver til Deres Høyheders fuldkomne og retviise Maade at behandle en hver Ting paa efter sin Beskaffenhed, gjør mig forvissed om, at den Maade, paa hvilken Deres Høyhed har behaget at afordre Brevene paa, ey alleneste er den sædvanlige i sliige Tilfælde, men endog den meest høytidelige ved Deres Hoff og altsaa har ieg ey kundet have noget derimod at indvende, hvorfor ieg og hermed haver den Ære at præsentere Dennem saavel Hans Mayestæt Kongens som Directionens Brev, som jeg er forvissed om vil forarsage Deres Høyhed stoer Glæde og Fornøjelse. Directionens Nazar skall i Følge Deres Høyheders behagelige Anordning med det allersnæreste vorde Deres Høyhed med betroede Folk tilsendt.

Jeg recommenderer mig herpaa i Deres Høyheders Gunst og Bevaagenhed med helligste Forsikkring om den venligste Hengiivenhed og hvad kand jeg vel meere skrive.«

For yderligere at pointere Gavernes Værdi skriver Brown 31. Jan. 1776 til Naboben:

»Tillad mig nu at bemærke at Compagniet med stoer Skønsomhed alleene har udvalgt saadanne Ting til deres Nazar, som de har troet at kunde behage en

Prince af Deres vel bekiendte oplyste Forstand, hvis Aarsage Deres Høyhed og vil forefinde Ting, passende sig saavel paa Kriigen som paa Viidenskaberne, og det ere heel nøttige og mesterligen forarbejdede, og i hvis Samling De have meere henseed til Deres Høyheds Venskab end til Tingenes Værdi vel viidende, at Ting, der alleeneste sættes Priis paa efter deres indeholdende Værdie af Guld, Sølv og Ædelsteene ey vilde være saa angenemme, da de efter Behag kand tilhandles, og hvortil saavel som til alle andre Henseende Deres Skat Kammer har et riigt Forraad, og som nok som har lagt for Dagen Deres Høyheds ædele og prægtige Gemyttes Beskaffenhed.*

Da den afdøde Pagodeforstanders Retssag stadig trak i Langdrag, besluttede Brown at sende en særlig Deputation til Naboben, der tillige skulde udvirke en Paravannah (aabent Brev) paa Forpagtningen af Tirulatscherys Distrikt for 90 Aar. Sendelsen lykkedes over al Forventning, og *Bie*, der havde ledet den, blev ved sin Tilbagekomst modtaget med fuld Honor, hvilket dog ikke saa meget skyldtes ham, som den Ære, man vilde vise det Brev, han medbragte fra Naboben. Det hedder derom i Rapportbogen: »22. April 1776 ankom S. T. Hr Secrete Raad *Bie* hertil Tranquebar igien fra sin Reyse hos Nabob *Machmed Alychan* paa Madrass, efterat han udi Compagniets Hauge paa Porroyar, hvortil hand i Gaar Eftermiddag var anlangt i Forveyen, i Følge S. T. Hr Gouverneurens Ordre var bleven imodtagen og complimentered paa det høye Gouvernements Vegne af de 2de dertil beskikkede Hr. Byefogden og Tolderen, som tillige i Følgeskab med Providiteuren *Tandatzi Pullec* og de 2de malabariske og persianske Tolke, der og havde været med hos Naboben, geleydede hannem, og det udi Compagniets ved slige Begivenheder Statz Pallinqvin lagde Brev fra høybemelde Naboben hertil Stædet alt under en Escorte af Sipoyer og den ved saadan Leylighed sædvanlig brugende Mallabar Music, hvor uden for Byen ved Ravelinen same videre blev modtaget og geleydet ind i Byen til Hr Gouverneurens Boepæl af Underofficeerer og Tambouer samt ved Ankomsten til Byen saluteret fra Batterierne med Canonskud.*

24. Aug. 1776 skrev Governementet til Direktionen om det heldige Udfald af Sendelsen, Paravannahen var udvirket, og Sagen vedrørende Pagodeforstanderens Effekter saavidt afgjort, at de ikke mere skulde foraarsage videre Ulejlighed »hvilket vi kand tilregne den forsigtige og omstændige Omgangsmaade, vi tracterede dem paa, at være Aarsag til.*

I 1777 havde Kongen af Siam gennem sin Minister henvendt sig til Governementet for at tilforhandle sig 10,000 Geværer mod Tin. Brown tog deraf Anledning til 11. Juni 1777 at tilskrive Kongen:

»The Sentiments of Friendship expressed therein are extremely pleasing & I beg Your Majesty will believe me, that nothing will give me more real Satisfaction, than Keeping up between us a mutually agreeable & advantageous Correspondence & to render Your Majesty in particulaire every Service in my Power whenever it may be required of me. — I observe the Offer Your Majesty makes of receiving from me Ten Thousand Muskets such as these Captain *Light* had from us, and for which You will give in Return good Calon or Tin at the rate of Six Muskets for the Bahr of Tin. — As I wish to Encourage every Commercial Undertaking with Your Majesty as much as possible & having duly considered this Proposal, I do hereby acquaint Your Majesty, that I agree there to in the Name & for the Account of the Royal Danish East India Company & You may rely on being provided with this Quantity & that a Beginning shall be made there with as soon as the Companys Pleasure is Known, of which there is no Manner of Doubt of their Approval« Han tilføjer, at Kompagniet allerede har sendt et Skib, og at en af dets Købmænd snart vil sende et andet for egen Regning for at handle med Kongens Undersaatter og udbeder sig Majestæstens Protektion og Støtte i alle saadanne Handelsforetagender, idet han tilføjer: »As a small tho a sincere Token of Respect & Friendship I have taken the Liberty to send by Capitain *Light* & which he will have the Honor to present Your Majesty the Following Things:

2 Riffle Muskets for firing at a Marck of fine Workmanship, A handsome Table Clock, also of Curious Workmanship all which I beg Your Majesty will be Pleased to accept of, together with my Sincere Wishes, that Health & Prosperity may allways attend You in all Your Laudable Undertakings.«

Da Brown meddeleer Direktionen denne Sag, skriver han, at han oprindelig havde tænkt endvidere at sende Kongen som Gave 4 Stk. Guld-Stoffer, som ogsaa var indkøbt dertil, men da han har erfaret Interessenternes Nøjeseenhed i Retning af Gaver, har han tilbageholdt dem. Han tilføjer: »Vi vilde dog ikke forhaabe, at Hands Mayestæt af Siam vilde ilde optage dette lidet, omendskiøndt vi selv skammer os med en Offerte af saa ringe Betydning, og handle med os derefter, i hvilket Tilfælde vi exciperer os fra all Ansvar.«

Et af Hovedpunkterne i Browns Instruks var jo, at alle Loger og Faktorier i Indien skulde staa under Guvernementet i Trankebar. Denne Bestemmelse var navnlig indsat med Henblik paa Frederiksnagor-Logen i Bengalen, hvor der i lang Tid havde hersket en uhyggelig Slendrian. Men Bestemmelsen smagte aabenbart ikke Raadet i Frederiksnagor, der var vant til at gaa sine egne Veje, og det faldt derfor Brown vanskeligt at faa det til at makke Ret. Han maatte sende Raadet det ene skarpe Brev efter det andet. Saaledes skriver han 6. Marts 1776 til Raadet i Anledning af, at det har købt ti Kister Opium og sendt dem til Trankebar, at Opiumet foreløbig maa blive staaende for Raadets Regning:

»Dette vil lære Dem, haabe vi, at følge Ordres en anden Gang. Vi ere ved particulaire hertil anlangende Skriivelser, saavel som og fra Super-Cargue *Lyng* endelig blevet underrettede om Skiibet *Frederichsnaago* Capt. *Selvogs* lykkelige Andkomst til Bengalen, saa og at Snoven the Industry er lykkelig arriveret. Vi ere altsaa overbeviiste, at vore Skriivelser med samme Skiibe ere vel tilhændekomne. Vi havde vendtet, at De ifølge Deres Løfte at tilskrive os over Land, eet Par Dage efter Capt. *Bergs* Bortgang, havde giivet os de saa høystnødige Underretninger om samme Skiibes Andkomst med hvad meere, som vore foregaaende Skriivelser giver Dem Andledning at attendere; men til Dato og til vores Forundring er endnu ey indløben det ringeste fra Dem, hvilket vi maae andsee som det største Beviis paa Deres negligence og Koldsindighed for Compagniets Interesse. Vi igientage at recommendere Dem ingenlunde at efterlade denne saa nødvendige Pligt at underrette os strax ved Skiibenes Andkomst og Bortgang og om alt andet, som angaaer Compagniets Affairer, hvorefter vi i Tiide kunde tage de nødvendige Messures og giøre de Anstalter, som udkræves; denne Deres Negligence er desto større, da vi have saa ofte erindret Dem og andordnet at skrive os ofte til og i det mindste een Gang hver Maaned, hvad der forekomme foruden de andre Gange at giive Efterretning om Skiibenes Andkomst og Bortgang straxen derpaa. Capt. *Bischo*p andkom her med sit førende Skiib den 25de Febr.

Vi have med Misfornøjelse erfaret, at De, efter at hand har addresseret sig til Dem, at De ville bestille det nødvendige Salpeter til Under Last til sit Skiib til forestaaende Hiem Reysse, har viist sig saa ufølgelig ey at ville bestille samme paa samme Maade som til Compagniets egne Skiibe, endog hand ifølge den høye Directions Ordre er Dem recommenderet paa samme Maade, som Compagniets egen handlende Skiibe at være i alle Ting behjelpelig, da hand eller sin Commissionaire maae betale samme til Dem efter Forlangende, og førend det annammes. Vi igientage altsaa forhenmeldte den høye Directions Ordre betreffende samme Skiib, og at De ingenlunde feyler at give ham Deres Assistance udi samme Articul's Andskaffelse, saavel som øvrigt, da vi ey haver Aarsag at formode, at det engelske Gouvernemnt paa Calcutta skulde have det ringeste derimod.

I hvilket Fald hand maae besørge samme selv paa bedste Maade, mens dette kand icke vel skee, naar De ikkuns forlanger i Compt^s Navn et vist Quantitet Salpeter og siden deraf overlader til det particulaire Skiib, hvad der behøves Deres Efterretninger ere haade korte og utydelige om alt det, vi billig kunde vente at vende underrettede om ved dem, hvoriblandt vi og høylig maae beklage os over Dem, at De have tilbageholdt Contoires Regnskaber, som De haver havt adskillige Leyligheder at oversende, og hvorved Bogholderen befnder sig i Forlegenhed, da det er ham umuelig at kunde med Vished debitere Logen for de der hævdede Summer uden Deres særdeeles accurate Efterretning, at Bøgerne her og hos Dem kand komme overens, og som Cassa Bogen kand oplyse.

I August 1776 blev *Bie* som Oberhoved sendt til Frederiksnagor for at bringe Orden i Sagerne. Det viste sig da, at Skifterne for lang Tid ikke var tilendebragt, og Raadets andre Bøger saavel som Regnskaberne i stor Uorden, og det kneb for *Bie* at komme til Bunds heri, saa Brown stadig var irriteret over Forholdene. Hertil bidrog naturligvis ogsaa Direktionens

skarpe Paamindelser. I Kjøbenhavn var man navnlig misfornøjet med, at *Bie* havde tøvet saa længe i Trankebar og ladet sig opholde ved den omtalte Sendelse til Naboben i Stedet for at gaa til Frederiksnagor og vise, at de Forventninger, man havde næret til hans Organisationstalent, ikke var overdrevne. *Bie* følte sig imidlertid stødt over Guvernementets Breve og truede med at tage sin Afsked, men Brown, der skattede *Bies* Dygtighed, foretog da et Tilbageskridt; han skriver saaledes i 1777: »Vi forhaabe, at Deres Velædelhed Hr. *Bie*, som best kiender vore Omstændigheder, saa vel som de øvrige Herrer af Raadet, ikke saa nøye tilreigne os de Udtrykke, de finder saa andstødelige og ilde passende paa dennem, da vi forsikkrer, at vi langt fra forestille os det, de behager deraf at uddrage.« Brown skyder sig ogsaa i dette Brev sladig ind under det Mishag, forkerte Dispositioner kan indbringe ham hos Direktion og Interessenter. Brown kunde jo, efterat hans Broder og Svoger var udtraadt af Kompagniets Direktion, ikke vente den Støtte i Direktionen, han havde regnet med, og Tonen i Direktionens Breve til Guvernementet skifter ogsaa straks efter, at den nye Direktion er tiltraadt. Det var derfor naturligt, at Brown, saa snart han modtog Efterretning om, hvad der var sket i Kjøbenhavn, tænkte paa at opgive Guvernørposten. I Brev til Direktionen af 15. Okt. 1776 søger han saaledes Instruksens Bestemmelse om tre Aars Opsigelse forandret og nærmere fastsat, hvor mange Fripakker han ved sin Dimission maa hjemføre.

Ligesom sin Broder *John* havde David Brown megen Interesse for Industri. I Trankebar fik han Lærredsvæveriets, der næsten var gaaet i Staa, i god Gænge igen. Han indkaldte Vævere fra anerkendte Vævesteder og bestræbte sig for, at Kompagniets Købmænd indkøbte saa meget Lærred som muligt paa Trankebars Omraade i Stedet for paa de store Markeder langs Kysten. Han fortsatte med Energi de af *Abbestée* paabegyndte Arbejder til Landbrugets Forbedring. En Del øde Grund ved Trankebar blev gennemgravet med Kanaler og inddelt i c. 88,000 »Grave« paa 7—8 □ Fod, ligesom Vandet fra Flodens Arme og de smaa Vandløb blev opdæmmet ved Sluser og ledet ud over Grunden. Gravene blev siden solgte eller bortforpagtede til Moradorerne mod 25—50% Afgift og gav snart et godt Udbytte.

Knap to Aar efter sin Ankomst til Indien havde Brown den Sorg at miste sin Hustru *Anna Fenwick*, der døde i Barselseng ved Sønnen *Malthæus'* Fødsel 17. Mai 1776. I Rapportbogen skrev Guvernementssekretæren: »Fredag 17. Maii 1776 var det en høysmertelig og sørgelig Dag for vores høye Hr Gou-

verneur *Brown*, idet hans saa dyrebare og elskelige Frue i sin Barsel-Seng omvexlede Tiiden med Evigheden om Eftermiddagen mod Kl. 6. « »Løvedag 18. Maii blev S: T: afdøde Frue Gouverneurinde *Browns* Liig under en høyanseelig og talrig Liig Procession gelejdet til sit Hviilestæd udi Zions Kirke, hvor Præsten Hr. *Hattun* af Prædikestoelen gjorde en smuk og velapliceret Liig Prædiken udi saadan sørgelig Anledning; under Processionen veyede saavel Flaget paa Castellet som det paa Rehden liggende Skiib *Friderichsnaoger[s]* Flag paa halve Stang, og efter at Liig Prædikenen og Sørge Musiquen tilligemed Sangen var til Ende, blev fra Castellet affyret 21^{ve} Canon Minutskud, som fra Skiibet *Friderichsnaoger* blev igientaget med liige saa mange ditto. « Selv skrev *Brown* 11. Juni til Direktionen: »Med de smerteligste Følelser af en velgrundet Sorg og Bedrøvelse er det, at jeg *Brown* tilmælder den høye Direction det for mig saa høystbetydelige og beklagelige tilstødte Tab af det kiæreste for mig i Verden, min elskeligste Hustrue, hvilken det behagede den alviise Styrere faae Dage efter en Barne-Fødsel at afsiæle d. 17. passato og fraskille mig. «

Livet i Kolonien frembød jo ikke megen selskabelig Afveksling, og skønt *Brown* i Begyndelsen synes at have sat Pris paa selskabelig Omgang, maatte Forholdene efter hans Hustrus Død i den Retning blive mere ensformige.

Den forfaldne Guvernementsbolig i Kastellet *Dansborg* søgte han saa godt som muligt at restaurere. Graven omkring Kastellet maatte han lade tilkaste for at forebygge »at adskillige Steder af sammes Værker i den forestaaende Regntid skal udfalde, da det er øjensynlig, at Vandaarer i Graven underminerer Grundvolden.« I Bygningen indrettede han Guvernementets Forsamlingssal i Midten med Bogholderkontoret paa den ene Side og Sekretariatet paa den anden, saaledes at hele Administrationen blev samlet paa et Sted. De Bygninger, hvori Kontorerne tidligere havde ligget, blev omdannede til Barakker for Soldaterne, hvor de var langt bedre indkvarterede end i de hvælvede Kældere under Kastellets Bygning, der var meget fugtige og usunde. Kælderne blev saa anvendte til Pakhuse til Peber og Salpeter i Stedet for de tidligere paa *Mynten*. *Brown* istandsatte ligeledes Sygehuset, udbedrede Hovedvejen og oprettede en ordentlig Post mellem *Trankebar* og *Cuddalor* paa Nordsiden og *Karrikal* og *Negapatnam* paa Sydsiden. I sine Dispositioner var *Brown* stadig hæmmet af Hensynet til Omkostningerne; thi Interessenterne var ikke meget tilbøjelig til at anvende Penge, hvor der ikke var Udsigt til

’Gevinst. Til den omtalte Post, der kom og gik hver Dag, maatte Brown saaledes selv give Tilskud, da det lidet, der kom ind for Brevenes Besørgelse, ikke var tilstrækkeligt. Da Kompagniets Interessenter stillede sig noget tvivlende overfor Nødvendigheden af denne Posts Indretning, udtalte Brown »at samme Bekostning fremdeles ey skal komme Compagniet til Last, før det behager den høye Direction og Interessenterne at biefalde og accordere samme.«

For at faa Midler til at istandsætte Veje og Broer oprettede han et lille Lotteri paa 10,000 Pagoder, men Lodderne fik ikke tilstrækkelig Afsætning, skønt han selv førte an og købte en stor Del af Lødderne. Han maatte da søge at dække Omkostningerne af Mulktkassen. 1776 beklager Brown sig over, at Interessenterne ikke vil give Tilskud til Zions Kirkens Restauration, han paatænker i den Anledning en Kollekt hos de fremmede Nationer i Indien. Skulde Interessenterne imidlertid ville skænke en fri Gave dertil, kunde den anvendes til at forøge Hospitalet »med flere Logementer til de syge og en Apoteqver-Indretning«, da begge Dele var meget nødvendige. Brown anmoder ogsaa om at faa udsendt en dygtig Skolemester, da det er af stor Værdi »at Ungdommen bliver underviist i deres Lærdom og idet mindste i Læsning, Skrivning, Arithmetique og Religionen paa en grundig Maade«, ligeledes bør Skolelærerenes Salær forhøjes. Gang paa Gang vender Brown i sine Breve tilbage til, at der skal udvises mere Skønsomhed med Hensyn til de unge Mennesker, som Kompagniet udsender i sin Tjeneste. 15. Okt. 1776 skriver han saaledes: »Vi have saa ofte paa det indstændigste bedet, at ingen maatte udsendes i Compagniets Tieneste uden de, som har haft en goed Opdragelse, og er bekiendte for deres goede Sæder, at vi ansee det for unødigt her at tale meere derom, det er en Sag af største Vigtighed for Compagniet og dels Colonies Velfærd, der er dog desværre! af dem udkommen, som langt fra har icke været hiemme bekiendte for deres gode meriter.« 11. Juli 1777 beklager han sig atter over de af Direktionen udsendte Betjente »unge, uopdragne, uoplærte Mennsker, som ikke have været anbragte til noget, ja som her have maattet lære at skrive og regne, hvilket noksom af de hiemkomne Bøger beviises. Andre derimod, hvoraf man skulde have promitteret sig noget godt, formedelst at de havde lært saa meget, at de kunde skrive en skikkelig Haand og været meest brugelig til nogen Forretning, have været vitieuce og det i høyeste Grad og udi meere end een Henseende og Tilfælde, at vi have funden os høylig bedragne ved at anbetroe dem noget. Iblandt disse have de været de farligste, som have vidst saa vel at forstille sig, at de have vundet

vores Fortroelighed, indtil vi have employeret dem, da de have ey længere kundet skiule Skalken, men har givet os nok at bestille og forarsaget os megen Uroelighed. Vi ere altsaa meget forlegne og at beklage ved alle Leyligheder, hvor noget betydeligst skal foretages; thi vi maae da forrette all Ting selv uden at have nogen Assistance.* Som Modsætning fremhæver han den engelske Nations Betjente, der er »af en heel anden Beskaffenhed, de ere alle Folk af Familie og Fortune, af god Opdragelse, og som forinden de kommer hertil, have været anbragte til visse Studia eller Forretninger.* Han siger endvidere, at Betjentene »burde absolutment være saaledes lønnede, at de kunde have deres riegelige Udkomme; thi deres Forretninger skulde ey tillade dem at tænke paa sig selv, og den ringeste Kummer, hvormed de nu herværende skikkelige Betiente trykkes, vilde forarsage sammes Modfaldenhed, og som haver gjort dem alleroftest udelige til videre Forfremmelse. Saasnart Compagniet først var i Besiddelse af dette Tall velskikkede og due-lige Betiente, som kunde ved Leylighed ascendere og tiltræde endog de høieste Poster (men saadanne burde de og være), da var det først Tiid at udsende skikkelige unge Mennesker, som ligesom udi en Plante-Skoele ved disse og andres Anførsel kunde blive skikkede efter denom at bruges og beforders. Disse maatte ved Præmier eller paa anden Maade vorde tillokkede at gøre sig Landets og andre Sprog bekjendte og ved det oplivende Haab af Forfremmelse at lægge sig efter det øvrige, hvormed de kunde blive Compagniet og sig selv nyttige.*

Der er bevaret et Par Træk, som vidner om Browns gode Hjerte. I Anledning af en af Kompagniet tilstaaet Pension skriver Brown 20. Okt. 1775 om *James Brown*, der havde været Sekonde i Bengalen, men tabt sin Formue ved sin Svoger *Desmarchise*: »Til en fattig Mand, som *Mr. James Brown*, der og har den Fortieneste at være en gammel Betient, havde en liige Pension været en Barmhiertigheds Gierning.* Han lader *James Brown* komme til Trankebar og giver ham Sæde i Raadet, i hvilken Anledning Direktionen senere siger, at han har overtraadt sin Kompetence. I 1776 laaner Brown privat 200 Rdlr. til Assistent *Bynch*, der har faaet sin Dimission for at søge sin Lykke i Bengalen. Da han i 1776 har maattet afsætte Overhoved *Soetmann* og Overassistent *Olivarius* paa Kallikut paa Grund af Underbalance, skriver han ganske vist til Overassistent *Beisner*, der har overtaget *Soetmanns* Plads: »Dette alleene maae vi i Anledning af, hvad De for *Soetmann* har skrevet, hvor De søger at plaidere een med Ober-Hoveds Posten nødvendig

følgende Gield til Ærens Vedligeholdelse, siige Dem, at vi meeget meere holde det høyst lastværdig at overskriide den Menage, som kand være andstændig med een ærlig Mands Caracteer, for paa andres Bekostning at soutinere et høyt Levnet, og endnu afskyelig[ere] at forgriibe sig paa Herskabets Eyendele, saa De vil indsee *Soetmanns* Opførsel i dette Fald ikke taaler noget Forsvar.« Men samme Dag skriver Brown til Oberhoved *Passavant* paa Logen paa College: »Endskiønt at *Soetmanns* Opførsel ikke fortienner nogen Medlidenhed med ham, saa dog, for at han ikke skal have Mangel paa det nødvendige i Tilfælde, at han ingen Resource veed sig, bliver det ham herved tilladt at overkomme til Tranquebar med første Skiib, hvor hand indtil viidere skal vorde employeret som Ober Assistent med 20^{ve} Rd^{rs} Gage pr. Cortel, og nyder han imidlertid ey større Gage hisset; men vi synes, det var best for ham selv, om hand kunde faae Employ hos fremmede.«

Medens Kompagniets Interessenter ikke satte megen Pris paa den Del af Browns Reformarbejde i Kolonien, der ikke kastede noget af sig, var de saa meget mere optagne af hans Virksomhed til Gavn for Handelen, der i disse Aar florerede stærkt baade ved Kompagniets og den partikulære Handels Initiativ. Ogsaa paa dette Omraade synes Brown at have taget fat med megen Energi.

Om et af de første Skibe, han hjemsendte, udtalte Direktionen 8. Dec. 1775, at Returladningen var »upaaklagelig og bedre end vi i nogle Aar have faaet hiemsendt«. 2. Aug. 1777 skriver Brown f. Eks. til Raadet i Frederiksnagor »Da Skiibet Tranquebar ogsaa [foruden »Castellet Dansborg«] skal expederes, faar vi nok at bestille med at give dem begge deres fulde Ladninger, og derfor ønske at saa meget som mueligt fra Bengalen af courant og ordinaire Gods maatte vorde anskaffet.« De forskellige Handelsekspeditioner gav ham meget at bestille. Blandt de Ting, som udførtes til Indien, kan nævnes Ammunition, Kanoner, Geværer, Jern, Trosværk, Sejldug, Hatte, Rødvin, fransk Brændevin og Genever; blandt de Ting, som førtes til Evropa, kan nævnes Peber, Salpeter og Lærredsvarer. Gubernementet var desuden paa Grund af de Procenter, der var tilstaaet det af Fortjenesten, særlig interesseret i den indenlandske Handel, der dreves paa Ceylon, Bengalen, de hollandske Kolonier, Malakka, Queda, Atschin og Nikobarøerne.

Efterat Browns Slægtninge og *de Coninck*, der jo særlig havde været interesserede i den partikulære Handel paa Indien, var traadt ud af Direktionen i Kjøbenhavn, skete der ogsaa en kendelig Ændring i Direktionens Syn

paa Browns Virksomhed som Guvernør. Skønt Brown i Sekretprotokollen, der ikke er bevaret, havde udtalt sig mod den partikulære Handel, er det øjensynligt, at Direktionen ved flere Lejligheder troede, at han havde tilsidesat Kompagniets Interesser for privates, og ved sine Dispositioner var Brown saa uheldig et Par Gange at paadrage sig Kompagniets Misbilligelse. For at undgaa, at et af Kompagniets Skibe skulde ligge ubenyttet over i Trankebar, sendte han det med Bomuld for 39,866 Piastres til Kina, hvor Bomuldet imidlertid var faldet i Pris fra 16 Theil til 8 Theil pr. Pecul, saaledes at Ekspeditionen gav Tab i Stedet for Gevinst. Ligeledes var man misfornøjet med, at Brown paa egen Haand havde bortforpagtet Skibet Trankebar til Mr. *Stevenson* og ved denne Lejlighed havde slaaet Befragtning og Rekognition sammen til et samlet Beløb af 38,000 Rdl. Salget af Ladningen indbragte nemlig c. 292,700 Rdl., og Kompagniet vilde saaledes have oppebaaret 23,416 Rdl. i Rekognition; den fortjente Fragt blev derved kun 14,584 Rdl., hvad man ansaa for et ringe Ekvivalent for Udredningen fra Indien til Kjøbenhavn, der med Mandskabets Gage og Dusør alene beløb sig til 12,137 Rdl., 1 $\frac{1}{2}$ og 5 β foruden Skibets og Redskabers Slittage samt Assurance. *Stevenson* havde benyttet sig af, at Fragt og Rekognition var bleven slaaet sammen, til at sende fine Varer i Stedet for grove Varer, hvorved Ladningen var bleven saa værdifuld, at Kompagniet, hvis ikke Fragt og Rekognition var bleven slaaet sammen, kunde have opnaaet den ovenanførte betydelige Rekognition. Brown hævdede, at han netop havde slaaet Fragt og Rekognition sammen for at skaffe en Liebhaber til Fragten, og havde han ikke gjort det, havde Befragteren sikkert sendt grove og ikke fine Varer, saa Rekognitionen alligevel ikke var bleven saa betydelig. For et andet af sine Foretagender vandt Brown imidlertid megen Paaskønnelse, idet han foranledigede, at der blev udsendt en Presse til at sammenpresse Ballerne, saa at Skibene i Fremtiden kunde indtage en langt større Ladning end tidligere.

Endnu inden han havde faaet sin egen Bolig i Orden, stod 24. Juli 1774 i hans Værelser i Byen Jfr. *Elisabeth Essingtons* Bryllup med den engelske Doktor *Gordon* og 15. Dec. Jfr. *Janette Schiøtts* og Byfoged *Jens Borgens* Bryllup. Ligeledes viedes 11. Mai 1775 Assistent *Peder Holger Lindam* og *Maria Elisabeth Mouritzen* i Guvernør Browns Hus. I den følgende Tid hører vi intet om saadanne Fester, og saa kom Hustruens Død og Sørgeaaret: men i Begyndelsen af 1778 fejrede Brown Kongens Fødselsdag ved en stor Fest, om hvilken følgende Beretning er bevaret:

»Torsdag 29de Januarii 1778, som var vores allernaadigste Konges Fødsels Dag, blev af den herværende Garnison affyret om Morgenen ved Solens Opgang 3de Salver af deres Musquetter, liigeledes blev samme Morgen og Aften saa vel fra Castellet Dansborgs som og fra Staden Tranquebars Bastioner ved Constablerne med 3de Gange 27^{ve} Canon Skud saluteret.

Om Middagen indfandt sig hos S: T: H^{tr} Gouverneur *Brown* det secreta Raads Membra Præsten H^{tr} *Hallun* og alle Missionairerne her paa Stædet, Capitainen H^{tr} Commandant *Fischer* og øvrige Officerer, samt alle da her befundne Fremmede saavel som en Deel andre af Compagniets civile Betiente med deres allerunderdanigste Lykønskninger over Hands Mayestæts til Allerhøystsammes denne Dag opfyldte høystglædelige 29^{ve} Aars Alder.

Alle forbemeldte vare at høybemeldte H^r Gouverneuren til Middags-Maaltid inviterede, og paa det brillianteste beværtet, da ved Skaalernes Udlømmelse blev affyret

1. For vor allernaadigste Konge	27 Canon-Skud
2. Hendes Mayestæt Dronningen	27 —
3. Kron-Printzen	27 —
4. Printz-Friderich	27 —
5. Den kongelige Familie	27 —
6. Det høylovlige ostindiske Compagnie	21 —
7. Tranquebar Stad	21 —
8. H ^r Gouverneur Brown	21 —
Tilsammen	279 ^{ve} Canon-Skud

Om Aftenen indfandt sig igien alle høy- og velbemeldte Persohner tilligemed deres Damer og Hustruer item alle øvrige Compagniets herværende respective Betiente udi H^r Gouverneurens Huus; hvor alle vare inviterede til Aftens Maaltid og Ball, hvilket sidste med allerstørste Fornøyelse continuerede til langt ud paa Natten. Men førend Maaltidet blev paa den saakaldede Slots eller Castels-Plads, liige for H^r Gouverneurens Huus afbrændt et meget prægtig Fyrværkerie under adskillige behagelige Forandringer; liigesom og under Maaltidet H^r Gouverneurens Hauge i Prospect liigefor Bordet var illumineret og med adskillige Sind Billeder saavel som det danske Vaaben med kongelig Krone meget smukt placeret. — Den Allerhøieste beskyærme Kongen og lade ham længe leve!

1. Aug. 1777 overdrog Asiatisk Kompagni samtlige sine indiske Etablissementer til Kronen, og den tidligere Guvernør *Peter Herman Abbestée*, der efter sin Hjemkomst fra Indien var indtraadt i Asiatisk Kompagnis Direktion og i denne Egenskab havde taget virksom Del i Forhandlingerne om Koloniernes Overdragelse, blev nu udnævnt til kgl. Guvernør. I December samme Aar afrejste *Abbestée* til Trankebar ombord paa Fregatten *Juliane Maria*. Saa snart Efterretningen om Overdragelsen kom til Trankebar, overdrog *Brown* Kompagniets Handelsaffærer til de tre Faktorer, men vedblev at fungere som Interimguvernør og overtog Administrationen for kongelig Regning til *Abbestées* Ankomst, der først fandt Sted 16. Jan. 1779, da *Juliane*

Maria undervejs var kommet 190 Mile ud af Kurs. Brown deltog i de omfattende Overleveringer af Kompagniets Ejendomme og solgte sit Hus til Staten for 7,500 Rdl. Siden Okt. 1776 havde han i Huslejegodtgørelse haft 600 Rdl. om Aaret. Huset vedblev derefter at være Embedsbolig for Guvernørerne, saalænge Trankebar var i dansk Besiddelse. Da der ikke kunde skaffes Brown en til hans høje Stilling i Kompagniets Tjeneste svarende passende Hjemrejse med Skibene Ganges og Frederiksnagor, besluttede han sig til at tage hjem med Skibet Juliane Maria over Kina, og han har da sikkert faaet anvist den samme Plads ombord som Guvernør *Abbestée* havde haft.

12. April 1779, Kl. 9 Formiddag, gik Brown, Kaptajn *Haste* og forskellige af Kompagniets Embedsmænd ombord, medens der salutedes med 15 Kanonskud, og Flaget gik til Vejrs paa Stortoppen. Ved den paafølgende Afskedsmiddag blev »ved Skaalers Drikning saluteret 27 Canonskud«, og Kl. 4 gik d'Hrr. »Landsdommere« fra Borde. Næste Formiddag Kl. 10 fik Skibet Vind. 16. Maj kom det til Ankers paa Malakkas Red. Kl. 3 gik Brown og Kaptajnen i Land med Chalupbaaden, og Brown blev i Land til den 9. Juni: Dagen derpaa fortsattes Rejsen. 12. Juli fik man Land i Sigte, og Dagen efter kom Lodsen ombord for at lodse Skibet til Macou (∴ Macao), der ligger paa Halvøen af samme Navn ved Indsejlingen til Kanton. 17. Juli fo'r Brown og Superkargo *Runge* »i Land til Macou med en Jampan.« 24. Juli kom Skibet til Ankers paa Wampou (∴ Wampus) Red. I Wampu, 3 Mil fra Kanton, laa Faktorierne for de forskellige Nationer, der drev Handel paa Kina. Brown blev i Land, bortset fra et enkelt Besøg om Bord (31. Okt.), til Juleaften Kl. 8, da han sammen med Kaptajnen vendte tilbage til Skibet. 29. Dec. kom Superkargo *Mouriers* Hustru *Elisabeth Cornelia Courtonne*, som Brown vistnok kendte fra Kjøbenhavn, ombord for at rejse hjem til Danmark. Dagen efter passeredes Macao, hvor hendes Mand opholdt sig. Paa Hjemturen fødte Fru Mourier 11. Marts 1780 en Datter.

Kort før Skibet naaede Cap de bonne Espérance, blev det standset af et fransk Krigsskib, der efterat have undersøgt Skibspapirerne meddelte, at der laa en dansk Orlogsmænd ved Cap og afventede Juliane Marias Ankomst for at konvojere det og et Par andre danske Skibe hjem. 21. Marts gik man til Ankers paa Reden af »Cap de Bone«, og Dagen efter gik Kaptajnen og Brown i Land. 13. April vendte de tilbage til Skibet tilligemed nogle Fremmede, og 21. April satte Skibet Kursen udefter sammen med Skibene Prins Friderich og Kronprinsen og under Konvoj af det danske Orlogsskib Holsten, der førtes af

Kommandør *Kaas*. Under Krigen mellem Frankrig og England var de engelske Kapere begyndt at husere slemt, og som et Modtræk havde den danske Regering besluttet at lade sine Handelsskibe konvojere. Under Rejsen holder Konstablen derfor stadig Eksersits med Folkene ved Kanonerne og Haandgevæerne, medens Skibets Fører er optaget af at passe paa, at man holder sig sammen med den øvrige Del af Konvojen. Et Par Gange gøres klar til Kamp, men videre skete intet, og 14. Juli 1780 fik man Land at se af Sjælland. Dagen efter passeres Kronborg under Salut, og Kompagniets Lystjagt lægger til Skibet med en af Direktørerne og Overekvipagemester *With*. 16. Juli var Skibet varpet indenfor »Cronen«, Dagen efter mønstres Mandskabet, og Overstyrmanden, Løjtnant *H. H. Hvid* slutter Skibsjournalen med et taknemligt: »Gud være lovet for Naade; en lykkelig og beholden Reise.«

Da Brown vendte hjem, var han en velstaaende Mand. Ved et den 1. Marts 1784 afholdt Samfrændeskifte tillagdes der hans Børn tilsammen 70,000 Rdl. i mødrene Arv. Han havde dog ikke i Sinde at lægge Hænderne i Skødet, men genoptog nu sin gamle Handelsvirksomhed, delvis sammen med sin Broder *John*.

Det er forhen omtalt, at de 1781 af Kongen fik bevilget et Laan for at kunne købe og bygge 4 Skibe til Fart paa Indien, og i den Anledning fik de 14. Maj mod Vekselsobligation udbetalt 40,000 Rdl. Dette Beløb blev vistnok anbragt i Fregatten Cronborg, som David Brown havde købt i Serampor. Der tales rigtignok om et andet Skib London, som de har købt i England og sendt Folk over at afhente, men det synes ikke at være kommet hertil. Siden søgte de 35,000 Rdl. til Cronborgs Udredning, men fik 12. Feb. 1782 Afslag. Skibet var da allerede afsejlet til Trankebar. Da *John Brown* 1784 søgte Laanet paa 40,000 Rdl. i Skibet Herkules, anførte han, at dette Skib hørte til de 4 Skibe, til hvis Anskaffelse der var lovet dem Forstrækning, men David Brown synes ikke at have været Parthaver i selve Skibet, derimod deltog han i Ekspeditionen, idet dog enhvers Del i Ladningen besørgetes for egen Regning.

Allerede i Begyndelsen af Aaret 1781 havde David Brown udsendt Fregatten Asia til Ostindien, som han havde udredet i Forening med *David Boyd*. Skibet medførte Varer for 40,800 Rdl. og vendte hjem 30. Marts 1783 fra Trankebar og Bengalen med Varer til 477,800 Rdls. Værdi. 5. Jan. 1784 fik han Tilladelse til at udstede sin »simple Revers« for Kongens Andel af Told og

Rekognition, der ansloges til 18 à 20,000 Rdl., og som forfaldt 6 Maaneder, efterat der var holdt Auktion over Ladningen. Lignende Tilladelser var tidligere givet *de Coninck & Reiersen* og *Baron Bollen*. Derved undgik Rederne Stempling og Tinglysning. Det første var en Byrde, for hvilken Asiatick Kompagni i sin Oktroy var fritaget, det sidste var til Skade for Redernes Kredit.

8. Juni 1781 fik Brown af Grev *Frederik Ludvig Schulin* Skøde paa Gaarden Matr. Nr. 34 paa Østergade, Efterslægtsselskabets senere saa bekendte

GUVERNØR DAVID BROWN.
(Miniatur).

Gaard, der bestod af et Hus til Gaden paa 6 Fag i to Etager med Kvist, et lignende Sidehus i Forgaarden paa 9 Fag, og et lignende Tverhus med Udbygning paa 9 Fag samt et grundmuret to Etages Hus paa 5 Fag, hvorigennem fandtes Indkørsel til Baggaarden, hvor der i et Halvtags Sidehus bl. a. var Staldrum til 9 Heste. I denne Gaard, som han betalte med 18,000 Rdl. og 100 Species Dukater »i Nøglepenge« til Sælgerens Hustru, Grevinde *Schulin*, »naar alle Nøgler og Laase blive ham overleverede«, tog Brown Bolig.

Til Sommerophold købte han i Slutningen af samme Aar (11. Dec.) af Auktionsdirektør *Johan Frimodt* Lundegaard i Gjentofte Sogn af Hartkorn 9 Tdr. og 1 Fdk.

med tilhørende Lundeskov for 11,000 Rdl.

10. Sept. 1781 havde David Brown taget Borgerskab som Grosserer, og Aaret efter blev han optaget i det kgl. kjøbenhavnske Skydeselskab. Fra sin Virksomhed i Trankebar havde han beholdt Guvernør-titlen, og den vedblev at følge ham til hans Død. Efterat han ved sin Hjemkomst havde gjort Rede for de Transaktioner, man havde lagt ham til Last, tilkendte Asiatick Kompagni ham paa sin Generalforsamling 23. Maj 1781 Kompagniets store Guldmedalje til »Beviis paa Interessentskabets Fornøjelse over Hr. Gouverneurens givne Anslag til Pressens Udsendelse og den Compagniet derved forskaffede Nytte.«

Ved sin Datters Giftermaal med Brodersønnen *William* havde David Brown som meddelt trukket sig tilbage fra de daglige Forretninger i Han-

delshuset, men han vedblev jo stadig at støtte det ved sine Kautitioner og havde tilsidst strakt sig saa vidt, at han tabte sin Formue derved. Mod Slutningen af 1783 begynder han at nære Frygt for sin Kredit, hvilket foranlediger ham til at søge om at maatte udstede sin Kautition for Laanet paa Herkules paa et særligt Dokument, saa den ikke tinglyses.

Sin Ejendom paa Østergade, som han 1781 havde købt for 18,000 Rdl., solgte han ved Skøde af 19. Juni 1784 til Magasinforvalter *Nicolay Ketels* for 23,000 Rdl., og han boede nu en kort Tid paa kgl. Rebslager *Peter Appleby jun.s* Plads i Overgaden oven Vandet paa Christianshavn; men 12. Dec. 1785 fik han af kgl. Agent *Charles Selby* tilskødet Strandgade 35 (nuværende Nr. 22 og 24) for 17,000 Rdl., og flyttede nu hertil med sin Familie.

12. Marts 1784 var han i Hjemmet af Pastor, Dr. *Colsmann* bleven viet til *Mary Forbes*, der var født i 1752 i England. Bekendtskabet var vistnok indledet gennem den *Fenwick'ske* Familie, idet Browns Hustru vel var en yngre Søster til den *Elisabeth Forbes*, der havde styret Huset for Browns Svoger *David Fenwick*. I Browns andet Ægteskab fødtes 1785 Datteren *Mary* og 1787 Sønnen *Edward*. Som Faddere ved disse Lejligheder nævnes 1785 den engelske Minister *Elliot*, Etatsraad *de Coninck*, Justitsraad *Prehn*, Hr. *John Dungan*, Agent *Peter Appleby*. Browns to ældste Børn af første Ægteskab *Nicholas* og *Betzy*, hans Broder *John* og Hustru samt hans Svoger *George Fenwick*, 1787 Hr. *John de Coninck*, Hr. *John Dungan*, Hr. *Thomas Mercer*, Hr. *John Kinnier Thompson*, Hr. *James Brown*, Hr. *Nicolaus Brown*, Hr. *William Brown*, *Johns* Søn, Fru Etatsraadinde *de Coninck* og Jfr. *Anna Watson Forbes*.

Mary Forbes og *David Browns* Alliancevaaben kendes fra et Aftryk fra 1790, hun benytter sit Signet i den gamle skotske Adelsæt *Forbes'* Vaaben: tre Bjørnehoveder i blaat Felt; men iøvrigt er hendes Familieforhold ukendte.

25. Aug 1786 skødede Brown til *Cristopher Gleerup* og *Jonas Mumsen* i Kjøbenhavn sin Landejendom Lundegaard for den samme Sum, han selv havde givet for den, skønt han havde opført forskellige Nybygninger derude, og det maa vistnok lages som et Bevis paa, at det nu begyndte at knibe for ham. Dog har han endnu i 1787 en temmelig stor Husstand. Foruden den lille Datter af sidste Ægteskab og *Nicholas* og *Melior Ann* af første, var hans Svigerinde den 34-aarige Jomfru *Ann Forbes* »paa Visit« fra England. Tjenestefolkene bestod af Husholdersken *Edel Marie Egtved*, Stuepigen *Karen Hans-*

datter, Sypigen *Johanne Margrete Dreyer*, Kokkepigen *Anna Christine Mathiasdatter*, Barnepigens *Boel Christine Sørensdatter*, Tjeneren *Hans Thomsen* og Gaardskarlen *Hans Hansen Hammer*.

For i hvert Fald at redde noget af sine Børns mødrene Arv, som han jo havde laant sin Broder *John* i Benzonseje, købte Brown paa 3. Auktion 14. Marts 1787, paa Børnenes Vegne denne Herregaard med Tilliggende for 53,800 Rdl. Han erklærede dog senere, at Budet, saa længe han levede, blev hans Børn uvedkommende, da han ved kgl. Resolution havde faaet Tilladelse til at disponere over Børnenes Arv. Skødet blev udstedt 5. Juli 1788 og Købesummen præsteret 18. Dec. samme Aar. Af de to Prioriteter udbetalte han 2. Prioritet og 2000 Rdl. af Justitsraadinde *Boertmann's* 1. Prioritet; samtidig fik han en anden Prioritet af *de Coninck & Reiersen* paa 8000 Rdl. samt 2000 Rdl. af Forpagter *Niels Lassen* paa Turebyholm mod 1. Prioritet i 6 Bøndergaarde.

Han begynder kort efter Auktionen at udstykke Ejendommen, idet han 21. April 1788 sælger Amtsforvalter *Jacob Rosted* Jersie og Sollerød Kirker med jus patronatus et vocandi, en Bondegaard i Jersie og en Bondegaard i Ølby for 9,000 Rdl., og samme Dag Kancelliraad *Jørgen Qvistgaard* til Vibygaard Daastrup Kirke med Kirketidende og Anneksgaard samt to Bøndergaarde i Kirke Syv for 4,500 Rdl.; 20. Dec. 1788 skøder han til *Rasmus Carlsen* til Gammel Køgegaard Karlstrup Kirke med jus patronatus et vocandi for 3,000 Rdl., og 21. April 1789 til Amtsforvalter *Jacob Rosted* 3 Gaarde i Højelse og 3 Gaarde og 3 Gadehuse i Kamstrup for 3,000 Rdl. Endelig skødede Brown 13. Juni 1789 selve Hovedgaarden med resterende Bøndergods samt Ørsted og Snoldeløv Kirker til Gaardens Forvalter *Lars Larsen* for 38,000 Rdl., hvormed han betalte to Prioriteter, en til Justitsraadinde *Boertmann* paa 30,000 Rdl. og en til *de Coninck & Reiersen* paa 8000 Rdl.

Sit Tab ved Handelshuset Brown anslag David Brown til 391,163 Rdl. Da han til Indfrielse af de Veksler, han havde endosseret for *I. & W. Brown & Co.*, skyldte Kurantbanken 10,000 Rdl. og ikke havde andet at betale med end en Fordring i Huset Brown paa 77,171 Rdl. og 4 Mark, ansøgte han 15. Aug. 1788 Kurantbanken om, at Banken ligesom hans øvrige Kreditorer vilde modtage hans Anvisning paa de Brownske Kommissærer for den Andel, der kunde tilkomme den i hans nævnte Fordring, nemlig 1,973 Rdl. eller 19. Rdl. og 70 β pr. Hundrede, og for det manglende frafalde sin Paastand og videre Krav til ham i Betragtning af hans store Tab ved dette Handelshus

og for Resten holde sig til *I. & W. Brown & Co.s* Bo. Herpaa gik Banken ind, da samtlige hans øvrige Kreditorer havde fritaget ham for langt betydeligere Krav.

Ved sin Broders og sin Svigersøns Handelshus havde David Brown mistet alt, hvad han ejede, og da han ikke havde nogen Pension som Guvernør, maatte han se sig om efter et Levebrød. Muligvis har han tænkt sig at finde et saadant i Helsingør, hvor Huset *Godenius & Fenwick* endnu var i Virksomhed; i hvert Fald fik han 24. Juni 1789 af Købmand *Christian Carl v. Mehren* Skøde paa dennes Gaard Nr. 145 i Stengade lige op til Raadhuset. Gaarden havde til Gaden 9 Fag, var i 2 Etager med Kvist over de 4 Fag og havde desuden en lang Sidebygning og en Tværbygning. Til Gaarden hørte Have med Lysthus. Imidlertid var Stempelforvalteren ved Øresunds Toldkammer *Hans Ramshardt* død 10. Juni 1789, og i hans Embede fandt Brown da en Retrætepost. Han blev foretrukket for 36 andre Ansøgere, idet han havde grundet sin Ansøgning paa, at han ingen Pension havde forlangt eller haft som Guvernør, men nu var trængende. 28. Aug. fik han sin Bestalling, der lød paa, at han skulde besørge Stemplingen ved Øresunds Toldkammer samt være Arkivarius og Protokollist ved samme. Stempelforvalterens væsentligste Indtægter bestod i Sportler og ansloges til c. 2,400 Rdl. aarlig, men han maatte heraf til andre Embedsmænd afgive 1,200 Rdl., hvoraf han dog atter skulde oppebære 300 Rdl., naar Justitsraad *Duncan* døde. Ved Kabinetsbefaling af 19. Okt. 1778 var det blevet fastsat, at Arkivartjenesten altid skulde være forbundet med Stempelforvaltningen, saa at Stempelforvalteren uden Vederlag skulde være Arkivar og gaa Direktøren til Haande i, hvad han som Direktør kunde bruge ham til. I sig selv var Stempeltrykkerens eller Stempelforvalterens Embede lidet vigtigt, men da Stillingen nævntes i Traktaterne, og de gennemgaaende Skibe erlagde Afgift til ham, vilde man ikke ophæve Pladsen for ikke derved at miste disse Sportler. Kort Tid efter solgte Brown sin Gaard i Strandgade paa Christianshavn ved Skøde af 12. April 1790 for 12,500 Rdl. til den samme *Selby*, af hvem han havde købt den. I Helsingør blev Brown tillige Medlem af Direktionen for Øresunds- og Helsingørs Sygehospital.

Frederik de Coninck og hans Hustru havde trofast vedligeholdt Forbindelsen med Browns ogsaa efter, at disses Forhold var blevne forandrede. Etatsraad *Fr. de Coninck* hjælper stadig Brown med hans Ejendoms køb ved at tage Prioriteter i Ejendommene, og Familierne omgaas meget, hvad der

fremgaar af nogle Dagbogsoptegnelser af *Frederik de Conincks* Hustru *Marie de Coninck*, født *de Joncourt* fra Aarene 1793 og 1794. Hun skriver saaledes i Begyndelsen af Maj 1793 i Kjøbenhavn, hvor hun og hendes Mand da beboede det nuværende Moltke'ske Palais paa Hjørnet af Bredgade og Dronningens Tværgade:

- 1. Maj »les jeunes *Browns* repartis pour *Elseneur*.« [*David Browns* Søn *Nicholas* havde 21. Marts i Kjøbenhavn ægtet sin Moders Søsterdatter *Betsy Elphinston*].
- 4. Maj »Mort de Mme *Elphinston* [*David Browns* Svigerinde *Louise*, f. *Fenwick*]. . . retour de ses enfans d'*Elseneur*.«
- 7. Maj »fait une visite chez *Elphinston*, *Betsy* assez bien, sa soeur [*Louise Elphinston*, som 1795 blev gift med senere Kammerherre, Generalløjtnant *Jacob Flindt*] fort abatue, elle a été saignée; on enterre la mère vendredi [3: 10. Maj] et on attend demain *David Brown* et le consul.« [Den afdødes Broder *Nicolas Fenwick*].
- 10. Maj »passé la matinée avec les *Elphinston* pendant qu'on rendoit les derniers devoirs à leur mère.« [Døtrene har saaledes, overensstemmende med Dattidens Skik, ikke overværet deres Moders Begravelse].

I de følgende Dage flyttede *de Conincks* ud til deres skønne Landejendom Dronninggaard ved Furesøen, og her skriver Fru *de Coninck*:

- 14. Maj »Mon mari est arrivé ce soir avec *Betsy Brown* et sa soeur *Louise*.«
- 16. Maj »*David Brown* et son fils ont diné ici et sont repartis avec *Betsy*.«
- 30. Maj »Nous avons été à *Elseneur* voir les jeunes *Browns* dans leur menage, nous partimes à 11 h. et fumes de retour le soir avant 9. *Louise Elphinston* aura une jolie chambre chez sa soeur. *Betsy Berner* [Guvernørens Datter og *William Browns* tidligere Hustru, der i Efteraaret 1792 i 2. Ægteskab havde ægtet Kaptajn i Søetaten *Andreas Alexander Berner*] m'a paru triste, ce qui provient sans doute de son état, elle compte accoucher le mois prochain « [Hun fødte 23. Juni den senere Kammerherre *Alexander George Berner*].
- 22. Juni »la petite *Marie Brown* est morte d'une fièvre inflammatoire après 5 jours de maladie [*Mary Brown*, Guvernørens Datter af 2. Ægteskab, døde 18. Juni, 8 Aar gammel] . . . la mère est inconsolable.«
- 3. Juli »*Louise Elphinston* repart aujourd'hui, et la famille *Brown* vient demain pour passer quelques jours avec nous, l'entrevue ne pourra qu'être fort triste.« [*de Conincks* havde ogsaa mistet et Barn, Sønnen *Henri*, der var død 24. Juni paa Dronninggaard efter langvarig Sygdom].
- 7. Juli »nous avons pu faire une promenade avec nos amis *Brown*, on a pris le thé à l'hermitage« [formentlig den i Dronninggaards Park værende Eremitage].
- 11. Juli »tournée à *Sorgenfrey* avec les *Brown* [*Sorgenfri* ejedes den Gang af Arveprins *Frederik*] . . . les *Browns* repartis ce matin.«

19. Juli »Été à Elsenieur, diné chez *David Brown*, ramenés avec nous *Louise E.* [∴ *Elphinston*] et *Nancy*« [Guvnørøns yngste Datter *Melior Ann* af 1. Ægteskab].
30. Juli »*L. E.* est parti pour Elsenieur, le convoi est arrivé et elle partira jeudi pour aller passer l'hiver avec *Mariane* [de *Conincks* ældste Datter, som den Gang opholdt sig i England med sin Mand *John Clements*] qui la ramenera j'espère l'année[e] prochaine.« [Dette Haab gik i Opfyldelse].
6. Aug. »Étés à Esrom, où nous avons trouvé la famille de *David Brown*; la situa-d'Esrom est fort belle.«
15. Aug. »M^{ad} *Brown* et M^{ad} *Moor* sont venus diner hier.«
4. Sept. »*Louise Elphinston* arrivée heureusement à Londres.«
18. Sept. »La famille *Brown* est revenue pour quelques jours à D. [∴ *Dronninggaard*]. Je fus les prendre dimanche.«
26. Sept. »Les *Browns* repartis pour Elsenieur ayant reçu la nouvelle de la mort de leur fils *Mathieu*« [*David Browns* i Trankebar fødte yngste Søn af 1. Ægteskab].

I Kjøbenhavn skriver Fru de *Coninck* i 1794:

20. Jan. »*Nancy Brown* viendra passer quelque tems chez *Brandorff*, ce qui sera fort agréable pour *Caroline*« [Fru de *Conincks* Søster, der var gift med *Grosserer Hans Brandorph*].
25. Jan. »*Nancy Brown* est attendue ce soir ou demain avec les v. *Ahler* [formentlig hollandsk Konsul i Helsingør *Jost Jacob van Aller*, † 1824, 68 Aar gammel og 1. Hustru *Frantsine Sophie Beckam*, † 1796], elle passera quelque tems chez *Brandorph*.«
28. Jan. »*Caroline* [*Brandorph*] et *Nancy Brown* vinrent . . . ce matin prendre du caffè et sont veñus ce soir . . .«
30. Jan. »demain bal paré à la Ridder Zal [∴ *Riddersalen* paa *Christiansborg*], *Henriette* [de *Conincks* Datter, gift med kgl. Agent *Christian Wilhelm Duntzfelt*] ira avec *Nancy* et les *Elking*« [Lærerinder og fhv. Guvernanter i de *Conincks* Familie].
3. Feb. »Voilà la semaine des grandes fêtes [i Anledning af *Kronprinsens Fødselsdag* 28. Jan. og *Kongens Fødselsdag* 29. Jan.] passée, que nous avons laissé écouler tranquil[le]ment sans en partager les plaisirs! ou pour mieux dire l'ennui. *Henriette* fut la seule des nôtres qui fut [31. Januar] au Ridder Zaal pour l'amour de *Nancy Brown* et les *Elking*, qui voulo[ie]n[t] y mener leur[s]. . . 2 grandes pensionnaires . . . les *Dunsfeld* revinrent à dix heures du bal . . . il y eut une foule immense à ce bal . . . Nous avons été [en af de følgende Dage] passer l'après dinée chez M^{ad} . . .; ma soeur *Brandorph* y vint avec nous; *Nancy* avoit profité de cette occasion pour aller voir son oncle et sa tante *Brown* [*John Browns*], qui logent dans la belle maison d'*Appleby* que le cap.^t *Wismer*[?] achetta l'éte dernier; elle et *Caroline* [*Brandorph*] vinrent achever leur soirée chez nous.«
6. Feb. »nous fumes . . . achever notre soirée chez *Dunsfeld* [de *Conincks* *Sviger søn*, *C. W. Duntzfelt*], ma soeur [*Caroline Brandorph*] y étoit avec *Nancy*.«
8. Feb. »Nous dinames hier chez *Dunsfeld* avec *Nicky* [*Nicholas*] *Brown*.«
10. Feb. »Ma soeur [*Caroline Brandorph*] est venue passer la soirée avec *Nancy*.«

13. Feb. havde *de Conincks* et Aftenselskab paa 40 Personer, blandt hvilke *Nancy Brown* var.
20. Feb. »on donnoit hier le concert annuel pour la caisse des veuves de la chapelle, nous avions une loge« [i hvilken ogsaa *Nancy Brown* sad].
23. Feb. »ma soeur [*Brandorph*] et *Nancy* vinrent passer la soirée après la comédie.«
4. Marts »J'eus hier les *Elking* à souper avec les *Dunsfelt* et la famille pour fêter le jour de naissance de *Nancy Brown*; nous aurions dû déjeuner chez *Brandorph*.«
11. Marts »La comédie [o: d. kgl. Teater] recommence jeudi [13. Marts] et après cela toutes les assemblées et les amusemens qui avoi[en]t été suspendus depuis l'incendie« [*Christiansborgs Brand* 26. Feb.].
14. Marts »Le spectacle de hier a été superbe . . . [hele Hoffet var der] . . . ma soeur *Brandorph* eut 3 billets avec *Nancy [Brown]* et *Betsy Berner [f. Brown]*.«
15. Marts er *Nancy Brown* i Aftenselskab hos *de Conincks*.

Fra 25. April til 1. Sept. var *de Conincks* paa en Udenlandsrejse til Schweiz. Ved deres Hjemkomst tog de Ophold paa Dronninggaard og havde her 10. Sept. en »jolie fête« med Fyrværkeri og Bal: »les *Browns* vinrent tous d'Elseneur, nous fumes 35 à diner et 70 à souper sans les domestiques.«

I Helsingørs skønne Omegn havde flere af de engelske Familier i Byen bygget sig smukke Landsteder, og ved *de Conincks* Hjælp erhvervede David Brown ogsaa et saadant, idet han 21. Dec. 1796 fik Skøde paa Gurrehus med hele Fiskeriet i lille Gurre Sø af Kammerherre, Oberst *Hans Balthazar von Gottberg* for 8,300 Rdl. Etatsraad *Fr. de Coninck* laante ham 3,200 Rdl. paa 3. Prioritet næstefter 2,500 Rdl. til den kgl. Finanskasse paa 2. og 2,500 Rdl. til Helsingørs Overformynderi paa 1. Prioritet. Gaarden var bygget af Mur- og Bindingsværk og bestod af 4 Længer, nemlig en tegltækt nordre Længe paa 40 Fag, en østre Længe paa 16, en søndre Længe paa 35 og en vestre paa 16 Fag. De tre sidste var straatækte. Gaardens Tilliggende var ikke betydeligt, af Hartkorn kun 2 Tdr. og 5 Skpr. Ager og Eng samt Skovskylld 1 Fjerdingkar, men Besætning og Avlsredskaber medfulgte i Købet.

Ved Gurre Sø, hvor Sagnet lader Kong Valdemar jage sin vilde Jagt og med sin Elskede Tovelil finde sit kæreste Opholdssted, synes ogsaa David Brown at have befundet sig vel. Han solgte saaledes 19. Sept. 1798 sin Gaard paa Stengade i Helsingør til Konsul *Fritz de Lilliendahl*, mod at denne udbetalte *de Coninck* de 6,000 Rdl., som *de Coninck* havde staaende paa Prioritet i Gaarden, og tog nu fast Bopæl paa Gurrehus. Efter 1801 havde han tillige lejet nogle Værelser i Dr. *de Mezas* Gaard paa Stengade; men sit værdifuldeste

Bohave havde han paa Gurrehus, hvor han helst opholdt sig, og hvor han holdt Avlskarl, Gartner og Husholderske. Alle Værelserne laa i Stueetagen, der var Spisestue, den blaa Stue, Havesal, endnu en blaa Stue, to Kamre, en Garderobe og et Sovekammer, endvidere Køkken, Borgstue, Pigekammer, Gartnerens Kammer og to Karlekamre. Ovenpaa var kun et Kvistværelse. De fleste Møbler var af Mahogni. I den blaa Stue stod bl. a. »et indlagt Mahogni Tebord med to Fløje og et complet Mahogni Bogskab med forsk. Bøger udi 6 Dele«. Det var overvejende engelsk Litteratur, Rejsebeskrivelser, historiske Bøger, skønlitterære Værker og adskillige Magasiner; af danske Bøger fandtes kun Wøldikes Prædikener, Romers Kysten af Guinea og Holbergs Komedier i 3 Bind. I Havesalen fandtes bl. a. to forgyldte Konsolborde med Marmorplader, to Mahogni Spilleborde med grønt Klæde og et indlagt Mahogni Tebord med to Fløje. I Sovekammeret stod en grønmalet Jernseng med ostindisk Omhæng. I Garderoben omtales et Elfenbens Dambræt, 10 Karafler, tre Dusin Vinglas, et Dusin Champagneglas, 11 Hankeglas med forgyldt Kant, to firkantede og to ovale japanske Krukker. I Gangen ovenover Stueetagen nævnes et Pappegøjebur og 10 forskellige Fuglebure samt et Kanehjøldetøj til en Hest. I Køkkenet fandtes en Del Kobbertøj og Porcellæn, deriblandt et ukomplet japansk Testel. Af Dækketøj var der 38 Duge og 375 Servietter. Gaardens Besætning bestod af to gamle sorte Heste, 10 Kvarter høje, der vurderedes til 20 Rdl., to sortbrune Vognhopper, vurderede til 60 Rdl., og en brun Hest til 16 Rdl. samt 10 Malkekøer, der blev ansat til 16. Rdl. Stykket. Der fandtes tre Arbejdsvogne, en Kaleche, en holstensk Vogn, en Enspændervogn, en Kane og en Arbejdsslæde. Blandt Plovene nævnes to engelske, ligeledes omtales blandt Seletøjet en engelsk Sadel med Tilbehør.

I Foraaret 1804 havde Brown besluttet sig til at skille sig af med Gurrehus, og der var ansat Auktion til 24. Maj 1804, men tidligt om Morgenen den 13. Maj døde David Brown i sin Lejlighed i Helsingør, knap 70 Aar gammel. Hans Enke og Arvinger synes da at have vaklet med Hensyn til Salget af Gurrehus, de lovede Skifteretten »at indkomme med deres Tanker derom« til 22. Maj, men forlangte senere Mødet udsat til den 23. Maj, hvor de vedtog, at Auktionen skulde holdes, men der maatte ikke ske Hammer-slag ved 1. Auktion. De har sikkert forinden ønsket at indhente Elatsraad *de Conincks* Raad, thi han var baade Prioritetshaver og Enkens Lavvæрге, i hvilken Stilling han paa Skiftet repræsenteredes af Købmand *Thomas Chapman*. Ved et nyt Møde 19. Juni bestemte Arvingerne, at Besætningen og Inventaret

skulde bortsælges samme Dag, Gaarden blev solgt, da det ellers vilde være Boet til Besvær; men det overlodes til Enkefruen og Børnene at indbringe til Helsingør de Møbler og Effekter, som de ikke troede med Fordel at kunne bortsælge paa Gurrehus. Arvingerne forlangte tillige, at der intet Hammerslag maatte ske, medmindre der blev budt 10,000 Rdl. Ved 4. Auktion 28. Juni bød Købmand *John Good* i Helsingør 8,050 Rdl., og efter *de Conincks* Raad besluttede Arvingerne 25. Sept. at modtage dette Bud. Det synes dog, som *Good* har betalt noget mere, idet han forinden Skødet blev tinglæst, fik fornyet de paa 1. Prioritet staaende 5,500 Rdl. til Etatsraad Reiersens Dødsbo og udbetalte Etatsraad *de Conincks* Prioritet paa 3,200 Rdl.

Lejligheden i Helsingør bestod kun af 4 Værelser: Jomfru Forbes' Kammer, Frk. Browns Kammer, Sengekammeret og Dagligstuen, hvor Guvernørens lille malede Skrivepull stod. Af Sølvtøj fandtes en Bakke med en Sølvplademenage, 18 Sølvspiseskeer, 14 Sølvdessertskeer, 2 Ragoutskeer, en Saucenske, en Potageske, en Fiskeske, 22 Teskeer, Tesi og Sukkertang, 14 Gaffler og en Vintragt; i en Kuffert fandtes endvidere en Kaffekande, en Tepotte med Fad, to Presentertallerkener, en Sølvfiskeske, en Marvske, en Sennopskande med Ske, en Sukkerdaase med Ske, 16 firgrenede Gaffler, 16 Dessertskeer, 10 Ragoutskeer, en Salatgaffel, fem Stegespid, 16 Spiseskeer, en Sennopskande med Ske, en Potageske, 8 Saltkar og 6 Bouteillebakker. Det var kun en ringe Del af fordums Herlighed. En Del var sikkert solgt, andet var kommet til de gifte Børn. Fra Browns Hjem stammede saaledes en Gulddaase med hans Portræt i Bunden samt en stor Sølvkaffekande og Tepotte med det Brovnnske Vaaben, der fandtes i hans Sønnedatterens, Hofchef, Kammerherre *Næglers* Bo i 1890.

Nogle Maaneder efter sin Mands Død rejste *Mary Brown* til England, men vendte senere tilbage til Helsingør, hvor hun boede sammen med sin Søster. Først i 1814, efterat Fuldmagt var indløbet fra de i Udlandet boende Børn, fik Arvingerne David Browns Bo ekstraderet.

Fru Brown og hendes Søster levede et inderligt Samliv i deres hyggelige Hjem paa Stengade i Helsingør. Deres Bo vidner om Properhed og Sirlighed lige fra det »komplette Styrtebadsapparat«, som ellers meget sjældent træffes i den Tids Bofortegnelser, og til de mange smukke Klædningsstykker, der omtales, f. Eks. en sort Silkefløjels Pels, en staalgraa Levantine-Pels, en sort Atlaskes Kjole, en staalgraa Silkekjole, en blaa Silkekjole, en staalgraa Levantine-Kaabe med Forværk, en hvid Silkekjole, to Kniplinger,

tre Stykker sorte Florskniplinger, en Papirsæske med Kniplinger, 11 Stykker Kappesløjfer etc. Da de nærmede sig Støvets Aar, oprettede de 29. April 1820 et Testamente, der blev kgl. konfirmeret den paafølgende 4. Maj, og hvori de bestemte, at den længstlevende skulde forblive i uhindret Besiddelse af deres Fællesbo, der efter vedkommendes Død skulde tilfalde *Mary Browns* Sønnedatter *Melior Brown*; denne kom saaledes til at arve sin Bedstemoder, der døde 5. Feb. 1826, men den hele Arv blev kun 1817 Rdl. 5 $\frac{1}{2}$ og 4 β .

Over Browns Enke og hendes Søster fandtes tidligere følgende Gravskrift paa Helsingørs Kirkegaard:

In Memory
of
Mary
Relict of *David Brown Esqr*
of Musselburgh in Scotland
late keeper of the seal at
the sound custom house at
this place, and many years
Governor of Tranquebar
in the East Indies
Obit 5th February A. D. 1826
and
of her sister
Anna Watson Forbes
spinster
Obit 5th March 1823 A. D.

Kilder: Kay Larsen: De dansk-ostindiske Koloniers Historie, passim. Endvidere til *Side 112*: Dalkeith Kirkebog; Kbhs. Skødepr. 1756—58, fol. 456 f.; 13. Nov. 1761 faar David Fenwick og Hustru, der ere af den reformerte Religion, men i 11 Aar bestandig har holdt sig til den tyske Kirke, Bevilling til fremdeles at holdt sig til denne (Sjæll. Reg. Nr. 560); *Side 113*: Helsingørs Bys Kopibog 1751—57, fol. 46 f.; Helsingørs Skiftepr. 1744—58, fol. 791: Indbydelsesskrift til de offentl. Examina i Helsingørs høiere Realskole 1870, S. 6; Personalhist. Tidsskr. VII, 1, S. 284; David Fenwicks Privilegium af 23. Juni 1752 i Sjæll. Reg., Nr. 48; Begravelsesbrev for hans Hustru Anna Margrethe Bech af 20. Nov. 1761, sst., Nr. 571, for ham selv af 27. Dec. 1765, sst., Nr. 626; Helsingørs Skiftepr. 1757—78, fol. 112 ff. og 423; Helsingørs Skøde- og Pantep. 1758—75, fol. 203 b., og 447 b.; Helsingørs Olai Daabspr. 1744; Helsingørs Skiftepr. 1776—97, fol. 482; Helsingørs Byfogeds Konceptskifter og Skiftedokumenter 1787; Helsingørs Olai Vielsespr. 1752 og Daabspr. 1745; Kbhs. tysk reform. Kirkes Begravelsespr. 1777; Kbhs. Skøder 1761—63, fol. 175 og 304, Obligations 1761, fol. 498 b.; *Side 114*: Kbhs. Skatte-

mandtal 1762, Øster Kvarter, Nr. 137, for John Browns anden Ejendom i Vingaardsstræde mangler Skattemandtallet; Helsingørs Marie Kirkebog 1782; Kbhs. tysk reform. Kirkebog; Asiat. Komp.s Generalforsamlingspr. 1772—77, fol. 786; *Side 115*: Sjæll. Tegn. 1771, Nr. 202; *Side 116*: Asiat. Komp., Evropæisk Brev Kopibog 1773—74, fol. 121; Direktionens Resolutionspr. 1772—74, fol. 192; *Side 117 ff*: Generalforsamlingspr. 1772—77, fol. 160 ff.; *Side 118*: Ostindiske aabne Breve 1773, Nr. 1; Asiat. Komp.s Evropæisk Brev Kopibog 1773—74, fol. 174, 176 og 368; Generalforsamlingspr. 1772—77, fol. 258 og 270; *Side 122*: Skibsjournal holden paa Skibet Kongen af Danmark paa Rejse til og fra Canton i Kina af Kaptajn Mads Skifter 1773—75 (Skibsprotokollen for denne Rejse er ikke bevaret); Asiat. Komp., Guvernemetet i Trankebars Rapportbog primo Januarii til ult. Decembris 1774, fol. 82 ff.; *Side 123*: Breve fra Guvernemetet i Trankebar 1773—75 (Brev af 2. Juli 1774); *Side 124*: Rapportbog primo Januarii til ult. Aug. 1775, fol. 40 f.; Breve fra Guvernemetet i Trankebar (Brev af 14. Feb. 1775 § 17); Generalforsamlingspr. 1772—77, fol. 491; *Side 125*: Guvernemetets Udgaende Brevbog Jan.—Aug. 1775, fol. 24; Breve fra Guvernemetet (Brev af 22. Marts 1775); *Side 126*: Breve fra Guvernemetet (Brev af 26. Maj og 29. Juli 1775); Guvernemetets Udgaende Brevbog Jan.—Aug. 1775, fol. 122; *Side 127*: Breve fra Guvernemetet (Brev af 20. Okt. 1775); Udgaende Brevbog 1. Sept. til Aug. 1776, fol. 63 og 75; *Side 128*: Rapportbog 1. Sept. 1775 til Aug. 1776, fol. 226 f.; Breve fra Guvernemetet (Brev af 24. Aug. 1776, § 30); Udgaende Brevbog Sept. 1776 til Maj 1777, fol. 200; *Side 129*: Breve fra Guvernemetet (Brev af 11. Juli 1777 § 2); Udgaende Brevbog 1. Sept. 1775 til Aug. 1776, fol. 95; *Side 130*: Samme, fol. 48, 51 og 189; *Side 131*: Samme Sept. 1776 til Aug. 1777, fol. 249; Breve fra Guvernemetet (Brev af 15. Okt. 1776 § 28); Aug. Hennings; Gegenwärtiger Zustand der Besitzungen der Europäer in Ostindien, II, S. 189 f.; Rapportbog 1. Sept. 1775 til Aug. 1776; *Side 132*: Breve fra Guvernemetet (Brev af 11. Juni 1776); Generalforsamlingspr. 1772—77, fol. 745 ff.; Breve fra Guvernemetet af 20. Okt. 1775 og 29. Feb. 1776; Indianske og Chinese Breves Copiebog 1772—78, fol. 419 ff.; *Side 133*: Breve fra Guvernemetet (Breve af 29. Feb. 1776, 24. Aug. 1776 § 40, 15. Okt. 1776 § 10, § 23 og 33, 11. Juli 1777 § 5 og 7); *Side 134*: Breve fra Guvernemetet (Brev af 20. Okt. 1775, § 9 og 17, 15. Okt. 1776 § 4); Udgaende Brevbog 1. Sept. 1775 til Aug. 1776, fol. 66, 112 og 113; *Side 135*: Samme, fol. 110; Indianske og Chinese Breves Copiebog 1772—78, fol. 375; Udgaende Brevbog Sept. 1776 til Aug. 1777, fol. 241; Samme, fol. 5 og 23; *Side 136*: Breve fra Guvernemetet (Breve af 29. Juli 1775 og 24. Aug. 1776 § 40); Generalforsamlingspr. 1772—77, fol. 737, 773, 806, 810 og 825, samme for 1777—83, fol. 137 f.; Indianske og Chinese Breves Copiebog 1772—78, fol. 462, 552 og 600; Rapportbog primo Januarii til ult. Decembris 1774; Samme for Jan. til Aug. 1775; *Side 137*: Rapportbog 1. Jan. til ult. Aug. 1778, fol. 49 f.; Udgaende Brevbog 29. Juli—13. Okt. 1778, under 3. Aug. 1778; *Side 138*: Generalforsamlingspr. 1772—77, fol. 745 f. og 821; samme 1777—83, fol. 276; Guvernemetets Udgaende Brevbog 15. Okt. 1778 — 19. Marts 1779, fol. 105; Direktionens Resolutionspr. 1781—83, fol. 57; Guvernemetets Udgaende Brevbog 15. Okt. 1778 — 19. Marts 1779, fol. 115 og 135; Skibsjournal paa Skibet Dronning Juliane Maria paa Rejsen til og fra Canton i China 1777—80; Patriciske Slægter, I, S. 201; *Side 139*: E. Holm: Danmarks—Norges Historie 1720—1814, V, S. 298—306; Sjølandsfars Landstings Pantebog 1761—87, fol. 502; Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 160 og 170, Kopibog 1779—86, fol. 136, 148, 174, 185 og 198; velvillig Meddelelse fra Hr. Kay Larsen: Asiat. Komp.s Indenlandsk Kopibog 1783—85, fol. 9; Direktionspr. 1783—84, fol. 94, 356 og 419; Generaloldkammerets danske Forest. og Res. 1784, Nr. 3; *Side 140*: Kbhs. Skøder 1781—82, fol. 187, jvf. Fr. Bokkenheuser: Efterslægtsskabet og dets Skole, S. 57; Eiler Nystrom: Gentofte Sogn, S. 70; Skøde- og Pantep. for Kbhs. Birk, E, fol. 754; Kbhs. Borgerskabspr.; I. C. Reitzels Fortegnelse over de i det kgl. kbhske Skydeselskab bevarede Medlems-Skiver: Asiat. Komp.s Indenlandsk Kopibog 1781—82, fol. 129; Generalforsamlingspr. 1777—83, fol. 386 og 389; *Side 141*: Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 258; Kbhs. Stats- og Handels Veyviser 1785; Kbhs. Skøder 1784—86, fol. 466; Tysk reform. Kirkebog 1784, 85 og 87; Rigsarkivets Seglsamling; Skøde- og Pantep. for Kbhs. Birk, F, 326; Folketællingen 1787, Christianshavns Kvarter, Strandgade Nr. 35; *Side 142*: Sjølandsfars Landstings Skødebog 1783—94, fol. 215 ff., 222, 223, 224, 247 b. og 254, jvf. Francisca Carlsen: Gammelkjøgegaard, I, S. 108; Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 555; *Side 143*: Helsingørs Skødepr. 1775—90, fol. 772 b.; Generaloldkammerets Forestill. og kgl. Res. 1789, Nr. 63; Kbhs. Skøder 1789—91, fol. 206; Helsingørs Lommebog for 1799, S. 8; *Side 144 ff*: Uddragene af Etatsraadinde de Conincks Dagbogsoptegnelser er velvilligt meddelt af Hr. cand. theol. Alfred Good; *Side 146*: Pante- og Skødepr. for Kronborg Rytterdistrikts Birk 1788—1800, fol. 258 og 261 f.; Helsingørs Raadstepr. 1782—93, fol. 412; Helsingørs Skødebog 1798—1804, fol. 62; Folketællingen 1801, Lyng-Kronborg Herred, Tjekob Sogn, Gurrehus; *Side 147*: Kronborg Amts Skiftepr. 1767—68 og 1790—1805, fol. 789; Øresunds Toldkammers Skiftepr. 1767—1814, fol. 171 ff., 175 og 191 b.; *Side 148*: Helsingørs Skiftepr. 1820—28, fol. 482 b., 486, 493 og 496; Helsingør Byfogedarkiv, Skiftedokumenter 1782, II.

Generalkrigskommissær JOHN BROWNS Børn.

Kammerherreinde Anna (Nancy) Margaretha Giedde, f. Brown.

John Browns ældste Barn, Datteren *Anna (Nancy) Margaretha*, var født den 6. Jan. 1758, godt et Aar efter sine Forældres Bryllup, og blev i Daaben 5 Dage senere opkaldt efter begge sine Bedstemødre. I 1772 blev hun konfirmeret, og endnu ikke fyldt 18 Aar ægtede hun 25. Okt. 1775 den unge Vestindianer *Peter Heiliger de Nully*, der havde nedsat sig i Kjøbenhavn, hvor han havde Kontor i Vimmelskaftet og drev Købmandsforretning, særlig med vestindisk Sukker, uden dog at tage Borgerskab. *Peter de Nully* tilhørte en gammel fransk Adelsslægt, der i sit Vaaben førte i rødt Felt et med 4 Guld-Liljer besat gyldent Kors, ledsaget af 4 gyldne Ruder og som Skjoldholdere 2 hvide Svaner. Slægten havde i mange Generationer ejet Neuilly (deraf Navnet) ved Marne, 3 Mil fra Paris, men efter det nantiske Edikts Ophævelse 1685 flygtede *Pierre de Nully* til Holland. Hans Søn *Bertrand Peter de Nully* kom over til Vestindien, hvor han paa St. Eustache blev gift med *Catharina Heyliger*, der skal have været Datter af den derværende hollandske Guvernør. Dette Ægtepar bosatte sig paa St. Croix, hvor han døde 1773 som Stadshauptmand i Christianssted og Ejer af flere Plantager. Hans Enke fik 26. Feb. 1773 Tilbudelse til ved Proklama at indkalde sin Mands Kreditorer, da hun foruden den betydelige Skade, hun havde lidt i den sidste ødelæggende Orkan »paa hendes der paa Landet havende Estater«, havde haft det uoprettelige Tab, at næsten alle Regnskabsbøger, Journaler, Regninger og Kvitteringer enten var blevne sønderrevne og ulæselige under de demolerede Bygninger eller bortførte til de tilgrænsende Plantagers »Sukker Stykker«, hvor de dels af Storm, dels af Regn var blevne »aldeles bedærvede og overalt ikkun faa deraf vare fundne«. I deres 27. Marts samme Aar konfirmerede Testamente, dateret St. Croix 5. Nov. 1771, var det bestemt, at deres 3 Børn *Peter*, *Anna* og *Maria* skulde gaa i lige Arv. Sønnen *Peter* skulde foruden Faderens Guldur og

Kaarde samt alt hans Linned og Gangklæder bl. a. have Plantagen Pieters Rust i Dronningens Kvarter Nr. 35 og Halvdelen af de tilgrænsende Plantager, kaldet Robinsons, i Dronningens Kvarter Nr. 36, desuden $\frac{1}{3}$ af deres Kvægplantage Cathrinus Rust i Kompagniets Kvarter Nr. 11, 12 og 21, der bestod af $1\frac{3}{4}$ Plantage.

Peter de Nully blev ved sin Faders Død i en meget ung Alder sin Moders Støtte, allerede det følgende Aar optræder han paa hendes Vegne i en Sag mod *Ter Borch & Sønner* i Amsterdam, og kort Tid efter blev han sendt til Kjøbenhavn for der at skabe gode Afsætningsforhold for Plantagernes Sukkerproduktion. Da *John Browns* Handelshus og Huset *Ryberg* paa den Tid havde de største Forretninger paa Vestindien blandt de kjøbenhavnske Grosserere, er *Peter de Nully* rimeligvis bleven vel modtaget i *John Browns* Hjem, hvor han hurtigt forelskede sig i Browns purunge, skønne Datter, med hvem han efter en meget kort Forlovelsestid blev gift.

Et halvt Aars Tid efter Brylluppet blev *Peter de Nully* saa betænkelig angrebet af Kopper, at *John Brown*, hvem det unge Par skyldte deres Hjem, og som desuden havde forstrakt sin Svigersøn med godt 3000 Rdl., fandt det rigtigst at lade dem gøre Testamente. Et saadant blev derfor oprettet 4. Marts 1776 og kgl. konfirmeret 27. Marts. Det bestemtes heri, at den længstlevende skulde være den førstafdødes Universalarving, dog skulde Anna Margaretha Brown, hvis hun overlevede sin Mand, anvende 400 Rdl. i velgørende Øjemed, nemlig 100 Rdl. til hver af følgende Institutioner: den reformerte og den lutherske Kirke paa St. Croix, den reformerte Kirke i Kjøbenhavn samt Almindeligt Hospital sammesteds. Da hun var frugtsommelig, var man saa forudseende at antage, at hun kunde faa Tvillinger, og det bestemtes, at de, saafremt det blev en Dreng og en Pige, skulde gaa lige i Arv. *John Brown* indsattes som Eksekutor tillige med en af ham valgt tjenlig Medkommittent i Vestindien. Den 15. Marts 1776 døde *de Nully*, 27 Aar gammel, og blev fire Dage senere begravet i Applebys Kapel i Frederiks tyske Kirke. Om hans Personlighed ved vi intet, kun er det sandsynligt, at han har været vel lidt af sin Hustrus Slægt, da hans Svoger *James Brown* mange Aar senere lod sin Søn opkalde efter ham, ligesom hans Navn stadig siden er bevaret i Slægten. Af Boets Registrering ses det, at *John Brown* har givet sin Datter et godt Udstyr. Af Guld- og Sølv-sager nævnes: To Spansk-rør med Guldknapper, et Par Guld-Ærmeknapper, en sølvforgylt Kaarde, 2 Armstager, 12 Stager uden Arme, en Brødkurv, en Flødespand og Ske, en

mindre dito, en Pancheske, indvendig forgyldt, en Sukkerbøsse, en Peberdaase, 12 Spiseskeer, en Potageske, en Sukkertang og 12 Skeer, tre forskellige Par Skospænder, et Gehæng-Spænde, et Etui og et Sølv-Blyantsfuttal. Af Porcellæn og Glasvarer kan nævnes et Teservice af blaåt og hvidt Dresdener-Porcellæn og tre Glaslysekroner; blandt Messing og Malm kan nævnes to Kontorplader. Blandt *de Nullys* Garderobe omtales en rødbrun Kjole og Vest med tre Par Benklæder med Guldgaloner, en rød Silkeklædning med to Par Benklæder og en hvid Frakke med Guldsnore. Da *Peter de Nully* ikke vides at have baaret nogen dansk Uniform, maa han enten have staaet i en fremmed Stats Tjeneste, inden han kom til Kjøbenhavn, eller ogsaa maa, hvad der maaske er det rimeligste, disse Beklædningsgenstande hidrøre fra hans Faders Garderobe. Endvidere fandtes i Boet en engelsk Karet med Seletøj til to Heste.

Efter sin Mands Død flyttede Anna Margaretha de Nully til sine Forældre, hvor hun efter et Fjerdingaars Forløb fødte en Søn, den senere Oberst og Stadshauptmand paa St. Croix *Johan Bertrand Peter Heiliger de Nully* (1776—1855), der ved sin Fødsel var saa svag, at han maatte hjemmedøbes 2. Juli 1776.

Tre Aar senere, 10. Dec. 1779, havde Fru de Nully Bryllup i sin Faders Gaard i Ny Kongensgade med den 23aarige tjenstgørende Kammerjunker hos Kronprinsen (Frederik VI) *Werner Hans Rudolph Rosenkrantz Giedde*, og samme Dag blev der holdt Samfrændeskifte efter hendes første Mand, hvorved bestemtes, at *John Brown*, naar Arven efter hendes afdøde Mands Moder faldt, først skulde have sin afdøde Svigersøns Gæld til sig dækket, og Resten af Boet derefter deles mellem Moder og Søn.

Kammerjunker *Giedde* tilhørte den gamle danske Adelslæg, der i sit Vaaben førte en Sølv-Gedde i blaåt Felt og paa Hjelmten samme Mærke mellem et blaåt og et Sølv-Vesselhorn. Slægten havde i tidligere Tid haft store Besiddelser og været meget anset. *Gieddes* Tipoldefader var Rigens Admiral, Hr. *Ove Giedde* til Tommerup. De senere Generationer havde væsentligst tjent som Officerer i Hæren. *Gieddes* Fader *Wulf Unger Giedde* døde 1777 som Major i Viborg og hans Moder *Lene Cathrine Godskesdatter von der Brincken* Aaret efter i samme By.

GIEDDES OG BROWNS
ALLIANCEVAABEN.

Selv var han født i Jylland, i Ring Sogn, den 4. Okt. 1756 som den yngste af 12 Søskende, hvoraf dog de fleste døde som smaa; tre af hans Brødre blev Officerer. 12 Aar gammel blev *Werner Giedde* 1768 knyttet som Page til Frederik V.s Enkedronning Juliane Marias Hof. Hans Kammerater her var de senere Kammerherrer *Eggert Christoffer Vind* og *Frederik Julian Christian v. Bertouch* og den senere Gehejmeraad og Overjægermester *Christopher Frederik Sehested*. *Vind* afløstes 1770 af den senere Gehejmestatsminister og Ordenskansler *Frederik Julius (Julianus) Kaas*. Som Pagernes Hofmester fungerede den unge kundskabsrige og fint dannede Jurist *Christian Frederik Jacobi*, siden Sekretær i Videnskabernes Selskab, Lector hos Kong Christian VII og Konferensraad. Han var kort i Forvejen hjemvendt fra en længere Udenlandsrejse i Tyskland, Holland og Frankrig, hvor han havde studeret ved flere Universiteter, og var saaledes udmærket skikket til at give sine Elever en god Opdragelse. 1771 blev han afløst af den senere Konferensraad og Amtmand *Benjamin Sporon*.

I Paasken 1772 blev *Giedde* sammen med sin to Aar ældre Broder *Christoph Frederik Ingenhaef Giedde*, der var Page hos Prinsesse *Charlotte Amalie*, konfirmeret i Slotskirken.

Indtil *Struensees* Fald førte Enkedronningen som bekendt en meget tilbagetrukket og overset Tilværelse, men efter den 17. Jan. 1772 fik hun jo betydelig Indflydelse; denne viser sig allerede ved Dannelsen af Kronprinsens Hofstat, hvortil ikke mindre end tre af de ved hendes egen Hofstat ansatte Personer blev udvalgte. 6. Sept. 1773 lader Kabinettet Kongen tilskrive hende: »Det træffer sig saa lykkelig, at der ved Deres Majestets Hof findes trende Personer, som jeg ellers længe havde maattet søge af den Duelighed og Tilforladelighed, at jeg vilde sætte dem hos min Søn Kronprinsen, Kammerjunker *Urne*, Pagen Hofmester *Sporon* og Page *Giedde*.«

I Spidsen for den lille Hofstat sattes som Overhofmester General *Hans Heinrich v. Eickstedt*, der havde været en af Hovedmændene for Sammensværgelsen mod *Struensee*. *Christian Urne*, den senere Gehejmeraad og Overpræsident i Kjøbenhavn, blev første Kammerjunker. Til anden Kammerjunker udnævntes den senere saa bekendte Beskytter af Videnskaberne *Johan v. Bülow* til Sanderumgaard, Kammerpage blev *Giedde* og Pager *Frederik Theodor v. Holstein* og *Niels Rosenkrantz*. *Sporon* blev Informator. Desuden ansattes to Kammertjenere og et Aars Tid efter tillige en Kammerlakaj og en Livkirurg (*Johann Christian Bodendieck*). Den 15. Okt. 1773 blev *Urne*, *Bülow* og *Giedde*

forestillede for Kronprinsen. Denne var da lige bleven taget fra sin Overhofmesterinde, Feltmarskal *Numsens* Enke, uden at det synes at have gjort dybere Indtryk paa ham, skønt han endnu ikke var fyldt 6 Aar, og Overhofmesterinden var den eneste, der havde vist ham moderlig Kærlighed i hans Barn-dom. Han var munter, sprang omkring og lod sig ikke det mindste mærke med det hændte. *Bülow* fortæller, at de straks maatte begynde at lege med ham og anstille »Parforcejagt« paa en paa et Stykke Papir tegnet Hjort. *Giedde* var den Gang 17 Aar. Som Kammerpage var *Gieddes* Gage 400 Rdl. aarlig.

I Begyndelsen af November 1775 fik *Urne*, der ikke kunde enes med *Eickstedt*, sin Afsked; *Bülow* rykkede nu op til første Kammerjunker og *Giedde* til anden. Hans Gage som saadan var 800 Rdl. aarlig. *Gieddes* Kammerjunkerbestalling er af 27. Nov. 1775, og den meddeltes ham gratis i Overensstemmelse med, hvad der var Skik og Brug ved Udfærdigelsen af Kammerpagernes første Bestallinger. Han vedblev dog tillige at fungere som Kammerpage, indtil han 1779 giftede sig, og Generalen fandt det nødvendigt, at der til denne Post kom en anden, hvortil *Theodor Georg Schlanbusch* valgtes. *Bülow* var stadig om Kronprinsen, og efterat *Giedde* var bleven forfremmet til Kammerjunker, var han ikke saa meget sammen med Prinsen. Han skulde dog hver Formiddag, naar Kronprinsen var færdig med Informationen, indfinde sig i hans Gemak og ledsage ham paa Udflugter og iøvrigt remplacere den første Kammerjunker, naar denne ved Sygdom eller paa anden Maade var forhindret i at opvarte Kronprinsen. Men *Bülow* var som sagt i Reglen altid paa sin Post; i den Tid *Giedde* og han samtidig var hos Kronprinsen, var han kun syg to Gange, nogle Dage ad Gangen, og *Giedde* havde god Tid at ofre sin Hustru. 24. Dec. 1782 skriver Grev *Johan Ludvig Reventlow* til sin Søster: »Giedde ist verheyrathet und ich glaube nur wenig mit dem Prinzen, sowie *Sch[lanbusch]*«. *Giedde* vides ikke at have haft nogen særlig Indflydelse paa Kronprinsen, hvad man efter hans lette og sorgløse Karakter vel heller ikke kunde vente. Han var meget musikalsk og spillede fortræffeligt Fløjte, men Kronprinsen havde ingen videre Sans for Musik, saa der var paa dette Omraade ikke noget Berøringspunkt mellem dem. Paa den anden Side var *Giedde* venlig og elskværdig, saa der heller ikke traadte noget Modsætningsforhold frem. *Bülow* skildrer *Giedde* som »eet af de godhiertede og bøyelige Gemytter, som lader sig let indtage og i Følge deraf blive gode eller onde, alt eftersom de leedes af dem, i hvis Hænder de falde, og som uden at see til Følgerne eller Enden handle alleene efter Tin-

genes Udseende og [som] de synes bedst uden at trænge dybere ind i dem end til Overfladen«. Uden Tvivl var en Hovedside ved *Gieddes* Karakter hans Godhjertethed, som han ogsaa lagde for Dagen overfor sin Hustrus Slægt. Et endnu bevaret Brev fra ham til Bülow viser, at han baade har talt sin Svigerfaders »den gamle *Browns*« og en Svogers Sag ved Hove, ligeledes støttede han stadig sin Svigerinde *Louise Brown* ved hendes Ejendoms-handler.

I Anledning af Kronprinsens Konfirmation 1784 skulde der foretages Ændringer i hans Hofstat, men man var i Forlegenhed med, hvad man skulde gøre med *Giedde*. Han, hvis hele Uddannelse var foregaaet ved Hoffet, havde hverken haft Lejlighed til at sætte sig ind i militære eller praktiske Spørgsmaal, med andre Ord han »forstod intet« uden sit Fløjtespil, og han var for stolt til at modtage en Legationssekretærpost. Man overvejede, om man skulde give ham hans Afsked med fuld Gage i Pension, indtil der blev et Amtmands-embede ledigt, eller gøre ham til daglig opvartende Kammerherre, hvad han jo nok kunde overkomme, da hele Embedet bestod i, naar Kronprinsen kørte ud, at ledsage ham i egen Vogn og være til Stede ved hans Paaklædning. Man valgte da det sidste, for at han ikke, som Kronprinsen sagde, skulde gaa som »et Føde-Nød,« og paa Kronprinsens Konfirmationsdag 4. April 1784 udnævntes *Giedde* til Kammerherre med Anciennitet fra 28. Jan. 1779; hans Bestalling blev udfærdiget 5. April. Samtidig fratraadte General *Eickstedt* som Overhofmester, og *Bülow* blev Marskal. »Kammerherre *Giedde* sørger vi for« skrev Kongen 4. April til Kronprinsen, og *Giedde* blev nu daglig opvartende Kammerherre sammen med *Abraham Anton Brackel* og *Knud Giedde Høegh*.

I de Konspirationer, der gik forud for Regeringsforandringen den 14. April 1784, tog *Giedde* ikke Del, men efter Enkedronning *Juliane Marias* Udsagn til *Bülow* skal Kronprinsen have haft stor Fortrolighed til *Giedde* og Kammerpagen *Schlanbusch* og fortalt dem, hvad der var i Gære, og de skal igitte have bragt Nyheden ud i Klubberne.

Den 14. April, samme Dag, Kronprinsen skulde indtræde i Statsraadet, var bestemt til Regeringsforandringen, hvorved det *Guldbergske* Kabinet opløstes og Enkedronningen og Arveprins *Frederiks* Magt knækkedes. De tjenstgørende Kammerherrer *Brackel* og *Giedde* fik Ordre til, saa snart Kongen var kommen i Konsejlet, at begive sig til Eremitage-Gemakket og Kammerjunckerne *Høegh* og *Møsting* til at begive sig til hver sin Ende af Kongens Væ-

relser for at forhindre, at nogen og da især Overhofmarskallen kom ind til Kongen. Saa snart denne havde underskrevet det Dokument, som Kronprinsen forelagde ham, og hvorved Kabinettet opløstes, rejste han sig og skyndte sig ind i sine Gemakker, hvorhen Arveprinsen fulgte ham og straks slog Skodden for Døren, saa Kronprinsen ikke kunde komme ind. Arveprinsen gik derpaa ind i »Eremitagen« og vilde have nogen tilkaldt, hvad *Brackel* og *Giedde* efter de modtagne Ordre ikke vilde tillade, skønt Arveprinsen forbitret spurgte dem, om de vidste, at det var crimen læsæ Majestatis at holde deres Enevoldsherre og Konge indespærret. Straks efter kom Arveprinsen atter ud i »Eremitagen« med Kongen ved Haanden for at føre ham op til Enkedronningen, som det syntes, ikke med Kongens gode Vilje, men Kronprinsen greb Kongen ved den anden Haand og bad ham gaa tilbage til sine Værelser. Der opstod nu et formeligt Haandgemæng mellem de to Prinser, men med et var Arveprinsen langt fra sin Brodersøn og hende i den anden Ende af Gemakket, og denne Lejlighed benyttede Kongen til at komme tilbage til sine Værelser.

Giedde har saaledes paa nært Hold haft Lejlighed til at iagttage, hvad der foregik, men har ikke taget videre aktiv Del deri saa lidt som i de Intriger, der i de følgende Aar delte Hoffet i to Partier, det danske og det tyske Parti, hvor Striden navnlig drejede sig om, hvem der skulde faa størst Indflydelse paa Kronprinsen. Naar *Charl. Dorothea Biehl* tillægger Enkedronningen en Udtalelse om, at hun ikke kunde lide *Giedde*, uden at hun vilde sige Grunden hertil, kan det næppe have været for hans Deltagelse i Begivenhederne den 14. April, da Enkedronningens Udtalelse synes at være falden til *Guldberg* før den Dag. I det Hele synes *Giedde* mere at have været optaget af sin Musikpassion end af Hoffets Intriger.

Kammerherrerinde *Giedde* kom derimod ved sin Skønhed og Ynde til at spille en betydeligere Rolle ved Hoffet. I nogle anonyme Karakteristikker af Hoffets Damer fra 1791 skildres hun saaledes:

KAMMERHERRINDE
ANNA (NANCY) MARGARETHA GIEDDE,
f. BROWN.
(Forstørret Miniatur, se S. 41).

»*Giedde*, Mad. de, née *de Brown*

est une belle femme dans toute l'entendue du terme. Elle est Soeur des graces, ou je me trompe fort. Au premier abord elle vous en impose par son port et son air majestueux, mais son aménité et son sourire gracieux vous previennent d'abord en sa faveur, et sa politesse, égale vis-à-vis d'un-chacun, fait qu'il n'y a qu'une voix pour elle.«

Da Kronprinsen i 1786 begyndte at faa Sans for kvindelig Skønhed, var *Bülow* meget ængstelig for det Indtryk, Kammerherreinde *Giedde* og Hofdame Frk. *Brockenhuus* gjorde paa ham. I en Samtale, han førte med Kronprinsen, sagde han bl. a. til denne om Kammerherreinde *Giedde*, at hun »havde vist meget gode Tanker om sin Person, og feiler vel heller ikke paa, at man styrker hende deri«, hvortil Kronprinsen svarede: »Man kan vel ikke heller nægte, at hun jo er meget smuk«. *Bülow* søgte nu at overbevise Kronprinsen om det modsatte og bemærkede herunder, at Prinsen »blev rød«. Ligeledes var man urolig »over de Anstalter imellem Kronprinsen, Frue *Giedde*, Hofdame Baronesse *Holck*, Hofdame Frk. *Brockenhuus* og Prins *Emil* af Augustenborg«. Hofmarskal *Numsen* gik i den Anledning til den ældste Prins af Augustenborg »for at bede ham forekomme saa meget muligt, at det ei skulde gaa videre med Krpr.«, men Prinsen troede ikke, det havde noget at betyde, da Kammerherreinde *Giedde* »var saa kold og nok hold[t] de unge Herrer fra sig.«

Sin rigelig tilmaalte Fritid anvendte Kammerherre *Giedde* paa Musikken; han optraadte endog som Fløjtespiller paa de Koncerter, hvor den fornemme Verden den Gang samledes. Saaledes lod han sig i Begyndelsen af 1780erne flere Gange høre paa det kgl. musikalske Akademis Koncerter, ligeledes var han Solospiller ved de af kgl. Koncertmester *Johan Ernst Hartmann* dirigerede Koncerter, der fra 1783 fandt Sted i det harmoniske Selskab i *John Browns* tidligere Ejendom i Vingaardsstræde (nuværende Nr. 6). *Giedde* gav sig ogsaa en Del af med Komposition. I det kgl. Bibliotek findes i Manuskript flere Koncerter for Fløjte, der tillægges ham, og et Par af hans Arbejder »Dances anglaises« og en Kantate »Ung *Grethe*« af »Kammerherre *Giedde*« kom endog i Trykken. I 1772 opførtes i det musikalske Akademi henimod Sæsonens Slutning et af *Giedde* komponeret Originalværk »Tonekunstens Lov« til Tekst af *F. Høegh-Guldberg*.

Da Kronprinsen gerne vilde give *Giedde* noget at bestille, valgte man

det nærliggende Emne: Musikken, og han blev udnævnt til Medlem af den i 1784 nedsatte Kommission, der skulde foreslaa en ny Indretning for det kgl. Kapel. Hans Medarbejdere i Kommissionen blev Overhofmarskal *Christian Frederik Numsen* og Dronning *Caroline Mathildes* tidligere Kasserer, Konferensraad *G. Nielsen*. Det vigtigste Resultat af Kommissionens Arbejde var Indkaldelsen af den sachsiske Kapelreformatør *I. G. Neumann*, der omformede Kapellet og indførte stor Opera paa Dansk.

Medens de tidligere Kapelchefer havde været Overhofmarskaller, indtraadte der ved *Numsens* Afgang i Marts 1791 en Forandring heri, idet *Giedde* »efter en mundlig allerhøiest Befaling« ved kgl. Resolution af 13. April 1791 fik overdraget Opsynet med Kapellet for Musikens og Personalets Vedkommende, medens Generalmajor *Vilhelm Theodor Wegener* fik sig underlagt Økonomien. *Giedde* gik med Iver op i sit Arbejde, og han omfattede Kapelpersonalet med Sympati og Forstaaelse. Han udarbejdede nye Instrukser for Hofdanseinspektøren og Kapellet, og han fik Hoffets og Kapellets store og kostbare Musikarkiver, der var fordelt paa forskellige Steder af Christiansborg Slot, samlede og ordnede i et rummeligt Værelse paa Slottet, hvor han selv indrettede sit Kontor for at kunne være i Nærheden af de kære Værker. Den udprægede Ordenssans, han her viste, genfinder man ogsaa i Behandlingen af den betydelige Musiksamling, han efterhaanden havde anskaffet til sig selv, og som for Størsteparten bestod af Fløjteværker. Han nummererede hvert Værk og forsynede det med sit Navn. Hans fortjenstfulde Arbejde med Indretningen af Musikarkivet blev desværre fuldstændig spildt, da Størsteparten af det gik op i Luer ved Christiansborg Slots. Brand 26. Feb. 1794. Kort forinden, den 13. Nov. 1793, havde *Giedde* imidlertid efter Ansøgning faaet sin Afsked som daglig opvartende Kammerherre og fra Opsynet med Kapellet, hvilket nu atter lagdes ind under Hofmarskallatet. Efter en senere Udtalelse af *Giedde* blev Afskeden bevilget »i naadige Udtryk.« Først et halvt Aar efter fik han dog tilstaaet Pension fra 1. Juli 1794, der tillagdes ham med 1000 Rdl. aarligt under Navn af »Vartpenge,« hvorved antydedes, at han kunde gøre sig Haab om et andet Embede, naar passende Lejlighed gaves. En saadan kom imidlertid ikke, og han maatte tilbringe Resten af sit Liv som Pensionist. En Tid maa han have syslet med Landbrug, da han i 1801 kalder sig pensioneret Kammerherre og »Agerdyrker.« I 1806 søgte han forgæves den ene af de tre Justitsdirektørposter ved Lottoet, men Juristen *C. M. T. Cold* blev foretrukket, da vedkommende Direktør efter Kancelliets

Forestilling maatte have de juridiske Kundskaber, som forredes for en Dommer, eftersom Direktionens Domme var inappellable.

I hvert Fald i Slutningen af *Gieddes* Hoftid havde saavel han som hans Hustru daglig spist ved Marskallaflet i »Rosen« paa Christiansborg Slot.

Ligeledes havde han faaet Fri-
bolig i Slottets Sidebygning oven
over Kronprinsens Stald, hvortil
var knyttet forskellige Deputater
som Brænde, Voks- og Talglys
samt Livréeer til hans Tjenere.
Hans Gage som Kammerherre
havde været 1600 Rdl. aarlig.

I Begyndelsen af sit Ægte-
skab havde *Giedde* boet i sin Svi-
gerfaders Gaard paa Hjørnet af
Frederiksholms Kanal og Ny Kon-
gensgade, men før 1787 var han
flyttet ind paa Slottet. Foruden
af ham og hans Hustru bestod
hans Husstand her sidstnævnte
Aar af den 11-aarige Stedsøn
Peter de Nully, *Gieddes* ældste
Broder Premierløjtnant *Frederik
Christian Gieddes* to Børn, den
13-aarige *Helene Catharina* og
den 10-aarige *Christian Friederich
Hans Unger*. Til at undervise
disse tre omtrent jevnaldrende
Børn havde han en ældre »Stu-

KAMMERHERRE WERNER GIEDE.

C. Limprecht fecit.

diosus« *Niels Griis Alstrup*. Desuden var i hans Tjeneste Jomfruerne *Louise Pfeif* og *Catharina Maria Woltersen*, Stuepige *Johanne Windslef*, Kokkepige *Anna Marie Olsdatter Engerslef*, Pige *Anna Margaretha Grøn* og tre Tjenere *Mathias Winding*, *Jens Ottesen* og *Mads Eschilsen Lumborg*.

Gieddes Hustru var opdraget som en rig Mands Datter, og til deres Husførelse kunde hans Gage naturligvis ikke strække til. Selv havde han ingen Formue, men hans Hustrus Svigermoder *Catharina Heiliger de Nully*

sendte dem aarligt 20 Fade Sukker, og *John Brown* har sikkert ogsaa, saa længe han var i Stand dertil, bødet paa de forholdsvis smaa Indtægter. Da den sidstnævnte Kilde holdt op at flyde, fik *Giedde* ved kgl. Resolution af 16. April 1788 tilstaaet et Forskud paa 3,200 Rdl. af den kgl. Kasse, som skulde afbetales med 800 Rdl. aarligt, der tilbageholdtes af hans Gage, men efter at han i tre Aar havde betalt sine Afdrag, blev de resterende 1400 Rdl. eftergivet ham ved kgl. Resolution af 2. Nov. 1791 som Ekvivalent for de Emolumenter, han ikke fra Begyndelsen af sin Ansættelse som opvartende Kammerherre »lige med de andre« havde haft. I Slutningen af 1790 var han atter i Pengeforlegenhed, da *Madame de Nullys* Remisser fra Vestindien udeblev, og han fik derfor paany ved kgl. Resolution af 22. Dec. 1790 tilstaaet et Forskud paa 3,200 Rdl., som skulde afbetales med 200 Rdl. Kvar-talet. Fra nu af og til sin Død kæmpede han stadig med Forskud og Afbetalinger; navnlig i den Tid, Forbindelsen med Vestindien paa Grund af Krigen var afbrudt, havde han Vanskeligheder ved at klare sig, og ved sin Død skyldte han den kgl. Finanskasse 5,625 Rdl. rede Sølv og 1666 Rdl. og 64 β Sedler, hvilken Gældspost endnu henstod uafgjort ved han Enkes Død, da den blev eftergivet Boet.

Efter at have faaet sin Afsked maatte Kammerherre *Giedde* fraflytte Friboligen paa Christiansborg Slot, og han havde nu i nogle Aar en Lejlighed hos Konferensraad *Johann Friderich Heinrich* paa Hjørnet af Raadhusstræde og Brolæggerstræde. Her boede han i 1801 med sin Hustru og sin Broderdatter *Helene Catharina*, der fremdeles var i deres Hjem, medens hans Stedsøn *Peter de Nully*, der fra 1796 til 99 havde gjort Tjeneste som Sekondløjtnant i Husarerne, var rejst over til sin Farmoder i Vestindien, hvis eneste mandlige Arving han jo var; til Gengæld havde *Gieddes* faaet hans 24aarige Forlovede *Angelique von Holten* i Huset tilligemed hans sorte Tjener *Lambert Mateis*. Den øvrige Husstand bestod af Kusken, en forhenværende Husar *Hans Rasmussen*, Tjeneren *Peter Blix Ploug*, en Dreng *Georg Christian Diderich*, Kammerpigen *Cathrine Christine Blixencrone Grøn*, Stuepigen *Sophie Catharine Tofte*, Kokkepigen *Johanne Jensen* og Underkokkepigen Enken *Martha Larsen*.

Senere paa Aaret tog *Giedde*, vistnok paa Grund af private Familieforhold, Bolig i Rendsborg. Da han 5. Dec. anmoder Finanskollegiet om, at hans Vartpenge maa anvises ham paa den rendsborgske Kasse, skriver han: »Mit Helbred og nogle indfaldne Omstændigheder have bestemt mig til for

nogen Tid at opholde mig i Hans Kongelige Majestæts Lande her i Hertugdømmerne. Aaret efter er han flyttet til Fredensborg, hvor han fik Fribolig paa Slottet, men han beholdt dog stadig en Aftrædelseslejlighed i Kjøbenhavn. I Fredensborg blev hans Broderdatter *Helene Catharina* 1803 gift med Kapellanen *Christian Saxtorph*, der 1808 blev Præst i Borre paa Møen. Omtrent paa den Tid tog Kammerherre *Giedde* og Hustru Kammerherreindens Sønne-
datter *Nancy Cathrine Sophie de Nully* (f. 14. Juli 1799 i Hamborg) til sig og opdrog hende som deres eget Barn. 4. Aug. 1811 gjorde de Testamente og bestemte heri, at den længstlevende skulde hensidde i uskiftet Bo. Efter den sidstlevendes Død skulde deres Efterladenskaber tilfalde deres Plejedatter, saaledes at der af Boet udtoges efter Vurdering til sand Værdi, hvad der efter hendes Alder og Stilling maatte anses nødvendigt til hendes personlige Brug og Nytte, medens det øvrige skulde bortsælges ved offentlig Auktion, og Boets beholdne Midler indsættes i Overformynderiet, saa at hun deraf kunde nyde den aarlige Rente til sin standsmæssige Underholdning og Optragelse, medens Kapitalen ikke maatte udbetales uden i Tilfælde af hendes Giftermaal. Testamentet var undertegnet af *John Browns* anden Svigersøn Grev *Gustav Holck-Winterfeldt* som Vitterlighedsvidne og bilagt med følgende Erklæring fra Kammerherreinde *Gieddes* Søn af første Ægteskab:

I Anledning af at mine kiære Forældre, min Stedfader Hr Kammerherre *Giedde* og min Moder Frue *Khrinde Anna Margretha Giedde*, fød *Brown*, for mig haver yttret, at de ønske imellem sig indbyrdes samt i Faveur af et lidet Pigebarn, navnlig *Nancy Chatrine Sophie*, som de for nogle Aar siden have taget til sig og hidtil opdraget som deres eget Barn, at oprette en Disposition eller Testamente, naar intet deri fra min Side som eeneste Barn og Arving efter fornævnte min Frue Moder fandtes hinderligt, er det, at jeg underskrevne *John Berthram Peter Heiliger de Nully* Planter paa vort Eyland St. Croix i Vestindien i Betragtning af den kiarlige Forbindelse, der altid har fundet Sted imellem bemeldte mine kiære Forældre og mig, som og i Betragtning af, at Forsynet allerede har tildeelt mig saa meget, at jeg sandsynligviis seer mig og mine sat uden for al Trang, herved declarerer coram Notario, at jeg i Tilfælde af min kiære Moders Dødsfald frasiger mig al Paastand om Arv efter fornævnte min Moder, dog forbeholder jeg mig og mine Arvinger eeneste Arveret til følgende Ting, som ere i mine Forældres Eye, nemlig: en Diamantes Ring med min salig Faders Portrait, et Halsbaand af ægte Rosensteene, et Par Øren Ringe af ægte Rosensteene, et Par Brasseletter af ægte Rosensteene, et Portrait af min salig beste Moder *Catrine de Nully*, fød *Heiliger*, i Oliefarve og med forgyldt Ramme indfattet, et migniatyr Portrait af min Kone i Guld indfattet, og paa de Vilkaar, at dersom bemeldte Pigebarn *Nancy Chatrine Sophie* skulle døe i ugivt Stand, da skal alt hvad hun som en Følge af denne min Renunciation beviislig maatte have arvet efter Hr. Kammerherre *Giedde* og Hustru tilfalde mig, eller om jeg er død, da mine Arvinger efter Loven; og skal derfor den Disposition eller Testamente, som bemeldte

mine Forældre imellem sig indbyrdes samt til Fordeel for bemeldte Pigebarn *Nancy Chatrine Sophie*, naar samme iøvrigt, som jeg ønsker, erholder allernaadigst Stadfæstelse, i alle Deele af mig ansees ubrydelig og overholdes. — Til Bekræftelse under min Haand og Sejgl. Kiøbenhavn den 3^{die} August 1811.

Peter de Nully
(L. S.)

23. Dec. samme Aar fik Kammerherre *Giedde* og Hustru Bevilling til at adoptere deres Plejedatter, saaledes at hun maatte føre deres Navn og Vaaben samt have Adgang til alle de Rettigheder og Fordele, som var forbundne med deres Stand og Værdighed.

Under et Ophold i Kjøbenhavn døde *Giedde* pludseligt den 1. November 1816 i Læderstræde (nuværende Nr. 36). Dødsaaarsagen var Brystkrampe. Hans Enke averterede hans Dødsfald med følgende Linier:

»Det har behaget det alvise Forsyn, ved en pludselig Død, Fredagen den 1ste November at bortkalde fra det jordiske til et bedre Liv, min evig uforglemmelige Mand, Kammerherre *Werner Hans Rudolph Rosenkrantz Giedde*, i sin Alders 60de Aar. Dette for mig og Datter saa uoprettelige Tab bekendtgjøres herved for Familie og Venner, frabedende mig al Condolence.

Kiøbenhavn, den 4de November 1816.

A. M. *Giedde*,
født *Brown*.*

I Aviserne sattes ham følgende Eftermæle:

Til Kammerherre *Giedde*.

Tidsalderens Pestluft kunde Du ei aande, thi Du var for gammel af Æt. Følelser fra ufordærvede Hedenold rørte sig i Dit Bryst, maskeløs og uden Slangebugt var Din Færd i Livet, uden Bram lettede Du Aaget for Armsmodts krumbøiede Træl; derfor skal Døgnets hykkelske Pomp-Qvad ei heller besudle Dig, men stille Veemodstaarer skulle rinde ved Din Grav og bedugge den. Lænken som bandt Din Aand, ligger nu brudt, og med Kummer i Sind stande vi her om Din Baare. Modtag disse Blomster, vor sidste Gave! Smiil kiarlig ned til Hustruen Din, som troe deledede Sorger og Glæder, og omsvæv trøstende Datteren blid, som nu begræder Tabet af ømme Faderhierte!

Ved Kammerherre *Gieddes* Dødsfald
den 1ste November 1816.

Ned i Gravens tause Giemme
Sænkes nu Dit kolde Leer;
Men vi derfor dog ei glemme,
Hvad Du os har været her.

Kjærlig leve vil Dit Minde
I den Kreds, som kienndte Dig.
Indtil vi igjen Dig finde,
Der, hvor Venner samle sig.

W.....

Efter sin Mands Død fik Kammerherreinde Giedde Lov til at beholde Friboligen paa Fredensborg Slot. Hun blev i pekuniær Henseende forholdsvis bedre stillet, end hun havde været, medens Manden var i Live, idet hun fik 400 Rdl. aarlig af den almindelige Enkekasse og fra 1. Jan. 1817 tillige 300 Rdl. aarlig af Postpensionskassen, ved hvilken Lejlighed Amtsprovst *Øllgaard* udtalte, at »afgangne Kammerherre *Giedde* ikke var ham bekendt som nogen riig Mand, at han vel levede med Værdighed, men dog indskrænket som den, der kun havde sin Pension at holde sig til, han tvivler derfor ikke om, at hans Enke behøver Pension, hvortil hendes personlige Værd fuldkommen berettiger hende«. Endelig opnaaede hun ogsaa 21. Dec. 1828 en Pension fra Vallø Stift paa 500 Rdl. Sølv aarlig. Desuagtet kneb det for hende at slaa sig igennem. Hendes Mands omtalte Musiksamling solgte hun for 400 Rdl.s N. V. til det kgl. Kapel; senere er den tillige med Hofmusikarkivet blevet indlemmet i det kgl. Bibliotek, iblandt hvis Musikalier dens enkelte Numre nu er fordelte. Efter Kongens mundtlige Befaling fik Kammerherreinde Giedde 1816 bevilget 500 Rdl. som Gave af Finanserne. Senere søgte hun flere Gange forgæves Forskud paa sin Pension. Til sin Sønnesøn Kammerjunker *Werner de Nully* udstedte hun 10. Jan. 1837 en Panteobligation paa 4,200 Rdl. rede Sølv, og han maa vel derfor have forstrakt hende med denne Sum. Som Sikkerhed modtog han en Kasse med Juveler, Guld og Sølvtøj til 2000 Rdl.s Værdi. Denne Kasse, der endnu ved Kammerherreindens Død var deponeret i Nationalbanken, indeholdt: 12 Spiseskeer, 12 Dessertskeer, 12 Dessertgaffler, 12 store Gaffler, 12 Teskeer, en Sauceke, en Flødeske, to Ragoutskeer, en Potageske, en Sennopske, en Temaskine, en Flødekande, en Kaffekande med Bakke, en Tepotte, to smaa Assietter, to Lysestager med Arme, to Saltkar, 12 Par Knive, en Brødkurv, en Sukkerspand, et Etui med en Spiseske, Kniv og Gaffel, en Træeske med Kroningsmedaillen, en Puneske, en Bordklokke, alt af Sølv. Af Guld og Pretiosa laa i en Kasse mrk. D. N. en Brystnaal i Form af en Harpe med Brillanter, en Saffianseske med to Armbaand med Juvellaase, en sølvforgylt Teske, en Juvelbrystnaal i Form af en Fugl, en Æske med en Ring med Brillanter, en Juvelring med Bogstaverne D. N. og et skjult Portræt i Ringen, en Juvelring med et Negerhoved, en Brystnaal med Juveler, endvidere en lille Æske med 4 store Juveler, en Hornæske med 6 forskellige Guldringe og 4 Berlokker, to Armbaandslaase, besat med ægte Perler, den ene med Bogstavet G, den anden med et Portræt, en Saffianseske med en Guldring med Portræt, en anden

Saffiansæske med en Guldring med Portræt, et større Portræt indfattet i Guld, et større Portræt i en rød Saffiansæske, en Neglebørste, et Etui med to Guld-sakse, to Naalehuse, Fingerbøl og Syring, et Elfenbensetui, et Etui med Perle-mors Syredskaber, en Æske med 6 smaa Sølvskeer, en Frugtkniv, en Gaffel, Tesi og Flødeske.

Som Vitterlighedsvidner havde *August Alexander de Nully* og *A. C. Herouard* undertegnet Obligationen, den første var Fru Gieddes yngste Sønne-søn, den sidste var i 1834 som Plejesøn i hendes Hjem og var da 17 Aar gammel.

Fra Tid til anden var hendes Børnebørn her i Landet, og der bestod et udmærket Familieforhold mellem dem og Bedstemoderen. 1829 bekendtgør hun en af sine Sønesønners Død med følgende Ord:

»Dybt rystet ved det Sorgens Bud, som bragte mig Efterretning om min elskede Sønnesøns alt for tidlige Dødsfald, da denne haabefulde Yngling, *Richard Henri Tuite de Nully*, Secondlieutenant à la suite ved det siællandske Landsener-Regiment, den 1ste Juni d. A. blev et Rov for Climafeberen i sit 23de Aars Alder, paa en Reise fra St. Croix til Demerare i Syd-America, meddeleer jeg dette paa egne og fraværende Børneborns Vegne for deeltagende Slægt og Venner.

Fredensborg, den 3die August 1829.

A. M. Giedde,
født *de Brown.*

To Aar forinden var hendes eneste Sønnedatter *Cathrine Mathilde de Nully* bleven gift med Ritmester, Greve *Adam Gottlob Ditlev Moltke*. I 1837 fik et andet af hendes Børnebørn Løjtnant *Harcourt de Nully*, der kun var 28 Aar, Ridderkorset, fordi han »ved fortrinlig Conduite, Tienesteiver og personlig Anstrængelse« havde udmærket sig under den frygtelige Orkan, der 2. Aug. 1837 rasede paa de vestindiske Øer St. Thomas og St. Jan., og den samtidig paa St. Thomas udbrudte betydelige Ildebrand.

I sit hyggelige Hjem paa Fredensborg Slot levede Kammerherreinde Giedde med sin Adoptivdatter *Nancy Cathrine Sophie* og deres to Tjenestepiger; men i 1840 fristede hun den tunge Skæbne at miste først sin Adoptivdatter, som døde 12. Juni i en Alder af 41 Aar, derefter 13. August sin Sønnedatter Grevinde *Moltke* og 7. Oktober sin Svigerdatter *Mariane Augusta de Nully*, f. *Tuite*. I sine sidste Aar sluttede Fru Giedde sig da nærmest til sine Broderbørn, af hvilke *Sophie Brown*, yngste Datter af Overkrigskommisær *Georges Brown*, kom i Huset hos hende og blev der til hendes Død,

medens den tidligere Toldkontrollør i Vestindien *Georg Ludvig Zachariae*, der var gift med en Datter af hendes Broder *James*, blev hendes Lavvæрге.

Bortset fra nogle Maaneder i 1821, da Sygdom holdt hende fængslet til Sengen, bevarede Kammerherreinde *Giedde* et godt Helbred til sin Død, der indtraf den 4. Maj 1844 paa Fredensborg Slot. Hun blev omtrent 86½ Aar gammel. Hendes Hjem havde et smukt og hyggeligt Præg. Væggene var prydede med gamle Familieportrætter (der nævnes ikke mindre end 19), Møblerne var for Størstedelen af Mahogni, et Piano og »en liden Nodestol« mindede om, at Musikkens skønne Kunst havde været holdt højt i Ære i dette Hjem. Ogsaa Litteraturen var bleven dyrket der. I Biblioteket fandtes bl. a. Voltaires Værker i 41 Bind, en Pragtudgave af Holbergs Peder Paars, Peder Syvs danske Ordsprog, Maanedsskrifterne *Iris* og *Hebe*, *Iris*, *Minerva* og *Odin Wolffs Journal*, *Bastholms Bøger* og andre religiøse og filosofiske Værker, endvidere mange Rejsebeskrivelser og en Del Bøger vedrørende Gartneri og Lændøkonomi. De sidste i Forbindelse med adskillige forstvidenskabelige Skrifter og 21 Bind »Forstarkiv« vidner om, at *Giedde* har haft Interesse for disse Fag, han kaldte sig jo ogsaa i 1801 for »Agerdyrker.« Udover det i Banken deponerede Sølvtøj havde Kammerherreinde *Giedde* selv beholdt 24 Sølvgaffer, 12 Dessertskeer, 12 Spiseskeer, 12 Teskeer, en Kalotske, to Saltkar, en Sukkertang, en Sukkerske, en Kageske, en Smørske, en Tedaase, 12 sølvskafte Knive og en Sukkerskaal. I Vognmagasinet stod en Wiernervogn med Tilbehør.

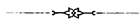
Af de Ting, der ikke ønskedes vurderede, fordi de havde Affektionsværdi og som saadan skulde udtages til Familien, nævnes en Daase med den afdødes Forlovelsesring og med hendes Sønnedatters Portræt, to Familie-signeter, et Etui med et Familieportræt og en Guldring. Boets hele Indtægt var 1538 Rdl. og 9 β.

Kammerherre *Giedde*, hans Hustru og Adoptivdatter ligger alle begravede paa Assistents Kirkegaard i Kjøbenhavn. Efterat den Tid, hvori Gravstedet var købt, var udløbet, solgte Kirkegaardsstyrelsen det 1892 til Fabrikant *Wilhelm Emil Gedde*, der tilhørte den norsk-danske Officersslægt *Gedde*, som pretenderer at være en Gren af den gamle Adelsæt *Giedde*, af hvilken Kammerherre *Giedde* havde været et af de sidste Medlemmer, uden hidtil at have kunnet bevise denne Paastand. Det lykkedes herved at redde det ejendommelige og smukke Monument, som var rejst over Kammerherre *Giedde*. Monumentet bestaar af tre store Kampesten, foran hvilke en Marmorplade,

oprullet som et Diplom, hviler paa en Kampestenskonsol med to sammenslyngede Gedder i et Basrelief. Paa Marmorpladen læses

KAMMERHERRE
H. W. ROSENKRANTS GIEDDE
FØDT D: 4. OCTOBER 1756
GIFT MED ENKE FRUE
NANCY DE NULLY FØDT BROWN
HENSOV D: 1. NOVEMBER 1816

HANS HIERTE VAR I VENSKABS
OG I DØDENS ARM DET SAMME
OG AABENT FOR ENHVER
SOM HIMMELEN.

William Brown.

Associé i Handelshuset John & William Brown & Co.

William Brown var *John Brown* og *Anna Applebys* førstefødte Søn og som Følge deraf den, der var udset til at fortsætte Faderens Handelshus. Han fødtes 1. Maj 1759 i Kjøbenhavn og blev 7 Dage gammel døbt i tysk reformert Kirke. Han var kun 22 Aar, da han begyndte en selvstændig Virksomhed, idet han 4. Maj 1781 af *Jan David von der Ostens* Børn fik tilskødet Skibsbyggerværftet »Unrost« bag ved Frederiks tyske Kirke paa Christianshavn med alt til Værftet hørende Inventar, der vedkom Skibsbygning og Reparation, saasom Gier, Taljer, Ophalere og Flaader samt den ved Værftet liggende og med Pæle og Bolværk indhegnede lille Holm. Imellem denne Holm og Værftet laa en Havn til Brug ved Skibsreparationer. Til Værftet hørte en grundmuret 2 Etages Hovedbygning paa 8 Fag med Kælder under. Paa den østre Side af Pladsen laa et 24 Fag langt og 8 Fag bredt 2 Etages Pakhus af Mur- og Bindingsværk, et teglhængt Bræddeskur paa 6 Fag og et ligeledes teglhængt Planke- og Chalupskur paa 22 Fag. Endvidere var der paa Pladsen et 4 Fag bredt og 3 Fag dybt Begsyderhus og et Materialhus paa 4 Fag. Købesummen for Værftet var 28,000 Rdl. Aaret efter indtraadte William Brown som Associé i sin Faders Forretning. Hvad der har kunnet oplyses om Handelshuset *John & William Brown & Co.*, er anført foran.

4. Okt. 1782 fik William Brown kgl. Bevilling til at ægte sin Farbroders Datter *Margaretha Elisabeth (Betzy) Brown*, og den paafølgende 17. Okt. blev de

viede i hendes Fader Guvernør *David Browns* Hjem paa Østergade. Brudgommen var da kun 23 $\frac{1}{2}$ Aar gammel og Bruden endnu ikke fyldt 18 Aar, idet hun var døbt i tysk reformert Kirke den 21. Feb. 1765.

Det unge Par tog straks Bolig paa Skibsværftet, der var den Del af Handshusets Virksomhed, som særlig interesserede William Brown. I Ægteskabet fødtes med kort Melleumrum 3 Børn: 1783 *Anna Margareta*, 1785 *Lovisa Elisabet* og 1787 *John*. Det er næsten udelukkende Slægten, der er samlet ved disse Børns Daab; som Faddere nævnes saaledes 1783 Barnets Bedstefædre og deres Broder *William Brown* sen., endvidere Generalkonsul *Nicolas Fenwick*, Hr. *George Fenwick*, Agenterne *Peter* og *John Appleby*, Kammerjunker *Giedde*, Barnets Farmoder og Ekvipagemester *Elphinstons* Enke, 1785 atter Barnets Bedstefædre, Kammerherre *Giedde* og Frue, Hr. *George Fenwick*, Agent *Appleby*, Hr. *John Munay*, Hr. Kaptajn *Collin*, *N. Brown* og Madm. *Brown* og 1787 igen Barnets Bedstefædre, Kammerherre *Giedde*, Hr. *W. Pingel*, Hr. *Nicol. Brown*, Hr. *James Brown*, Fru Agentinde *Appleby* og Frk. *Lovisa Brown*. Pladsen paa Værftet blev dog hurtig for indskrænket for Familien, og i 1784 flyttede de til *John Browns* Gaard i Ny Kongensgade 340. Her bestod deres Husstand i 1787 af følgende Personer: Kammerjomfru *Marie Homle*, Barnepige *Johanne Pedersen*, Kokkepige *Maria Nielsdatter*, Tjener *Ole Kongsberg*, Gaardskarl *Friderich Lindahl* og Opvarter *Christian Ibsen*. Desuden logerede Lægen *Georg Jessen*, en Apotekersøn fra Nakskov, hos dem.

Det lykkedes hurtigt William Brown at faa god Gænge i Skibsbyggeriet; da han 8. Aug. 1785 udstedte en første Prioritets Panteobligation paa 90,000 Rdl. til sin Fader i Værftet med »de paa Pladsen stedseværende af og tiltagende Forraad af Skibstømmer og andre Bygningsmaterialer«, anføres det, at de sidste i Almindelighed beløber sig til en Værdi af c. 30,000 Rdl. I 1787 skriver *John Brown* da ogsaa, at Værftet aarlig havde givet en ren Fortjeneste af 18—20,000 Rdl., og da han Aaret efter søger at redde Skibsværftet for sin ældste Søn og Familie, skriver han, at »de sætter deres hele Verdens Lyksalighed deri og mener at kunne fortsætte Arbejdet med Fordel.«

Midt under de Ulykker, der styrtede ind over Handshuset, var William Brown bleven ramt af Apopleksi, og ikke 30 Aar gammel afgik han 13. Dec. 1788 ved Døden i Overgaden oven Vandet Nr. 193, hvorhen han var flyttet med sin Familie, efter at Gaarden paa Hjørnet af Ny Kongensgade og Frederiksholms Kanal var kommen til Auktion. Han blev begravet i Applebys Kapel i Frederiks tyske Kirke.

Efter hans Død købtes Skibsværftet ved Auktion 4. Marts 1789 af Kaptajn, Grosserer og Brygger *Hans Linn* for 46,850 Rdl. Af Beskrivelsen over Værftet ved denne Lejlighed kan det ses, hvilke gennemgribende Forandringer William Brown havde foretaget derude. Der omtales først en stor Bro over Kanalen af Tømmer og Planker. Ved Vaaningshuset paa Pladsens østre Side er en Have med Frugt- og Lindetræer bleven indhegnet med Stakitværk, og ved Gaardsrummet er bygget et 7 Fags Skur med teglhængt Halvtag. Mod Nord er bygget et Bindingsværks Sidehus paa 6 Fag i 2 Etager med Vinkeltag og et Mur- og Bindingsværks 2 Etages Sidehus paa 17 Fag med Halvtag. Mod Syd er opført et til alle Sider grundmuret Hus paa 9 Fag, 2 Etager højt og med Kvist over det ene Fag. I første Etage er anlagt et gennemgaaende Ankersmeddeværksted paa 8 Fag, hvori er tre Ildsteder, fire Blæsebælge, to Ankerkraner, fem Ambolter og to faste Skruestikker. Pakhuset og det 6 Fags Skur, der omtales i 1781, staar endnu, men desuden findes et teglhængt Spindehus af Tømmer og Brædder paa 14 Fag med Vinkeltag, et teglhængt Takkelhus af Tømmer og Brædder paa 9 Fag med gebrokkent Tag og med en Indhegning af gammelt Plankeværk paa 6 Fag, endvidere et teglhængt Træhus paa 3 store Fag, aabent til alle Sider, hvorved findes en aaben Skorsten med 4 indmurede Jerngryder, en indmuret Kobberkeddel med Malmhane og en saakaldet Sværttekiste af Tømmer og Planker, to Skure paa henholdsvis 14 og 12 Fag, begge af Tømmer og Brædder og teglhængte, det første med Halvtag, det andet med Vinkeltag, et Skænkebord af Tømmer og Brædder og et Halvtags Skur af Tømmer og Brædder paa 20 Fag. Paa Skibsværftet findes to Overhalings Kraner, tre Slæbesteder, to Beddinger, fem Sats Kølhaleblokke, hvoraf nogle med Metalbøsninger og Jernnavler samt to Stykker skivede Blokke med en Del flere Materialier og Redskaber. Pladsen er til tre Sider forsynet med Bolværk, hvoraf et Stykke mod Graven er indrettet til Kølhaling, en Tømmer- og Maste Grav samt en Grav, hvor Skibe kan lægge ind.

Straks efter sin Mands Død tog *Betsy Brown* med sine tre smaa Børn Ophold hos sin Fader Guvernør *David Brown*, og da han Aaret efter blev Arkivar ved Øresunds Toldkammer, fulgte hun ham til Helsingør. Her blev hun efter 4 Aars Enkestand gift med Kontrolløren ved Helsingørs Toldkammer, Kaptajn *Andreas Alexander Berner* og samtidig dermed Stedmoder til hans lille 4aarige Datter *Susanne Johanne* af første Ægteskab.

Andreas Alexander Berner var født 4. Jan. 1753 i Kjøbenhavn og blev

4 Dage gammel døbt i Helligaands Kirke. Hans Fader *Alexander Berner* var den Gang Kammerraad og Kammersekretær, men blev 1780 ophøjet i Adelsstanden og døde 1785 som Konferensraad og Deputeret i Rentekammeret. Hans Moder *Christiane Frederikke Schultz* var Datter af Major *Andreas Schultz*, og efter denne sin Morfader var han bleven opkaldt.

Andreas Berner viste meget tidlig Lyst til Søen, og hans Fader søgte derfor 1760, da Sønnen var 7 Aar gammel, at faa ham optaget blandt de kgl. Søkadetter, »men efter den ved Søe Etaten paa den Tiid værende Forfatning fandt samme Ansøgning da sine Vanskeligheder, og for ikke at forsømme at tilveyebringe ham de Videnskaber, hvorved han kunde være en nyttig Undersaat,« blev han sat til Studeringer, og i sit 17de Aar blev han 1769 privat dimitteret som Student. Først nu fik han Lov selv at vælge sin fremtidige Livsstilling, og da han stadig viste Tilbøjelighed til Søvæsenet, lod Faderen ham undervise af Søkadetakademiets Informatorer i de samme Fag, som lærtes ved Akademiet, ligesom han lod ham gøre adskillige Sørejser for at prøve hans Bestandighed, hvorefter han 1773 indgav Ansøgning om at faa ham ansat som Løjtnant i Søetaten. Ansøgningen var bilagt med adskillige Erklæringer. Professor *C. C. Lous* bevidnede 12. Aug. 1771, at han havde eksamineret ham og fundet, at han »grundig og vel forstaaer det theoretiske af Navigationen saaledes og i alle Deele, som den paa Søe Akademiet læres og til den saa kaldede 1te Examen æskes.« Grosserer *N. Ryberg* erklærede 12. Maj 1772, at *Andreas Berner* »i den værste Aarets Tiid har giort en Reyse med eet af mine Skibe, som føres af Skibs Capitaine *Jacob Nielsen Bølle* herfra til Lissabon og tilbage for at practisere sin studerede Styrmands Konst og øve sig i de øvrige Styrmands Videnskaber. Saa har ieg ved Hiemkomsten i dette Foraar med en Slags Forundring af Capitainen ladet mig fortælle den Progress, han havde erhvervet sig heri og den særdeles Courage og Munterhed, som han skal have viist endog i de mest farlige Øyeblik[!], hvoraf han ofte havde aflagt Prøver.« Kaptajn *Fr. Grodtschilling*, der med Admiralitetskollegiets Tilladelse i 1772 har taget *Andreas Berner* med paa Kadet-Fregatten Samsøe bevidner 10. Nov. 1772, at han »foruden Takkelasen kan reve — lette — ankre — indtage og tilsætte Segl, og manoeuvrere i de fleeste daglig forekommende Tilfælde.« Søartilleriløjtnant og Informator for Søkadetterne *C. N. Kragh*, der har undervist ham i Artillerividenskaben efter samme Plan som for Søkadetterne, udtaler 27. Jan. 1773, at han i foranførte Videnskab »med særdeles Fliid haver øvet sig og det ey alleene udi den theoretiske men

endog giort Begyndelse udi den practiske Deel, hvilken sidste dog udfordrer beqvem Leylighed til dens viidre Øvelse og den Lyst, han har viist at have til at erhverve sig berørte Videnskab samt det hastige Begreb til at fatte samme, giver fuldkommen Forsikkring om, at han udi dette Studium vil blive aldeles beqvem.« Endelig udtaler Professor *Lous* 2. April 1773, at han har eksamineret *Berner* i Navigation og Geometri og fundet, at han »i alt, hvad der paa *Søe-Cadet-Academiet* fordres til den 2^{den} saavel som den decisive Examen har en god og færdig Kundskab, og om hvad han har lært got Begreb; saa har ieg og efterseet hans skrevne Bøger i disse Sager og befunden dem at være fuldkommen saaledes som til disse Examina udkræves«. Man faar af disse Vidnesbyrd det Indtryk, at *Berner* har været en ualmindelig lovende og energisk ung Mand, hvad ogsaa den følgende Tid skulde godtgøre. Ved kgl. Resolution af 26. April 1773 fik han Tilladelse til at indtræde som Løjtnant i Søetaten, dog uden Gage indtil forefaldende Vakance. Han blev nu udkommanderet med Orlogsskibet *Prinsesse Sophia Magdalene*, imod at han selv betalte sin Kost om Bord, og da Togtet var til Ende, udtalte hans Chef *G. W. Becker* 11. Sept. 1773, at han havde »viist at være en meget habil og brav Søe Officier, overmaade activ, viist at have Indsigt i aldt det, som henhører til Metieen og stoer Lyst dertil, har efterkommet aldt, hvad ham er befaleet og har viist en god Comando«. 21. Okt. samme Aar fik han tillagt Sekondløjtnants Gage.

Da *Berner* som yngste Sekondløjtnant ikke kunde gøre sig Haab om saa snart at komme i Fart med de kongelige Skibe, og han stadig higede efter Søen, fik han Ansættelse som Styrmand paa en af Asiatisk Kompagnis Kinafarere og 1. Sept. 1774 Tilladelse til at modtage denne Post, efterat hans Chef Admiral *Rumohr* 25. Aug. havde udtalt, »at hans Forhold i alle Maader har været vigilant, og at han alletider har beflittet sig paa at gjøre sig habil til Hans May^{ts} Tieneste.« 22. Sept. bevilgedes der ham tillige et Forskud paa hans Gage til hans Ekvipering til den lange Rejse. Han vendte hjem i 1776. I August det følgende Aar fik han Ordre til at overtage Kommandoen paa et Skib *Christiansted* paa 14 til 16 Kanoner, som var under Bygning og var bestemt til Vestindien, hvor det skulde ligge i nogle Maaneder; men da denne Bestemmelse blev ændret, søgte han 22. Nov. 1777 »bevæget af en uafsladelig Attraae til at komme ud i bestandig Fart« om Orlov for at gaa ud som 3. Styrmand med en af Asiatisk Kompagnis Kinafarere og fik 1. Dec. Tilladelse hertil og et Aars Gageforskud. 30. Sept. 1779 blev hans

Orlov forlænget, for at han kunde forblive i Farten med Asiatisk Kompagnis Skibe, da han dette Aar skulde ud som anden Styrmand med Skibet Prinsesse Sophia Friderica.

Naar den kække unge Søofficer vendte hjem fra sine Langfarter, har han sikkert været en velset Gæst i mange kjøbenhavnske Hjem, og Damerne har sat Pris paa hans raske Optræden og smukke Uniform, medens de distancerede Kavallerer har skumlet i Krogene. Herom vidner følgende kuriøse Brev, som den 20aarige *Knud Lyhne Rahbek* 27. Juni 1780 skrev til den 24aarige udmærkede Skuespillerinde Mad. *Rosing*, i hvem han var Werthersk forelsket, og som han ogsaa efter hendes Ægteskab vedblev at kalde ved hendes Pigenavn Jfr. *Olsen* eller slet og ret *Olsen*. Brevet er dog rimeligvis aldrig afsendt.

»Jeg saae dig da igjen; saae dig igjen, min Veninde; kan som før vente de saligste, herligste Timer i dit Selskab! Og dog — dog er jeg ikke fornøyet — og hvorfor? — En *Berner* er kommen hjem! en *Berner*, som vil behage dig. — Ha! og det Navn er mig forhadt som Helvedes Qvaler. — Og dette veed jeg! Finder han Fornøylelse i din Omgang — Ha! og det maae han — men søger han den tid, da maae jeg flye den. — Du vilde kunne læse Jalousie og Had af mit Oye, naar han var der — af min Jalousie læste du min Kiærlighed. Begge Deele maae du ikke kiænde — og især Jalousie, thi den er dig forhadt — jeg veed det, endog hos ham, der havde Ret til at være det — og en Egenskab hos mig, som du hadede! —

Din *Rahbek*.

Rahbek kunde imidlertid have været rolig, thi *Berners* Øjne var rettede et ganske andet Sted hen. Under sine hyppige Ophold ved Cap de bonne Espérance paa Ud- og Tilbagerejsen fra Indien og Kina havde han gjort Bekendtskab med *Salomon van Echten*, der var 1ste Købmand i det hollandske Kompagnis Tjeneste paa Cap. I dennes Datter *Susanna* forelskede han sig og fik 25. Okt. 1781 Tilladelse til at ægte hende; nogle Dage forinden, den 18. Okt., var han bleven udnævnt til Premierløjtnant. 16. Aug. samme Aar fik han Orlov for at kunne føre den partikulære Ostindiefarer *Constantia*, hvorved han blev sat i Stand til at forbedre sine økonomiske Kaar, og paa denne Rejse ægtede han 28. April 1782 sin Forlovede.

I 1773 var der bleven tillagt 21 Kadetter, der var opdraget ved Akademiet, Anciennitet foran ham, en Del af dem var ganske vist senere faldet fra, men da de tilbageværende var meget yngre end *Berner*, havde han kun ringe Udsigt til Avancement, og da han nu var bleven Familieforsørger, var

det ham om at gøre at faa en betrygget Fremtidsstilling. Han søgte da og fik 22. Dec. 1783 Stillingen som Inspektør og Toldbetjent med Kontrollørs Navn i Helsingør i Stedet for Inspektør *Dillew Møller*, der skulde indtræde i det oktroyerede vestindiske Kompagnis Tjeneste som dets Medadministrator paa St. Thomas; dog skulde *Berner* af Toldbetjeningens uviste Indkomster aarlig afgive 100 Rdl. til den anden Toldbetjent, og med Hensyn til Indtægter ved Konfiskation bestemtes det, at den af Toldbetjentene, der bevirkede Konfiskationen, alene skulde have Indtægten deraf, men hvis de begge bevirkede den, skulde de dele Beløbet. Som Inspektør var det hans Opgave at holde Orden paa Helsingørs Skibsbro og ved Havnen, især blandt de ankomne Fremmede, som Kontrollør skulde han varetage en Undertoldbetjents Visitationsforretning. *Berner* var særlig bleven foretrukket for to andre Ansøgere, fordi han var vant til at holde Orden blandt Skibsfolk og ved sine lange Rejser havde faaet Øvelse i at tale de forskellige Sprog.

7. Jan. 1784 erholdt *Berner* derpaa sin Afsked fra Søetaten med Kaptejns Karakter og Ret til at bære sin Søofficersuniform. Admiralitetskollegiet udtalte ved denne Lejlighed sin Beklagelse af at skulle miste ham, da han »ved baade at have fahret meget med de kongelige Skiibe og i meget lang Tiid paa China og Ostindien som Styrmand og tilsidst som Capitaine har erhvervet sig god Kundskab som Søe Mand, og om han herefter havde gjort nogle flere Reyser med kongelige Krigs-Skiibe, vilde blevet en habil Orlogs-Mand, hvorefter man i saa Maade kunde havt Aarsag at ønske, han havde forblevet i Etaten«. Tilladelsen til fremdeles at bære Søofficersuniform bevilliges ham efter Generaltoldkammerets Anbefaling for at give hans Inspektør-embede mere Anseelse og fremme den tilbørlige Orden paa Broen, men det paalægges ham, at han uden Undtagelse skal bruge den bestandig og ikke maa bære anden Klædedragt, da der ellers let blandt de Fremmede og andre paa Skibsbroen kunde forefalde »det, der maatte fornærme hans Capitaines Caracteer«. *Berners* Gage blev 60 Rdl. plus Procenter 30 Rdl. og Accidentier 320 Rdl. Dette var jo langt fra noget svimlende Beløb, saa det maa siges at være heldig for ham, at han med sin Hustru havde faaet nogen privat Formue.

I Helsingør var Forholdene vanskeligere og mere indviklede end ved andre Toldsteder i Landet paa Grund af det dobbelte Toldvæsen: Øresunds Toldkammer og Helsingørs Toldkammer. Det første skulde opkræve de traktatmæssige Afgifter af de forbi passerende Skibe, det sidste den alminde-

lige Told, der dels bestod af Tolden paa fremmede Varer, dels af Konsumptionen, der var en Forbrugsafgift. Helsingørs Toldkammer kunde derfor ikke, saaledes som det var Tilfældet ved andre Toldsteder, straks tage et ankommet Skib under Behandling, da en stor Del af Skibene kun gjorde Ophold for Øresundstoldens Skyld, men maatte holde sig til Helsingør selv og til Landingsstederne ved Byen, og disse var mange, da Helsingør næsten overalt var tilgængelig fra Søsiden. Disse Forhold lettede i høj Grad Smugleriet, hvortil kom den uafadelige Fart af Baade fra og til Skibsbroen og de stedkendte Færgemænds Deltagelse i Smuglerierne. Af Toldstedets Embedsmænd var Tolderen optaget af at føre Regnskab for Told og Konsumption, og Kontrolløren bunden til sin Kontrabog, ved Hjælp af hvilken han førte Kontrol med Tolderen, saa han maatte indskrænke sig til at have Tilseende med, hvad der foregik i Nærheden af Kontoret, hele det øvrige Opsyn var da overladt til de to Overbetjente. Desuden havde Købmændene i Byen Kommissionsoplag i det kgl. Pakhus og kunde derfra toldfrit videreføre de deri oplagrede og fra fremmede Steder indførte Varer til andre Østersøhavne, men Toldbetjentene maatte paase Udklareringen og føre Regnskab dermed, ligesom de stedlige Købmænds Handel med Skibene, der i Hovedsagen drejede sig om Vin og Brændevine, der udførtes i smaa Partier, mest hele og halve Ankere, og til alle Tider om Dagen, hvorfor ogsaa dette Tilsyn lagde stærkt Beslag paa Toldbetjentenes Arbejdskraft.

Antallet af Skibe, der aarligt anløb Helsingør, ansloges til c. 10,000, og det var ikke sjældent, at nogle Hundrede Skibe paa een Gang laa paa Reden. *Berner* havde saaledes nok at gøre, og Arbejdet var i Virkeligheden uoverkommeligt. Dette havde Generaltoldkammeret ogsaa indset, og da Tolderen og Kontrolløren i Helsingør omtrent samtidig afgik ved Døden, gjorde det Indstilling om en Ændring af Forholdene, som Kongen bifaldt 25. Juni 1790. Der skulde herefter foruden Underbetjente ansættes en Oppebørselsbetjent, som skulde oppebære Tolden og Konsumptionen og føre Regnskabet, en Told- og Konsumptionsinspektør, der skulde ordne og paase Varernes Ind- og Udførsel og føre Tilsyn med samtlige Over- og Underbetjente, samt en Vejermester, der skulde have Tilsyn med og føre Regnskab over Kommissionær-Oplagene i det kgl. Pakhus. Samme Dag blev *Berner* udnævnt til Told- og Konsumptionsinspektør i Helsingør.

Berner havde iøvrigt søgt begge Bestillinger, baade Tolderens og Kontrollørens, i Haab om at faa en af dem, og der var mange Ansøgere om disse

Embeder. Generalkrigskommissær *John Brown* var blandt Ansøgerne til Tolderembedet, hvortil han vel er bleven tilskyndet af sin Broder Guvernøren; han siger i sin Ansøgning, at han ved at gøre alt for store Pengeforskuud til Hans Majestæts Plantere og Købmænd i Vestindien med en talrig Familie er bragt fra Velstand til Mangel.

Berners Gage var bleven sat til 250 Rdl. i Løn og en 10%^{os} Afgift af Toldindtægterne over en vis Sum, saaledes at hans Indtægter ansloges at ville beløbe sig til 1050 Rdl. Senere blev de dog betydeligt større, 1815 angives de saaledes til 7,309 Rdl. og 43 β N. V. (der regnedes, at 3 Rdl. N. V. var det samme som 1 Rdl. rede Sølv), 1816 til 5,614 Rdl. N. V., 1817 til 5,841 Rdl. N. V. og 1819 til 2,626 Rdl. og 23 β rede Sølv samt 700 Rdl. i Supplement af Sportelkassen.

Efter sin Forgænger i Embedet *Ditlev Møller* havde *Berner* ved Skøde af 18. Marts 1784 købt en Gaard paa Hjørnet af Stengaden og Strædet, som gaar ned til Toldbroen (Brogade) for 5,500 Rdl., og her boede han i de første Aar, han opholdt sig i Helsingør. Denne Gaard solgte han atter ved Købekontrakt af 11. April 1790 og Skøde af 11. Juni 1791 til Købmand *John Smith Diston* for 6,500 Rdl.

Ved 3. Auktion 29. Juni 1791 købte *Berner* afdøde Generalmajor v. *Schinkels* Gaard i Skidenstrædet (Stjernegaden) Nr. 517 i Helsingør for 2,900 Rdl., og i denne ret anselige Gaard tog han Bolig. Forhuset havde en Længde af 34 $\frac{1}{2}$ Alen til Gaden; der var Kælder under det og Kvist over de tre Fag. I Kvistetagen var indrettet en stor Sal med gibsede Lofte, og saavel her som i Husets øvrige Værelser var Væggene beklædte med Panel, Lærred og Papir. Af Kakkellovne nævnes bl. a. en Fajanceovn i tre Etager. Efter at have købt Gaarden laante *Berner* 3000 Rdl. i den paa første Prioritet hos Hofjægermester *Christian Frederik Holstein Rathlou* til Jomfruensegede; Resten af denne Prioritet udbetalte han først i 1825.

I Kaptajn *Berners* første Ægteskab var der født tre Børn: *Alexander Salomon* (f. 21. Mai 1784, † 6. Jan. 1785), *Christiane Elisabeth* (f. 11. Aug. 1785) og *Susanna Johanne* (f. 11. Feb. 1788).

16. Sept. 1791 mistede *Berner* sin Hustru *Susanne van Echten* og 15. Okt. samme Aar sin ældste Datter. Den 6. Sept. 1792 ægtede han som anført *William Browns* Enke *Betzy Brown*, ved hvilken Lejlighed Kammerraad *Berner* og Brudens Fader Guvernør *Brown* var Forlovere. Forinden havde han 21. Aug. 1792 med Samfrænder, Konsul *Frederik Fritz de Lilliendahl* og

Kæmmerer *Jacob Henric Schou*, opgjort sit Bo, saaledes at Gaarden i Stjerne-gade Nr. 517 ansattes til 3000 Rdl., to anden Prioriteter i Ejendomme i Hel-singør henholdsvis til 1610 Rdl. og 1000 Rdl., Guld og Sølv til 700 Rdl., Linned til 700 Rdl., Møbler og Effekter til 1200 Rdl., ialt 8,210 Rdl.; men Gælden var samtidig 7,083 Rdl. og 2 ¼, hvoraf han skyldte sin Moder Konferensraad-inde *Berner* 1100 Rdl., sin Søster *Fredericha Maria Berner* 450 Rdl. og paa Gaarden 1933 Rdl. og 2 ¼. Der blev saaledes kun 1126 Rdl. og 4 ¼ til Deling mellem Fader og Datter; men *Berner* forhøjede sin Datters Arv til 600 Rdl., ligesom han under 28. Feb. 1789 havde gjort Indskud for hende i Vemmetofte adelige Kloster. Endvidere lovede *Berner* at tillægge sin Datter den hende tilkommende Part af 4000 Rdl., som han havde tilgode hos sin Svigerfader *Salomon v. Echten* paa Cap de bonne Espérance og andre Debitorer, naar noget af det indkom.

I *Betzy Browns* og *Andreas Berners* Ægteskab fødtes tre Børn: 1793 *Alexander George*, 1798 *William Edmond*, der allerede døde Aaret efter, og 1801 *Eduard*. Slægten er stærkt repræsenteret blandt Fadderne ved disse Børns Daab, saaledes 1793 Guvernøren og Frue, Frk. *Nancy Brown* og Kon-sul *William Fenwick*, 1799 Fru *Eliza Brown*, Generalkonsul *William Browns* Hustru, Frk. *Lovisa Brown*, Kammerraad *Berner* og Barnets Morbrødre *Louis*, *William* og *David*, af hvilke de to sidste var i Ostindien, 1801 Fru *Margrethe Susanne Appleby*, Frk. *Lovisa Elisabeth Brown*, og Guvernør *Brown*. De andre Faddere af Husets Omgang var 1793 Kaptajn *Brøer* og Assessor *Schou*, og 1801 Dr. *Strætt*, Hr. *Charles Thalbitzer* og Hr. *Friderich Zinn*.

Kaptajn *Berner* har næppe ført noget stort Hus. I 1801 bestod hans Husstand kun af to Tjenestepiger og en Tjener, Børnene var alle hjemme med Undtagelse af *Berners* Datter af første Ægteskab, *Susanna Johanne*, som iøvrigt 8. Feb. 1806 ægtede sin Stedmoders Fætter engelsk Generalkonsul *Charles Fenwick* (døbt 3. April 1775 i Helsingør, † sammesteds 19. Marts 1832), med hvem hun fik en Mængde Børn. To Aar senere ægtede Fru *Berners* næstældste Datter med *William Brown*, *Lovisa Elisabet*, Greve *Sigismund Ludvig Schulin*, og 1819 blev den ældste Datter *Anna Margareta* gift med Greve *Louis Marie-Florent de Foucault*. Sønnen *John Brown* gik til Ostindien, og de to Sønner med *Berner* kom til Kjøbenhavn for deres Ud-dannelses Skyld, saa Hjemmet i Helsingør efterhaanden blev noget ensomt.

I det lange Tidsrum af 40 Aar havde *Berner* nu gjort Tjeneste ved Helsingørs Toldkammer, og da han var fyldt 70, begyndte han at gøre sig

fortrolig med Dødens Komme. Da han var 12 Aar ældre end sin Hustru, havde han allerede tidligere forudset, at han vilde gaa bort først, og derfor 21. December 1810 faaet Bevilling til, at hun maatte blive siddende i uskiftet Bo efter ham. Nu bortlejede han ved Kontrakt af 3. Marts 1823 Gaarden i Stjernegade til Justitsraad, Borgmester *Jacob August Stenfeldt* for 400 Rdl. Sølv aarlig. Lejeren skulde tiltræde førstkommende Paaske-Flyttedag, men *Berner* forbeholdt sig et Tagkammer og den inderste Afdeling paa Loftet i Forhuset samt den lille Kælder, der laa under Baghuset, til førstkommende Michaelis Flyttedag for der at gemme sine Møbler og Materialier. Han var vistnok under Forberedelserne til sit endelige Opbrud fra Helsingør, da han Natten mellem 4. og 5. April 1825 afgik ved Døden i Kjøbenhavn.

Hans Enke fik i Pension 400 Rdl. af den almindelige Enkekasse og 100 Rdl. af Postkassen; hun tog nu skiftevis Ophold hos forskellige af sine Børn. 28. Maj 1830 skødede hun Gaarden i Stjernegade i Helsingør til Kammerraad, Toldinspektør *Berners* Enke *Mette Elisabeth Wedege* for 5,500 Rdl., men maatte ved Auktion 13. Juli 1835 købe den tilbage for 4000 Rdl. i kgl. 4 pCt.s Obligationer. Hun tog dog ikke selv Bolig der, men bortlejede Gaarden til to Familier og Staiden særskilt for tilsammen 330 Rdl. aarlig Leje, og skønt Gaarden mere og mere forfaldt, blev den dog efter hendes Død solgt ved Auktion til Skibsklarerer *Gad* for 4000 Rdl. kgl. 4 pCt.s Obligationer og 800 Rdl. Sølv.

1836 boede Fru *Berner* hos sin Søn *John Brown* paa Kokkedal; i Slutningen af samme Aar mistede hun sin Svigersøn Grev *Schulin*, og det paafølgende Aar druknede hendes yngste Søn Kammerjunker *Eduard Berner*, der var Generalkonsul i Tunis. Sin sidste Tid tilbragte Fru *Berner* i Kjøbenhavn hos sin ældste Søn af 2. Ægteskab Kammerherre *Alexander George Berner*, der 1836 var bleven Hofchef hos Prinsesse *Juliane*, og her døde hun over 72 Aar gammel 23. Juni 1838. Hendes Datter Grevinde *Nancy de Foucault* var da paa Besøg i Danmark. Fru *Berner* skildres som en meget blid, elskværdig Dame. Hun havde været en fuldkommen Skønhed og var endnu som ældre meget smuk.

BETZY BERNER, F. BROWN
(Blyantstegning).

Købmand Peter Brown.

John Brown og Anna Applebys næstældste Søn Peter fødtes 2. Juli 1760 i Kjøbenhavn og døbttes 10. Juli samme Aar i tysk reformert Kirke. Han var i Daaben bleven opkaldt efter sin Morfader *Peter Appleby*.

Da *William* som den ældste af *John Browns Børn* blev optaget i Handelshuset i Kjøbenhavn, var det naturligt, at Peter Brown som den næstældste kom til Vestindien, hvor Handelshuset havde sine største og vigtigste Forretninger, og hvor det derfor kunde være fordelagtigt for det at have en betroet Mand paa Pladsen. Allerede i Begyndelsen af 1781 var Peter Brown i Vestindien, thi 12. Marts dette Aar blev han ved Christiansted Byting idømt en Mulkt paa 10 Rdl. til lige Deling mellem Chistiansteds lutherske Kirke og dets Fattige, uden at vi nu kan se, hvori hans Forseelse bestod. Saa rystede han St. Croix' Støv af sine Fødder og drog over til St. Thomas, hvor han 1782, kun 22 Aar gammel, sammen med *John Stevenson* dannede Handelshuset *Brown & Stevenson*. Han var fuld af Livsmod, havde flotte Vaner og manglede i for høj Grad den Besindighed og den grundige Uddannelse, der var nødvendig for at klare en saa stor Virksomhed. Handelshuset støttedes ganske vist af *John & William Brown & Co.*, men Forbindelsen med Danmark var for besværlig til, at han kunde nyde tilstrækkelig Gavn af sin erfarne Faders Raad. Det varede da heller ikke længe, før *Brown & Stevenson* kørte fast, men til en Begyndelse tegnede alt godt.

Brown & Stevenson drev baade Vekselforretning, Købmandsforretning og Skibsrederi; i 1782 havde de saaledes Part i Brigantinen *Magdalena Elisabeth*, 82½ Kommercelæster drægtig, der førtes af *Volker Rivertz Zwaan* fra St. Thomas til Christiansand. Den anden Partner var *John Brown*. Samme Aar ejede Handelshuset Brigskibet *Samuel*, og Aaret efter købte det sammen med *John & William Brown & Co.* og *Henry Kelly af Selby, Dungan & Thompson* Snoven Enigheden, der blev omdøbt til *Altona* og sejlede, ført af *John Allen*, direkte fra St. Thomas til Amsterdam. Baade for egen Regning og i Forbindelse med andre købte Handelshuset under Krigen Skibsparter og Car-gaisons, og paa de vestindiske Auktioner solgte det navnlig Isenkram og Manufakturvarer. At Virksomheden har været ret betydelig, kan bl. a. ses af, at Handelshuset efter Opgørelse af 30. April 1785 skyldte *John & William Brown & Co.* 70,106 Rdl. 3 ₰ og 10 β.

Efterat være kommen til Vestindien antog *Peter Brown* en Mulatinde

til at styre sit Hus, men begyndte snart for at blive befriet for hendes »de-spotiske Husholdning« at se sig om efter en Hustru. Hans Øjne faldt da paa den purunge *Malene (Magdalene) Elisabeth Kaas*, der socialt hørte til Vestindiens bedste Kredse. Hendes Fader, Kaptajn og Plantageejer *Wentzel Rothkirch Kaas*, var af den gamle danske Adelslægt *Kaas*, der i sit Vaaben fører en rød tretindet Mur i Sølvfelt og paa Hjælmen to Liljekonvalstikke. Hendes Moder, *Maria de Testemacher*, havde tidligere været to Gange gift, først med en *Moll*, efter hvis Død hun 7. December 1756 ægtede Major *Johan Georg von Johann*, der døde 21. April 1764, hvorefter hun 21. Juni 1765 blev gift med *Kaas*. *Malene (Magdalene) Elisabeth* var som ældste Datter af dette Ægteskab født Aaret efter Forældrenes Giftermaal og døbt 21. Dec. 1766 paa St. Thomas, ved hvilken Lejlighed baade Guvernøren og Kommandanten var Faddere. I sin Opvækst arvede hun en Del Penge efter en Halvbroder og var saaledes i alle Maader et godt Parti.

Om det var ungdommelig Romantik eller Frygt for ikke at kunne opnaa hendes Faders Tilladelse, der bevægede Brown til ligefrem at bortføre den unge Frk. *Kaas*, er ikke godt at vide; men den 1. Juli 1782 om Natten, medens Kaptajn *Wentzel Kaas* var paa sin Plantage paa St. Thomas' Nordside, bortførte Brown *Magdalene Kaas* tilligemed hendes to Negerinder. *Kaas* blev rasende og klagede straks til Raadet paa St. Thomas, men det synes dog ikke saa meget at være Datteren som hendes Kapital, han nødigt vil give Slip paa. Han beklager, »at hand ey kand ændre det, som er skeedt, men beder Raadet at være ham assisteerlig i, at denne Brown ey skal naae sit but, som naturligvis er hans Datters Capital, at samme ham forholdes og formeenes, da Capit. *Kaas* vil forbeholde sig og tilbyder sig at betale til sit Barn af hendes Renter, hvad hun til Underholdning maatte behøve for at forekomme i Tiden at see dem nemlig Brown og hans Datter i Armod, hvilket *Kaas* meener at blive det visse Udfald og ligne Begyndelsen i denne Handel.«

Raadet besluttede imidlertid, da Rygtet sagde, »at disse unge Mennesker«, som det overbærende skriver, var gaaede til Tortola (en til Jomfruøernes Gruppe hørende engelsk Ø nordøst for St. Jan), formentlig for at blive ægteviede, at afvente Browns Tilbagekomst, forinden videre foretoges i Sagen. Saasnart Brown var kommen hjem, afgav han en Erklæring, hvori han benægtede, hvad Kaptajnen synes at udsætte paa hans Karakter, og beraabte sig paa, at han ikke havde berøvet ham hans Datter, da han havde tilskrevet Kaptajn *Kaas*, førend han foretog noget Skridt. Han kunde maaske ved at

fremkomme med Udskrifter af Stedets Protokoller lægge sin Svigerfaders Karakter og Tænkemaade for Dagen, men vilde afholde sig derfra, da det vilde stride mod Velanstændigheden. Da Kaptajn *Kaas'* Datter, Browns nuværende Kone, og han fik Kærlighed til hinanden, besluttede han sig til at skrive forannævnte Brev. Iøvrigt »provokerer« han Kaptajn *Kaas* »til at bevise ham noget uanstændigt over, at han enten er ødsel eller en saadan Mand, der ej kan betros sin Kones Midler, og da det noksom er bekendt, at han som Købmand paa Stedet driver en anseelig Handel, og han mener, Raadet indseer Kaptajn *Kaas'* egentlige Motiv til hans Begæring, som Brown mener ej at være hans Datters sande Vel, men en uanstændig Begærlighed efter hans Datters Renter af hendes Arv efter hendes Broder, beder han Raadet ej vilde reflektere paa hans Svigerfaders urigtige og ubetænksomme Skrivelse.«

Peter Brown havde ført sit Forsvar godt, og Raadet resolverede: »Siden *Peter Brown* her har nedsat sig og med *John Stevenson* oprettet et Handels- hus under Firma *Brown & Stevenson*, har Raadet ej formærket det mindste paa hans Karakter eller Handlinger at udsætte, saa at Raadet ej finder sig kompetent til at betage [ham] Raadigheden over de ham ved dette Ægteskab tilfaldne Midler, dette tilkendegives *Kaas* og overlades til ham, om han vedbliver sit Forsæt at henvende sig til højere Steder, hvor hans Ansøgning kan ham akkorderes.«

Kaas slog sig dog foreløbig til Taals. Peter Browns Hentydning til hans Svigerfaders Karakter har muligt gjort sin Virkning; der var vistnok adskilligt, der i den Retning kunde lægges Svigerfaderen til Last, og sine Børn havde han givet en daarlig Opdragelse. Tilsyneladende blev Forholdet mellem Svigerfader og Svigersøn i den følgende Tid ret godt. Derimod havde Kaptajn *Kaas* en yngre Søster *Frederica*, som synes at have generet Browns. Hun var 5. Marts 1772 bleven gift med Garnisonskirurg paa St. Croix *Johan Heinrich Adam Ulrich*. I hendes Hus havde Kaptajn *Kaas'* yngre Datter *Elisabeth* opholdt sig et Par Maaneder, men var saa taget hjem igen, hvilket ikke havde gjort Forholdet mellem de to Familier bedre. Browns Bortførelse af Broderdatteren var derfor en udmærket Anledning for Fru *Ulrich* til at tage Revanche, og hun udtalte sig meget ærekrænkende om Browns Hustru. Dette kom denne for Øre, og da de to Slægtninge traf sammen ved et Nytaarsbal 19. Jan. 1783 hos Kontrollør *Funch*. regalerede Browns Hustru Fru *Ulrich* efter samme Maalestok, hvorefter hun forlod Ballet sammen med sin Mand.

Der blev lavet en hel Retssag ud af denne Affære, og 7. Feb. 1783 faldt Bytingsdommen, der lød saaledes:

»Det havde gandske vist været det anstændigste og beste, at Hr Capitain *Kaas* og Hr *Brown* den 21de Januarij sidstleden, da de bekom Hr *Ulrichs* her [i] Sagen in Copia fremlagde Skrivelser til dem angaaende de nu paastevnte begangne Usømmeligheder den 19de foregaaende af Madame *Brown* og Jomfrue *Kaas*, havde søgt paa en venskabelig Maade at mediere i denne Begivenhed og derved beviist, at de i det mindste havde nogen Agtelse for denne deres Søster og saa nær paarørende. I dets Stæd er Hr Capt. *Kaases* Svar fuld af uanstændig Overmod og indeholdende truende Beskyldninger og Hr *Browns* tilkiendegiver den yderste Ligegyldighed for Hr *Ulrichs* og hans Koene. Deres Opførsel i Forligelses Commissionen er heller ikke meere sigtende til Fred og Eenighed, da Hr Capitain *Kaases* Udtrykke der om Rende-Kiærlinger og Sluderier, ihvem han endog har meent, [er] høyst uanstændig og striidende mod den Respect, han burde have viist for Commissionen. Det er imidlertid unægtelig, at det førte og under denne Sag fremlagde Tings-Vidne, som det havde været best, at Hr Capt: *Kaas* og Hr *Brown* havde giordt sig bekiendt med, før de passerede Forligelse Commissionen, jo beviiser med de 2de Madame *Salomons* og *Funchs* eedelige Udsigende, at Madame *Brown* og Jomfrue *Kaas* har brugt usømmelige Ord den fornævnte 19de Januarii i Hr *Funchs* Hus. Retten vil ey opregne det specialiter, da det muelig kunde meere lædere, og da den haaber, at Parterne med den Conclusion, som den er bestemt i Anledning [af] denne Familie Handel at give, vil henhviile, men skulle den endog deri tage Feyl, da seer de Høyere Retter lettelig ved at conferere begge disse 2de Vidners Udtrykke tilsammen, at de i det mindste in tanto ere eenstemmige, og at Udslaget bliver (endog den Riimelighed undertrykket af positive Udskiældelse af Frue *Ulrichs*), at Madame *Brown* og Jomfrue *Kaas* have tilsidesat den Sømmelighed, som bør dem efter deres Stand være egen. De ere derhos begge meget unge, og det er naturligt, at en Faders og Mands Liidenskab for en kiær Datter og Kone kan ofte drage et Dække for deres Feyl, hvorfor Retten i denne Sag kiender saaledes: Madame *Browns* og Jomfrue *Kaas'es* usømmelige Udsagn i Selskab hos Hr *Funch* den 19de Januarij sidstleden bør som usagde ansees og være død og magtesløs og ey komme Frue *Ulrich* til Fornærmelse paa gode Navn og Rygte i nogen Maade og bør Hr Capt. *Kaas* og Hr *Brown*, som haver taget dem i Forsvar, erstatte Hr *Guarnisons* Chirurgus *Ulrich* alle de Omkostninger, han i denne Henseende er

foraarsaget efter den ved hans Procurator i Rette lagde Regning, hvis debiterede Sallarium indskrænkes til 100rd og hvortil kommer Domsslutningen og dens Forkyndelse, som er 4 Rd^r, tilsammen 135 Rd^r 6 $\frac{1}{2}$. Iøvrigt bør de fri at være. Det idømte udreedes og efterkommes inden 15ten Dage efter Dommens Forkyndelse under Adfær efter Loven.«

I Sept. 1783 opgav *Brown & Stevenson* deres Bo, og 5. Okt. samme Aar blev Peter Browns og *Magdalene Kaas'* Datter *Anna Maria* døbt. »Efter Capt. *Kaas'* skriftlige Beviis og Forlangende« blev Barnet døbt i Huset for sin Svagheds Skyld. Det har næppe været behagelige Dage for Peter Brown, hvis han overhovedet har været til Stede; thi af Frygt for personlig Hæftelse havde baade han og hans Kompagnon *Stevenson* forladt »Eylandet«; Auditor *Bentzon* havde derfor 28. Sept. 1783 paa deres Vegne søgt Raadet om Protektorium, saa de kunde vende tilbage uden at risikere at komme i Gælds-fængsel, og da Kancelliraad *Stoud* havde erklæret, at deres Tilstedeværelse vilde være til Fordel for deres Bo og Kreditorer, havde Raadet tilstaaet dem dette Protektorium.

Under Bobehandlingen opstod der Strid i Anledning af en Obligation paa 5000 Rdl., som *Brown & Stevenson* havde udstedt til Kaptajn *Kaas* med Sikkerhed i adskillige af deres Negere og Effekter. En Del af Kreditorerne hævdede, at dette var en Proforma-Obligation, der var udstedt for at redde noget af Boet, og der blev optaget en Del Vidneforklaringer, bl. a. erklærede Prokurator *Thillerup*, at Peter Brown det foregaaende Aar en passant havde vist ham et Brev fra Kaptajn *Kaas*, som *Thillerup* læste, idet han trak paa Skuldrene; men Brown sagde: »Det vil jeg aldrig prøve, thi jeg vil ikke være nogen Carnallie«. Ved Decisionen i Boet 29. Juni 1784 blev denne Fordrings Anerkendelse gjort afhængig af *Kaas'* Ed; men da Kaptajn *Kaas* 12. Juli 1784 mødte i Bytinget for at aflægge denne Ed, protesterede Boets andre Kreditorer: Generalguvernør *Schimmelmann*, *Dikess* (?), *Pipper & Funch*, Justitsraad *Schwartzkopff*, Handelsselskabet *Ab^m Duyler*, Kaptajnløjtnant *Holsteen* for *John & William Brown & Co.* i Kjøbenhavn, Kammerraad *Magens, Tucker & Morson*, Bogholder *Meerman* og *Christopher Kragh* erimod og erklærede at ville appellere Skifterettens Decision. Parterne synes senere at være bleven forligte. Da Skiftet iøvrigt ikke ses at være bevaret, kan intel nærmere oplyses om Boet og dets Størrelse, kun kan det meddeles, at *Brown & Stevenson* 20. Sept. 1782 til Sikkerhed for en af dem udstedt Veksel paa

20,000 »hollandsk« paa Amsterdam havde givet 1. Prioritets Panteret i et Hus Nr. 4 i Dronningens Kvarter, som de altsaa maa have ejet.

Disse Affærer bedrede naturligvis ikke Forholdet mellem Brown og hans Svigerfader. I August 1784 tænkte Kaptajn *Kaas* paa at oprette Testamente og deri at disponere saadan over sine Plantager og Midler, at hans Børn efter hans Død ikke skulde blive sat i »den yderste Elendighed«, og han bad om Raadets Anbefaling hertil med den Motivering, at hans Døtre *Magdalene* og *Elisabeth* begge imod hans Vilje og Samtykke var løbet bort med forgældede Personer, som de havde taget til Ægte uden lovlige Ceremonier. Raadet gav imidlertid Kaptajnens Andragende en Paategning, som næppe var efter hans Ønske. Det erklærer, at Bevillingen af hans Ansøgning maaske kunde blive »det eneste Middel til for Fremtiden at forekomme saadanne Fejltrin, som hans Børn havde begaaet, om der endog maatte være nogen Grund til at udsætte paa disse Børns Opdragelse, hvilken har saamegen Indflydelse paa de Omstændigheder, vi i Livet undergaa; men formedelst det af Supplikanten brugte Udtryk, at hans Døtre skulde have valgt sig forgældede Mænd, skal Raadet for at lade enhver vederfares Ret og Billighed gøre disse Anmærkninger: nemlig at *Peter Brown*, Købmand *Browns* Søn i Kjøbenhavn, nu gift med *Magdalene Kaas* var paa den Tid, han ægtede hende, ikke anset for en forgældet, men en ung Købmand, der havde begyndt en betydelig Handel med Faderens Understøttelse, og at denne Brown er destoværre ikke den eneste, som i de senere slibrige Tider ved Handelen er blevet forgældet, og at *Wm Bellew Kelly*, hvis Broder *Hy: Kelly* er ejende en af de betydeligste Plantager her paa Ejlandet, er ikke bekendt at være forgældet eller af noget uanstændigt«. Herefter synes *Kaas* at have opgivet sit Forsæt; men han var ikke blid og sendte bl. a. *John Stevenson* et Brev, hvori han skrev, at han »desværre var overbeviist om, at Kiendskab til Dem og Deres har kostet begge mine Børns timelige Velfærd«. Paa Grund af disse Udtryk anlagde *Stevenson* Sag imod *Kaas*, men efter at sidstnævnte i et Indlæg af 13. Sept. 1784 havde erklæret, at han ikke ved sine Udtalelser havde søgt »at lædere Citantens Ære, men vil tilstaae ham al den Ære ham tilkommer« lod *Stevenson* sig nøje med denne ret tvivlsomme Undskyldning, og Processen saavel som dens Omkostninger ophævedes.

Peter Brown og hans Kompagnon har antagelig tænkt paa at søge til Danmark for der igen at komme i Virksomhed, men forinden maatte de ved et kongeligt Protektorium være sikrede imod, at deres derværende Kreditorer

lagde Beslag paa deres Person; i den Anledning rejste *John Stevenson* til Kjøbenhavn. Imidlertid var det dem af Raadet tilstaaede Protektorium udløbet, og 30. Juli 1785 lod Auditor *Bentzon* og Købmand *Dethlefsen* som Kurator for *D. Tuteins* Bo afæske d'Hrr. *Brown* og *Stevenson* de Summer, de skyldte dem, og forlangte dem arresterede, saafremt de ikke kunde betale. Peter Brown svarede, at han ikke saa sig i Stand til at stille Kaution, men troede sig befriet paa Grund af, at Auditor *Bentzon* havde givet ham »Kvittance« for 6000 Rdl., og desuden var *Bentzon* bleven »sekereret« for 4000 Rdl. ved en Dom af Dr. *Rebuns* Bo imod *Henry Kelly*, som *Bentzon* havde i Hænde; desuden havde *Bentzon* givet Browns Kompagnon Tilladelse til at rejse bort af Landet, ligesom han hver Dag ventede en kongelig Bevilling paa en Ansøgning om et kongeligt Protektorium. Fogeden gjorde imidlertid kort Proces, da Brown ikke kunde stille Sikkerhed, arresterede han ham og bragte ham til den derværende »Forteresse«, hvor han overgav ham til Chefen, Generaladjutant *Haxthausen*. Rimeligvis har Kreditorerne troet, at Kaptajn *Kaas* vilde betale, men har sikkert der gjort fejl Regning. Brown maatte sætte sig i Forbindelse med sin Slægt i Kjøbenhavn og med *John Stevenson*, der opholdt sig i Hovedstaden. Kammerherre *Giedde* tog da Affære, idet han tilskrev Kronprinsens Marskal *Bülow* følgende:

»P: M:

Indsluttede Ansøgning fra H^r *Stevenson*, som var min Svogers Compagnon i Handelen i Vestindien, er mig af ham leveret med Begiering at overlevere Hans kongelige Høyhed samme og allerunderdanigst at intercedere for samme. — Da jeg nu frygter at incommodere Hans kongelige Høyhed med en Audience desangaaende, er det jeg tager mig den Frihed herved at tilstille samme med ydmygt Begiering at recommendere Andsøgningen paa det Beste til snarest Resolution; hav lidt Godhed for den gamle *Browns* Søn og min Svoger, som ved samme Leylighed kunde komme paa frie Fod, som nu sidder i Fortet i Vestindien til ingen Nytte for Creditorerne i mindste Maade. — For denne Godhed saavel som al anden, De har beviist min Svigerfader, skal De altid finde mig paa det oprigtigste taknemlig.

Ærbødigst

W. H. R. R. *Giedde*.

Efter at være kommet ud af Fortet forlod Peter Brown Vestindien og rejste til Kjøbenhavn. Hans Fader havde allerede 26. Okt. 1785 søgt om, at han maatte blive ansat som Løjtnant reformé ved de vestindiske Tropper, da han dertil havde megen Lyst og ved Handelen havde været uheldig, men

Ansøgningen blev ikke bønørt. Efter at være kommen til Kjøbenhavn indgav Peter Brown 15. April 1789 Ansøgning om det samme, men ligeledes forgæves, og kort efter skrev han følgende Ansøgning:

»Til Kongen!

Da militair Standen fra min Ungdom har været min passion og jeg endnu føler samme Lyst og Tilbøylighed, helst da det synes, at mit Fædreland maaske kunde behøve Officerer af min Tænkemaade, Helbred og Alder, er det, jeg herved allerunderdanigst ansøger at maatte allernaadigst blive ansat som Lieutenant à la Suite ved Deres Mayestæts Arme, indtil Leilighed gives, at jeg kunde være saa lykkelig at blive allernaadigst placeret ved et af Regimenterne. — Jeg skall stædse stræbe ved min Pligters Opfyldelse som en ærekær Officer og kongelig indfødt Dansk Undersaat at gjøre mig saadan høy kongelig Naade værd.

Kjøbenhavn den 12. May 1789.

Allerunderdanigst

Peter Brown.«

Denne Ansøgning blev overgivet Geheimeraad, Grev *Schimmelmann* »med mundtlig allerhøjeste Befaling«, at Kommercekollegiet skulde gøre Indstilling om Browns Ansættelse som Løjtnant ved Garnisonen i Trankebar. Da der imidlertid i Øjeblikket ikke var nogen Plads ledig, blev Peter Brown ved kgl. Resolution 19. Aug. 1789 udnævnt til Løjtnant à la suite ved Garnisonen i Trankebar, ligesom det tilkendegaves Guvernøren, at han skulde indtræde som virkelig Sekondløjtnant ved Infanteriet i Trankebar, saa snart en saadan Post blev vakant. Hans Gage var 75 Rdl. aarlig og frit Ophold. Han søgte nu et Forskud paa 300 Rdl. til sin Ekvipering, da det var bekendt, at baade hans Fader og han selv havde været uheldige ved Handelen, og tilføjede: »Vel har ieg min Sviger Fader paa St Thomas, som er en velhavende Mand, mens ikke endnu veed denne Kongelige Naade og den Beslutning, ieg har taget«. Forskudet, dog kun 200 Rdl., blev ham tilstaaet, og i November Maaned indskibede han sig tilligemed en anden Løjtnant *Hornemann*, Krigsraad *Koefoed*, en Underofficer og 7 Soldater paa Skibet Arveprinsen af Augustenborg, der førtes af Kaptajn *Nørager*.

Peter Brown naaede imidlertid aldrig Trankebar. 21. April 1790 indberetter Konsul *Dewel* paa Cap de bonne Espérance, at Skibet er strandet ved Cap, men Folkene saavel som en Del Varer er bjergede. Han har efter Omstændighederne assisteret Officerer og Soldater, men tilraader at afskedige Soldaterne, da deres Underholdning og Transport vil blive for kostbar. Dagen efter sender Løjtnant Brown en lignende Rapport, men tilraader at »reservere Soldaterne for Hans Majestæts Tjeneste«. Det lykkedes at faa Skibet af Grun-

den, men det tog omtrent et halvt Aar at faa det repareret, og i den lange Ventetid ændrede Peter Brown sin Bestemmelse og besluttede sig til at vende hjem til Evropa efter forgæves at have søgt at komme i Virksomhed paa Cap. Han maatte sørge for Soldaternes Underholdning, og da Konsul *Dewet* nægtede ham den fornødne Understøttelse hertil, var han nødt til at trække Veksler paa Kommercekollegiet og gøre private Laan. Straks efter Ankomsten var to af Soldaterne deserterede og havde taget Ansættelse ved Regimenterne paa Cap, men den ene af dem begik et Tyveri og blev efter udstaaet Straf sendt til Batavia. Mellem Konsulen og Brown blev Forholdet meget spændt. Brown beskyldte Konsulen for, at han ved sin Fremgangsmaade havde bevirket, at kun 3 af Soldaterne fulgte med Skibet til Bengalen, da det endelig 8. Okt. 1790 afsejlede fra Cap. Brown selv synes under Opholdet der at have haft Udsigt til at kunne komme i Kompagniskab med en velhavende Købmand paa Stedet, men da han søgte hos Guvernøren paa Cap om Tilladelse til at bosætte sig dér, blev det ham nægtet, hvori Konsulen maaske ikke var uden Skyld. Da Arveprinsen af Augustenborg var sejlklar, lod Konsul *Dewet* Brown ved Stedets Fiskal tilkendegive, at han skulde holde sig rejsefærdig; men Dagen før Skibets Afgang forsvandt Brown og kom først til Stede Dagen, efterat Skibet var gaaet. Han søgte nu 25. Okt. fra Cap sin Afsked med sin Løjtnants Rang, da hans Helbred ikke tillod ham at fortsætte Rejsen til Ostindien, og 10. Mai 1791 søgte Generalkrigskommissær Brown paa hans Vegne om hans Afsked med Kaptajns Karakter og med samme Motivering, idet han dog tilføjede, at hans Søn havde Haab om at komme i Kompagni med en rig Købmand paa Cap, hvorved hans Vilkaar vilde kunne forbedres; men Kommercekollegiet afslog at gøre Indstilling herom, saalænge Peter Brown ikke havde aflagt behørig Rigtighed for de Penge, han havde modtaget.

Imidlertid havde Brown forladt Cap. 18. Febr. 1791 indberetter Konsul *Dewet*, at Brown er afrejst til Evropa med et hollandsk Skib Gouda og i hans Fraværelse har formaaet hans Folk til at betale Fragten for sig med 90 Rdl. hollandsk Kurant, men det er tvivlsomt, om Brown denne Gang kom til Kjøbenhavn. Efterat han havde indsendt behørig Regnskab med Bilag, gjorde Kommercekollegiet Forestilling om hans Afsked, idet det udtalte, at det hverken havde Aarsag til at være fornøjet med Konsul *Dewets* eller hans Forhold og derfor henstillede, om Kongen vilde benaade ham med den af hans Fader ansøgte Kaptajns Rang. Ved kgl. Resolution af 30. Sept.

1791 bestemtes det, at hans Post i Trankebar skulde anses for vakant, men iøvrigt forbeholdt Kongen sig at resolvere paa den af hans Fader indgivne Ansøgning om Kaptajns Rang, hvorom Kommercekollegiet skulde gøre nærmere Forestilling. En saadan Forestilling ses ikke at have fundet Sted, og Grunden hertil er vistnok den, at Peter Brown nedsatte sig som Købmand i Hamborg, hvor han endnu levede 1803; men om hans Forretning her saavel som om hans Død vides intet. *Magdalene Kaas* blev gift anden Gang med Købmand i Bremen *Albert Lanckenau* og efter at være skilt fra ham med Købmand i Rendsborg *Jan Abraham Willinck* (født 22. Juli 1778, død 8. Juli 1832), en Godsejersøn fra Raguth i Mecklenborg, med hvem hun havde to Døtre: *Maria Emilie* (født 24. Juli 1803), der 1825 ægtede Major og Digeinspektør *E. H. F. v. Christensen*, og *Marie Eliza* (født 1806), der blev gift med Løjtnant, Rigs greve *Johan von Platen zu Hallermund* (død 27 Aar gammel 26. Sept. 1838 i Rendsborg). Efter disse Børns Fødselstid at dømme maa *Magdalene Kaas* ogsaa have været skilt fra Peter Brown. Hun skal være død c. 1844 i Rendsborg. Det sidste, der med Sikkerhed vides om hende, er, at hun levede 1835 i denne By af sin Formue sammen med sin da endnu ugifte yngste Datter.

Skibsassistent John Brown.

Generalkrigskommissær *John Browns* og *Anna Applebys* 3. Søn *John* fødtes 14. Feb. 1762 i Kjøbenhavn og døbt 10 Dage senere i tysk reformert Kirke. Han fik samme Navn som sin Fader, og det var udelukkende hans mødrene og fædrene Slægt, der var til Stede som Faddere ved hans Daab.

John Brown blev oplært ved Handelen, og da hans Fader 1783 sendte Fregatten *Herkules* til Ostindien, gik han ud med som Skibsassistent; efter den Tid vides intet om ham.

Frøken Louise Elisabeth Brown.

John Browns og *Anna Applebys* næstældste Datter *Louise Elisabeth* blev født i Kjøbenhavn 5. Juni 1763 og døbt 13. Juni i tysk reformert Kirke,

formentlig blev hun opkaldt efter sin Farbroders Hustru *Louise*, f. *Godenius*, der holdt hende over Daaben, og efter sin Faster Dr. *Sandy Woods* Hustru i Edinburgh.

Ligesom sine Søstre var Louise Brown meget smuk; det er under hendes Faders Biografi omtalt, hvorledes hun ofrede sin Skønhed for at bevare et Hjem for sine Førældre. Hun blev opdraget i Skotland, og efterat hun 12. Sept. 1788 havde faaet Bevilling til at være myndig med Kurator, købte hun, som Side 87 berettet, de tre Ejendomme i Gjentofte Sogn Maglegaard, Tranegaard og Getreuensand; de to første drev hun i Forbindelse med Bernstorff Hovmarksgaard, indtil hun ved Udgangen af Aarhundredet solgte dem til sin Svoger Grev *Holck-Winterfeldt*, og efterat være købt ud af Forpagtingen af Bernstorff Hovmark boede hun en kort Tid paa Virumgaard, indtil hun flyttede til Fredensborg, hvor hendes Søster og Svoger Kammerherre *Giedde* som omtalt havde Frihølig paa Slottet. Ved 3. Auktion 16. Juli 1812 købte denne Svoger paa hendes Vegne for 8000 Rdl. den tidligere russiske Agent *Avisons* Sted i Fredensborg, der laa ud til Overkørslen til Slottet. Hun tiltraadte Stedet 1. Aug. og fik ved Rentekammerets Resolution 12. Nov. 1814 Tilladelse til at indtage til sin Have en Bakke og Grøft, der laa uafbenyttet hen foran Haven imod Overkørslen til Slottet, samt til at indhegne et Stykke Jord af 8 Alens Bredde af Gadepladsen langs med Huset. Hun blev nu boende i Fredensborg, indtil hun 21. April 1819 skødede Stedet til Vicekonsul *Charles Thalbitzers* Enke *Frederikke*, f. *Holm* for 2000 Rdl. Sedler eller 1600 Rdl. rede Sølv. I de følgende Aar boede Louise Brown forskellige Steder i Kjøbenhavn, men kort før sin Død flyttede hun til Odense til sin Brodersøn *Peter de Nully Brown*, og her døde hun 6. Dec. 1833, 70 $\frac{1}{2}$ Aar gammel.

Hendes Ungdom var gledet hen i virksomt Arbejde for andre, forgæves havde hun senere søgt forskellige Understøttelser af Finanserne. men hun maatte nøjes med, at den kgl. Kasse i hendes Ejendomme tilstod hende Prioriteter, som hun energisk og udholdende formindskede ved sine Afbetalinger. Hun gav aldrig op og tjente sin Slægt til et godt Eksempel paa Arbejdsomhed og Stræbsomhed.

Grosserer James Brown.

James Brown var *John Browns* og *Anna Applebys* 5. Søn og døbt 12. Juni 1767 i tysk reformert Kirke. Han var opdraget ved Handelen, og da hans Faders Handelshus i 1787 styrtede sammen, lykkedes det ham at redde enkelte Dele af Boets Aktiver.

Ved Auktion i Jan. 1787 købte han saaledes med Grosserer *Peschiers* Kaution Ejendommen Nr. 1 i Brogade for 11,900 Rdl., og ved Auktionen over Skibene erhvervede han for 1,610 Rdl. Snoven St. Anna paa 84 $\frac{1}{2}$ Kommercelæster; paa dette Skib fik han 31. Dec. 1788 i Forbindelse med *Andreas Copie* udstedt Auktionsskøde, der blev tinglæst 23. Nov. 1789, efterat de havde afgjort Købesummen. Kort forinden havde James Brown 16. Okt. faaet Fuldmyndighedsbevilling, da han agtede at begynde at handle for egen Regning, hvorved det ofte vilde være ham til Hinder, at han som mindreaarig behøvede en Kurators Samtykke til de Transaktioner, han foretog, inden de kunde anses for gældende. Da han allerede 17. Okt. 1787 paa Asiatisk Kompagnis Auktion havde købt kinesiske Varer for 6,475 Rdl., maa han dog, før han opnaaede denne Bevilling, være begyndt at handle.

Han gik nu i Kompagni med den ovennævnte *Andreas Copie*, hvis Broder var Plantageejer paa St. Thomas, og som derigennem havde gode Forbindelser i Vestindien; Handelshusets Navn blev *James Brown & Co.*

For en under beskedne Former begyndende Handelsvirksomhed var Ejendommen i Brogade naturligvis for stor, og de to Kompagnoner lejede derfor forskellige Pakhuse ud til Hørkræmmerne *From* og *Læssøe* samt Købmand *Potter*, ligesom Generalkrigskommissær *Brown* overtog 2. Sals Lejligheden som Vinterbolig, og Tehandler *Manggaard* lejede Kælderen for 150 Rdl. aarlig. Da begge Kompagnonerne var unge, ugifte Mænd, fik de en Pige, *Cathrine Birgitte Lindberg*, til at passe deres Køkken. Snoven St. Anna blev nu sat i komplet Stand, og James Brown skrev 6. Aug. 1789 til Finanskollegiet, at han agtede selv at gaa ud med den til Vestindien dels for at afsætte en Cargaison, hvortil han allerede havde anvendt en liden Kapital, dels for at faa en hastig Returladning, hvortil han havde det bedste Haab ved Bistand fra nogle Venner i Kjøbenhavn og adskillige Bekendte i Vestindien. Blandt dem, der støttede James Brown i Kjøbenhavn, kan foruden *Peschier* nævnes Etatsraad *Frederik de Coninck* og den ene af Skiftekommisærerne i hans Faders Bo, Grosserer *Andreas Buntzen*.

Snoven St. Anna blev vistnok omdøbt til Catrine Marie, thi medens den første ikke ses at være gaaet ud, blev den sidstnævnte, der angives at være paa 82 $\frac{1}{2}$ Kommercelæster, af *James Brown & Co.* 17. Nov. 1789 udklareret til Vestindien, og ikke alene James Brown men ogsaa hans Broder *David* fulgte med Skibet, der paa Tilbagerejsen fra St. Croix totalt forliste med alle sine Varer. James Brown maatte da søge anden Skibslejlighed hjem, og paa denne Tur var det vistnok, at han besøgte London og der traadte i Handelsforbindelse med *George Mc Connell*, af hvem han købte et Parti Græsfør. Fra London sejlede han til Skotland, hvor han vel baade har besøgt Slægten og arbejdet for at skaffe sig Forbindelser.

Imidlertid havde hans Kompagnon ledet Virksomheden i Kjøbenhavn. Huset indførte ikke ubetydelige Mængder Vin fra Champagne og Bourgogne over Rouen; det stod bl. a. i Forbindelse med *Counciler frères & Ce* i Cette, *James Stephens* i Hamborg, *Carles Pere fils & Ce* i Lille, der i 1791 leverede det 149 Kasser Citroner og en Kiste Citronessents, og med Browns Fætter *W. Brown & Co.* i Gøteborg, der 2. Sept. 1791 forespørger om Prisen paa Champagne og kan skaffe det Sild og Jern i Stedet; derimod synes en paa-tænkt Forretningsforbindelse med *Thomas Giese* i Philadelphia ikke at være kommen i Stand, da han vægrede sig ved at tilstaa *James Brown & Co.* en ønsket Kredit. Kreditten var netop det store Spørgsmaal for Handelshuset, der selv kun havde ringe Driftskapital, og hvis Fremgang afhang af, om det kunde skaffe sig den nødvendige Kredit, hvilket viste sig meget vanskeligt. Der skulde derfor kun en lille Tue til at vælte Læsset, og denne kom 1791 i Form af en Veksel paa 500 Rdl., der var udstedt af *W. Brown & Co.* i Gøteborg til en norsk Købmand *Poul Biørn*, og som *James Brown & Co.* 11. Juli 1791 dømtes til at betale. 10. Aug. samme Aar maatte de i følgende Vendinger anmode Skifteretten om at tage Affære: »Da vi saavel paa St. Croix som udi Petersborg haver en Deel udestaaende Fordringer, som vi have stoelet paa til denne Tiid at skulde indkomme, men derimod Efterretning om, at intet deraf i Aar vil være at erholde, seer vi os desværre sat ude af Stand til nu for Tiden at opfylde vore engagements«. 19. Aug. 1791 opnaaede James Brown et kongeligt Protektorium, og det lykkedes ham nu ved ihærdige Bestræbelser at skaffe Dækning for en Del af Passiverne; som Følge heraf opnaaede Handelshuset Akkord med sine Kreditorer, der fik 30 Procent af deres Tilgodehavende, hvorefter James Brown 19. Juni 1793 fik sit Bo ekstraderet. Ejendommen i Brogade havde han imidlertid maattet sælge

4. April 1792 til *Johan Schartau* ved Søkrigsprokurør *Haagen* for 14,515 Rdl., og det var navnlig ved Hjælp af det ved denne Ejendomshandel indvundne Overskud, at det lykkedes ham at skaffe delvis Dækning til sine Kreditorer.

James Brown havde i flere Aar været forlovet, men under de vanskelige Forhold, han kæmpede med, var det ikke at tænke paa Giftermaal, og først efterat han atter var kommen i Gænge igen, kunde han holde Bryllup. Den 5. Okt. 1793 blev han i al Stilhed (end ikke Forloverne var til Stede) viet i Hørsholm til sin Brud *Mette Marie Sørensen* fra Kjøbenhavn, der var omtrent et Aar ældre end han.

Om James Browns Virksomhed i den følgende Tid kan intet oplyses. Han opføres ikke før 1800 i Kjøbenhavns Vejviser, og han har hverken tidligere ej heller nu taget Borgerskab, saa han har rimeligvis været beskæftiget i et andet Handelshus eller drevet Kommissionsforretning. Alt hvad vi ved om ham, angaar hans Familieliv. Der fødtes dem i disse Aar en Række Børn: 1792 *Anna Marie Louise*, 1794 *John James*, 1795 *Ulriche Elisabeth*, 1797 *William Werner*, 1799 *Peter de Nully*, 1803 *Rebecca Mariane Georgine*, 1805 *Polly*, 1808 *David George* og 1810 *Jenny*. Det var dels Slægten, dels Familiens Omgangskreds og Husfaderens Forretningsforbindelser, der træffes som Faddere, saaledes 1794: James Browns Moder Fru Generalkrigskommissær *Brown* og hans Søster *Louise*, Hr. Agent *Zinn*, Løjtnant *de Nully*, d'Hrv. *Bech*, *Buntzen*, *Hofman* og *Lind*. 1795 Svogeren Grev *Holck* og dennes Broder Grev *Flemming Holck*, Justitsraad *Pitzlau*, Frk. *Brown* og Jomfru *Sørensen*, 1798 hans Søstre Kammerherreinde *Giedde* og Grevinde *Holck*, de to Grever *Holck* og Kammerherre *Giedde*, Generalkrigskommissær *Brown*, Generalkonsul *Brown*, *Peter Müller*, Dr. *Müller*, *Sattrup*, *Lind*, og Løjtnant *de Nully*, 1799 Madme *Lind*, Madme *Holten*, Generalkrigskommissær *Brown*, Kammerherre *Giedde*, Grev *Holck*, Kammerraad *Magens*, Fabrikant *Pullich*, Købmand *Klein* fra Vestindien og Kaptajn *Lind*, 1803 Frk. *Brown*, Jfr. *Lind*, Justitsraad *Jyde*, Pastor *Sattrup* og Hr. *Cotz*, 1805 Grevinde *Polly Holck*, Jomfru *C. Lind*, Kammerherre *Giedde*, Grev *Gustav Holck*, Købmand *C. F. Lind*, *Oluf Weche*, *Robert Cortwright* og 1808 Barnets Moder og Søster Madame *M. Brown* og Jfr. *A. M. L. Brown*, Generalkonsul *Brown*, Købmand *Weche*, og Hr. *John Stevenson*.

Efterhaanden var James Brown kommen ind under rolige Forhold, og i sin Hustru havde han en god Støtte, der forstod at skabe et hyggeligt Hjem; men han havde været saa ubetænksom at gaa i Kaution for Spisemester *Lundes* Husleje; da denne ikke betalte, og Brown frygdede hans Vært *Sal-*

mon Isaacs Forholdsregler imod sig, maatte han endnu engang opgive sit Bo til Skifterettens Behandling. Det skete 21. Jan. 1805. Dagen efter opnaaede han imidlertid atter et kongeligt Protektorium og skaffede hurtig Dækning for Beløbet, hvorefter han paany fik sit Bo udleveret; men denne lille Episode skylder vi, at vi kan faa et Indblik i James Browns hyggelige Hjem i Amaliegade 69 Litra D. og E. (nuværende Nr. 35), hvor de boede i en Aarrække. Lejligheden bestod af en tre Fags »Sal« til Gaden, hvor der stod to Mahognikonsoller med deres Gangklæder, et større og et mindre Mahognispisebord, et firkantet Hjørnebord, et Mahognibord med Skab, hvori fandtes en Kobbermaskine, fire pletterede Lysestager, to Saltkar, en Platdemenage samt en stor og to mindre Potpurrikrukker. Endvidere fandtes i Salen en Mahognisofa og seks Stole med Sirtses Betræk og to Bøgetræslænestole. Paa Gulvet laa et Tæppe og foran Kakkellovnen en Messingildtang, Skuffe og Børste. Paa Væggene hang to ovale Spejle i Mahognirammer og 20 Malerier, Kobbere og Silhuetter. Ved Siden af Salen laa Sovekammeret, hvori fandtes et Egetræschatol med Skab, et firkantet Mahognibord, et Skærnbrædt, »en Gemaks Lygte«, en Reol med 300 »gamle« Bøger, hvilket vel for Størsteparten var de Bøger, James Brown havde købt paa Auktionen efter sin Fader, to smaa Jernsenge med ostindisk Omhæng og en Sengekurv: paa Gulvet laa to smaa Tæpper. Derefter kom Dagligstuen, der tillige var Familiens Spisestue. Her fandtes et brunmalet Spisebord, et 8-Dages Stueur, et Fyrretræsskab, hvori stod to Terriner af kinesisk Porcellæn, 15 lignende Fade, 100 flade og 30 dybe Tallerkener, 4 Saltkar, 6 Salatfade, en Saucskaal og 6 »Sersirkler« [en Saltsirken er et lille rundt Fad eller en Saucskaal], endvidere fandtes i Stuen et hvidlakeret Spejl med Bord, 6 Stole med Hesthaarsbetræk, et Natbordspejl i Mahogniramme, og paa Gulvet laa et lidet Gulvtæppe. Den næste Stue var Børnenes. Her fandtes en Mahogni Dragkiste med en Del Linned, et Jernsengestod med sribet Omhæng, et Spejl i indlagt Ramme, et brunt Bakkebord, fire Stole og to smaa Skabe, hvori stod en Kaffekande, en Tepotte, en Spølkumme, en Tedaase, en Flødekande og 12 Par Kopper, alt af sachsisk Porcellæn. Endelig kom Pigernes Kammer med et Egetræssengestod og en Fyrretræs-Standseng, 4 Stole og et Bord, samt til Slut Køkkenet med forskelligt Husgeraad.

I denne Lejlighed døde James Brown den 23. April 1811, kun 54 Aar gammel. Dødsaaarsagen var Leversyge. Han kaldes ved sin Død amerikansk Agent, men da han ikke vides at have beklædt nogen konsulær Post, maa

denne Betegnelse vistnok hentyde til, at han har været Kommissær for vestindiske Handelshuse. Hans driftige Enke, der sad tilbage med de mange smaa endnu uforsørgede Børn, fik Tilladelse til at forblive i uskiftet Bo og førte hans Forretning videre. Til omkring 1820 boede hun i Amaliegade og opføres som Indehaver af Handelshuset *James Brown*, senere havde hun Bopæl forskellige Steder i Kjøbenhavn; men efterat hendes Datter *Polly* 1843 var bleven gift med Overretsprokurator *Johannes Beyer*, flyttede hun til deres Hjem paa Kongens Nytorv Nr. 353 (Store Nordiske Telegraf Selskabs nuværende Ejendom), hvor hun døde 27. Feb. 1846 i den høje Alder af 80 Aar.

Købmand David Alexander Brown.

John Brown og Anna Applebys 6. Søn *David Alexander* blev døbt 5. Okt. 1769 i tysk reformert Kirke.

David Brown, som han efter sin Farbroder Guvernøren blev kaldt, var den første af *John Browns* Børn, der ikke blev uddannet som Handelsmand. Han valgte Søvejen og fik saa meget lettere Tilladelse af sin Fader hertil, som denne paa Grund af sin store Handelsflaade kunde vente at faa god Brug for en Søn, der var Sømand. Det gik jo imidlertid helt anderledes, end *John Brown* havde tænkt sig, thi da David Brown 31. Marts 1788 havde underkastet sig Styrmandseksamen og faaet det Vidnesbyrd, at han »forstod alt«, var af hans Faders Handelsflaade kun Snoven St. Anna endnu paa Familiens Hænder, idet den som omtalt var købt af David Browns Broder *James*. Hos denne Broder tog David Brown Tjeneste og gik i Slutningen af 1789 ud med Snoven *Catrine Marie*, der formentlig var det samme Skib som St. Anna og blot efter sin Istandsættelse havde skiftet Navn. David Browns Gage var 30 Rdl. Kvartalet.

Paa Udturen anløb Skibet *England* for at medtage irske Provisioner til St. Croix, men iøvrigt vides intet om denne Seilads udover, at Snoven paa Tilbagereisen forliste totalt med samt sine Varer. Dette Skibbrud skete sikkert i Vestindien, og David Brown har maaske efter lykkelig at være bleven reddet faaet nok af Søen, i hvert Fald sagde han den for bestandig Farvel og forblev i Vestindien.

Da David Brown kom fra et dannet Hjem og havde faaet en god Opdragelse, lykkedes det ham 1790 at faa Ansættelse som Kopist ved Skifte-

retten paa St. Thomas, men til videre drev han det ikke ad Embedsvejen trods gentagne Ansøgninger. Efter to Aars Tjenestetid søgte han i August 1792 om den afgaaede Fuldmægtig *Nebes'* Plads eller en anden kongelig Fuldmægtigpost, men skønt Skifteforvalter *Prom* bevidnede hans Flittighed og gode Opførsel, og Regeringen anbefalede hans Ansøgning, blev den ikke bønørt. To Aar senere søgte Generalkrigskommissær Brown paa denne Søns Vegne om hans Ansættelse som Kontrollør ved Christiansted Toldkammer eller som Fuldmægtig ved Bogholderkontoret og refererede til en lignede Ansøgning af 25. Jan. 1794, hvormed skulde være fulgt den vestindiske Regerings Rekommodation; men den sidstnævnte Ansøgning var slet ikke indkommet i det vestindiske Kontor, og David Brown fik ingen af disse Stillinger.

Da Udsigterne for David Brown til at forbedre sine Kaar som Embedsmand saaledes syntes ringe, besluttede han at forsøge sig som Handelsmand; da han 1797 søgte om den ved Fuldmægtig *Ramløses* Død ledigblevne Post, skrev den vestindiske Regering, at det var bedst, han »blev i Handelsveien, hvortil han eengang har appliceret sig«. Heller ikke som Handelsmand havde han Heldet med sig, men da han saavidt vides ikke var gift, slog han sig til Ro med de beskedne Forhold, hvorunder han levede.

David Brown blev ikke 40 Aar gammel. Han døde paa St. Thomas 12. Marts 1808. Af hans Efterladenskaber ses en gammel Skrivepult, et Chatol og en Neger »*Julien*« at være bleven solgt paa Auktion efter ham. Negeren indbragte 500 Dollars, men var af David Brown stillet som Sikkerhed for et Beløb paa 847 Rdl. 5 $\frac{1}{2}$ og 3 β .

Overkrigskommissær George Brown.

George Brown, der var *John Browns* og *Anna Applebys* yngste Søn, fødtes 20. April 1773 i Kjøbenhavn og blev 7 Dage senere døbt i tysk reformert Kirke. Blandt hans Faddere var Kaptajn *George Elphinston* og *George Fenwick*, saa han rimeligvis har faaet sit Navn efter en af dem eller efter dem begge.

George Brown var kun en Dreng, da hans Faders Firma *John & William Brown & Co.* ophørte, og dette var vel Hovedgrunden til, at han ikke som sine Brødre fik en praktisk Uddannelse, men kom til at læse. 28. Feb. 1792 tog han dansk juridisk Eksamen med Karaktererne »ej ubekvem«

og »temmelig vel«, og allerede Aaret efter, den 24. Maj 1793, fik han Bestalling som »Prokurator for alle Over- og Underretter paa vores vestindiske Ejlænde.«

St. Thomas var i det 18. Aarhundrede den vigtigste af de tre danske Øer, særlig paa Grund af sin Frihavn, der under Danmarks klogt overholdte Neutralitet gjorde den til det eneste Marked i Vestindien, gennem hvilket alle Produkter førtes til det nordlige Evropa. Her havde ogsaa Generalkrigskommissær *John Brown* haft sine Hovedforbindelser og havde endnu ret betydelige udestaaende Fordringer. Det var derfor naturligt, at George Brown valgte denne Ø til sit Opholdssted.

Sagførervirksomheden paa St. Thomas har dog næppe kastet mere af sig, end at George Brown, naar Lejlighed gaves, nok kunde ønske at komme i fast Embede; han opgav derfor efter kort Tids Forløb Advokaturen og tog mod den vestindiske Regerings Konstitution som Byfoged og Skifteforvalter.

18. Marts 1795 meddelte Raadet paa St. Thomas Generaltoldkammeret, at Brown efter Byfoged *Stenersens* Ansøgning og paa Grund af dennes Svagthed var bleven konstitueret i Byfogedembedet for 3 Maaneder.

»Formedelst en Mands Caprice« maatte han snart efter vende tilbage til sin Sagførergerning, men fandt nu, at hans tidligere Klienter havde henvendt sig til andre Prokuratorer, saa at han maatte begynde sit Arbejde forfra »med alle de Ubehageligheder saadant medfører«. Han søgte derfor 23. Juli 1795 om at maatte overtage Embedet som Advocatus regii og Auditør paa St. Thomas, naar dette blev ledigt, og Raadet erklærede, at skønt det tidligere havde anbefalet den konstituerede *Petri*, maatte det dog give Brown det Vidnesbyrd, at han stedse upaaklagelig havde udført de Sager, der var bleven betroet ham, og stedse vist en saadan Opførsel, at det med Fornøjelse vilde se ham befordret til et kongeligt Embede.

Generalkrigskommissær *Brown* støttede stadig sin Søns Ansøgninger og indgav selv paa hans Vegne Ansøgning om hans Befordring, ligesom han forsøgte at akkordere med den daværende Indehaver af Sekretær- og Notarius publicus-Embedet paa St. Thomas *Berg* om sin Søns Overtagelse af dette, men her stødte han paa skarp Modstand hos den vestindiske Regering, der tidligere havde udtalt sig mod de mange Afgifter, som hvilede paa de vestindiske Embeder, skønt den ellers maatte anbefale Brown som en duelig Mand. Kommandanten, Generalmajor *Malleville*, erklærede i Anledning af George Browns Ansøgning om Sekretær- og Notarius publicus-Embedet, at

skønt han »fortrinlig« havde anbefalet *Wood* til dette Embede, kunde han dog ikke andet end ønske *Brown* paa en eller anden Maade befordret.

1798 blev *George Brown* konstitueret som Sekretær ved Kommandantskabet (Guvernementssekretær) paa *St. Thomas* i Stedet for *Ferslew*, der var død, og da Kommandanten, Oberst *Mühlenfels*, i Anledning af en Ansøgning fra ham om dette Embede anbefalede ham som »en Mand af upaaklagelig Conduite og fortienlig Duelighed«, havde *George Brown* nogen Grund til at vente dette Embede, men det var allerede blevet besat med en Løjtnant *Melstedt*, inden *Browns* Ansøgning indkom.

Formentlig: OVERKRIGSKOMMISSÆR
GEORGE BROWN.
(Miniatur).

Samme Aar søgte *Brown* ligeledes sin første Hustrus Fader, kgl. Kasserer *Gartners* Embede, men Regeringen kunde kun anbefale ham i Tilfælde af en juridisk Vakance og ikke til Regnskabsfører, saa dette Embede fik han heller ikke. Derimod blev *Brown* af den vestindiske Regering 1. Marts 1800 paany konstitueret som Byfoged paa eget Ansvar, og hermed slog han sig til Ro. I nogle Aar havde han tillige en Bestilling ved de vestindiske Borgerkorps, og ved sin Afgang fra denne blev han 30. Sept. 1817 udnævnt til

Overkrigskommisær med Tilladelse til at bære Armeens Felttegn. Som Overkrigskommisær havde han Rang i samme Klasse som Kaptajner.

8. Jan. 1796 ægtede *George Brown* paa *St. Thomas* den 18aarige *Magdalena Gartner*, en Datter af kgl. Kasserer paa *St. Thomas Herman Gartner* og Hustru *Elisabeth Birch*. Hun var døbt 29. Jan. 1778 i *St. Thomas' Kirke*, ved hvilken Lejlighed den senere Generalguvernør Oberst *Malleville* stod Fader. En yngre Broder af hende var den senere bekendte Læge, Dr. med. *Herman Treschow Gartner*, hvis smukt begyndte videnskabelige Bane blev afbrudt ved en tidlig Død. Med denne Hustru fik *Brown* 9. Okt. 1796 en Datter *Elisabeth Annie (Anna) Magdalena*, men Moderen maa være død i Barselseng; thi 2. Marts 1797 havde *Brown* Bryllup paa *St. Thomas* med *Petronella Catharina Magens*, Datter af Kammerraad *Johannes Magens* og hans anden Hustru *Else Margrethe Smith*. Denne *Browns* Svigerfader havde tid-

JOHN PETER BROWN.
(Miniatur).

LOUISE BROWN.
(Miniatur).

PETRONELLE CATHRINA BROWN.
(Miniatur).

ligere været Kontrollør, Taksatør og Visitør samt Vejermester paa St. Thomas og tilhørte en oprindelig bremisk Slægt, der over Helsingør var kommen til Vestindien, hvor den indtog en anset Stilling. Browns Hustrus Farfader *Joachim Melchior Magens* havde været Major og Stadshauptmand paa St. Thomas, hendes Farmoder *Petronella von Solingen* var fra New York. Browns anden Hustru var født paa St. Thomas 22. Sept. 1778 og blev i Daaben den paafølgende 4. Oktober opkaldt efter sin forannævnte Farmoder. I Browns andet Ægteskab fødtes tre Børn: 1798 *Anna Margreth*, 1801 *John Peter* og 1802 *Petronelle Cathrina*, der i den lutherske Præsts Fraværelse blev døbt af den reformerte Menigheds Præst. Denne Datters Fødsel kostede Moderen Livet 20. Dec. 1802, og kort Tid efter, 19. Marts 1803, ægtede George Brown hendes Kusine *Anna Elizabeth Rohde*, en Datter af den fra Hamborg indvandrede Købmand og kgl. Agent paa St. Thomas *Levin Jurgen Rohde* og Hustru *Marie Magens*, der var Halvsøster til Browns forrige Svigerfader og Datter af den ovennævnte Stadshauptmand i hans tredje Ægteskab med *Marie Moon*, der ligesom hans anden Hustru var fra New York. Browns tredje Hustru var født 13. April og døbt 25. April 1784 paa St. Thomas. Hun fødte Brown tre Døtre: 1806 *Louise*, 1808 *Anna Elisabeth (Betzy)* og 1810 *Maria Sophia Frederika*. Foruden Slægtninge af Browns Hustruer forekommer ved Børnenes Daab adskillige af de vestindiske Embedsmænd og ligestillede, f. Eks. Generalguvernør *Malleville*, Kommandanten, Oberst *Mühlentfels*, Byfoged *Werliin*, Dr. *Otto*, Kaptajn *Melstedt*, Toldforvalter *S. P. Hoff*, Politimester *Pietersen*, Kaptajn og Byraadsmedlem *v. Holten*, Dr. *Raupach*, Sekretær *Fleischer*, Prokurator *Schifter* o. fl. af Browns Omgang.

George Browns Prokuratorvirksomhed var efterhaanden blevet ret omfattende; tillige var han, som flere vestindiske Embedsmænd, Planter, idet han i 1798 af *Lamberdt Wohlbrandt Klein* havde købt Sukkerplantagen Lilliendahl (opkaldt efter den foregaaende Ejer Kammerjunker *H. C. Lillienschiold*) og Græsplantagen Marienhøj med Tilbehør af Negre og Besætning. Købesummen var mellem 30—40,000 Rdl. vestindisk Kurant.

Slutningen af det 18. Aarhundrede var en glimrende Tid for St. Thomas. Handel og Skibsfart florerede, og Handelsspekulanter strømmede fra alle Sider til Øen, hvor de bidrog til dens Forskønnelse og Opkomst. Ikke færre end 104 Personer løste i 1793 Borgerbrev paa Øen, og man skulde vente, at ogsaa George Brown i denne Periode har siddet ganske godt i det. Af en Panteobligation, han 16. Dec. 1803 udstedte til sine Børn, synes det

at fremgaa, at hans Datter af første Ægteskab har faaet 2,511 Rdl. og 2 ¼ og hans Døtre i andet Ægteskab hver 5,818 Rdl., 3 ¼ og 5 β i mødrene Arv. Et 8. Okt. 1800 udstedt Proklama til hans Kreditorers Indkaldelse i Aviserne kunde dog tyde paa, at hans pekuniære Forhold ikke har været de bedste, og Brown var vistnok ingen god Økonom.

I St. Thomas By ejede Brown et Hus, Nr. 21, i Kongensgade og et andet, Nr. 15, i Borberggade; det førstnævnte beboede han, men han opholdt sig ogsaa jævnligt med sin Familie paa Plantagen Lilliendahl. Blandt Embedsstanden og Planterne plejedes megen selskabelig Omgang, der jo var Øens væsentligste Forlystelse, dog var Brown en ivrig Billardspiller og holdt nok af at faa sit daglige Parti Billard paa et af Byens Hoteller.

2. Sept. 1818 om Formiddagen Kl. 9¹/₂ indfandt George Brown sig i Skifteretten og anmeldte, at hans Hustru *Anna Elisabeth Rohde* den foregaaende Dag var død, halvanden Maaned efter, den 15. Okt., afgik han selv ved Døden. De var endnu begge i deres bedste Alder, han 45 og hun 34 Aar gammel, og deres Døtre ganske unge. Flere af Døtrene kom til Kjøbenhavn, hvor saaledes *Anna Elisabeth (Betzy)* blev konfirmeret 1825 i Frederiksberg Kirke, men de sluttede dem dog nærmest til deres Mødres Slægtninge i Vestindien, i hvis Embedsstand tre af dem blev indgiftet. Browns eneste Søn *John* var allerede død 1812 paa St. Thomas, knap 11 Aar gammel.

Begyndelsen af det 19. Aarhundrede, navnlig den Tid 1801—1802 og 1807—1815, da Englænderne holdt St. Thomas besat, betegner en Nedgangsperiode for Øen, der tilmed i 1804 og 1806 hærgedes af frygtelige Ildebrande, som forarsagede umaadelige Tab. Ogsaa Brown fik de daarlige Tider at føle, og hans Bos Status blev kun slet. Indgælden opgjordes til 19,893 Rdl., 3 ¼ og 3 β, medens Udgælden beløb sig til 92,263 Rdl., 6 ¼ og 5¹/₂ β, men Værdierne havde ogsaa forrykket sig kolossalt. Browns Plantager, der i 1790erne var bleven vurderede til over 100,000 Rdl., solgtes ved 4. Auktion 9. Dec. 1818 for 10,000 Rdl. Browns 5 Negre bortsolgtes tilligemed Møbler

LOUISE BROWN.
Jens Juel pinxit.

og Effekter ved offentlige Auktioner 26. og 27. Okt. 1818 for 3,607 Rdl., 2 ½ og 3 β. Huset i Kongensgade indbragte kun 3,800 Rdl., og Huset i Borgergade købtes af Baron *Lucas v. Bretton* for 1,250 Rdl., Browns Ridehest med Sattel og Bidsel vurderedes til 100 Rdl., alt vestindisk Kurant.

Grevinde Catharina Maria (Polly) Holck-Winterfeldt, f. Brown.

John Brown og *Anna Applebys* yngste Barn, Datteren *Catharina Maria (Polly)*, fødtes 27. Maj 1775 og blev den paafølgende 5. Juni døbt i tysk reformert Kirke.

Ligesom sine ældre Søskende havde Polly Brown Ord for at være meget smuk, hendes Samtidige *Sophie Dorthea Zinn*, Datter af kgl. Agent *Johann Ludvig Zinn*, og siden gift med prøjsisk Konsul *Henry Thalbitzer* i Helsingør, kalder hende endog »den dejlige Polly Brown« og fortæller om, hvorledes Slægten *Christmas'* Stamfader, den bekendte engelskfødte Grosserer *John Christmas*, der »for at beholde en saa formuende og nyttig Borger her i Landet« havde faaet tillagt Kaptajns Karakter og Søofficers Uniform, friede til hende; men hun gav ham Afslag, fordi hun allerede var forlovet med Grev *Holck*.

I meget ung Alder blev Polly Brown saaledes forlovet, og hendes tilkommende Brudgom Grev *Gustav Holck-Winterfeldt* tilhørte Landets højeste Aristokrati. De var omtrent jevnaldrende, han var født 9. Feb. 1774 og nær knyttet til Hoffet, hvorfor Bekendtskabet rimeligvis er sket gennem Polly Browns Søster Kammerherreinde *Giedde*.

Grev *Holcks* Fader Grev *Gustav Frederik Holck* havde været Kammerjunker hos Christian VII som Kronprins, efter hvis Tronbestigelse han udnævntes til Kammerherre og Overskænk. Kort Tid efter blev han Deputeret i Finanserne, Medlem af Overskattedirektionen og Generallandvæsenskommissionen samt Gehejmerraad, men mistede under Struensee-Perioden sine Embeder. 1772 arvede han efter en ældre Broder Baroniet Wintersborg og antog som Følge heraf Navnet *Holck-Winterfeldt*. Aaret efter blev han udnævnt til Amtmand over Aabenraa og Løgumkloster Amter. »Baade som Godsejer og Amtmand faar han det bedste Lov; med stor Omhu fremmede han alle Haande Forbedringer, og Bønderne havde i ham en god og mild Herre, der vilde deres

Vel. Han døde allerede 23. Jan. 1776, og Grev *Gustav Holck-Winterfeldt* var ved sin Faders Død saaledes ikke fyldt 2 Aar. Ogsaa sin Moder, Komtesse *Frederikke Louise Ahlefeldt* fra Eskildsmark, mistede han tidligt; hun havde været Overhofmesterinde hos Enkedronning *Juliane Maria* og fra 1785 Dekanesse paa Vallø, hvor hun dog aldrig tog Ophold, og hun døde 13. Dec. 1793. Grev *Gustav Holck-Winterfeldt* havde to ældre Brødre, Kammerherre, Oberstløjtnant Greve *Frederik Christian Holck-Winterfeldt*, som arvede Baroniet ved Faderens Død, men 1801 substituerede det med *Fjellebro* og *Skovgaard* samt en Fideikommiskapital paa 97,000 Rdl., og Greve *Flemming Holck-Winterfeldt*, der 1826 arvede Stamhuset *Fjellebro* med det for Baroniet *Wintersborg* substituerede Fideikommis efter sin Broder, og hvis Sønnesøn er dettes nuværende Besidder.

Greve *Gustav Holck-Winterfeldt* havde ligesom sin Broder *Flemming* været Page hos Enkedronning *Juliane Maria*, medens deres Moder var Overhofmesterinde, men valgte Officersvejen og blev knap 16 Aar gammel 8. Jan. 1790 udnævnt til Kornet à la suite ved det sjællandske Rytterregiment. 29. April Aaret efter forsattes han som Sekondløjtnant à la suite til den kgl. Livgarde til Hest med Anciennitet fra 1. April; men først 18. Feb. 1795 ved sin Udnævnelse til Ridejunker i Stedet for den afskedigede Sekondløjtnant i Livgarden *Friderich Anton Adam von der Maase* kom han paa fast Gage. Denne var dog ret beskednen, 200 Rdl. aarlig og fri Furage til to Heste, men blev noget forbedret, da han efter Forslag fra *Garden* til Hest som ældste Sekondløjtnant à la suite 29. Maj samme Aar (fra 1. Juni 1795 at regne) blev befalet at indtræde i den afgaaede Baron *v. Juels Plads* og Gage som virkelig Sekondløjtnant.

Efter saaledes at være kommen i fast Stilling blev Grev *Holck* 23. Okt. 1795 paa *Maglegaard* viet til *Polly Brown*, i hvilket Ægteskab der i de paafølgende Aar fødtes dem 5 Børn: 1798 *Sophie Anna Juliane Margaretha*, 1799 *Polly*, 1801 *Gustave Judithe Christiane Louise*, 1803 *Jenny* og 1805 *Marianne*.

GREVINDE
CATHARINA MARIA (POLLY)
HOLCK-WINTERFELDT. v. Browns.
(Pastel).

Ved Børnenes Daab er det foruden Slægten nærmest Hoffets Kavallerer, der staa Fadder. Den ældste Datter bæres 1798 af Bedstemoderen, Generalkrigskommissær *John Browns* Hustru *Anna Appleby*, og Grev *Holcks* Søster Komtesse *Juliane Maria Holck* holder Huen, de øvrige Faddere er Generalkrigskommissær *Brown*, Hofmarskal *Hauch*, Kammerherrerne *Hardorf*, *Giedde* og *v. Krogh*, Kammerjunkerne *Flindt* og *v. d. Lühe*, Konsul *Brown*, Løjtnanterne *Lerche* og *de Nully* samt Grosserer *James Brown*. 1799 er Generalkrigskommissær *Brown*, *James Brown*, Kammerherre *Giedde*, Grev *Conrad Holck*, Ritmester *Flindt*, Kammerjunker *Flindt*, Admiral *Winterfeldt*, Kaptajn *v. Berger* og Kammerjunkerne *v. Qualen*, *v. d. Lühe*, *v. Løvenhielm*, *v. Harbou* og *v. Lerche* Faddere. 1802 bæres den tredje Datter til Daaben af Grev *Flemming Holcks* Hustru *f. de Windt*, medens Frk. *Louise Brown* holder Huen og Generalkrigskommissær *de Windt*, Major *v. Blücher*, Grev *Rantzau*, Grev *Holck*, Kammerjunker *Staffeldt*, Generaladjutant *Bülow*, Kammerjunker *Buchwaldt* og Jagtjunker *v. Krogh* er Faddere. 1803 bæres den fjerde Datter til Daaben af Fru *Louise Flindt* (*f. Elphinston*) og *Nancy*, Guvernør *David Browns* yngste Datter, holder Huen, medens Baron *v. Wedel*, Grev *Schack*, Kammerherre *Agerskov*, Kammerjunker *Flemming Lerche* og Kammerjunker *Carl v. Krogh* er Faddere. Endelig bæres *Holcks* yngste Datter 1805 af Fru *v. Broux*, Frk. *v. Agerskov* holder Huen og Kammerjunker *v. Qualen*, Jagtjunker *v. Krogh*, Kammerherre *v. Giedde* og Advokat *Haagen* er Faddere.

En Tid havde Grev *Holcks* Fribolig i Prinsens Palais. Her boede 1801 adskillige Hoffet nær staaende Personer: Prins *Emil* af *Augustenborg*, Prins *Wilhelm* af *Württemberg*, kgl. prøjsisk Stiftsdame af den hellige Grav, Frk. *Karen v. Hviid*, Kongens Livmedikus, Etatsraad *Urban Bruun Aaskov*, Justitsraad, Gehejmekabinetkasserer hos Kongen *Frederik Conrad Bugge*, Professor, Hofstadsbygmester *Peter Meyn*, Hofskriver *Peder Jacob Spiir*, Kaptajn i Garden til Fods *Carl Rømeling*, Kammerjunker, forhenværende Kommitteret i Økonomi- og Kommercekollegiet *Georg Hinrich v. Raben* og Kammerjunker, Løjtnant i Garden til Hest *Løvenhielm* samt Grev *Holcks* Søster, tidligere Hofdame hos Dronningen, Komtesse *Juliane Maria Holck* med Pige og Tjener, foruden flere af Hoffets Betjente. Da Grev *Holck-Winterfeldts* nævnes som den tredje Familie umiddelbart efter de to Prinser, har de rimeligvis haft en af de større Lejligheder i Palæet. Foruden Greven og Grevinden med deres to Døtre paa to og et Aar bestod deres Husstand af Stuepigen *Sophie Kirstine Kierulff*, Husholdersken *Dorothea Maria Wiedt*, en Barnepige og en Tjener.

Faa Aar efter fraflyttede Grev *Holcks* Palæet og fik i Stedet en Godtgørelse af 200 Rdl. aarlig. De boede vistnok i disse Aar paa Maglegaard, men Greven havde tillige en Lejlighed i Hestgardens Kaserne ved Frederiksholms Kanal. Som omtalt Side 188 havde Grev *Holck* af sin Svigerinde *Louise Brown* købt Maglegaard og Getreuensand, hvorfor han betalte hende 12,342 Rdl., 4 $\frac{1}{2}$ og 14 β og 29. Juli 1799 fik udstedt Skøde. Aaret efter foretog han den første Spekulationsudstykning i Gjentofte Sogn, idet de to Ejendommers Areal, ialt 175 Tdr. Land (hvoraf Maglegaard alene havde et

GREVE, KAMMERHERRE GUSTAV HOLCK-WINTERFELDT OG GREVINDE POLLY HOLCK-WINTERFELDT, f. BROWN, MED DERES TO ÆLDSTE DØTRE, SENERE KAMMERHERREINDE BERNER OG GREVINDE REVENTLOW.

Tilliggende af 105 Tdr. Land), der strakte sig lige fra Stranden og til Bernstorffsvejen, blev delt i forskellige Parceller. Selv beholdt Grev *Holck* Maglegaard med et mindre Tilliggende, medens 137 Tdr. og $1\frac{1}{2}$ Skp. Land blev udstykket i 8 Parceller paa mellem 14 til 19 Tdr. Land hver og bortauktioneret. De indbragte gennemsnitlig 700 Rdl. Maglegaard solgte Grev *Holck-Winterfeldt* 11. Juni 1811 med de tilbageværende 38 Tdr. Land til Havnekaptajn og Lodsoldermand *Erich Eskildsen* for 34,900 Rdl. D. C.

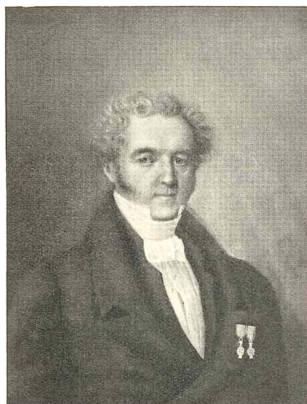
I nogle Aar boede Grev *Holcks* nu i Stormgade, indtil de efter hans Udnævnelse til Premiermajor i 1814 fik en Lejlighed i Hestgardens Kaserne ved Frederiksholms Kanal.

Ved et almindeligt Avancement i Garden var Grev *Holck* 2. Feb. 1798

bleven Premierløjtnant uden dog foreløbig at faa sin Gage forhøjet, 17. Juni 1803 fik han Ritmesters Karakter med Anciennitet fra 10. Juni samme Aar, hans Gage som saadan var 504 Rdl. aarlig, 5. Jan. 1809 blev han virkelig Ritmester, 13. April 1814 Premiermajor i Garden med Anciennitet fra 12. Jan. 1813 og 22. Maj 1826 Oberstløjtnant af Kavalleriet. Hans Tjeneste var ikke meget besværlig og nærmest en Hof tjeneste. Hestgarden dannede Cortège ved alle mere eller mindre højtidelige Lejligheder i Kongehuset. Da den lille Prinsesse *Louises* Lig 1795 blev bisat, aabnede saaledes Premierløjtnant *v. Flindt* Processionen med 2 Korporaler, 2 Trompetere og 20 Gardere og Grev *Holck* fulgte straks efter Ligvognen med 2 Korporaler, 1 Trompet og 12 Gardere. Aaret efter var hele Hestgarden kommanderet til Fredensborg i Anledning af Enkedronning *Juliane Marias* Ligprocession, ligeledes fungerede den 1822 ved Kronprinsen af Sveriges Besøg. Ved den engelske Flaades Ankomst paa Kjøbenhavns Red 1801 deltog Hestgarden i de Foranstaltninger, der blev truffet til Byens Forsvar, og overtog den daglige Patrouilletjeneste, medens Borger-skabet fik Vagten paa Amalienborg. Da den 1ste engelske Flaadedivision, der var bestemt til at støtte Svenskernes Indfald i Stralsund, 1. Juli 1807 samledes i Sundet, havde man allerede i Kjøbenhavn fattet Mistanke til Eng-lændernes Hensigter og begyndte at træffe Forsvarsforanstaltninger. 2. Juli holdt en Kommando under Grev *Holck* sig færdig i Kasernen for efter nær-mere Ordre at rykke ud. 3. August kom den 3. engelske Flaadedivision ind i Sundet og sluttede sig til de to tidligere Divisioner, der i Stedet for at gaa til Stralsund var forblevet i vore Farvande. 13. August sattes Hestgarden indtil videre under Kommando af den kommanderende General, Generalmajor *Peymann*, hos hvem Grev *Holck* og Løjtnant *v. Qualen* beordredes til at gøre Adjutanttjeneste. Det har været Dage fulde af Spænding og Ængstelse i Grev *Holcks* Hjem, og Englændernes Fremfærd maatte føles særlig trykkende af hans Hustru, der jo i Følge sin Afstamning og Opdragelse paa Forhaand nærrede engelske Sympatier. Nogen alvorlig Affære blev det dog ikke for Hestgarden, hvis hele Tab var to saarede. Efterat Hovedstaden havde kapi-tuleret, sendtes Oberst, Grev *Schmettau* og Grev *Holck-Winterfeldt* med engelsk Pas som officielle Overbringere af det sørgelige Budskab til Kronprinsen i Kiel. De forblev efter Kronprinsens Ordre i Kiel og blev først flere Uger senere sendt over Femern til Lolland og derfra videre til Sjælland, hvor Grev *Holck* overtog Kommandoen over Liveskadronen. 29. Feb. 1808 erklæ-redes Sverige Krig, og man begyndte at træffe Forberedelser til en Overgang

over Isen til Skaane. Hestgarden havde i denne Tid Kvarter i Kjøbenhavns Nærhed. I Oktober beordres Premiermajor *Flindt* og Grev *Holck* til at møde i Kommissionen i Citadellet over General *Peymann*. I Marts 1809 rejste Kong Frederik VI til Kiel, og da han 1. April vendte tilbage, red alle Hestgardens Officerer ham i Møde. 10. Dec. 1809 sluttedes Freden med Sverige; Krigen havde været endnu ublodigere for Hestgarden end ved Englændernes Overfald i 1807, idet den overhovedet ikke kom med.

28. Jan. 1812 paa Kong Frederik VI.s Fødselsdag havde Grev *Holck-*

GREVE, KAMMERHERRE
GUSTAV HOLCK-WINTERFELDT.

GREVINDE CATHARINA MARIA (POLLY)
HOLCK-WINTERFELDT, P. BAOWN.

(Litografier).

Winterfeldt faaet Ridderkorset, og 26. Jan. Aaret efter blev han med 8 andre udnævnt til Kammerherre. 13. Feb. bifaldt Kongen, at hans Bestalling skulde udleveres ham gratis, og 18. Feb. fik den Kongens Underskrift. 1. Nov. 1828 fik Grev *Holck* Sølvkorset.

1822 havde Grev *Holcks* ældste Datter Bryllup i Holmens Kirke med sit Næstsøskendebarn, den senere Kammerherre og Hofchef *Georg Alexander v. Berner*, der den Gang var Kammerjunker og Premierløjtnant i Hestgarden og saaledes i dobbelt Anledning havde haft Lejlighed til at komme i Grev *Holcks* Hjem, idet hans Moder var Grevinde *Holcks* Kusine og Grev *Holck* hans Foresatte. I dette Ægteskab fødtes to Sønner, af hvilke den ældste *Alexander* efter sit Giftermaal med Arvingen til Baroniet *Holstenschus* og Fideikommisgodset

Clausholm, Baronesse *Sophie Magdalene Holsten*, 1860 fik Tilladelse til at føre Navnet *Berner Schilden* og 1880 ophøjedes i friherrelig Stand med Navnet *Berner Schilden Holsten*, den yngste, Hofjægermester *William Berner*, blev gift med en Datter af Kontreadmiral *John Christmas* og Barnebarn af den *John Christmas*, der forgæves havde friet til hans Bedstemoder. 1828 blev Grev *Holcks* næstældste Datter viet til Arvingen til Grevskaberne Christianssæde og Reventlow, Grev *Christian Reventlow*, men han døde allerede 4 Maaneder efter Brylluppet; deres det følgende Aar fødte Datter blev siden gift med Kammerherre, Greve *Frederik Julius Krag Vind Frijs* til Baroniet Juellinge. Grev *Holcks* tre yngste Døtre forblev ugifte.

30. Jan. 1833 døde Greve *Holck-Winterfeldt* i Kjøbenhavn af Vattersot, ikke fyldt 60 Aar. Hans Enke fik Tilladelse til at forblive siddende i uskiftet Bo, og Boets Masse opgjordes til 3000 Rdl. Hun flyttede først til Gothersgade (nuværende Nr. 8), hvor hun 1834 boede med sine to Døtre *Gustave* og *Mariane*, en Tjener og to Piger, derfra til St. Kongensgade (nuværende Nr. 62) og tilsidst til Toldbodvejen (nuværende Nr. 6), hvor hun døde 6. Okt. 1838, 63 Aar gammel, af Nervesvaghed.

Grev *Holck-Winterfeldt* var en pligtopfyldende Militær. Ved hans Ud nævnelse til Ridder udtaltes det, at »han stedse havde udført alle ham paa lagte Forretninger til hans Foresattes særdeles Tilfredshed og som Forstander for Gardens Exercerskole gandske fortienligen havde udmærket sig.

Kilder: Til *Kammerherinde Anna (Nancy) Margaretha Giedde, f. Brown*: L. Koch's Kong Frederik VI's barndom og ungdom i *Histor. Tidsskr.* VI, 3, S. 1—58, passim; Charlotte Dorothea Biehl: Regeringsforandringen den 14de April 1784, passim; Carl Thrane: *Fra Hofviolonernes Tid*, passim. Endvidere til *Side 151*: Kbhs. tysk reform. Kirkebog 1758, 72 og 75; Familiepapirer i Frkn. M. og A. de Nullys Eje; Ost- og vestindiske med flere Øer tilliggende Lehn Sager 1771—73, 26. Feb. 1773, Nr. 6; samme, fol. 155; Vestindiske Sager 1787—99, 27. Dec. 1799, Nr. 118; *Side 152*: Samme 1773—86, 18. Marts 1774, Nr. 2; Kbhs. Hof- og Stadsrets Samfrændeskifter, 1780, Nr. 6; Frederiks tyske Kirkebog; *Side 153*: Kbhs. tysk reform. Kirkebog; Danmarks Adels Aarbog XI, S. 128; *Side 154*: Statskalenderne 1768—84; Slotskirkens Kirkebog; Johan v. Bülow's autobiografiske Udkast i Ny kongl. Saml., Fol., 1462; *Side 155*: Hofetatens Gage Reglement pro Anno 1773; Civil Reglementet pro 1783; Rentekammerets Forestill. og kgl. Res. 21. April 1777, Nr. 49; Bobé: Efterladte Papirer fra den Reventlowske Familiekrede II. S. 48; Ny kongl. Saml. 716, k, pag. 29; *Side 156*: Hofmarskal Johan Bülow og Fruens Arkiv. Private Breve 1770—1812, Nr. 59, i Higsarkivet; Bülow's Dagbøger 9. Dec. og 14. Dec. 1783; Rentekammerets danske Relations- og Res. pr. 1790, Nr. 25; Bülow's Dagbøger 9. Marts 1787; *Side 157*: Portraits de quelques jeunes Hommes et Femmes de la Cour de Dannemarc en 1791 i Uldallske Saml. 4°, 423; *Side 158*: Bülow's Dagbøger 23. Nov. 1786 ff., jvf. Danske Magazin, V, 3, S. 70; V. C. Ravn: Concerter og musikalske Selskaber i ældre Tid i Festskrift i Anl. af Musikforeningens Halvhundredaarsdag, I, S. 72, 80 og 122, jvf. C. F. Cramer: *Magazin der Musik* II, S. 932 f.; *Side 159*: Rentekammerets Relations- og Res. pr. 1791 Nr. 77 og 1793, Nr. 291; Finanskollegiets Journal 1795, Nr. 316 og 1794, Nr. 957; Folketellingen 1801, Snarens Kvarter, Nr. 108 og 109; Danske Kancellis Forestillinger for 2. Departement 1806, fol. 551; *Side 160*: Hofmar-

skallatets Arkiv: Forskjellige Breve og Dokumenter fra Overhofmarskallerne Numsen, Wegener og Ahlefeldt, I, Nr. 1; Gamle Papirer eft. afd. Overhofmarskal Ahlefeldt 1793 & 94; Hofmarskallatets Resolutionspr. 1790—96, fol. 233 f.; Gage Reglement for Hof-Etaten 1789, 90, 91 & 92; Folketællingen 1787, Christiansborg Slot; *Side 161*: Finanskollegiets Journal 1788, Nr. 144 og 666, 1790, Nr. 2228, 2297 og 2320, 1791, Nr. 1481, 1628 og 1857, 1793, Nr. 542; samme for 1794, Nr. 1526, 1601 og 1756, 1799, Nr. 908 og 1057, 1800, Nr. 1361 og 1485, 1802, Nr. 2649, 1807, Nr. 1050 og 1234, 1808, Nr. 74, 111, 240, 1237 og 1906, 1809, Nr. 21, 1624 og 3043, 1811, Nr. 2796, 1812, Nr. 434, 523 og 745, 1813, Nr. 1308, 1357 og 2195, 1814, Nr. 1432 og 1934, 1815, Nr. 1855 og 2368, 1816, Nr. 2646; 1. Activ Contoirs Journal 1816, Nr. 427; Kronborg Rytterdistrikts Birk, Dokumenter til Boer 1844—45; Folketællingen 1801, Snarens Kvarter, Nr. 108 og 109; Generalkrigskommissær John Brown blev 1796 beskikket til Kurator for Løjtnant Peter de Nully, se Kbhs. Magistrats Resolutionspr. 3. Okt. 1796; Finanskollegiets Journal 1801, Nr. 2610 og 2772; *Side 162*: Samme for 1802, Nr. 2649; Kbhs. Vejvisere; Kbhs. tysk reform. Kirkebog; 2. Departements Registrant 1816, Nr. 1952, 20. Dec. 1816 kgl. Konfirmation af Testamentet; Kancelliets Testament-Protokol 1816, Nr. 218 a og b; *Side 163*: Danske Kancellis Forestillinger for 4. Departement 1811, Nr. 318; Lenskontorets Adresser; Hvide Bog 1815—17, fol. 430; Kbhs. Helligaands Kirkebog; Kbhs. Adressecomptoirs Efterretn. 1816, Nr. 261 og 263; Berlingske Tidende 1816, Nr. 90 og 91; *Side 164*: Hofmarskallatets Resolutionspr. 1814—16, fol. 558; Postpensionskassen, Ekstrakt af Pensionsansøgninger vedk. Rentekammeret 1816—19, Nr. 38; velvillig Meddelelse fra Valle Stifts Sekretariat; 2. danske Assignationskontors Referatjournal 1816, Nr. 2281; 1. Activ Contoirs Journal 1822, Nr. 1743, 1823, Nr. 200; Kronborg Rytterdistrikts Birk, Dokumenter til Boer 1844—45; *Side 165*: Folketællingen 1834, Lyngre Kronborg Herred, Amstinderod Sogn, Fredensborg; Berlingske Tidende 1829, Nr. 126; velvillig Meddelelse fra Ordenskapitlet; Fredensborg Kirkebog; Christiansteds Registreringspr. 1838—43, fol. 92 f.; *Side 166*: Hof- og Stadsrettens Forsegingspr. 1840, Nr. 1, fol. 125; Kronborg Birks Jurisdiktions Skiftepr. 1843—53, fol. 107, 109 b, 111, 123, 178 og 182; Kronborg Rytterdistrikts Birk, Dokumenter til Boer 1844—45; 1. Activ Contoirs Journal 1822, Nr. 1743; Berlingske Tidende 1844, Nr. 122. Til *Assocé William Brown*, *Side 167*: Kbhs. tysk reform. Kirkebog; Kbhs. Skodepr. 1781—82, fol. 34 ff.; Obligations 1780—81, fol. 592; Sjæll. Reg. 1782, Nr. 777; *Side 168*: Tysk reform. Kirkebog; Kbhs. Vejvisere 1784 og 85; Folketællingen 1787, Vester Kvarter, Nr. 340 og 41; Obligations 1786—87, fol. 13; Frederiks tyske Kirkebog; *Side 169*: Kbhs. Skøder 1786—89, fol. 746; Kbhs. Hof- og Stadsrets Forsegingspr. 4 for 1788, Nr. 336; Begravelseshæver for William Brown 27. Dec. 1788, Sjæll. Reg., Nr. 988; Benzons Stamtavler over Adelen i Rigskrævet; *Side 170*: Kbhs. Helligaands Kirkebog; Biogr. Leks.; Sætetens Depechekontors Protokol over kgl. Eksped. 1772—73, kgl. Res. 26. April 1773, Nr. 48; Kbhs. Universitets Matrikel; Sæts Depechekontors kgl. Eksped. 1774, Nr. 71; *Side 171*: Søkrigskancelliet, Depechekontoret, Conduitelister 1773; Sæts Depechekontors kgl. Eksp. 1773, Nr. 162; Samme 1774, Nr. 109 og 128, 1776, Nr. 161, 1777, Nr. 139 og 201 og 1779, Nr. 188; *Side 172*: Julius Clausen: Fra Werther-Tiden i Museum 1895, I, S. 81—116; Sæts Depechekontors kgl. Eksp. 1781, Nr. 55, 84 og 96, 1775, Nr. 35; *Side 173*: Generaloldkammerets danske Forestill. og Res. 1783, Nr. 130; Sæts Depechekontors kgl. Eksp. 1784, Nr. 3; Generaloldkammerets danske Forestill. og Res. 1790, Nr. 47; *Side 174*: Samme 1790, Nr. 48 a og b.; *Side 175*: Told og Konsumptions Betjentens Lønninger og Gratifikationer af Sportelkassen 1810—21; Helsingørs Skøde- og Panteptr. 1775—90, fol. 445 b., samme for 1790—98, fol. 131 og 242 b.; Helsingørs Marie Kirkebog; *Side 176*: Helsingørs Byso Skiftepr. 1790—99, fol. 272 b.; Helsingørs Olai Kirkebog; Folketællingen 1801, Helsingør, Skidenstrædet Nr. 517; *Side 177*: 2. Departements Registrant 1810, Nr. 1844; Helsingørs Pante- og Skodepr. 1820—24, fol. 584; Hof- og Stadsrettens Forsegingspr. 1 for 1838 & 39, Nr. 35; Helsingørs Skøde- og Panteptr. 1829—37, fol. 278 og 834 b.; Helsingørs Skiftepr. 1837—43, fol. 67 og 120; Richter's Landmilitæretat; Julius Clausen og P. Fr. Rist: Memoirer og Breve IV (Grandmamas Bekiendelser), S. 121. Til *Købmand Peter Brown*, *Side 178*: Kbhs. Skattemandat 1762, Øster Kvarter, Nr. 401; Kbhs. tysk reform. Kirkebog; St. Thomas' Raads Journal 1783—85, fol. 217 b.; muligvis er han allerede kommen til Vestinden 1779, thi i den senere nævnte Ansøgning af 15. April 1789 skriver han »da jeg en Tid af 10 Aar har opholdt mig paa deres Majestæts vestindiske Eylænder og nøye kiender Landenes saavel locale som militaire Beskaaffenhed« (Vestindisk Journal 1789, Nr. 184); St. Thomas' Raads Forhandlingspr. 1782—95, fol. 13, 27. Aug. 1782, se ogsaa 4. Marts og 5. Aug. 1783; St. Thomas' Doms- og Tingsvidnepr. 1778—83, fol. 62s; *Side 179*: St. Thomas' Raads Journal 1782, Nr. 242 og 298; Danmarks Adels Aarbog XXXIV, S. 263; St. Thomas' Kirkebog; *Side 180*: St. Thomas' Doms og Tingsvidnepr. 1778—83, fol. 660, 662 og 665; St. Thomas' Kirkebog; *Side 181*: St. Thomas' Doms- og Tingsvidnepr. 1778—83, fol. 736 b.; *Side 182*: St. Thomas' Raads Journal 1783, Nr. 393; St. Thomas' Bytingspr. 1783—88, fol. 37, 38 b., 64, 67 b., 76, 83, 88, 91 b., 93 og 104; *Side 183*: St. Thomas' Raads Journal 1783—85, fol. 114 b.; St. Thomas' Bytingspr. 1783—88, fol. 130; *Side 184*: Kbhs. Magistrats Resolutionspr. 8. Aug. 1785; St. Thomas' Føgepr. 1782—89, fol. 207 b.; Hofmarskal Johan Bülow og Frues Arkiv. Private Breve 1770—1812, Nr. 59; Vestindisk Journal 1785, Nr. 774; Generaloldkammerets Extract Protocol over Ansøgninger 1785, Nr. 611; *Side 185*: Samme 1789, Nr. 184; Ostindisk Journal 1789, Nr. 149; Ostindisk Forestill. og kgl. Res. 1787—90, fol. 708; Ostindisk Journal 1789, Nr. 273 og

326, 1790, Nr. 63 og 134; *Side 186*: Samme 1790, Nr. 168, 180, 181, 190, 193 og 205, 1791, Nr. 13, 16, 73, 80, 84 og 86; *Side 187*: Ostindiske Forestill. og kgl. Res. 1791, Nr. 189; Kbhvs. Rytterdistrikts Birks Skiftebehandlingspr. 1800—11, fol. 346 ff.; Danmarks Adels Aarbog XXXIV, S. 264; Genealogisches Handbuch bürgerlicher Familien, 23 B., S. 437; Richter's 100 Aars Dødsfald; Folketællingen 1835, Rendsborg, Haus Nr. 77. Til *Skibs-assistent John Brown, Side 187*: Kbhvs. Skattemandtal 1762, Øster Kvarter, Nr. 401; Kbhvs. tysk reform. Kirkebog; Waterschoutens Protocol 1783—87, fol. 7. Til Frk. *Louise Elisabeth Brown, Side 187*: Kbhvs. tysk reform. Kirkebog; *Side 188*: Kbhvs. Magistrats Resolutionspr. 11. Aug. 1788; Sjæll. Reg. 12. Sept. 1788; Kronborg Rytterdistrikts Birks Skøde- og Pantep. 1805—13, fol. 1248 b. og 1814—19, fol. 806 b.; Kbhvs. Adressekontors Efterretn. 1833, Nr. 289; Finanskollegiets Journal 1815, Nr. 2488; 1. Activ Contours Journal 1816, Nr. 512, 1817, Nr. 233, 1819, Nr. 72, 155, 570 og 585; 2. danske Assignationskontors Referat Journal 1817, Nr. 758, 1820, Nr. 476 og 4648. Til *Grosserer James Brown, Side 189*: Kbhvs. tysk reform. Kirkebog; Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 512 og 750; Kbhvs. Skøder 1789—91, fol. 79; Kbhvs. Magistrats Resolutionspr. 28. Sept. 1789; Kbhvs. Magistrats Kopibog 1789, Nr. 101; Sjæll. Reg. 1789, Nr. 770; Kbhvs. Hof- og Stadsrets Forsøglingspr. 6 for 1791, Nr. 885; Finanskollegiets Journal 1789, Nr. 1618; Vestindisk Journal 1790, Nr. 769; *Side 190*: Waterschoutens Protocol 1787—91, fol. 169 b.; Kbhvs. Hof- og Stadsrets Behandlingspr. Nr. 6 for 1791—93, fol. 438 og 754; Sjæll. Reg. 1791, Nr. 681; *Side 191*: Kurantbankens Korrespondancepr. 1774—93, fol. 750, 773 og 789; Matrikelregister til Kbhvs. Skøder, Christianshavns Kvt. Nr. 1; Hørsholm Kirkebog; Kbhvs. tysk reform. Kirkebog; Kbhvs. Nicolai Kirkes Daalspr. 1795 og 1803; *Side 192*: Kbhvs. Hof- og Stadsrets Forsøglingspr. 6 for 1804 & 05, fol. 236, Nr. 77 og Behandlingspr. 6 for 1804 & 05, fol. 254; 2. Departements Registrant 1805, Nr. 76; Hvide Bog 1809—11, fol. 305; Kbhvs. tysk reform. Kirkebog; *Side 193*: Kbhvs. Vejvisere; Kbhvs. Hof- og Stadsrets Forsøglingspr. 4 for 1846 & 47, fol. 14, Nr. 15. Til *Kobmand David Alexander Brown, Side 193*: Kbhvs. tysk reform. Kirkebog; Styrmandseksaminationspr.; Vestindisk Journal 1790, Nr. 73. Skibet medførte ogsaa Munderingssorter for Regeringen (sst., Nr. 645); Waterschoutens Protocol 1787—91, fol. 169 b.; *Side 194*: Vestindisk Journal 1792, Nr. 751, 1794, Nr. 418, 1797, Nr. 650 og 655; Auktionspr. for St. Thomas 1808, fol. 45 b.; St. Thomas' Fogedpr. 1804—05, fol. 168 og 171. Til *Overkrigskommissær George Brown*: Bernhard v. Petersen's En histor. Beretn. om de dansk-vestindiske Øer, passim. Endvidere til *Side 194*: Kbhvs. tysk reform. Kirkebog; Eksamenpr. for jur. Eksamen; *Side 195*: Vestindiske Sager 1787—99, 1793, Nr. 19; St. Thomas' Raads Kopibog til Kammeret 1789—95, Nr. 117; Pakken: Vestindiske kgl. Resolutioner 1794, 95 og 96, Indlæg til kgl. Res. af 28. Sept. 1796; Vestindisk Journal 1796, Nr. 3, 383, 430, 432 og 499, 1797, Nr. 872; *Side 196*: Vestindisk Journal 1799, Nr. 8, 20, 65, 81, 636 og 762, 1799—1800, Nr. 383 for 1800; Generaltoldkammerets og Kommercekoll's Foretill. og kgl. Res. 1817, Nr. 108; St. Thomas' Kirkebog; Biogr. Leks.; *Side 198*: Velvillige Meddelelse fra Fru Wilson, f. Rohde; St. Thomas' Kirkebog; St. Thomas' Skiftedokumenter 1818; *Side 199*: 2. Departements Registrant 1800, Nr. 1607; St. Thomas' Registreringspr. 1815—18, fol. 162, 164 b., Skiftesessionsspr. 1818—23, fol. 21, 24, 26, 27, 31, 38 og 44; Frederiksberg Kirkebog; St. Thomas' Kirkebog. Til *Grevinde Catharina Maria (Polly) Holck-Winterfeldt, f. Brown, Side 200*: Kbhvs. tysk reform. Kirkebog; Julius Clausen og P. Fr. Rist: Memoirer og Breve IV (Grandmamas Bekiendelser), S. 34; Patriciske Slægter, I. S. 70 f.; Biogr. Leks.; Benzons Stamtavler over Adelen i Rigsarkivet; *Side 201*: Kroghs Danske Majorater, S. 108 ff.; Statskalenderne; Generalitets- og Kommissariats-Koll.s kgl. Ordres og Res. 1790, Nr. 15 og 1791, Nr. 163; Rentekammerets Relations- og Res. pr. 1795, Nr. 36; Generalitets- og Kommissariats-Koll.s kgl. Ordres og Res. 1795, Nr. 174; Kbhvs. tysk reform. Kirkebog; *Side 202*: Folketællingen 1801. Det kgl. Palais ved Frederiksholms Kanal; *Side 203*: Hofmarskallatets Resolutionspr. 1804—09, fol. 146 og 258; Kbhvs. Birks Skøde- og Pantep. J., fol. 72 og 360 ff., N, fol. 547; Ejler Nystrom: Gentofte Sogn, S. 262; Generalitets- og Kommissariatskoll.s kgl. Ordres og Res. 1798, Nr. 36; *Side 204*: Samme, 1803, Nr. 295; Richters Militteretat; C. C. v. Krogh: Den kgl. Livgarde til Hest, passim; *Side 205*: Rentekammerets Relations- og Res. pr. 1813, Nr. 83; Holmens Kirkebog; *Side 206*: Kbhvs. Helligaands Kirkebog; Hvide Bog 1832—33, fol. 212; Kbhvs. Vejvisere; Folketællingen 1834, Kbhvs. St. Anne Vester Kvarter, Nr. 26; Hvide Bog 1837—38, fol. 504; Kbhvs. tysk reform. Kirkebog; velvillig Meddelelse fra Ordenskapitel.

Købmand WILLIAM BROWN sen.s Børn.

Købmand John Brown jun.

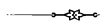
John Brown, ældste Søn af *William Brown* og *Louise Godenius*, fødtes 7. April 1763 i Helsingør og døbt 2. Maj i Helsingørs Olai Kirke. Han blev i Daaben opkaldt efter sin Farbroder Generalkrigskommissær *John Brown*.

John Brown blev fra Barn opdraget ved Handelen i sin Faders Forretning og kom tidlig til Udlandet for at fortsætte sin Uddannelse. Sammen med sin yngre Broder *William* blev han sendt over til Bedstemoderen i Edinburgh, hvor han skulde lære det engelske Sprog og øve sig i Korrespondance og Bogholderi. Her opholdt han sig allerede, da hans Fader 20. Sept. 1777 lod disse sine to Sønner indskrive i Købmandslavet i Helsingør, for at de som Købmandssønner kunde udskrives som Svende i deres 18. Aar og ikke behøvede som andre at staa 7 Aar i Lære. Fra Edinburgh kom John Brown til St. Croix og fortsatte sin Uddannelse hos Hr. *Archibald Bannantyne*, der var en af Generalkrigskommissær *John Browns* Forretningsforbindelser. 20 Aar gammel vendte han hjem og blev 27. April 1782 antaget i Helsingørs Købmandslav »for ret udlært og habil Kiøbmands Søn«. Han var nu dels i sin Faders Forretning, — saaledes ser vi, at han 1782 paa dennes Vegne som Kommissionær for Rederiet af Skibet *Speedwell* er rejst over til Skaane for at bese Skibet, der var strandet paa Stevns og derfra drevet over til den svenske Kyst, hvor det var slaaget i Stykker, — dels var han paa sin Farbroder Generalkrigskommissær Browns Kontor i Kjøbenhavn og forestod ydermere Handelen med Skibe saavel til Ostindien som til Vestindien. John Brown havde saaledes faaet den bedste Uddannelse, bedre end de fleste samtidige i Handelsstanden, da han 12. Marts 1787 mødte paa Helsingørs Raadstue og aflagde sin borgerlige Ed.

Han nedsatte sig nu i Helsingør, hvor han drev Forretning under Firma *John Brown jun.* til Adskillelse fra sin Farbroder i Kjøbenhavn, og

27. Marts 1787 optoges han i Helsingørs Købmandslav. For Aaret 1789 blev han udnævnt til Formand for Tingmændene. Han synes at have haft Bopæl hos sin Fader, thi 20. Dec. 1790 indstævnes han i Anledning af en Vekselobligation af Købmand *Erfelt* i Kjøbenhavn fra sin sidste Bopæl hos Faderen Købmand *William Brown* i Stjernegade i Helsingør; men hans Virksomhed blev ikke af lang Varighed. 1788 og 89 svarer han aarligt i Nærings-skat 3 Rdl., 12 Ɔ og 15 β, men allerede 14. Aug. 1789 faar han bevilget et kongeligt Protektorium og har saaledes ikke kunnet klare sig efter kun to Aars Forløb; hans Fader tabte en betydelig Sum Penge ved hans Fallit. Det staar sikkert i Forbindelse hermed, at *William Brown* 10. Juli 1788 udstedte en Panteobligation til denne sin Søn paa 1500 Rdl. med 2. Prioritet i sin Gaard i Strandgade, og efter at denne Obligation var slettet, atter 21. Jan. 1789 en Panteobligation til samme paa 3,500 Rdl. med 2. Prioritet i Gaarden i Strandgade og 1. Prioritet i sit Hus lige overfor Kommissær *v. Deurs* Have. Den sidste Obligation blev slettet 20. Dec. 1790.

Kort Tid efter forlod John Brown Landet, og ved sin Moders Død 1792 opholdt han sig i London; om hans senere Skæbne vides intet.

Generalkonsul William Brown.

William Brown, næstældste Søn af Købmand *William Brown* og *Louise Godenius*, blev døbt 9. Jan. 1765 i Helsingørs Olai Kirke og fik Navn efter sin Farfader.

I sin tidligste Ungdom blev *William Brown* sendt til Skotland for at opdrages hos sin Bestemoder og oplæres til Handelen. Her opholdt han sig, da hans Fader 20. Sept. 1777 lod ham og hans ældre Broder *John* indskrive i Helsingørs Købmandslav. Fra Skotland rejste *William Brown* til Holland, hvor han søgte videre Uddannelse og var ansat hos d'Hrr. *Wentworth & Hope Heiliger & Co.* i Amsterdam, der stod i Forretningsforbindelse med hans Farbroder Generalkrigskommissær *John Brown*. I Holland forblev *William Brown* i to Aar og vendte saa tilbage til Danmark for at arbejde paa sin nævnte Farbroders Handelskontor i Kjøbenhavn. 27. April 1782 blev han samtidig med sin Broder antaget i Helsingørs Købmandslav »for ret udlært og habil Købmandssøn«. Det følgende Aar overtog han kun 18 Aar gammel

Bestyrelsen af sin Faders Forretning. Denne drev han væsentligst som Vinhandel, Kulhandel og Handel med kinesiske Varer; han havde saaledes i Faderens Gaard i Strandgade »en Porcellænsbod« og en Vinkælder. Han indforskrev selv Vine fra Bordeaux. Til Adskillelse fra Faderen benævntes han *William Brown junior*. Fra 1. Juni 1783 til 12. Nov. 1785 var han i Kompagni med *Peter Lindenhagen*, der var født i Præstø, men havde lært Handelen hos Købmand *Johan Andreas Späth* i Helsingør og efter 1772 at være bleven indskreven som Købmandskarl i det helsingørske Købmandslav havde fortsat som Købmandssvend og Fuldmægtig paa Hr. *Späths* Handels- og Korrespondancekontor, indtil han selv 23. Aug. 1781 tog Borgerskab som Købmand i Helsingør. Kompagniskabet, der dreves under Firma *Brown & Lindenhagen*, blev indgaaet, da Brown var 18^{1/2} Aar gammel, og Brown havde ikke set sin Kompagnon rigtig an, thi *Lindhagen* bedrog ham og sammenblandede sine private Affærer med Handelshusets. Men Brown var ikke tabt bag af en Vogn, han ønskede at komme til Bunds i Sagerne og tog udenvidere Handelshusets Bøger og Dokumenter til sig for at anstille sine Undersøgelser. 12. Nov. 1785 tilskrev *Lindhagen* Helsingørs Magistrat, at hans Kompagnon William Brown egenmægtig havde borttaget Bøger og Dokumenter vedrørende deres fælles Firma og begærede derfor deres fælles Bo taget under Forsegling og lovlig Behandling til deres Kreditorers Sikkerhed. Brown mødte samme Dag paa Raadstuen og erklærede, at han fandt ikke nogen Grund til den af hans Kompagnon indgivne Begæring, og »hvad ham angik, da var han i Stand til at betale alt, han for sin Del var pligtig til«. Deres fælles Bo var ogsaa af den Beskaffenhed, at de ikke behøvede at gøre Fallit, og for at vise, at han ikke havde haft nogen ulovlig Hensigt med at tage Handelshusets Bøger og Dokumenter til sig, overgav han disse forseglede til Magistraten, indtil den nødvendige Beslutning mellem ham og *Peter Lindenhagen* om deres fælles Affærer kunde tages. Han erklærede dernæst »at han i ingen Del for at misbruge samme havde taget dem til sig, men af visse Aarsager, hvilke han havde sig forbeholden«. Imidlertid maatte han dog anmode om at beholde Firmaets Kopiprotokol, da den var nødvendig for Korrespondancen, og de to sidst holdte Kladdebøger, hvad *Lindhagens* Sagfører ikke havde noget imod. En Uge senere mødte de to Kompagnoners Sagførere paa Raadstuen og meddelte, at der nu var truffet Forening mellem Kompagnonerne til Sikkerhed for deres Kreditorer og en mindelig Afgørelse mellem Kompagnonerne selv, hvorfor de begærede *Lindhagens* Skrivelse til Magistraten

annuleret og fik de forseglede Bøger udleverede. Et Aars Tid efter, den 8. Sept., opgav *Lindhagen* sit Bo til Skifterettens Behandling og gjorde sig selv usynlig. Lindhagens Fallit trak Brown med sig, saa han 9. Nov. 1786 saa sig nødt til ogsaa at opgive sit Bo; men 1. Dec. samme Aar fik Brown udstedt et kongeligt Protektorium, og det lykkedes ham hurtig at komme til Akkord med sine Kreditorer, allerede 24. Jan. 1787 fik han atter sit Bo ekstraderet. Brown var nu bleven ked af Forholdene i Helsingør og saa sig om efter en anden Virkeplads.

Efter tre Aars Forhandlinger og en vidtløftig Korrespondance mellem Kommercekollegiet og Departementet for de udenlandske Affærer var det 1778 blevet besluttet at ansætte en dansk Konsul i Gothenborg, som Gøteborg den Gang kaldtes i danske Kilder, og ved kgl. Resolution 26. Okt. 1778 bestemtes det, at den danske Købmand *Matthias Petersen* skulde ansættes som virkelig Konsul i Stockholm, Gothenborg og andre svenske Havne med Bopæl i Gothenborg.

Da der ingen Indkomster var forbundet med Embedet, og *Matthias Petersen* intet havde til at underholde sig og Familie med, fik han efter nogen Tids Forløb ved Finanskollegiets Forestilling tillagt 800 Rdl. i aarlig Gage, men 1781 kom Kontraordre fra Finanskollegiet, at Konsulatets Oprettelse i Gothenborg indtil videre skulde udsættes, og at der var bevilget Konsul *Petersen* 500 Rdl. aarlig i Vartpenge.

Saaledes stod Sagerne, da William Brown 9. Feb. 1787 fra Helsingør indsendte følgende Ansøgning:

»Til Kongen!

Fød her i Helsingør og opdraget ved Handelen har jeg i adskillige Aar søgt ogsaa Udenlandsk at bekientgøre mig med de Fremmede Handelsforbindelser med Vores egne og med de fremmede til saadan Handel fornødne Sprog. — Med disse Kundskaber og som en indfødt Undersaat af Deres Majestæt fordrister jeg mig allerunderdanigst at ansøge om Consulatet i Gothenborg, da det ikke alleene for Handelen selv men ogsaa for Deres Majestæts allerhoystegne Øresunds Tolds Revenuers Skyld er hoyst nødvendig at en qualificeret troe Person i Gothenborg bliver ansat til fra Tiid til anden og, saa ofte Nødvendigheden udfordrer det, at forsyne de høye Collegier og Deres Majestæts handlende Undersaatte og i Særdeleshed det asiatiske Compagnie i Kiøbenhavn med de fornødne sandfærdige Efterretninger, hvorefter De til Deres Fordeel havde at tage de fornødne mesurer.

Det er sand Fædrelands Kierlighed og slet ingen Egennytte, som foranlediger mig at fremtræde med denne allerunderdanigste Ansøgning, og da Deres Majestæt tillader, at Sverrigs Konge holder sin General-Consul i de danske Stater, kan fra denne Side vel ikke være noget imod en Dansk Consuls Ansættelse i Gothenborg, hvorfor

jeg allerunderdanigst beder, at Deres Kongelige Majestæt allernaadigst vil bønhøre denne min allerunderdanigste Ansøgning og udnævne mig til Allerhoystsammes Consul i Gothenborg og dertil hørende Udhavne, hvor for Paapassenheds Skyld en Vice Consuls Ansættelse under mit Ansvar maatte findes fornødent.

Allerunderdanigst
William Brown junior.

Kommercekollegiet søgte nu Underretning om William Brown hos Grosserersocietetet, der henviste det til Magistraten i Helsingør, som 12. Marts erklærede, at William Brown »stedse har ført et anstændigt og honet Liv og Levnet i al den Tiid, han har opholdt sig her i Byen, og hvorfore vi vil have ham hos alle Vedkommende paa det bedste recommenderet«, og 20. Marts skrev Helsingørs Købmandslav, at han »stedse haver opført sig som en ærekiær og retskaffen Laugs Broder og Medborger egnert og anstaaer«. Samtidig indsendte Brown en Genpart af sin Ansøgning med følgende Paategning fra de mest ansete Handelshuse i Hovedstaden:

»Da Supplicanten Hr Wm Brown jⁿ er en indfødt dansk Undersaat og opdragen ved Handelen og derfor i vore Tanker er beqvæm til den ansøgte Post som Consul i Gothenborg, saa kunde vi ikke undlade som Handlende her i Staden, allerunderdanigst at anbefale hans Anliggende til Deres Majestæts allernaadigste Bønhørelse.

Kiøbenhavn den 17de Martii 1787.

<i>de Coninck & Reiersen.</i>	<i>C. S. Blacks Enke & Comp.</i>	<i>Selby & Co.</i>
<i>L. J. Cramer.</i>	<i>N. Ryberg.</i>	<i>A. Buntzen.</i>
<i>J. L. Zinn.</i>	<i>N. Brock.</i>	<i>P. Peschier.</i>

Det var imidlertid blevet bekendt, at Brown havde gjort Opbud, og Kommercekollegiet skrev derfor atter til Helsingørs Magistrat for at indhente nærmere Oplysning herom. Magistraten svarede herpaa, at William Brown vel ikke havde affundet sig med sine Kreditorer, men havde forevist originale Breve fra nogle af dem, som havde antaget hans Propositioner, hvilket gav Formodning om, at han ogsaa vilde komme til Rigtighed med sine øvrige Kreditorer, og anbefalede iøvrigt hans Ansøgning. Der havde imidlertid aabnet sig Udsigt for Brown til »en anden Carriere til hans timelige Velfærds Befordring«, saafremt han opnaaede Konsulatet, hvorfor han atter 31. Maj skrev til Kommercekollegiet og bad om en snarlig Afgørelse. I dette Brev skriver han bl. a.:

»Da jeg blev opkaldet for Magistraten, beviiste jeg at have Satt (!) mig med mine Creditorer, at min Ære og Credit ingen Suspect er underkasted, og at alleene min Oncle General Krigs Commissaire *Brown & Comp.* i Kiøbenhavn ere tilbage til

min Sages fuldkommen Afgjørelse, som dog ikke kand seee saa snart, da de selv ligger under en nedsat Commissions Behandling men som ikke kand falde mig til nogen Last, da de for deres Førdring have en til mig udstædt Obligation paa Tietusinde Rixdaler Courant til deres Sikkerhed i Hænderne. Mange af Nationens Handlende og Søefarende have opmuntret min Attraae at blive Fædrenelandet nyttig ved at søge om ovenmeldte Consulat i Gothenborg og dertil hørende Havne, hvor de i forekommende Tilfælde seer sig uden for authentisk Beskyttelse og maae søge deres svenske Commissionairs Protection imod deres svenske Contra Parter, hvilket har, som naturlig, forvoldet dem megen Ophold i Sagernes Behandling, og Udfaldet har altid været de Danske ofte meget betydelige Tab, saa megen Rett de ogsaa havde paa deres Side. Jeg veed selv af Erfaring (da jeg betydeligt i Sverrig har tilgode), hvor meget Uheld for Nationen deraf flyder, at den ikke kand finde nogen redelig dertil authoriseret Lands Mands Forsvar i Sverriges Havne, da Ministeren i Stockholm er for vidt fra liggende, at de kunde derfra drage nogen Nytte for dem. Endnu nyelig ere tvende danske Skippere i Gothenborg og Marstrand bleven Offere for de svenske Chicaner og Vindesygge og vil vist stedse blive det, naar ikke en dansk Consuls Udnævnelse i Gothenborg og hans Nidkiærhed for sine Lands Mænds Velfærd og Nationens Ære satte samme Grændser. Deres hoygrevelige Excellence og høyvelbaarne Herr Cammerjunker *Sehested* have mundtlig forsikkred mig, at de ikke have noget imod min Ansøgning, og jeg er forvissed om, at ogsaa høybaarne Herr Grev *Reventlow* naadig vil befordre sammes gode Udfald, da den sigter til Nationens Beste. Hans hoygrevelige Excellence og Staats Minister Greve af *Bernstorff* har ogsaa intet imod min Udnævnelse til Consul i Gothenborg, og fra den svenske Regiering kand intet derimod indvendes, da vores allernaadigste Konge tolererer svenske Consuler i Dannemark, og den svenske Konge ogsaa allerede før har antaget danske Consuler i sine Stater.*

Kort Tid efter indsendte William Brown en Erklæring fra Hovedkreditorerne i *John & William Brown & Co.s* Bo om, at de intet havde imod hans Udnævnelse, særlig da de troede, at han ved denne snarere vilde sættes i Stand til at kunne betale sin Gæld. Departementet for de udenlandske Affærer havde allerede ved Indgivelsen af Browns første Ansøgning udtalt, at det ansaa en Konsuls Ansættelse i Gothenborg for at være særdeles nyttig, ligesom man ikke kunde vente, at en saadans Ansættelse vilde støde paa Vanskeligheder fra Sveriges Side, og bragte 15. April paany Nødvendigheden af en dansk Consuls Ansættelse i Gøteborg i Erindring. Kommercekollegiet gjorde da endelig Forestilling om Browns Udnævnelse, og 7. Maj 1788 blev William Brown jun. af Helsingør udnævnt til Consul i Staden Gothenborg og de dertil hørende Udhavne.

Brown var den Gang kun 23 Aar. Naar man betoede en saa ung Mand denne ikke uvigtige Post, maa han ikke alene have gjort et godt Indtryk paa de høje Kollegieherrer, med hvem han havde talt, men de maa

ogsaa have følt sig overbeviste om hans Dygtighed. Tiden skulde vise, at han ikke gjorde deres Tillid til Skamme.

Brown maatte nu først se sig om efter et Levebrød, thi Konsulatet var foreløbig en ulønnet Ærespost. Hvorvidt det Engagement, han i sin Skrivelse til Kommercekollegiet omtaler, er kommet i Stand, vides ikke, men det er under *James Brown* fortalt, hvorledes William Brown i 1790 og 91 stod i Forretningsforbindelse med Firmaet *James Brown & Co.* i Kjøbenhavn, og det fremgaar deraf, at han har handlet en gros med forskellige Produkter, og at hans Handelshus da førte Navnet *William Brown & Co.* Næppe havde Brown imidlertid faaet sig vel installeret i Gøteborg, før han maatte derfra igen. Paa Grund af det med Rusland i 1773 indgaaede Forsvarsforbund blev Danmark nødt til at gribe ind, da Sverige i 1787 angreb Rusland, skønt hverken den danske Regering eller Befolkning havde Lyst dertil; man nøjedes derfor med fra Norge at sende et Korps paa 10,000 Mand under Kongens Svoger, Prins Carl af Hessen, ind over den svenske Grænse, og Tropperne gik efter en ubetydelig Kamp ved Quistrumbro frem mod Gøteborg. Gustav III var imidlertid ilet til Gøteborg, hvor han traf alle Forberedelser til at give Danskerne en varm Velkomst. Uden nogen Anledning fra Browns Side maatte han efter Kong Gustavs Befaling inden 24 Timer forlade Byen og fik ved sin pludselige Afrejse ikke Lejlighed til at drage tilstrækkelig Omsorg for sine Møbler og en Del af sine øvrige Ejendele.

Han indsendte derfor straks efter sin Ankomst til Kjøbenhavn et Andragende til General-, Land-, Økonomi- og Kommercekollegiet om at faa bevilget den ved det golthenborgske Konsulats første Oprettelse bestemte Gage af 800 Rdl., idet han anførte, at han »ved dette ham anfortroede Embede var sat i Virksomhed til ved Handel og Commissioner at erhverve, hvad der til anstændig Udkomme behøvedes, men at han ved Forvisning fra sin Post foruden det virkelige Tab, han havde lidt paa sine Ejendele, nu ikke mere kunde fortsætte en Næringsvej, som forhen var ham tilstrækkelig«. Ved kgl. Resolution af 27. Maj 1789 fik Brown imidlertid kun bevilget 400 Rdl. i aarlig Gage.

Striden mellem Danmark og Sverige var navnlig ved den engelske Minister *Elliot's* Mellekomst bleven bilagt, og Danmark havde 9. Juli 1789 erklæret, at det under fortsat Krig mellem Sverige og Rusland vilde holde sig neutralt. Brown kunde nu atter vende tilbage til sin Virksomhed i Gøteborg, og da han, som vi har set, fortsatte sin Forretning, havde han haft den

Fordel af det dansk-svenske Mellemværende, at han var kommen paa fast Gage som Konsul. Aaret efter, den 18. Juni 1790, fik han ovenikøbet endnu 100 Rdl.s aarligt Tillæg og 14. Nov. 1792 en Gratifikation paa 500 Rdl. 1793 søgte han atter om et Gagepaalæg af 300 Rdl., men Kongen resolverede 5. Juni, at denne Sag skulde udsættes til det kommende Aar, da Finanskollegiet skulde gøre nærmere Forestilling derom. Efterat en saadan Forestilling havde fundet Sted, tilstodes der 25. Jan. 1794 William Brown en Gratifikation af 200 Rdl. for dette Aar af Finanskassen og fra 1. Jan. 1795 et personligt Tillæg af 200 Rdl. aarlig af »Forøgelses-Fonden«. Man var vel-fornøjet med Browns Virksomhed. Siden sin Ansættelse havde Brown til-draget sig Regeringens Opmærksomhed ved meget fyldstgørende Indberetninger om den svenske Handel og Fiskerierne i Bohuslän, ligesom han ogsaa ved andre Lejligheder havde givet Prøver paa »særdeles udmærkede Handels Kundskaber«. Han kaldtes derfor ved kgl. Resolution af 9. Marts 1796 til at indtræde som 3. Medlem i Administrationen for den danske Manufakturhandel mod en aarlig Godtgørelse af 300 Rdl. af Handelen fra 1. Januar samme Aar og skulde som virkelig Administrator tage Del i Handelens daglige Bestyrelse. Iøvrigt skulde han, saalænge hans Nærværelse behøvedes ved disse Forretninger, lade Konsulatsforretningerne i Gøteborg besørges ved en paalidelig Mand for hans egen Regning og Ansvar.

»Den danske Manufakturhandel« var et Resultat af Regeringens Beskyttelsespolitik overfor den hjemlige Industri og havde under forskellige Navne og Former (det almindelige Varemagasin, General-Magasin-Kontoret, det kgl. oktr. danske, norske, slesvigske og holstenske Handels- og Kanal-Kompagni) bestaaet siden 1737. Institutionen søgte navnlig at fyldstgøre sit Formaal ved at opkøbe og igen sælge Fabrikernes Produktion samt for en Del at skaffe Raamateriale til Fabrikkerne. Ved Browns Ansættelse mente Kommercekollegiet at have skaffet sig »en duelig Mand, der var bekendt med Manufakturhandelens Detail og Forbindelser, og som ved en mulig Afgang i Administrationen kunde med fornøden Sagkundskab indtræde i Forretningerne«, ligesom det troede, »at hans Kundskab og Erfaring i Handelen kunde komme til en mere nyttig og virksom Anvendelse end hans nærværende Stilling gjorde muligt«. I Gage fik Brown 300 Rdl. foruden 3 % af Handelens »Gevinst«. Ved kgl. Resolution af 26. April 1797 bestemtes det, at der efter Ophævelsen af de forhenværende Indførselsforbud skulde gives »Manufakturhandels-Institutet« en Udvidelse og større Virksomhed dels ved at fremme

Manufakturernes Afsætning og Handelsforbindelserne i Provinserne dels ved at skaffe Fabrikkerne alle de Raamaterialer, hvoraf Oplag enten ikke hidtil havde været til Stede ved nogen privat Handel eller havde kunnet erholdes fra en saadan til taalelige Priser. Direktionen for Manufakturhandelen havde hidtil kun haft maanedlige Møder, men der skulde nu indføres daglig Kontrol; Kommercekollegiet gjorde derfor Indstilling om Forandring i Administrationen og om Browns Oprykning i denné »formedelst de Prøver af Handels Kundskaber og Nidkierhed for Institutets Interesse, som han havde givet siden hans Ansættelse i Embedet«. Ved kgl. Resolution af 9. Feb. 1798 blev Brown da udnævnt til 1. Administrator og fik sin Gage forbedret med et Tillæg paa 200 Rdl. aarlig. 14. Juni 1799 blev han imidlertid entlediget fra Administrationen, men med Bibeholdelse af sin Gage 500 Rdl., dog uden Procenter, da hans »svagelige Helbreds Forfatning ikke sjældent forhindrede hans Nærværelse i Administrationen.«

Brown havde vedligeholdt Forbindelsen med Skotland siden sit Ungdomsophold i Edinburgh og havde vistnok, kort efter at han var bleven Konsul i Gøteborg, hentet sin Hustru dér. Hun hed *Eliza Henderson*, var et Aar yngre end han, og en Datter af Mr. *Henderson* paa Grangehouse. I deres Ægteskab fødtes tre Børn *Mary*, *John William* (født 1793) og *Emily*.

Det er ikke sandsynligt, at Brown har haft fast Ophold i Kjøbenhavn, selv medens han var Administrator for Manufakturhandelen; hans Hjem var vistnok i Gøteborg, indtil han omkring 1803 flyttede til Malmø. Regeringen var stadig godt fornøjet med hans Virksomhed, da han saaledes 30. Nov. 1803 faar godtgjort nogle Udlæg, han som Konsul har bestridt, skriver Kollegiet, at det skylder ham »det Vidnesbyrd, at han stedse har viist megen Fliid og Nøiagtighed i sin Embedsførelse og ved nyttige Efterretningers betimelige Meddelelse samt de ham i flere offentlige Sager overdragne Commissioners heldige Udførselse stiftet Gavn for det Almindelige«. 28. Marts 1806 udvides hans Konsulat til Kyststrækningen fra den norske Grænse og til Norrköping, og der tilstaa ham ny Bestalling. 19. Dec. samme Aar udnævnes han i Følge Kronprinsens Befaling til Kommerceintendant med Rang i 4. Klasse, Nr. 3. Efterat atter Kronprinsen i en Skrivelse af 26. Nov. 1807 havde paalagt Kommercekollegiet at indstille Kommerceintendant og Konsul Brown i Malmø til et aarligt Tillæg af 200 Rdl. »for hans under nærværende Conjunkturer udviiste Tjenstiver og Nidkierhed«, tilstaa dette Gagepaalæg ham ved kgl. Resolution af 4. Dec. 1807 og anvises af Finanskassen. Det

følgende Aar fik han ved kgl. Resolution af 19. Marts mod Konsul *Pingels* Kaution tilstaaet et rentefrit Forskud paa 5000 Rdl., som han vilde afdrage med 340 Rdl. aarlig. Endelig fik Brown 28. Januar 1809 Ridderkorset ved den Højtidelighed, der fandt Sted paa Rosenborg i Anledning af Dannebrogordenens Udvidelse, og han synes saaledes i høj Grad at have nydt Frederik VI's Bevaagenhed.

Under Krigen med Sverige 1808—09 havde Brown atter maattet forlade sin Post. Da Freden var sluttet 10. Dec. 1809, og han kunde tænke paa at vende tilbage, indgav han i Marts 1810 et Andragende til Kommercekollegiet om, at han maatte overtage sit Embede paa ny, dog under noget andre Vilkaar. For det første ønskede han at sættes paa lige Fod med dem, der erholdt deres Gage udbetalt i slesvig-holstensk Kurant; hans hidtil hafte Gage, ialt 1650 Rdl., udgjorde i 1808, og indtil han forlod Sverige, i det mindste 2062 Rdl. i Rigsgældssedler, men efter den nuværende slette Kurs vilde de kun kunne udbringes til 825 Rdl. Rigsgældssedler eller 550 Rdl. svensk Species Banco, og med en saadan Indkomst vilde det være ham umuligt at have det fornødne Udkomme. Alene til Husleje vilde der paa Grund af Dyrtiden udfordres 350 à 400 Rdl. Rigsgældssedler, og i lige Grad var alle Livsfornødenheder i Sverige i meget høj Pris. For det andet bad han om, at han maatte blive udnævnt til Generalkonsul for hele det svenske Rige, hvortil der nu var en gunstig Lejlighed, da Konsulen i Stockholm *Christian Frederik Fabricius* var død. I Anledning af Browns Ansøgning erklærede Finanskollegiet at kunne samtykke i, at Brown i Betragtning af de nuværende slette Kurser for en Tid af 2 à 3 Aar erholdt sin Gage udbetalt paa samme Maade som Ministrene ved de fremmede Hoffer, nemlig efter en Kurs af 133 Procent. Kommercekollegiet gjorde derefter Indstilling om hans Udnævnelse, idet det udtalte, at Kommerceintendant Brown ikke som de fleste andre Konsuler var Handlende, men meget mere maatte anses for en diplomatisk Agent, hvorfor han maatte have Adgang til samme Naade, som vistes Ministrene ved fremmede Hoffer, ligesom man havde »Aarsag til at forlade sig paa Kommerceintendantens hidtil udviste Paapasselighed og nidkære Iver for sine Embedsforretningers behørigte Iagttagelse«. Ved kgl. Resolution af 21. Juni 1810 udnævntes William Brown til Generalkonsul for Kongeriget Sverige med en aarlig reglementeret Gage af 1650 Rdl. D. C., som anvistes ham i Species til en Kurs af 133 $\frac{1}{3}$ Procent, og det paalagdes ham at tage Bopæl i Gothenborg og i de øvrige svenske Havne at ansætte paalidelige Vicekonsuler

under sit An- og Tilsvar og med Kommercekollegiets Approbation. 21. Juli bevilges det, at hans Bestalling maa udfærdiges gratis, og 29. Aug. 1810 tilstaas der ham 1000 Rdl. Species efter en Kurs af $133\frac{1}{2}$ Procent til Hjælp ved hans Flytning samt et Gageforskud paa 2000 Rdl., der skulde afdrages i 10 Aar med 200 Rdl. aarlig.

Medens Forhandlingerne om Browns Udnævnelse stod paa, havde han 13. Maj 1810 mistet sin Hustru, *Eliza Henderson*, der døde af Nervefeber, 44 Aar gammel. Han flyttede nu til Gøteborg, men maatte efter kort Tids Forløb paa Grund af Sygdom søge Permission, og 17. Jan. 1811 paalægges det Kommercekollegiet at gøre Forslag til en duelig Mands Ansættelse, for det første ad interim, i Generalkonsul Browns Fraværelse, da hans Søn, der under Faderens Vejledning har taget Del i Forretningerne, paa Grund af sin unge Alder og manglende Erfaring ikke kan anses for skikket dertil. Brown søgte nu Raad for sin Sygdom, Vattersot, hos forskellige Læger i Kjøbenhavn. Han fik en Lejlighed paa Hjørnet af Amaliegade og Toldbodvejen og tilbragte Sommeren paa Trønnegaarden ved Fortunen, hvor han havde lejet nogle Værelser hos Ejeren *Frederik Borchsenius*. Herfra foretog han hyppige Køreture til Slægten i Helsingør, Kjøbenhavn og paa Frederiksdal. Han havde en brun, tosædet, engelsk Karet og en lille holstensk Vogn, men holdt ikke selv Heste. I Kjøbenhavn havde han af Manufakturhandelens Kontor lejet et Pakhus »ved Bolværket«, saa det synes, som om han endnu har drevet nogen Forretning, hvilken dog paa Grund af hans Sygdom næppe har været betydelig, maaske har han bistaet sin Fætter *James Browns* Enke *Mette Marie Sørensen*, der lige havde mistet sin Mand. Hun var i hvert Fald til Stede straks efter Generalkonsul Browns Død, der indtraf Natten til 6. Sept. 1811 i den omtalte Hjørneejendom i Amaliegade, der nu tilhører Direktør *Peter de Nully Browns* Selskab.

Ligesom sin Hustru blev Generalkonsul Brown begravet fra tysk reformert Kirke og med alle de Æresbevisninger, der tilkom ham i Følge hans Stilling. Der var Fløjels Ligvogn med 4 Heste for (26 Rdl.), Ligvogns Kusk og Biløber (3 Rdl.), de Fløjels Marskalstave (3 Rdl.), 18 Tjenere ved LigproceSSIONEN (à 2 Rdl.), 8 Lighærere (à 4 Rdl., Ducør 6 Rdl.), 6 Vogne til Sørgepar (à 3 Rdl.), 2 Politibetjente (6 Rdl.) og 2 Bedemænd (30 Rdl.). Pastor *Bergenhout* forrettede Jordpaakastelsen og fik derfor 20 Rdl.

Generalkonsul Browns Søn *John William Brown* var 14. April 1812 bleven Sekondløjtnant i norske Jægerkorps og fik 20. April det følgende

Aar Gage som saadan. Siden rejste han til Ostindien, hvor han skal være bleven Officer, og hvor ogsaa hans to Søstre opholdt sig; *Mary* blev gift med en Advokat *Fullerton* og *Emily* ægtede en Major *Cunningham*.

Lovisa Anna Maria Schultz, f. Brown.

Lovisa Anna Maria Brown, eneste Datter af Købmand *William Brown* og *Louise Godenius*, blev døbt 23. April 1767 i Helsingørs Olai Kirke. Knap 25 Aar gammel viedes hun 28. Feb. 1792 i Holmens Kirke i Kjøbenhavn til Løjtnant i Søetaten *Philip Jacob Vilhelm Schultz*. Som tidligere meddelt har Forholdet mellem denne og Lovisa Browns Forældre næppe været godt. Vielsen fandt jo heller ikke Sted i Helsingør, men i Kjøbenhavn, og William Brown var ikke til Stede. Den *J. Brown*, der optræder som Forlover, er rimeligvis Brudens Fætter *James Brown*. For Brudgommen var *J. Kornbeck* Forlover.

Philip Jacob Vilhelm Schultz var 5 Aar ældre end Lovisa Brown, idet han var født 1. Sept. 1762 i Sønderborg. Hans Forældre var Søkaptajn *Gosche Michael Philipp Schultz* og *Catharina Margaretha Schultz*. Efter i nogen Tid at have været Volontærkadet blev *Schultz* 19. Feb. 1782 virkelig Kadet. Kort før Jul 1787 fremkaldtes han til den endelige Eksamen; men skønt han baade ombord paa Kadetfregatten og ellers havde vist upaaklagelig Kundskab, saa kunde han ikke bestaa ved Eksamensbordet, — efter Kadetchefens Mening maaske, fordi han var forbløffet —, men blev afvist. I Februar 1788 fremstillede han sig igen og stod sig upaaklagelig. Han havde ikke alene gjort videre Fremgang i Videnskaberne, men »stedse vist en sindig og ordentlig Opførsel«. 4. April 1788 blev han derpaa udnævnt til Sekondløjtnant i Søetaten. Løjtnant *Schultz* fik straks efter deres Bryllup Bolig hos Lovisa Browns Forældre i Helsingør. Her fødte hun Sønnen *Philip Wilhelm*, der blev døbt 6. Juni 1792 i Helsingørs Marie Kirke og baaret til Daaben af Fru »Generalguvernørinde« *Brown*, medens Frk. *Fenwick* holdt Huen. De øvrige Faddere var Kammerherre *Hauch*, Justitsraad *Lütken*, Hr. *Belfour*, Hr. *Howden* og Hr. Købmand »*Nicolai*« *Brown*. Et Aars Tid efter sit Giftermaal søgte *Schultz* 9. Marts 1793 om at maatte træde i hollandsk Tjeneste. Holland havde netop sluttet sig til Koalitionen mod Frankrig, og *Schultz* mente derfor, at der kunde blive Lejlighed for

»en Søe-Mand og Officier at kunne øve sig i sin Metier« og, hvad der var hans Ønskers Formaal, »at bane sig Vey til mere udbredt Kundskab til Hans Mayestæts Tieneste«. Han bad tillige om at maatte faa Karakter som Premierløjtnant og nyde et Aars Gage forud samt, at hans Kone maatte faa denne hans Gage i hans Fraværelse. 15. Marts erholdt han Tilladelsen til at gaa i hollandsk Tjeneste. Under sin Fraværelse blev han 21. Feb. 1794 udnævnt til Premierløjtnant. Han fik imidlertid ikke det Udbytte af Rejsen, han havde ventet, thi 11. Maj 1794 skrev han ombord i Orlogsskibet Utrecht »til Ankers paa Rheden ved Vliessingen«, at han havde haft det Uheld at komme paa et Skib, der næsten altid laa for Anker. Han bad derfor om Tilladelse til at gøre en Rejse til Ost- eller Vestindien, »da der maaskee kan være Occasion for mig at bekomme et Skib derhen, da det ikke er mig mueligt for den liden Gage, jeg her ombord bekommer, at leve af i et fremmed Land«. Samtidig indsendte han »en liden Samling af de Ting, som henhøre under min Metier«. Den ønskede Tilladelse fik han 20. Juni; muligvis har han da ført et Skib fra Holland til Vestindien og derfra til Kjøbenhavn, hvortil han kom hen paa Efteraaret. Straks efter hans Hjemkomst døde baade hans Hustru og hans Søn, begge af Kopper. Hans Hustrus Dødsdag var 16. Okt., og hun blev kun 26 Aar gammel. Deres lille Søn *Philip Wilhelm* døde kort efter, den 4. Nov., 2 $\frac{1}{4}$ Aar gammel. Familien boede dengang i Toldbodgade Nr. 84 (nuværende Nr. 9). I Anledning af disse Dødsfald søgte *Schultz* om et Laan paa 200 Rdl. af Kongens Kasse; men i Stedet herfor fik han 21. Nov. 1794 tilstaaet en Gratifikation paa 100 Rdl. »i Betragtning af at Lieutenanten i den Tiid, som han var i hollandsk Tieneste, har flittig indsendt til Collegium Rapporten og andre nyttige Oplysninger, hvorved han baade har havt Penge Udgivter og beviist hans Lyst til at gavne og virke i sit Fag.«

17. April 1795 fik *Schultz* Rejsetilladelse til Edinburgh »for personlig at iagttage sin lovlige Fordeel ved at sælge 2de der beliggende Huse, som han har arvet efter sin afdøde Kone *Lovise Brown*, hvilke han seer sig nødsaget at afhænde, fordi samme formedelst hans Fraværelse og at maatte betros til Fremmedes Forvaltning indrente ham langt mindre end de burde.«

24. Dec. 1800 udnævntes *Schultz* til Kaptajnløjtnant. I Slaget paa Kjøbenhavns Red 2. April 1801 var han Næstkommanderende i Orlogsskibet Sjælland. Henimod Slagets Slutning, og endnu inden det var afgjort, »hvad der kunde eller skulde ske«, forlod *Schultz* og Stabskaptajn ved det norske Livregiment *Niels Westerholt*, Skibet »af Frygt og Feighed uden anden Hen-

sigt end at redde sin egen Person, ubekymret om Skibets og Mandskabets Frelse«. *Schultz*, der troede, at Chefen var skudt, var fra underste Batteri krøbet ned i Chefschaluppen; men da Kvartermesteren nægtede at sætte fra Borde uden Chefens Tilladelse, gik han over i *Travaillen*, hvori han foruden en Snes Mand af Besætningen medtog en halv Snes Mand af de nærmest liggende Saarede og gik derpaa i Land ved *Lynetten*. Saa snart *Travaillen* var sat af, fulgtes den forøvrigt af *Barkassen* og *Chefschaluppen*, saa at kun *Jollen* blev tilbage. Da *Schultz* havde set, at en *Parlamentær* blev sendt i Land fra *Englænderne*, vendte han tilbage til *Sjælland*. *Schultz* og *Westerholt* blev derfor begge stillede for en *Krigsret* og dømt til at kasseres og »arquebuseres« (o: skydes) i *Ryggen*. Da de imidlertid begge havde udholdt nogle *Timers Kamp* og, medens *Slaget* stod paa, opmuntret deres undergivne til *Tapperhed*, indstillede *Generalauditøren*, om *Dommen* skulde eksekveres eller de muligt blot kunde kasseres og forvises *Kongens Riger* og *Lande*. Medens *Sagen* stod paa, havde de to *Officerer* siddet fangne i *Citadellet*; 11. Aug. 1801 benaadedes de paa selve *Retterstedet* paa *Østerfælled* mod livsvarigt *Fængsel* paa *Munkholm*. Benaadingen skal være kommen i sidste *Øjeblik*, saa yderligt, at *Kronprinsens Adjutant*, senere *Admiral Lindholm*, kun reddede deres *Liv* ved i strakt *Karriere* at vifte med sit hvide *Lommetørklæde*. Som *Mod-sætning* til den *Tapperhed*, der ellers overalt i *Kampen* blev udvist af de *Danske*, vakte de to *Officerers Fremfærd* stærk *Indignation* iblandt *Publikum*, og der udkom to af *I. C. Brestrup* i den *Anledning* forfattede *Gadeviser*: »Schultzes og *Westerholtzes* *Skriftermaal* som nu til afskrækkende *Exempel* skal *arquebuseres* førstkommande *Tiirsdag* den 11. *August*« og »En visnet *Blomst* i *Hæderskrandsen*, *flettet Heltene* den 2den *April* eller en sørgelig nye *Vise* om de tvende *Officerer Schultz* og *Westerholtz*, som feige undvege fra *Slaget* den 2den *April* og derfor er dømt at skydes paa de *Skibe*, hvorfra de absenterede sig«. Allerede efter knap to *Aars Forløb* søgte de om *Løsladelse* og opnaaede denne 18. *Marts* 1803, efterat *Admiralitetskollegiet* havde erklæret, at »da deres idømte *Straf* var blot *exemplarisk*, og den for endeel endog paa *Retterstedet* selv er bleven *exequeret*, formeener *Collegium*, at *Hensigten* dermed er opnaaet, og at *Ansøgningen* kunne komme i *Betragtning*, men da disse *Forbrydere* ved at opholde sig i *Deres Kongelige Majestæts Stater* vilde være til *Skiændsel* for deres *Fødeland*, som de have villet forraaede, foreslaaes *allerunderdanigst*, at de ved at sættes i *Friedhed*

maatte tillige forviises Deres Kongelige Majestæts Riger og Lande og forbydes nogensinde at indfinde sig der igien.«

Schultz rejste til Amerika, hvor han levede som Skibskonstruktør, men maa siden være kommen tilbage, da han skal være død i Juni 1822 i Pløen.

Kilder: Til *Købmand John Brown jun. Side 209:* Helsingørs Olai Kirkebog; Indskrivningspr. for Købmands Drengene, Vin- og Tømmerhandler Drengene i Helsingør 1745—1832, fol. 64; Indskrivningspr. for Købmandssvende, Vin- og Tømmerhandlersvende i Helsingør 1745—1859, fol. 38 b. Navnet *Bannantyne* staves andetsteds *Bannaltyne*: Helsingørs Raadstuepr. 1772—82, fol. 447 b.; Helsingørs Raadstuepr. 1782—93, fol. 266: *Side 210:* Helsingørs Købmandslavs Deliberationspr. 1754—1891; Helsingørs Raadstuepr. 1782—93, fol. 357 b.; Sjællandsar Landstings Skødebog 1783—94, fol. 379 og 394 b.; Helsingørs Raadstuearkiv, Mandtalslister og Ligninger for Byskat 1760—88, og 1789—99; Sjæll. Reg. 1789, Nr. 597; Helsingørs Købstads Skøde- og Pantep. 1775—90, fol. 717 b. og 746; Helsingørs Skiftepr. 1790—99, fol. 221. Til *Generalkonsul William Brown, Side 210:* Helsingørs Olai Kirkebog; Manthey: Biographier af Mænd, decor. med Ridderordener, døde 1809—17, S. 53 f.; Indskrivningspr. for Købmands Drengene etc. i Helsingør 1745—1832, fol. 64; Indskrivningspr. for Købmandssvende etc. i Helsingør; Firmaet benævnes andetsteds *David Wendorp & Ths Hope Heytger*; *Side 211:* Helsingørs Skiftepr. 1776—97, fol. 579; Helsingørs Notarialpr. 1784—86, fol. 32 f. og 113 b.; Justitspr. for Helsingørs Byttings Ret 1785—92, fol. 189 og 207; Helsingørs Raadstuepr. 1772—82, fol. 395 b.; Helsingørs Raadstues Borgerskabspr. 1691—1806, fol. 79; Helsingørs Skpr. 1776—97, fol. 439 b.; *Side 212:* Sjæll. Tegnl. 1787, Nr. 591; Helsingørs Købstads Skøde- og Pantep. 1775—90, fol. 611 b.; Helsingørs Skiftepr. 1776—97, fol. 579; Sjæll. Reg. 1786, Nr. 1000; Økonomi- og Kommercekoll., Collega Forestillinger og kgl. Res. 1786—93, Nr. 36; Kommercekoll.s Konsulats Journal 1787, Nr. 61; *Side 213:* Samme 1787, Nr. 96, 97, 124, 220 og 248; *Side 214:* Samme 1787, Nr. 398; *Side 215:* Finanskollegiets Journal 1789, Nr. 609 og 1081 og sammes Forestill. og kgl. Resolutioner 1789, Nr. 89; *Side 216:* Finanskollegiets Journal 1790, Nr. 1251 og 1400 og sammes Forestill. og kgl. Res. 1790, Nr. 141 og 1793, Nr. 801; sammes Journal 1793, Nr. 801, 891 og 1026; sammes Forestill. og kgl. Res. 1793, Nr. 104 og 1794, Nr. 128; Kommercekoll.s danske Forestill. og Res. 1796, Nr. 3; C. Nyrop: N. L. Reiersen, S. 54—170; *Side 217:* Kommercekoll., Fabriksfagets Forestill. 1798, Nr. 3; Samme for 1799, Nr. 27; Kjøbenhavns tysk reform. Kirkebog; om Browns Børns Fødsel er forgæves søgt Oplysning i svenske Arkiver og hos det engelske Pastorat i Gøteborg; Kommercekoll.s Forestill. og kgl. Res. vedrør. Handels- og Konsulatsfaget 1803, Nr. 39; Samme 1806, Nr. 11 og 18; Kommercekoll., Produktionsfagets Forestill. 1804—09, Nr. 54; *Side 218:* Kommercekoll.s Forestill. og kgl. Res. vedrør. Handels- og Konsulatsfaget 1810, Nr. 26; *Side 219:* Samme 1810, Nr. 28 og 35; Kjøbenhavns tysk reform. Kirkebog; Kommercekoll.s danske Forestill. og kgl. Res. 1811, Nr. 5; Hof- og Stadsrettens Forsøgslingspr. Nr. 1 for 1811, Nr. 80; Militæretat IV i Krigsministeriets Arkiv, S. 113; Ostindisk Journal 1810, Nr. 86. Til *Louisa Anna Maria Schultz, f. Brown, Side 220:* Helsingørs Olai Kirkebog; Kjøbenhavns Holmens Kirkebog; Enkekassens Arkiv; Søetatens Depechekontors kgl. Eksp. 1782, Nr. 31 b.; 1788, Nr. 57/40 og 1793, Nr. 60/40; *Side 221:* Samme 1794, Nr. 35/24, 99/63 og 189/129; Kjøbenhavns Holmens Kirkebog; Søets Depechekontors kgl. Eksp. 1795, Nr. 70/54, 1800, Nr. 226/148 og 1801, Nr. 106/62; *Side 222 f.:* Samme 1801, Nr. 139 b./84 b. og 1803, Nr. 34/25; Tidsskrift for Søvesen, 72. Aargang, S. 225 ff.; Jul. Clausen og P. Fr. Rist: Memoirer og Breve II (Den helsingørske Førgemand Lars Bache), S. 81; Richters Den danske Søetat.

Guvernør DAVID BROWNS Børn.

Dommer William Brown.

William Brown, ældste Søn af Guvernør *David Brown* og 1. Hustru *Anna Fenwick*, døbt 11. Juni 1763 i tysk reformert Kirke i Kjøbenhavn.

Han er muligvis bleven i Ostindien, da hans Fader 1779 vendte hjem derfra, i hvert Fald opholdt han sig der i 1799, da han blev indskrevet som Fadder for sin Søster *Betzy Berners Søn William Edmond*. 1835 var han Dommer i det engelske Kompagnis Tjeneste i Mazelipatnam i Madras; mere vides ikke om ham.

Associé Nicholas Brown.

Nicholas Brown, næstældste Søn af Guvernør *David Brown* og *Anna Fenwick*, døbt 14. Okt. 1766 i tysk reformert Kirke i Kjøbenhavn.

Han blev uddannet som Handelsmand og kom tidlig i selvstændig Virksomhed, idet han 25. Aug. 1786 købte *Christopher Gleerups* og Medinteressenters Sukkerraffinaderi med tilhørende Gaard i Dybmsgade Nr. 268 for 10,500 Rdl. Der har aabenbart her fundet en Byttheandel Sted mellem *Christopher Gleerup* og den Brownske Familie, idet *Gleerup* (som omtalt Side 141) sammen med *Jonas Mumsen* samme Dag fik Skøde paa Guvernør *David Browns* Lystgaard Lundegaard i Gjentofte Sogn for 11,000 Rdl.; Guvernøren, hvis Pengesforhold ikke længere stod saa godt, har da for at skaffe sin Søn en Virksomhed, skilt sig af med sit Landsted. 22. Nov. samme Aar fik *Nicholas Brown* Privilegium paa at fortsætte Sukkerraffinaderiet. Han var den Gang kun 20 Aar gammel, men havde en Støtte i sin Fader, i hvis Gaard i Strandgade han som tidligere meddelt boede 1787. Sukkerraffinaderiet gik imidlertid ikke, og efterat have faaet sin Fader konstitueret som Værge solgte

Nicholas Brown 17. Juni 1789 dette og Gaarden i Dybengsgade til Sukker-
raffinadør *Friderich Christian Rømer* for 8,500 Rdl.

Imidlertid var Nicholas Browns Side 113 nævnte Morbroder *George Fenwick* død. Han var ret velsitueret og havde bl. a. i sit Testamente betænkt Nicholas Brown med 5000 Rdl., naar en Legatar var død, medens Størsteparten af hans Formue skulde tilfalde hans Søsterdatter *Elisabeth Elphinston*, som senere blev Nicholas Browns Hustru, og hendes Søskende. Testamentet, der bl. a. opfrisker det gamle Fjendskab mellem den Fenwickske Familie og Helsingørs Magistrat, lød saaledes:

»Saasom Døden ej giver nogen Varsel, naar den vil komme, saa anser jeg det som en Pligt, der paaligger enhver fornuftig Mand, at han bringer sine timelige Sager i Orden paa den Tid, det har behaget Gud at velsigne ham med en stille og kold-sindig Tænkekraft, for at forebygge Dispute og ubehagelige Processer, naar han ej mere er til. Hvor liden end den Sum er, som jeg ved min Død kan efterlade mig, og som er det, jeg haver samlet ved min Vindskibelighed, saa tvivler jeg ikke paa, at dette Lands Love vil give mig det Prærogatio derover at disponere, saaledes som jeg tænker at være retfærdigt og passeligt, efter min egen Tilbøjelighed. Et Prærogatio, som jeg mener, en fribaaren Mands hellige Ret giver ham i et frit Land, saasom jeg ej er indviklet i nogen privat Forbindelse, mine affaires sande Tilstand vil ses ved at balancere mit Handelshuses Bøger, hvilke ere saa rigtige og ordentlige, som denne Handels Natur og vores vidtudbredte Korrespondance vil tillade, og den megen udestaaende Gæld, som mestendels er glemt og afskreven, siden Aaret 1766, vil kanske ved god Eftersyn være noget værd. De faa timelige Effekter, som jeg haver, ønsker jeg at efterlade saaledes, som jeg vil ommelde, og saasom jeg nu gør min sidste Vilje og Testamente, vil jeg bede den Almægtige om Tilladelse at overgive ham min Sjæl i hans evige Ro, med Tillid til hans store Barmhjertighed, at han vil tilgive mig alle mine Synder.

Jeg beder Madamme *I. Leach* vil modtage alle mine Mobilia, forarbejdet Guld og Sølv, Husgeraad, Bohave og alt det, som derunder henhører. Jeg giver og legerer til bemeldte Madamme *Isabelle Leach* ti Tusinde, siger ti Tusinde dansk Kurant, paa den Maade, fem Tusinde Rigsdaler til hendes egen Disposition og de andre fem Tusinde Rigsdaler at udsætte paa Rente paa godt sikker Pant eller derfor at købe kgl. Obligationer. Efter hendes Død skulde disse fem Tusinde Rigsdaler tilfalde min Søstersøn *Nicholas Brown* og være til hans fri Disposition. Denne Disposition haaber jeg, hun vil modtage som en Hjælp i tilkommende Levetid og til Taknemlighed for hendes store Omsorg for min Helsen og Velfærd uden derfor at have faaet nogen Gengæld. Det er i Sandhed en liden Belønning, men jeg haaber, at det vil forskaaffe hende et fornøjeligt Ophold. Jeg giver til Frimurer Logen, Marie til den røde Ørn, som holdes i Helsingør, hvoraf jeg haver den Ære at være et Medlem, et Hundrede Rigsdaler Kurant. Jeg beder, at min Broder *Robert* vil modtage mit Guldur, ligeledes at Hr *David Brown* vil modtage min blaa emailerede Guld Snustobaksdaase, mine Gangklæder skal deles imellem mine yngre Kontorbetjente undtagen en Klædning til min Tjener og Halvtredsindstyve Rigsdaler over og mere end hans Løn, som altid er bleven ham ordentligen betalt ved hvert halve Aars Ende. Resten af min liden

Kapital giver og legerer jeg til min Søstersøn *George* og mine Søsterdøtre *Elizabeth* og *Louise Elphinston*, som udsættes paa Rente til deres Behov og deles lige imellem dem, indtil de kunde selv benytte sig deraf, Pigebørnene ved Giftermaal og Drengen til at sætte ham som snarest til den Handtering, som han maatte have Lyst til, og i det Tilfælde ønsker jeg ham dermed til Lykke. Skulde jeg være Ejer af Heste og Vogn eller noget Hus eller Grund, og paa det min Vilje ej skal blive forandret, saa forlanger jeg, at de bliver solgte til højeste Priser og bringes ind i den generale Massa. Hvad andre faa Sager, som jeg endnu kunde have, saa beder jeg, at de maa uddeles blandt mine intime Venner, og et riflet Gevær skal gives til *Nicholas Brown*, det tilhørte min Fader. Der er en Kontrakt oprettet mellem mig og min tilforn værende Kompagnon Herr *Charles Friderich Godenius*, i hvis første Article staar, at den længst levende skal sidde umolesteret uden at affinde sig med hinandens Arvinger i tre paa hinanden følgende Aar, og saafremt han skulde dø førend jeg, saa skulde hans Enke have een Part af Handelen i 5 løbende Aar. Skulde jeg dø, førend den Tid var udløben, saa var Kompagnie-Handelen følgelig hævet og med min Død Husets Handel ligeledes. I det Tilfælde vilde det være bedst at bringe al Ting in Cassa, men saasom Handelen er Agtsomhed værd, saa vil jeg, saafremt Hr *James Duncan* finder for godt at antage den, give ham Lov til at bruge mit Navn tillige med hans, indtil han bliver tilstrækkelig bekendt. Jeg forlanger, at min private Gæld, som kun kan være af liden Betydenhed, maaske til en Skomager eller Skrædder, rigtigen vorder betalt, at mit Legeme tarveligen jordes og sættes nær til min Faders Grav, om jeg dør i Helsingør, men hvis jeg dør andensteds, da den første Møding den bedste. Jeg udbeder mig af de Herrer *David Brown* og *William Pingel* at være Executører af min Vilje og se Husets Affærer arrangerede paa en saadan Maade, som de finder bekvemmost at forebygge Tab. Deres Udgifter skal fuldkommen betales dem, og at disse ustadige Folk den nærværende Magistrat paa dette Sted, maa om muligt orde formente fra at have nogen aktiv Del i mit Bos Administration. Til Bekræftelse af alt dette, haver jeg herunder sat min Haand og mit Segl, og ombedet underskrevne Venner til Vitterlighed at underskrive.

Helsingør den 1. December i Aaret efter Christi Fødsel Et Tusinde Syv Hundrede og Otte og Tredsindestyve.

George Fenwick.

(L. S.)

Underskrevet og forseglet i Overværelse af os.

John Good.

Arth. Howden.

(L. S.)

Siger i Aaret efter Christi Fødsel Et Tusinde Syv Hundrede og Seks og Firsindstyvende, ovenskrevne Aar er en Fejl.

(L. S.) *George Fenwick.*

Jeg venter, at Balancen af Bøgerne i Aaret 1786 vil være i min faveur Tredive Tusinde Rigsdaler. *

Paa *George Fenwicks* Dødsdag 17. Jan. 1787 blev hans Bo registreret i den Afdødes Værelser hos Agentinde *Godenius* i Helsingør i Overværelse af

Agent *Brown*, *Werner William Pingel*, *John Good*, *Arthur Howden* og *Nicholas Brown*. Paa Testamentets Konvolut stod: »Til Hr. *David Brown* og Hr. *William Pingel* i Kiøbenhavn at aabne af dem alene i Tilfælde af Hr. *George Fenwicks* Død.« 2. Feb. 1787 blev Testamentet kgl. konfirmeret.

Helsingørs Magistrat og Skifteforvalter blev meget fornærmede over *George Fenwicks* Udfald imod dem, som de fandt røbede »den afdødes sælsomme og slette Tænkemaade«, og forbeholdt sig ved Boets Udlevering til Eksekutorerne »fornøden Paaanke til sin Tid og Sted«; men Eksekutorerne sendte 23. April 1787 Magistraten en særdeles forbindtlig Skrivelse ledsaget af 100 Rdl. for deres Umage og Omkostninger, og det hjalp paa Fornærmelsen, saa der ikke kom mere ud af den Sag.

Som omtalt Side 110 fortsatte *Godenius'* Enke Handelshuset uden at optage *James Duncan* som Kompagnon; han vedblev at være Bogholder, indtil Handelshuset *Godenius & Fenwick* 9. April 1790 opgav sit Bo. *James Duncan* skulde nu til at begynde for sig selv, og han blev da enig med *Nicholas Brown* om et Kompagniskab under Firma *Brown & Duncan*. Til det nye Handelshus Virksomhed fandt de en velskikket Ejendom i *William Brown* sen.s Gaard paa Strandgade, som *Nicholas Brown* 4. Okt. 1790 købte af sin Farbroder for 7,500 Rdl., af hviken Sum han laante de 7000 Rdl. paa 1. Prioritet i Gaarden hos sin Moster Fru *Louise Elphinston*. Kort Tid efter blev *Thomas Chapman* optaget i Firmaet, der fra 1792 benævnes *Brown, Duncan & Co.*, men 1815 *Chapman, Brown & Duncan*, da det 25. Aug. faar bevilget, at dersom nogen af Kompagnonerne dør, medens de er i Forening, maa deres Handel ikke standses af den afdøde Kompagnons Arvinger. Medens *Nicholas Brown*, vistnok kort efterat han var kommen til Helsingør, var bleven optaget i Byens Købmandslav, var hans Kompagnoner i lang Tid ikke Medlemmer; men i et Møde, 23. Feb. 1799, som *Brown* overværede, ankede Oldermændene over, at Hr. *Duncan* ikke fandtes indskrevet som Dreng eller Svend i Lavet og ikke efter adskillige Paamindelser havde villet indtages i Lavet, skønt han i mange Aar havde handlet i Kompagni med Hr. *Brown*; det samme var Tilfældet med Hr. *Chapman*, der ligeledes var associeret med Hr. *Brown*. Denne Gang frugtede Paamindelsen; 27. Marts 1799 lod *James Duncan* sig indskrive i Lavet, og 20. Jan. 1802 blev *Thomas Chapman* indskrevet. 1825 skete der atter en Ændring i Handelshuset, idet *Duncan* udtraadte og *William Chapman* optoges i Stedet; Firmaets Navn blev fremtidig: *Chapman, Brown & Co.* I den Anledning oprettedes følgende:

„Contract

mellem Interessenterne i Handelshuset *Chapman, Brown & Co.* i Helsingør: Kjøbmand *Thomas Chapman*, Kjøbmand *Nickolas Brown* og Hr. *William Chapman*.

1.

William Chapman indtræder fra 1. Januari 1826 som Interessent i det her i Byen værende Handelshuus, som hidtil har ført Firmaet *Chapman, Brown & Duncan*, hvoraf Kjøbmand *James Duncan*, der har været Associé af samme, nu er udtraadt. Bemeldte Handelshuus antager fra samme Tid af Firmaet: *Chapman, Brown & Co.*

2.

William Chapman deeltager ikke i den Gjeld og de Forpligtelser, som det ovennævnte Handelshuus under Firma *Chapman, Brown & Duncan* har paadraget sig, men samme ere ham i enhver Henseende uvedkommende saa at alle, der maatte have nogenomhelst Fordring paa det under bemeldte Firma her hidtil værende Handelshuus, kun har at henholde sig til dettes Interessentere, nemlig Kjøbmand *Thomas Chapman*, Kjøbmd *Nickolas Brown* og Kjøbmd *James Duncan*.

3.

Forsaavidt nogen af Interessenterne i Handelshuset *Chapman, Brown & Co.* maatte paadrage sig selv Gjeld eller paatage sig Forpligtelser, bindes de øvrige Interessentere i bemeldte Handelshuus ikke ved samme. Ikkun den Gjeld og de Forpligtelser Handels Huuset paadrager sig vedkommer alle Interessenterne.

Helsingør, d. 30. Decbr. 1825.

Thomas Chapman.
(L. S.)

N. Brown.
(L. S.)

William Chapman.
(L. S.)

Handelshuset *Chapman, Brown & Co.* bestod nu uforandret, indtil *Nicholas Brown* i Slutningen af December 1832 udtraadte, ved hvilken Lejlighed han betingede sig et annum af 2000 Rdl. og for sin Enke efter sin Død det halve, uden at der dog derom blev oprettet noget skriftligt Dokument. Omtrent 1836 indtraadte *Gordon Norrie* i Handelshuset, der derefter fik Navnet *Chapman, Norrie & Co.*

Medens Handelshuset i de første Aar arbejdede under ret beskedne Forhold, vandt det derefter hurtigt frem, og gennem det 19. Aarhundredes første Aartier hørte det til de højstbeskattede Virksomheder i Helsingør. Det bidrog ogsaa til Handelshusets Fremme, at *Nicholas Brown* ved sit Giftermaal kom i Besiddelse af større Driftskapital.

»1793 den 21ten März hat der Prediger *Maurenbrecher* nach erhaltenem

Königsbriefen sowohl wegen der Verwandschaft als Proclamation, auch Verlobungs- und Consumptions Schein, Mittags um 12 uhr in der Kirche in Gegenwart beiderseitiger Familien und Vieler anderer Zuhörer copulirt den Herrn *Nicolas Brown*, Kaufmann in Helsingør mit Jfr. *Maria Elisabeth Elphinston*, beide reformirt.«

Det har sikkert været en anselig Forsamling af *Browner*, *Fenwicker*, *Elphinstoner* med Paarørende og Venner, der den Dag overværede den 26-aarige *Nicholas Brown* og hans 21aarige Kusine *Betsy Elphinstons* Vielse i den reformerte Kirke. Fra den følgende Tid skriver sig *Elatsraadinde de Conincks* Side 144 ff. trykte Dagbogsoptegnelser. Forinden Vielsen var der 13. Marts bleven oprettet følgende Ægtepagt mellem Brud og Brudgom:

»Undertegnede, som agte at indgaae Egteskab med hinanden, have paa Kongelig allernaadigst Approbation indgaaet følgende Egtepagt:

1.

Da intet almindelig Fælleddsskab i Henseende til Gods og Formue imellem os skal finde Sted, saa forfattes og af os begge underskrives en Specification over, hvad jeg *Marie Elisabeth Elphinston* indbringer i min Kierestes Boe, og hvorefter jeg i alle Tilfælde, og om jeg overlever ham, er berettiget at udtage mit Indbragte.

2.

Hvad Arv eller anden Formue, der i Tiden kan tilfalde mig *Marie Elisabeth Elphinston* efter min kiere Moder eller *Andre*, bliver min særskilte Eiendom, hvorimod min Kiereste *Nicolas Brown* oppebær Indkomsten deraf til vor fælles Gavn og Nytte. Til den Ende skal saadan Arv, naar den falder, gøres frugtbringende af de af min kiere Moder *Louise Elphinston* efter hende indsatte *Executores testamenti*, enten i Handelshuset *Brown, Duncan & Co* i Helsingør dets *Massa*, imod vedbørlig *Hypothèque* eller paa anden Maade.

3.

Skulle jeg *Marie E. Elphinston* ved Døden afgaae før min Kiereste H^r *Nicolas Brown*, da tilfalder alt, hvad jeg eier, mine Børn, som deres Mødrene Arv, men om jeg *Marie E. Elphinston* ikke erholder Børn, da tilfalder mine Eiendomme bemeldte min tilkommende Mand H^r *Nicolas Brown*.

4.

Bliver jeg *Nicolas Brown* derimod den, som først ved Døden afgaaer, da om jeg efterlader Børn af vort Egteskab, tilkommer dem mit Boe i Fælleddsskab med bemeldte min tilkommende Kone, nu Jomfrue *Marie Elisabeth Elphinston*, overensstemmende med de testamentariske Dispositioner, som vi i den Anledning maatte gjøre, og i Mangel deraf efter Loven, men dør jeg uden at efterlade Børn af vort Egteskab, da skal min Kiereste Jomfrue *M. E. Elphinston* være min eneste Arving.

Dets til Bekræftelse have vi denne Egtepagt egenhændig underskrevet og forseglet, som efterat være bleven allernaadigst confirmeret, tinglyses ved Helsingøers Bytings-Ret og Siellands Landsting til Alles Efterretning.

Kjøbenhavn den 19de Martii 1793.

N. Brown.

Marie Elisabeth Elphinston.

(L. S.)

(L. S.)

Forestaaende Egtepagt ratihaberes herved af mig

Louise Elphinston.

Til Vitterlig underskrives

David Brown.

*Frederik de Coninck.**

I Medgift fik Nicholas Brown udbetalt 5000 Rdl., og Specifikationen over de Ting, hans Hustru desuden indbragte i deres Bo, lød saaledes:

164 Stk. Sølv Skeer	Rdl. 255
1 Bord Lampe	— 40
1 Sukker Ske, 1 Fløde ditto, 1 Marve ditto, 1 Sukker Klemme	— 17
1 Sølv Platmenage, 6 Saltkar m. Skeer, 2 Senops Potter m. do., en Thepotte, 1 The Sigte, 24 Stk. The Skeer, 7 pr. platerede Lysestager, 6 Par ditto Flaskebrætter	— 350
1 Forte Piano	— 150
1 Canapé med 12 Stole	— 156
1 Garderobe eller Skab	— 95
1 Servante	— 35
2 Spilleborde	— 44
1 Thebord	— 25
1 Drag Kiste	— 30
1 Toilette Bord	— 18
1 Consol ditto	— 12
7 Forskiellige Speile	— 109
1 Drag Kiste	— 30
1 Servante	— 6
1 Commode	— 15
13 Stk. Kobber Stik	— 97
1 liden Skriver Pult	— 9
1 Dame Seng	— 30
168 Stk. forskiellige Glas, 14 Caraffer, 2 Glaslamper	— 111
1 komplet Seng Garniture med 3 Fag Vindues Gardiner etc.	— 180
2 Taffel Servicer af Steen Tøj	— 70
1 Messing Temaskine	— 17
2 Stk. Træ Sengesteder	— 14
1 liden Parti Tintøj	— 16

Transport. . . . Rdl. 1931

	Transport . . .	Rdl. 1931
1	Tebord med Tilbehør	— 15
7	Fag Cattuns Vindues Gardiner og Senge do. af diff. Mønstre	— 60
	Adskillige Dynere og Madrasser	— 147
8	Dusin Knive og Gafler	— 37
2	Stk. Presenter Tallerkener	— 12
		Rdl. 2202
6	Sæt Damask, 14 do. Drejel, 12 Folke Duge, 12 Par fine Lagener, 12 Par Hørlærreds Lagener, 15 Par Blaarlærreds Lagener, 109 Haandklæder, 24 Par Pudevaar, 67 Vidskeklæder	— 1200
	Komplet Køkkentøj. bestaaende af Kobber, Jern, Messing og Tin	— 250
	Sengeklæder	— 100
		Rdl. 3752*

Maria Elisabeth Elphinston var Datter af den oftere i det foregaaende nævnte Kaptajn, Overekvipagemester og tilsidst Direktør i Asiatisk Kompagni *George Elphinston* (se Side 113) og Nicholas Browns Moster *Louise Fenwick*. *Elphinston* var Skotte og førte i sit Vaaben en sort Sparre belagt med en Bispehue og ledsaget af tre (2. 1) Vildsvinehoveder. Paa Hjelmene en højre Haand, der holder et Kornneg. Slægtens Valgsprog var: »Non vi sed virtute«. Datteren *Maria Elisabeth* blev døbt 11. Dec. 1771 i tysk reformert Kirke. Hendes Faddere var den engelske Envoyé *Kit*, Agent *de Coninck*, Agent *David Brown*, Købmand *Lucke* (o: *Lykke*), Bogholder *Batge* (c: *Battier*), *David Browns* Hustru og Bryggerdatteren *Jomfru Storp*.

Foruden denne Datter fødtes der i *Elphinstons* Ægteskab endnu en Datter *Louise* (f. 15. Juni 1773, † 25. Juli 1818 i Frankrig, begravet i Equerchin ved Douay; gift 9. Jan. 1795 i Kjøbenhavn med senere Kammerherre, Generalløjtnant *Jacob Flindt*, f. 19. April 1768 paa Nielstrup, † 12. Maj 1842 i Horsens) og en Søn *George* (døbt 23. Jan. 1775), der blev Kornet i Husarerne og døde i Maj 1815 paa en Rejse til Kina*). Ved disse Børns Daab i tysk

*) *Eunice Hassell*, født *Good*, Datter af Generalkonsul *William Cadday Good* og Datterdatter af Etatsraad *Fr. de Conincks* ældste Datter *Marie Anne* i dennes første Ægteskab med Grosserer *William Werner Pingel*, fortæller i nogle i 1876 nedskrevne Ungdomserindringer:

»Mrs *Nicholas Brown* was a Miss *Elphinstone*, her brother married a W[est] Indian widow, she ran away or went away with their footman, who was by birth a common Danish peasant. Mr *Elphinstone* got a divorce according to the Danish law, he went into the English army, and got engaged to some lady of title in England, but having heard by accident of the first wife being still alive she broke off her engagement and he shot himself. Poor Mrs *Brown* never could bear any allusion to him and looked with such horror upon his wife, that she very seldom went out for fear of meeting her, as she lived not far from *Elsinore*. . . .

Mrs *George Elphinstone* lived a miserable life with the man she left her husband for, and took to drinking. She never forgot that she had been a lady . . . She died very penitent, Mr *Wade* the English clergyman who came to *Elsinore* . . . and who married Mr *Fenwicks* 4th daughter *Louisa*, was constant in his attendance on her deathbed and was quite convinced of her salvation.»

reformert Kirke er 1773 bl. a. *Peter Appleby, John Brown* og *Jomfru de Coninck* og 1775 bl. a. den engelske Minister *de Lavalles, John Dungan*, Agent *de Coninck* og *John Browns* ældste Datter Faddere.

Kort Tid efter sit Bryllup mistede *Nicholas Brown* sin Moster og Svigermoder *Louise Elphinston*, der døde 4. Maj 1793 i sin Gaard Nr. 7 i Gothersgade (nuværende Nr. 50). Aaret før sin Død havde Fru *Elphinston* oprettet følgende Testamente:

»Som en øm Moder kan ingen Tanke om det Timelige være mig vigtigere end mine Børns Velfærd, og da Ingen kan vide, naar hans Dødstime er forhaanden, saa vil jeg des roligere kunde see den Tid imøde, naar jeg i Forveien har bestemt, hvorledes mit Efterladenskab bedst kan komme mine Børn tilgode. Da dette er mit eneste Formaal for denne min Disposition, saa haaber og beder jeg allerunderdanigst, at saamme til sin Tid maa nyde Deres Kongelige Majestæts allernaadigste Approbation, under hvilket Haab jeg hermed bestemmer og fastsetter:

1. At Etatsraad *Frederick de Coninck*, min Svoger Gouverneur *David Brown* og *John Dungan* som Skiftecommissairer forvalter Skiftet efter mig og min forhen afgangne Mand *George Elphinston*, og tillige, at de skal være Formyndere for mine tre Børn samt, ifald een af dem enten forinden eller under Administrationen ved Døden skulle afgaae eller bortreise herfra, at de tvende Andre da maa være berettiget til at vælge og antage en anden god Mand i hans Sted.
2. Ved min dødelige Afgang besørger bemeldte Skiftecommissairer mit afsieledte Legeme begravet paa det Sted, hvor min salig Mand blev begravet, hvilket skal skee paa det tarveligste og uden Pragt eller stor Bekostning.
3. Da mine Børn i Overensstemmelse med den mig under 10de April 1777 meddeelte allernaadigste Bevilling gaar lige i Arv, saa skal dog enhver af mine tvende Døttre nyde forlods af Boet den Summa 500 Rdr., siger Fem Hundrede Rigsdaler i Equivalents for Bekostningen ved min Søns Equipage og Udstyr som Officer.
4. Da min Søn har faaet hans afgangne Faders Klæder og Linned, saa nyder mine tvende Døttre derimod ene mine Gangklæder og Linned efter min Død.
5. Mit Huus og Meubler med videre gøres i Penge paa lovlig Maade; dog skulde nogen af mine Børn ønske at beholde eet eller andet deraf in natura, da, naar saadant ikke overgaar 300 Rdr. i Værdie, maa det og skee.
6. Efterat mine Efterladenskaber ere giorte i Penge, skal de ligesom andre Umyndiges Formue gøres frugbringende, og saamange af Renterne, som forbemeldte deres Formyndere eragte nødvendig og tienlig, anvendes til deres Opdragelse og Underholdning.
7. Ved mine Døttres Givtermaal ophører Værgemaalet af fornævnte Formyndere; men Formynderne skal være pligtige til, forinden noget Givtermaal med mine Døttre finder Sted, at sørge for, at der oprettes Egtepagt, saaledes som de eragte tienligt og nyttigt for Egtefællerne og i Særdeleshed ved denne Leilighed mage det saa, at ingen af mine Døttres Formue skal udsættes for unyttig Forøvelse og de for Mangel.
8. Da min Søn er i et Fag, hvor i han ikke behøver nogen Capital, og Raadighed over flere Penge, end han bruger, mueligens kunde gjøre det vanskeligt for ham at imodstaae de Fristelser, som unge Mennesker, især med hans gode Hierte og blide Tænkemaade er udsat for, og det ligger mig meget paa Hiertet at betrygge

denne min kiere Søns Velfærd, saavidt det staaer i min Magt, saa fastsettes i Henseende til ham Følgende:

- a. At han alene maa nyde Renterne af den halve Capital af hans tilfaldende Arv efter sine Forældre, indtil han bliver 25 Aar gammel, og til den Tid skal Renterne af den øvrige halve Deel legges til Hovedstolen og gjøres frugtbringende.
- b. Naar han fylder sine 25 Aar, maa det halve af hans Fædrene og Mødrene Arv med Capital og Rente hannem udbetales, og
- c. derimod forbliver den øvrige halve Deel af hans Arv under Administration af fornævnte hans Formyndere, indtil han bliver 30 Aar gammel, da den ham maa udbetales; dog nyder han aarlig Renter af denne sidste halve Deel fra den Tid, han har fyldt sit 25de Aar.

Denne Disposition haver jeg af Omhyggelighed for mine Børns Vel i Overværelse af undertegnede til Vitterlighed egenhændig underskrevet og forseglet.

Kiøbenhavn, den 2^{den} Juni 1792.

Louise sal. Elphinston.

(L. S.)

At Madame *Louise Fenwick*, afgangne *George Elphinstons* Efterleverske, i vores Overværelse ved sund Fornuft og Forstand har underskrevet og forseglet forestaaende Disposition, og declareret dette at være hendes fuldkomne Villie, bekræftes herved.

Kiøbenhavn ut supra.

Fredr. de Coninck.

*Dungan.**

I Arv tilfaldt der hver af Fru *Elphinstons* Børn 15,879 Rdl. og 62 β samt $\frac{1}{8}$ af 18,287 Rdl. og 52 β . Gaarden i Gothersgade Nr. 7 blev solgt for 7,901 Rdl. ved Auktion.

I Nicholas Browns og *Betsy Elphinstons* Ægteskab fødtes fem Børn, der blev voksne: 1794 *Ann Louise Emilie*, 1799 *Julia Matilda*, 1801 *Melior*, 1803 *George William* og 1806 *Adeline*; desuden fik de 1810 en Datter *Elisa Sophia*, der døde knap to Aar gammel, og mellem 1794 og 99 havde de vistnok et eller to som smaa afdøde Børn, men da de ældste Børn blev hjemmedøbte og ikke fremstillede i Kirken i Helsingør, kan der ikke skaffes nærmere Oplysning om dem. *Julia Matilda* og *Melior* blev først fremstillede i 1802. Børnenes Faddere var 1802 for *Julia Matilda*: Fru *Elphinston*, Fru *L. Flindt*, Hr. *David Brown jun.*, for *Melior*: Barnets Moder, Frk. *Brown*, *John L. Brown* og *John Campbell*, 1803: Fru *Flindt*, Fru *Clements* (*Frederik de Conincks* Datter, der efter at være bleven Enke efter ovennævnte *William Werner Pingel* havde ægtet *John Clements*), Hr. Agent *Duntzfelt*, *Roger Ferral*, Wm *Brown* og *George Elphinston*, 1806 Barnets Forældre, Frk. *Berner*, Konsul *Fenwick* og Kaptajn *Berner*, 1810 Fru *M. C. Collet* fra Christiania, Grevinde *Schulin*, Kammerherre *Flindt*, *Otto*

Collet, George Elphinston og *Georg Ryan*. De to her nævnte *Collett'er* var Søskende, *Otto Collett* senere Leder af det ansete Handelshus *Collett & Søn* i Christiania, *Maren Christine Collett* var 1797 bleven gift med sin Fætter den senere Statsraad *Jonas Collett*. Hun havde faaet sin Opdragelse i London, sværmede for alt, hvad der var engelsk, og var rimeligvis derigennem kommen i Berøring med Browns, der ligesom andre engelske og skotske Familier trofast vedligeholdt Forbindelsen med deres gamle Stamland. Det er først de tre her til Landet indvandrede Brødre Browns Børnebørn, der rigtig synes at være akklimatiserede her. De to foregaaende Generationer følte sig stadig knyttede til Storbritanien, bevarede delvis deres britiske Sædvaner og Leve- maade og aflagde hyppige Besøg i Hjemlandet. *Nicholas Browns* Hustru var saaledes i 1811 eller 12 paa Besøg i London, rimeligvis har hendes Mand ledsaget hende dertil; ved denne Lejlighed tog den tidligere i Helsingør bo- satte *Mr Chapman* sammen med sin Datter *Anne* fra *Whithy* nord for *Hull* til London »on purpose to see his old friends«. Medens Familien *Brown* tidligere havde sluttet sig til den tysk reformerte Menighed, søgte *Nicholas Brown* den franske, hvilket ogsaa var Tilfældet med hans Søster *Betzy Berners* Børn af første Ægteskab med *William Brown*.

I Helsingør levede *Nicholas Brown* vistnok temmelig selskabeligt. Der var jo rig Lejlighed til Omgang med de mange derværende engelske Familier, og den Brownske Families Bekendtskabskreds var fra tidligere Tid stor, desuden var *Nicholas Brown* ved sit Giftermaal bleven den af Familiens anden Generation i Danmark, der bedst havde Raad til at føre Hus. Hans Hus- stand bestod i 1801 af Købmandskarl *Carsten Maltha Meulengracht*, en Gaards- karl, en formentlig svensk Tjener *Carl Adam Norderstrøm* og tre kvindelige Tyender. Senere optog Browns Hustruens Søsterdatter den smukke og be- gavede *Julia Flindt* i deres Hjem. I Byens offentlige Liv synes *Brown* kun at have taget ringe Del. Han var i 1799 Korporal ved Byens 2. Borger- og Livkompagni og blev i 1802 Medlem af Havnekommissionen. Da han var 5 Aar ældre end sin Hustru, søgte han at sikre hende efter sin Død ved 9. April 1799 at erholde Bevilling til, at den længstlevende maatte forblive i uskiftet Bo og ved at indskyde 2000 Specier i Tontine- og Livrentesocietetet af 1792; han nød dog selv Renterne af denne Sum, saalænge han levede. Iøvrigt arvede de ogsaa hans Hustrus Faster *Jannet Burnet*, f. *Elphinston* af *Aberdeen* i *Skotland* i Henhold til hendes Testamente af 13. Juni 1808. Hendes Efter- ladenskaber bestod dels i den Saldo, hun havde tilgode i Huset *Chapman*,

Brown & Duncan, dels i et Bevis paa 400 £, underskrevet af *David Carnegie* i Gothenborg. Fra Arven gik dog 300 Rdl., som hun testamenterede til *David Sime* paa Kronborg Ladegaard, i hvis gæstfri Hus hun havde opholdt sig en Tid, 25 £ til hendes Grandniece Jfr. *Jannet Johnston* i Bamf i Skotland og 100 Rdl. til hendes Grandniece, Jfr. *Mary Johnston*, tidligere i Bamf, men nu paa Kronborg Ladegaard, samt 100 £ til hendes »little favorite» *Adeline Brown*, Nicholas Browns Datter.

I 1820erne havde Browns den Sorg at miste deres to ældste Døtre. *Julia* ægtede 1821 sin Fætter *David Brown* fra Bordeaux; de bosatte sig i Paris, men faa Aar efter Brylluppet omkom hun ved et Ulykkestilfælde, idet der gik Ild i hendes Klædning. *Melior* havde 1823 ægtet Kaptajn i Artilleriet *Jeremias Franz Christian Nægler*, hvem hun fødte to Sønner, af hvilke den yngste, den senere Kammerherre, Generalmajor og Hofchef hos Kronprins Frederik, *Melior Brown Nægler* kostede sin Moder Livet, idet hun døde 14 Dage efter hans Fødsel i 1826.

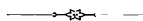
I Februar 1832 havde Brown oprettet en Købekontrakt med Handelsfuldmægtig *Johan Peter Lundwall* om Salget af sin Gaard i Strandgade Nr. 6 i Helsingør, og 15. Okt. 1832 udstedte han Skøde til *Lundwall* paa Gaarden for 11,500 Rdl. Sølv. Brown havde dog allerede i nogen Tid haft Gaarden udlejet til *Le Pelley & Marcussen* og boede selv paa Østergaard ved Præstø. Hans Helbred havde i nogen Tid været daarligt, men da han i Sommeren 1832 med sin Hustru og Døtre var paa Besøg hos *Fenwicks* paa Fairyhill og hos sin Broder *Edward* paa Gurrehus, syntes han at have det bedre. I Slutningen af 1832 og 1833 opholdt Browns sig i Horsens, hvor hans Svoger Kammerherre *Flindt* boede, men han er vistnok derfra rejst tilbage til Helsingør for at fuldende sit endelige Opbrud fra Byen, thi her døde han 1. Feb. 1834.

Browns Enke flyttede til Kjøbenhavn, hvor hun fra Oktober Flyttedag 1834 havde lejet en 5 Værelsers Lejlighed i Nyhavn 279 (nuværende Nr. 18)

FRØKNERNE LOUISE OG ADELIN BROWN.

for 130 Rdl. halvaarlig. Her døde hun 11. Marts 1838. Da Skifteretten Dagen efter indfandt sig, var foruden de to ugifte Døtre, *Louise* og *Adeline*, Premierløjtnant ved sjællandske Landsenerregiment *Laurentzius Neergaard* og *A. de Saint-Aubain (Carl Bernhard)* til Stede; førstnævnte, der hørte til den reformerte Menighed, var 1836 bleven gift med Fru Browns ovennævnte Søsterdatter *Julia Octavia Benigna Flindt*, som efter *Neergaards* Død ægtede Konsul *Nicolas Alexander Fenwick*, medens *de Saint Aubains* Moder jo var en Datter af den tidligere nævnte Grosserer *Andreas Buntzen*. Begge har aabenbart følt sig nær knyttede til Familien Brown. *Nicholas Browns* eneste Søn *George William* var allerede den Gang i Ostindien, hvor han var Planter i Tattariah i Distriktet Tirhoot i Provisen Behar. Han døde 1864 barnløs og efterlod sin Enke *Mary Munday* i komfortable Omstændigheder. Sine Søstre havde han betænkt med en lille Livrente. Af *Nicholas Browns* Datterbørn var den yngste *Melior Nægler* i Bedstemoderens Hjem, medens den ældste *Ludvig Nicolai Nægler* var i Lybæk for sin Uddannelses Skyld. Fru Browns Børn arvede tilsammen 1137 Rdl., 1 $\frac{1}{2}$ og 7 β rede Sølv og 12,007 Rdl., 1 $\frac{1}{2}$ og 15 β Sedler og Tegn. Døtrene *Louise* og *Adeline* havde faaet Grosserer *George Ryan* til Væрге. De forblev ugifte og boede i en Del Aar sammen i Kjøbenhavn, hvor *Adeline* døde, 67 Aar gammel, 5. Okt. 1873, medens Frk. *Louise Brown* blev 82 Aar gammel og først døde 30. Juli 1876. Hofchef, Kammerherre *Nægler*, der jo i sin Barndom havde boet sammen med disse sine to Mostre, satte stor Pris paa dem og bestemte i sit Testamente 7. Sept. 1889, at der af hans Efterladenskaber skulde oprettes et Legat med »fortrinlig Adgang for saadanne, som paa en eller anden Maade havde staaet mine nu alt for flere Aar siden bortkaldte dyrebare tvende Tanter *Louise* og *Adeline Brown* nær».

John Lewis Brown.

Chef i Handelshuset Skinner & Fenwick.

Guvørnør *David Brown* og *Anna Fenwicks* tredjeældste Søn *John Lewis* fødtes i Kjøbenhavn 2. Dec. 1769 og blev døbt i det engelske Missions Kapel, saaledes som det fremgaar af et af *Frederik de Coninck*, *James Brown* og *Wm Dungan* udstedt Dokument, dateret Kjøbenhavn den 15. Jan. 1795, paa hvilket Tidspunkt den omtalte Missionsmenighed saavel som den paagældende Protokol ikke mere eksisterede.

Da Lewis Browns Forældre 1773 rejste til Trankebar, kom han 4 Aar gammel i Huset hos sin Morbroder *Robert Fenwick*, der var associeret med en Skotte *David Skinner* i Bordeaux. I deres Handelshus *Skinner & Fenwick* lærte han Handelen og blev selv optaget som Associé efter Morbroderens Død. 1791 ægtede han sin Chefs *David Skinners* og *Margaret Boyds* smukke Datter *Elisabeth*, der var født i Bordeaux 6. Feb. 1773. John Lewis Brown, der siden blev Handelshusets Chef, var en af de største og mest indflydelsesrige Skibsredere i Bordeaux og tjente sig en betydelig Formue, ligesom han erhvervede

ELISABETH BROWN. F. SKINNER.

ROBERT OG DAVID BROWN. (Malet i Baltimore.)

store Landejendomme i Médoc. Han vedligeholdt Forbindelsen med Danmark og Slægten dér; bl. a. var han i 1802 paa Besøg herhjemme og stod da Fadder i Helsingør til sin Broder *Nicholas'* Datter *Julia Matilda*; ligeledes synes Danske at have mødt Gæstfrihed i hans eget Hjem i Bordeaux, i hvert Fald var dette Tilfældet med Skibskaptajn *Daniel Good*, en yngre Broder til den *John Good*, der havde købt Gurrehus efter hans Fader. *Daniel Good* blev i 1790erne kapret af Franskmændene og maatte opholde sig et Aar i Bordeaux, hvor han i Lewis Brown fandt »a kind friend.«

I Browns Ægteskab fødtes 11 Børn, og han gav sine Børn en god Opdragelse. To af Sønerne var en Tid i Huset hos den ansete Pastor *Jean Monod*, der efter i en Aarrække at have været Præst ved den fransk-reformerte Kirke i Kjøbenhavn, hvor han havde ægtet Etatsraad *Frederik de Conincks*

Datter *Louise*, i 1808 var bleven Præst i Paris, og som dér for at forøge sine Indtægter som Regel havde seks Elever ad Gangen i sit Hjem. Det var dog kun velhavende Familier, der kunde tillade sig at anbringe deres Børn hos Pastor *Monod*, da Pensionsprisen var 3000 Francs om Aaret. Iøvrigt blev de to Slægter *Brown* og *Monod* senere knyttede til hinanden ved Lewis Browns Sønnedatter *Charlottes* Ægteskab med Pastor *Monods* Sønnesøn *Gustave*. Lewis Browns to ældste Sønner *Robert* og *David* opholdt sig omkring 1812 en Tid i Baltimore antagelig for at uddanne sig som Forretningsmænd og blev ved denne Lejlighed malede. Senere overtog disse to Sønner i Forbindelse med den tredjeældste Søn *John Lewis* Huset *Brown & Fenwick*, medens deres Fader bosatte sig i Paris.

Dette skete før 1835, da han boede i la Bruyèregade Nr. 6 i Paris og kaldes »propriétaire«. Han blev imidlertid indviklet i nogle Affærer, hvorved han mistede sin Formue, og Handelshuset i Bordeaux blev kun bevaret gennem en Likvidation, ved hvilken der intet blev tilovers for Familien. Lewis Brown døde 1851 i Paris. Hans Enke flyttede tilbage til Bordeaux, hvor hun døde 29. Marts 1854.

Frøken **Melior Anna (Nancy) Brown.**

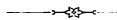
Melior Anna (Nancy) Brown var Guvernør *David Browns* yngste Datter af første Ægteskab med *Anna Fenwick*. Hun fødtes 3. Marts 1772 i Kjøbenhavn og blev den 20. i samme Maaned døbt hjemme i Faderens Gaard i Brogade Nr. 1.

Ved Forældrenes Afrejse til Ostindien var Nancy Brown ikke fyldt to Aar, hendes Moder har da næppe overladt sin lille Datter til andres Om-sorg, men taget hende med sig paa den lange Rejse, paa hvilken Nancy Brown i sit 5. Aar skulde blive moderløs. 1780 vendte Guvernør David Brown tilbage fra Ostindien, og to Aar senere blev Nancy Browns 7 Aar ældre Søster *Betzy* gift med sin Fætter *William Brown*. Nancy var nu eneste Datter i sin Faders Hjem, og der er næppe i nogen Retning bleven sparet paa hendes Opdragelse. 12 Aar gammel fik hun Stedmoder, og inden hun rigtig var bleven voksen og skulde træde ind i Selskabslivet, var hendes Faders store Formue gaaet tabt. Dette synes dog ikke i væsentlig Grad at have influeret paa hendes Deltagelse; af *Etatsraadinde de Conincks* Side 144 ff.

meddelte Dagbogsoptegnelser kan det ses, at Nancy Brown har sluttet sig nær til Familien *de Coninck* samt Kredsen om den. Hun færdes dér i Selskaber og Baller, ledsager dem i Teatret og til Fest i Riddersalen paa Christiansborg Slot, kort sagt, hun tilbragte en fornøjelig Ungdom, om Vinteren til dels hos Slægt og Venner i Hovedstaden, om Sommeren paa hendes Faders skønne Landejendom Gurre. Saa døde Guvernør Brown 1804, og Nancy mistede derved sit Hjem. Hun færdedes nu mest hos Slægt og Venner og besøgte bl. a. 1815 London. Endelig i Sommeren 1831 fik hun sit eget Hjem i Hovedstaden, idet hun af Arkitekt og Tømrermester *M. S. Holm* lejede Stueetagen i store Kongensgade 246 (nuværende Nr. 64). Her flyttede hun ind sammen med sin Tjenestepige, som hun havde fæstet for en halvaarlig Løn af 16 Rdl. Sedler samt 2 Rdl. i Nytaarsducør. Lejligheden indrettede Nancy Brown med Forværelse eller Kabinet, Dagligstue, Sovekammer, Pigens Værelse, Køkken og Pigens Kammer. Efterhaanden havde hun samlet sig lidt Formue, som Etatsraad *Fr. de Conincks* Dattersøn Grosserer og hollandsk Vicekonsul *Fritz Duntzfelt* hjalp hende med at forvalte. Enkelte Ting i hendes Indbo f. Eks. en Jordglobus og en Himmeglobus, nogle historiske Værker af *G. L. Baden*, Lærebøger i Geografi og Naturhistorie kunde tyde paa, at hun har givet sig noget af med at undervise. Iøvrigt var Nancy Browns Interesser særlig fængslede af engelsk og fransk Litteratur, i sit Bibliotek havde hun foruden en Del Magaziner samlede Værker af *O. Goldsmith*, *Edw. Young*, *Alexander Pope*, *Richard Savage*, *Jean Racine*, *P. Corneille*, *la Bruyère* og *la Fontaine*, hvorimod den danske Litteratur saa at sige var indskrænket til et enkelt Bind af »*Riises Archiv for Historie og Geographie*«. Fortegnelsen over hendes Guld, Sølv og Pretiosa omfatter: En Sølv Chokoladekande, to Sølvskaale med Laag, Fade og Ske, en Bakke, en Sukkerspand, en Ragoutske, to Spiseskeer, en Dessertske, 12 Teskeer, 7 ditto, en Tang, en Gaffel, et lille Guld-Dameur, en Perlebaands-Lorgnet, et Guldur, en Guldring »med Roser«, to Ringe, en Guldknappenaal, tre Par Ørenringe, en Berloque, et lidet Guldur, et Par Ørenringe »med Roser«, en Guldring, to Ringe, to ditto, en Tankering, en Ring, et Haarhalsbaand, to smaa ditto, en Rad Perler, et Par Ærmebaand, et Par ditto, et Par sorte ditto, to Laase, et Perlebaand, et Naalehus, et Par Spænder og en Laas, nogle Sølvmynter, et Mahogniskrin med Sølvbeslag, en liden Brystnaal med Rosenstene, en Guldbrystnaal, to Ringe og en Rad Perler.

Af sin Slægt synes Nancy Brown særlig at have omfattet sin saa tid-

lig afdøde Broderdatter Meliors to Sønner *Ludvig Nicolai* og *Melior Nægler* med Kærlighed; der laa saaledes efter hendes Død et Par Sparebøger lydende paa deres Navne. 11. Nov. 1834 afgik Nancy Brown ved Døden i sin Lejlighed i store Kongensgade, kun 62 Aar gammel. Dødsaaarsagen var Brystvattersot. Hendes Løsøre blev solgt ved Auktion for 1128 Rdl. og 79 β, efterat hendes Søster *Betzy Berner* og Svigerinde *Betsy Brown* havde udtaget hendes Gangklæder. I Arv tilfaldt der iøvrigt hendes efterladte 2090 Rdl. Sedler og Tegn, men de to Brødre *Lewis* og *Edward Brown* gav Afkald paa deres Part til Fordel for deres ovennævnte Søster *Betzy Berner* og Svigerinde *Betsy Brown*.

Planter i Bengalen David Brown.

David Brown var efter den Plads i Rækken af Guvernør *David Browns* Børn, der ved flere Lejligheder anvises ham, Guvernørens næst yngste Søn af første Ægteskab og er antagelig født, enten umiddelbart før Afrejsen til Ostindien i Nov. 1773 og i saa Fald ligesom Broderen *Lewis* døbt i den engelske Missions Kapel, eller paa selve Rejsen. Da han ikke 1787 var i sin Faders Hjem, er han i meget ung Alder sendt hjemmefra, og i hvert Fald 1799, da han indtegnes som Fadder for sin Søster *Betzy Berners* Søn i Helsingør, opholdt han sig i Ostindien. I Anledning af sin Faders Død udstedte han 1805 en Fuldmagt, der var dateret Jesser i Bengalen 25. Feb. 1805, og 1835 siges han ved Søsteren *Nancys* Død at være Planter i Bengalen. Der vides iøvrigt ikke andet om ham, end at han næppe har haft Lykken med sig, idet hans Broder *Edward* i et Brev fra omtrent samme Tid omtaler ham som »poor David«.

Mathæus Brown.

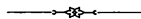
Mathæus Brown, Guvernør *David Browns* og *Anna Fenwicks* yngste Søn, fødtes 11. Maj 1776 i Trankebar, og hans Fødsel kostede som omtalt Side 131 hans Moder Livet, idet hun 6 Dage efter døde i sin Barselseng. Den paafølgende 6. Juni blev *Mathæus Brown* døbt i Zions Kirken i Trankebar. *Mathæus Brown* er vistnok tidligt kommen til sin Morbroder *Robert Fenwick* i Bordeaux, da han 1787 ikke opholdt sig hjemme, og da han er den

eneste af sine Søskende foruden Stamfaderen for den franske Gren af Slægten, *Lewis Brown*, der nævnes paa en ældre fransk Stamtavle. 26. Sept. 1793 modtog hans Fader som omtalt Side 145 Efterretningen om hans Død.

Mary Brown.

Mary Brown var Guvernør *David Browns* eneste Datter af hans andet Ægteskab med *Mary Forbes* og fødtes Aaret efter Forældrenes Bryllup 19. Marts 1785. Hendes tidlige Død 18. Juni 1793 i Helsingør var en stor Sorg for Forældrene, og navnlig hendes Moder var utrøstelig over Tabet af sin lille Datter.

Købmand Edward Brown.

Edward Brown, Guvernør *David Browns* yngste Søn og det sidstfødte Barn i hans andet Ægteskab med *Mary Forbes*, kom til Verden i Kjøbenhavn den 25. Juli 1787. Hans Moder var Englænderinde, og hans Opdragelse synes at være blevet ledet efter engelsk Mønster, hvilket i Forbindelse med hans senere langvarige Ophold i Ostindien gjorde ham fuldstændig engelsk i Levemaade og Tankesæt; han benyttede sig saa godt som altid af det engelske Sprog og kunde kun med Vanskelighed skrive det danske. I meget ung Alder kom han bort fra Hjemmet, muligvis paa en Kostskole, han var i hvert Fald ikke paa Gurrehus i 1801. Tre Aar senere, 1804, ved sin Faders Død, opholdt han sig hos Etatsraad *Fr. de Conincks* Svigersøn, kgl. Agent *C. W. Duntzfelt* i Kjøbenhavn. *Edward Browns* Fader kunde ikke have valgt noget bedre Sted til sin Søns Uddannelse, naar denne havde en Virksomhed i Ostindien til Maal, thi *C. W. Duntzfelt*, der havde levet sin Ungdom som Embedsmand og Forretningsmand i Ostindien, var Chef i Handelshuset *Duntzfelt & Co.*, der paa den Tid havde op imod en Snes Ostindiefarere og vel nok var det største Handelshus herhjemme paa Ostindien. 1806 blev *Edward Brown* konfirmeret i fransk reformert Kirke, og han er vistnok kommet af Sted til Ostindien, inden Krigen med England i 1807 lammede den ostindiske Handel. Maaske har han slaaet Følge med sin jævnaldrende Søstersøn *John Brown*. I hvert Fald skabte de to unge Slægtninge

sig i Ostindien i Løbet af en Snæs Aar en meget betydelig Formue, og her fandt de ogsaa begge deres Hustruer.

Edward Brown ægtede den 8 Aar yngre *Ida Mariane Schorn*, Datter af en velhavende Købmand *Peter Mathias Schorn* i Munsetpoore i Bengalen. *Schorn* var Broder til Voksdugsfabrikant *Johan Arnold Schorn* i Kjøbenhavn; de to Brødres Fader havde været en meget rig og anset Købmand i Burtscheid ved Aachen, men blev ruineret 1755 ved Jordskælvet i Lissabon, hvor han ejede store Pakhuse. Brødrene vandrede siden ud, hver til sit Land, hvor de skabte sig gode Kaar. *Peter Mathias* holdt 16 Tjenere, men han vidste at forsvare sig, naar hans kjøbenhavnske Svigerinde med et moraliserende: »Gode *Peter Mathias*, seksten Tjenere til Dig alene!« bebrejdede ham en saadan Flothed. Det var en Nødvendighed i Ostindien, skrev han, thi den Mand, der børstede hans Støvler, var ikke at formaa til at lave hans Ris. »I det Hele taget«, skrev han, »er det kun Tyve og Mordere, man her har med at gøre; jeg har netop i Dag slaæet mine Hænder til Blods paa Ryggen af et Par af mine Slaver«. Han fortæller ved en anden Lejlighed, hvorledes han ved Nattetid hører Støj udenfor sit Hus, staar op og tager sin Bøsse i den Tanke, det er Røvere, men atter beroliget lægger sig til Sengs, da han har overtødet sig om, at det kun er — en bengalsk Tiger, der lusker om og nu i Firspring forsvinder. En anden Gang er Svigerinden dydig forarget over, at han har saa mange Børn uden at være gift, men han svarer, at det er nu en Gang Landets Skik, hvad hun kan erfare af alle Evropæere, der rejser til Ostindien. Hans *Anna Rosara* fra Christyngong har ganske vist født ham en Del Børn, og ingen Præst har velsignet den Pagt, men — det er prægtige Børn. Hans ældste Datter *Ida*, fortsætter han, er netop bleven gift med Edward Brown.

I dette Browns Ægteskab fødtes i Ostindien 3 Børn: *Melior* (c. 1815), *Louise* (c. 1816) og *Edward (Ned)*, der var den yngste. Rimeligvis har Brown faaet nogen Medgift med sin Hustru, men Størsteparten af Formuen erhvervede han selv ved Dyrkning af og Handel med Indigo, og ved Midten af Tyverne vendte de to Slægtninge Brown med deres Familier som rige Mænd hjem til Danmark for her at nyde Frugterne af deres Arbejde.

Vi træffer Edward Brown første Gang efter Hjemkomsten i Eftersommeren 1824, da han sammen med *William Clark*, der var Vicekonsul i Hel-singør for Sicilien, Grosserer i Kjøbenhavn, senere dansk Generalkonsul i Hull *William Cadday Good* (1779—1859) og portugisisk Konsulatssekretær *Frederik*

Mullens deltager i en Fisketur til Falkenberg i Halland. 1826 er Edward Brown Fadder hos svensk Konsul *Lars Lindberg* i Helsingør, og Aaret efter er de to Slægtninge *John* og Edward Brown begge Faddere ved den senere Oberst og Departementschef *Frederik Goods* Daab i fransk reformert Kirke i Kjøbenhavn. Den sidstnævnte var Dattersøn af Edward Browns gamle Principal *C. W. Duntzfelt* og Sønnesøn af den Købmand *John Good*, der havde købt Gurrehus af Edward Browns Fader. En Datter af denne *John Good* var gift med ovennævnte Konsul *Lars Lindberg*, og en Søn var ovennævnte *William Cadday Good*, for hvem Edward Browns Farbroder *William* som anført Side 106 havde været Fadder, og som i 1807 havde ægtet *Gertrude Pingel*, eneste Datter af *Fr. de Conincks* Datter *Marie Anne* og *William Werner Pingel*. Venskabet mellem disse Slægter var saaledes gammelt, og det blev endnu intimere efter Edward Browns Hjemkomst, idet han sluttede sig nær til *William Cadday Goods* Familie; et Vidnesbyrd herom er en Række endnu bevarede Breve fra Edward Brown til *William Cadday Goods* Søn, senere dansk Generalkonsul i Hull *Clements Good* (1810—1896), til hvem Edward Brown til Trods for den store Aldersforskel særlig synes at have sluttet sig. Nogle Aar efter sin Hjemkomst tilbagekøbte Edward Brown sin Faders gamle Landsted Gurrehus med nøjagtig samme Tilliggende som i hans Faders Tid og med hele Fiskeriet i lille Gurre Sø. I Købet medfulgte dog tillige Huset Flittighedsbo i lille Esbønderup, hvorpaa der 17. Juni 1824 var meddelt *John Good* Skøde. Om Købet oprettedes der Kontrakt mellem Brown og *Good* 2. Feb. 1828, og Skødet blev udstedt 23. Maj samme Aar. Købesummen udrede Brown ved at forny en 1. Prioritet til det Reiersenske Fond paa 3,500 Rdl. og betale *Good* £ 450 kontant. Det sidstnævnte Beløb udgjorde efter den daværende Kurs 3,839 Rdl. og 8 β Sølv.

Gurrehus var den Gang langt fra nogen stor Besiddelse, til Gaarden hørte ialt 66 Tdr. Land, men Omgivelserne og selve Stedet var meget smukke og laa i en Egn, hvor adskillige engelske Familier havde taget Ophold; dette i Forbindelse med, at det var hans Faders gamle Hjem, kunde nok gøre Stedet tiltrækkende for Edward Brown. I Købet medfulgte Besætning samt Gaards-, Avlings- og Haveredskaber, og i Købekontrakten var det bestemt, at Edward Brown, der skulde tiltræde Gaarden 15. Marts 1828, straks maatte paabegynde dens indvendige og udvendige Reparation, male Værelserne og gøre Haven i Stand samt have Plads paa Gurrehus til Hest og Vogn. I Aarenes Løb anvendte Edward Brown saa mange Penge paa at gøre sig Gurre-

hus i enhver Retning bekvem, at han senere mente, det stod ham i 30,000 Rdl. Han førte her en behagelig Tilværelse, dyrkede Jagt, Fiskeri og Landlivets Glæder; en Del af Vinteren opholdt Familien sig dog som Regel i Kjøbenhavn og deltog i Selskabslivet. En Mængde af sine Fornødenheder skaffer Brown sig fra England gennem sine Venner Familien *Good* i Hull, hvor *William Cadday Good* i 1827 var bleven dansk Konsul, endogsaa Klæder faar han fra Hull, hvor en Skrædder har hans Maal, og han søger at lære sine Tjenestefolk at tilberede Maden paa engelsk Maner. Han er ivrig Jæger, opstiller aarlig 2 à 3000 Snarer for Kramsfugle og deltager i Jagtpartier, i 1834 er han saaledes med i et 8 Dages Jagtselskab hos Prins *Christian (Christian VIII)* i Frederiksborg. Han modtager ogsaa Besøg af Kongehuset, saaledes i Sommeren 1832 af den senere Kong *Christian VIII* og Gemalinde, den senere Kong *Christian IX's* to ældste Søstre Prinsesserne *Marie* og *Fredrikke* samt Prins *Bentheim*. De kongelige Herskaber opholder sig 2 à 3 Timer paa Gurrehus, drikker Té og synes velfornøjede med Besøget. Samme Efteraar skal Prins *Christian (VIII)* til Frokost hos Brown, naar han kommer paa sin aarlige Jagt i Egnen ved Gurre. Brown gør ogsaa Fisketure til Sverrig (Falkenberg i Halland) og foretager Baderejser til Carlsbad.

I Foraaret 1831 blev Datteren *Melior* konfirmeret hos Pastor *Raffard* ved den fransk reformerte Kirke, og hele Familien opholder sig i den Anledning paa Hotel Royal i Kjøbenhavn; ogsaa senere bor de paa dette Hotel (nu Ferslews Etablissement), der hørte til Kjøbenhavns fornemste Hoteller paa den Tid, men i August 1832 lejer Brown Generalguvernør *Schollens* tidligere Lejlighed i Kronprinsessegade 392 (nuværende Nr. 20, Lensgreve *Ahlefeldt-Laurvigens* Palæ), hvor han fik en smuk Vinterbolig paa 11 Værelser foruden Tjenerværelser og Staldrum. I disse Aar deltager Browns meget i Selskabslivet. Af de Familier, hvor de kommer, nævner han i sine Breve til *Clements Good* den britiske Minister *Sir Henry Wynn*, Pastor *Raffard*, senere Kammerherre, Generaløjtnant *Jasper Lützw Hagemann*, Gehejmestatsminister *Poul Christian Stemann*, senere Kammerherre, Højesteretsassessor *Jacob Koefoed*, Grosserer *Jacob Frølich*, Kontreadmiral *Jørgen Conrad de Falsen* til Søbysøgaard, Generalguvernør *Schollen*, Kommandørinde *Anna Rebekka Bille*, Finansminister, Grev *Adam Wilhelm Moltke*, Danmarks nylig hjemvendte diplomatiske Repræsentant i Philadelphia, Konferensraad *Peder Pedersen*, Grev *Schulins* og Grosserer *George Ryan*. Af andre af sin Bekendtskabskreds nævner han den senere Kammerherre og Hofchef hos Enkedronning *Caroline*

Amalie, Grev *Gustav Blücher-Altona*, som han flere Gange træffer ved Væddeløbene, og til hvis lille Datter han forskriver Bøger fra England. Brown er som de fleste Engelskmænd stærkt interesseret i Hestesport og blev i Foraaret 1833 valgt ind i en Komité, der skulde foranstalte afholdt Væddeløb ved Helsingør, men han frygter, at disse ikke kan komme i Stand paa Grund af Mangel paa en vel egnet Bane. I Kjøbenhavn var Brown en ivrig Deltager i Klublivet. Han var Medlem af Byens fornemste, anseligste og dyreste Klub, »Harmonien«, der tillige var meget eksklusiv. Man fortæller, at den rige *Nathan David*, Konferensraad *Davids* Fader, erklærede det for et Savn i sit ellers saa lykkelige Liv, at han ikke kunde blive Medlem af »Harmonien«, i hvilken man ikke vilde optage Medlemmer af hans Konfession. Da denne Klub blev opløst, blev Brown Medlem af dens Afløser »The Resource«, der havde Lokale i en første Sals Lejlighed paa Hjørnet af Østergade og Amager-torv. Han tilbragte i Reglen sin Eftermiddag fra 6—9 ved L'hombrebordet i Klubben og gik derefter hjem for at klæde sig om til Aftenselskaberne, hvor det ikke sjældent hændte, at han atter fik sig et L'hombreparti.

Om Sommeren var det navnlig den helsingørske engelske Koloni og det konsulære Korps i denne By, der var Familiens Omgang. Medlemmer af Familien *Good* var ofte liggende Gæster paa Gurrehus. Browns Døtre lærte at ride og at male i Olie. Sønnen *Ned*, der var Browns Øjsten, anbragte han efter Sommerferien 1832 i en Kostskole hos en Englænder *Mr. Lucas* i Bremen, hvor tidligere Sønner af den i Helsingør bosatte skotske Familie *Knox* havde været i Huset; Aaret efter sendte han ham over til Familien *Good* i Hull, i hvis Nærhed han blev anbragt i en Kostskole. Venskabs- og Slægtskabsforholdet til den *Fenwickske* Familie blev yderligere uddybet ved Edward Browns Datter *Meliors* Ægteskab 27. Feb. 1835 med Købmand *George Thomas Fenwick*, der var født i Helsingborg 7. Okt. 1809. Han var Søn af Generalkonsul *Charles Fenwick* og *Susanne Johanne Berner*, en Steddatter af Edward Browns Søster *Betsy Berner*, medens Generalkonsul *Fenwick* var en Brodersøn af Edward Browns Faders første Hustru. Vielsen fandt Sted i det britiske Gesandtskab i Kjøbenhavn, og for det unge Par indrettede Brown et smukt Hjem paa Claythorpe, der laa ved Siden af Generalkonsul *Fenwicks* Ejendom Fairyhill i Nærheden af Gurre. Brown fortæller i sine Breve til *Clements Good*, hvorledes han udstyrer Huset »from the chamberpot up to the silver articles«, saa det til sidst er saa nydeligt som et »Dukkeskab«. Det unge Par faar kun to Tjenestefolk, et mandligt og et kvindeligt Tyende; *Fenwicks* Brødre forærer

ham en bekvem Vogn i Bryllupsgave, og Brown tager med sin Svigersøn til Frederiksborg for at skaffe ham et Par unge Heste, ligesom han er glad ved fra Gurre at kunne sende dem adskillige Naturalier. I det hele taget synes Brown at sætte stor Pris paa sin Svigersøn, hvem han kalder en ung Mand af gode og sunde Principper.

Størsteparten af sin Formue havde Brown anbragt i det indiske Handelshus *Fergusson & Co.* I 1833 opskræmmedes han ved et Cirkulære fra dette af 4. Maj, hvorefter det paa Grund af den i Indien opstaaede Handelskrise havde besluttet indtil videre at standse Udbetalingen af enhver Kapital. Efterhaanden som nærmere Underretninger naaede hjem fra Indien, viste det sig, at Handelshusets Affærer stod adskilligt slettere end først antaget. Brown og hans Søstersøn *John Brown*, der begge forudsaa, at de vilde komme til at lide betydelige Tab, begyndte da at overveje, hvorledes de paa bedste Maade skulde opveje disse. En Tid paatænkte de igen at forsøge Lykken ved Spekulation i Indigo og i den Hensigt at slaa sig sammen med et Handelshus i London *Gregron, Melville & Knight*, hvis ene Indehaver *Peter Reiersen* var dansk, og Handelshuset *Sheddon & Co.* i Kalkutta. Denne Plan var allerede vidt fremskreden, *John Brown* skulde i August 1834 rejse til London og derfra til Indien for at søge at skaffe det nye Foretagende Kredit, og der var gjort Aftale med en af *John Browns* tidligere Assistenten, en *Mr. Drummond*, og med *Nicholas Browns* Søn *George*, der levede i Indien, om at træde i deres Tjeneste; men de maa vistnok være blevne skræmmede ved de Efterretninger, de modtog om Forholdene i Indien, der ikke længere var saa fordelagtige som paa den Tid, da de havde skabt deres Formuer derude, thi Planen blev opgivet. Den Dividende, *Fergusson & Co.* udbetalte til Kreditorerne, blev adskillig mindre, end der først var Haab om, nemlig kun 30 pCt. med Udsigt til 10 à 15 pCt. senere, og da Edward Brown siden Fallitten havde levet ved at tære paa sin Kapital, maatte der gøres noget. I Danmark syntes Forholdene dem meget mørke, al Handel, skriver Edward Brown 1837, har forladt Kjøbenhavn, og efter nogen Vaklen mellem Kanada og New South Wales besluttede de at vælge det sidste Sted. 2. Maj 1837 tilskøder Brown derfor storbritansk Konsul *Francis Colman Mac Gregor* Gurrehus tilligemed en Parcel af Gaarden Landlysts Overdrev i Lille Esbønderup for 9,000 Rdl. I Købet medfulgte Besætningen paa 4 Heste, 10 Køer (hvoraf de 3 var af engelsk Race) og en ung Tyr samt Gaards-, Avlings- og Haveredskaber.

I Sommeren 1837 forlod Edward Brown derpaa med Familie Danmark

og rejste til London, hvor hans Datter *Melior* og Svigersøn *George Fenwick* med deres Pige senere skulde slutte sig til dem. De medførte 3 Tjenestefolk, og sammen med dem afrejste et helt Selskab, bestaaende af Edward Browns Søstersøn *John Brown* med Familie og Tjenerskab, Ritmester *George Beresford Christmas*, en Søn af den tidligere nævnte Grosserer *John Christmas-Christmas*, med Hustru, 7aarige Søn og to Tjenestefolk samt en Slægtning af hans Hustru, Mr. *Kortright*, endelig fulgte ogsaa *George Fenwicks* Broder *Fairfax Fenwick* med. Selskabet, der ialt bestod af 33 Personer, medførte deres egen Læge og havde Haab om ogsaa at faa en Præst til at ledsage dem. De lejede Størsteparten af Skibet the *Marquis of Hastings*, der skulde føre dem fra Gravesend direkte til Sidney. Afrejsen var fastsat til den 28. August, men Edward Browns kunde ikke tænke sig at forlade den gamle Verden, forinden de havde taget Afsked med deres Venner Familien *Good* i Hull, og gjorde derfor en Rejse dertil. Edward Browns unge Ven *Clements* opholdt sig den Gang i Havanna, dennes ældste Søster *Eunice* var gift med *Samuel Talbot Hassell* i Hull, hvorimod de to yngre *Mary-Ann* og *Jane* (senere gift med sin Slægtning, den bekendte Kirurg i Paris, Dr. *Gustave Monod*) boede hos deres Forældre. Browns ankom til Byen Dagen før Parlamentsvalget i Juli 1837, og Edward Brown tog ivrigt Del i dette paa konservativ Side. I et Brev, *Eunice Hassell* 2. Sept. 1837 sendte sin Broder *Clements*, skriver hun bl. a. følgende om Familien Brown:

»Oh my dear *Clements* the pleasure we have had in the *Brown's* society I cannot describe to you, Mr *Brown* is quite an altered character, he is now as generous with his money as he used to be the contrary, all self seems forgotten, he is truly pious, truly amiable, truly delightful, his spirits are never so good as they were, but his manner is more uniformly agreeable and though always suffering from pain at his side he is never hypochondriacal as he used to be; he looked sadly aged and care-worn, he turned fifty whilst in Hull but looks sixty at least. Mrs *Brown* is just the same as ever and so like herself, only fatter, so amiable a woman you seldom witness . . . and now for a description of *Louisa* a more [fine-] hearted, sensible, lively amused girl never lived, we all loved her, every one was delighted with her, . . . her face is not pretty, I think, though I understand others found her handsome, but her countenance is so delightful, her figure and hair so beautiful that I do not wonder at her striking so much. *Edward* is . . . a dear amiable boy, but has unfortunately such a sulky look . . . and much as I love *Edward* I wish his father could see his faults as his mother does and correct him before too late, but he considers him faultless. *Melior* was too ill to venture to come to Hull and went straight to London, she is very delicate and has scarcely been able either to walk or drive since her marriage, they say *George* is a most attentive husband, it is to be hoped if *Melior* survives the voyage that the fine climate of Sidney will be beneficial, for I be-

lieve in England or Denmark nothing could have saved her. They have not left London yet, but I expect will do so tomorrow or Monday. May God bless them, I cannot describe our parting, it was almost overwhelming, Mr *Brown* especially seemed almost heart-broken, he blessed us all in the most solemn manner (I mean *Mary-Ann*, *Jane* and myself).«

Om Browns senere Liv i Australien vides kun lidt. I et Brev af 27. Juli 1838 skriver *George Fenwicks* Broder, engelsk Konsul i Helsingør *Nicholas Alexander Fenwick* fra London, hvor han opholdt sig for at søge en Ansættelse i New South Wales under det engelske Koloniministerium, til *Clements Good*: »The accounts we have received from my brothers and the *Browns*, since their arrival in the new world, are most satisfactory, and I would advise every body who has only from hand to mouth in Europe to try their luck in that quarter«. Browns synes saaledes at have haft Lykken med sig.

26. Aug. 1846 mistede *George Fenwick* sin Hustru *Melior*, der i mange Aar havde været svagelig. Kort Tid efter vendte han tilbage til Danmark. 15. Dec. 1849 blev han gift i fransk reformert Kirke i Kjøbenhavn med *Mathilde Renée Arlaud*, der var født i Kjøbenhavn 20. Aug. 1821 som Datter af Købmand i Kjøbenhavn, senere sardinsk Konsul i Helsingør *François Arlaud* og *Jaqueline Pernette Fine*. *George* og *Mathilde Fenwick* tog Bopli i Helsingør, hvor *George Fenwick* i nogle Aar var sardinsk Vicekonsul. I Begyndelsen af 1860erne vendte han imidlertid med Familie tilbage til New South Wales.

Kilder: Til *Dommer William Brown*, Side 224: Kjøbenhavns tysk reform. Kirkebog; Helsingør Olaf Kirkebog; Kjøbenhavns Hof- og Stadsrets Forsegingspr. 1 for 1834, Nr. 62. Til *Assocé Nicholas Brown*: Velvillige Meddelelser fra Hr. Alfred Good, desuden til Side 224: Kjøbenhavns tysk reform. Kirkebog; Kbhs. Skødepr. 1786—89, fol. 45; General-, Land-, Økonomi- og Kommercekollegiets danske Forestill. og kgl. Res. 1786, Nr. 55 (Jfr. Kommercekollegiets danske Sekretariats Privilegier etc. 1786—95, fol. 49 f.); Kbhs. Magistrats Resolutionspr. 15. Juni 1789; Side 225 f.: Kbhs. Skødepr. 1786—89, fol. 45; Helsingørs Skiftepr. 1776—97, fol. 482; Side 227: Samme for 1790—99, fol. 37; Helsingørs Skødepr. 1790—98, fol. 74; Helsingørs Raadstuearkiv, Mandtalslister og Ligninger for Byskat 1789—99; 2. Departements Registrant 1815, Nr. 1238; Helsingørs Købmandslavs Deliberationspr. 1754—1891 under 23. Feb. og 27. Marts 1799 samt 20. Jan. 1802; Helsingørs Pante- og Skødepr. 1824—29, fol. 207; Side 228: Kbhs. Hof- og Stadsrets Forsegingspr. 4 for 1838, Nr. 15; Helsingørs Byskats Ligninger 1800—08, 1808—17 og 1818—25; Kbhs. tysk reform. Kirkebog; Side 229 ff.: Ægteskabsbevillingen af 19. Marts 1793 i Sjæll. Reg., Nr. 255, kgl. Konfirmation paa deres Ægtepagt 21. Juni 1793 i Sjæll. Reg., Nr. 595 (Jfr. Sjællandsfars Landstings Skødebog 1783—94, fol. 593 b.); Side 231: Kbhs. Extraord. Boer 1798, Nr. 15; Kbhs. tysk reform. Kirkebog; Bobé: Efterladte Papirer fra den Reventlowske Familiekreds VI, S. 548 og VIII, Tilføjelser, S. 36; Biogr. Leks.; Side 232: Kbhs. Extraord. Boer 1798, Nr. 15; Helsingørs Marie Kirkebog; Side 234: Alf Collett: En gammel Christiania-Slægt, S. 257—89 og 324—31; Kbhs. fransk reform. Kirkebog; Folketællingen 1801, Helsingør, Strandgade 6; Helsingørs Lommebog 1799, S. 28; Helsingørs Køb-

mandslavs Delberationspr. 1754—1891 under 20. Jan. 1802; Sjøell. Reg. 1799, Nr. 384; Side 235: Helsingers Mariæ Kirkebog; Kbhs. Hof- og Stadsrets Forsegingspr. 4 for 1838, Nr. 15; Side 236: Danmarks Adels Aarvog. 1915, S. 362 f.; Kbhs. Hof- og Stadsrets Skiftekommission, Protokol 49, Nr. 611 for 1890—91. Til *John Lewis Brown*, Side 236 f.: Velvillige Meddelelser fra Viceadmiral Brown de Colstoun i Paris og Hr. Alfred Good; Helsingers Mariæ Kirkebog; Biogr. Leks.; Side 238: Kbhs. Hof- og Stadsrets Forsegingspr. 1 for 1834, Nr. 62; Til Frk. *Mellor Anna (Nancy) Brown*, Side 238: Kbhs. tysk reform. Kirkebog; Side 239: Kbhs. Hof- og Stadsrets Forsegingspr. 1 for 1834, Nr. 62; Side 240: Kbhs. Garnisons Kirkebog. Til *Planter i Bengalen David Brown*, Side 240: Øresunds Toldkammers Skiftepr. 1767—1814, fol. 171 ff.; Kbhs. Hof- og Stadsrets Forsegingspr. 1 for 1834, Nr. 62 og 4 for 1838, Nr. 15. Til *Mathæus Brown*, Side 240: Asiat. Komp., Guvernementet i Trankebars Rapportbog 1. Sept. 1775 til Aug. 1776, 11. og 17. Maj samt 6. Juni 1776. Til *Mary Brown*, Side 241: Kbhs. tysk reform. Kirkebog. Til *Købmand Edward Brown*: Breve fra Edward Brown til Clements Good, velvilligst udlaaente til Afbenyttelse af Hr. Alfred Good samt velvillige Meddelelser fra Hr. Alfred Good, desuden til Side 241: Kjøbenhavns tysk reform. Kirkebog; Indlæg Nr. 62 til Kbhs. Hof- og Stadsrets Forsegingspr. 1 for 1862; Folketællingen 1801, Lyng-Kronborg Herred, Tikkjøb Sogn, Gurrehus; Øresunds Toldkammers Skifteprotokol 1767—1814, fol. 171 ff.; Personalhist. Tidsskr. VII, 2, S. 53 f.; Kjøbenhavns fransk reform. Kirkebog 1806; Side 242: W. Schorn: Da Voldene stod, S. 3 og S. 10 ff.; Folketællingen 1834, Lyng-Kronborg Herred, Tikkjøb Sogn, Gurrehus; Helsingers Pasprotokol 27. Aug. 1824; Side 243: Helsingers Mariæ Kirkebog 1826; Kjøbenhavns fransk reform. Kirkebog 1827; Personalhist. Samlinger, I, S. 77 ff.; Kronborg Distrikts Skøde- og Pante-protokol 1827—31, fol. 126, 184 b. og 187 b.; Side 244: Kjøbenhavns fransk reform. Kirkebog 1831; Kjøbenhavns Vejviser 1833; Side 245: Histor. Tidsskr., IV, 4, S. 378 f.; Ministerialbog for den engelske Menighed i Helsingør 1833—43; Side 246: C. Nyrop: Niels Lunde Reiersen, Stamtavle I; Kronborg Distrikts Skøde- og Pante-protokol 1827—31, fol. 344; Side 247 f.: Patriciske Slægter, I, S. 74; Uddragene af Eunice Hassells og N. A. Fenwicks Breve er velvilligst meddelte af Hr. Alfred Good; Kjøbenhavns fransk reform. Kirkebog 1849.

Associé WILLIAM BROWNS Efterkommere.

Af *William Browns* tre Børn *Nancy*, *Lovisa* og *John* var den ældste *Nancy* kun fem Aar og den yngste *John* halvandet Aar ved deres Faders Død, og ingen af dem kan saaledes have haft nogen Erindring om ham, ligesom der heller ikke er overleveret deres Efterslægt nogen Tradition om hans Personlighed eller Karakter. Da deres Moder *Betzy Brown* 4 Aar senere blev gift med Kaptajn *Andreas Berner*, fik de tre Søskende deres Opdragelse i hans Hjem i Helsingør sammen med hans Datter af første Ægteskab og de tre Halvsøskende, der blev Frugten af *Betzy Browns* og *Andreas Berners* Forbindelse. I Aaret 1800 blev *Nancy* og *Lovisa Brown* konfirmerede i fransk reformert Kirke, og da de havde arvet deres Moders Skønhed, blev de snart feterede i Selskabslivet. I Begyndelsen af Aaret 1805 blev *Lovisa Elisabet Brown*, knap 20 Aar gammel (hun var født 24. Juli 1785, Klokken mellem 3 og 4 om Morgenen), forlovet med den unge Lensgreve *Sigismund Ludvig Schulin*, der var født 16. Okt. 1777 paa det smukke Frederiksdal ved Lyngby, som hans Farfader den bekendte Statsmand Gehejmestatsminister og Lensgreve *Johan Sigismund Schulin* havde faaet overladt af Kong Frederik V. Greve *Sigismund Ludvig Schulins* Forældre var Kammerherre, Lensgreve *Frederik Ludvig Schulin* og *Sophie Hedevid v. Warnstedt*. Han var kun 5 Aar gammel, da han mistede sin Fader. Sin Barndom tilbragte han paa Frederiksdal, hvor han i sit 8. Aar fik en dygtig Huslærer; i det hele taget blev der ikke forsømt noget for at give den lille Lensbesidder en god Opdragelse. I en tidlig Alder talte og læste han med lige stor Færdighed foruden sit Modersmaal det tyske og franske Sprog; af sin Hofmester lærte han Engelsk og fik i alle Fag en grundig og hensigtsmæssig Skoleundervisning, navnlig i Matematik, der var hans kæreste Videnskab; fra sit 9. Aar havde han særlige Lærere i Dans, Musik og Tegning, af hvilke Fag han dog kun havde Lyst til det første, ligesom han senere var en lidenskabelig Dyrker af gymnastiske

Øvelser. I Foraaret 1795 blev han indskrevet som Student ved Kjøbenhavns Universitet, og efter 1½ Aars Forberedelse tog han filosofisk-filologisk Eksamen med Udmærkelse. 1796 ved sit fyldte 18. Aar blev Lensgreve *Schulin* myndig med Kurator, hvorved han fik fri Raadighed over en aarlig Indtægt af omtrent 4000 Rdl., og førte nu i nogle Aar et muntert og lystigt Liv; han kom ifølge sin Rang ved Hoffet, var Medlem af Klubber og dramatiske Selskaber og tilbragte det meste af sin øvrige Tid med ridderlige Øvelser som Fægtning, Ridning, Voltigieren o. l., medens det kun gik smaat med de juridiske Embedsstudier. I Begyndelsen af Aaret 1799 lagde han Juraen paa Hylden og drog til Kiel for at høre filosofiske og statsøkonomiske Forelæsninger ved Universitetet. Her blev han til Efteraaret 1801, men foretog de to Somre 1800 og 1801 Baderejser til Neundorff paa Grund af en Knæskade, han havde paadraget sig ved et uheldigt Spring. Fra Kiel tog Lensgreve *Schulin* tilbage til Kjøbenhavn for at fortsætte sine juridiske Studier, men hans Forlovelse i 1805 og Deltagelsen i Hoffivet og Byens Selskabelighed distraherede ham saa stærkt, at han først i Januar 1807 tog Embedseksamen, hvilken han bestod med bedste Karakter. Da Krigen med England samme Aar udbrød, kom *Schulin* til at spille en ikke ubetydelig Rolle, idet han sammen med Etatsraad *Frederik de Coninck* og Sognepræst *Rønne* i Lyngby for at undgaa Vold og Plyndringer i Kjøbenhavns Amt, da de i Kjøbenhavn bosatte lovlige Embedsmænd var afskaarne fra deres Embedskredse, dannede en Kommission for at regulere Fjendens Forsyninger. De tre Mænds Optræden paadrog dem siden offentlig Tiltale paa Ære, Liv og Gods, men saavel ved en Kommissionsdom som ved Høje-steret blev de frikendte, kun fik Lensgreve *Schulin* en Bøde paa 100 Rdl. paa Grund af et Brev, han i krænket Æresfølelse havde tilskrevet Kjøbenhavns Kommandant General *Peymann*. *Anders Sandø Ørsted*, der i sine Erindringer udførlig drøfter denne Sag, udtaler dér: »Det var en Retfærdighedshandling, den nedsatte Commission saavel som Høje-steret udøvede, da de, med Hensyn til det, der var Sagens Hovedgjenstand, frifandt de Tiltalte. At den ene af dem blev an-

LENSGREVE
SIGISMUND LUDVIG SCHULIN.
(Jens Juel pinait.)

seet med Mulct for de anstødelige Udtryk han havde tilladt sig mod Generalmajor *Peymann* var og i sin Orden, men det var en rigtig Takt, at denne Mulct, i Betragtning af den billige Harme, hvortil dennes Beskeed paa de Tiltaltes Andragende havde givet Anledning, blev sat lavere end den ellers med Hensyn til de brugte Udtryks Beskaffenhed og de øvrige Forhold maatte have været sat Om det end var at beklage, at de retsindede Mænd, der havde paataget sig det Hverv, der blev Gjenstand for Retsforfølgningen, vare blevne en uforskyldt Krænkelser underkastede, saa kunde det dog være, at de ved at gaae denne Skjærsild igjennem, vandt mere end de tabte . . . Nu blev Meningden omsider ganske til Fordeel for de Paagjældende.*

LENSGREVINDE
LOVISA ELISABET SCHULIN. v. Brown.
(Litografi.)

6. Jan. 1808 ægtede Lensgreve *Schulin* i Helsingør sin Forlovede *Lovisa Brown*, og fra 1808 til 1824 førte han nu en rolig Tilværelse i Familiens Kreds paa sit kære *Frederiksdal*, beskæftiget med Landbrug og videnskabelige Studier af kristelig Filosofi og Statsøkonomi. I disse Aar fødtes Ægteparrets 7 Børn. Ved Børnenes Daab er det dels Slægten, dels Familiens Omgangsfæller, der nævnes som Faddere. Ogsaa en Del af Kongehusets Medlemmer er til Stede ved nogle af disse Højtider. 1808 bæres den senere

Lensgreve af Grevinde *Schulins* Moder Fru *Berner* og 1810 den senere Lensbaronesse *Zeuthen* af Grevindens Stedfader Kaptajn *Berners* Datter af første Ægteskab, Generalkonsulinde *Fenwick*. Ved Barnedaaben i 1812 er Kammerherreinde *Nancy Giedde* f. *Brown* Gudmoder, medens Arveprins *Frederiks* Svigersøn, Prins *Wilhelm* af *Hessen-Philippsthal-Barchfeld*, Grev *M. Bernstorff*, Greverne *Gustav* og *Flemming Holck-Winterfeldt*, Kammerherre *H. v. Warnstedt*, Oberstløjtnant *Hedemann*, Kammerjunker *H. v. Warnstedt*, Frkn. *Lotte**) og

*) *Lotte* eller *Charlotte Brown*, hvis Plads paa Stamtavlen ikke kan angives, var Datter af en *John Brown*, der endnu levede 1837. Hun var født 1810, døbt 11. Feb. 1816 og blev 26. Marts 1826 konfirmeret i fransk reformert Kirke. 6. Feb. 1840 fik hun Bevilling til at være sin egen Værge, og 21. Feb. 1840 beskikkes Kammerherre og Hofchef *A. G. v. Berner* til hendes Kurator. Det oplyses ved denne Lejlighed, at han har taget sig af hendes Anliggender, naar hendes Fader har været fraværende. At hun fik Myndighedsbevilling skyldtes, at hun skulde kvittere for en Kapital paa 1500 Rdl., som var opsagt til Udbetaling hos en Forpagter *Koch*. Da hun først blev døbt i 6 Aars Alderen, er hun rimeligvis født i Ostindien, og hun er muligt en Datter af Købmand *John Brown jun.* i Helsingør, *William Browns* Sø.

Nancy Brown er Faddere. 1814 er Overceremonimester *v. Warnstedt*, Jægermester *v. Linstow*, Generalkonsul *Fenwick*, Kammerjunker *Ancher*, Grevinde *Holck*, Fru *v. Krogen* og Fru *des Augier* Faddere. 1816 bæres den senere Grevinde *Dannemand* af Fru *Brown* (vistnok *Nicholas Browns* Hustru), medens Prins *Ferdinand*, Overceremonimester *v. Warnstedt*, Kammerherre *v. Warnstedt* og Komtesse *Holck* er Faddere. Da den senere Lensgrevinde *Ahlefeldt-Laurvigen* 1820 døbes, bæres hun af Baronesse *Pechlin*, medens *Harbou*, *E. Berner* (Moderens Halvbroder), *Thorvaldsen* og Frk. *J. Brown* (*Nicholas Browns* Datter) er Faddere. Barnet fik bl. a. Navnet *Albertine*, formentlig efter *Thorvaldsen*. 1822 bæres den senere Greve *Schulin-Zeuthen* af Prinsesse *Caroline* (Dronning *Caroline Amalie*); Prins *Christian* (*Christian VIII*), Prins *Wilhelm* (af *Hessen-Philippsthal-Barchfeld*) og Gemalinde Prinsesse *Juliane* samt Greve *Schimmelmann* er Faddere.

16. Maj 1824 udnævntes Lensgreve *Schulin* til Kammerherre, og 28. Sept. samme Aar blev han Amtmand over Præstø Amt, hvilket Embede han beklædte til 9. Aug. 1831, da han fik sin Afsked med Ventepenge. 1. Aug. 1829 havde han faaet Ridderkorset. Han døde paa Frederiksdal 31. Dec. 1836.

I Anledning af hans Begravelse udgav Pastor *Raffard* ved den fransk reformerte Kirke en Sorgetal: »La voix de l'amitié Chrétienne aux funérailles de Comte *Schulin* le 9 Janvier 1837.«

Lensgreve *Schulin* var en overbevist Kristen og en ridderlig Personlighed, der stærkt følte sine Forpligtelser som Adelsmand. Hans efterladte Selvbiografi indledes med det for ham karakteristiske Motto:

»Dieu et ma foi,
L'honneur et mon Roi,
Ma Dame, enfin moi.«

Efter sin Mands Død tog Lensgrevinde *Schulin* Ophold i Kjøbenhavn, hvor hun en kort Tid boede paa Nørrevoldgade Nr. 162 og 63 (nuværende Nr. 38 i Nørrevoldgade), men fra 1839 til sin Død i Amaliegade 152 (nu-

KAMMERHERRE, LENSGREVE
SIGISMUND LUDVIG SCHULIN.

(Pastel af C. Horneman.)

værende Nr. 15). Hun døde imidlertid ikke her, men 28. Jan. 1851 under et Julebesøg hos sin Datter Lensgrevinde *Dannemand* paa Aastrup, blidt og roligt efter kun faa Dages Sygeleje. I Anledning af hendes Død blev der trykt et Sørgedigt, der vistnok skyldtes Digteren *J. C. Gerson*:

»Enke-Lensgrevinde *Lovisa E. Schulin*
født *Brown*.

Hver Sommer hist i Bøgens Sal
Man hørte Fuglekvidder,
Elysium var *Frederiksdal*
For Dig i svundne Tider;
Som Rosen midt i Blomsterfavn
Hiin Kreds end har *Dit* Minde,
Og Armod signer ømt *Dit Navn*
Som ædel *Danneqvinde*.

Som Barn alt klang min simple Sang,
Om Slottet hist i Skoven —
Jeg foer omkring i Mark og Vang
Og plasked glad paa Voven;
Men »*Mindet*« nu hos Sorgen boer,
Med Floret snoet om Lokken;
Nu er *Du lagt i sorten Jord*,
Dump toner Kirkeklokken.

Og Du har skuet Livets Glands
Og Ungdoms Fryd og Lykke,
Og yndig, sjelden var den Krands,
Der Lokken saaes at smykke;
Men *Sorgen* og har for Dig staaet,
Den træffer Lave, Høie —
Dit *Haab* til Gud var himmelblaat,
Om Graad end stod i Øie.

Nu hviler Du i Fredens Bo —
Og om Din stille Tue
Hver Vaar vil *hvide Lillier* groe,
Du ædle danske Frue!
Og *barnlig Tro* i Fredens Favn
Har pyntet Dødningehaven;
Paa *Aastrup* staaer Dit Modernavn,
Farvel! sov sødt i Graven!

Farvel!

(G.)

Lensgrevinde *Schulins* ældre Søster *Anna (Nancy) Margareta Brown*, der var født om Morgenen den 2. Okt. 1783, blev 1. Jan. 1819 gift med en fransk Officer, Grev *Louis Marie Florent de Foucault*, der døde 4. Maj 1860 som fransk Brigadegeneral. Grevinde *de Foucault* opholdt sig flere Gange i Danmark, ligesom hendes Sønner bl. a. har besøgt Grev *Schulins* paa Tølløse. I sit Hjem i Paris var ogsaa hendes danske Slægtninge velkomne Gæster. Hun døde 6. Jan. 1850 i Ai i Champagne.

Broderen *John Brown*, der var født Kl. 6 Morgen 29. April 1787, kom i ung Alder til Ostindien, hvor han som Købmand i Kalkutta erhvervede sig en meget betydelig Formue ligesom sin jævnaldrende Morbroder *Edward Brown*. I Kalkutta ægtede *John Brown* 20. Jan. 1823 *Charlotte Dowling*, og omtrent 1824 vendte han som en Nabob tilbage til sit Fødeland. Han boede en kort Tid i Kjøbenhavn (Kongens Nytorv 269, nu Udenrigsministeriets Bygning), men 1829 købte han af den kjøbenhavnske Grosserer *Isaach Benners* for 20,000 Rdl. rede Sølv Gaarden Kokkedal i Hørsholm Sogn med Tilliggende af Hartkorn 19 Tdr., 4 Skp., 2 Fdk. og 1^{1/2} Alb., Skovskyld 1 Skp., 1 Fdk. og 1 Alb. Kokkedal havde tidligere haft en Række adelig Ejere, af hvilke Kammerherre og Generalmajor *Ernst Friedrich v. Waltersdorff* ved sit Køb i 1799 havde faaet Tilladelse til at anlægge en lille Dyrehave ved Gaarden. *John Brown* gjorde Kokkedal til »a splendid place« og førte her et meget selskabeligt Hus. Han inddrog aarlig betydelige Summer fra Ostindien, saa betydelige, at han 1830 kunde tilbyde Regeringen Kreditiver paa Kalkutta og Madras tilstrækkelige til, hvad der maatte behøves til Underholdning for de danske Etablissementer i Ostindien. Da han ikke kunde blive enig med Kommercekollegiet om Kursen, henvendte han sig direkte til Kongen med Tilbud om at indbetale 35,000 Sicca Rupier aarlig i Kalkutta mod her at faa udbetalt 90 Rdl. Sølv mønt for hver Rupie, men Kommercekollegiet vilde ikke give mere end 86 Rdl. Sølv mønt for hver Sicca Rupie og 80^{1/2} Rdl. Sølv mønt for hver Madras Rupie, og denne Kurs ansaa *Brown* for at være for lav, saa der kom intet Arrangement i Stand.

CHARLOTTE BROWN, F. DOWLING.

I 1836 fik *Brown* den senere saa bekendte *Læge F. F. Ulrik* til Huslærer for sine Børn. Han var den Gang en nybagt Student paa 18 Aar og kom til at føre en overmaade behagelig Tilværelse hos den rige »engelske« Familie, som han betegnende for Familiens Levesæt senere kaldte *Browns*. Imidlertid havde *Brown*, saaledes som foran Side 246 berettet, ligesom sin Morbroder *Edward Brown* ved det indiske Handelshus *Fergusson & Co.s* Fallit mistet en stor Del af sin Formue, Traditionen siger £ 80,000, og han besluttede sig derfor til at forlade Danmark sammen med den nævnte Morbroder, hvorom der er fortalt i *Edward Browns* Biografi. *John Brown* solgte da 1837 Kokkedal for 22,000 Rdl. til Grosserer, senere Etatsraad *A. N. Hansen* og brød op med Familie og Tjenerskab. Om hans senere Skæbne vides kun, at han døde 19. Juli 1860 i Australien. Af hans Børn, der kom i gode Stillinger, nedsatte nogle sig atter i Ostindien.

Kilder: Side 250: Kjøbenhavns fransk reform. Kirkebog 1800; tysk reform. Kirkebog 1785; Grev S. L. Schulins Autobiografi i Personalhist. Tidsskr. IV, 3, S. 18–48; Side 251: A. S. Ørsted: Af mit Livs og min Tids Historie, III, S. 365 og 369; J. T. Ræder: Danmarks Krigs- og Politiske Historie 1807–1809, I, S. 129; Side 252: Lyngby Kirkebog; 2. Departements Registrant 6. Feb. 1840, Nr. 78; Kjøbenhavns Magistrats Referat Protocol for 1840, 1. Sekretariat, Nr. 4 og 310; Side 253: J. Bloch: Stiftamtmand og Amtmænd i Danmark, S. 45; Kjøbenhavns Vejvisere 1839–52; Side 254: Lejre Herreds Skifteprotokol 1849–53, fol. 213; Kjøbenhavns extraordinære Boer, 22. Fortegnelse, Nr. 13; Side 255: Kjøbenhavns tysk reform. Kirkebog 1783 og 87; velvillige Oplysninger fra Viceadmiral *Brown de Colstoun*; Kjøbenhavns Vejviser 1828; C. Christensen: Hørsholms Historie, S. 257; Kommercekollegiets ostindiske Journal 1830, Nr. 29, 129, 187, 194 og 285, 1831, Nr. 3 og 11; Side 256: F. F. Ulrik ved hans 90 Aars Fødselsdag, S. 14; Hovedbog for Tontinen af 1792, Police Nr. 76. To af *John Browns* Børn, *Gustave* og *Sigismunda*, blev døbt henholdsvis 1834 og 1837 i den engelske Menighed i Helsingør (Ministerialbog for den engelske Menighed i Helsingør 1833–43).

Grosserer JAMES BROWNS Efterkommere.

Da Grosserer *James Brown* i 1811 døde, var hans ældste Søn *John James* 17 Aar, den yngste *David George* kun 3 Aar gammel; ingen af Børnene var endnu i Vej, men *James Browns* Enke fortsatte som foran nævnt energisk sin afdøde Mands Forretning, muligvis bistaet af sin Mands Fætter Generalkonsul *William Brown*, der jo imidlertid døde i Slutningen af samme Aar. Den næstældste Søn *William Werner* var allerede, medens hans Fader levede, 16. Juni 1809 ved Frederik VI.s Velvilje bleven ansat som Kadet ved Søkadetkorpset, ligesom Kongen havde befalet, at de 100 Rdl., der skulde lægges ved hans Indtrædelse i Korpset, skulde betales af Kongens Chatolkasse. *William Brown* blev dog kun et Aar i Korpset, idet han 24. Juli 1810 efter Ansøgning blev slettet af Rullen og gik til England. Ogsaa *John James* synes at være udvandret. 13. April 1813 havde han, rimeligvis for at kunne bistaa sin Moder ved Forretningen, faaet Myndighedsbevilling, men Aaret efter søgte han om en Kontrollør- eller Fuldmægtigtjeneste i Vestindien, som han havde erfaret var ledig. I sin Ansøgning af 11. Okt. 1814 skriver han bl. a.: »Jeg er opdraget paa min Sallig Faders Handels Contoir og er Sprog mægtig. Saa tiltroer jeg mig de nødvendige Kundskaber til at forestaae en af disse Tjenester, tillige vilde det lættes paa min Moders Byrde i disse besværlige Tiider, som sidder med 8 uforsørgede Børn.« Hans Ansøgning blev imidlertid lagt ad acta, men rimeligvis har han ad anden Vej søgt at bryde sig en Bane i Udlandet. Hans ældste Søster *Anna Maria Louise* havde 21. Nov. 1814 i Hjemmet ægtet *Georg Peter Ludwig Zachariae*, der en kort Tid havde været Fuldmægtig, vistnok hos sin Svigermoder, hvis Forretning paa Vestindien han synes at have overtaget. 1819 gjorde han en Forretningsrejse til Vestindien og var derpaa et Par Aar bosat paa Sophienberg i Hørsholm Sogn.

2. Sept. 1826 udnævntes han til Toldkontrollør i Vestindien, men allerede 28. Feb. 1832 tog han sin Afsked, da han ikke kunde taale Klimaet, og boede derefter en Del Aar i Kjøbenhavn; senere ejede han Nygaard i Lyngby, hvor hans Hustru døde 20. Sept. 1864. Af deres Børn naaede den yngste Søn *Georg Karl Christian Zachariae* (1835—1907) den øverste Stilling i Hæren som Ge-

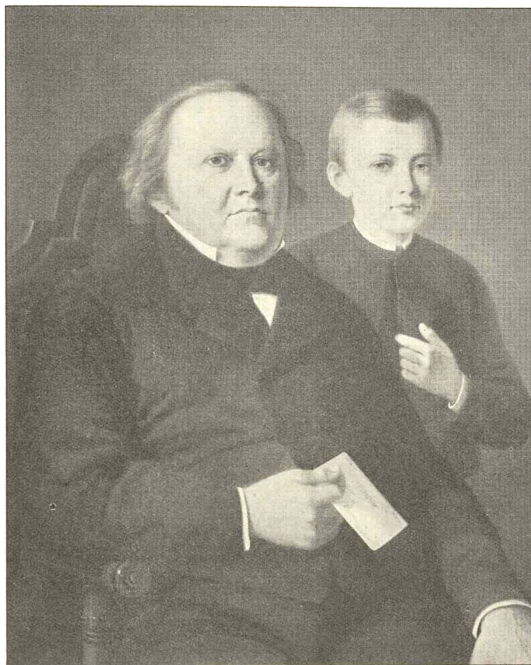

ANNA MARIA LOUISE ZACHARIAE, f. BROWN.

neralløjtnant og kommanderende General i 1. Generalkommandodistrikt og var samtidig en anerkendt matematisk Videnskabsmand. Han var *Andræs* Efterfølger som Direktør for den danske Gradmaaling, eneste Officer i det danske Videnskabernes Selskab og indtog en højt anset Stilling i den internationale geodætiske Association. Den mellemste af Grosserer *James Browns* Børn var

Købmand Peter de Nully Brown.

Han var født den 26. Okt. 1799 i Kjøbenhavn og døbt i tysk reformert Kirke, til hvis Menighed han som den sidste af Slægten sluttede sig. Efter sin Konfirmation kom han som Elev paa sin Faders Fætter *Nicholas*

KØBMAND PETER DE NULLY BROWN og SONNESØN PETER DE NULLY BROWN.

(Efter Maleri af Professor C. A. Schiøtzner).

Browns Handelskontor i Helsingør og var ansat i dennes Handelshus *Chapman, Brown & Co.* til Udgangen af 1816, i hvilken Tid han opførte sig til Chefernes »fuldkomne Tilfredshed«. I den følgende Tid har han rimeligvis hjulpet sin Moder med Forretningen i Kjøbenhavn, men da han havde Lyst til Militærvejen, lod han sig 25. Feb. 1821 antage paa Prøve som Volontær-Korporal ved 7. Infanterikompagni af fynske Infanteri Regiment og overgik

6. April samme Aar til Grenaderkompagniet, der havde Kvarter i Fredericia. Ved Siden af sin Militærtjeneste her gjorde han sine Handelskundskaber indbringende ved at fungere som Mægler mellem Byens Købmænd og de udenlandske Skippere, hvorved hans gode Sprogkundskaber kom ham til Nytte. Særlig efterat han 25. Marts 1825 i Fredericia havde ægtet *Karen (Caroline) Søriene Braadan*, var de Indtægter, han saaledes forskaffede sig, et kærkomment Plus til hans Gage, og da han havde opgivet at naa frem ad Militærvejen, fattede han derfor den Beslutning at søge Ansættelse som Mægler. Han skrev først til Handelshuset *N. Schiøtt & Hochbrandt* i Kjøbenhavn, med hvilket han stod i Forbindelse, for at søge nærmere Oplysning om Mægler-eksamen og modtog fra dette følgende Svar:

Kjøbenhavn den 1de Julij 1828.

Herr *P. N. Brown*.

Fredericia.

Deres Skrivelse af 28de pass. til vores Herr *Hochbrandt* have vi havt den Fornøjelse at imodtage, i hvis Besvarelse tjener, at uagtet her aldeles Intet er at gjøre i Henseende til Befragtninger paa Norge og Sverrig, saa vilde det dog mueligen blive Tilfældet, at vi om et par Dage kunde anvise de tvende opgivne Skibe Fragt med Rug eller Byg fra Aalborg eller Nysted til Christiania imod den Fragt som nu gaar og gjelder, nemlig 20 à 22 β Norsk Spec: med 5% Caplacke pr. udlossende Tønde.

I Henseende til Deres Forespørgsel om, hvorledes De ifølge D'Herrer Kjøbmænds Ønske à Costy, skulde paa det hurtigste kunde erholde Mægler-Examen, da maae dette for Dem, med de Forkundskaber som De besidder ikke være vanskelig, forudsadt at Examen resp. skal tages der paa Stedet, men skulde det være nødvendigt at Samme maae tages her, da er dette vel i det Hele betragtet ikke vanskeligere, men det tilstædes ikkun vær (!) 8de Aar et vidst Antal Candidater at fremstille sig, og det er ikke meer end 2 à 3 Aar siden, at den seeneste Examen blev foretaget.

Bøger kan vi ikke anbefale Dem, da saavidt os bekjendt ingen i den Henseende ere udgivne, med Undtagelse af *Martensens* Almeennyttige Lommebog, men som dog ikkun indskrænker sig til enkelte Oplysninger — det er efter vores Formeening derfor for alting uundgaelig Nødvendig at danne sig ved Praxie til Mægler — thi uden den vil neppe Nogen drive det vidt. — For Deres Opmærksomhed for os i Henseende til de Fragter som De troer at Handelshuset *Blacks Enke & Co* i Løbet af denne Sommer vilde mueligen faae i Commission for D'Herrer *B. Bruun & Søn* à Costy og Assens, takke vi Dem forbindtligst, og skulde om det maatte blive Tilfældet, holde fornødent Udkik.

Ærbødigt

N. Schiøtt & Hochbrandt.

Brown henvendte sig dernæst til de Handelshuse i Fredericia, der stadig havde benyttet ham som Mægler, og fik af dem følgende Udtalelse:

»Byen har, med Hensyn til sin Beliggenhed for Søehandel, stedse manglet en Mægler, og flere hertil ankommende, især udenrigske Skippere have ofte betydeligen føelt Savnet af en Saadan.

I de seenere Aaringer har *Brown* ved enkelte Lejligheder fungeret som en Saadan og med Sandhed kunne vi bevidne, at hans fleeraarige Praxis har givet ham en Routine i disse Forretninger, der gjør ham fuldkommen duelig i dette Fag.

Vi kunne altsaa paa Anmodning ikke undlade efter Pligt og Overbeviisning om Bestalling som Mægler her i Staden at anbefale bemelte Hr *Brown*, saae meget meere, som det særdeeles skulde glæde os, ved Erholdelse af dette Embede at see grundet Udsigt aabned for en stræbsom Mand til betydelig at forbedre sine Kaar.«

Fredericia den 30te Julij 1828.

<i>Geelmuyden.</i>	<i>Brosbøll.</i>	<i>Høytrup.</i>	<i>Brøchner.</i>
<i>J. J. Glückstadt.</i>	<i>H. Harksen.</i>	<i>Syndberg.</i>	

Brown blev nu 29. Aug. 1829 dimitteret af Militæretaten og fik af sine Kompagnichefer udmærkede Vidnesbyrd om sit Forhold, saaledes erklærede Major *Krag* 28. Aug., at han stedse havde opført sig »anstændig og vel«, og Stabskaplajn *Fremming* udtalte 29. Aug., at Brown stedse havde vist et godt Forhold og en god Opførsel, hvorfor han »af mig gives en god Anbefaling og ønskes Held til sit nye Forehavende«. Brown havde imidlertid ombestemt sig med Hensyn til Stedet for sin fremtidige Virksomhed. Han var flyttet til Odense og indgav her i Efteraaret 1829 Andragende til Magistraten om at beskikkes til Mægler, efterat det ogsaa her var lykkedes ham at interessere denne Bys større Handlende for sin Ansættelse. Sagen gik dog ikke saa glat; der var i Forvejen ingen Mægler i Byen, og der maatte derfor først udarbejdes Mæglerartikler som Rettesnor for hans fremtidige Virksomhed. Efterat dette var besørget, og Mæglerartikler for Odense, Randers og Kalundborg samtidig var blevne approberede ved kongelig Resolution af 26. Maj 1830,

og efterat Brown havde gjort det ved Plakat af 1. Marts 1814 befalede Indskud af 100 Rdl. for vordende Mæglere i Statskassen, blev hans Mæglerbestalling 7. Aug. 1830 ved kongelig Resolution forsynet med allerhøjeste Underskrift.

Browns Virksomhed som Mægler bestod i at bistaa ved Skibes Ind-

KAREN (CAROLINE) SØRIENE BROWN, F. BRAADAN.

og Udklarering, at afslutte Akkord om Fragter, om Varers Køb og Salg, i Veksel-Negotie og Havariaffærer etc., men efter faa Aars Forløb opgav han Mæglerforretningerne og fik efter Ansøgning Bestallingen kasseret ved kongelig Resolution af 1. Marts 1836. Han var nemlig begyndt at drive selvstændig Skibsrederforretning, saaledes ser vi, at han 1835 ansøger om Tilladelse til at forandre Navnet paa et ham tilhørende Skib »Forsøget« til »Marie

Browns Minde, hvormed han aabenbart har villet hædre sin Moder, og samme Aar søger han i Forbindelse med Skibsreder *Fugleberg* om Tilladelse til at forandre Navnet paa deres Skib »Sophie» til »Trines Minde». Den hernævnte *Fugleberg* var paa den Tid en af Odense Bys mest ansete Forretningsfolk, svensk Vicekonsul *F. Fugleberg*, med hvilken Brown saaledes del-

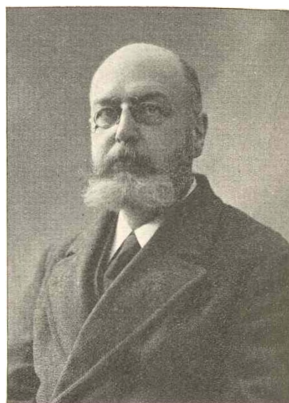

KØBMAND PETER DE NULLY BROWN.

vis har været i Kompagni. *Fugleberg* drev ogsaa Forretning i Bogense, og dette var vistnok Bevæggrunden til, at Brown i Slutningen af 1835 tog Ophold i denne By. Om hans Virksomhed i Odense udtalte Odense Købmandslags Oldermandskab *F. C. Starup*, *W. Edsberg* og *I. O. Rasmussen* 1843, at Brown i de 5 Aar, han var ansat som Mægler, »blev Kjøbmandslauget bekjendt som en i Faget særdeles duelig Mand med megen Routine

SKIBSMÆGLER
WILLIAM WERNER DE NULLY BROWN.

REDAKTØR
ALFRED DE NULLY BROWN.

WILLIAM COLDSTONE BROWN.

FRANK COLDSTONE BROWN.

saavel i Mægler- som Handelsforretninger«. 19. Dec. 1835 fik Brown Borgerskab som Købmand i Bogense. Om hans Ophold dér udtalte Byfoged *Baadsgaard* 1843, at Brown ikke alene havde ført en ulastelig Vandel, men ogsaa havde erhvervet sig sine Foresattes Tilfredshed og sine Medborgeres Tillid, saa at han fra 1837 til sin Afrejse 1839 var valgt til Medlem af Byens Havnekommission. Brown bosatte sig nu i Kjøbenhavn, hvor han dog først 22. Juli 1848 tog Borgerskab. Samtidig grundlagde han paa Toldbodvejen 134 en Skibsprovianterings- og Befragtningsforretning, som senere førtes videre af hans Søn *Peter de Nully Brown*. Et Aars Tid efter, at denne var indtraadt i Firmaet, opsagde Brown 1856 sit Borgerskab. Antagelig for at bistaa sin Søn *Wm Brown* lejede han derpaa fra 3. Jan. 1856 et Butikslokale hos Forpagter *Svane* i Korsør og tog 19. Maj 1856 Borgerskab som Købmand dér. Det følgende Aar mistede han den 26. Okt. sin Hustru. I Korsør handlede Brown et Par Aar i Forbindelse med sin Søn *William Werner de Nully Brown* under Firma *William W. Brown & Co.* og

SKIBSMÆGLER EMIL DE NULLY BROWN.

ROBERT DE NULLY BROWN.

ledsagede ham derpaa til Hull for at hjælpe ham med Etableringen af en Forretning dér. Købmand Peter de Nully Brown overlevede sin Hustru i 24 Aar, idet han først 17. Okt. 1881 afgik ved Døden, 82 Aar gammel. Af hans 4 Sønner var den ældste *James Brown* gaaet til Søs og havde 7. Maj 1850 taget Styrmandseksamen, den tredjeældste *William Werner de Nully Brown* blev som anført Skibsmægler i Hull, hvor han drev Forretning un-

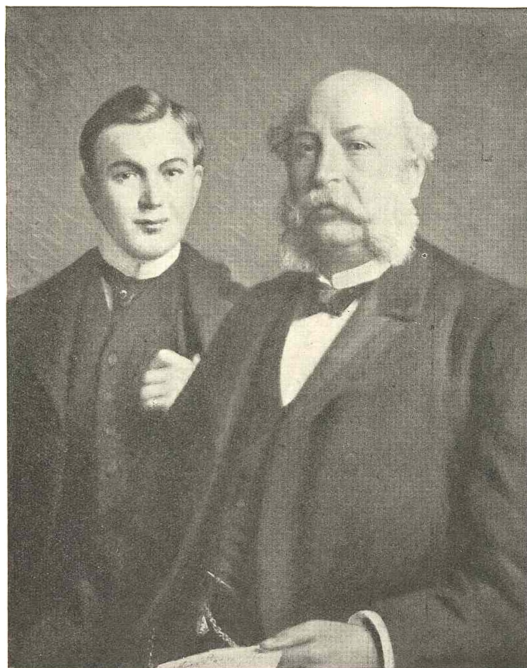

STYRMAND HENRY DE NULLY BROWN.

der Firma *Voigt & Co.* Her mistede han 9. Marts 1864 sin Hustru *Anna Sophie Bjertløw* og forlod Aaret efter Byen for at tage Ophold i Kjøbenhavn sammen med sine fire smaa Børn og sin engelske Husbestyrerinde *Alice Ridge*. I Kjøbenhavn tog han Borgerskab 2. Marts 1865 og drev Befragtnings- og Kommissionsforretning under Firma *William Brown & Co.* Han boede et halvt Aars Tid i Allégade paa Frederiksberg, men lejede Sommeren 1865 Stueetagen i Toldbodgade 16, hvor han døde 19. Okt. 1865. Den yngste af

Købmand Peter de Nully Browns Sønner *Simon Emil de Nully Brown* blev efter endt Uddannelse i Tyskland og England Skibsmægler i St. Petersburg, medens den næstældste af Sønnerne

Grosserer Peter de Nully Brown

GROSSERER PETER DE NULLY BROWN OG SØNNESØN PETER DE NULLY BROWN.
(Efter Maleri af Professor Vilh. Rosenstand.)

overtog Forretningen efter sin Fader. Peter de Nully Brown var født i Odense den 13. Nov. 1830. Han var opdraget i sin Faders Forretning, og efter 1. Maj 1855 at have faaet Fuldmyndighedsbevilling tog han den paafølgende 10. Maj Borgerskab. Han førte Forretningen videre under Navnet *P. Brown jun. & Co.* og fik efterhaanden en meget omfattende Skibsprovianteringshandel (Befragtning og Havari), ligesom han blev en af Kjøbenhavns største

Sejlskibsredere. 21. Marts 1865 tog han Borgerskab som Grosserer. Efterat hans ældste Søster *Oline Mariane* 1857 var bleven gift med Købmand *Peter Stanislaus v. Glodkowski*, der var indvandret fra Polen, optog Brown denne sin Svoger som Associé i Firmaet. 1871 blev Brown Medlem af det kgl. kjø-

GROSSERER PETER DE NULLY BROWN.

benhavnske Skydeselskab; i 1880 blev ogsaa hans Broder i St. Petersborg *Emil de Nully Brown*, der en Aarrække hver Vinter opholdt sig i Kjøbenhavn, Medlem af dette Kjøbenhavns ældste Købmandslav, af hvilket tidligere Generalkrigskommissær *John Brown* og Guvernør *David Brown* havde været Medlemmer.

Aaret efterat Brown havde taget Borgerskab, ægtede han 23. Aug. 1856

i Frederiksberg Kirke *Laura Elisabeth Frederikke Clausen*, der var født i Kjøbenhavn 23. Dec. 1832 som Datter af Kaptajn i Landetaten *Carl v. Clausen* og Fru *Margrethe Clausen*. Denne sin Hustru mistede Brown allerede 29. Marts 1870, idet hun døde kort Tid efter en lille Datters Fødsel.

Laura Elisabeth Frederikke Brown, v. Clausen, og Søn Peter de Nully Brown

Peter de Nully Brown var en beskeden og tilbageholdende Mand, der ikke tog Del i det offentlige Liv, men ofrede sig fuldstændig for sin Forretning, som han ledede til sin Død 3. Marts 1904. Paa Børsen og ved Havnen var han en kendt Skikkelse, og hans personlige Elskværdighed skaffede ham mange Venner. Hans ældste Søn

Direktør Peter de Nully Brown

er født 2. April 1857 i Kjøbenhavn. Efter sin Skoleuddannelse paa Sorø Akademi kom han ind i Rederivirksomheden, og efter et længere Ophold i

DIREKTØR PETER DE NULLY BROWN.

Tyskland, England, Belgien og Rusland blev han knyttet til sin Faders Forretning. 6. Marts 1890 tog han Borgerskab som Grosserer, og 21. Nov. 1892 blev han korresponderende Reder for Dampskibsselskabet »Norden«, hvortil i 1905 knyttedes det helsingørske Dampskibsselskab, i 1911 Dampskibsselskabet »Danmark« og i 1913 Dampskibsselskabet »Hafnia«, ligesom han i en

Aarrække har repræsenteret den franske Skibsrederforening (Comité Central des Armateurs de France) i Kjøbenhavn. Desuden er Direktør Brown Medlem af Arbejderforsikringsraadets Søfartsafdeling, af Fragnævnet, af Bestyrelserne for Danske Skibsredereres gensidige Forsikrings-Forening for Søfolk, for

JULIE FREDERIKKE AUGUSTA BROWN, f. HALBERG

Aktieselskabet Burmeister & Wain, det kgl. oktr. Søassurance Co., Reassurance-selskabet »Royal« og Frederiksberg Metalvarefabrik. 21. Jan. 1911 udnævntes Direktør Brown til Ridder af Æreslegionen, og 3. April 1912 fik han Ridderkorset.

5. Maj 1883 ægtede Brown i Kjøbenhavn *Julie Frederikke Augusta*

Halberg, der er født sammesteds 28. Nov. 1863 som Datter af Grosserer *Carl Ludvig Halberg* og *Johanne Gerhardt*.

I Direktør Browns Ægteskab er født en Søn og en Datter: *Peter de Nully Brown*, født 18. Feb. 1884 i Kjøbenhavn, der efter et femaarigt Op-

GROSSERER PETER DE NULLY BROWN.

hold i Tyskland, Frankrig og Amerika indtraadte som Prokurist i Firmaet *P. Brown jun. & Co.* og 14. Dec. 1911 tog Borgerskab som Grosserer. I sit Ægteskab med *Edith Haugh* af New York har Grosserer Brown tre Døtre: *Evelyn de Nully Brown*, født 8. Juni 1910 i Kjøbenhavn, *Grace de Nully Brown*, født 10. Sept. 1913 i Charlottenlund, og *Kathleen de Nully Brown*,

født 21. Juli 1915 sammesteds. Direktør Browns Datter *Ellen de Nully Brown*, der er født 6. Marts 1888 i Kjøbenhavn, har i sit første Ægteskab med Premierløjtnant i Flaaden *Poul Middelboe* en Søn: *Poul Middelboe*, der er født 6. Juni 1909 i Kjøbenhavn, og i sit andet Ægteskab med Bankassi-

ELLEN WEGENER. f. Browns.

stent *Erik Wegener* to Sønner: *Henrik de Nully Brown Wegener*, født 21. Aug. 1916 i Kjøbenhavn, og *Mogens de Nully Brown Wegener*, født 11. Sept. 1917 i Kjøbenhavn.

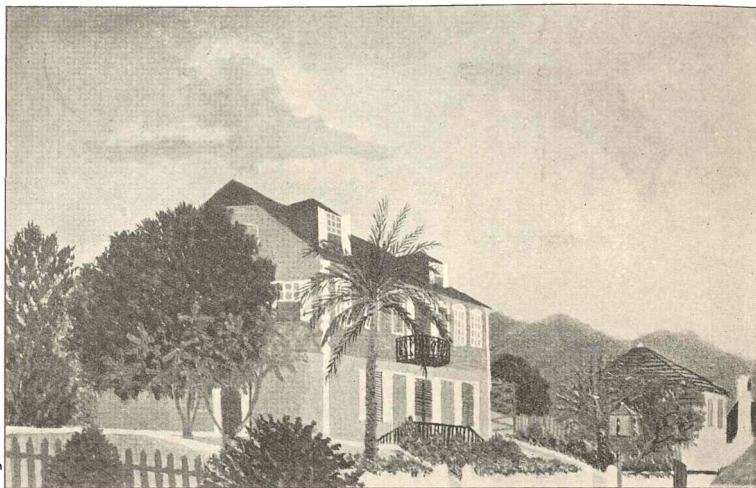
Kilder: Til *James Browns Efterkommer*, Side 257: Søetatens kgl. Ekspeditioner 1809 236/202; Admiralitetets 1ste Departements kgl. Resolutioner, 1ste Halvår 1811, Nr. 2; 2. Departements Registrant 1813, Nr. 527; Kjøbenhavns Magistrats Referatprotokol for 1813, 1. Sekretariat, Nr. 472; Kommercekollegiets vestindiske Journal 1814, Nr. 19; Kjøbenhavns Garnisons Kirkebog 1814; Kjøbenhavns Vejviser 1817—18; St. Croix Pasprotokol 1816—21, under 5. Dec. 1819; Hørsholm Kirkebog; Side 258: Kjøbenhavns Vejvisere; Lyngby Kirkebog; Dansk biografisk Leksikon. Til *Købmand Peter de Nully Brown*, Side 259 ff.: Kjøbenhavns tysk reform. Kirkebog 1799; Sager vedkommende Mæglerne i Østifterne, samlet Sag Nr. 217, henhørende til Udenrigsministeriets Aflevering I 1849; 12. Bataillon, fynske Regiment, Grenaderkompagniets Stambog 1763—1836, Underofficer Nr. 82; Side 260 ff.: Fredericia Kirkebog 1825; Journal over Consulatsager 1829, Nr. 691, 1830, Nr. 54, 384, 409, 482 og 536, 1835, Nr. 949 og 959, 1836, Nr. 199 og 960; Side 263 ff.: Korsør Raadstueprotokol 1843—62, fol. 180 med Indlæg; Kjøbenhavns Borgerskabsprotokol 1848; Side 266: Hof- og Stadsrettens Skiftekommission 1865 1/130 3 A.; Begravelseskontorets Dødsanmeldelser 1881; Styrmandseksamensprotokollen 1850; Kjøbenhavns Borgerskabsprotokol 1865. Til *Grosserer Peter de Nully Brown*, Side 267: Odense St. Hans Sogns Kirkebog 1830; Kjøbenhavns Borgerskabsprotokol 1855; Side 268: Samme for 1865; Kjøbenhavns Garnisons Kirkebog 1857; Hof- og Stadsrettens Skiftekommission 1910 1/873 2 M.; N. P. Jensen: Medlemmer i Hellig Trefoldigheds Laug etc., S. 179 og 189; Kjøbenhavns Helligaands Kirkebog 1856; Side 269: Kjøbenhavns Garnisons Kirkebog 1832; »Nationaltidende« og »Dannebrog« for 4. Marts 1904; »Berlingske Tidende« for 9. Marts 1904. Til *Diraktør Peter de Nully Brown*, Side 270 ff.: Kraks blaa Bog; Kjøbenhavns Borgerskabsprotokol 1890; »Nationaltidende« og »Berlingske Tidende« for 20. Nov. 1917; Side 272: Kjøbenhavns Borgerskabsprotokol 1911.

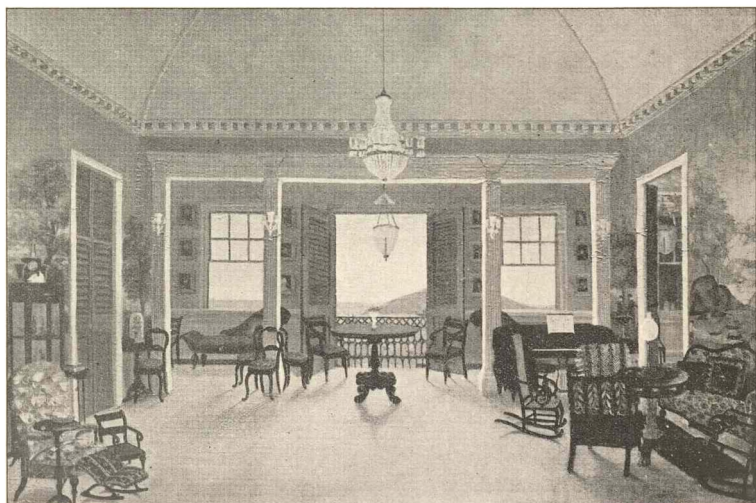
Overkrigskommissær GEORGE BROWNS Efterkommere.

Overkrigskommissær *George Brown* efterlod sig som omtalt ingen Sønner. Af Døtrene ægtede *Louise*, der var født paa St. Thomas 26. Januar 1806, 23. Nov. 1821 sammesteds sin Morbroder *Levin Jürgen Rohde*. Den ældre Søster *Anna Margreth Brown*, der var født 17. Feb. 1798 paa St. Thomas, blev sammesteds 21. Dec. 1830 gift med den senere Havnekaptajn *Thomas Andreas Kjær*, og den yngre Søster *Anna Elisabeth (Betzy)*, der var født 5. Aug. 1808 paa St. Thomas, ægtede sammesteds 19. Okt. 1831 Cand. jur. *Carl Frederik Wilhelm Sarauw*.

Af disse *Browns* Svigersønner var *Rohde* den, om hvem Familien nærmest samlede sig, men han havde ogsaa været Børnenes Støtte efter deres Forældres Død. *Levin Jürgen Rohde* var født paa St. Thomas 28. Okt. 1786 og Broder til *George Browns* tredje Hustru. Efter at have gennemgaaet Søkadetakademiet udnævntes han 3. Juli 1807 til Sekondløjtnant i Flaaden. Som Sekondløjtnant gjorde han Tjeneste i Norge og udmærkede sig 1813 i Affæren ved Busum. I November 1814 fik han Rejsetilladelse paa 9 til 10 Maaneder for at kunne besøge sin Familie i Vestindien, og da Generalguvernøren Generalløjtnant *Oxholm* under hans Ophold paa St. Thomas opfordrede ham til at foretage en Opmaaling af Øens Havn og Indløbet dertil, fik han i Juli 1815 Rejsetilladelsen forlænget. Faa Dage efter, 26. Juli 1815 erholdt *Rohde* Premierløjtnants Karakter, men fik først Gage som saadan fra 1. Dec. samme Aar. Hans Virksomhed ved Opmaalingen af St. Thomas Havn foranledigede 1819, at Havnemesteren paa St. Thomas, Kaptajn *Fleischer*, tilbød ham en midlertidig Assistentpost hos sig, og da *Rohde* mente derved at blive i Stand til bedre at kunne støtte sine Søsterbørn *Brown'erne*, der kort i For-

LOUISEHØJ.

LOUISEHØJ.

KOMMANDØRKAPTJAIN
LEVIN JØRGEN ROHDE.

(Efter Malerier af Professor C. A. Jensen.)

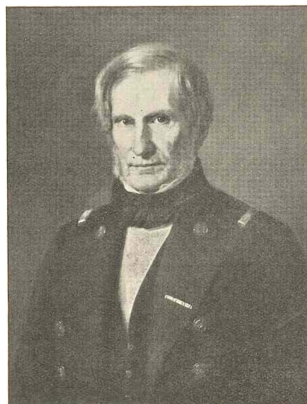

LOUISE ROHDE,
f. Brown.

LOUISE ROHDE,
f. Brown.

(Efter Malerier af Professor H. A. G. Schiøtt.)

KOMMANDØRKAPTJAIN
LEVIN JØRGEN ROHDE.

vejen havde mistet begge deres Forældre, søgte han om at træde udenfor Nummer, hvilket 21. Feb. 1819 blev ham tilstaaet med Forbehold af hans Anciennitet. 14. Nov. samme Aar fik han Kaptajnløjtnants Karakter for med mere Fynd at kunne gøre Brug af sin Embedsmyndighed, især hvor han skulde have Forbindelse med fremmede Orlogsmænd. Efter at *Rohde* i et Par Aar havde dels assisteret *Fleischer*, dels bestyret Embedet for ham under hans Sygdom og under hans Konstitution som Kommandant, traf de Aftale om *Rohdes* definitive Overtagelse af Embedet og indgav 30. April 1821 Ansøgning herom, anbefalet af den konstituerede Generalguvernør, Kommandør *Rothe* og af Kommandantskabet paa St. Thomas; men imidlertid døde *Fleischer* 6. Juli, og *Rohde* blev konstitueret i Embedet. Foruden *Rohde* meldte der sig to Ansøgere til den ledige Post, men da han fremfor nogen anden ansaas for skikket til den, udnævntes han 20. Nov. 1821 til Havnemester (Havnekaptajn) paa St. Thomas, og 12. Dec. samme Aar fik han sin Afsked af Søetaten med Kaptajns Karakter. 3 Dage efter sin Udnævnelse til Havnekaptajn holdt *Rohde* Bryllup med sin Niece, der endnu ikke var fyldt 16 Aar. I deres Ægteskab fødtes 1822—36 syv Børn.

Rohde fungerede flere Gange som Guvernør, saaledes 1822 som Generalguvernør og 1832 som Guvernør over St. Thomas og St. Jan. 25. Maj 1826 fik han Ridderkorset og 13. Nov. 1835 nyt Afskedspatent som Kommandørkaptajn. 1847 blev han Ridder af Sværdordenen og fik 28. Juni samme Aar Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Som Havnekaptajn havde *Rohde* en meget betydelig Indtægt; ved hans Ansættelse anslog Regeringen den til 5—6000 Rdl. vestindisk Kurant, hvoraf han dog maatte afse c. 2,500 Rdl. til at bestride Udgifterne ved de Fartøjer, han som Følge af sit Embede maatte holde; senere anslog hans gamle Ven fra Barndommen, den bekendte Skaber af den østrigske Marine, Viceadmiral *Hans Birch Dahlerup*, hans Indtægt til en Snes Tusind Piastre om Aaret. *Rohde* var derfor i Stand til at føre et gæstfrit Hus. Han havde bygget sig en stor og sundt beliggende Bolig, »Louisenhøj«, der laa temmelig højt op ad den Bjergryg, der omgiver St. Thomas' By, c. 780 Fod over Havet. Man havde herfra en pragtfuld Udsigt; mod Syd saas St. Croix, mod Vest Portorico som en blaa Taage, medens Skibenes Sejl i den lange Frastand tog sig ud som Maager paa Havet, og St. Thomas' By laa for ens Fødder. *Rohdes* opholdt sig dog ogsaa flere Gange paa længere Besøg i Kjøbenhavn, hvor Fru *Rohde* stiftede et intimt Bekendtskab med Christian VIIIs Søster Prinsesse

Juliane, hos hvem hendes Halvfætter, Kammerherre *Berner*, var Hofchef. Prinsessen skænkede hende sit oliemalede Portræt, der ligesom flere af Prinsessens Breve endnu opbevares af Slægten. *Rohdes* Børn sejlede ogsaa i Kanalen i Frederiksberg Have med Kong Frederik VI.

Kommandørkaptajn *Rohde* beskæftigede sig en Del med litterært Arbejde. 1822 udgav han et Kort, han havde optaget, over den sydlige Del af St. Thomas med tilhørende Beskrivelse, og 29. Marts 1823 fik han Eneret til at udgive dette. 1828 udsendte han en »Telegraph-Ordbog«. Ved sit Arbejde med denne var han kommen ind paa Tanken om at skabe et nyt Signal-system, saaledes at ethvert Skib kunde signalisere med de Midler, der fandtes ombord paa Skibet, og ved Samtaler med sin Barndomsven *Dahlerup* blev over hans Ide Tanken om et Universalsprog paa Søen udformet, ligesom *Dahlerup* bistod ham ved hans Arbejde i denne Sag. 1835 udsendte *Rohde* da »Fuldstændigt Signal-System til Brug for alle Nationers Skibe, saavel om Dagen som om Natten, med de Midler alene, som haves ombord i ethvert Fartøi, uden Anskaffelse af nogetsomhelst Nyt«. Bogen blev oversat paa Tysk, Fransk, Engelsk, Svensk, Spansk, Hollandsk og Russisk. 1840 udkom et Appendix paa Engelsk og 1846 »Tillæg til *Rohdes* almindelige Signal-System, indeholdende Anviisning til at signalisere Bredde og Længde, og en sikker Maade til at gøre hemmelige Signaler paa, eller saadanne, som blot kunne forstaaes rigtigt af visse Personer, saavelsom Telegraph-Signaler, og endelig Nat-Signaler, til Brug for alle Slags Skibe, i den Hensigt at forekomme Paasejling eller anden lignende Ulempe«. Om sit System skrev han desuden flere Afhandlinger i »Archiv for Søvæsenet« og »Nyt Archiv for Søvæsenet« og gik i det hele taget fuldstændigt op i dette Arbejde. Desværre lykkedes det ikke at faa dette Universal-Tegnsprog for Søfarende almindelig indført trods *Rohdes* Anstrengelser og ikke ubetydelige Ofre. Efter *Dahlerups* Mening laa Grunden hertil hverken i Ideen eller i nogen Ufuldkommenhed i Arbejdet, men det skyldtes, at Værket ikke paa een Gang udkom i alle evropæiske Sprog, og at *Rohde* ikke benyttede andres Hjælp til samtidig og paa een Gang i alle Lande at gøre Planen bekendt og anbefale den.

1. Sept. 1850 mistede *Rohde* sin Hustru. Hun blev kun 44 Aar gammel. Hendes tidlige Giftermaal og de mange Børnefødsler havde tæret paa hendes Livskraft. Kort før sin Død skrev hun et smukt Brev, hvori hun tog Afsked med de af hendes Børn, der var borte fra Hjemmet. Faa Aar efter sin Hustrus Død tog *Rohde* 10. Nov. 1853 sin Afsked fra 1. April 1854.

Ved sin Afrejse fra Vestindien overrakte Beboerne ham en Diamant-besat Guld-Æressabel som Tegn paa deres Højagtelse. Han flyttede nu til Kjøbenhavn, men døde allerede 2. Aug. 1857 under et Sommerophold i Taarbæk og blev samme Nat bisat i Holmens Kirke.

Kommandørkaptajn *Rohde* var en velstaaende Mand, han efterlod sig en Kapital paa c. 74,000 Rdl., men han var tillige meget velgørende, og adskillige var de Vestindianere, hvis Uddannelse i Moderlandet han støttede. Han var desuden en grundbrav og veltænkende Mand. Hans Svoger, *Thomas Andreas Kjer*, var i en Del Aar efter *Rohde* konstitueret i Embedet som Havnekaptajn. Han mistede 10. Juni 1856 sin Hustru og flyttede senere til Kjøbenhavn, hvor han døde 22. Maj 1876. Den anden Svoger *Sarauw* mistede allerede sin Hustru 10. Aug. 1844. Han giftede sig siden igen, blev Justitsraad, Underdommer og Politimester i Frederikssted og døde først 30. Dec. 1881 som Følge af Saar, han dette Aar havde faaet under Negerrevolten. Rohdes yngste Svigerinde *Sophia Brown* (født 20. Nov. 1813 paa St. Thomas), der som omtalt havde været i Huset hos sin Faster Kammerherreinde *Giedde* i Fredensborg, overlevede alle sine Søsken og døde 22. Feb. 1884 i Kjøbenhavn. Hun var meget smuk, men lille af Vækst.

MARIA SOPHIA FREDERIKKA BROWN.

Kilder: Velvillige Meddelelser fra Fru Hvilsom, f. Rohde, desuden til Side 275: St. Thomas' Kirkebog; Søetatens kgl. Ekspeditioner 1807 115/82, 1812 397/312, 1815 156/126, 180/144 og 341/213 og 1819 53/49; Side 278 ff.: Samme 1819 280/255 og 1821 250/217; Bernhard v. Petersen: En historisk Beretning om de dansk-vestindiske Øer, passim; Vestindisk Journal 1821, Nr. 1054, 1086 og 1547; Vestindiske Forestillinger og kgl. Resolutioner 1821, Nr. 102 a. og b.; Hans Birch Dahlerup: Mit Livs Begivenheder, II, S. 99, 108, 157-59, 272 og IV, S. 181 ff.; Søetatens kgl. Ekspeditioner 1823 48/46; Richters Den danske Søetat; Erslews Forfatterleksikon II, S. 680 og Supplement, II, S. 816 f.; St. Thomas' Kirkebog; Richters Juridisk Stat, 1881.

JOHN LEWIS BROWNS Efterkommere.

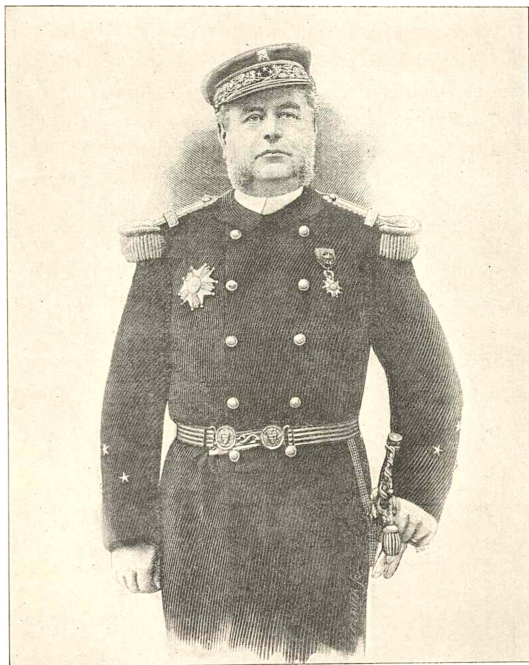
Med *John Lewis Browns* 4 Sønner, *George Brown* (1803—51), *Joseph Francis Brown* (1805—84), *Thomas (Tom) Brown* (1809—94) og *Edward Brown* (1810—90), delte den franske Gren af Slægten sig i 4 Linjer, hvoraf den ældste og den yngste dog allerede er uddød paa Mandslinjen. *George* og *Joseph Francis Brown* var begge Forretningsmænd i Bordeaux, hvor sidstnævntes Søn *François Henri Brown* (født 20. Marts 1848 i Bordeaux) har fortsat Handehuset, hvorimod *George* omkring 1841 bosatte sig i Paris; her døde han 1850. *George Browns* Sønner viede sig begge til Kunsten, der i deres Slægt altid havde været holdt højt i Ære, ligesom Familiens store Formue havde tilladt den at anlægge en Samling af kendte Mestre. Den yngste af Sønnerne *Ralph Brown* (1842—1912) blev en virksom og klartseende »inspecteur des Beaux-Arts de la ville de Paris« og var meget populær blandt Kunstnerne. Den ældste *John Lewis Brown* blev selv Kunstner og nød som saadan evropæisk Ry.

John Lewis Brown var født i Bordeaux 16. Aug. 1829 og viste allerede i sine første Tegninger, der skriver sig fra hans 12. Aar, betydeligt Talent. Da Familien var flyttet til Paris, fik han derfor Tilladelse til at kopiere i Louvre, hvor han særlig følte sig tiltrukket af hollandsk og flamsk Malerkunst. Dette blev hans egentlige Skole. Han havde arvet sine Forfædres Passion for Heste, en Interesse, der tildels havde kostet dem deres Formue, og det var navnlig hans forskellige Fremstillinger af dette ædle Dyr, der skabte hans Ry. For at studere Hesten i alle dens Former besøgte han ogsaa i to Aar en Veterinærskole. 19 Aar gammel debuterede han 1848 paa Salonen i Paris med en »Tambour«, flere Heste- og Dyrestudier og to Tegninger »Henriot au 10 Août« og »Custine à Spire«. Imidlertid tvang ny Modgang i hans Families Affærer ham til foreløbig at lægge Studierne paa Hylden for at søge sit Udkomme ved sin Pensel og som Litograf. Den franske Ståt overdrog

ham 1852 at kopiere *Rembrandts* »Kristus i Emaus«, der findes i Kjøbenhavn. Kopien fik siden sin Plads paa Musæet i Tours. Ved denne Lejlighed besøgte han Grev *Schulins* paa Tølløse, hvor der er bevaret flere af hans Billeder. Fra 1854 til 59 opholdt *Brown* sig i sin Fødeby. Det lykkedes ham efterhaanden at skaffe sig baade Elever, Venner og Beundrere i den fornemme Verden, mod hvilken hans Smag, hans Familietraditioner og hans politiske Overbevisning særlig drog ham; han tegnede Greven af *Chambord*, illustrerede »Vive Henri IV!«, portrætterede Direktøren for la Gazette de France Hr. *de Genoude*, Carlist-General *Cabrera*, Dom *Miguel* af *Braganza* og Greven af *Bardi*. Efter at have gjort Lykke paa flere Udstillinger i Provinsen og bl. a. erhvervet en Guldmedalje i Limoges vendte han endelig 1859 tilbage til Paris og udstillede fra nu af paa faa Undtagelser nær hvert Aar paa Salonen indtil sin Død 1890.

1865 opnaaede han en Succes paa Salonen med en Akvarel »Aux avant-postes« og Billedet »Imperial military stud«, Lejren ved Châlons, der ligesom et Billede »l'École du cavalier, artillerie de ligne«, han udstillede det følgende Aar, blev erhvervet af Kejser *Napoleon III*. 1867 udstillede han nye Studier fra Lejren ved Châlons, og samme Aar havde han en samlet Udstilling af sine Arbejder paa Champ-de-Mars. Omtrent paa denne Tid malede han flere historiske Billeder, Scener fra Syvaarskrigen og den amerikanske Frihedskrig. Ved Salonens Slutning 1870 fik han Æreslegionen, og hans Ry var nu grundlagt. Saa udbrød den fransk-tyske Krig, og han fik Tilbud til at slutte sig til *Hertugen af Magentas* Stab. Efter Slaget ved *Reischhoffen* vendte han tilbage til det belejrede Paris og sluttede sig til General *Clément Thomas'* Følge; efter Rejsningen den 18. Marts fulgte han Hæren til Versailles, hvorfra han sammen med *Mac-Mahons* Generalstab vendte tilbage til det brændende Paris. Disse Begivenheder havde gjort et dybt Indtryk paa *Brown* og afgav Motiver til en Række af hans følgende Billeder: »Journée du 6 août 1870, Reischhoffen«, »La nouvelle de la défaite de Wissembourg arrive à Hagenau« (udstillet 1873), »Avant-postes du IVe corps de l'armée du Rhin«, »Épisode de la bataille de Froeschwiller« (udstillet 1874), af hvilket det første er det mest berømte, kendt under Navnet »Trompette de Reischhoffen«. 1875 udstillede han »Maquignons normands«, 1884 »Chevaux de relais d'omnibus«. Af hans Malerier findes »Before the Start« i Luxembourg-Musæet og »Mountebank« i Galeriet i Dublin. Han hædredes med Medaljer i 1865, 1866 og 1867 samt en Guldmedalje paa Verdensudstillingen

i 1889, hvor adskillige af hans Malerier ligesom paa Verdensudstillingen i 1878 var udstillede. Paa Kunstnernes Udstilling i 1890 paa Champ-de-Mars var han repræsenteret med en større Samling Billeder. Hans mest berømte Radering »Le Maréchal de Conflans inspectant la flotte anglaise« findes i Musæet i Tours. Ogsaa som Raderer og Akvarelmaler naaede han meget

VICEADMIRAL
LOUIS HENRI BROWN DE COLSTOUN.

højt, og hans Akvareller er særlig søgte af Samlere. Det er navnlig Jagt-scener, Væddeløbscener og Billeder fra den aristokratiske Verden, han her fremstiller. *Brown* døde den 14. Nov. 1890 i Paris af en Hjertesygdom.

Thomas (Tom) Brown (1809—94), der var Præsident for Appellationsretten i Algier, fik 1878 af den franske Regering Tilladelse for sig og Efterkommere til at føre Navnet *Brown de Colstoun*. Hans ældste Søn *Louis Henri*

Brown de Colstoun (født 8. April 1835 i Bordeaux) traadte 1853 ind i den franske Flaade, blev 1871 capitaine de frégate, 1878 capitaine de vaisseau, 1886 Kontreadmiral og 1891 Viceadmiral. Han er Storofficer af Æreslegionen.

Hans yngre Broder Infanterikaptajn *Henri Nathaniel Brown de Colstoun* (f. 29. Sept. 1845 i Algier, † 14. Okt. 1911 i Bordeaux) var en Tid kort efter sit Bryllup i 1878 ansat som Adjutant hos den franske Krigsminister. Hans Hustru *Magdelaine Bosc* tilhørte en meget anset Slægt, og begge hendes Bedstefædre havde været Deputerede.

Kilder: Léonce Bénédict: John Lewis Brown i *La revue de l'art ancien et moderne*, XIII (1903), S. 81—94; *La Grande Encyclopédie*; U. Thieme: *Allgemeine Lexicon der Künstler*; H. A. Müller og H. W. Singer: *Allgemeines Künstler-Lexicon*; *Bryan's Dictionary of Painters and Engravers*. New edition of George C. Williamson; *Qui êtes-vous?* 1909—10; Vte Albert Révérend: *Annuaire de la noblesse de France* 1913, S. 255.

TILFØJELSER OG RETTELSER.

- S. 11, L. 8 f. n. *Anna Pattridge* døde i England.
- 25, - 17 - - *C. H. Fabritius*, læs *C. A. Fabritius*.
- 40, 1775 maatte *John Brown* som ufyldstgiort Panthaver for 5000 Rdl. overtage afdøde Hørkræmmer *Simon Paulis* Hus i Strandkvarter Nr. 63 og fik 5. Juni samme Aar udstedt Skøde paa Huset.
- 41, - 4 - - Ejendommen er nu ansat til 435,000 Kr. i Ejendomsskyld.
- 111, - 7 - o. Sønnen *Philip Wilhelm* døde som anført Side 221 kort efter sin Moder.
- 114, - 18 - n. Halvfætter udgaar, da *Melior Browns* Farmoder var Guvernør *David Browns 2. Hustru*.
- 130, - 13 - - behøves, læs behøves.
- 141, - 11 - - benytter sit Signet i, læs benytter i sit Signet.
- 158, - 4 - - 1772, læs 1792.
- 206, - 9 - o. læs *Krag Juel Vind Frijs*.
- 208, - 15 - n. *Wilson*, læs *Hvilsom*.
- 224, - 4 - o. Juni, læs Juli.
- 256, - 2 - n. *Gustave*, læs *Gustava*.

REGISTER.

(Etr. = Etatsraad, Kmh. = Kammerherre, Kmjk. = Kammerjunker, Kbm. = Købmand, Kpt = Kaptajn).

	Side		Side
Aaskow, Urban Bruun, Etr.	202	Bechman, Peter, Skrædder	56
Abbesté, Peter Hermann, Guvernør 116, 118, 121, 123 f., 125 f., 131, 137 f.		Beck, se Skibsted.	
Abel, George & James	18	Beckam, Frantsine Sophie (gift v. Aller)	145
Agerskov, Kmh.	202	Becker, G. W., Kommandørkpt.	171
Ahlefeldt, Fr. Louise (Grevinde Holck-Winterfeldt) 201 — Laurvigen, Lensgreve	244	Beckman, David	77
— — Lensgrevinde	253	Beenfeldt, Ulrik Ferd., Maler	106
Aitchesen, Richr., Sekretær	100	Behagen, G., Etr.	19, 25, 49
Alexander I, Konge af Skotland	2	Beisner, Overassistent	134
Alexandersen, Lyder, Kpt.	122	Belfour, Hr.	220
Allen, John, Skibsfører	178	Benners, Isaach, Grosserer	255
van Aller, Joost Jacob, Konsul	145	— jun., Lucas.	77
Alstrup, Niels Griis, Student	160	— Maria Francisca (gift de Coninck)	115
Amberg, Agent	51, 62, 72, 85	Benthelm, Prins.	244
Ancher, Kmjk.	253	Bentzon, P., Raadmand	100, 103
Anna, Dronning af Skotland og England.	6	— Auditor	182, 184
de Annand, Margaret	2	Benzon, Peter, Konferensraad	38
Anndandale, Lord af	2	v. Berckentin, Gehejmestatsminister	96 f.
Appleby, Agentinde	168	— Komtesse (Kmh. inde v. Plessen)	114
— Anna (gift Brown) 11, 13, 15, 90 f., 106, 114 f., 141, 145, 168, 191, 202		Berg, Gubernementssekretær	195
— John, kgl. Agent	23, 90 f., 168	— Kpt.	17, 46, 130
— Margr. Susanne, Frue	176	— Christen	48
— Peter, Skibsreder, Rebslager 11 ff., 16, 19- 21, 33 f., 90, 92, 178		— Christine (Etr. inde Barchmann)	41
— Peter, kgl. Agent 33, 55 f., 59 f., 90 f., 106, 141, 145, 168, 232		Bergenhout, Pastor	219
— P. & Co.	62	v. Berger, Kpt.	202
Arlaud, François, Konsul	248	Berner, Frk.	233
— Mathilde Renée (gift Fenwick).	248	— Kammerraad, Toldinsp.	175 ff.
Atschin, Sulfanen af	124	— Konferensraadinde	176
Avison, russisk Agent	188	— Alexander, Konferensraad	170
Baadsgaard, Byfoged	265	— Alex. George, Kmh., Hofchef 144, 176 f., 205, 252, 278	
Balldon, Thomas, Kbm.	99, 106	— Alex. Salomon	175
Balfour, David, se Bird.		— Andr. Alex., Kommandørkpt. 144, 169—177, 233, 250	
Bannatyne (Bannantyne), Archibald	77 f., 209, 223	— Chr. Elisab.	175
Barchan	64	— Eduard, Generalkonsul	176 f., 253
Barchmann, Jacob, Etr.	41	— Fredericha Maria	176
Bardi, Greven af	282	— Magnus Fr. v., Kpt.	12
Battier, Bogholder	49, 59, 66, 72, 231	— Susanne Joh. (gift Fenwick) 169, 175 f., 245, 252	
Bech, Hr.	191	— William Edmond	176, 224
— Anna Margr. (gift Fenwick)	149	— Will., Hofjægern.	206
Bechet, John, Kbm.	99	— Schilden Holsten, Lensbaron	11
		— Schilden Holsten, Alex., Lensbaron	205 f.
		Bernhard, Carl, Forfatter	236
		Bernstorff, A. P., Greve, Statsminister 9, 31, 34 ff., 214	

	Side		Side
Bernstorff, I. H. E., Greve, Statsminister	9, 35, 37	Brown, Amelie Louise	114
— M., Greve	252	— Andrew, Kirurg	5
v. Bertouch, Fr. Julian Chr., Kmh.	154	— Anna Elisab. (Betzy) (gift Sarauw) 198 f., 275	
van Beverhoudt, Lucas	77	— Ann Louise Emille, Frk.	233, 235 f.
Beyer, Johs., Overretsprøukurator	193	— Anna (Nancy) Margr. (Kammerherreinde Giedde) 16, 41, 91, 151—167, 188, 191, 200, 206 f., 232, 252, 280	
Bie, Ole, Sekretraad	121 f., 128, 130 f.	— Anna (Nancy) Margareta (Grevinde Foucault) 168, 176 f., 250, 255	
Biehl, Charl. Dorothea.	157	— — Margreth (gift Kjør)	198, 275
Ejerlow, Anna Sophie (gift Brown)	266	— — Maria	182
Bille, Anna Rebekka, Kommanderinde	244	— — Marie Louise (gift Zachariae) 191, 257 f.	
Birch, Elisab. (gift Gartner)	196	— Catharina Maria (Polly) (Grevinde Holck-Winterfeldt)	16, 191, 200—06, 208
Bird & David Balfour	18	— Charles, Advokat	3
Bischop, Kpt.	130	— — of Cleghormie	3
Biørn, Lauritz, Forpagter	38	— Charlotte, Frk.	252
— Poul, Kbm.	190	— — (gift Monod)	238
Black, Christen Schaarup, kgl. Agent	27, 33	— Christian (gift med 9. Jarl af Dalhousie) 3	
Blacks Enke & Comp., C. S.	64, 79, 213, 260	— David, Guvernør, 5, 16 f., 19, 25, 28, 33, 40, 42 f., 45, 47, 50—54, 56 f., 61 f., 66, 68, 72, 85, 89, 112—150, 168 f., 175 f., 193, 224—227, 230 ff., 238 f., 243, 268	
Block, A. Maria, Amme	17	— David	16, 90
Bluhme, Justitsraad	106	— — Planter	176, 233, 240, 249
v. Blücher, Major	202	— — Kbm.	235, 238
Blücher-Altona, Gustav, Greve, Kmh., Hofchef . 244 f.		— — Alexander, Kbm. 16, 86, 90, 176, 190, 193—94, 208	
Bobé, Louis, Dr. phil.	31	— — George	191, 257
Bock, se Sutherland.		— Edward, Kbm.	141, 235, 240—49, 255 f.
Bodendieck, Johann Chr., Livkirurg.	154	— — Kbm.	281
Boertmann, Anna Marie, Justitsraadinde	38, 142	— (Ned)	242, 245
Bohling, Ditlef, Vinhandler	42	— Elisa Sophia	233
Bolten, Henrich, Baron	48, 51, 62, 140	— Elisabeth (gift Wood)	188
Borchsenius, Fr., Ejer af Tronnegården	219	— — Annie (Anna) Magd.	196
Borgen, Jens, Byfoged	136	— Ellen de Nully (gift Wegener)	273
Borre, Hofagent	46	— Emily (gift Cunningham)	217, 220
Borre & Fenger	19	— Evelyn de Nully	272
Bosc, Magdelaine (gift Brown de Colstoun)	284	— François Henri, Kbm.	281
Bourgeois & Co.	104	— Frank Coldstone	264
Bourgeois, Christina Ulrica, Mademoiselle	17	— George, 2. Baronet	3
Boyd, Læge	122	— — lord of session	3
— David	46, 139	— — Sir of Thornydykes, 3. Baronet	3
— Margaret (gift Skinner)	237	— George, Overkrigskommissær 16, 165, 194—200, 208, 275	
Braadan, Karen (Caroline) Soriene (gift Brown) 260, 262		— — Kbm.	281
Brackel, Abr. Anton, Kmh.	156 f.	— — William, Planter	233, 236, 246
Braganza, Dom Miguel af	282	— Grace de Nully	272
Brandorph, Hans, Grosserer	145 f.	— Gustava	256
Brestrup, J. C.	222	— Henry de Nully, Styrmand	266
v. Bretton, Lucas, Baron	200	— James	5
v. der Brincken, Lene Cathr. Godskesdatter (gift Giedde)	153	— — Sekonde	134
Brock, N., Handelshus	213	— — Grosserer 16, 86 f., 89, 141, 152, 166, 168, 189—93, 202, 208, 215, 219 f., 236, 257	
Brockenhuus, Hofdame	158	— — Styrmand	266
Brodie, Thomas, Lyon Deputy	4	— & Co.	189 f., 215
Brosboll, Kbm.	261		
Brown, George, of Colstoun	2 f.		
— James, of Mayfield, 6. Baronet	3		
— Patrick, 1. Baronet	3		
— William, of Colstoun	2		
— William, lord-director	2		
Brown, Adeline, Frk.	233, 235 f.		
— Alfred de Nully, Redaktør	264		
— Alexander, of Bassendean, 4. Baronet	3		
— — 5. Baronet	3		

	Side		Side
Brown, Jean (gift Brown)	3	Brown, Rebecca Marlane Georgine	191
— Jenny	191	— Robert	238
— John, Generalkrigskommissær 3 ff., 8—97, 99 ff., 105, 109, 112, 114—117, 131, 139, 141 f., 145, 150, 152 f., 156, 158, 160 ff., 168, 175, 178, 183—87, 189, 191—95, 202, 207, 209 f., 232, 268, 285		— de Nully	265
— John jun., Kbm. 6, 105 f., 109 ff., 209—10, 223, 252		— of Colstoun	3
— — Skibsassistent	16, 187, 208	— Sigismunda	256
— — til Kokkedal 168, 176 f., 241 ff., 246 f., 250, 255 f.		— Simon Emil de Nully, Skibsmægler 265, 267 f.	
— — & David 17, 19, 28, 33, 43 ff., 104, 112		— Thomas (Tom), Præsident	281, 283
— — & Will. & Co. 43, 45 f., 48, 51—60, 63—87, 142 f., 167, 178, 182, 194, 213 f.		— Ulriche Elisabeth	191
— — James	191, 257	— William, Gentleman to the Marquess of Tweeddale	5 f., 8, 16
— — Lewis, Kbm. 123, 176, 233, 236—38, 240 f., 249, 281		— William, »Salt Officer«	8
— — — Kbm.	238	— — sen., Kbm. 5, 10, 16, 42, 95—112, 168, 209 ff., 220, 227, 243	
— — — Maler	281—82	— William, Associé i John & Will. Brown & Co. 16, 28, 41, 43, 45, 48, 50—54, 60, 73, 86, 90, 140 f., 144, 167—78, 207, 234, 238, 250	
— — Peter	197 ff.	— William, Generalkonsul 6, 105 f., 109 ff., 176, 191, 202, 209—20, 223, 257	
— — William, Officer	217, 219 f.	— — Dommer 114, 123, 176, 224, 233, 248	
— Joseph Francis, Kbm.	281	— — junior	211
— Julia Mathilda (gift Brown) 233, 235, 237, 253		— W. & Co. i Gøteborg	190, 215
— Kathleen de Nully	272	— & Co., William	266
— Louise	242, 245, 247	— & Co., William W.	265
— Louise (gift Rohde)	197 ff., 275—79	— William Coldstone	264
— Louise Elisabeth 16, 86 ff., 91 f., 156, 168, 176, 187—88, 191, 202 f., 208		— — Werner, Søkadet	191, 257
— Lovisa Elisabeth (Grevinde Schulin) 168, 176, 233, 244, 250, 252—54		— — — de Nully, Skibsmægler 264 ff.	
— — Anna Maria (gift Schultz) 105 f., 110 f., 220—23		— de Colstoun, Familie	283 f.
— Margaretha Elisabeth. (Betzy) (gift 1. Brown, 2. Berner) 45, 114, 123, 140 f., 144, 146, 167—77, 224, 234, 238, 240, 245, 250, 252		— — Henri Nathaniel, Kpt.	284
— Margareta Elisabeth	105 f.	— — — Louis Henri, Viceadmiral 249, 256, 283 f.	
— Maria Sophia Frederika	165, 198, 280	— — — Thomas (Tom), Præsident 281, 283	
— Mary	141, 144, 241, 249	— — — Duncan & Co.	227, 229
— — (gift Fullerton)	217, 220	— & Duncan	227
— Mathæus	131, 145, 240, 249	— — Fenwick	238
— Melior (gift Fenwick) 114, 149, 242, 244 f., 247 f., 285		— — Godenius	10 f., 95
— — (gift Nægler)	233, 235	— — Lindenhagen	211
— — Anna (Nancy) 114, 123, 141, 145 f., 176, 202, 238—40, 249, 253		— — Stevenson	77 f., 178, 180, 182
— Nicholas, Associé 109, 114, 123, 141, 144 f., 168, 220, 224—37, 248 f., 253, 259		Bruce, Robert.	18
— Oline Mariane (gift v. Glodkowski)	268	Bruun & Sen, B.	260
— Peter, Kbm.	16, 178—187, 207	Bruun, Thomas, Kpt.	90
— Jun. & Co., P.	267, 272	Brochner, Kbm.	261
— Peter de Nully, Kbm. 188, 191, 259—267, 274		Broer, Kpt.	176
— — — Grosserer. 265, 267—69, 274		Buchwald, Kmh., Amtmand	24
— — — Direktør 219, 259, 269, 270—74		Buchwaldt, Kmjk.	202
— — — Grosserer	267, 272	Bugge, Fr. Conrad, Justitsraad	202
— Petronella Cathr.	197 f.	Buntzen, Andr., Grosserer	64 f., 189, 191, 213, 236
— Polly (gift Beyer)	191, 193	Burnet	234
— Ralph, Inspect. des beaux-arts	281	v. Bülow, Johan til Sanderumgaard 154 ff., 158, 184, 202, 206	
		Bynch, Assistent	134
		Balle, Jacob Nielsen, Skibskapt.	170
		Cabrera, General	282
		Caddy, Monsr.	108
		Campbell, John, Lyon King of Arms	4
		— John	233
		Camradt, J. F., Maler	44
		Carl af Hessen, Prins	215

	Side		Side
Carles Pere fils & Cie i Lille	190	de Coninck & Reiersen	62, 64, 79, 140, 142, 213
Carlsen, Rasmus, til Gammel Køgegaard	142	Cook, Wm & Robt Smith	18
Caroline Amalie, Dronning	253	Copie (Copp), Andr., Grosserer	189
Carnegie, David	235	Cortwright (Jfr. Kortright), Robert	191
Carr & Widdrington	18	Cotz, Hr.	191
Chambord, Greven af	282	Cramer, L. I., Handelshus	64, 213
Chapman, Mr.	234	Cretz, Justitsraad	58
— Anne	234	Crightoun, David	9, 112
— Thomas, Kbm.	147, 227 f.	Cromartie, I. Jarl af	3
— William, Kbm.	227 f.	Counciler frères & Cie	190
— Brown & Co.	227 f., 259	Courtonne, Jfr.	16
— Brown & Duncan	227 f., 234 f.	— Elie, Kommerceraad	16
— Norrie & Co.	228	— Elisab. Cornelia (gift Mourier)	138
Charles Edward, Prins	6 ff.	Cumberland, Hertug af	7
Charlotte Amalie, Prinsesse	154	Cunningham, Major	220
Chippendale & Selby	19	Cuyler & Comp., Abraham	77
Christensen, E. H. F. v., Major	187	Dahl, Niels, Vicesaadmand	103
— Ole, Pakhusforvalter	87	— N., Kbm.	104
Christmas VII	31, 154, 156 f., 200	Dahlerup, Hans Birch, Viceadmiral	278 f.
— VIII	244, 253, 278	Dalhousie, George, 9. Jarl af	3
— IX	244	Damkier, Lottoadvokat	52, 72
Christmas, George Beresford, Ritmester	247	Dannemand, Lensesgrevinde	2, 253 f.
— John, Christmas-, Grosserer	200, 206, 247	Danneskiold Samsoe, Cathar. Kirstine, Grevinde	114
— John, Kontreadmiral	206	David I, Konge af Skotland	2
Claesen, Jfr.	106	David, Konferensraad	245
— Andr., Kommerceraad	107, 109	— Nathan	245
Clark, William, Vicekonsul	242	Decker, Peter, Ældste v. reform. Kirke	16
Clausen, Carl, v. Kpt.	269	— Regina, Jfr.	16
— Laura Elisab. Fr. (gift Brown)	269	Desaugiers, Frue	253
— Margr., Frue	269	Desmarchise	134
Clements, John	145, 253	Dethlefsen, Kbm.	184
Clemmentsen, Peter	13	van Deurs, Jfr.	106
Colbiørnsen, Regeringsraad	71, 74	— Raadmand	106 f.
— Vicelandsdommer	59	— G. J., Not. publ.	101
— Jacob Edv., Konferensraad	64 f.	— Johan Christoph., hollandsk Kommissær	105, 107, 210
Cold, C. M. T., Justitsdirektør	159	Dewar, John	9
Collett, Jonas, Statsraad	234	Dewet, Konsul	185 f.
— Maren Christine (gift Collett)	233 f.	Diderich, Georg Chr.	161
— Otto, Kbm.	233 f.	Dikess	182
— & Son	234	Diston, John Smith, Kbm.	175
Collin, Kpt.	168	van Dockum, Jfr.	106
Coltsman, Pastor, Dr.	141	Dowling, Charlotte (gift Brown)	255
Colstrup, Lord	3	Dreyer, Joh. Margr., Sy pige	142
Colstrup, Søren, Vinhandler	42	Drummond, Handelsassistent	246
de Coninck, Familien	239	Duncan, Justitsraad	143
— Jfr.	17, 232	— James, Associé	110, 226 f.
— Mademoiselle	115	— & Thompson	48
— Fr., Etr. 17, 19, 25 ff., 29, 46, 61 f., 89, 114 f., 118, 135, 141, 143 ff., 145 ff., 147 f., 189, 230—33, 236 f., 239, 241, 243, 251 f.		Dungan, John	17, 141, 232 f.
— Henri	144	— Wm.	236
— Henriette (gift Duntzfelt)	145	Duntzfelt, Chr. Wilh., kgl. Agent 145 f., 233, 241, 243	
— Jean Frédéric, Konsul	115	— Fritz, Vicekonsul	239
— John (Jean)	141	— & Co.	241
— Louise (gift Monod)	238	Duyler, Abm., Handelselskab	182
— Marie Anne (gift I. Pingel, 2. Clements)	145, 231, 233, 243	Dyssel, Johan Julius, Tjener	90, 92, 94
		Ebbesen, Lorentz, Agent	59
		van Echten, Salomon, Kbm.	172, 176

	Side		Side
van Echten, Susanna (gift Berner)	172 f., 175	Fergusson & Co.	246, 256
Edsberg, W., Kbm.	263	Ferral, Roger	233
Egtved, Edel Marie, Husholderske	141	Fersleff, M. A., Borgmester	100, 103
v. Eickstedt, Hans Heinrich, General	154 ff.	Ferslew, Guvernementssek.	196
Elking, Lærerinder	145 f.	Finck, Sievert, Borger	33
Elliot, engelsk Gesandt	141, 215	Fine, Jaqueline Pernette (gift Arlaud)	248
Elphinston, Familie	144	Fischer, Kommandant	137
— George, Direktør 16, 25 ff., 46, 113, 116 f., 122, 126, 194, 231, 233		Fleischer, Sekretær	198
— George, Kornet	226, 231—34	— Havnemester	275, 278
— Jannet (gift Burnet)	234 f.	Flindorph, Abraham, Hof- og Stadsretsprokurator	42
— Louise (gift Flindt) 144 f., 202, 226, 231 ff.		v. Flindt, Kmj.	202
— Maria Ellsab. (Betsy) (gift Brown) 114, 144 f., 225 f., 229—36, 240, 253		— Premierlt.	204
Emil, Prins af Augustenborg	158, 202	— Premiermajor	205
Engelin, Hedevig Margr. (Justitsraadinde Heller)	16	— Ritmester	202
Engerslef, Anna Marie Olsdatter, Kokkepige	160	Flindt, Jacob, Kmh., Generallt.	144, 231, 233, 235
Enghave, A. I., Viceraadmand	100, 103	— Julia Octavia Benigna (gift I. Neergaard, 2. Fenwick)	234, 236
Erfelt, Kbm.	210	de Fontenay, Carl Fr., Viceadmiral	16, 30, 36
Erichsen, Kancelliraadinde	17	Forbes, skotsk Adelslægt	141
— Peter, Grosserer	64	— Anna Watson	141, 148 f.
Esildsen, Skibshygester	46	— Elisabeth	141
— Erich, Havnekpt.	203	— Mary (gift Brown) 115, 141, 147 ff., 176, 220, 241	
Essington, Klædefabrikant	17 f.	Foucault, Louis Marie Florent, Greve, Brigade- general	176, 255
— Elisabeth (gift Gordon)	136	Frazer, David, Master	5, 112
Ewald, Kancelliraad	59	Frederik, Arveprins	25, 144, 156 f.
— Johannes	90	Frederik V.	250
Fabricius, Chr. Fr., Konsul	218	Frederik VI	154—58, 164, 205, 217 f., 257, 279
Fabritius, Kbm.	90	Frederikke, Prinsesse (Chr. IX's Søster)	244
— C. A., Konferensraad	25, 29, 117	Fremming, Major	261
— & Wever	19, 64, 79	Friis, Niels, Præst.	122
Falck, Etr.	25	Frimodt, Johan, Auktionsdirektor	140
de Falsen, Jørgen Conrad, Kontreadmiral	244	From, Hørkæmmer	189
Feldborg, A. Andersen, Forfatter	90, 94	Frolich, Jacob, Grosserer	244
Fenger, se Borre.		Fugleberg, F., Vicekonsul	263
Fenwick, Familie	99, 112	Fullerton, Advokat	220
— Frk.	220	Funch, (jfr. Pipper) Kontroller	180 f.
— Anna (gift Brown) 16, 113 ff., 123, 131 f., 231		— Madame	181
— Charles, Generalkonsul 176, 233, 235, 245, 253		Fursman, Superkargo	117 f.
— David, Vinhandler 98 f., 103 f., 105, 109, 113 f., 141, 149		Gad, Skibsklarerer	177
— Elisabeth, Fru	10, 98, 101, 112 f.	Gartner, Herman, kgl. Kasserer	196
— Fairfax	247	— Herm. Treschow, Dr. med.	196
— George, Kbm.	108, 110, 113, 141, 168, 194, 225—27	— Magd. (gift Brown)	196
— George Thomas, Vicekonsul 114, 245, 247 f.		Gedde, Officersslægt	166
— Louise (gift Elphinston) 113, 144, 168, 227, 229—33		— Wilh. Emil, Fabrikant	166
— Louisa (gift Wade)	231	Geelmuyden, Kbm.	261
— Mellor (gift Hackson)	113	de Genoude, Direktør	282
— Nicolas, Kbm.	9 f., 110, 112 f., 226	Gerhardt, Johanne (gift Halberg)	272
— Nicolas, Generalkonsul 95 f., 98 f., 107, 113, 115, 144, 168		Gerson, J. C., Digter	254
— Nicholas Alex., Konsul	236, 248 f.	Getreuer, Hofmaler	34
— Robert, Kbm.	225, 237, 240	Giedde, dansk Adelslægt	153, 166
— William, Associé	110, 176	— Chr. Fr. Hans Unger	160
Ferdinand, Prins	253	— Christoph Fr. Ingenhaef, Page	154
		— Fr. Chr., Premierløjtnant	160
		— Helene Cathar. (gift Saxtorph)	160 ff.
		— Nancy Cathr. Sophie	162 f., 165
		— Ove, Rigens Admiral	153

Sidr	Side
Giedde, Werner Hans Rudolph Rosenkrantz, Kmh.	138
41, 87 f., 153—168, 184, 188, 191, 202, 206 f.	132, 137
— Wulf Unger, Major	202
153	— Kmh.
Giese, Thomas, Kbm.	220
de Gifford, Hugo	272
2	Hauser, Etr.
Gleerup, Christopher, Sukkeraffinador	88
141, 224	Haxthausen, Generaladjutant
v. Glodkowski, Peter Stanislaus, Kbm.	184
268	Hay, Jean (gift Brown)
Glückstadt, J. J., Kbm.	2
261	— 3. Lord
Godenius, Carl Friedrich, Hofagent . 10 f., 95, 99,	252
101 ff., 105 ff., 109 f., 113, 226	Hedemann, Ohltn.
hans Enke	12
106, 110, 226 f.	Hegelund, Andr., Farver
— Johan Nicolai, Skrædder	161
105	Heinrich, Johan Fr., Konferensraad
— Louise (gift Brown)	52, 54, 77 f.
105, 110, 188	— Thomas Hope, Handelshus
— & Fenwick	18
55, 57, 72, 85, 110, 143, 227	Heller, Justitsraad
Good, Alfred, cand. theol.	16
150, 248 f.	v. Hemert, Peter, Grosserer
— Clements, Generalkonsul	16, 19,
243 ff., 247—249	& Sønnen, Joost
— Daniel, Skibsklarerer	46, 48, 51 f.
237	Hemmer, Jens Peter, Planter
— Fr., Oberst	13 f., 16
243	Henderson, Eliza (gift Brown)
— Eunicé (gift Hassell)	176, 217, 219
231, 247 f.	— Mr., paa Grangehouse
— Jane (gift Monod)	217
247 f.	Henulngs, Aug.
— John, Kbm.	91
106, 148, 226 f., 237, 243	Herouard, A. C.
— Mary-Ann	165
247 f.	Hessen-Philippsthal-Barchfeld, Wilhelm, Prins . 252 f.
— William Cadday, Generalkonsul 106, 231, 242 f.	Heyliger, (jfr. Heiliger og Wendorp).
Gordon, Læge	— Cathar. (gift de Nully) 77, 88, 151, 153, 160 ff.
125, 136	— John, Groshandler
— Vævermester	48, 53 ff.
24	— Raapzd.
v. Gottberg, Hans Balthazar, Kmh., Oberst . 146	77
Gray, Elisabeth, Enke	Hochbrandt, se Schiøtt.
109	Hoff, S. P., Toldforv.
— William	198
109	Hoffmann, Fabrik
Gregron (Gregson?), Melville & Knight	17
246	— Konsul
Greve, Kroejer	106
50	Hofman, Hr.
Grodttschilling, Fr., Kpt.	191
170	Holford (Holfort) Robert, Kbm.
Grøn, Anna Margar.	46, 57, 62, 69
160	Holck, Grevinde
— Cathr. Christine Blixencrone	253
161	— Hofdame, Baronesse
Guldberg, Statsminister	158
59, 156 f.	— Komtesse
Gunning, engelsk Gesandt	253
115	— Conrad, Greve
Gustav III, Konge af Sverige	202
215	— Wald., Greve
Haagen, Søkrigsprokurør	34
191, 202	— Winterfeldt, Flemming, Greve . 191, 201, 252
Hackson, Carl.	— Fr. Chr., Kmh., Oberstlt. . 201
115	— Gustav, Greve 91, 162, 188, 191,
— Henry, Konsul	200—206, 208, 252
113, 115	— Gustav Fr., Gehejmeraad, Greve 200 f.
Hagemann, Jasper Lützwow, Kmh., Generallt. . 244	— Gustave Judithhe Chr. Louise,
Halberg, Carl Ludv., Grosserer	Komtesse
272	201, 206
— Julie Fr. Aug. (gift Brown).	— Jenny, Komtesse
271 f.	201, 206
Halkier, Sekretraad	— Juliane Maria, Komtesse
122	202
— Peter, Brygger	— Marianne, Komtesse
88	201, 206
Halling, Brigadier	— Polly, Komtesse (Grevinde Re-
25, 117, 126	ventlow).
Hammer, Hans Hansen, Gaardskarl	201, 206
142	— Soph. Anna Juliane Margar.,
Hansdatter, Karen, Stuepige	Komtesse (Kmh. inde
141 f.	Bernar)
Hansen, Andr.	201, 205
83	Holm, Engelbreth, Kbm.
— A. N., Etr., Grosserer	104
256	— Fr. (gift Thalbitzer)
— Hans Georg, Etr.	188
10, 103	— M. S., Arkitekt
Hanson, John, Kbm.	239
77 f.	— Marie, Kammerjomfru
Harbou, Hr.	90
253	
v. — Kmjk.	
202	
Hardorf, Kmh.	
202	
Harksen, H., Kbm.	
261	
Hartmann, Johan Ernst, kgl. Koncertmester . . 158	
Hassell, Samuel Talbot.	
247	

	Side		Side
Homle, Marie, Kammerjomfru	168	Jørgensen, Anne, Kokkepige	90
Holst, S., Kbm.	113	— Chr., Mægler	14
Holsten, Soph. Magd., Baronesse (Lensbaronesse Bernier Schilden Holsten)	206	— Søren & Co., Cecilia sal.	109
— V., Kpt.	72, 85	Kaas, dansk Adelslægt	179
Holsteen, Kptlt.	182	— Kommandør	139
Holstein, Greve	13, 40	— Elisabeth (gift Kelly)	180 f., 183
— Cathar. Kirstine (Grevinde Danneskiold Samsøe)	114	— Fr. Jul., Geheimstattsminister	154
— Fr. Theodor, Page	154	— Frederica (gift Ulrich)	180 f.
Holstein Rathlou, Chr. Fr., Hofjægerm.	175	— Malene (Magdalene) Elisab. (gift Brown) 179—183, 187	187
Holten, Madame	191	— Wentzel Rothkirch, Kpt.	179—183, 185
v. Holten, Kpt.	198	Kelly, Henry, Plantageejer	178, 183
— Angélique	161	— Wm. Bellow	183
Hooglant, Agathe	16	Ketels, Nicolay, Magasinforvalter	141
— Alida	114	Klerulff, Sophie Kirstine, Stuepige	202
— Simon, Admral	16, 27, 114 f.	Kit, engelsk Envoyé	231
Hoppe, Peter, Konferensraad	26 f., 30, 117, 119	Kjær, Thomas Andr., Havnekpt.	275, 280
Horn, Mr.	83	Klauman (jvf. Kloman), Madame	115
Horneman, C., Maler	253	— Chr. Lucassen, Bankkontroller	113
Hornemann, Løjtnant	185	— Claes Chr.	114
Howden, Arthur, Kbm.	109, 220, 226 f.	— Knud Gregorius, Justitsraad	113
Huet (Howet) Margaret (gift Brown)	6, 209 f.	Klein, Kbm.	191
van Hurck, Peter, Etr.	113	— Lamberdt Wohlbrandt, Planter.	198
Hviid, H. H., Løjtnant	139	Kloman (jvf. Klauman), Claus Chr.	36
v. — Karen, Stiftsdame	202	Knight, se Gregron.	
Hviidt, Niels, Kbm.	87	Knox, Familie	245
Hvilson, (f. Rohde), Frue	208	Knuth Knuthenborg, Adam Christoph, Greve, Ge- hejmerraad	13
Heegh, Knud Giedde, Kmh.	156	— Eggert Christoph, Greve, Kmh.	13 f., 42
— Guldberg, F., Digter	158	Koch, Forpagter	252
Heske, Johan Fr.	64, 79	Kock, Stadskpt.	107 f.
Høyrup, Kbm.	261	Koefoed, Krigsraad	185
Ibsen, Chr., Opvarter	168	— Jacob, Kmh., Højestretsassessor	244
Ingerslev se Engerslev.		Kongsberg, Ole, Tjener	168
Irwin, John William	77	Kornbeck, J.	220
Isaac, Salomon	191 f.	Kortright (jvf. Cortwright), Mr.	247
Isachsen, Rasmus	24	Kraft, Kpt.	17
Isenberg, Hendrine, Madame	16	Krag, Major	261
Jacob (III)	6	Kragh, Christopher	182
Jacobi, Chr. Fr., Konferensraad	154	— C. N., Soartillerilt.	170
James VIII	7	Krag Juel Vind, Jens, Geheimekonferensraad	27
Jansen, Peter, Skipper	105	— — — Frijs, Fr. Jul., Greve, Kmh.	206
Jensen, C. A., Prof.	277	— — — Mogens, Lensgreve	41
— Johanne, Kokkepige	161	Krause, Anna, Frue	77
Jessen, Georg, Læge	168	v. Krogen, Frue	253
Johansen, Ole, Kusk	90	Krogh, Guverner	117
v. John, Joh. Georg, Major	179	v. Krogh, Jagtjunker	202
Johnston, Jannet	235	— Kmh.	202
— Mary	235	Kül, Robert, Sadelmager	24
· de Joncourt, Caroline (gift Brandorff)	145 f.	Küster, Kompagnifører	107 f.
— Marie (Etr. inde de Coninck) 115, 141, 143—146, 229, 238		Lambert Mateis, sort Tjener	161
v. Juel, Baron	201	Lanckenau, Alb., Kbm.	187
Juel, Jens, Maler	199, 251	Larsen, Kay, Forfatter	93, 150
Juliane, Prinsesse	177, 253, 278 f.	— Lars, til Benzonseje	142
— Maria, Enkedronning	154, 156, 201, 204	— Martha, Enke	161
Jyde, Justitsraad	191	— Niels, Bonde	33

	Side		Side
Lassen, Niels, Forpagter	142	Malling, Ove, Gehejmestatsminister	87
de Lavalie, engelsk Minister	232	Manggaard, Tehandler	189
Leach, Isabelle, Madame	225	Marcussen, se Le Pelley.	
Le Brun, David, Sir	2	Marie, Prinsesse (Chr. IX.s Søster)	244
— Ralph	2	Maria Theresia	6
— Richard	2	Mathiasdatter, Anna Christine, Kokkepige	142
— Walterus	2	Maurenbrecher, Præst	228
Le Pelley & Marcussen	235	Mayes, George, Baandfabrikant	109
v. Lerche, Kmj.	202	— John	109
Lerche, Løjtnant	202	Meerman, Bogholder	182
Lichtenstein, Kpt.	117 f.	v. Mehren, Chr. Carl, Kbm.	143
Light, Kpt.	129	Melstedt, Kpt.	196, 198
de Lillendahl, Fr. Fritz, Konsul	146, 175	Melville, se Gregron.	
Lillenschold, H. C., Kmj.	198	Mercer, Thomas	141
Limprecht, C.	89, 160	Meulengracht, Carsten Maltha, Kbm.skarl	234
Lind, Kpt.	191	Meyer, Hr.	83
— Madame	191	— Josef, Agent	62
— C. Jomfru	191	Meyn, Peter, Professor	202
— C. F., Kbm.	191	de Meza, Dr.	146
Lindahl, Friderich, Gaardskarl	168	Middelboe, Poul, Premierløjtnant	273
Lindam, Peder Holger, Assistent	136	— Poul	272
Lindberg, Cathr. Birg.	189	Milan, G., Borgmester	100, 103
— Lars, Konsul	243	Mitchell, engelsk Generalkonsul	90, 94
Lindenberg, Karoline, Stuepige	90	Moinichen, Heurich å, Raadmand	100, 103
Lindenhagen, Peter, Kbm.	211 f.	Moll, Hr.	179
Lindholm, Admiral	222	Moltke, A. F., Greve	47
— Lars, Gaardskarl	90	— Adam Gottlob Dill., Greve, Ritmester	165
Lindsay (Linsay) Richard, Dommer	100 f.	— Adam Will., Greve, Finansminister	244
Linn, Hans, Grosserer	169	— Joachim Godske, Greve, Statsminister	47
v. Linstow, Jægermester	253	Monod, Gustave	238
Linton, Mary (gift Good)	106	— Gustave, Dr.	247
Louise, Prinsesse	204	— Jean, Præst	237 f.
Lous, C. C., Professor	31, 170 f.	Moon, Marie (gift Magens)	198
Lowry, George	77 f.	Moor, Madame	145
Lucas, Mr.	245	Morson, se Tucker.	
Lumborg, Mads Eschilsen	160	Mourier, Superkargo	138
Lunde, Spisemester	191	Mouritzen, Maria Elisab. (gift Lindam)	136
Lundwall, Johan Peter, Kbm.	235	Muhamed Ali Khan, Nabob af Carnatic 124 ff., 127 f., 131	
v. d. Lûhe, Kmj.	202	Mullens, Fr. Kousulatssek.	242 f.
Lykke (Lycke) Soren, Grosserer.	17, 72, 85, 114, 231	Munson, Jonas	141, 224
Lyng, Superkargo	130	Munay, John	168
Lûtken, Justitsraad	220	Munday, Mary (gift Brown)	236
Læssoe, Hørkræmmer	189	Mûhlenfels, Oberst	196, 198
v. Løvenhielm, Kmj.	202	Mûller, Dr.	191
v. Løvenschiold, Severin, Konferensraad	13	— Peter	191
v. d. Maase, Fr. Anton Adam, Ridejunker	201	Måller, Kompagniferer	107 f.
Mc. Connell, George, Kbm.	190	— Ditlev, Kbm.	106
Mac Gregor, Francis Colman, Konsul	246	— — Toldinsp.	173, 175
Mac-Mahon, General	282	Møsting, Kmj.	156
Mackensie, Elizabeth, Lady (gift Brown).	3	Napoleon III	282
Magens, Familien	198	Nebe, Fuldmægtig	194
— Joach. Melchior, Stadshauptmand	198	Neergaard, Laurentz. Pritn.	236
— Johs., Kammerraad	182, 191, 196 f.	Neuhaus, Daniel Val., Kbm.	107
— Marie (gift Rohde)	198	Neumann, I. G., Kapelmester	159
— Petronella Cath. (gift Brown)	196, 198	Nielsdatter, Maria, Kokkepige	168
Magenta, Hertugen af	282	Nielsen, G., Konferensraad	159
Malleville, Generalmajor	195 f., 198	— Jens, Dreng	90

	Side		Side
Nielsen, Søren, Kusk	17	Piggott, Lord, engelsk Guverner	127
Norderstrom, Carl Adam, Tjener	234	Pingel, Kpt.	106
Norrie, Gordon, Kbm.	228	— Konsul	218
de Nully, fransk Adelslægt	151	— Gertrude (gift Good)	243
— Ltn.	191, 202	— William Werner, Grosserer 62, 64, 79, 168, 226 f., 231, 233, 243	
— Anna	151	— Meyer, Prætorius & Co.	62
— A., Frk.	206	Pipper & Funch	182
— August Alex.	165	Pitzlau, Justitsraad	191
— Bertrand Peter, Stadshauptmand	151	v. Platen zu Hallermund, Johan, Rigsgreve, Ltn.	187
— Cathr. Mathilde (Grevinde Moltke)	165	v. Plessen, Kammerherreinde	114
— Harcourt, Løjtnant	165	— C. S.	90
— Johan Bertrand Pet. Heiliger, Oberst 153, 160—163, 207		Ploug, Peter Blix, Tjener	161
— Maria	151	Plum, Chr. Clausen, Toldforpagter	104 f., 107
— M., Frk.	206	Pococke, Richard, Biskop	5
— Nancy Cathr. Soph.	162 f., 165	Potter, Kbm.	189
— Peter Heiliger, Kbm.	151—153, 162	Prehn, Justitsraad	141
— Pierre	151	Preston, Levi	18
— Richard Henri Tuite, Sekondløjtnant	165	Primrose, Robert, Dommer.	100
— Werner, Kmjk.	164	Prom, Skifteforvalter	194
Numsen, Chr. Fr., Overhofmarskal	158 f.	v. Præck, Baron, Generalguverner.	115
— Overhofmesterinde	155	Prætorius, Jeppe, Bogholder	62
Nægler, Jeremias Franz Chr., Kpt.	235	Pullich, Fabrikant	191
— Ludv. Nic.	236, 240	Putscher, Etatsraad	106
— Melior Brown, Kmh., Hofchef 148, 235 f., 240		v. Qualen, Løjtnant	204
Nørager, Skibskpt.	185	— Kmjk.	202
Olivarius, Overassistent	134	Qvistgaard, Jørgen, Kancelliraad	142
Olsdatter, Karen, Stuepige	17	v. Raben, Georg Hinrich, Kmjk.	202
Olsen, Jfr. (Mad. Rosing), Skuespillerinde	172	Raffard, Præst	244, 253
— Morten, Gaardmand	34	Rahbek, Knud Lyhne, Prof.	172
v. d. Osten, Jan (Johs.) David	45, 60, 67, 73, 167	Rahling, Generalkonsul	107
Ottesen, Jens	160	Ramløse, Fuldmægtig	194
Otto, Dr.	198	Ramshardt, Hans, Stempelforvalter	143
Ovesen, Niels, Borger	40	Rantzau, Greve	202
Oxholm, Peter Lotharius, Generalguverner.	52, 275	Rasmussdatter, Hedwig, Kokkepige	17
Pagan & Co.	18	Rasmussen, Hans, Kusk	161
Papenfuus, Jacob	33	— I. O., Kbm.	263
Passavant, Overhoved	135	Raupach, Dr.	198
Patridge, Anna (gift Appleby)	11, 16, 285	Rebun, Dr.	184
Pauli, Simon, Vinkyper	17	Reichardt, Heilida Cornelia, Madame	16
— Hørkremmer	285	Reiersen, N. L., Industridrivende	17, 25, 27, 29, 46
Pay, Hans	17	— Peter, Kbm.	246
Pechlin, Baronesse.	253	Rengger, John	72, 77
Pedersdatter (Pedersen) Cathrine, Husholderske 90, 92, 94		— & Co., S. de George.	77 f.
Pedersen, Johanne, Barnepige	168	Reus, Maria Elisabeth, Husholderske	17
— Knud, Bonde	32	Reventlow, Greve	214
— Peder, Konferensraad	244	— Greve, Stiftamtmand	96
Peschier, Pierre, Grosserer 48 f., 64, 67, 72 f., 85, 87, 189, 213		— Christian, Greve	206
Petersen, Anthoni, Skibsassistent	122	— C. D. F., Greve.	47
— Elias, Kbm.	104	— Ide Margr. (Grevinde Knuth).	13
— Matthias, Konsul	212	— Johan Ludv., Greve.	155
Petri, kst. Advocat. regii	195	Ridge, Alice, Husbestyrerinde	266
Peymann, General	204 f., 251 f.	Rohde, Anna Elizab. (gift Brown)	198 f., 275
Pfeif, Madame	17	— Levin Jurgen, Kgl. Agent	193
— Louise, Jfr.	160	— Levin Jürgen, Kommandørkpt.	275—80
Pietersen, Politimester	198	Rosborg, Jacob	13
		Rosenkrantz, Niels, Page	154

	Side		Side
Rosenstand, Vilh., Professor	267	Schultz, Gosche Mich. Phil., Søkpt.	220
— Goische, Peter, Overauditor	64	— Phil. Jac. Vilh., Kpt.løjtnant	110 f., 220–23
Rosing, Skuespillerinde	172	— Phil. Will.	220 f., 285
Rosted, Jacob, Amtsforvalter	142	Schumacher, Nic. Fr., Krigsraad	38
Rothe, Generalguvernør	278	Schwartzkopff, Justitiraad	182
Rother, Johan Gottfr., Slagter	103 f.	Seckmann, Regimentskvartermester	83
van Roy, Albrecht, Tjener	17	Sehested, Kmjk.	214
Ruch, Peter, Superkargo	122 f.	— Christoph. Fr., Gehejmeraad	154
Rumohr, Admiral	171	Selby, se Chippendale	19
Runge, Andr., Superkargo	122, 138	— Charles, kgl. Agent	48, 141, 143
Ryan, George, Grosserer	234, 236, 244	— & Co.	213
Ryberg, Niels, Etr., 19, 25, 29, 45, 64, 79, 117, 152, 170, 213		— Dungan & Thompson	178
Ryge, Nathalia (Grevinde Holck)	34	Selvog, Kpt.	130
Rømeling, Carl, Kpt.	202	Sheddon & Co.	246
Rømer, Fr. Chr., Sukkerraffinadør	225	Siam, Kongen af	124, 128 f.
Rønne, Præst.	251 f.	Sime (Syme), David, til Kronborg Ladegaard 108, 235	
Roepstorff, Greve	23	Sindal, Sise, Jfr.	17
v. Sacken, Baron	18, 54	Sivertsen, Anders, Gaardskarl	17
de Saint-Aubain, A., Forfatter	236	Skilsted & Beck	19
Salomon, Madame	181	Skifter, Mads, Kpt.	122 f., 150
Sarauw, Carl Fr. Will., Justitsraad	275, 280	Skinner, David, Kbm.	237
Saxtorph, Chr., Præst	162	— Elisabeth (gift Brown)	237 f.
Sattrup, Pastor	191	— & Fenwick	237
Saubrey, Valentin, Gartner	34	Smith, Else Margr. (gift Mogens)	196
Sack, Greve	202	— Robt., se Cook	
Schartau, Johan	191	Soetmann, Overhoved	134 f.
Scheel, Stifamtmand	100	— J. C.	49
Schifter, Prokurator	198	v. Solingen, Petronella (gift Mogens)	198
Schimmelmann, Generalguvernør	182	Somerset, Duke of	6
— Greve	253	Spence, William, Dommer	101
— H. C., Greve, Skatmester	9, 47	Spengler, Lorentz, Kunsthaandværker	17
— H. E., Greve, Statsminister 47, 61 f., 185		Spiir, Ped. Jac., Hofskriver	202
v. Schinkel, Generalmajor	175	Sporon, Benjamin, Konferensraad	154
Schiott, H. A. G., Prof.	277	Sprunck, Johan Christian, Kbm.	103 f., 106, 109
— Janette (gift Borgen)	136	Späth (Spæth), Johan Andr., Kbm.	104, 211
— & Hochbrandt, N.	260	Staffeldt, Kmjk.	202
Schlanbusch, Theod. Georg, Kmjk.	155 f.	Starup, F. C., Kbm.	263
Schleisner, C. A., Prof.	259	Stemarn, Poul Chr., Gehejmestatsminister	244
Schmettau, Greve, Oberst	204	Stenersen, Byfoged	195
Schneider, Abraham, Etr.	46, 48, 51, 54	Stenfeldt, Jac. Aug., Borgmester	177
Scholten, Generalguvernør	244	Stephens, James, Kbm.	190
Schorn, Ida Mariane (gift Brown)	242, 247	Stevenson, Daniel, Skibskpt.	46
— Johan Arnold, Voksdugsfabrikant	242	— Edvard, Kbm.	46, 124, 136
— Peter Mathias, Kbm.	242	— John, Kbm.	178, 180, 182 f., 191
Schott, Thomas	109	Storp, Jfr., Bryggerdatter	231
Schou, Assessor	176	— Raadmand	19
— Jac. Henric, Kæmmerer	176	Stoud, Kancelliraad	182
Schulin, Fr. Ludv., Lensgreve, Kmh.	140, 250	Struensee	154
— Johan Sigismund, Lensgreve, Gehejmestatsminister	250	Strætt, Dr.	176
— Sigismund Ludv., Lensgreve, Kmh. 2, 176 f., 244, 250–53, 255 f., 282		Stubenrauch, Præst	13
— Zeuthen, Greve	253	Suhr, I. P.	19
Schultz, Andr., Major	170	Sutherland, Alex. Hens.	18
— Cath. Margr.	220	— & Bock	18
— Chr. Fr. (gift Berner)	170	Svane, Forpagter	265
		Swensen, Stadskpt.	107
		Swinton, Thomas, Karetmager	24
		Syndberg, Kbm.	261

	Side		Side
Søgaard, P. Oldermænd	21	v. Wedel, Baron	202
Sørensdatter, Boel Christine, Barnepige	142	Wegener, Erik, Bankassistent	273
Sørensen, Jfr.	191	— Henrik de Nully Brown	273
— Mette Marie (gift Brown) 191, 193, 219, 257	257	— Mogens de Nully Brown	273
Tandatzl Pullec, Providitor	128	— Vilh. Theodor, Generalmajor	159
Tanjaur, Rajaan af	124, 126	Weideman, Gartner	105
Ter Borch & Søner	152	Weidenhaupt, Billedhugger	91
de Testemacher, Maria (gift 1. Moll, 2. v. Johann, 3. Kaas)	179	Wendorp (Wentworth), David & Ths. Hope Heyliger & Co.	54, 210, 223
Texlero, de Permia Altamirano, Legationssekretær	115	Wennerquist & Co.	18
Thalbitzer, Carl Heinrich, Grosserer, Hofagent 19, 25, 29, 46, 48, 90, 115	115	Weriauff, Konferensraad	90
— Charles, Vicekonsul	176, 188	Werliin, Byfoged	198
— Henry, Konsul	200	Werner, W., Bogholder	90
Thillerup, Prokurator	182	Westerholt, Niels, Stabskpt.	221 ff.
Thomas, Clément, General	282	Wever, se Fabritius	
Thomassen, Hans	17	Wichmann P., Maler	14 f.
Thompson, se Duncan og Selby		Widdrington, se Carr	
— John Kinnier	141	Wiedt, Dor. Maria, Husholderske	202
Thomsen, Hans, Tjener	142	Wilhelm, Prins af Würtemberg	202
Thorvaldsen, Bertel	253	Willinck, Jan Abrh., Kbm.	187
Thygesen & Co.	19	— Maria Eliza (Grevinde Platen-Hallermund) 187	187
Tigh, Robert, engelsk Konsul	10	— Maria Emllie (gift Christensen)	187
Titley, engelsk Envoyé	10 f., 96 f.	Vind, Eggert Christof, Kmh.	154
Tod, Thoms	100	Winding, Mathias, Tjener	160
Tofte, Sophie Cathar., Stuepige	161	Windslef, Johanne	160
Tordsen, Pakhusforvalter	58	de Windt (Wint) Generalkrigskommissær	202
Trap, Christian	17	— (gift Holck-Winterfeldt)	202
Travers, Handelshus	18	— Geurt Spt. Lz.	77
Trie, Peder Nielsen	11	— John & Comp.	77 f.
Trowe, Thomas	77 f.	— Lucas	71, 77
Tucker & Morson	182	Winterfeldt, Admiral	202
Tuite, Mariane Aug. (Oberstinde de Nully)	162, 165	Wismer, Kpt.	145
Turnbull, Mary, Frue	77	With, Overekvipagemester	139
Tutein, D.	184	Vogelsang, Mr.	83, 91
— Peter, Grosserer	19, 51	Voigt & Co.	266
Tweeddale, Jarler af	2	Wolf & Co.	51
— John, 4. Markis af	5 f.	Woltersen, Cathar. Maria	160
Ulrich, Joh. Heinr. Adam, Garnisonskirurg	180 ff.	Wood, Hr.	196
Ulrik, F. F., Læge	256	— Sandy, Dr.	188
Urne, Chr., Gehejmeraad	154 f.	— Thomas	17
Wade, engelsk Præst	231	— William, Bogholder	17, 112
Wadum, Johanne (gift Black)	33	Wynn, Henry, Sir, britisk Minister	244
Walter, Gartner	105	Wærn, Generalkrigskommissær	74
v. Waltersdorff, Ernst Fr., Kmh., Generalmajor	235	Zachariae, Georg Chr. Chr., Generalltn.	258
Vance, George	77	— Georg Peter Ludv., Toldkontr.	166, 257
v. Warnstedt, Overceremonimester	253	Zeuthen, Lensbaronesse	252
— H., Kmh.	252 f.	Zinn, Friderich	176
— H., Kmj.	252	— Joh. Ludv., kgl. Agent	19, 191, 200, 213
— Soph. Hede. (Grevinde Schullin) 140, 250	250	— Soph. Dor. (gift Thalbitzer)	200
de Wass, Anna Catharina (gift Rosborg)	13	Zwaan, Volker Rivertz, Skibsfører	178
Waterman, Jfr.	17	Ølgaard, Amtprovst	164
Weche, Oluf	191	Øneda, Kongen af	124
Wedge, Mette Elisab. (gift Berner)	177	Ørsted, Anders Sandøe	251

BILLEDFORTEGNELSE.

Generalkrigskommissær *John Brown* og Hustru *Anna, f. Appleby* (Side 14 og 15), Originalmalerierne af *P. Wichmann* fra 1759 tilhører Hofjægmester, Greve *F. Krag Juel Vind Friis*, Juellinge. Kopier ejes af Direktør *P. de Nully Brown*.

Kammerherreinde *Nancy Giedde, f. Brown* (Side 41 og 157), Miniatur i Guldbroche, tilhører Frkn. *M. og A. de Nully*, Kjøbenhavn.

Generalkrigskommissær *John Brown* og Søn *William* (Side 44), Originalmaleriet af *J. F. Camradt* fra 1771 tilhører Kontreadmiral *G. H. R. Zachariae*. Kopi ejes af Direktør *P. de Nully Brown*.

Betsy Brown, f. Brown (Side 45), Pastel, ejes af Komtesserne *J. og S. Schulin*, Kjøbenhavn.

Generalkrigskommissær *Brown* (Side 89), Silhouet i *C. Limprechts* Silhouetsamling paa det kgl. Bibliotek.

Anna Brown, f. Appleby (Side 91), Miniatur, ejes af Familien *Rohde*, Kjøbenhavn.

John, William og Lovisa Brown (Side 106), Maleri af *Ulrik Ferdinand Beenfeldt* fra 1771, tilhører

Direktør *P. de Nully Brown*.

Guvørner *David Brown* og Hustru *Anna Fenwick* med Børn (Side 123), Maleri, tilhører Familien *Brown* i Bordeaux.

Guvørner *David Brown* (Side 140), Miniatur, tilhører Familien *Rohde*.

Kammerherre *Giedde* (Side 160), Silhouet i *C. Limprechts* Silhouetsamling paa det kgl. Bibliotek.

Betsy Berner, f. Brown (Side 177), Blyantstegning, tilhører Hofjægmester, Baron *H. H. Berner Schilden Holsten*, Laugesø.

Miniaturen, der formenes at forestille Overkrigskommissær *George Brown* (Side 196), tilhører Familien *Rohde*.

John Peter Brown, Louise Brown og Petronelle Cathrina Brown (Side 197), Miniaturer, tilhører Familien *Rohde*.

Louise Brown (Side 199), Maleri af *Jens Juel*, tilhører Familien *Rohde*.

Grevinde *Polly Holck-Winterfeldt, f. Brown* (Side 201), Pastel, tilhører Løjtnant *John Berner*, Lausanne.

Greve, Kammerherre *Gustav Holck-Winterfeldt* og Grevinde *Polly Holck-Winterfeldt, f. Brown*, med deres Døtre Kammerherreinde *Berner* og Grevinde *Reventlow* som Børn (Side 203), Silhouet, tilhører Hofjægmester, Baron *H. H. Berner Schilden Holsten*, Laugesø.

Greve, Kammerherre *Gustav Holck-Winterfeldt* og Grevinde *Polly Holck-Winterfeldt, f. Brown* (Side 205), Litografer, tilhører Hofjægmester, Greve *F. Krag Juel Vind Friis*, Juellinge.

Elisabeth Brown, f. Skinner, samt *Robert og David Brown* (Side 237), Malerier, tilhører Familien *Brown* i Bordeaux.

Lensgreve *Sigismund Ludvig Schulin* (Side 251), Maleri af *Jens Juel*, tilhører Lensgreve *S. Schulin*, Frederiksdal, Kopi ejes af Hofjægmester, Greve *William Schulin-Zeuthen* til Baroniet Zeuthen, Tølløse.

Lensgrevinde *Lovisa Schulin, f. Brown* (Side 252), Litografi efter Maleri af Professor *H. A. G. Schiøtt*, ejes af Hofjægmester, Greve *William Schulin*, Tølløse.

Kammerherre, Lensgreve *Sigismund Ludvig Schulin* (Side 253), Pastel af Professor *C. Horneman*. ejes af Komtesserne *J. og S. Schulin*.

Køhmand *Peter de Nully Brown* og Sønnesøn *Peter de Nully Brown* (Side 259), Maleri af Professor *C. A. Schleisner*, tilhører Direktør *P. de Nully Brown*.

Grosserer *Peter de Nully Brown* og Sønnesøn *Peter de Nully Brown* (Side 267), Maleri af Professor *Vilh. Rosenstand*, tilhører Direktør *P. de Nully Brown*.

Kommandørkaptajn *Levin Jürgen Rohde* og Hustru *Louise, f. Brown* (Side 277), Malerier af Professor *H. A. G. Schiøtt*, tilhører Familien *Rohde*.

Samme (Side 277), Malerier af Professor *C. A. Jensen*, tilhører Familien *Rohde*.

Reproduktionerne udførte i Bernh. Middelboes Reproduktionsanstalt.

INDHOLD.

	Side
Forord	1
I Skotland	1
Generalkrigskommissær John Brown (1723—1803)	9
Købmand William Brown sen. (1729—1796)	95
Guvernør David Brown (1734—1804)	112
Generalkrigskommissær John Browns Børn:	
1. Kammerherreinde Anna (Nancy) Margaretha Giedde (1758—1844)	150
2. Associé William Brown (1759—1788)	167
3. Købmand Peter Brown (f. 1760)	178
4. Skibsassistent John Brown (f. 1762)	187
5. Frk. Louise Elisabeth Brown (1763—1833)	187
6. Grosserer James Brown (1767—1811)	189
7. Købmand David Alexander Brown (1769—1808)	193
8. Overkrigskommissær George Brown (1773—1818)	194
9. Grevinde Catharina Maria (Polly) Holck-Winterfeldt (1775—1838)	200
Købmand William Brown sens Børn:	
1. Købmand John Brown jun. (f. 1763)	209
2. Generalkonsul William Brown (1765—1811)	210
3. Fru Lovisa Anna Maria Schultz (1767—1794)	220
Guvernør David Browns Børn:	
1. Dommer William Brown (f. 1763)	224
2. Fru Margaretha Elisabeth (Betzy) Berner (1765—1838)	167
3. Associé Nicholas Brown (1766—1834)	224
4. John Lewis Brown, Chef i Handelshuset Skinner & Fenwick (1769—1851)	236
5. Frk. Melior Anna (Nancy) Brown (1772—1834)	238
6. Planter i Bengalen David Brown (f. c. 1773)	240
7. Mathæus Brown (1776—1793)	240
8. Mary Brown (1785—1793)	241
9. Købmand Edward Brown til Gurrehus (f. 1787)	241
Associé William Browns Efterkommere:	
Lensgrevinde Lovisa Elisabet Schulin (1785—1851)	250
Grevinde Anna (Nancy) Margareta de Foucault (1783—1850)	255
Købmand John Brown til Kokkedal (1787—1860)	255

	Side
Grosserer James Browns Efterkommere:	
Fru Anna Maria Louise Zachariae (1792—1864)	257
Købmand Peter de Nully Brown (1799—1881)	259
Skibsmægler William Werner de Nully Brown (1833—1865)	265
Grosserer Peter de Nully Brown (1830—1904)	267
Direktør Peter de Nully Brown (f. 1857)	270
Grosserer Peter de Nully Brown (f. 1884)	272
Fru Ellen Wegener (f. 1888)	273
Overkrigskommissær George Browns Efterkommere:	
Fru Louise Rohde (1806—1850)	275
Fru Anna Margreth Kjær (1798—1856)	275
Fru Anna Elisabeth (Betzy) Sarauw (1808—1844)	275
Frk. Maria Sophia Frederika Brown (1813—1884)	280
John Lewis Browns Efterkommere:	
Købmand François Henri Brown (f. 1848)	281
Maleren John Lewis Brown (1829—1890)	281
Præsident Thomas (Tom) Brown de Colstoun (1809—1894)	283
Viceadmiral Louis Henri Brown de Colstoun (f. 1835)	283
Infanterikaptajn Henri Nathaniel Brown de Colstoun (1845—1911)	284
Tilføjelser og Rettelser	285
Register	286
Billedfortegnelse	297

JAMES BROWN, levede endnu 1724.

William Brown »Gentleman to the Marquess of Tweeddale«, skal
være falden 1746 i Slaget ved Culloden; ∞
Margaret Howet (Huet), levede 1777 i Edinburgh.

Margaret Brown;
∞ ²/₁₂ 1731 i Edinburgh
David Frazer »Master of
the Grammar School at
Musselburgh.«

Andrew Brown
»Chyrurgéon«; ∞ ¹⁷/₈ 1724
i Dalkeith
Magdalen Calderwood.

John Brown,
f. ²/₃ 1723
i Dalkeith,
† ¹⁶/₁ 1803 paa
Maglegaard,
Generalkrigs-
kommissær,
se II.

James Brown,
f. ²⁴/₃ 1724
i Dalkeith.

William Brown,
f. ¹²/₄ 1729
i Edinburgh,
† 1796
i Helsingør,
Købmand,
se III.

Elizabeth Brown,
f. ²⁰/₁ 1731
i Inveresk; ∞
Dr. Sandy Wood
i Edinburgh.

George Brown,
f. ²/₉ 1732
i Dalkeith.

David Brown,
f. ²⁴/₆ 1734
i Dalkeith,
† ¹⁸/₆ 1804
i Helsingør,
Guvernør,
se IV.

Janet Brown,
f. ²⁸/₉ 1736
i Edinburgh.

John Brown (*se I*), f. $\frac{2}{3}$ 1723 i Dalkeith, † $\frac{16}{1}$ 1803 paa Maglegaard, Generalkrigskommissær, Direktør i asiatisk Kompagni, Grosserer i Kjøbenhavn, Ejer af Hellerup, Maglegaard, Tranegaard, Benzonseje m. m.;
 ∞ $\frac{30}{10}$ 1756 i Kbh. Anna Appleby, døbt dér $\frac{23}{6}$ 1738, † $\frac{13}{12}$ 1798.

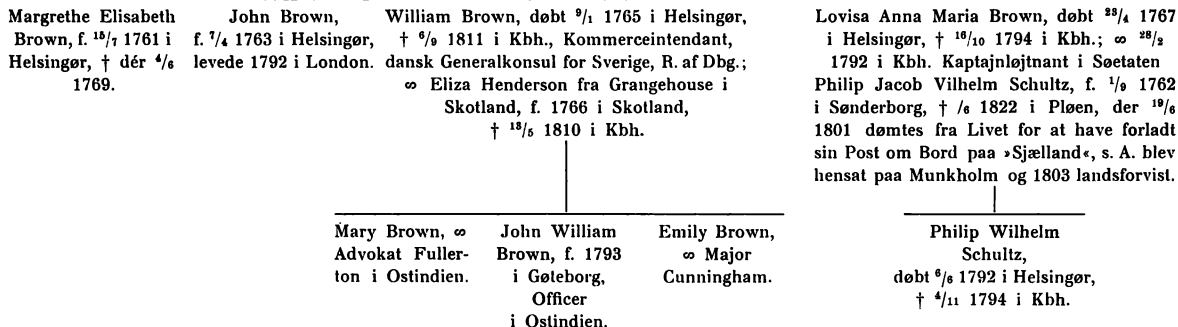
Anna (Nancy) Margareta Brown (1758—1844); 1) ∞ Peter Heiliger de Nully (1749—76), 2) ∞ Kammerherre Werner Hans Rudolph Rosenkrantz Giedde (1756—1816), se V.	William Brown, f. $\frac{1}{5}$ 1759 i Kbh., † dér $\frac{12}{12}$ 1788, Associé i Handelshuset John & William Brown & Co.; ∞ $\frac{11}{10}$ 1782 i Kbh. Margareta Elisabeth (Betzy) Brown, Guvernør David Browns Datter, der senere blev gift med Kaptajn Andreas Alexander Berner (<i>se Table XI</i>).	Peter Brown, f. $\frac{2}{7}$ 1760 i Kbh., Købmand paa St. Thomas, levede 1803 i Hamborg; ∞ $\frac{1}{7}$ 1782 paa Tortola Malene (Magdalene) Elisabeth Kaas, døbt $\frac{21}{12}$ 1766 paa St. Thomas, † c. 1844 i Rendsburg (hun 2) ∞ Købmand i Bremen Albert Lanckenau, 3) ∞ Købmand i Rendsborg Jan Abraham Willinck).	John Brown, f. $\frac{14}{2}$ 1762 i Kbh., f. $\frac{5}{6}$ 1763 i Kbh., † 1769, begr. $\frac{9}{12}$ 1833 i Odense.	Louise Elisabeth Brown, f. $\frac{1764}{1}$ i Kbh., † 1769, begr. $\frac{18}{7}$.	David Brown, døbt $\frac{22}{10}$ 1764 i Kbh., † dér 1769, begr. $\frac{18}{7}$.	James Brown, døbt $\frac{12}{6}$ 1767 i Kbh., † dér $\frac{23}{4}$ 1811, Købmand; ∞ Mette Marie Sørensen, se VI.	David Alexander Brown, døbt $\frac{5}{10}$ 1769 i Kbh., † 1808 paa St. Thomas, Købmand, ugift.	George Brown (1773—1818), Overkrigskommissær; 1) ∞ Magdalena Gartner, 2) ∞ Petronella Catharina Winterfeldt (1774—1833), beth se VIII.	Catharina Marie (Polly) Brown (1775—1838); ∞ Kammerherre, Oberstløjtnant, Greve Gustav Holck-
---	--	--	--	--	---	--	--	--	---

Anna (Nancy) Margareta Brown, f. $\frac{2}{10}$ 1783 i Kbh., † $\frac{9}{1}$ 1850 i Ai i Champagne; ∞ $\frac{1}{1}$ 1819 Louis Marie Florent comte de Foucault, fransk Brigadegeneral, f. $\frac{29}{9}$ 1775, † $\frac{4}{5}$ 1860.	Lovisa Elisabeth Brown (1785—1851); ∞ Kammerherre, Amtmand, Greve Sigismund Ludvig Schulin, se IX.	John Brown, (1787—1860), Købmand i Kalkutta; ∞ Charlotte Dowling, se X.
--	--	---

Anna Maria Brown, døbt $\frac{5}{10}$ 1783 paa St. Thomas.

Adhémar comte de Foucault, f. $\frac{20}{12}$ 1819, † 1901 i Paris, Ingeniør-Oberst; ∞ M ^{lle} Essarts. (Ingen Børn)	Reymond comte de Foucault, f. $\frac{12}{4}$ 1823, † $\frac{22}{4}$ 1844, Student.	Francis Leopold comte de Foucault, f. $\frac{11}{12}$ 1824, † $\frac{2}{5}$ 1903 i Paris, Kaptajn i den franske Søetat.
---	--	---

William Brown sen. (*se I*), f. ¹⁸/₄ 1729 i Edinburgh, begr. ¹⁰/₈ 1796 i Helsingør, Købmand i Musselburgh, senere i Helsingør; ∞ ¹⁴/₈ 1760 i Helsingør Louise Godenius, døbt ²⁴/₈ 1724 i Kbh., † ²⁷/₄ 1792 i Helsingør.

David Brown (*se I*), f. ²⁴/_s 1734 i Dalkeith, † ¹⁹/_s 1804 i Helsingør, russisk kejserlig Agent, Guvernør i Ostindien, Grosserer i Kjøbenhavn, Stempelforvalter og Arkivar ved Øresunds Toldkammer, Ejer af Lundegaard, Benzonseje og Gurrehus; ∞ 1) ¹⁴/_r 1762 Anna Fenwick, f. ¹/_s 1741 i Stockholm, † ¹⁷/_s 1776 i Trankebar, 2) ¹⁹/_s 1784 i Kbh. Mary Forbes, f. 1752 i England, † ⁵/_s 1826 i Helsingør.

William Brown, døbt ¹¹ / _r 1763 i Kbh., Dommer i det engelsk-ostindiske Kompagnis Tjeneste, levede 1835 i Madras.	Margaretha Elisabeth (Betzy) Brown (1765—1838); ∞ 1) sin Fætter Associé i Handelshuset John & Will. Brown & Co. (<i>se Tavle II</i>), 2) Kaptajn i Søetaten, Told- og Konsumptionsinspektør i Helsingør Andreas Alexander Berner, <i>se XI</i> .	Nicholas Brown (1766—1834), Associé i Handelshuset Chapman, Brown & Co. i Helsingør; ∞ Maria Elisabeth (Betsy) Elphinston, <i>se XII</i> .	Amelie Louise Brown, døbt ⁹ / ₁₃ 1767 i Kbh., † dér ¹⁹ / _s 1769.	John Lewis Brown (1769—1851), Chef i Handelshuset Skinner & Fenwick i Bordeaux; ∞ Elisabeth Skinner, <i>se XIII</i> .	Melior Anna Brown, (Nancy) f. c. 1774, var 1835 Planter i Ostindien.	David Brown, f. c. 1774, var 1835 i Trankebar, † 1793 (i Bordeaux?).	Mathæus Brown, f. ¹¹ / _s 1776, † 1793 (i Kbh., Helsingør.	Mary Brown, f. ¹⁹ / _s 1785 i Kbh., † ¹⁸ / _s 1793 i Helsingør.	Edward Brown, f. ²⁶ / _r 1787 i Kbh., Købmand i Bengalen, Ejer af Gurrehus, udvandret 1837 til Australien; ∞ Ida Mariane Schorn, f. c. 1795 i Ostindien.
---	--	--	--	---	--	--	---	---	---

Melior Brown, f. c. 1815, † ²⁶ / _s 1846 i NewSouth Wales; ∞ ²⁷ / ₂ 1835 i Kbh. Købmand, sardinsk Vicekonsul i Helsingør	Louise Brown, f. c. 1816; ∞ Kaptajn Simpson.	Edward (Ned) Brown; ∞ sin Kusine.
George Thomas Fenwick, f. ⁷ / ₁₀ 1809 i Helsingborg, † i Australien; (han 2) ∞ ¹⁶ / ₁₂ 1849 i Kbh. Mathilde Renée Arlaud, f. ²⁰ / _s 1821 i Kbh., † i Australien).		

Anna (Nancy) Margrethe Brown, John Browns ældste Datter (se II),

f. $\frac{6}{11}$ 1758 i Kbh., † $\frac{4}{6}$ 1844 i Fredensborg; ∞ 1) $\frac{25}{10}$ 1775 i Kbh. Købmand Peter Heiliger de Nully, f. 1749 paa St. Eustache i Vestindien, † $\frac{16}{3}$ 1776 i Kbh., 2) $\frac{10}{12}$ 1779 i Kbh. daglig opvartende Kammerherre Werner Hans Rudolph Rosenkrantz Giedde, f. $\frac{4}{10}$ 1756 i Ring, † $\frac{1}{11}$ 1816 i Kbh.

Johan Bertrand Peter Heiliger de Nully, døbt $\frac{2}{7}$ 1776 i Kbh., † $\frac{9}{6}$ 1855 paa St. Croix, Oberst, Toldinspektør og Stadshauptmand paa St. Croix, Plantageejer, R. af Dbg.; ∞ 1801 Mariane Augusta Tuite, f. 1782, † $\frac{7}{10}$ 1840 i Kbh.

Nancy Cathrine Sophie de Nully, adopteret Giedde, f. $\frac{14}{7}$ 1799 i Hamborg, adopteret ved kgl. Brev af $\frac{23}{12}$ 1811 med Ret til at føre de Giedders Navn og Skjoldemærke, † $\frac{12}{6}$ 1840 i Fredensborg, begr. i Kbh.

Peter Johan Bertrand de Nully, f. $\frac{9}{6}$ 1802, † $\frac{1}{12}$ 1872 i Christiansted, Kammerjunker, Kaptajn og Chef for Christiansteds borgerlige Artilleri; ugift.

Werner Rudolph de Nully, f. $\frac{12}{6}$ 1803 i Kbh., † $\frac{1}{12}$ 1866 i Boulogne sur Mer, Kammerjunker, Kaptajn; ∞ $\frac{9}{8}$ 1832 paa St. Croix Jane Rodgers Goold, f. $\frac{12}{10}$ 1810 paa St. Croix, † $\frac{2}{6}$ 1892 i Kbh.

(Børn)

Richard Henri Tuite de Nully, f. $\frac{10}{9}$ 1805, † $\frac{1}{6}$ 1829 af Klimatfeber paa en Rejse fra St. Croix til Demerara, Sekondløjtnant à la suite ved det sjællandske Landsenerregiment.

Cathrine Mathilde de Nully, f. $\frac{10}{4}$ 1807, † $\frac{12}{8}$ 1840 i Kbh.; ∞ der $\frac{20}{10}$ 1827 Ritmester, Planter paa St. Croix, Medbesidder af det Bruun-Neergaardske Fideikommis, Greve Adam Gottlob Ditlev Moltke, f. $\frac{10}{8}$ 1803, † $\frac{21}{7}$ 1852 paa St. Croix.

(Børn)

Georges William Richard Harcourt de Nully, f. $\frac{26}{3}$ 1809, † Foraaret 1872 i Bordeaux, Løjtnant, Godsejer, R. af Dbg.; ∞ en Spanierinde, Fru Gill.

(Ingen Børn)

Augustus Alexander de Nully, f. $\frac{20}{12}$ 1813, † i 1870erne i Bordeaux, Rentier; ∞ Broderens Steddatter, f. Gill.

(Sønner).

James Brown, 5. Søn af John Brown (se II), døbt ¹²/₆ 1767 i Kjøbenhavn, † dér ²²/₄ 1811, Grosserer i Kjøbenhavn; ∞ ⁹/₁₀ 1793 i Hørsholm Mette Marie Sørensen, f. 1766, † ²⁷/₂ 1846 i Kbh.

Anna Marie Louise Brown (1792—1864); ∞ Toldkontrollør i Vestindien, Grosserer i Kbh. Georg Peter Ludwig Zachariae, se XIV.

John James Brown, f. ²⁰/₁ 1794 i Kbh.

Ulriche Elisabeth Brown, f. ²⁰/₁₀ 1795 i Kbh., † dér ¹¹/₆ 1815.

William Werner Brown, f. ²⁰/₁₁ 1797 i Kbh., Søkadet, gik 1810 til Udlandet.

Peter de Nully Brown, f. ²⁰/₁₀ 1799 i Kbh., † dér ¹⁷/₁₀ 1881, Købmand; ∞ ²⁰/₂ 1825 i Fredericia Karen Sørensen Braadan, døbt ¹⁴/₇ 1798 i Fredericia, † ²⁰/₁₀ 1857 i Kbh.

Rebecca Mariane Georgine Brown, f. ⁷/₄ 1803 i Kbh., † dér ²¹/₅ 1871.

Polly Brown, f. ⁹/₈ 1805 i Kbh., † der ⁷/₆ 1882; ∞ / 1842 Overretsprokurator Johannes Beyer, f. ¹¹/₁ 1810 i Helsingør † ²⁷/₁₀ 1883 i Kbh.

David George Brown (1808—1874), se XV.

Jenny Brown, f. ¹⁰/₆ 1810 i Kbh., † dér ²¹/₆ 1810.

Oline Mariane Brown, f. ⁷/₈ 1827 i Fredericia, † ²/₆ 1910 i Kbh.; ∞ dér ²⁴/₈ 1857 Købmand Peter Stanislaus v. Glodkowski.

James Brown, f. ²⁷/₂ 1829 i Fredericia, † ¹⁷/₇ 1897 i Viborg, Styrmand.

Peter de Nully Brown, f. ¹⁸/₁₁ 1830 i Odense, † ⁹/₈ 1904 i Kbh., Grosserer i Kbh.; ∞ ²⁰/₈ 1856 i Frederiksberg Laura Elisabeth Frederikke Clausen, f. ²⁰/₁₂ 1832 i Kbh., † dér ²⁰/₈ 1870.

William Werner de Nully Brown, f. ⁹/₇ 1833 i Odense, † ¹⁹/₁₀ 1865 i Kbh., Skibsmægler i Hull; ∞ Anna Sophie Bjerløw, f. ⁹/₄ 1837, † ⁹/₈ 1864 i Hull.

Simon Emil de Nully Brown, f. ¹⁹/₈ 1835 i Odense, † ⁴/₁₂ 1895 i St. Petersborg, Skibsmægler i St. Petersborg; ∞ Lucie

Meta Marie Louise Brown, f. ¹⁴/₆ 1836 i Bogense, † ²²/₈ 1884 i Kbh.; ∞ dér ¹⁰/₆ 1860 Isenkræmmer Johan Christian Farrer, f. ²⁰/₁₀ 1826 i Kbh., † dér ⁴/₁ 1910.

Polly de Nully Brown, f. / 1838 i Kbh., † ⁹/₄ 1844 i Kbh.

Peter de Nully Brown, f. ²/₄ 1857 i Kbh., Grosserer, Skibsfører, R. af Dbg., Chev. de la Leg. d'HR; ∞ ⁹/₈ 1883 i Kbh. Julie Frederikke Augusta Halberg, f. ²⁰/₁₁ 1863 i Kbh.

Henry de Nully Brown, f. ²²/₁₂ 1858 i Kbh., † 1888 paa Atlanterhavet, Styrmand.

Lily de Nully Brown, f. ²⁰/₁₂ 1859 i Kbh., Rentier; ∞ Alexandra Andersen.

Allan de Nully Brown, f. ²⁰/₁₂ 1859 i Kbh., Rentier; ∞ Alexandra Andersen.

Sigismund de Nully Brown, f. ¹⁰/₁₀ 1861 i Kbh., † dér ¹⁰/₇ 1907, Fabrikant; ∞ ¹⁰/₈ 1889 i Kbh. Marie Elisabeth Elgeti, f. ¹⁰/₁₁ 1866 i Kbh.

Emmy de Nully Brown, f. ²¹/₈ 1863 i Kbh.; ∞ dér ¹⁴/₁₁ 1884 Grosserer Moritz Clausen, Mosebakke, Rungsted, f. ⁹/₉ 1847 i Flensborg.

Aage de Nully Brown, f. ¹⁰/₁₁ 1864 i Kbh., † dér ²¹/₆ 1869.

Ellen de Nully Brown, f. ²¹/₆ 1866 i Kbh., † dér ²⁹/₆ 1869.

Edmund de Nully Brown, f. ⁹/₇ 1868 i Kbh., † dér ²⁹/₄ 1869.

Laura de Nully Brown, f. ²¹/₈ 1870 i Kbh.; ∞ dér ⁹/₆ 1896 Grosserer, Teaterdirektør Ivar Schmidt, f. ²⁷/₁ 1869 i Kbh.

Alma de Nully Brown, f. ²⁰/₈ 1860 i Hull; ∞ ¹⁰/₆ 1885 i Kbh. Jens Willumsen til Anhof ved Øxenstrup, R. af Dbg., f. ¹⁰/₇ 1848 i Øsby paa Samsø.

Alfred de Nully Brown, f. ¹¹/₇ 1861 i Hull, † ⁷/₈ 1916 i Hellerup, Redaktør; ∞ ¹²/₈ 1898 i Kbh. Harriet Bertelsen, f. ¹⁴/₆ 1875 i Helsingør.

Helga de Nully Brown, f. ²⁰/₁₁ 1862 i Hull; ∞ ¹²/₄ 1884 i Odder Godsforvalter paa Rathlousdal i Hull, JuliusVigo Philip Terndrup, f. ⁹/₄ 1867 i Kbh.

Robert de Nully Brown, Skibsmægler i Petrograd.

Alice de Nully Brown; ∞ russisk Major Donner.

Vanda Farrer, f. ³/₈ 1863 i Kbh., † ¹/₁₂ 1885 paa Frederiksberg.

Johan Christian Farrer, f. ²⁰/₅ 1864 i Kbh., † dér ¹⁰/₈ 1887.

Gothard Farrer, f. ¹⁰/₁₀ 1865 i Kbh., † ⁵/₄ 1883.

Meta Farrer, f. ⁹/₈ 1867 i Kbh., † dér ²¹/₈ 1896; ∞ Kaptajn i Fodfolket Frits Søren Farrer, R. af Dbg., Dbm., f. ¹⁰/₁ 1857 i Tullebølle.

Holger Emil Farrer, f. ¹/₁₂ 1869 i Kbh., † dér ²⁷/₈ 1896.

Peter de Nully Brown, f. ¹⁰/₈ 1884 i Kbh., Grosserer; ∞ Edith Haugh af New York.

Ellen de Nully Brown, f. ⁹/₈ 1888 i Kbh.; ∞ 1) dér ²¹/₆ 1907 Premierløjtnant i Flaaden Poul Middelboe, f. ²⁰/₆ 1883 i Kbh., 2) Bankassistent Erik Wegener, f. ²⁰/₁₁ 1884 i Kbh.

Henny Emilie de Nully Brown, f. ¹⁰/₁₁ 1888 i Kbh.

Svend Aage de Nully Brown, f. ¹⁴/₈ 1890 i Kbh., Ingeniør i Philadelphia.

Hugo de Nully Brown, f. ¹²/₁₂ 1890 i Kbh., Købmand i Wladivostok.

Emmy de Nully Brown, f. ²⁰/₁₁ 1892 i Kbh.

Henry de Nully Brown, f. ¹⁴/₇ 1893 i Kbh.

Karen Marie de Nully Brown, f. ¹⁹/₈ 1895 i Kbh.

Marie de Nully Brown, f. ²⁰/₈ 1899 i Kbh.

Helga de Nully Brown, f. ²⁰/₆ 1901 i Kbh.

Iwan Ove Clausen, f. ²/₈ 1885 i Kbh.

Laura Elisa Clausen, f. ²/₈ 1887 i Kbh.; ∞ ¹⁷/₇ 1910 i Hørsholm i Kbh. Over-Ingeniør i Klüber, f. ¹⁴/₈ 1884 paa Bose-rupgaard.

Svend Erik Clausen, f. ⁵/₇ 1888 i Kbh., † dér ¹⁷/₈ 1914 i Hørsholm i Kbh. Over-Ingeniør i Berlin, f. ¹⁴/₈ 1884 paa feldt, f. ¹¹/₈ 1881 i Kbh.

Karen Marie Clausen, f. ⁵/₇ 1889 i Kbh., † dér ¹⁷/₈ 1911.

Ulla Clausen, f. ²/₈ 1894 i Kbh.

Poul Clausen, f. ²⁰/₄ 1896 i Kbh.

Kai Anton Schmidt, f. ¹⁷/₆ 1902 i Kbh.

Mar-greth Schmidt, f. ²¹/₁ 1902 i Kbh.

Erik Schmidt, f. ⁴/₆ 1906 i Kbh.

Anna Mar-grethe Willumsen, f. ¹⁰/₈ 1887 paa Anhof.

Erik Werner Willumsen, f. ²⁰/₈ 1889 paa Anhof, † dér ¹⁰/₇ 1889.

William Coldstone Brown, f. ¹⁰/₁₂ 1898 i Kbh.

Frank Coldstone Brown, f. ¹⁹/₇ 1903 i Helle-rup.

Hilma Agnethe Terndrup, f. ⁹/₈ 1885 i Odder; ∞ dér ¹²/₈ 1905 Sagfører Birkholm-Christensen, f. ²⁰/₆ 1881 i Faaborg, † ¹⁰/₈ 1917 i Aalestrup.

Thorall William Verner Terndrup, f. ²⁴/₄ 1886 i Odder, Pre-mier-løjtnant i britisk-kana-disk Tjeneste.

Sigrid Erna Bierløw Terndrup, f. ¹⁰/₈ 1887 i Odder; ∞ dér ²⁰/₁₀ 1908 Post-ekspedient Peter Andreas Dohn, f. ²⁰/₁₀ 1883 i Odder.

Johannes Magnus Terndrup, f. ¹⁰/₈ 1889 i Odder, Assistent i Østasiatisk Kompagni, Singapore.

Gerda Ellen Terndrup, f. ²¹/₈ 1895 paa Rathlousdal.

(Børn)

Evelyn Nully Brown, f. ⁹/₆ 1910 i Kbh.

Grace Nully Brown, f. ¹⁰/₆ 1913 i Kbh.

Kathleen Nully Brown, f. ¹⁰/₆ 1915 i Kbh.

Poul de Nully Brown, f. ⁹/₆ 1909 i Kbh.

Henrik de Nully Wege-ner, f. ²¹/₈ 1916 i Kbh.

Mogens de Nully Wege-ner, f. ¹¹/₆ 1917 i Kbh.

(Søn)

George Brown (*se II*), f. $^{20}/_4$ 1773 i Kbh., † $^{14}/_{10}$ 1818 paa St. Thomas, Over-
 »Marienhøj« paa St. Thomas; ∞ 1) $^9/_1$ 1796 paa St. Thomas Magdalena Gartner, døbt $^{29}/_1$ 1778 paa
 $^{20}/_{12}$ 1802, 3) $^{19}/_3$ 1803 paa St. Thomas Anna Elizabeth

krigskommissær, Prokurator, Ejer af Sukkerplantagen »Lilliendahl« og Græsplantagen
 St. Thomas, † 1796, 2) $^9/_3$ 1797 paa St. Thomas Petronella Catharina Magens, f. dér $^{22}/_6$ 1778, † dér
 Rohde, f. $^{12}/_4$ 1784 paa St. Thomas, † sst. $^1/_6$ 1818.

Elisabeth
 Annie Magda-
 lena, f. $^9/_10$
 1796 paa
 St. Thomas,
 † der
 $^{29}/_1$ 1867.
 Anna Margreth
 Brown, f. $^{17}/_3$ 1798
 paa St. Thomas,
 † dér $^{10}/_6$ 1856;
 ∞ $^{21}/_{12}$ 1830 paa
 St. Thomas Havne-
 kaptajn Thomas
 Andreas Kjær,
 f. $^9/_6$ 1795 paa Nes
 Jernværk i Norge,
 † $^{22}/_6$ 1876 i Kbh.
 John
 Peter
 Brown, f. $^{11}/_6$
 1801
 paa
 St. Tho-
 mas,
 † der
 $^{17}/_4$ 1812.
 Petronelle
 Cathrina,
 f. $^{29}/_{12}$ 1802
 paa
 St. Thomas,
 † $^{16}/_7$ 1853
 i Kbh.
 Maria
 Augusta
 Brown,
 f. $^{17}/_4$
 1804.
 † lille.
 Louise Brown, f. $^{26}/_1$ 1806 paa St. Thomas,
 † dér $^1/_6$ 1850; ∞ der $^{29}/_{11}$ 1821 med sin
 Onkel Kommandørkaptajn, Havnekaptajn
 paa St. Thomas, fungerende Guvernør
 Levin Jürgen Rohde, R. af Dbg., D. M. p. p.,
 f. $^{22}/_{10}$ 1786 paa St. Thomas,
 † $^2/_6$ 1857 i Taarbæk.

Anna Elisabeth (Betzy) Brown, f. $^5/_8$ 1808 paa St. Thomas,
 † $^{10}/_8$ 1844 paa St. Croix; ∞ $^{29}/_{10}$ 1831 paa St. Thomas Justits-
 raad, Underdommer og Politimester Carl Frederik Wilhelm
 Sarauw, f. $^9/_10$ 1806 i Herløv, † $^{20}/_{12}$ 1881 i Frederiksted
 (han 2) ∞ Emma Elodia Schuster, f. $^{17}/_6$ 1828, † $^{19}/_{10}$ 1856
 paa St. Croix).

John M. R.
 Brown,
 f. $^{26}/_6$ 1810
 paa St. Thomas,
 † dér $^{17}/_4$ 1812.

Maria Sophia
 Frederika
 Brown,
 f. $^{20}/_{11}$ 1813
 paa St. Thomas,
 † $^{22}/_2$ 1884
 i Kbh.

Geor-
 gine
 Tonie
 Kjær,
 f. $^{12}/_{11}$
 1831
 paa
 St. Tho-
 mas,
 † $^{29}/_{11}$
 1898
 i Kbh.
 Thomas
 Andreas
 Kjær,
 f. $^9/_6$
 1835
 paa
 St. Tho-
 mas,
 † der
 $^{21}/_6$
 1881
 i
 Jægers-
 borg.
 Anna
 Louise
 Kjær,
 f. $^{16}/_2$
 1837
 paa
 St. Tho-
 mas,
 † $^{16}/_9$
 1881
 i

Anny
 Maria
 Louise
 Rohde,
 f. $^1/_11$
 1822
 paa
 St. Tho-
 mas,
 † $^9/_1$
 1878.
 Geor-
 gine
 Eleo-
 nore
 Rohde,
 f. $^7/_6$
 1824
 paa
 St. Tho-
 mas,
 † $^{25}/_1$
 1825.
 Levin
 George
 Rohde,
 f. $^9/_11$
 1826
 paa
 St. Tho-
 mas,
 † $^9/_11$
 1897
 i Kbh.,
 Kaptajn
 af Flaa-
 den,
 R. af
 Dbg.
 Wilhel-
 mine
 Frede-
 rikke
 Rohde,
 f. $^{16}/_2$
 1829
 paa
 St. Tho-
 mas.
 Walde-
 mar
 Mogens
 Rohde,
 f. $^{11}/_6$
 1831
 paa
 St. Tho-
 mas,
 † $^7/_6$
 1853
 i Sorø.
 Gustav
 Mel-
 chior
 Rohde,
 f. $^4/_6$
 1834
 i Kbh.,
 † $^6/_2$
 1850
 i Sorø.
 John
 Louis
 Rohde,
 f. $^{22}/_6$
 1836 paa
 St. Tho-
 mas,
 † $^{22}/_{10}$
 1873,
 Grum-
 strup-
 gaard,
 Proprie-
 tær,
 cand.
 polit.,
 ∞ $^{26}/_4$
 1863
 i Lun-
 dum
 Minna
 Mar-
 grethe
 Fran-
 ciska
 Haber,
 f. $^{13}/_{10}$
 1835
 i Ham-
 borg, †
 $^9/_5$ 1914
 i Kbh.

(Bern)

Georg
 Adolph
 Rohde
 Sarauw,
 f. $^9/_6$ 1833
 paa St.
 Thomas,
 † $^{18}/_3$ 1910
 paa
 St. Croix,
 Planter.
 Juliane
 Marie
 Louise
 Sarauw,
 f. $^1/_6$ 1835
 paa St.
 Thomas,
 † $^1/_4$ 1863
 paa
 Christians-
 minde
 ved Sorø;
 ∞ $^{29}/_4$ 1854
 i Sorø sin
 Farbroder
 Skovrider
 ved Sorø
 Akademi
 Rudolph
 Sarauw,
 f. $^{26}/_3$ 1818
 i Herløv,
 † $^{24}/_6$ 1872
 i Vording-
 borg.
 (Bern)
 Thomine
 Annie
 Elisabeth
 Sarauw,
 f. $^9/_6$ 1837
 paa
 St. Croix,
 † $^{24}/_6$ 1889
 i Aalborg;
 ∞ $^{12}/_3$ 1866
 Oberst,
 Baron
 Wolfgang
 Christian
 Wedel-
 Jarlsberg,
 R. af Dbg.,
 D. M. p. p.,
 f. $^{26}/_{11}$ 1828
 paa
 Brunlav,
 † $^{16}/_6$ 1907
 i Aalborg
 (han 1) ∞
 $^{12}/_6$ 1855
 Amalie
 Isabella
 Sophie
 Crone,
 f. $^{12}/_{10}$
 1825,
 † $^{14}/_{12}$
 1856).
 Carl
 Harald
 Sarauw,
 f. $^{10}/_6$ 1839
 i Frederik-
 sted,
 † $^{22}/_4$ 1909
 i Sorø,
 Akademi-
 forvalter
 ved Sorø
 Akademi,
 R. af Dbg.;
 ∞ $^{22}/_{10}$
 1870 i
 Roskilde
 Anna
 Elisabeth
 Elberling,
 f. $^{14}/_{11}$
 1839 i Se-
 rampore,
 Ostindien.
 (Bern)
 Victor
 Alexander
 Sarauw,
 f. $^{20}/_6$ 1841
 i Ramsgate,
 † $^7/_10$ 1860
 i Kbh.,
 stud. polyt.
 Johanne
 Vilhelmine
 Sarauw,
 f. $^{20}/_{11}$ 1843
 i Sorø,
 † dér $^{20}/_6$
 1906; ∞
 dér $^{20}/_6$
 1888
 Kammer-
 herre,
 Stiftamt-
 mand
 Conrad
 Alexander
 Fabritius-
 Tengnagel,
 K. af Dbg.,
 D. M.,
 f. $^8/_12$ 1836
 i Kbh.

Catharina Maria (Polly) Brown, John Browns yngste Datter (se II), f. ²⁷/₅ 1775 i Kbh., † dér ⁹/₁₀ 1838;
 ∞ ²³/₁₀ 1795 paa Maglegaard Kammerherre, Oberstløjtnant ved Livgarden til Hest, Greve Gustav Holck-Winterfeldt,
 R. af Dbg., D. M., f. ⁹/₂ 1774, † ²⁰/₁ 1833 i Kbh.

Komtesse Sophie Anna Juliane
 Margaretha Holck-Winterfeldt,
 f. ²/₅ 1797 i Kbh., † dér ²²/₁₂ 1850;
 ∞ dér ¹⁴/₈ 1822 Kammerherre,
 Ritmester, Hofchef
 Georg Alexander v. Berner,
 se XI.

Komtesse Polly Holck-Winterfeldt, f. ²⁹/₁₀ 1799 i Kbh.,
 † ⁸/₆ 1867 paa Juellinge;
 ∞ ¹⁰/₅ 1828 Greve Christian
 Johan Ludvig Conrad Reventlow,
 f. ¹⁰/₉ 1801 paa Frihedsminde,
 † ²⁷/₉ 1828 paa Pederstrup.

Komtesse
 Gustave Judithé
 Christiane
 Louise Holck-
 Winterfeldt,
 f. ²⁰/₁₁ 1801 i Kbh.,
 † dér ²⁰/₈ 1868,
 Konventualinde i
 Roskilde adelige
 Jomfrukloster.

Komtesse
 Jenny Holck-
 Winterfeldt,
 f. ¹³/₇ 1803 i
 Kbh., † dér
¹⁷/₁₂ 1864,
 Hof-Stifts-
 dame i Valle.

Komtesse
 Marianne Holck-
 Winterfeldt,
 f. ²²/₈ 1805
 i Kbh., † dér
¹⁸/₉ 1866, Kon-
 ventualinde i
 Roskilde adelige
 Jomfrukloster.

Komtesse Benedikte Christiane Polly Gustave Reventlow, f. ²⁶/₅ 1829 paa Pederstrup, † ¹⁹/₈ 1906
 i Kbh.; ∞ ²⁴/₈ 1847 i Skjærringe Kammerherre, Greve Frederik Julius Krag-Juel-Vind-Frijs til
 Baroniet Juellinge, R. af Dbg., f. ²⁶/₈ 1821 paa Vedelslund, † ¹⁴/₉ 1885 paa Juellinge.

Greve
 Erhard
 Christian
 Carl
 Julius
 Krag-
 Juel-
 Vind-
 Frijs,
 f. ¹/₇ 1848
 paa
 Juellinge,
 † ²¹/₈ 1867
 i Kbh.

Komtesse Polly
 Caroline Charlotte
 Amalie Krag-Juel-
 Vind-Frijs, f. ²⁵/₁₀
 1849 paa Juellinge;
 ∞ ⁴/₉ 1868 i Halsted
 Kammerherre, Hof-
 jægermester, Greve
 Sigismund Ludvig
 Ahlefeldt-Laur-
 vigen til Ulstrup,
 R. af Dbg., f. ⁴/₉
 1846 paa Lille
 Mørkegaard
 (se Table IX).

(Børn)

Komtesse Charlotte Sophie Adel-
 heid Krag-Juel-Vind-Frijs, f. ³¹/₁
 1853 paa Juellinge, fører nu iflg.
 kgl. Bevilling sit Familienavn
 med Titel Baronesse; ∞ 1) ²¹/₁
 1872 i Halsted Kammerjunker,
 Premierløjtnant i Livgarden,
 Baron Carl Ludvig Albrecht
 Wedell-Wedellsborg, f. ²/₁₀ 1844
 paa Billeskov, † ²⁴/₁₂ 1873 paa
 Hellingegaard, ∞ 2) ²²/₇ 1885
 nederlandsk Vicekonsul, Dr. med.
 Johannes Everhardus de Voogt,
 f. ²⁰/₇ 1837, † ⁶/₅ 1906.

(Børn)

Greve Jens
 Christian Krag-
 Juel-Vind-Frijs til
 Baroniet Juellinge,
 f. ²/₉ 1854 paa
 Juellinge, † dér
²⁰/₄ 1907, Hofjæger-
 mester; ∞ ¹⁰/₁₂ 1880
 i Kbh. Komtesse
 Agnes Sophie
 Louise Ahlefeldt-
 Laurvigen,
 f. ²⁹/₈ 1858
 i Fredensborg.

(Børn)

Greve
 Carl
 August
 Eduard
 Krag-
 Juel-
 Vind-
 Frijs,
 f. ²/₉ 1856
 paa
 Juellinge,
 † dér ¹⁹/₁₂
 1857.

Greve Julius
 Benedictus Krag-
 Juel-Vind-Frijs,
 f. ²²/₁₁ 1858
 paa Juellinge,
 Kammerherre,
 Ritmester, første
 Staldmester og
 Chef for Kongens
 Staldetat,
 K. af Dbg.,
 D. M. p. p.

Greve
 Emil
 Einar
 Otto
 Juel-
 Vind-
 Frijs,
 f. ¹⁰/₈
 1863 paa
 Juel-
 linge,
 Cand.
 phil.
 f. ²¹/₉
 1867 paa
 Juel-
 linge,
 † dér
²⁴/₆ 1869.

**Lovisa Elisabet Brown, William Browns yngste Datter (se II), f. ²⁴/₁ 1785 i Kbh.,
Lensgreve Sigismund Ludvig Schulin, R. af Dbg.,**

**† ²⁸/₁ 1851 paa Aastrup; ∞ ⁶/₁ 1808 i Helsingør Kammerherre, Amtmand over Præstø Amt,
f. ¹⁶/₁₀ 1777 paa Frederiksdal, † dér ²¹/₁₂ 1836.**

Lensgreve Johan Sigismund Schulin til Fideikommissgodset Frederiksdal, f. ⁸/₈ 1808 paa Frederiksdal, † ¹¹/₁₁ 1880 i Hillerød, Kammerherre, Amtmand over Frederiksberg Amt, Stk. af Dbg., D. M.; ∞ ¹/₈ 1839 i Kbh. Charlotte Zeuthen, f. ¹⁴/₈ 1815 i Kbh., † ²⁰/₈ 1892 i Kbh.

Komtesse Sophie Hedevig Schulin, f. ²⁶/₈ 1810 paa Frederiksdal, † ¹⁰/₁₀ 1866; ∞ ²²/₁₀ 1829 Kammerherre, Hofjægermester, Lensbaron Christian Frederik Zeuthen til Baroniet Zeuthen, R. af Dbg., f. ¹⁴/₁₂ 1794 i Kbh., † ¹²/₁₁ 1850 paa Tølløse.

Greve Hans William Frederik Alexander Sigismund Schulin, f. ²⁶/₁₁ 1811 paa Frederiksdal, † ²⁷/₄ 1856 i Hamborg, Hofjægermester, Inspektør paa Godset Drage i Holsten; ∞ ²¹/₈ 1845 Komtesse Ida Augusta Holck, f. ¹⁶/₁₂ 1817 i Kbh., † ²²/₈ 1896 i Fredensborg.

Komtesse Ane Elisabeth Johanne Schulin, f. ²⁰/₁₀ 1813 paa Frederiksdal, † ¹⁰/₈ 1847; ∞ ¹¹/₈ 1841 Kammerherre, Generaløjtnant, Krigsminister Peter Frederik Steinmann, Stk. af Dbg., D. M. p. p., f. ⁸/₇ 1812 i Kbh., † ¹⁰/₈ 1894 paa Tybjerggaard.

Komtesse Christiane Louise Schulin, f. ⁹/₁₂ 1815 paa Frederiksdal, † ¹¹/₈ 1884 i Vichy; ∞ ¹²/₈ 1845 i Kbh. Kammerherre, Oberstløjtnant, Lensgreve Frederik Vilhelm Ahlefeldt-Laurvigen Danne- mand til det Danne- mand'ske Fideikommiss, K. af Dbg. p. p., f. ²²/₇ 1813 i Kbh., † ¹²/₈ 1888 paa Aastrup.

Komtesse Marie Albertine Mathilde Schulin, f. ²²/₈ 1820 paa Frederiksdal, † ⁶/₈ 1885 i Kbh.; ∞ der ¹¹/₈ 1843 Geheimekonferensraad, Kammerherre, Hofjægermester, Lensgreve Frederik Ludvig Vilhelm Ahlefeldt-Laurvigen til Grevskabet Langeland og Substitutionen for Grevskabet Laurvigen samt til Stamhuset Ahlefeldt, Stk. af Dbg. pp., f. ²²/₄ 1817 paa Lundsgaard, † ²⁰/₁₁ 1889 paa Tranekjær.

Greve Christian En ²⁷/₈ 1825 Søn ²⁷/₈ 1825 Zeuthen til Baroniet Zeuthen, paa Frederiksdal, † riks- dal. ¹⁰/₁ 1873 paa Tølløse, Hofjægermester; ∞ ²⁴/₈ 1849 paa Rye- gaard Komtesse Mary Caroline Axelline Sigfriede Scheel, f. ²¹/₇ 1829 i Kbh., † dér ⁹/₇ 1895.

Komtesse Louise Marie Sophie Schulin, f. ²⁷/₁₂ 1839 paa Frederiksdal, † ³/₄ 1904 i Hillerød; ∞ ¹⁰/₁₁ 1859 i Kbh. Kammerherre, fh. Amtmand, Baron Vilhelm Ferdinand Wedell-Wedellsborg, Stk. af Dbg., D. M., f. ⁹/₁₂ 1827 i Odense, † ³/₈ 1914 i Kbh.

(Børn)

Komtesse Julie Vilhelmine Elisabeth Schulin, f. ²⁹/₂ 1842 i Kbh., † ¹⁰/₈ 1844 i Vallø. Stiftsdame hos Kronprinsesse Louise.

Lensgreve Sigismund Ludvig Schulin til Fideikommissgodset Frederiksdal, f. ²²/₄ 1846 paa Rindomgaard, Hofjægermester, R. af Dbg., D. M.; ∞ ¹⁹/₁₂ 1882 i Kbh. Adeline Hedemann, f. ¹/₈ 1864 paa Hegnet. Münster, f. ²⁷/₈ 1839 i Kbh., † ²⁶/₈ 1903 i Mentone.

(Sønner)

Greve Vilhelm Peter Christian Frederik Zeuthen, f. ¹⁷/₉ 1849 paa Rindomgaard, Kammerherre, paa Rindomgaard, Amtmand over Fredensborg, Cand. jur., fh. Legationstions- sekretær, Officer af Æreslegionen.

Komtesse Caroline Amalie (Lily) Schulin, f. ²¹/₈ 1846 paa Drage, † ¹/₅ 1918 i Fredens- borg, f. ⁹/₇ 1874 i Kbh. Hofjægermester, Ritmester Baron Ernst Frederik Düring-Rosenkrantz til Substitutionen for Baroniet Villestrup, f. ²²/₈ 1830, † ²⁶/₈ 1890 paa Tulstrupgaard.

En Datter, f. ²²/₈ 1847 paa Drage, † ¹/₅ 1918 i Fredens- borg, f. ⁹/₇ 1874 i Kbh. Hofjægermester, Ritmester Baron Ernst Frederik Düring-Rosenkrantz til Substitutionen for Baroniet Villestrup, f. ²²/₈ 1830, † ²⁶/₈ 1890 paa Tulstrupgaard.

Greve Christian Carl Frederik Sigismund Louis Schulin, f. ¹⁹/₁₀ 1855 paa Zeuthen, † ²⁰/₁₂ 1904 i Holte; ∞ ²/₁₂ 1881 i Kbh. Anna Cecilie Adelheid Hasstrup, f. ⁶/₂ 1860 paa Hjortholm.

(Børn)

Sigismunda Sophie Johanne Steinmann, f. ¹⁷/₇ 1842 i Kbh., † ¹/₂ 1907 i Christiania; ∞ ²⁵/₉ 1864 paa Tølløse Kammerjunker Adolph Frederik Holten Castenschield til Ussinggaard, f. ⁶/₄ 1842 paa Borreby, † ¹¹/₈ 1896 i Vordingborg.

(Børn)

Peter Frederik Steinmann til Tybjerggaard, f. ²⁷/₈ 1843 i Kbh., † ²⁰/₈ 1910 paa Tybjerggaard, Kammerherre, Oberstløjtnant, R. af Dbg.; ∞ ¹⁵/₄ 1886 Benedicte Tuxen, f. ¹²/₁₀ 1860 i Kbh.

Lensgreve Christian Johan Frederik Ahlefeldt-Laurvigen til Grevskabet Langeland og Substitutionen for Grevskabet Laurvigen samt til Stamhuset Ahlefeldt og til Hjortholm, Lille Mørkegaard, † ²²/₈ 1917 paa Tranekjær, Kammerherre, Hofjægermester, Stk. af Dbg., D. M.; ∞ ²³/₈ 1869 i Kbh. Baronesse Johanne Ida Birgitte Augusta Wedell-Wedellsborg, f. ¹¹/₈ 1846 paa Hegnetslund, Overhofmesterinde hos Enkedronning Louise.

(Sønner)

Greve Sigismund Ludvig Ahlefeldt-Laurvigen til Ulstrup, f. ⁴/₈ 1846 paa Lille Mørkegaard, Kammerherre, Løjtnant, R. af Dbg.; ∞ ⁴/₈ 1868 i Halsted Komtesse Polly Caroline Char- lotta Amalie Krag-Juel-Vind-Frijs, f. ²⁰/₁₀ 1849 paa Juellinge (se *Tavle VIII*).

(Børn)

Greve Julius Ludvig Ahlefeldt-Laurvig- Bille til Skovsbo og Fjellebro, f. ¹⁶/₂ 1849 i Kbh., † ¹⁰/₈ 1912 paa Egskov, Kammerherre, Hofjægermester, Løjtnant, R. af Dbg.; ∞ ²²/₇ 1875 paa Egskov, Baronesse Camilla Bille-Brahe til Stamhuset Egskov, f. ¹⁸/₈ 1853 i Berlin.

(Børn)

Greve Frederik (Fritz) Ludvig Wilhelm Ahlefeldt-Laurvig- Lehn, f. ¹⁰/₈ 1853 paa Lille Mørkegaard, Kammerherre, Hofjægermester, R. af Dbg., D. M. p. p.; ∞ ¹⁰/₁₁ 1877 paa Hvidkilde, Baronesse Anna Christiane Adelheid Rosenørn-Lehn, f. ²²/₄ 1857 i Kiel, † ²²/₈ 1915 i Hellerup. (Børn)

Greve Carl Wilhelm Ahlefeldt-Laurvigen til Eriksholm, f. ²/₈ 1860 paa Tranekjær, fhv. Udenrigsminister, Meddirektør for det Classenske Fideikommiss, K. af Dbg., D. M. pp.; ∞ ²⁸/₁₀ 1887 i Ordrup Komtesse Elisabeth Samsøe, f. ²⁸/₁₀ 1866 i Paris.

(Børn)

John Brown, William Browns Søn (se II), f. ²⁹/₄ 1787 i Kbh., † ¹⁹/₇ 1860, Købmand i Kalkutta, Ejer af Kokkedal, Ejendomsbesidder i Australien; ∞ ²⁰/₁ 1823 i Kalkutta Charlotte Dowling.

Louisa, f. ¹ / ₁₀ 1823 i Ost- indien; ∞ ¹ / ₁ 1843 Officer i Madras John Charles Whitty. (11 Børn)	John Dow- ling Brown, f. ¹ / ₁ 1825 i Ost- indien; ∞ 1855 Helene Isabella White. (7 Børn)	William Brown, f. ¹ / ₁₀ 1826, dræbt ¹ / ₁₂ 1848 i Kanton, Kina.	Elisa- beth Brown, f. ² / ₇ 1828 i Dan- mark; ∞ 1857 Henry William Walsh, speaker of the legisla- tive as- semble i Bris- bane, Queens- land. (7 Børn)	Edward George Brown, f. ¹ / ₁₀ 1829 i Dan- mark; ∞ ¹ / ₁₂ 1855 i New South Wales Emilia Shelley. (12 Børn)	Charles Fen- wick Elphin- ston Brown, f. ¹ / ₆ 1830 i Dan- mark; ∞ 1) Ellen Rhull, 2) 1873 Emily Samson. (2 Børn)	Edith Brown, f. ¹ / ₂ 1832 i Dan- mark; ∞ James Robin- son, New South Wales. (4 Børn)	Gustava Brown, f. ²⁰ / ₇ 1834 paa Kokke- dal; ∞ ¹ / ₇ 1856 R. S. Gabett, Ireland.	Sigis- munda, f. ⁹ / ₈ 1837 paa Kokke- dal; ∞ Walter Brown, D. M. (9 Børn)	Herbert Har- rington Brown, f. 1839 i Austra- lien; ∞ Harriet Lind- mann. (5 Børn)	Nugent Wade Brown, f. ¹ / ₈ 1841 i Austra- lien; ∞ Mar- garet Antill. (3 Børn)	Walte- rus Le Brun Brown, f. ¹ / ₇ 1843 i New South Wales; ∞ Jessie Cassel. (5 Børn)
--	---	--	--	--	---	---	--	--	--	--	---

Margaretha Elisabeth (Betzy) Brown, David Browns ældste Datter (se IV),
 døbt ²¹/₆ 1765 i Kbh., † dér ²²/₆ 1838; ∞ 1) Fætteren William Brown (se II), 2) ⁹/₆ 1792 i
 Helsingør Kaptajn i Søetaten, Told- og Konsumptionsinspektør i Helsingør Andreas Alex-
 ander Berner, f. ⁴/₁ 1753 i Kbh., † dér ⁵/₄ 1825 (han ∞ 1) ²⁸/₄ 1782 Susanne v. Echten,
 f. 1758, † ¹⁰/₆ 1791 i Helsingør).

<p>Alexander George Berner, f. ²⁸/₆ 1793 i Helsingør, † ⁵/₅ 1883 i Kbh., Kammerherre, Ritmester, Hofchef hos Prinsesse Juliane, R. af Dbg., D. M.; ∞ ¹⁴/₆ 1822 i Kbh. Komtesse Sophie Anna Juliane Margrethe Holck-Winterfeldt (se <i>Table VIII</i>), f. ²/₅ 1797 i Kbh., † dér ²²/₁₂ 1850.</p>	<p>William Edmond Berner, f. ²⁰/₁₂ 1798 i Helsingør, begr. dér ¹⁴/₁₁ 1799.</p>	<p>Eduard Berner, f. ²⁵/₅ 1801 i Helsingør, druknet ⁵/₆ 1837 i Tunis, Kammerjunker, Generalkonsul i Tunis; ∞ ¹²/₆ 1824 i Kbh. Amalie Bügel til Ringstedklosters Fideikommis, f. ¹⁰/₅ 1804 i Kbh., † dér ¹⁵/₇ 1842, begr. i det Bügel'ske Kapel i Ringsted.</p>
---	--	--

<p>Baron Gustav Alexander Berner- Schilden-Holsten, f. ⁵/₈ 1823 paa Frederiksdal, Lyngby, † ²⁰/₆ 1889 paa Langesø, Kammerherre, Ritmester, K. af Dbg., D. M.; ∞ ²/₁₂ 1853 i Vigerslev Baronesse Sophie Magdalene Holsten til Baroniet Holstenshus og Fideikommisgodset Clausholm, f. ²⁰/₇ 1830 paa Langesø, † dér ⁸/₄ 1906. (Børn)</p>	<p>William Berner, f. ⁹/₂ 1825 i Kbh., † dér ²/₃ 1887, Hofjægermester; ∞ ²⁰/₁₀ 1849 paa Christiansholm Mary Christmas, f. ²⁰/₄ 1829 i Kbh., † ¹⁰/₃ 1887 paa Frederiksberg. (Børn)</p>	<p>Edmund Bügel Berner, f. ²¹/₄ 1827 i Kbh., † dér ¹⁰/₁ 1885, Medbesidder af Ringstedklosters Fideikommis; ∞ ²⁰/₄ 1866 i Kjøge Alvide Nathalie Mathilde Poulsen, f. ²⁴/₆ 1847 paa Frederiksberg. (1 Datter)</p>	<p>Louis Berner, f. ¹²/₁₁ 1830 i Kbh., † ¹⁹/₆ 1889 i Vording- borg, Landmand.</p>	<p>Valdemar Berner, f. ²⁰/₉ 1834 i Tunis, † ⁶/₅ 1881 i Rio Janeiro.</p>	<p>Eduard Alfred Berner, f. ⁹/₈ 1837 i Tunis, † ¹⁹/₂ 1899 i Aalborg, Cand. jur., Løjtnant, Trafikinspektør ved Statsbanerne, R. af Dbg.; ∞ ¹⁶/₄ 1867 Hedvig Johanna Nilsson, f. ²¹/₁ 1839, † ²²/₁₁ 1906 paa Frederiksberg. (Døtre)</p>
--	---	--	--	--	--

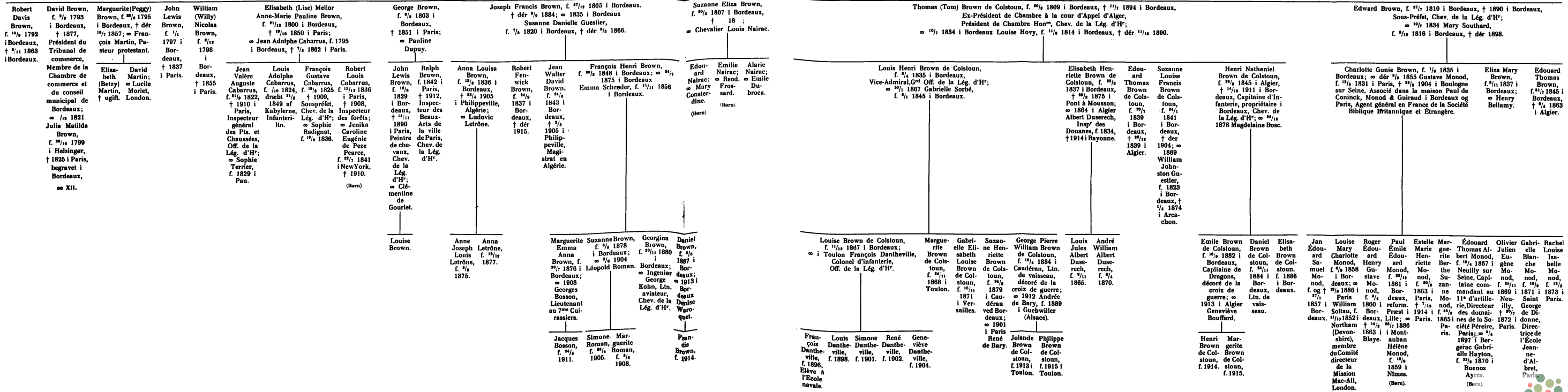
Nicholas Brown, 2. Søn af David Brown (se IV), døbt ¹⁴/₁₀ 1766 i Kbh., † ¹/₈ 1834 i Helsingør, Associé i Huset Chapman, Brown & Co.; ∞ ²¹/₈ 1793 i Kbh. Marie Elisabeth (Betsy) Elphinstone, f. ¹¹/₁₂ 1771 i Kbh., † der ¹¹/₈ 1838.

AnnLouise Emilie Brown, f. ¹ / ₈ 1794 i Helsingør, † ²⁰ / ₇ 1876 i Kbh.	Julia Matilda Brown, f. ²⁰ / ₁₀ 1799 i Hel- singør, † 1825 i Paris, begravet i Bordeaux; ∞ 1821 sin Fætter Præsident i Han- delskammeret i Bordeaux David Brown, se XIII.	Melior Brown, f. ¹⁴ / ₁₀ 1801 i Helsingør, † dér ²³ / ₄ 1826; ∞ dér ²⁰ / ₁₀ 1823 Kaptajn af Artilleriet Jeremias Franz Christian Nægler, d. ² / ₁₀ 1793 i Helsingør, † ⁶ / ₁₂ 1858 (han ∞ 2) ⁵ / ₄ 1837 i Helsingør Ernestine Frede- rikke Massonnier, † ²⁰ / ₈ 1873).	George William Brown, f. ²² / ₁₀ 1803 i Helsingør, † 1864, Planter i Tattariah i Distriktet Tirhoot i Provinsen Behar, Ostindien; ∞ Mary Munday.	Adeline Brown, f. ⁴ / ₁ 1806 i Helsingør, † ⁶ / ₁₀ 1873 i Kbh.	Elisa Sophia Brown, f. ²¹ / ₇ 1810 i Helsingør, begr. dér ²⁷ / ₈ 1812.
---	--	--	---	---	--

Ludvig Nichlas Nægler, f. ¹⁸ / ₇ 1824 i Helsingør, † ¹⁴ / ₁ 1881 i Moskau; ∞ / 1860 Catharina Pavolo Strykowsky.	Melior Brown Nægler, f. ⁸ / ₄ 1826 i Helsingør, † ⁶ / ₁₂ 1890 i Kbh., Kammer- herre, Gene- ralmajor, Hofchef hos Kronprins Frederik, Stk. af Dbg., D. M. p. p.
--	---

Lubano Nægler, f. / 1861.	Alexan- der Nægler, f. / 1863.	Catha- rina Nægler, f. / 1865.
Levede 1890 i Moskva.		

John Lewis Brown, 3. Son of David Brown (se IV), f. 2/12 1769 i Kjøbenhavn, † 1851 i Paris, Chef for Handelshuset Skinner & Fenwick i Bordeaux; ∞ 1791 i Bordeaux Elisabeth Skinner, f. 2/12 1773 i Bordeaux, † dér 22/12 1854.

Anna Marie Louise Brown, James Browns Datter (se VI), f. ¹²/₆ 1792 i Kbh., † ²⁰/₆ 1864 i Lyngby;
 ∞ ²¹/₁₁ 1814 i Kbh. Toldkontrollør i Vestindien, Grosserer i Kbh. Georg Peter Ludwig Zachariae,
 f. ⁸/₆ 1792 i Kiel, † ⁴/₁₀ 1870 paa Nygaard.

Marie Nanci Louise Zachariae, f. 1815, † ¹³ / ₆ 1833 paa Hegnsholt i Grønholt.	Betty (Betzy) Nathalia Geor- gine Zachariae, f. ²² / ₉ 1816 i Kbh., † ²⁷ / ₂ 1819 paa Frederiksberg.	Georges James Zachariae, f. ²⁰ / ₆ 1818 i Kbh., † der ²⁶ / ₆ 1888, Karantæneløge, i Hørsholm, † ¹⁷ / ₄ 1868 i Lyngby.	Mathilde Mariane Zachariae, f. 1821 i Hørsholm, † ²² / ₁₁ 1893 i Kbh.	Henriette (Jette) Camilla Zachariae, f. ²⁶ / ₆ 1822 i Hørsholm, † ²² / ₁₁ 1893 i Kbh.	Louis Peter Zachariae, f. ²¹ / ₈ 1827 i Kbh., † der ²⁷ / ₇ 1828.	Louise Wilhelmine Petrine Zachariae, f. ³⁰ / ₆ 1833 i Kbh., † der ¹⁷ / ₂ 1906; ∞ ¹⁷ / ₆ 1856 Assistent i Privat- banken Emil Støhr, f. ³⁰ / ₆ 1827 i Kbh., † der ²⁰ / ₆ 1912.	Georg Karl Christian Zachariae, f. ⁹ / ₁₁ 1835 i Kbh., † ¹⁶ / ₈ 1907 i Klampenborg, Generallojtnant, Direktør for Gradmaalingen, Medlem af det kgl. danske Viden- skabernes Selskab, Stk. af Dbg., D.M. p.p.; ∞ ²⁰ / ₁₂ 1863 i Kbh. Christine Catharina Mathilde Nielsen, f. ²² / ₁₀ 1838 i Kbh., † ²⁰ / ₇ 1900 i Jule- bæk Huse ved Hellebæk.
--	--	--	---	---	--	---	---

Georg Hugh
(Hugo) Robert
Zachariae,
f. ¹⁶/₆ 1850 paa
Christians-
havn, Kontre-
admiral,
Stk. af Dbg.,
D. M. p. p.;
∞ ⁴/₁₁ 1877
i Kbh.
Sophie Agnete
Albeck,
f. ²⁰/₈ 1852
i Kbh.

(Børn)

Francis James
Zachariae,
f. ²⁹/₁₂ 1852 i Kbh.,
Grosserer; ∞
1) ²²/₂ 1878 i Kbh.
Adriane (Addy)
Louise Beckett,
f. ²³/₂ 1851
paa St. Croix,
† ⁷/₆ 1910 i Kbh.,
2) / 1915 i Kbh.
Nelly Chri-
stophersen,
f. ¹/₁ 1879
i Ringsted.

(Børn)

George(Gogge)
Zachariae,
f. ²⁷/₁₂ 1854
i Kbh.,
† ²³/₇ 1895
ved Roskilde,
Cand. phil.,
kgl. Transla-
tør og Tolk i
Engelsk,
Assistent
under Post-
væsenet.

Edel Marie
Margrethe
Zachariae,
f. ¹¹/₁₀ 1864
i Kbh., † der
¹⁶/₇ 1865.

Margarethe
Zachariae,
f. ²⁰/₅ 1866
i Kbh.;
∞ der ⁹/₁₁ 1888
Kammerjunker,
Kaptajn Axel
Fritz Olaf Hen-
rik Olufsen,
R. af Dbg. pp.,
f. ²⁸/₃ 1853
i Kbh.

(Børn)

Rasmus Nielsen
Zachariae,
f. ³⁰/₁₁ 1869 i Kbh.,
Cand. jur.,
Kontorchef under
Statsbanerne;
∞ ⁷/₆ 1908 i Char-
lottenlund Ella
Nielsine Johanne
Jørgensen,
f. ¹⁹/₁ 1887 i Kbh.

(Børn)

Ella
Zachariae,
f. ³/₄ 1874
i Kbh.; ∞ der
³⁰/₁₂ 1902
Overlæge i
Aarhus,
Dr. med.
Christian Vic-
tor Heinrich
Albeck,
f. ⁹/₁ 1869
i Kbh.

(Børn)

Inger
Zachariae,
f. ¹/₁₀ 1880
i Kbh.,
Klosterfrøken
i Vemmetofte.

David George Brown, yngste Søn af James Brown (se VI),

f. ¹⁰/₆ 1808 i Kbh., † ⁹/₆ 1874 ved Roskilde;

∞ ²⁵/₈ 1828 i Kbh. Anne Marie Klem, f. ²¹/₁ 1805 i Kbh., † dér ¹⁹/₈ 1881.

<p>Nancy Marie Mariane Brown, f. ²⁶/₁₁ 1830 i Odense, † ²⁶/₆ 1911 i Kbh.; ∞ dér ¹²/₈ 1865 Grosserer Christian Ernst Christensen, f. ¹⁹/₆ 1844 i Kbh., † dér ¹⁴/₆ 1911.</p>			<p>Caroline Henriette Mathilde Brown, f. ⁵/₂ 1841 i Kbh.</p>			<p>James Johannes Brown, f. ²⁷/₁₂ 1843 i Kbh., † ³⁰/₁₀ 1912 i Hellerup, Koffardikaptajn; ∞ 1) ²⁴/₂ 1874 i Gøteborg Olivia Schmidt, f. ⁹/₈ 1846 i Romli, Sverige, † ²⁷/₈ 1909 i Hørsholm, 2) ⁹/₄ 1897 i Kbh. Christine Sjørslev, f. ²⁴/₁₁ 1863 i Viborg.</p>		
<p>Ernst James Thorvald Christensen, f. ⁵/₈ 1864 i Kbh., † dér 1882.</p>	<p>Alfred Ernst Christensen, f. ⁷/₁₀ 1868 i Kbh., † dér 1874.</p>	<p>Hans Aage Christensen, f. ²¹/₅ 1870 i Kbh., Rentier; ∞ ¹⁰/₁₂ 1916 Anna Frederikke Christine Olsen, f. ¹⁰/₁₂ 1878 i Frederikssund.</p>	<p>James Henry Peter de Nully Brown, f. ²⁴/₈ 1875 i Kbh., bosat i Capetown; ∞ Nelly O'Connor, † 1908.</p>	<p>Robert William de Nully Brown, f. ⁹/₆ 1878 i Kbh., Skibsreder; ∞ ¹⁸/₁ 1910 i Hellerup Olga Brown, f. ²⁰/₈ 1888 i Kbh.</p>	<p>Laura Nancy Olivia de Nully Brown, f. ²⁷/₁₀ 1880 i Kbh., † dér ¹⁷/₈ 1917; ∞ ³⁰/₈ 1903 i Hellerup Carl Emil Thorsager, f. ⁵/₈ 1877 i Holbæk.</p>	<p>Dagmar Marie de Nully Brown, f. ⁹/₁₀ 1881 i Kbh., † dér 1882.</p>	<p>Alice de Nully Brown, f. ¹¹/₁₀ 1884 i Kbh., † dér ¹⁴/₁₂ 1890.</p>	<p>Dagmar Maria de Nully Brown, f. ¹⁹/₈ 1890 i Kbh.</p>
			<p>Olivia de Nully Brown, f. ⁹/₁ 1906 i Capetown.</p>					

